ΑΙΣΧΙΝΟΥ
Ο ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ
ΚΑΙ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
Ο ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ
ΛΟΓΟΣ.

N-2-12

INTERPRETATIONEM LATINAM,
Et Vocum Difficiliorum EXPLICATIONEM adjecerunt
P. FOULKES
J. FREIND } *Ædis Chriſti* Alumni.

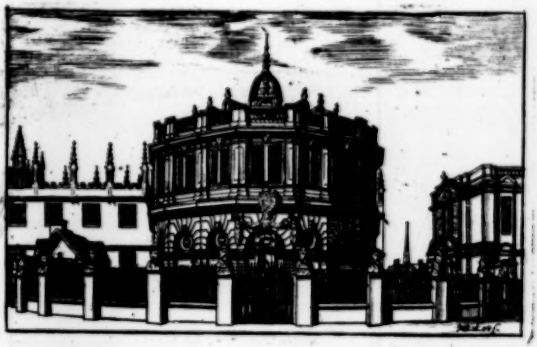

ΕΚ ΘΕΑΤΡΟΥ ἐν ΟΞΟΝΙΑ,
ΕΤΕΙ ͵αχ͵ς.
Excudebat JOHAN. CROOKE.

Imprimatur,

FITZHERB. ADAMS

Vice-Can. *OXON.*

Dec. 24. 1695.

2508. 13

REVERENDO IN CHRISTO PATRI

AC DOMINO,

D. THOMÆ,

EPISCOPO

ROFFENSI,

ECCLESIÆ COLLEGIATÆ

Weſtmonaſterienſis Decano.

UT *ſatis auſpicato in lucem prodirent* Æſchines Demoſtheneſque, *parum duximus* Ciceronem *tanquam hujuſce operis ſuſcipiendi vindicem oſtentare, niſi eidem peracto jam & in publicum venienti etiam Tuum* (Reverende Pater) *Nomen præluceret. Verebamur enim ne mutilum alioqui libellum noſtratibus in*

manus traderemus; ne, ubi Græcæ Romanæque *Eloquentiæ Principes conſpicerent, ibi ſuum adhuc* Angli *deſiderarent Oratorem. Neque Te pudebit in eorum conſortio palam comparere, quos domi perpetuos Tibi comites adjungis: neque nobis ſuccenſere potes quaſi novos ad Te Hoſpites deducentibus, quos familiari uſu jampridem feciſti Tuos. Tibi enim illos gratulari decet, quod in hac ætate denuo reviviſcant: Tibi acceptum refert* Æſchines, *quod non prorſus a literato orbe jam iterum exulet;* Demoſthenes, *quod honores, quantos unquam* Athenis *ambiebat, hic abſque invidia conſequatur. Immo id Tibi uterque debet, quod qui tantis inter ſe olim diſſidiis certarint, in Te tandem uno amiciſſime conſentiant. Quid enim illi in diverſa dicendi ratione præſtiterunt, quod in Tuorum ſcriptorum laudem non conſpirat?*

ſpirat? quis ille Æſchini erat ſonitus, quem Tu non dicendo exæquas? aut quæ Demoſtheni vis, quam Tua non ſimul exprimit Oratio? Neque enim ita ſequeris illud, quo plurimum polles, temperatum atque æquabile dicendi genus, ut non, quando libuerit, ad incitatam eorum vehementiam, ad eorum tonitru atque fulgur aſſurgas. Tuum igitur Patrocinium merito ſibi vendicat hoc Oratorum par, ad Tuum confugiunt Interpretes: jure enim ſingulari ad Te ſpectat, quicquid nos ſumus in iis excolendis conati. Tua enim in cohortando authoritas effecit, ut provinciam hanc aggrederemur; Tua eximia in erudiendo humanitas, ut aggredi poſſemus. Neque enim non gratum eſt repetere, quam feliciter omnia nobis ceſſerint, dum ſub Tuis ſignis Tyrones militavimus; quantum ſtudia noſtra primis fere ab annis promoverit Tua,

qua

qua ad nos aliquando deſcendiſti, conſuetudo; quanta in nos beneficia, priuſquam ea æſtimare aut diſcernere noſtra poſſet ætas, collocaveris. Non modo enim communi nos, qua omnes, ſed præcipua, qua paucos, benevolentia excepiſti: non modo e longinquo nobis affulgere dignatus es, ſed ædes Tuas, præſentiam, colloquium propius indulſiſti. In iis ædibus Æſchinem Demoſthenemque *guſtare cœpimus, ibi* Atticam *Eloquentiam primis labris attingere*; Ciceronis *aliquantum æmuli, nec inferius ſortiti* Tuſculanum. *Quin & id Tibi curæ fuit, ne ardor ille, quem in teneris animis excitaſti, paulatim langueſceret; noſque Tutelari hujuſce Ædis Genio commendaſti, qui igniculos a Te accenſos foveret, atque in lucem aliquando diemque evocaret. Utinam eſſet in hoc noſtro opere, unde nos facile quis agnoſcat vel hujuſce loci auſpiciis uſos,*

uſos, vel Tuis: immo utinam familiariſſimos Tibi Oratores, noſtris demum manibus exeuntes, Tu ipſe agnoſcas. At quicunque fuerit noſtri laboris exitus, Tuum (Reverende Præſul) *Patrocinium audentius prædicamus, quod Tuæ dignitati nulla inde accreſcere poſſit maculæ ſuſpicio: ſiquid bene cedat, id Tuis omnes inſtitutis tribuent; ſiquid male, id in noſtrum opprobrium, quod ſub tali ſtudiorum Hortatore parum profecerimus, vehementius redundabit.*

Paternitatis Tuæ

Cultores Devotiſſimi

PETRUS FOULKES,
JOHAN. FREIND.

M.T.CICERONIS
MBurg. ſculp.

PRÆFATIO.

ORATORUM *genera* eſſe dicuntur, tanquam Poëtarum. Id ſecus eſt: nam alterum eſt multiplex. Poëmatis enim Tragici, Comici, Epici, Melici etiam, ac Dithyrambici, quod magis eſt tractatum à Latinis, ſuum quodvis eſt diverſum à reliquis. Itaque & in Tragœdiâ Comicum vitioſum eſt, & in Comœdiâ turpe Tragicum: & in cæteris ſuus eſt cujuſque certus ſonus, & quædam intelligentibus nota vox.

Oratorum autem ſiquis ita numerat plura *genera*, ut alios grandes, aut graves, aut copioſos; alios tenues, aut ſubtiles, aut breves; alios eis interjectos, & tanquam medios, putet: de hominibus dicet aliquid, de re parum. In re enim, quod optimum ſit, quæritur; in homine dicitur, quod eſt. Itaque licet dicere & *Ennium*, ſummum Epicum poëtam, ſicui ita videtur; & *Pacuvium*, Tragicum; & *Cæcilium* fortaſſe, Comicum.

Oratorem *genere* non divido: perfectum enim quæro. Unum autem eſt *genus* perfecti, à quo qui abſunt, non *genere* differunt, ut ab *Accio Terentius*; ſed in eodem non ſunt pares. Optimus eſt enim Orator, qui dicendo animos audientium & docet, & delectat, & permovet. Docere, debitum eſt; delectare, honorarium; permovere, neceſſarium.

Hæc ut alius meliùs, quàm alius, concedendum eſt: verùm id fit non *genere*, ſed *gradu*. Optimum quidem unum eſt; & proximum, quod ei ſimillimum: ex quo perſpicuum eſt, quod optimo diſſimillimum ſit, id eſſe deterrimum. Nam quoniam

Eloquentia conſtat ex *Verbis* & *Sententiis*, perficiendum eſt, ut purè & emendatè loquentes, quod eſt *Latinè*, *verborum* præterea & propriorum & tranſlatorum elegantiam perſequamur: in propriis, ut aptiſſima eligamus; in tranſlatis, ut ſimilitudinem ſecuti, verecundè utamur alienis.

Sententiarum autem totidem genera ſunt, quot diximus eſſe laudum. Sunt enim docendi acutæ; delectandi, quaſi argutæ; commovendi, graves. Sed & *verborum* eſt ſtructura quædam, duas res efficiens, numerum & lenitatem; & ſententiæ ſuam compoſitionem habent, & ad probandam rem accommodatum ordinem. Sed earum omnium rerum, ut *ædificiorum*, Memoria eſt quaſi *fundamentum*, *lumen* Actio.

Ea igitur omnia in quo ſumma, erit Orator peritiſſimus: in quo media, mediocris: in quo minima, deterrimus. Et appellabuntur omnes Oratores, ut Pictores appellantur etiam mali: nec *generibus* inter ſeſe, ſed *facultatibus* different. Itaque nemo eſt Orator, qui ſe *Demoſthenis* ſimilem eſſe nolit: at *Menander Homeri* noluit. *Genus* enim erat aliud. Id non eſt in Oratoribus: aut ſi eſt, ut alius gravitatem ſequens, ſubtilitatem fugiat; contrà, alius acutiorem ſe quàm ornatiorem velit: etiam ſi eſt in genere tolerabili, non eſt in optimo. Siquidem, quod omnes laudes habet, id eſt optimum.

Hæc dixi breviùs equidem, quàm res petebat; ſed ad id, quod agimus, non fuit dicendum pluribus. Unum enim cùm ſit *genus*, id quale ſit, quærimus. Eſt autem tale, quale floruit *Athenis*, ex quo *Atticorum* Oratorum ipſa vis ignota eſt, nota gloria. Nam alterum multi viderunt, vitioſi nihil apud eos; alterum pauci, laudabilia eſſe multa. Eſt enim vitioſum in *ſententiâ*, ſiquid abſurdum, aut alienum, aut

aut non acutum, aut ſubinſulſum eſt: in *verbis*, ſi inquinatum, ſi abjectum, ſi non aptum, ſi durum, ſi longè petitum.

Hæc vitaverunt ferè omnes, qui aut *Attici* numerantur, aut dicunt *Atticè*. Sed quatenus valuerunt, ſani & ſicci duntaxat habeantur; ſed ita, ut palæſtricè ſpatiari in xyſto iis liceat, non ab Olympiis coronam petant. Qui, cum careant omni vitio, non ſunt contenti quaſi bonâ valetudine, ſed vires, lacertos, ſanguinem quærunt, quandam etiam ſuavitatem coloris; eos imitemur, ſi poſſumus: ſin minùs, illos potiùs, qui incorruptâ ſanitate ſunt, quod eſt proprium *Atticorum*, quàm eos, quorum vitioſa abundantia eſt, quales *Aſia* multos tulit.

Quod cùm faciemus (ſi modò id ipſum aſſequemur; eſt enim permagnum) imitemur, ſi poterimus, *Lyſiam*, & ejus quidem tenuitatem potiſſimùm. Eſt enim multis in locis grandior: ſed quia & privatas ille pleraſque, & eas ipſas aliis, & parvarum rerum cauſulas ſcripſit, videtur eſſe jejunior, quoniam ſe ipſe conſultò ad minutarum genera cauſarum limaverit. Quod qui ita faciet, ut, ſi cupiat uberior eſſe, non poſſit, habeatur ſanè Orator, ſed de minoribus: magno autem Oratori etiam illo modo ſæpe dicendum eſt in tali genere cauſarum.

Ita fit, ut *Demoſthenes* certè poſſit ſummiſsè dicere; elatè *Lyſias* fortaſſe non poſſit. Sed ſi eodem modo putant, exercitu in foro, & in omnibus templis, quæ circum forum ſunt, collocato, dici *pro Milone* decuiſſe, ut ſi de re privatâ ad unum judicem diceremus, vim eloquentiæ ſuâ facultate, non rei naturâ, metiuntur.

Quare quoniam nonnullorum ſermo jam increbuit, partim ſeipſos *Atticè* dicere, partim neminem

noſtrûm dicere; alteros negligamus: ſatis enim his res ipſa reſpondet, cùm aut non adhibeantur ad cauſas, aut adhibiti derideantur. Nam ſi arrideantur, eſſet idipſum *Atticorum*. Sed qui dici à nobis *Attico more* nolunt, ipſi autem ſe non Oratores eſſe profitentur, ſi teretes aures habent, intelligenſque judicium, tanquam ad picturam probandam, adhibentur etiam inſcii faciendi, cum aliquâ ſolertiâ judicandi.

Sin autem intelligentiam ponunt in audiendi faſtidio, neque eos quicquam excelſum magnificumque delectat; dicant ſe ſubtile quiddam & politum velle, grave ornatumque contemnere: id verò deſinant dicere, qui ſubtiliter dicunt, eos ſolos *Atticè* dicere, id eſt, quaſi ſiccè. At integrè, & amplè, & ornatè, & copioſè, cum eâdem integritate, *Atticorum* eſt. Quid? dubium eſt, utrùm orationem noſtram tolerabilem tantùm, an etiam admirabilem eſſe cupiamus? Non enim jam quærimus, quid ſit *Atticè*, ſed quid ſit *optimè* dicere.

Ex quo intelligitur, quoniam *Græcorum* Oratorum præſtantiſſimi ſunt ii, qui fuerunt *Athenis*, eorum autem princeps facilè *Demoſthenes*: hunc ſiquis imitetur, cum & *Atticè* dicturum, & *optimè*: ut, quoniam *Attici* nobis propoſiti ſunt ad imitandum, *bene* dicere, id ſit *Atticè* dicere. Sed cùm in eo magnus error eſſet, quale eſſet id dicendi genus: putavi mihi ſuſcipiendum laborem, utilem quidem ſtudioſis, mihi quidem ipſi non neceſſarium.

Converti enim ex *Atticis*, duorum eloquentiſſimorum nobiliſſimas orationes inter ſe contrarias, *Æſchinis Demoſthenisque*: nec converti, ut interpres, ſed ut Orator, ſententiis iiſdem, & earum formis, tanquam figuris, verbis ad noſtram conſuetudinem aptis: in quibus non verbum pro verbo neceſſe habui

bui reddere, ſed *genus* omnium verborum *vimque* ſervavi. Non enim ea me *annumerare* Lectori putavi oportere, ſed tanquam *appendere*.

Hic labor meus hoc aſſequetur, ut noſtri homines, quid ab illis exigant, qui ſe *Atticos* volunt, & ad quam eos quaſi formulam dicendi revocent, intelligant. Sed exorietur *Thucydides*, ejus enim quidam eloquentiam admirantur; id quidem rectè: ſed nihil ad eum Oratorem, quem quærimus. Aliud eſt enim explicare res geſtas narrando, aliud argumentando criminari, crimenve diſſolvere: aliud narratione tenere Auditorem, aliud concitare.

At loquitur pulchrè. Num meliùs, quàm *Plato*? neceſſe tamen eſt Oratori, quem quærimus, controverſias explicare forenſes dicendi genere apto ad docendum, ad delectandum, ad permovendum. Quare ſiquis erit, qui *Thucydidio* genere cauſas in foro dicturum ſe eſſe profiteatur, is abhorreat etiam à ſuſpicione ejus, quæ verſatur in re civili & forenſi: qui *Thucydidem* laudavit, aſcribat ſuæ noſtram ſententiam.

Quin ipſum *Iſocratem*, quem divinus autor *Plato* ſuum ferè æqualem admirabiliter in *Phædro* laudari fecit à *Socrate*, quemque omnes docti ſummum Oratorem eſſe dixerunt: tamen hunc in numero non repono. Non enim in *acie* verſatur & *ferro*: quaſi *rudibus* ejus eludit Oratio. A me autem (ut cum maximis minima conferam) gladiatorum par nobiliſſimum inducitur. *Æſchines*, tanquam *Æſerninus* (ut ait *Lucilius*)

------- Non *ſpurcus homo*, ſed doctus & acer,
Cum Pacidiano hîc componitur, optimus longè
Poſt homines natos. ---- (1)

(1) *Verſus hic ex* Lucilio *ita ſuppleri debet* --- gladiator qui ſuit unus. *Alioqui enim vox* [optimus] *ad* Æſchinem *referenda eſſet, non ad* Demoſthenem, *de quo nunc loquitur* Cicero.

Nihil

Nihil enim illo Oratore arbitror cogitari poſſe divinius.

Huic labori noſtro duo genera reprehenſorum opponuntur. Unum hoc, *Verùm melìus Græci*: à quo quæratur, ecquid poſſint ipſi melius Latinè. Alterum, *Quid iſtas potiùs legam, quàm Græcas?* Iidem *Andriam*, & *Synephebos*, nec minùs *Terentium*, & *Cæcilium*, quàm *Menandrum* legunt. Nec *Andromacham*, aut *Antiopam*, aut *Epigonos* Latinos recipiant: ſed tamen *Ennium*, & *Pacuvium*, & *Accium* potiùs, quàm *Euripidem*, & *Sophoclem*, legunt. Quod igitur eſt eorum in *Orationibus* è Græco converſis faſtidium, nullum cùm ſit in *Verſibus*?

Sed aggrediamur jam quod ſuſcepimus, ſi priùs expoſuerimus, quæ cauſa in judicium deducta ſit. Cùm eſſet Lex *Athenis*, NEQUIS populi ſcitum faceret, ut quiſquam coronâ donaretur in magiſtratu, priuſquam rationes retuliſſet: & altera Lex, EOS, QUI à populo donarentur, in concione donari debere: quia in Senatu *Demoſthenes* curator muris reficiendis fuit, eoſque refecit pecuniâ ſuâ; de hoc igitur *Cteſiphon* ſcitum fecit, nullis ab ipſo rationibus relatis, ut coronâ aureâ donaretur: eaque donatio fieret in Theatro, populo convocato; qui locus non eſt concionis legitimæ: atque ita prædicaretur, EUM DONARI VIRTUTIS ERGO BENEVOLENTIÆQUE, QUAM ERGA POPULUM ATHENIENSEM HABERET.

Hunc igitur *Cteſiphontem* in judicium adduxit *Æſchines*, quòd contra Leges ſcripſiſſet; ut & rationibus non relatis coronâ donaretur, & ut in Theatro: & quòd de virtute ejus & benevolentiâ falsè ſcripſiſſet; quoniam *Demoſthenes* nec vir bonus eſſet, nec bene meritus de civitate. Cauſa ipſa abhorret

abhorret illa quidem à formulâ conſuetudinis noſtræ: ſed eſt magna. Habet enim & legum interpretationem ſatis acutam in utramque partem, & meritorum in Rempublicam contentionem ſanè gravem.

Itaque cauſa fuit *Æſchini*, quoniam ipſe à *Demoſthene* eſſet capitis accuſatus, quòd legationem mentitus eſſet, ut, ulciſcendi inimici causâ, nomine *Cteſiphontis*, judicium fieret de factis famâque *Demoſthenis*. Non enim tam multa dixit de rationibus non relatis, quàm de eo, quòd civis improbus, ut optimus, laudatus eſſet.

Hanc mulctam *Æſchines* à *Cteſiphonte* petiit quadriennio ante *Philippi Macedonis* mortem, ſed judicium factum eſt aliquot annis pòſt, *Alexandro* jam *Aſiam* tenente: ad quod judicium concurſus dicitur è totâ *Græciâ* factus eſſe. Quid enim aut tam viſendum, aut audiendum fuit, quàm ſummorum Oratorum, in graviſſimâ causâ, accurata & inimicitiis incenſa contentio?

Quorum ego Orationes ſi, ut ſpero, ita expreſſero, *virtutibus* utens illorum omnibus, id eſt, *ſententiis*, & earum *figuris*, & *rerum ordine*, verba perſequens eatenus, ut ea non abhorreant à more noſtro: (quæ ſi è Græcis omnia converſa non erunt, tamen ut *generis* ejuſdem ſint, elaboravimus) erit regula, ad quam eorum dirigantur Orationes, qui *Atticè* volunt dicere. Sed de nobis ſatis. Aliquando enim *Æſchinem* ipſum *Latinè* dicentem audiamus.

AIΣXI-

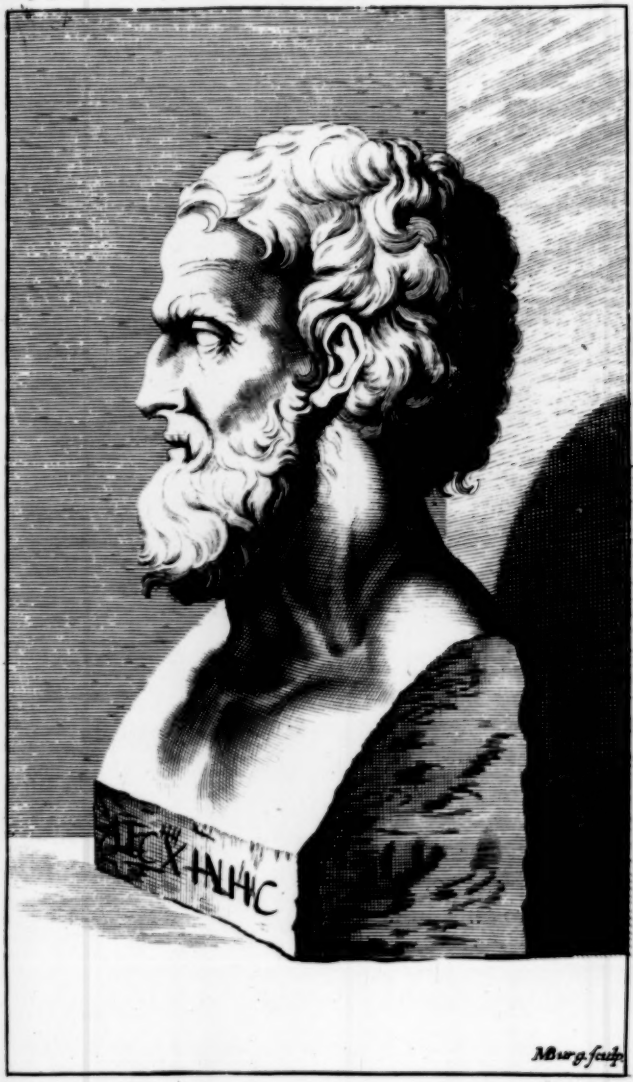
ΠΕΧΗΝΗΝ
Mburg. fculp.

ΑΙΣΧΙΝΟΥ

Ο ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ

ΛΟΓΟΣ.

ÆSCHINIS

IN CTESIPHONTEM

ORATIO.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ
ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ
ΛΟΓΟΥ.

ΚΤΗΣΙΦΩΝ ἔγραψε ψήφισμα, στεφανῶσαι Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι τὸν στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυσίοις τραγῳδῶν, ὅτι ἄριστα λέγων καὶ πράττων τῷ δήμῳ τὸν Ἀθηναίων. Τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐγράψατο Αἰσχίνης ὁ ῥηθείς μων, ἓξ εἰσάγει κεφάλαια γενικὰ τρία· ἓν μὲν ὅτι ψευδῆ ὄντα τὰ Δημοσθένην ἐστεφάνωσε, ὃ νόμῳ κελεύοντος μὴ ἐξεῖναι ψευδῆ ἄρχοντα στεφανοῦν. Περὶ οὐσίας. Δεύτερον δέ, ὅτι ἐν τῷ θεάτρῳ ἀνεκήρυξε τὸν στέφανον, ἀπαγορεύοντος δὲ νόμου μηδένα στεφανοῦν ἐν τῷ θεάτρῳ. Περὶ ποιότητος. Τέλ-

τεν

ARGUMENTUM
ORATIONIS
In Ctesiphontem.

DECRETUM tulit Cteſiphon, ut Demoſthenes, filius Demoſthenis ex pago Pæaniâ, aureâ coronâ donaretur; eaque donatio diebus Bacchanalium, cùm hiſtriones tragœdias jam acturi eſſent, fieret, quia tum dictis tum factis optimè de populo Athenienſi mereri ſemper perſtiterit. Decretum hoc, quia à legibus abhorreret, in judicium vocavit Æſchines. Inducit verò tria accuſationis quaſi capita ſumma & firmamenta; unum, quòd Demoſthenem priuſquam rationes retuliſſet coronâ donandum decreverit, cùm tamen Lex Magiſtratum, rationibus non relatis, coronâ donari apertè vetuerit: Et hoc caput ad *ſubſtantiam* quæſtionis ſpectat. Alterum, quòd coronæ præconium in Theatro fieri juſſerit, quod lex itidem diſertè vetat. Et hoc ad *qualitatem* quæſtionis attinet. Tertium verò & ultimum,

τον ϗ τελευταῖον, ὅτι καὶ τὰ ψευδῆ ἔγραψεν ἐν τῷ ψηφίσματι· οὐκ εἶναι γὰρ καλὸν καὶ ἀγαθὸν τ Δημοσθένην, οὐδὲ ἄξιον τὸ στεφάνου. Καὶ τοῦτο εἰς τὸ τῶν νόμων ἀναγκαῖον, ἐπειδὴ ὁ νόμος ἐστὶν ὁ κωλύων τὰ ψευδῆ γράφειν ἐν τοῖς ψηφίσμασιν· ἔστι δὲ τοῦ ποιότητος. Ὑποφορὰς δὲ λαμβάνει γ· τοὺς μὲν τὸ πρῶτον ὅλως, ἐρωτῶντος Δημοσθένους ὅτι οὐκ ἐῶ ἄρχων, οὐδέ ἐστιν ἀρχὴ ἡ τ τειχῶν οἰκοδομή, ἀλλὰ μηχανία τις ἡ ἐπιμέλεια· εἰ δὲ καὶ ἀρχή, τῷ γε ἐπιδεδωκέναι οὐκ τ ἰδίων καὶ μηδὲν εἰληφέναι οὐκ τ πλέως, οὐκ ἐῶ ὑπεύθυνος. Περὶ ποιότητος ἀμφότερα. Πρὸς δὲ τοῦτο Αἰσχίνης εἰσάγει τοχαστικὸν κεφάλαιον, ὃ μή τι κατασκευάζει. Εἰδὲ μὴ παρ ἑαυτῷ ἐπέδωκεν, ἀλλ εἶχε τοῦ τ βουλῆς εἰς τοῦτο δέκα τάλαντα. Περὶ οὐσίας. Πρὸς δὲ τὸ δεύτερον κεφάλαιον, παρεχομένου Δημοσθένους νόμον ἕτερον κελεύοντα ἀνακηρύττειν ἐν τῷ θεάτρῳ, ἂν ψηφίσηται ὁ δῆμος, Αἰσχίνης ὃ οὐκ τ πολιτικῶν αὐτὸν εἶναί φησιν, ἀλλὰ οὐκ τ ξενικῶν στεφάνων. Περὶ οὐσίας. Πρὸς δὲ τὸ τρίτον πολλὰ κατὰ μέρος. Οἰόμενος δὲ τ Δημοσθένην εἰς δ' καιροὺς διηρῆσθαι τὴν ἀπολογίαν, τὰ πεφάγματα

ultimum, quòd in decreto falsa perscripserit, quoniam Demosthenes neque vir bonus esset neque dignus coronâ. Et id quoque ad actionem de violatis legibus referendum est, siquidem lata est lex quæ, nequis in decretis falsa perscribat, interdicit. Hoc denique ad *qualitatem* quæstionis spectat. Adversarii verò tres objectiones anticipat: Duas quidem ad illud primum quod adducturus est Demosthenes, se scilicet non gessisse magistratum, nec murorum refectionem esse magistratum, sed tantummodò negotium quoddam & curationem: Sed si magistratum eam esse concedatur, se, quòd de proprio sumptu, nullis à populo acceptis pecuniis, muros reficeret, rationibus reddendis non esse obnoxium. Hoc utrumque ad *qualitatem* quæstionis refertur. Contra hoc autem ultimum adducit conjecturale firmamentum, nec tamen probat: Demosthenem nempe nihil de suâ pecuniâ erogâsse, sed decem talenta ad operis sumptum à Senatu accepisse. Hoc ad *substantiam* quæstionis pertinet. Contra secundum verò caput, cum Demosthenes Legem proferret, quæ potestatem dat ut in Theatro, si populus id decreto comprobaverit, fiat prædicatio, respondet Æschines Legem hanc non de civicis sed de exteris tantùm coronis latam fuisse. Hoc quoque ad *substantiam* quæstionis spectat. Ad tertium verò multa singulatim regerit. Aitque se audisse Demosthenem in quatuor tempora defensionem suam

πεφάγματα καθέκαστα εἰς τέτρας μερίσαντα. Πρῶτον μὲν οὖν φησιν εἶναι καιρὸν ὃ πόλεμος τὸ πρῶτος ὃς πρὸς Φίλιππον περὶ Ἀμφιπόλεως ἠρώμενον. Δεύτερον δὲ τὸν τῆς εἰρήνης. Τρίτον δὲ τὸν ὃς πολέμου τοῦ δευτέρου, ὃς τὸν περὶ Χαιρώνειαν ἤτησε. Τέταρτον δὲ τὸν παρόντα καιρὸν, τὸν περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον πολιτευμάτων. Ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ αἴτιον αὐτὸν φησι γενόμενον τῆς εἰρήνης αἰσχρᾶς ὄσης καὶ ἀδόξου, καὶ ὃς μὴ μετὰ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων συνεδρίου τὴν πόλιν αὐτῶν πεποιῆσθαι. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, ὅτι τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Φίλιππον αὐτὸς παρεσκεύασεν. Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ, ὅτι ὃς ἱερὸν πολέμου καὶ τὸν περὶ Φωκέας συμβάντων αἴτιος ἐγένετο, ὃς τὸν ἥττης τὸν ἐν Χαιρωνείᾳ, πείσας μετ' Ἀθηναίων ἀφαμμένος τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Φίλιππον διαπεξαθαι. Ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ, ὅτι μὴ τὸν πρὸς Ἀλέξανδρον οὐκ ἐπολιτεύσατο. Μετὰ ταῦτα ἐ ὃς βίου πάντος τὸν Δημοσθένης κατηγορεῖ, κ δὴ ὃς Κτησιφῶντος ἐν ὀλίγοις· ἐν οἷς αἰτιᾶται αὐτὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸ Κτησιφῶντα ἀπολογεῖσθαι. Τὰ μὲν οὖν κεφάλαια, ταῦτ' ἐστιν. Ἐνίκα δὲ τὸν ἀγῶνα Δημοσθένης. Μεμφονται μὲν τοί τινες τὸν Αἰσχίνην, ὅτι οὐκ ἐνδιετρίψεν

partitum esse, singulasque suas actiones & officia, quibus aliquando functus esset, his temporibus distinxisse. Primum itaque tempus constituit, quo cum Philippo de Amphipoli bellum primum gereretur. Secundum, quo pace uteretur civitas. Tertium, quo secundum bellum gereretur usque ad infelicissimum illum in Chæroneâ conflictum. Quartum denique dicit esse de iis rebus, quæ Atheniensibus cum Alexandro intercesserunt & in quibus jam tum versabantur. Ac in primo quidem tempore Demosthenem dicit authorem extitisse, ut sordidam & infamem pacem, distracto etiam ab hâc societate atque excluso communi Græcorum Consessu, sanciret civitas. In secundo autem, quòd belli contra Philippum gesti ipse suasor esset & impulsor. In tertio itidem dicit eum perfecisse ut bellum sacrum exarderet, ut ea quæ Phocenses passi sunt evenirent, ut Athenienses apud Chæroneam acerbissimâ clade mulctarentur; siquidem persuadere nunquam destiterit, donec cives Atticos & omnes eorum socios fœderatos ad pugnam cum Philippo committendam impulisset. In quarto deniq; quòd adversùs Alexandrum pro civitate nihil postea aut consuluit aut gessit. Deinde totam Demosthenis vitam incusat & criminatur; in paucis etiam Ctesiphontem coarguit, &, ut pro se ipse respondeat, postulat & requirit. Hæc quidem sunt capita summa & firmamenta. Judicio tamen vicit Demosthenes. Æschinem culpant nonnulli, quòd

ἐνδιέτριψεν ἐν τῷ παρανόμῳ, ἀλλὰ καὶ τὴν πολιτείας κατηγορεῖ τοῦ Δημοσθένους, καλῶς πεπολιτευμένου τὰ ἀνδρός· αὐτὸς δὲ τἐναντίον τούτῳ μάλιστα διϊσχυρίζεται, λέγων ὅτως, ἔστι δ' ἐπὶ τοῖς λοιπὸν μέρος τῆς κατηγορίας ἐφ' ᾧ μάλιστα πιστεύω τοῦτο δ' ἐστὶν ἡ πρόφασις δι' ἣν αὐτὸν ἀξιοῖ στεφανοῦσθαι. Μή ποτε δὲ ἄρ' ἐστὶ τοῦτο ἔπραξεν; ἐπειδὴ γὰρ εἶχε δόξαν μεγάλην παρὰ πᾶσι τῶν ἐπὶ πολλῶν ὁ Δημοσθένης, ὡς λαμπρότατα πεπολιτευμένου, εἰκότως ἤμην ψυχρὰς καὶ οὐδενὸς ἀξίας φανήσεσθαι τοῦ τε τῆς παρανόμων λόγους, εἰ μὴ δόξαν αὐτοῖς ἐμπείσῃ τὴν ἐναντίαν, ὡς ἄρα ὁ Δημοσθένης κακῶς ἐστὶ τῷ δήμῳ, καὶ αἰσχρῶς τῶν ὅπλων ἐμπέπλωκε πεπολίτευται. Διὰ τοῦτο ἐπῄδασε περὶ τοῦτο μάλιστα, καὶ ἐν τούτῳ τῷ μέρει τῆς κατηγορίας τὸ πλεῖστον ἐνδιέτριψε. Μέμψαιτο δ' ἄν τις τὸ προοίμιον ὡς τραγικὸν, καὶ περιττὸν, καὶ ὄγκου μᾶλλον ἐοικός.

ΠΕΡΙ

quòd in legum violatarum actione non diutiùs moraretur, ſed Demoſthenem illico ipſum, qui in civili adminiſtratione ſe optimè geſſerat, inſectaretur, & reipublicæ malè tractatæ accuſaret. In hoc enim impenſiùs laborat & contendit Æſchines, *am verò*, ait, *pars accuſationis mihi ſupereſt prolixior, in quâ acerrimum ſtudium poſiturus ſum: Quæ quidem ea continet commenta, quamobrem Demoſthenem coronâ dignum arbitratur Cteſiphon.* Sed videant ii qui hoc Æſchini vitio vertunt, an non rectiſſimè ſit factum. Cùm enim omnes in hâc opinione conſederint, Demoſthenem præſtantiſſimè & ampliſſimè rempublicam tractâſſe, & magnum quiddam & mirificum de illius virtute exiſtimarent, jure optimo ſuſpicabatur Æſchines verba, quæ de actione legis violatæ fierent, ſtrigida futura & infirma, niſi etiam contrariam opinionem auditoribus incuteret, quòd nempe Demoſthenes malevolo in populum eſſet animo, & in rebus publicis ſordidè & nequiter verſatus. Quocirca plurimum operæ & ſtudii in hâc accuſationis parte impendit, in hâc intenſiùs hæret & moratur. In culpâ ponet ſortaſſe aliquis exordium ut tragicum quiddam ſonans, ut nimium & redundans, & ad perorationem denique propiùs accedens.

DE

ΠΕΡΙ ΣΤΑΣΕΩΣ ΛΟΓΟΥ.

Ἡ στάσις τοῦ λόγου ἐστὶ πραγματικὴ ἔγκλημα, ὥσπερ καὶ ἡ τοῦ ὑπὲρ τοῦ Στεφάνου. Τὰ δὲ κεφάλαια, δηλονότι τῆς πραγματικῆς, περιέχει ἅπερ ἐκεῖ· εἷον τὸ νόμιμον τεμνόμενον εἰς τρεῖς νόμους· τὸ δὲ δίκαιον εἰς πάσας καιρούς. Οὐκ ἀεὶ πῶς ἐπιλογικῶς ἤρξατο ἀπὸ σωτηρίων εἰσβολῆς, ὥσπερ ὁ Δημοσθένης. Τινὲς εἶπον ὅτι οὐκ ἔχει κατασκευὴν τὸ προοίμιον, οὐκοῦν οὐδὲ συμπέρασμα δεῖ ζητεῖν. Ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἀκατάσκευον· ἔστι γὰρ αὐτοῦ κατασκευὴ, ὑπὲρ τοῦ τὰ μέτρια καὶ τὰ σωθῆναι μὴ γίνεσθαι ἐν τῇ πόλει. Εἰ γὰρ ἡ αἰτία τῆς προπάσεως ἐστιν ἡ κατασκευὴ, διὰ δὲ τὸ τὰ μέτρια μὴ γίνεσθαι ἐν τῇ πόλει αἱ δέησις, κατασκευὴ ἂν εἴη. Ἔχει ἄρα καὶ συμπέρασμα, ἐγὼ δὲ πεπεισμένως ἦκω, ἕως τοῦ, μεῖζον τῶν νόμων ἢ τῶν δικαίων.

ΑΙΣΧΙ-

DE ORATIONIS STATU.

Orationis hujuſce ſtatus eſt negotialis ſcripto teſtatus, uti etiam & iſte orationis pro Coronâ. Capita autem & firmamenta quæſtionis eadem continet atque illa: legitimum ſcilicet, in tres leges diſtinctum; & juſtum, in quatuor tempora diſpertitum. Advertè autem ut exordium, quod eſt perorationi ſimilius, ab inimicorum advocatorum coitione, ſicut & Demoſthenes, capeſſat. Dicunt nonnulli in exordio non eſſe probationem, itaque nec concluſionem in eo quærendam. At non caret probatione; ibi enim eſt, *ne in civitate juſta & uſitata judiciorum ratio teneatur.* Si enim propoſitionis cauſa ſit probatio [certorum hominum in prehenſando ſedulitas, *ne in civitate juſta & uſitata judiciorum ratio teneatur*] hæc, inquam, ſententia certè erit probatio. Concluſionem etiam habet, viz. *Ego autem Diis primùm confiſus deinde legibus* &c. uſque ad illa, *plus apud vos quam leges* &c.

ÆSCHI-

ΑΙΣΧΙΝΟΥ
Ο ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ
ΛΟΓΟΣ.

α'. ΤΗΝ μὲ παρασκευὴν ὁρᾶτε, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν παράταξιν, ὅση γεγένηται, καὶ τὰς χεῖρας τῶν ἀγορᾶν δεήσεις, αἷς κέχρηνταί τινες ὑπὲρ τοῦ τὰ μέτρια καὶ τὰ συνήθη μὴ γίνεσθαι ἐν τῇ πόλει· ἐγὼ δὲ πεπιστευκὼς ἦκω, θεῶν μὲν τοῖς θεοῖς, εὐτυχεῖν δὲ τοῖς νόμοις καὶ ὑμῖν, ἡγούμενος εὐδαιμίαν παρασκευὴν ἰσχύειν παρ' ὑμῖν μεῖζον τῆς νόμων καὶ τῶν δικαίων.

β'. Εὐβουλόμην μὲν οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ τῶν Βουλῆς, τῶν Πεντακοσίων, καὶ τὰς ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν ἐφεστηκότων ὀρθῶς διοικεῖσθαι·

ÆSCHINIS
IN CTESIPHONTEM
ORATIO.

1. QUANTO apparatu, Athenienſes, quantiſque copiis inſtruatur forum, quanta ſit certorum hominum in prehenſando ſedulitas, ne in civitate juſta & uſitata judiciorum ratio teneatur, nemo non videt: Ego tamen Diis primùm confiſus deinde legibus veſtrâque prudentiâ, huc prodeo, ſiquidem nullas *adverſariorum* coitiones plus ponderis apud vos quàm leges & jura habituras arbitror.

2. Vellem quidem, Athenienſes, & Quingentorum Senatus, & conciones publicæ à præfectis ſuis juſtâ moderatione regerentur. Vel-

δίκειᾶθαι· καὶ τοὺς νόμους, ὃς ὁμοθέτησεν ὁ Σόλων πρὸ τῶν ῥητόρων εὐκοσμίας, ἰσχύειν· ἵνα ἐξῇ, πρῶτον μὲν τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν πολιτῶν, ὥσπερ ⓐ νόμοι κελεύουσι, σωφρόνως ἐπὶ τὸ βῆμα παρελθόντι, ἄνδρι θρύλλου καὶ παραχῆς, ἐξ ἐμπειρίας τὰ βέλτιστα τῇ πόλει συμβουλεύειν· δεύτερον δ' ἤδη, τῷ τῶν ἄλλων πολιτῶν ⓑ βουλόμενον, καθ' ἡλικίαν, χωρὶς, καὶ οὐ μέρει, πρὸ ἑκάστου γνώμην ἀποφαίνεσθαι. Οὕτω γὰρ ἄν μοι δοκῇ ἥ τε πόλις ἄριστα διοικεῖσθαι, ἄπτε κρίσεις ἐλάχιστα γίνεσθαι. Ἐπειδὴ δὲ πάντα τὰ πρότερον ὡμολογημένα καλῶς ἔχειν νυνὶ καταλέλυται, καὶ γεγράφασί τινες ῥᾳδίως παρανόμους γνώμας, καὶ ταῦτα ἕτεροί τινες τὰ ψηφίσματα ἐπιψηφίζουσιν, οὐκ ἐκ τοῦ δικαιοτάτου κρόπου λαχόντες πρεσβεύειν, ἀλλ' ἐκ παρασκευῆς καθεζόμενοι· ἂν δέ τις τῶν ἄλλων βουλευτῶν ὄντως λάχῃ κληρούμενος πρεσβεύειν, καὶ τὰς ὑμετέρας χειροτονίας ὀρθῶς ἀναγορεύῃ, τοῦτον

Vellem etiam verecunda illa *in aperiendis sententiis* oratorum consuetudo, à Solone primùm instituta, authoritate pristinâ valeret: nempe ut ei primùm, qui ex civibus esset ætate provectior, in suggestum citra motum omnem & perturbationem pudenter ascendenti, consilium, quod longinqui temporis usu civitati optimum percepit, exponere liceret; deinceps verò ut & alii, quicunque voluerint, sigillatim & per vices, ætatis etiam ratione habitâ, de singulis rebus sententiam suam liberè possent proferre. Sic enim mihi videretur & civitatis administrationi optimè consultum iri, & controversiis multò paucioribus locum fore relictum. Cùm verò hæc instituta, quæ communi omnium consensu olim erant præclarissima, hâc ætate violentur: Cùm nonnulli decreta legibus antiquis contraria pro libitu ferant, quæ alii etiam, curiæ præsides non honestis studiis delecti sed per coitionem ad id ipsum allegati adornatique, suffragiis suis confirmant: Cùm eos qui summum curiæ locum iure sunt sortiti vestraque suffragia legitimè renunciant, iidem isti,

τον, ἃ ἡ πολιτείαν οὐκ ἐπὶ κοινῷ ἀλλ' ἰδίαν αὐτῶν ἠγούμενοι εἶναι), ἀπειλῆσιν εἰσαγγέλλειν, καταδουλούμενοι τοὺς ἰδιώτας, καὶ δυναστείας ἑαυτοῖς περιποιοῦντες· καὶ τὰς κείσεις τὰς μὲν οὐκ ἐκ τῶν νόμων καταλελύκασι, τὰς δὲ οὐκ ἐκ τῶν ψηφισμάτων μετ' ὀργῆς κείνυσι· σεσίγηται τὸ κάλλιστον καὶ σωφρονέστατον κήρυγμα τῶν ἐν τῇ πόλει, τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν ὑπὲρ πεντήκοντα ἔτη γεγονότων, καὶ πάλιν οὐ μέρει τῶν ἄλλων Ἀθηναίων; Τῆς δὲ τῶν ῥητόρων ἀκοσμίας οὐκ ἐπικρατεῖν δυνάμενα οὔθ' ἃ νόμοι, οὔθ' οἱ Πρυτάνεις, οὔθ' ἃ Πρέσβεις, οὔθ' ἡ προβεβουλευκυῖα Φυλή, τὸ δέκατον μέρος τῆς πόλεως.

γ'. Τούτων δ' ἐχόντων οὕτως, καὶ τῶν πραγμάτων ὄντων τῇ πόλει τοιούτων ὁποίους αὐτοὺς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε εἶναι), ἐν ὑπολείπεται μέρος τῆς πολιτείας (εἰ τι κἀγὼ τυγχάνω γινώσκων) αἱ τῶν νόμων γραφαί. Εἰ

ísti, qui Rempublicam non jam amplius ad omnes communi, ſed ad ſe ſolos privato quodam jure pertinere cenſent, in judicium adducere minitentur: cùm denique, redactâ in poteſtatem plebe, dominationem ſibi arripiant; & judicia, quæ à legibus oriuntur, irrita faciant, ea verò, quæ ex plebiſcitis fiunt, iracundi pronuntient: *Ex quo hæc inquam facta ſint,* ſilet pulcherrimum illud præconium omniumque quæ in urbe ſunt maximè modeſtum, *in quo ii primùm qui annos ſupra quinquaginta erant nati, deinde Athenienſes cæteri ad verba in conſeſſu facienda citabantur.* Audaciam verò & inſolentiam Oratorum jam neque leges, neq; Reipublicæ Rectores, neque clariſſimi illi Curiæ Præſides, neque Tribus quam penes prima ſunt ſubſellia, decima civitatis pars, coercere poſſunt.

3. Cùm igitur hæc ita ſe habeant; cùm talis ſit (uti vos ipſi facilè ſentitis) civitatis veſtræ ſtatus; hoc unum (ſiquid eſt in me prudentiæ) quo Reſpublica confirmetur, reſtat remedium, judiciorum de violatis legibus *vindicatio.*

Εἰ δὲ ἢ ταῦτας καταλύσετε, ἢ τοῖς καταλύσιν ἐπιτρέψετε, ὠφελέω ὑμῖν, ὅτι λήσετε τι μικρὸν τ πολιτείας τοὶ προχωρήσαντες. Εὖ γὸ ἴστε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι τρεῖς εἰσι πολιτεῖαι πρὸς πᾶσιν ἀνθρώποις, Τυραννὶς, ἢ Ολιγαρχία, ἢ Δημοκρατία· δίοικοῦνται δ' αἱ μὲ Τυραννίδες ἢ Ολιγαρχίαι τοῖς τρόποις τ ἐφεστηκότων, αἱ δὲ πόλεις αἱ Δημοκρατούμεναι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις. Μηδεὶς οὖν ὑμῶν τοῦτ' ἀγνοείτω, ἀλλὰ σαφῶς ἕκαστος ἐπιγνώτω, ὅτι ὅταν εἰσὶν εἰς δικαστήριον γεγραμμὶ προνόμων δικάσων, ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ μέλλει τ ψῆφον φέρειν περὶ τ ἑαυτῦ παῤῥησίας. Διόπερ ἢ ὁ Νομοθέτης τοῦτο πρῶτον ἔταξεν ἐν τῷ τ δικαστῶν ὅρκῳ, Ψηφιοῦμαι κατ' τοὺς νόμους· ἐκεῖνό γε εὖ οἶδεν, ὅτι ὅταν κατηρτισμένοι οἱ νόμοι τῇ πόλει, σώζεται ἢ ἡ δημοκρατία. Α χρὴ διαμνημονεύοντας ὑμᾶς, μισεῖν τοὺς τὸ παράνομα γράφοντας, ἢ μηδὲν μικρὸν ἡγεῖσθαι εἶ τ τοιούτων ἀδικημάτων,

Quòd si hæc quoque vel vos ipsi vel alii vestro permissu refixerint, augurari non est arduum, vos totam propemodum Rempublicam *ambitiosis* quibusdam hominibus inscienter prodituros. Probè enim nostis, Athenienses, tria esse apud omnes gentes dominationis genera; Unius, Paucorum, & totius Populi principatum. Ex quibus duo illa priora eorum arbitrio, qui præsunt, administrantur: civitates verò, in quibus dominatur populus, statis legibus *reguntur*. Unusquisque igitur vestrûm probè intelligat se eo ipso die, quo in judicium venerit legum violatarum litem decreturus, de suâ etiam ipsius dicendi licentiâ & securitate pronunciaturum. Quamobrem in ipso sacramenti initio Judices obstrinxit legislator, ut juxta leges suffragia ferrent: illud nimirum pro comperto habuit, si civitatis leges servarentur, unà etiam servari imperium populare. Oportet igitur vos, dum hæc omnia memoriæ vestræ penitus sunt infixa, eos, qui decreta à legibus abhorrentia conscribunt, acriter odisse: nec ullum hujusmodi crimen leve aut minutum,

sed

ἀδικημάτων, ἀλλ' ἕκαστον ὑφ' ἡμέτερος. Καὶ τοῦθ' ὑμῶν τὸ δίκαιον μηδένα ἀνθρώπων ἐξαιρεῖσθαι, μήτε τὰς τῶν στρατηγῶν συνηγορίας (οἱ ἔνιοι πολλὰ ἤδη ἤδη ξένον, συνεργοῦντες ἐνίοις τῶν ῥητόρων, λυμαίνονται τὴν πολιτείαν) μήτε τὰς τῶν ξένων δεήσεις (ὡς ἀναβιβαζόμενοί τινες ἐκφεύγουσιν ἐκ τῶν δικαστηρίων, νόμον πολιτείαν πολιτεύομενοι). Αλλ' ὥσπερ ἂν ὑμῶν ἕκαστος αἰσχυνθείη τὴν τάξιν λιπών, ἵν' ἂν ταχθῇ ὑπὸ τῷ πολέμῳ, ὅτῳ καὶ νῦν αἰσχύνεσθε ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν, ἵν' τέταχθε ὑπὸ τῶν νόμων, φύλακες τῆς δημοκρατίας τῆσδε τῆς ἡμέρας.

θ'. Κἀκεῖνο δὲ χρὴ διαμνημονεύειν, ὅτι νῦν ἅπαντες οἱ πολῖται νόμῳ καλαθέμενοι τὴν πόλιν ὑμῖν, καὶ τὴν πολιτείαν διαπιστεύσαντες, οἱ μὲν πάρεισι καὶ ἐπακόουσι τοῦ δὲ τῆς κρίσεως, οἱ δὲ ἄπεισιν ἐπὶ τῶν ἰδίων ἔργων. Οὓς αἰσχυνόμενοι, καὶ τοὺς ὅρκους, οὓς ὠμόσατε, μεμνημένοι καὶ τοὺς νόμους, ἐὰν ἐλέγξωμεν Κτησιφῶντα καὶ νόμα γεγράφαντα καὶ ψευδῆ καὶ ἀσύμφορα

sed grande atque acerbum arbitrari. Hoc porro æquissimum jus neminem vobis eripere patiamini: neq; imperatorum patrociniis (qui jamdiu, oratoribus quibusdam adjutores adsciti, Reipublicæ statum evertunt) neque hospitum solicitationibus (quos quidem nonnulli subornant &, quamvis legum in gerendis magistratibus violatarum sint rei, judicio tamen liberantur) *nemini, inquam, de hâc vestrâ potestate quicquam concedite.* Sed quemadmodum in prœlio puderet vos ordinem & stationem, à duce assignatam, deserere; ita etiam & nunc pudeat ab eo loco migrare, in quo à legibus constituti estis hoc ipso die, publicæ libertatis propugnatores.

4 Illud etiam (Judices) memoriâ quàm tenacissimè custodite, omnes reliquos cives vestræ fidei & tutelæ Rempublicam credidisse; quorum alii quidem hodiernæ intersunt causæ, alii verò absunt rebus privatis occupati. Quos vos summâ reverentiâ prosecuti & sacramenti legumque memores, si Ctesiphontem & à legibus & à veritate civitatisque commodo maximè alienum decretum tulis-

ἀσύμφορα τῇ πόλει, λύετε, ὦ Ἀθηναῖοι, τὰς ἀδικούσας γνώμας, βεβαιοῦτε τῇ πόλει τὴν δημοκρατίαν, κολάζετε τοὺς ἐναντίως τῷ νόμῳ καὶ τῇ πόλει καὶ τῷ συμφέροντι τῷ ὑμετέρῳ πολιτευομένους. Κἂν ταύτην ἔχοντες τὴν διάνοιαν, ἀκούσητε τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι λόγων, εὖ οἶδ' ὅτι δίκαια καὶ εὔορκα καὶ συμφέροντα ὑμῖν αὐτοῖς ψηφιεῖσθε καὶ πάσῃ τῇ πόλει.

ε'. Περὶ μὲν οὖν τῆς ὅλης κατηγορίας, μετρίως μοι ἐλπίζω προειρῆσθαι. Περὶ δὲ αὐτῶν τῶν νόμων, οἳ κεῖνται τοῖς ὑπευθύνοις, πρὸς ὃν ὁ ψήφισμα τοῦτο τυγχάνει γεγραφὼς Κτησιφῶν, διὰ βραχέων εἰπεῖν βούλομαι. Ἐν δὲ τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἄρχοντές τινες τὰς μείζους ἀρχὰς, καὶ τὰς προσόδους διοικοῦντες, καὶ δωροδοκοῦντες περὶ ἕκαστα τούτων, προσλαμβάνοντες τούς τε ἐκ τῆς βουλευτικῆς ῥήτορας καὶ τοὺς ἐκ τοῦ δήμου, πόρρωθεν προκαταλάμβανον τὰς εὐθύνας ἐπαίνοις καὶ κηρύγμασιν. Ὥστε οἱ τὰς

se apertè evicerim, abrogate Athenienses plebiscita legibus repugnantia, dominationem popularem civitati confirmate, eos, qui in gerendâ Republicâ nec legum sanctitati, nec vestro, nec communi commodo consulunt, gravi supplicio coercete. Tum denique si eo animo affecti orationem meam audieritis, certò novi vos justitiæ sacramentoque, quo obstricti estis, congruentem, Reique publicæ vehementer utilem, sententiam pronuntiaturos.

5. Jam verò de universâ accusatione satis multa me præfatum esse confido. De legibus autem, quæ contra eos qui reddendis rationibus sunt obnoxii statuuntur, & contra quas hoc decretum tulit Ctesiphon, pauca subjungam. Superioribus enim temporibus nonnulli summis officiis functi, & vectigalibus curandis præfecti, quamvis (oratorum quorundam ope, quos tum à plebe tum à Senatu *administros* sibi adsciverant) turpissimum lucrum fecissent, tamen laudibus suis & præconiis *per urbem priùs decantatis* ne magistratûs gesti rationem redderent multò antè præcavebant. Cùm ii igitur

τᾶς εὐθυίας τ̃ ἀρχόντων εἰς τ̀ μεγίστην ἀ̃ ἀπορίαν ἀφικνεῖσθαι τοὺς κατηγόρους, πολὺ δὲ ἔτι μᾶλλον τοὺς δικαστάς. Πολλοὶ γὰρ πάνυ τ̃ ἐπιθυμούντων, ἐπαυτοφώρῳ κλέπτειν τῶν δημοσίων χρημάτων ὄντες ἐξελεγχόμενοι, διεφύγγανον ὑπ̀ τ̃ δικαστηρίων εἰκότως. Ηχθοντο γὰρ (οἶμαι) οἱ δικασταὶ, εἰ φανήσετ' ὁ αὐτὸς ἀνὴρ ὢν τῇ αὐτῇ πόλει (τυχὸν δὲ καὶ ὢν τῷ αὐτῷ συναυτῷ) πρώην μὲν ποτε ἀναρρηθόμενος ὑπ̀ τοῖς ἀγῶσιν, ὅτι στεφανῦται ἀρετῆς ἕνεκα καὶ δικαιοσύνης ὑπὸ τ̃ δήμου χρυσῷ στεφάνῳ· ὁ δὲ αὐτὸς ἀνὴρ μικρὸν ὕστερον ἔξεισιν ὑπ̀ τ̃ δικαστηρίου, κλοπῆς ἕνεκα τὰς εὐθύνας ὀφλισκών. Ὥστε ἠναγκάζοντο τ̀ ψῆφον φέρειν οἱ δικασταὶ, ὑ τῷ τ̃ πρόσθεν ἀδικήματος, ἀλλ' ὑπὲρ τ̀ αἰσχύνης τ̃ δήμου.

ϛ'. Καπηλῶν δέ τις ταῦτα νομοθέτης, πᾶσι νόμον, καὶ μάλα καλῶς ἔχοντα, ὡ διαῤῥήδην ἀπαγορεύοντα τὰς ὑποθυμίας μὴ στεφανοῦν. Καὶ ταῦτα οὕτως εὖ προκατειλημότ τ̃ νομοθέτου, εὑρίσκεται

igitur in disquisitionem vocarentur, accusatores quidem sed multò magis judices in maximam dubitationem & angustias redacti erant. Multi enim eorum, qui administrationis suæ rationem reddere tenebantur, cùm manifestò repetundarum & sordidissimi peculatûs arguerentur, è judiciis tamen evaserunt. Quod mihi sanè non mirum videtur. Opprobrio enim, opinor, Judicibus esset, si idem ille, de quo nuper in ludis publicis præconium fieret quòd virtutis ergò & justitiæ aureâ à populo coronâ donaretur, in eâdem urbe, forsan etiam & eodem anno, certè non ita multò post, furti causâ repetundarum damnatus è foro exire videretur. Quocirca Judices *hâc necessitate pressi*, non prout criminis turpitudo postularet, sed quo civium pudori consuleretur, sententiam ferre cogebantur.

6. Hæc cùm legislator aliquis animadvertisset *incommoda*, legem sanè optimam rogavit, quæ, ne reddendis rationibus obnoxii coronâ donentur, disertè vetat. Sed quanquam ea fuerit legislatoris cautio & prudentia, excogitantur tamen *callida* quædam & *veteratoria* verbo-

ται χρείττονες λόγοι τῶν νόμων· ὡς εἰ μή τις ὑμῖν ἐρεῖ, λήσετε ἐξαπατηθέντες. Τούτων γάρ τινες τοὺς ἐπαθυμίους στεφανοῦσι παρὰ τοὺς νόμους, οἱ μὲ φύσει μέτριοί εἰσιν (εἰ δή τις ὀρθὸς μέτριος τῶν τὰ παράνομα γραφόντων) ἀλλ' οὖν παραβάλλονταί γέ τι πρὸς τῆς ἀγχίνοιας. Προστιθέασι γάρ τι πρὸς τὰ ψηφίσματα, στεφανοῦν τὸν ἐπαίνου, ἐπειδὰν λόγον ὑ εὐθύνας τὴν ἀρχὴν δῷ. Καὶ ἡ μὲ πάλις ὅσον ἴσον ἀδίκημα ἀδικεῖται· παρανταλαμβάνον) γὰρ ἐπαίνοις ὑ στεφάνοις αἱ εὐθύναι. Ο δὲ τὸ ψήφισμα γράφων ἐπιδείκνυται τοῖς ἀκούουσιν, ὅτι ἐγγράφῃ μὲ παράνομα, ἀγχίνοια δὲ ἐφ' οἷς ἡμάρτηκε. Κτησιφῶν δὲ, ὦ Αθηναῖοι, ὑπερπηδήσας τὸν νόμον καὶ περὶ τῶν ἐπαινουμένων κείμενον, ὑ τὴν πρόφασιν (ἣν ἐγὼ ἀρτίως παρεῖπον ὑμῖν) ἀνελὼν, παρὲν λόγον, παρὲν εὐθύνας δοῦναι, γέγραφε μεταξὺ Δημοσθένους ἄρχοντα στεφανοῦν.

ζ'. Λέξασι

verborum *aucupia*, quæ vim legis & authoritatem eludunt: quorum nisi quis certiores vos faciat, imprudenter eritis decepti. Eorum enim nonnulli, qui rationis reddendæ judicio obstrictos coronâ donant, naturâ quidem sunt moderati (siquis tamen eorum moderatus dici potest, qui scita legibus adversa conscribunt) sed rei *suapte naturâ* turpi *honestum* quoddam *integumentum* prætendunt. Decretis enim *simile huic* aliquid inferciunt, se velle eum, qui administrationis suæ quæstionem debet subire, coronâ donatum iri, postquam rationes retulerit: & tamen civitas æquam utrobique patitur injuriam; præciduntur enim præconiis & coronis *illæ, quæ exigendæ erant*, rationes. Qui verò istiusmodi decretum facit, concilio innuit se quidem contra leges id scripsisse, delicti verò ipsum pudere. Ctesiphon verò & legem illam de rationibus reddendis latam transgressus, & excusationem (cujus jam nunc memini) omittens, scito jussit Demosthenem, priusquam officio defunctus fuerit, priusquam rationes retulerit, coronâ donari.

7. Aliam

ζ'. Λέξυσι δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, ἃ ἕτερόν τινα λόγον ἐναντίον τῷ ἀρτίως εἰρημένῳ· ὡς ἅπερ ὅσα τις ἀρετὴν ὢν πεπαίδευται κατὰ ψήφισμα, οὐκ ἔστι ταῦτα ἀρχή, ἀλλ' ἐπιμέλειά τις καὶ διακονία. Ἀρχὰς δὲ φήσουσιν εἶναι ἃς οἱ Θεσμοθέται ἀποκληροῦσιν εἰς τὸ Θησεῖον, καὶ ἃς ὁ δῆμος αἱρεῖται χειροτονίᾳ ἐν ἀρχαιρεσίαις, στρατηγοὺς καὶ Ἱππάρχους καὶ τὰς μετὰ τούτων ἀρχάς· τὰ δ' ἄλλα πάντα, πεπραγματείας πεπραγμένας κατὰ ψήφισμα. Ἐγὼ δὲ πρὸς τοὺς λόγους τοὺς τούτων νόμον ὑμῖν παρέξομαι, ὃν ὑμεῖς ἐνομοθετήσατε, λύσιν ἡγούμενοι τῶν τοιούτων διαβολῶν. Ἐν ᾧ διαῤῥήδην γέγραπται, τὰς χειροτονητὰς (φησὶν) ἀρχὰς ἁπάσας (ἐνὶ βραχέων ὀνόματι ὁ νομοθέτης, καὶ πρόσθεν ἀρχὰς ἁπάσας εἰπών), ἃς ὁ δῆμος χειροτονᾷ καὶ τοὺς ἐπιστάτας (φησὶ) τῶν δημοσίων ἔργων (ἔστι δὲ ὁ Δημοσθένης τειχοποιὸς, ἐπιστάτης δ' μείζων τῶν ἔργων) καὶ πάντες ὅσοι διαχειρίζουσί τι τῶν τῆς πόλεως πλέον ἢ δι' ἀκοντ' ἡμέρας,

7. Aliam porrò, Athenienſes, excuſationem & quæ aliquantùm cum ſuperiore pugnat, afferent: dicentque quòd cuicunque ex plebiſcito demandatum fuerit negotium, is non magiſtratum ſed tantummodò curationem quandam & adminiſtrationem obierit. Magiſtratus verò appellant eos, quos Theſmothetæ in templo Theſei ſortitione factâ conſtituunt; eos præterea (nempe exercitûs Præfectos, equitum magiſtros cæteroſq; id genus Magiſtratus) quos populus in comitiis per ſuffragia declarat: reliqua verò omnia munera, negotia eſſe & occupationes per decretum mandatas. Contra verò has quæſitas excuſationes legem veſtram ob oculos dabo, quam vos ipſi, ne ſpecioſis hiſce commentis ulla præberetur occaſio, ſanxiſtis. In eâ enim diſertis verbis ſcribit legiſlator, *omnia illa munera quæ populi ſuffragiis ſciſcuntur* (advertite quæſo ut ſub uno nomine cuncta, quæ populi ſuffragiis ſciſcuntur, comprehendat) *magiſtratus eſſe*: quibus addit *eos etiam qui aliquam in civitate adminiſtrationem ultra triginta dies obeunt, eos præterea qui publicis operibus præſunt.*

ἡμέρας, ᾗ ὅσοι λαμβάνουσιν ἡγεμονίας δικαστηρίων (οἱ δὲ τῆς ἔργων ἐπιστάται πάντες ἡγεμονίαν ἔχοντα δικαστηρίου) Τί τούτοις κελεύεις ποιεῖν; ἴσως ἀκούειν, ἀλλ' ἄρχειν, δοκιμασθέντας ἐν τῷ δικαστηρίῳ (ἐπειδὴ καὶ αἱ κληρωταὶ ἀρχαὶ οὐκ ἀδοκίμαστοι, ἀλλὰ δοκιμασθεῖσαι ἄρχουσι) καὶ λόγον εὐθύνας ἐγγράφειν πρὸς τὴν Γραμματέα καὶ τοὺς Λογιστάς, καθάπερ καὶ τὰς ἄλλας ἀρχάς, κελεύεις. Οπι δὲ ἀληθῆ λέγω, τοὺς νόμους αὐτοὺς ὑμῖν ἀναγνώσεται.

NOMOI.

η'. Οταν τοίνυν, ὦ Αθηναῖοι, ἃς ὁ νομοθέτης ἀρχὰς ὀνομάζει, ἤτοι πρυταναρεύουσι πρὸς γραμματέα καὶ ἐπιμελείας, ὑμέτερον ἔργον ἐστὶν ἀπομνημονεύειν καὶ ἀνιστάναι τὸν νόμον πρὸς τοὺτων ἀναγνῶσιν· καὶ ἐπιβάλλειν αὐτοῖς, ὅτι οὐ προσδέχεσθε κακοῦργον σοφιστὴν, οἰόμενον ῥήμασι τοὺς νόμους ἀναιρήσειν. Αλλ' ὅσῳ ἄν

sunt, & eos denique qui juris dicendi poteſtatem accipiunt: Demoſthenes autem muris reficiendis eſt curator, unus ex ſummorum operum magiſtratibus; operibus item Præfecti omnes juris dicendi authoritatem habent. Et hos quidem omnes non rem adminiſtrare, ſed magiſtratum gerere jubet *lex*, poſtquam in Judiciali foro fuerint probati: ſiquidem nec magiſtratus qui ſorte ſunt delecti, niſi bene cogniti priùs & ſpectati, ad officii munus exequendum admittuntur. Jubet etiam eos, uti & omnes alios magiſtratus, apud tabularum cuſtodes & ratiociniorum præfectos in codices referre rationes. Ut igitur me vera dixiſſe cognoſcatis, recitentur leges.

LEGES.

8. Cùm igitur Athenienſes, officia illa publica, quæ Magiſtratus appellat legis ſcriptor, iſti curationum nomine ſignent & nuncupent; veſtrum eſt eorum impudentiæ leges opponere. Facite etiam ut ſciant vobis non gratum eſſe callidum ſententiarum artificem, qui *ſubdolis* verborum *aucupiis* leges labefactare confidit. *Immo*

ſentiant

ἄν τις ἄμεινον λέγῃ, τοσόνομα γεγραφὼς, τοσούτῳ μείζονα ὀργῆς τεύξεται. Χρὴ γὰρ, ὦ Ἀθηναῖοι, τὸ αὐτὸ φθέγγεσθαι τὴν ῥήτορα, καὶ νόμον· ὅταν δὲ ἑτέραν μὲν φωνὴν ἀφίησιν ὁ νόμος, ἑτέραν δὲ ὁ ῥήτωρ, τῷ μὲν νόμῳ δικαίῳ χρὴ διδόναι τὴν ψῆφον, καὶ τῇ τοῦ λέγοντος ἀναισχυντίᾳ.

θ'. Περὶ δὲ τῆς ἄφυκτον λόγον, ὃν φησι Δημοσθένης, βραχέα βούλομαι προειπεῖν. Λέξει γὰρ ὅτι, τειχοποιὸς εἰμι· ὁμολογῶ· ἀλλ' ὀπισθόδομα τῇ πόλει μικρὰ ἐκτισα, καὶ τὸ ἔργον μεῖζον ἐξείργασμαι. Τίνος οὖν εἰμι ψευδὴς, εἰ μή τις ὀφθὴν εὐνοίας εὐθύνη; Πρὸς δὴ ταύτην τὴν φάσιν ἀκούσατέ μου λέγοντος καὶ δίκαια καὶ συμφέροντα. Ἐν γὰρ ταύτῃ τῇ πόλει οὕτως ἀρχαίᾳ οὔσῃ, καὶ τηλικαύτῃ τὸ μέγεθος, οὐδείς ἐστιν ἀνυπεύθυνος τῶν καὶ ὁπωσοῦν πρὸς τὰ κοινὰ προσπεπλεγμένων. Διδάξω δ' ὑμᾶς πρῶτον ὅτι τὴν πρόσοδον

sentiant quantò in dicendo sit præstantior, qui legibus contraria decreta perscribit, vos tantò acriùs in eum concitari & incendi. Debet enim oratoris vox cum legibus latis consentire: ubi verò aliud dicit lex, aliud orator, vestrum est secundùm legis æquitatem sententiam ferre, non ut perdita istius suadet impudentia.

9. De illâ verò inexpugnabili ratione, quâ mirè sibi videor se effert Demosthenes, [illegible] præmittam. Sic enim ille disceptavit, muris reficiendis me esse curatorem fateor: sed in civitatem de meo centum minarum impensam feci, & ædificium amplius multò atque ornatius extruxi. Quid igitur est causæ cur rationes à me exigantur, nisi quis benevolentiæ suæ rationem reddere sit obstrictus. Sed excogitatas hasce argumentationes diluet mea responsio, quam quidem valdè æquam & utilem *omnes uno ore libenter agnoscetis*. In hâc enim civitate tam magnâ & perantiquâ nemo ex iis, qui in qualicunque publico munere versantur, rationibus reddendis est solutus. Quod vobis primùm explicabo in iis quæ maximè miranda & supra fidem

δόξαν· ὃς τοὺς Ἱερεῖς ἢ τὰς Ἱερείας ὑποδυομένους εἰ κελεύει ὁ νόμος, ἢ συλλήβδην ἅπαντας, ἢ χοεῖς ἑκάστους κτῆ σῶμα, τοὺς τὰ γένη μόνον λαμβάνοντας, ἢ τοὺς εὐχὰς ὑπὲρ ὑμῶν τοῖς θεοῖς τοὺς εὐχομένους. Καὶ ἢ μόνον ἰδίᾳ, ἀλλὰ ἢ κοινῇ τὰ γένη, Εὐμόλπιδας, ἢ Κήρυκας, ἢ τοὺς ἄλλους ἅπαντας. Πάλιν τοὺς Τριηράρχους ὑποδυομένους εἰ κελεύει ὁ νόμος, ἢ τὰ κοινὰ διαχειρίσαντας, ἢδ' ἀπὸ τῶν ὑμετέρων προσόδων πολλὰ μὲ ὑφαρπασμένους, βραχέα δὲ καταπτήναντας, ὑποδιδόναι δὲ φάσκοντας, ἀποδιδόντας δὲ ὑμῖν τὰ ὑμέτερα· ἀλλ' ὁμολογουμένως τοὺς παρόντας ἀσίας εἰς τὸν πρὸς ὑμᾶς ἀνηλωκότας φιλοτιμίαν. Οὐ τοίνυν μόνοι οἱ Τεπάρχοι, ἀλλὰ ἢ τὰ μέλιστα τῶν ἐν τῇ πόλει Συνεδρίων ὑπὸ τὸν τῶν δικαστηρίων ἔρχεται ψῆφον. Πρῶτον μὲν γὰρ τὸν Βουλεύτην τὸν ἐν Ἀρείῳ Πάγῳ ἐγγράφει πρὸς τοὺς Λογιστὰς ὁ νόμος κελεύει λόγον, ἢ εὐθύνας διδόναι, ἢ τῶν ἐκεῖ συνεδρευόντων ἢ τῶν μεγίστων κύριον ἄγει ὑπὸ τὴν ὑμετέραν ψῆφον. Οὐκ ἄρα φανήσεται ἡ Βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου Πάγου; οὐδὲ

videantur. Sacerdotes enim sive mares sive fœminas, & omnes eos etiam qui ad Deos pro vobis, honorario tantùm aliquo accepto, supplices accedunt, rationes referre jubet lex. Quibus insuper adjungit familias etiam, quales sunt Eumolpides, Præcones, aliique omnes ejusdem generis. Præfectos item triremium hoc judicio teneri jubet, immo eos qui non publicam pecuniam tractant, non multum à censu vestro furantur, nihil interim de suo impendunt, vestrosque tantùm nummos ærario reddunt, cùm suos erogâsse impudenter jactitaverint; eos, inquam, quos patrimonia sua ad vestram gratiam conciliandam expendisse, nemini non est compertum. Neque tantùm triremium Præfecti, sed maxima quoque, quæ in civitate sunt, concilia sub hanc judiciorum censuram veniunt. Jubet enim lex ipsum Areopagitarum confessum rationes suas apud ærarii custodes in tabulas referre, eosque maximarum & gravissimarum causarum arbitros vestris calculis subjici. Ipsius igitur Areopagi Senatores *ante relatas rationes* coronâ donari non solent. Nec enim

οὐδὲ γὰρ πάτριον αὐτοῖς ἐστιν· οὐκ ἄρα φιλοπμοιῶτωι; πάνυ γε· ἀλλ' οὐκ ἀγαπῶσιν, ἐάν τις περὶ αὐτοῖς μὴ ἀδικῇ, ἀλλ' ἐάν τις ἁμαρτάνῃ, κολάζουσιν. Οἱ δὲ ὑμέτεροι ῥήτορες τυφῶσι. Πάλιν τὸν Βυλίων, τοὺς Πεντακοσίους, ψευδῶνον πεποίηκεν ὁ νομοθέτης· καὶ οὕπως ἰσχυρῶς ἀπιστεῖ τοῖς ψευδῶνοις, ὥστ' εὐθέως ἀρχόμενος τῶν νόμων λέγει, ἀρχὴν ὑπεύθυνον (φησι) μὴ ἀποδημεῖν. Ω Ηράκλεις (ψευδάλογοι ἄν τις) ὅπου ἦρξα μὴ ἀποδημήσω; ἵνα γε μὴ τοὺς τῶν πολεμίων χρήματα τῆς πόλεως, ἢ τὰς ἀρχὰς, δρασμῷ χρήσῃ. Πάλιν ὑπεύθυνον οὐκ ἐᾷ τὸν οὐσίαν καθιερῶσαι, οὐδὲ ἀνάθημα ἀναθεῖναι, οὐδὲ ἀκτοίητον γενέσθαι, οὐδὲ ἀλλάξασθαι τὸν ἑαυτοῦ, οὐδὲ ἄλλα πολλά. Ενὶ δὲ λόγῳ, ἀνέχεται τὰς οὐσίας ὁ νομοθέτης τὰς τῶν ὑπευθύνων, ἕως ἂν λόγον ἀποδῶσι τῇ πόλει. Ναί· ἀλλ' ἔστί τις ἄνθρωπος, ὃς οὔτε εἴληφεν οὐδὲν τῶν δημοσίων, οὔτ' ἀνήλωκε,

enim *donationem hanc*, quanquam in honorem illum consequendum vehementer admodum annitantur, *ambiunt*: siquidem iis non satis est siquis peccatum non admiserit, sed si peccaverit, acriter castigant. Vestri autem oratores luxui indulgent, licentiâque impunè exultant. Postremò concilium Quingentorum reddendis rationibus obnoxium fecit legislator. Et adeò vehementer iis, qui rationes nondum retulerunt, diffidit, ut in initio legum disertè vetuerit Magistratum, rationibus non relatis, peregrè proficisci. *Cavendum nempe duxit*, ne fortè, publicis rebus & pecuniis malè administratis & proditis, in fugam se conjiceret *Magistratus*. Rursum vetat etiam nequid de patrimonio suo consecret, nequod in Deorum templis donum suspendat, vetat ne adoptetur, nequem bonis suis hæredem instituat, aliaque permulta, antequam rationes ab eo sint relatæ. Uno *ut dicam* verbo, facultates eorum, qui officii suscepti rationem nondum reddiderunt, pro pignore detinentur, donec de administratione suâ retulerint. Sed sit quispiam qui nihil ex pecuniâ publicâ

λωκε, προσῆλθε δὲ πρός τι τ̃ κοινῶν· ἢ τοῦτον ἀποφέρειν κελεύῃ λόγον πρὸς τοὺς Λογιστάς. Καὶ πῶς ὅγε μηδὲν λαβὼν μηδ' ἀναλώσας, ἀπίσῃ λόγον τῇ πόλῃ; αὐτὸς ἐπιβάλλῃ ἢ διδάσκῃ ὁ νόμος, ἃ χρὴ γεγράφειν· κελεύῃ γὰρ αὐτὸ τοῦτο ἐγγράφειν, ὅτι μήτ' ἔλαβον οὐδὲν τ̃ τῆς πόλεως μήτ' ἀνήλωσα. Ανεύθυνον δὲ, ἢ ἀζήτητον, ἢ ἀνεξέταστον οὐδὲν ὅτι τ̃ ἐν τῇ πόλῃ. Οτι δὲ ἀληθῆ λέγω, αὐτῶν ἀκούσατε τῶν νόμων.

NOMOI.

ι'. Οτὰν τοίνυν μάλιστα θρασύνηται Δημοσθένης, λέγων, ὡς ἀφεὶς τ̃ ὀφείλοσιν οὐκ ἔστιν ὑπεύθυνος, ἐκεῖνο αὐτῷ ἐπιβάλλετε· ἀκούω ἐγὼ σε, ὦ Δημόσθενες, ἐᾶσαι τ̃ τ̃ Λογιστῶν κήρυκα κηρύξαι ὅ πάτριον ἢ ἔννομον κήρυγμα τοῦτο, Τίς βούλεται καθηγορεῖν; Εᾶσον ἀμφισβητῆσαί σοι τ̃ βουλόμενον τ̃ πολιτῶν, ὡς ἀκ ὀφειλόμασι· ἀλλ' ἀπὸ πολλῶν ὧν ἔχεις εἰς τ̃ τ̃ τειχῶν οἰκοδομίαν μικρὰ κατέθηκας, δέκα τάλαντα

aut accepit aut insumpsit, magistratu tamen aliquo interim functus: etiam hunc jubet lex rationes apud thesauri custodes referre. Quomodo autem ille, qui nihil ex ærario aut sumpsit aut impendit, civitati rationem referre debeat, paulò infra lex ipsa ostendit. Jubet enim hoc ipsum tabulis inscribi, quòd neque quicquam à civitate recepisset neque erogâsset. In hâc enim civitate nihil est quod sub examen non veniat, nihil quod à disquisitione sit immune, nihil denique de quo non *exquisitissima* fiat perscrutatio. Ut tamen hæc vera esse pernoscatis, leges ipsas audite. *LEGES.*

10. Cùm igitur in hoc magnificè se jactabit Demosthenes, dicetque se propter largitionem, *quam in civitatem de suo fecit*, rationibus referendis non esse obnoxium, *huic defensioni* sic occurrite: oportebat te tamen, ô Demosthenes, ratiocinatorum præconi permisisse, ut pro more, siquis vellet, ad accusandum citaret. Permitte quæso ut civium aliquis tecum arguat, te *non tantùm* nihil de tuo contulisse, sed ex decem illis

πάλαντα εἰς ταῦτα ὑπὲρ τῆς πόλεως εἰλικρῶς. Μὴ ἁρπάζε τὴν φιλοτιμίαν, μηδὲ ἐξαιρῦ τῶν δικαστῶν τὰς ψήφους ἐκ τῶν χειρῶν· μηδ' ἔμπροσθεν τῶν νόμων, ἀλλ' ὕστερον πολιτεύου. Ταῦτα γὰρ ὀρθοῖ τὴν δημοκρατίαν. Πρὸς μὲν οὖν τὰς κενὰς προφάσεις, ἃς ἅτοι προφασιοῦνται, μέχρι δεῦρο εἰρήσθω μοι. Ὅτι δὲ ὄντως ἰδίᾳ ὑπεύθυνος ὁ Δημοσθένης, ὅθ' ὑτὸν εἰσιώγκε τὸ ψήφισμα, ἄρχων μὲν τὴν βουλὴν τὴν θεωρικὴν ἀρχιὼ, ἄρχων δὲ τὴν τῶν τειχοποιῶν, ὁδετέρας δέ πω τῶν ἀρχῶν τούτων λόγον ὑμῖν ὑπ' εὐθύνας δεδώκως, ταῦτ' ἤδη πειράσομαι ὑμᾶς διδάσκειν ἐκ τῶν δημοσίων γραμμάτων. Καί μοι ἀνάγνωθι ὅτι τίνος Ἄρχοντος, ἐν ποίῳ μηνὸς, ἐν ᾧ τίνι ἡμέρᾳ, ἐν ᾧ ποίᾳ ἐκκλησίᾳ ἐχειροτονήθη Δημοσθένης τὴν ἀρχιὼ τὴν βουλὴν τὴν θεωρικὴν, ὅτι μεσοῦντα τὴν ἀρχιὼ ἔγραψεν αὐτὸν στεφανοῦν. Ἀναγίνωσκε.

ΔΙΑΛΟΓΙΣΜΟΣ ΗΜΕΡΩΝ.

Οὐκοῦν εἰ μηδὲν ἔτι περαιτέρω τούτου δείξαιμι, δικαίως ἂν ἀλίσκοιτο

lis talentis, quæ ad muros reficiendos à civitate accepisti, satis pauca impendisse. Ne *quæso* gratiam hanc & laudem liberalitatis tibi *ita insolenter* arroga; ne judicibus liberam sententiam per vim eripe, nec in gerendâ republicâ leges antecede sed sequere. Hæc enim sunt quæ populi jura & potestatem firmant & tutantur. De his igitur futilibus eorum causis & commentis satis multa me dixisse censeo. Quòd autem, ubi Ctesiphon hoc scitum scripsit, Demosthenes revera nondum rationes retulerat, cùm jam tum & ærario theatrali & muris reficiendis præfectus esset, ex tabellis publicis evincere conabor. Recita igitur quo Archonte, quo mense, quo die, quo denique in conventu theatralis pecuniæ administratio Demostheni mandaretur, ut *perspicuè videatis* eum in medio magistratu versatum fuisse, cùm coronam *Ctesiphontis* decreto consecutus esset.

SUPPUTATIO DIERUM.

Quanquam igitur nihil ampliùs probavero, æquissimo jure causâ caderet

ἁλίσκοιτο Κτησιφῶν· οὐδὲ γὰρ αὐτὸν ἡ κατηγορία ἡ ἐμὴ, ἀλλὰ τὰ δημόσια γεγράμματα.

ια'. Πρότερον μὲν τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, Ἀνταγοραφεὺς ὢν χειροτονητὸς τῇ πόλει, ὡς καθ' ἑκάστην Πρυτανείαν ἀπελογίζετο τὰς προσόδους τῷ δήμῳ. Διὰ δὲ τὸ τοὺς Εὐβούλου γενομένους πᾶσιν ὑμῖν, οἱ ἐπὶ τὸ θεωρικὸν κεχειροτονημένοι ἦρχον μὲν, πείθειν δὲ τὸν Ηγήμονα νόμον γενέσθαι, τὸν δ' Ανταγοραφέως ἀρχεῖν, ἦρχον δὲ τῶν ἀποδεκτῶν καὶ νεωρίων ἀρχεῖν, καὶ σκευοθήκην οἰκοδομεῖν· ἦσαν δὲ καὶ ὁδοποιοὶ, καὶ θεάτρου τοῦ ὅλου διοίκησιν εἶχον τῆς πόλεως. Καὶ ὁ κατηγορῶν αὐτῶν δὴ ἐπιτιμᾷ λέγω, ἀλλ' ἐκεῖνο ὑμῶν ἐξαιτοῦμαι βούλομαι, ὅπως ὁ μὲν νομοθέτης, ἐάν τις μιᾶς ἀρχῆς τὴν ἐλαχίστης ὑπεύθυνος ᾖ, τοῦτον οὐκ ἐᾷ, πρὶν ἂν λόγους καὶ εὐθύνας δῷ, στεφανοῦν· Ο δὲ Κτησιφῶν Δημοσθένους, τὴν συλλήβδην ἁπάσας τὰς Αθηναίοις ἀρχὰς ἄρχοντα, οὐκ ὤκνησε γράψαι στεφανῶσαι.

ιβ'. Ως

caderet Ctesiphon: neque enim mea accusatio, sed publici libelli eum arguunt & condemnant.

11. Superioribus sanè diebus Custos à civitate erat delectus, qui in singulis tribuum imperiis reditus & vectigalia in publicas tabulas, ratione initâ, referebat. Sed cùm tantam in Eubulo fidem reponeretis, omnes deinceps, ante legem illam Hegemonis, theatrali pecuniæ populi suffragiis præpositi, commissam sibi habuerunt publicarum rationum curam & pecuniarum custodiam: quin & armarii fabricatio, navalium insuper & viarum curatio iis erat commendata: ii denique totam quasi civitatis administrationem *apud se* fermè *depositam* obierunt. Et hoc equidem dico non ut eos quoquo modo redarguam aut incusem, sed id duntaxat velim evincere, quòd legislator neminem, infimo licet magistratu esset functus, ante rationes redditas coronâ donari permittat. Ctesiphon verò Demosthenem, qui tum omnes unà magistratus gerebat, sine omni hæsitatione coronâ donandum esse decrevit.

12. Ut

ιβ'. Ως τοίνυν ὁ τ' τ τειχοποιῶν ἀρχὴν ἦρχεν, ὅθ' ὅτος ὃ ψήφισμα ἔγραψε, ὁ τὰ δημόσια χρήματα διεχείζε, ὁ ὑπολογὰς ἐπέδαλε (καθάπ᾽ οἱ ἄλλοι ἄρχοντες) ὁ δικαστηρίων ἡγεμονίας ἐλάμδανε, τούτων ὑμῖν αὐτὸν Δημοσθένη ὁ Κτησιφῶντα μάρτυρας παρέξομαι. Επὶ δὲ Χαιρώνδου Αρχοντος, Θαργηλιῶνος μηνὸς δευτέρᾳ φθίνοντος, ἐκκλησίας ὕστης, ἔγραψε ψήφισμα Δημοσθένης, ἀγορὰν ποιῆσαι τ φυλῶν, Σκιροφοριῶνος δευτέρᾳ ἱσταμένῳ ὁ τρίτῃ, ὁ ἐπὶ ταξεν, ὁ τῷ ψηφίσματι, ἑκάστης τ φυλῶν ἑλέσθαι τοὺς ὑπομελησομένους τ ἔργων ὑπὲ τὰ τείχη, ὁ ταμίας. Καὶ μάλα ὀρθῶς· ἵν᾽ ἡ πόλις ἔχῃ ὑπεύθυνα σώματα, παρ᾽ ὧν ἔμελλε τ ἀναλωμένων λόγον ἀπολήψεσθαι. Καί μοι λέγε τὰ ψηφίσματα.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

ιγ'. Ναὶ· ἀλλ᾽ ἁπλοϊκῇ πρὸς τοῦτο, εὐθέως λέγων, ὡς ὕστ᾽ ἔλαχε τειχοποιὸς, ὕστ᾽ ἐχειροτονήθη τότε δ᾽ ἐμέμφετο. Καὶ περὶ τούτου Δημοσθένης μὲ ὁ Κτησιφῶν πολλὰ ποιήσουσι λόγον.

12. Ut autem *liquidò conſtet* eum muris reficiendis, cùm hoc decretum ſanxit Cteſiphon, præfectum fuiſſe, etiam & pecuniæ publicæ cuſtodem & coactorem, (quales ſunt cæteri magiſtratus) judiciorum denique quæſitorem, ipſum Demoſthenem & Cteſiphontem hujuſce rei teſtes producam. Chærondâ enim Archonte, *Thargelionis* vigeſimo nono die in concione ſcitum fecit Demoſthenes, ut ſecundo itemque tertio die *Scirrophorionis* Tribus omnes in concilium coirent: edixit præterea, ut ſingulæ Tribus viros, qui muris reficiendis & pecuniæ miniſtrandæ præfecti eſſent, eligi curarent. Et in hoc ſanè optimè ſe geſſit *Demoſthenes*; ut certi homines Civitati præſtò eſſent, à quibus pecuniæ impenſæ rationem poſſet repetere. Lege itaque decreta.

DECRETA.

13. Quin verò ille ſtatim ex contrario reſpondebit, ſibi neque ſorte neque populi ſuffragiis murorum curationem obtigiſſe. Et in hoc Cteſiphon & Demoſthenes permultùm ſanè morabuntur. At

λόγον· ὁ δὲ γενόμενος, βραχὺς, καὶ σαφὴς, καὶ ταχὺ λύων τὰς τούτων τέχνας. Μικρὰ δὲ ὑμῖν ὑπὲρ αὐτῶν ῥῆτορι προειπεῖν βούλομαι. Εστι γὰρ, ὦ Αθηναῖοι, τῶν περὶ τὰς ἀρχὰς εἰδη τρία· ὧν ἓν μὲν καὶ πᾶσι φανερώτατόν, οἱ κληρωτοὶ, καὶ οἱ χειροτονητοὶ ἄρχοντες. Δεύτερον δὲ, ὅσοι τῶν τῆς πόλεως ὑπὲρ τριάκοντα ἡμέρας, καὶ οἱ τῶν δημοσίων ἔργων ἐπιστάται. Τρίτον δ' ὃν τῷ νόμῳ γέγραπται, καὶ εἴτινες ἄλλοι αἱρετοὶ ἡγεμονίας δικαστηρίων λαμβάνουσι, καὶ τούτοις ἀρχὴν δοκιμασθέντας. Επειδὰν δὲ ἀφέλῃ τις τοὺς ὑπὸ τοῦ δήμου χειροτονηθέντας, καὶ τοὺς κληρωτοὺς ἄρχοντας, καὶ τοὺς λείπεται, οὓς αἱ φυλαὶ καὶ αἱ τριττύες καὶ οἱ δῆμοι ἐξ ἑαυτῶν αἱροῦνται τὰ δημόσια χρήματα διοικεῖν, τούτους αἱρετοὺς ἄρχοντας εἶναι. Τοῦτο δὲ γίνεται, ὅταν, ὥσπερ νῦν, ὀφθῇ τι τῶν φυλῶν, ἢ τάφρος ἐξεργάζεσθαι, ἢ τριήρεις ναυπηγεῖσθαι. Οπερ δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων μαθήσεσθε. NOMOI.

Αναμνήσθη-

At mea *oratio* brevis admodum erit & perſpicua, & quæ artificia iſtorum ac fallacias ſtatim refellet. Sed priuſquam *illuc perrexero*, mihi pauca quædam præfandi veniam date. Tria ſunt apud nos, Athenienſes, Magiſtratuum genera: ex quibus quidem illud quod ſorte aut populi ſuffragiis confirmatur, nemini non ſatis innoteſcit. Alterum genus Magiſtratuum eſt, qui civile aliquod munus ultra triginta dies tractant, & quibus aliquod ex operibus publicis eſt commiſſum. Tertium verò diſertè conſtituit lex, *& cæteri*, inquit, *omnes qui, electione creati, juris dicendi poteſtatem habent, Magiſtratu, poſtquam ſpectati fuerint, fungantur*. Si igitur excipiantur illi qui vel ſorte vel ſuffragiis ſunt creati, ſupereſt ut ii, quos Tribus tribuumque trientes, & pagi Attici ex ſuis ad pecuniam adminiſtrandam aſſignant, magiſtratus ſint delecti. Et hujuſcemodi fit *electio*, cùm, uti nunc, aliquid *per decreta* tribubus ſit mandatum, *nempe* vel foſſas extruere vel triremes fabricari. Et ut omnia hæc ſciatis eſſe vera, recitentur vobis leges.

LEGES.

Memini-

Ἀναμνήσθητε δὴ τοὺς προειρημένους λόγους, ὅπι ὁ μὲ νομοθέτης τοὺς ἐκ τ̃ φυλῶν ἄρχειν κελεύ῾ δοκιμασθέντας, ἐν τῷ δικαστηρίῳ. Η δὲ Πανδιονὶς φυλὴ, ἄρχοντα ϗ τειχοποιὸν ἀπέδειξε Δημοσθένην, ὃς ἐκ τ̃ διοικήσεως εἰς ταῦτα ἔχ῾ μικρῷ δεῖν δέκα τάλαντα. Ετερος δὲ ἀπαγορεύ῾ νόμ῾ ἀρχικὸν ὑπεύθυνον μὴ στεφανοῦν. Υμεῖς δὲ ὁμωμόκατε κτ̀ τοὺς νόμους ψηφιεῖσθαι· ὁ δὲ ῥήτωρ γέγραφε τ̃ ὑπεύθυνον στεφανοῦν, μὴ προσθεὶς, ἐπειδὰν δ῾ λόγον ϗ εὔθυνας.

ιδ΄. Εγὼ δὲ ἐξελέγχω τὸ παράνομον, μάρτυρας ἅμα τοὺς νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα καὶ τοὺς ἀντιδίκους παρεχόμ῾. Πῶς οὖν ἄν τις σαφανέστερον ἐπιδείξειεν ἄνθρωπον παρανομώτατα γεγραφότα; Ως τοίνυν ϗ τὸν ἀνάρρησιν ὃ στέφανος παρανόμως ἐν τῷ ψηφίσματι κελεύ῾ γίνεσθαι, καὶ τοῦθ' ὑμᾶς διδάξω. Ο μὲν νόμ῾ ἀφῤῥήδην κελεύ῾, ἐὰν μή τινα στεφανοῖ ἡ Βουλὴ, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἀνακηρύττεσθαι, ἐὰν δὲ ὁ δῆμ῾, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ·

Meminiſtis, Judices, præceptum eſſe iis, qui ex tribubus fuerint delecti, magiſtratûs, poſtquam in Judiciali foro probarentur, officio fungi. Tribus verò Pandionia Demoſthenem muris reficiendis præfecit, cui curationis nomine ad operis *ſumptum* decem propemodum talenta donavit civitas. Alia verò lex diſertè vetat magiſtratum, rationibus nondum relatis, coronâ donari. Orator verò iſte, nullâ iſtiuſmodi excuſatione præmiſſâ, ſcito juſſit Demoſthenem, priuſquam rationes retulerit, coronari: *In quem certè acerrimè animadvertetis, ſiquidem* juxta leges ſententiam ferre ſacramento eſtis obſtricti.

14. Jam demum & legibus & decretis ipſiſque adverſariis in teſtimonium adductis, crimen comprobavi. Nec fieri poteſt ut quiſpiam violatarum legum reus manifeſtiùs convinci queat. Nunc verò vobis inſuper oſtendam, etiam & ipſam coronæ prædicationem, *Cteſiphontis* juſſu, contra leges habitam fuiſſe. Diſertis enim verbis jubet lex, coronam, quam donat Senatus, in Curiâ, quam verò populus, in Concione promulgari:

λόγον· ὁ δὲ γενόμενος, βραχὺς, καὶ σαφὴς, καὶ ταχὺ λύων τὰς τούτων τέχνας. Μικρὰ δὲ ὑμῖν ὑπὲρ αὐτῶν πρῶτον προειπεῖν βούλομαι. Εστι γὰρ, ὦ Αθηναῖοι, τῶν περὶ τὰς ἀρχὰς εἰδη τρία· ὧν ἓν μὲ καὶ πᾶσι φανερώτατόν, οἱ κληρωτοὶ, καὶ οἱ χειροτονητοὶ ἄρχοντες. Δεύτερον δὲ, ὅσοι τῶν τῆς πόλεως ὑπὲρ τριάκοντα ἡμέρας, καὶ οἱ τῶν δημοσίων ἔργων ἐπιστάται. Τρίτον δ' ὃν τῷ νόμῳ γέγραπται, καὶ εἴτινες ἄλλοι αἱρετοὶ ἡγεμονίας δικαστηρίων λαμβάνουσι, καὶ τούτοις ἀρχὴν δοκιμασθέντας. Επειδὰν δὲ ἀφέλῃ τις τοὺς ὑπὸ τοῦ δήμου χειροτονηθέντας, καὶ τοὺς κληρωτοὺς ἄρχοντας, καταλείπεται, ὡς αἱ φυλαὶ καὶ αἱ τριήρεις καὶ οἱ δῆμοι ἐξ ἑαυτῶν αἱρεθέντα τὰ δημόσια χρήματα διαχειρίζειν, τούτοις αἱρετοὺς ἄρχοντας εἶναι. Τοῦτο δὲ γίνεται, ὅταν, ὥσπερ νῦν, ὅταν τις θῇ τι τῆς φυλῆς, ἢ τάφρους ἐκβραίζεσθαι, ἢ τριήρεις ναυπηγεῖσθαι. Οτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων μαθήσεσθε. NOMOI.

Αναμνήσθη-

At mea *oratio* brevis admodum erit & perſpicua, & quæ artificia iſtorum ac fallacias ſtatim refellet. Sed priuſquam *illuc perrexero*, mihi pauca quædam præfandi veniam date. Tria ſunt apud nos, Athenienſes, Magiſtratuum genera: ex quibus quidem illud quod ſorte aut populi ſuffragiis confirmatur, nemini non ſatis innoteſcit. Alterum genus Magiſtratuum eſt, qui civile aliquod munus ultra triginta dies tractant, & quibus aliquod ex operibus publicis eſt commiſſum. Tertium verò diſertè conſtituit lex, *& cæteri*, inquit, *omnes qui, electione creati, juris dicendi poteſtatem habent, Magiſtratu, poſtquam ſpectati fuerint, fungantur*. Si igitur excipiantur illi qui vel ſorte vel ſuffragiis ſunt creati, ſupereſt ut ii, quos Tribus tribuumque trientes, & pagi Attici ex ſuis ad pecuniam adminiſtrandam aſſignant, magiſtratus ſint delecti. Et hujuſcemodi fit *electio*, cùm, uti nunc, aliquid *per decreta* tribubus ſit mandatum, *nempe* vel foſſas extruere vel triremes fabricari. Et ut omnia hæc ſciatis eſſe vera, recitentur vobis leges.

LEGES.

Memini-

Ἀναμνήσθητε δὴ τοὺς προειρημένους λόγους, ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης τοὺς ἐκ τῶν φυλῶν ἄρχειν κελεύει δοκιμασθέντας ἐν τῷ δικαστηρίῳ. Ἡ δὲ Πανδιονὶς φυλὴ, ἄρχοντα καὶ τειχοποιὸν ἀπέδειξε Δημοσθένην, ὃς ἐκ τῆς διοικήσεως εἰς ταῦτα ἔχει μικρῷ δεῖν δέκα τάλαντα. Ἔτερος δὲ ἀπαγορεύει νόμον ἀρχικὸν ὑπεύθυνον μὴ στεφανοῦν. Ὑμεῖς δὲ ὀμωμόκατε κατὰ τοὺς νόμους ψηφιεῖσθαι· ὁ δὲ ῥήτωρ γέγραφε τὸν ὑπεύθυνον στεφανοῦν, μὴ προσθεὶς, ἐπειδὰν δῷ λόγον καὶ εὔθυνας.

ιδ'. Ἐγὼ δὲ ἐξελέγχω τὸ παράνομον, μάρτυρας ἅμα τοὺς νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα καὶ τοὺς ἀντιδίκους παρεχόμενος. Πῶς οὖν ἄν τις σαφανέστερον ἐπιδείξειεν ἄνθρωπον παρανομώτατα γεγραφότα; Ὡς τοίνυν καὶ τῶν ἀνάρρησιν ἢ στέφανον παρανόμως ἐν τῷ ψηφίσματι κελεύει γενέσθαι, καὶ τοῦθ' ὑμᾶς διδάξω. Ὁ μὲν νόμος ἀφορίζει κελεύει, ἐὰν μή τινα στεφανοῖ ἡ Βουλὴ, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἀνακηρύττεσθαι, ἐὰν δὲ ὁ δῆμος, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ·

Meminiſtis, Judices, præceptum eſſe iis, qui ex tribubus fuerint delecti, magiſtratûs, poſtquam in Judiciali foro probarentur, officio fungi. Tribus verò Pandionia Demoſthenem muris reficiendis præfecit, cui curationis nomine ad operis *ſumptum* decem propemodum talenta donavit civitas. Alia verò lex diſertè vetat magiſtratum, rationibus nondum relatis, coronâ donari. Orator verò iſte, nullâ iſtiuſmodi excuſatione præmiſſâ, ſcito juſſit Demoſthenem, priuſquam rationes retulerit, coronari: *In quem certè acerrimè animadvertetis, ſiquidem* juxta leges ſententiam ferre ſacramento eſtis obſtricti.

14. Jam demum & legibus & decretis ipſiſque adverſariis in teſtimonium adductis, crimen comprobavi. Nec fieri poteſt ut quiſpiam violatarum legum reus manifeſtiùs convinci queat. Nunc verò vobis inſuper oſtendam, etiam & ipſam coronæ prædicationem, *Cteſiphontis* juſſu, contra leges habitam fuiſſe. Diſertis enim verbis jubet lex, coronam, quam donat Senatus, in Curiâ, quam verò populus, in Concione promul-

κλησίᾳ· ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ. Καί μοι λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Οὗτος ὁ νόμος, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐμοὶ μάλα καλῶς ἔχει. Οὐ γὰρ, οἶμαι, ᾠήθη δεῖν ὁ νομοθέτης τὰ ῥήτορα σεμνύνεσθαι πρὸς τοὺς ἔξωθεν, ἀλλ' ἀγαπᾶν ἐν αὐτῇ τῇ πόλει μώμενον ὑπὸ τοῦ δήμου, καὶ μὴ ἐρᾶν ἐν τοῖς κηρύγμασιν. Ὁ μὲν νομοθέτης οὕτως· ὁ δὲ Κτησιφῶν πῶς; Ἀναλίσκει τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἀκούετε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης κελεύει ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀνακηρύττειν τὰ ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον, ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ· Κτησιφῶν δὲ ἐν τῷ θεάτρῳ, οὐ τοὺς νόμους μόνον ὑπερβὰς, ἀλλὰ καὶ τὸν τόπον μετενεγκών, οὐδὲ ἐκκλησιαζόντων Ἀθηναίων, ἀλλὰ ξαγῳδῶν ἀγωνιζομένων καινῶν, οὐδ' ἐναντίον τοῦ δήμου, ἀλλ' ἐναντίοι τοῖς Ἕλλησιν, ἵν' ἡμῖν σπουδῶσιν οἷς ἄνδρα τετιμήκατε.

ιε'. Οὕτω

gari: omnem verò alium planè excludit locum. Recita legem.

LEX.

Audiistis legem, Athenienſes, æquam ſanè & præclaram. Oratoris enim (ut opinor) officium eſſe duxit legiſlator, ut gratiâ & honore, quo à civitate ſuâ *affectus eſſet*, contentus frueretur, non ut apud exteros ſe magnificè jactans laudes & præconia turpiter captaret. Atque ea quidem erat legiſlatoris *ſententia*; à quâ quantùm diſceſſerit Cteſiphon, ſcito recitato facilè ſentietis.

DECRETUM.

Vidiſtis Athenienſes, legiſlatorem coronæ, quæ à populo donaretur, prædicationem in Pnyce *loco* concionis *legitimo*, nuſquam verò alibi fieri, juſſiſſe. Cteſiphon autem in theatro *eam fieri edixit*, non tantùm lege violatâ ſed loco etiam commutato; neque Athenienſibus in concionem congregatis, ſed novis tragœdis fabulas agentibus; neque porrò coram populo, ſed Græcis; ut ii nobiſcum æquè ſciant qualem virum tam amplo honore, tam ingenti reverentiâ proſecuti ſumus.

15. Cum

ιε'. Οὕτω τοίνυν φανερῶς ψηφίσμα γεγραφὼς, ψηφισαχθεὶς μὲν Δημοσθένης, ἐποίησε τέχνας τοῖς νόμοις· ἃς ἐγὼ δηλώσω, ἵν' ὑμῖν, ἵνα μὴ λάθητε ἐξαπατηθέντες. Οὗτοι γὰρ, ὡς μὲν οὐκ ἀπαγορεύσιν ὁ νόμοι τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττειν ἔξω τῆς ἐκκλησίας, οὐκ ἔξεστι λέγειν· οἴονται δὲ εἰς τὴν ἀπολογίαν ὁ Διονυσιακὸν νόμον, καὶ ἀφήσοντα τοῦ νόμου μέρη τινὰ, κλέπτοντες τὴν ἀκρόασιν ὑμῶν· καὶ παφέξονται νόμον οὐδὲν προσήκοντα τῇδε τῇ γραφῇ, καὶ λέξουσιν, ὡς εἰσὶ τῇ πόλει δύο νόμοι κείμενοι περὶ τῶν κηρυγμάτων, εἷς μὲν, ὃν ἐγὼ παρέχομαι ἀφαιρήσειν ἀπαγορεύοντα ὁ ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττεσθαι ἔξω τῆς ἐκκλησίας· ἕτερος δὲ εἰ) νόμον φήσουσιν ἐναντίον τούτῳ, τὸν δεδωκότα ἐξουσίαν ποιεῖσθαι τὴν ἀνάρρησιν τοῦ στέφανου τραγῳδοῖς ἐν τῷ θεάτρῳ, ἐὰν ψηφίσηται ὁ δῆμος. Κατὰ δὴ τοῦτον ὁ

15. Cùm igitur manifestè adeò decretum contra leges tulit *Ctesiphon*, Demosthenem *consilii socium* sibi mox adscisceret, quomodo fallaciâ & callido quodam artificio leges eludat: ego autem istorum astutias palam jam explicabo, ne vobis fortè imponant. Inficiari enim non possunt, quin lex disertè prohibeat eum, qui à populo coronâ donatur, extra concionem prædicari: adducent verò, quâ se *satis* defendi *arbitrantur*, legem Dionysiacam; atque hujus sanè certam quandam partem *callidè* excerpent, quò aures vestras *facilius* decipiant judiciumque pervertant. Legem denique proferent, quæ ab hâc *hodiernâ* causâ quàm maximè aliena est: dicentque, duas esse leges de coronæ promulgatione constitutas; quarum una quidem, illa nimirum jam antè à me laudata, apertè vetat de eo, qui à populo coronâ donatur, extra concionem prædicari; sed tamen altera est (uti aiunt) huic prorsus contraria, quæ in theatro, tragœdis ibi tum agentibus, præconium fieri, si populus ita scitum fecerit, permittit. Et juxta hanc le-

νόμον φήσουσι γεγραφέναι τὸν Κτησιφῶντα.

ις'. Ἐγὼ δὲ πρὸς τὰς τούτων τέχνας παρέξομαι συνηγόρους τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους, ὥσπερ διαπελῶ ἀσυδάζων πρὸς πᾶσαν τὴν κατηγορίαν. Εἰ γὰρ τοῦτό ἐστιν ἀληθές, ὃ τοιοῦτον ἔθος παραδέδυκεν ὑμῶν εἰς τὴν πολιτείαν, ὥστε ἀκύρους νόμους ὄντων τοῖς κυρίοις ἀναγεγράφθαι, καὶ δύο περὶ μιᾶς πράξεως ὑπεναντίους ἀλλήλοις, τί ἂν ἔτι γένοιτο τοιοῦτον εἰς τὴν πολιτείαν, ἐν ᾗ γιγνομένοις πράττουσιν οἱ νόμοι ποιᾶν, ὃ μὴ ποιᾶν; Ἀλλ' οὐκ ἔχει γένοιτο ὕστερον, μήθ' ὑμεῖς ποτὲ εἰς τοσαύτην ἀταξίαν τῶν νόμων περιβαίητε· ὅτε ἠμέλησε περὶ τὸν τοιούτων τῷ νομοθέτῃ, τῷ τὴν δημοκρατίαν καταστήσαντι. Ἀλλὰ διαῤῥήδην προστάττει τοῖς Θεσμοθέταις, καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν διῳκοῦσιν ἐν τῷ δημοσίῳ τοὺς νόμους, ἀκριβῶς ἐξετάσαντας, καὶ σκεψαμένους εἴ τις ἀναγέγραπται νόμος ἐναντίος νόμῳ, ἢ ἄκυρος ἐν τοῖς κυρίοις, ἢ εἴτι εἰσὶ νόμοι πλείους ἑνὸς ἀναγεγραμμένοι περὶ ἑκάστης πράξεως. Κἂν τι τοιοῦτον εὑρίσκωσιν,

gem inquiunt decretum tuliſſe Cteſiphontem.

16. Ego verò, ut *diluam* iſtorum fallacias, legem veſtram in patrocinium meum advocabo: ad quam quidem tota hæc mea accuſatio *quaſi vindicem quandam* ſe ſedulò convertit. Si enim revera talis in civitatem veſtram conſuetudo irrepſerit, ut leges irritæ inter ratas referrentur, duæque inter ſe repugnantes de eâdem re conſcriberentur, quid de veſtra republicâ ſentire poſſit quiſpiam, cùm eandem rem & jubeant ſimul leges & prohibeant? Sed hæc ita ſe non habent, neque unquam erit apud vos tanta legum confuſio & diverſitas, *ut confligant & collidantur*: quin nec legiſlatori, qui populare imperium conſtituit, res illa non erat curæ. Diſertè enim Theſmothetis edixit, ut unoquoque anno leges in concione recenſerent, diligenti perquiſitione habitâ ſiqua lex alteri contraria eſſet ſcripta, ſiqua etiam olim abrogata inter ratas *haberet locum*, ſi denique alicubi eſſet pluſquàm una de eâdem re ſancita. Jubet eos præterea, ſiquid hujuſmodi invenerint,

εὐεύσκωσιν, ἀναγεγραφόσας ἐν σανίσιν, ἐκπρέναι κελεύει πρόσθεν τῶν Επωνύμων· τοὺς δὲ Πρυτάνεις ποιῆν ἐκκλησίαν, ἐπιχειροτονίσας, νομοθέτας· τοὺς δ' Επιστάτην τῶν Πεσέδρων προχειροτονίαν διδόναι τῷ δήμῳ, ἢ τοὺς μὲ ἀναιρῆν τῶν νόμων, τοὺς δὲ καταλείπειν· ὅπως ἂν εἷς ἢ νόμος, ἢ μὴ πλείους περὶ ἑκάστης πράξεως. Καί μοι λέγε τοὺς νόμους.

NOMOI.

Εἰ τοίνυν, ὦ Αθηναῖοι, ἀληθὴς ἦν ὁ περὶ τούτων λόγος, ἢ ἦσαν δύο κείμενοι νόμοι περὶ τῶν κηρυγμάτων, ἐξ ἀνάγκης, οἶομαι, τῶν Θεσμοθετῶν ἐξεταζόντων, τοὺς δὲ Πρυτανέων ἀποδιδόντων τοῖς νομοθέταις, ἀνήρητ' ἂν ὁ ἕτερος τῶν νόμων, ἢ τοι ὁ τὴν ἐξουσίαν δεδωκὼς ἀνειπεῖν, ἢ ὁ ἀπαγορεύων. Οπότε δὲ μηδὲν τούτων γέγνηται, φανερῶς δή που ἐξελέγχονται ἃ μόνον ψευδῆ λέγοντες, ἀλλὰ καὶ παντελῶς ἀδύνατα γενέσθαι.

ιζ'. Οὗτον δὲ δὴ τὸ ψεῦδος τοῦτο ὑπεφέρουσιν, ἐγὼ διδάξω ὑμᾶς, προειπὼν ὧν ἕνεκα οἱ νόμοι ἐτέθησαν οἱ περὶ τὸ ἐν τῷ θεάτρῳ

rint, ad decem Heroum ſtatuas in tabulis deferre; *jubet* civitatis principes concionem advocare, & nomina eorum, qui leges illas ſanxerint, aſcribere; *jubet denique* Præſidum Præfectum populo permittere, ut unam legem aut alteram ſuffragio præferrent: ita aliæ hoc modo refixæ, aliæ erant confirmatæ, ut una tantùm de eâdem re conſtituta eſſet lex. Recita leges.

LEGES.

Si igitur vera eſſet, quam illi afferunt, oratio, duæque de prædicatione ſtatuerentur leges, putarem certè, cùm diligenti adeò perquiſitione à Theſmothetis deprenſæ eſſent, iiſque qui eas tulerint per civitatis Principes redditæ, neceſſarium fuiſſe, ut altera ex legibus tolleretur. Sed cùm nihil tale quicquam factum videmus, apertè ſatis conſtat eos non tantùm falſa ſed etiam iſta, quæ nullo modo fieri poterant, *impudenter* aſſerere.

17. Unde verò artificioſam hanc fallaciam eruerint, vobis oſtendam, ubi quam ob cauſam leges illæ, quæ ad theatralem prædicationem ſpectant, rogabantur, pau-

θεάτρῳ κηρυγμάτων. Γενομένων δὲ τῶν ἐν ἄστει τραγῳδῶν, ἀνεκήρυττόν τινες, οὐ πεισαντες τὸν δῆμον, ἃ μὲν, ὅτι στεφανοῦνται ὑπὸ τῶν φυλετῶν, ἔτεροι δὲ ὑπὸ τῶν δημοτῶν. Αλλοι δέ τινες ὑποκηρυξάμενοι, τοὺς αὑτῶν οἰκέτας, ἀφίεσθαι ἀπελευθέρους, μάρτυρας τῆς ἀπελευθερίας τοὺς Ελληνας ποιούμενοι. Οἱ δ' ἐπιφθονώτατον, προξενίας τινὲς εὑρημένοι ἐν ταῖς ἔξω πόλεσι, διεπεράτουν ἀναγορεύεσθαι ὅτι στεφανοῖ αὐτοὺς ὁ δῆμος (εἰ ὕτω τύχοι) ὁ τῶν Ροδίων ἢ Χίων ἢ καὶ ἄλλης τινὸς πόλεως, ἕνεκα ἀρετῆς καὶ ἀνδραγαθίας. Καὶ ταῦτα ἐπεραίνον, οὐχ ὥσπερ ἃ ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῆς ὑμετέρας στεφανούμενοι ἢ ὑπὸ τοῦ δήμου, πείσαντες ὑμᾶς, καὶ μετὰ ψηφίσματος πολλοῦ χάριν καταθέμενοι· ἀλλ' αὐτοὶ προελόμενοι ἄνδρα δόκιμον ὑμέτερον. Ἐκ δὲ τούτου τοῦ τρόπου συνέβαινε τοὺς μὲν θεατὰς καὶ τοὺς χορηγοὺς καὶ τοὺς ἀγωνιστὰς σχολῆ ἄγεσθαι· τὰς δὲ ἀνακηρυττομένους ἐν

ca fuero præfatus. Cùm enim ludi Tragici in urbe celebrarentur, quidam coronæ præconium, veniâ à populo non impetratâ, fieri jusserunt: quorum quidem alii *in excusationem suam* nuntiabant quòd à contribulibus suis, alii quòd à municipibus coronam accepissent. Alii rursùs, audientiâ per præconem factâ, servos suos domesticos libertate donabant, & in hujusce manumissionis testimonium Græcos adhibebant. Ad hæc porrò (quod maximè erat invidiosum) quidam pro gratiâ & hospitio, quo ab exteris civitatibus essent accepti, perfecerunt ut præconium fieret se à populo, putà fortasse Rhodio vel Chio vel alio quocunque, virtutis ergò & magnanimitatis coronâ donari. Et in his quidem patrandis aliam prorsus *insistebant viam*, quàm ii, qui à Senatu vestro vel populo coronantur, *solent*; neq; enim aut vestrum omnino consensum & decretum conciliare aut de vobis bene mereri *studebant*; sed ipsi sine vestrâ veniâ *ingratiis* sibi præripiebant *coronam*. Hinc processit, ut spectatores, ludorum præfecti & histriones interturbarentur; ii autem, qui in

ἐν τῷ θεάτρῳ μείζοσι τιμᾶσθαι τ τοῦ δήμου στεφανωθέντων. Τοῖς μὲν οὖν ἀπεδέδεικτο τόπος ἡ ἐκκλησία, οὐ ἦν λεγὴ στεφανοῦσθαι, ἢ ἀπείρητο ἄλλοθι μηδαμοῦ κηρύττεσθαι· ἃ δὲ ἀνηγορεύοντο ἐνώπιον ἁπάντων τ Ἑλλήνων· καὶ εἶναι μὴ μὴν ψηφίσματος πεῖσαντες ὑμᾶς, ὅτι δ' ἄνδρ ψηφίσματος. Σωιδὼν δέ τις ταῦτα νομοθέτης πᾶσι νόμον οὐδὲν ὑπεικοινωνῆντα τῷ περὶ τ τοῦ δήμου στεφανωθέντων νόμῳ, ὅτε λύσας ἐκεῖνον (οὐδὲ γὰρ ἡ ἐκκλησία ἠνωχλεῖτο, ἀλλὰ τὸ θεάτρον) ὅτε ἐναντίον τοῖς πρότερον κειμένοις νόμοις πρεὶς (ἃ γὰρ ἔξεστιν) ἀλλὰ περὶ τ ἄνδρ ψηφίσματος ὑμετέρου στεφανωθέντων ὑπὸ τῆς φυλετῶν ἢ δημοτῶν, ἢ περὶ τ τοὺς οἰκέτας ἀπελευθερωθέντων, καὶ περὶ τ Ξενικῷ στεφάνων. Καὶ ἀφῆρηται ἀπαγορεύῃ μήτε οἰκέτῃ ἀπελευθερωθέντι ἐν τῷ θεάτρῳ, μήτε ὑπὸ τ φυλετῶν ἢ δημοτῶν ἀναγορεύεσθαι στεφανούμενον, μήθ' ὑπ' ἄλλου (φησὶ) μηδενός· ἢ ἄτιμον εἶ τ κήρυκα.

ιη'. Οτσν

in theatro prædicabantur, laudem multò majorem consequerentur, quàm ii quibus coronam donavit populus. Hi quidem sibi præscriptam habuerunt, in quâ, & nusquam alibi, præconium fieri deberet, concionem; de iis verò coram omnibus Græcis, qui *ad ludos confluxerunt*, prædicatum erat: & illi quidem vestrum consensum vestrumque scitum *ad præconium faciendum* obtinebant, hi verò sine utrovis *de se nuntiandum esse perfecerunt*. Cùm hæc quidam advertisset legislator, legem scripsit, quæ neq; cum eâ lege (de iis nempe qui à populo coronam accipiunt latâ) commune quicquam habet, neque eam rescindit (in theatro enim, non concione, erat tumultus) neq; legibus antiquis (quod nequaquam licet) adversatur: sed ad eos tantùm qui sine vestro populiscito à contribulibus seu municipibus suis coronâ donabantur, ad eos qui servos suos manumittebant, ad coronas denique hospitales *lex illa pertinebat*. Quæ disertè vetat, nequis servum in theatro manumittat, nequis seu à contribulibus suis seu à municipibus seu alio quocunque coronatus *in theatro* prædicetur: alioqui *jubet* ignominiâ affici præconem.

18. Cùm

ιή. Οταν οὖν ἀποδείξῃ τοῖς μὲ ὑπὸ τ Βυλῆς στεφανωμένοις, εἰς τὸ βυλευτήριον ἀναρρηθῆναι, τοῖς δὲ ὑπὸ τ δήμυ στεφανωμένοις, εἰς τ ἐκκλησίαν· τοῖς δ' ἔτι τ δημοτῶν στεφανωμένοις ἐν φυλετῶν ἀπείπῃ μὴ κηρύττεσθαι τοῖς διαγωνοθέταις, ἵνα μηδεὶς, ἐρανίζων στεφάνυς ἐν κηρύγματι ψοφῇ, φιλοτιμίαν κλᾶται· παραπείπῃ δὲ ἐν τῷ νόμῳ μηδὲ ὑπὸ ἄλλυ μηδενὸς ἀνακηρύττεσθαι, ἀπούσης Βυλῆς ἐ δήμυ, ἐ φυλετῶν, ἐ δημοτῶν· ὅταν δέ τις ταῦτα ἀφέλῃ, τί ὃ καλαλειπόμενόν ἐστι, πλὴν οἱ Ξενικοὶ στέφανοι; Οπ δὲ ἀληθῆ λέγω, μέγα σημεῖον ὑμῖν τόδε ἐξ αὐτῶν τ νόμων ἐπισείξω. Αὐτὸν γὰρ τ χρυσοῦν στέφανον, ὃς ἂν ἐν τῷ διάτρῳ ἐν ἄστει ἀναρρηθῇ, ἱερὸν εἶ) ὁ Αθηνᾶς κελεύει ὁ νόμος, ἀφελόμενος τ στεφανώμενον. Καί τοι τίς ἂν ὑμῶν τολμήσειε ἑαυτὸν ἀνελευθερίαν καταγνῶναι ἐ δήμυ τ Αθηναίων; μὴ γὰρ ὅτι πόλις ἀλλ' ἐάν ἂν ἰδιώτης σὲ δεῖ ὅτως ἀγενὴς γένοιτο, ὥστε, ὃν αὐτὸς ἔδωκε στέφανον, ἅμα ἀνακηρύττειν ἐ ἀφαιρεῖσθαι ἐ χαριεροῦν.

18. Cùm igitur lator legis apertè jubeat coronam, quæ à Senatu datur, in curiâ, quæ à populo, in concione promulgari; prohibeatque eam, quam contribules & municipes donant, in ludis Tragicis prædicari, nequis nimirum, coronis falsisq; præconiis *quasi* emendicatis, munificentiæ & meritorum *in Rempublicam* famâ perfruatur: cùm eam prohibeat insuper in hâc ipsâ lege à contribulibus aut municipibus aut alio quocunque, absente populo & Senatu, nuntiari: his inquam omnibus remotis, quid restat nisi Hospitales Coronæ? Atqui jam quæ me vera dixisse abunde satis evincant, magna argumenta ex ipsis legibus depromam. Jubet enim lex illam ipsam auream coronam, quæ in theatro urbano promulgatur, ei, cui donabatur, ademptam, Minervæ dedicari. At verò quis è vobis populum Athenienſem tantæ illiberalitatis damnare audeat? Non enim modò à communi omnium civium conventu, sed & à privato quocunque absit indoles tam parum generosa, ut coronam, quam ipse donavit, eodem tempore promulget, auferat & devoreat.

ρωῦ. Αλλ', οἶμαι, ἀξιοῖ ὁ Ξενικὸν εἶναι τὸ στέφανον, ἢ χαλεπώτερος γενέσθαι· ἵνα μηδεὶς ἀλλοτρίαν εὔνοιαν τοῦ πλείονος ποιήσηται τοῦ πατρίδος, χείρων γένηται τοῦ ψυχροῦ. Αλλ' οὐκ ἐκεῖνον τοῦ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναῤῥηθέντα στέφανον οὐδεὶς χαρίζεται· ἀλλ' ἔξεστι κεκλῆσθαι, ἵνα μὴ μόνον αὐτὸς ἀλλὰ καὶ οἱ ἐξ ἐκείνου ἔχοντες ἐν τῇ οἰκίᾳ τὸ ὑπόμνημα, μηδέποτε κακοὶ τοῦ ψυχροῦ εἰς τοῦ δήμου γένωνται. Καὶ διὰ τοῦτο προσέθηκεν ὁ νομοθέτης μὴ κηρύττεσθαι τοῦ ἀλλότριον στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ, Ἐὰν μὴ ψηφίσηται ὁ δῆμος, ἵν' ἡ πόλις ἡ βουλομένη τινὰ τῶν ἡμετέρων στεφανοῖ, πρέσβεις πέμψασα, δεηθῇ τοῦ δήμου· ἵνα κηρυττόμενος μείζω χάριν εἰδῇ τοῦ στέφανου ὑμῖν, ἢ τοῖς στεφανοῦσιν, ὅτι κηρύξαι ἐπηγγείλατο. Οτι δὲ ἀληθῆ λέγω, τῶν νόμων αὐτῶν ἀκούσατε.

NOMOI.

Επειδὰν τοίνυν ἐξαπατῶντες ὑμᾶς λέγωσιν, ὡς προσγέγραπται ἐν τῷ νόμῳ, ἐξεῖναι στεφανοῦν, Ἐὰν ψηφίσηται ὁ δῆμος·

veat. At opinor sanè consecrationem, eò quòd corona esset hospitalis, fieri; nequis exteræ cujuspiam civitatis benevolentiam aucupatus, animo à patriâ suâ alieno evadat. Illam enim, quæ in concione præconis voce pronuntiatur, nemo consecrat: sed liberè licet ei, cui donatio fit, possidere; ut non modò ipse, sed omnes etiam illius posteri hoc quasi monimentum in domo conservantes, in rempublicam nunquam sint degeneres & ingrati. Et hanc ob causam ascripsit legislator, ne extera corona in theatro prædicaretur, *Nisi ita populus scitum fecerit*; ut ea civitas, quæ ex nostratibus aliquem coronâ vellet donare, missis ad populum nuntiis, veniam oraret: *hoc enim pacto* illum, cui fit donatio, majorem vobis, quòd coronam promulgari permiseritis, habere gratiam voluit, quàm iis à quibus accepit. Et hæc vera esse ex ipsis legibus pernoscetis.

LEGES.

Cùm igitur, Athenienses, isti homines vos fallere conati dicant, in lege scriptum esse quòd, *Si populus ita sciverit*, liceat iis *in theatro* co-

δῆμος. ἀπομνημονεύετε αὐτοῖς ἐπιβαλεῖν, καὶ, εἰ γε οἱ τις ἄλλη πόλις στεφανοῖ· εἰ δὲ ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων, ἀποδείκνυσι τόπος ὅπου δεῖ τοῦτο γενέσθαι, ἀπείρηται σοι ἔξω τῆς ἐκκλησίας μὴ κηρύττεσθαι. Τὸ δὲ [Ἀλλοῦ δὲ μηδαμοῦ] ὅ, τι ἐστὶν ὅλως τὴν ἡμέραν λέγει, ἐγὼ γὰρ ἀποδείξειν ὡς ἔντομα γέγραφας.

ιθ'. Ἐπὶ δὲ τοῖς ἄλλοις μοι μέρος τῆς κατηγορίας, ἐφ' ᾧ μάλιστα ἀγανακτῶ· τοῦτο δέ ἐστιν ἡ στέφανος, δι' ὃν αὐτὸν ἀξιοῖ στεφανοῦσθαι. Λέγε δὴ ὅπως ἂν τὸ ψήφισμα, Καὶ κήρυκα ἀναγορεύειν ἐν τῷ θεάτρῳ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ὅτι στεφανοῖ αὐτὸν ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας, καὶ (τὸ μέγιστον) ὅτι βεβαιοῖ λέγων καὶ πράττων τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ. Ἁπλοῦς δὴ παντάπασιν ὁ μετὰ ταῦτα ἡμῖν λόγος γίνεται, καὶ ὑμῖν ἀκούσασι κρῖναι εὐμαθής. Δεῖ γὰρ δή που μὴ κατηγορηκότα ἐμὲ τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδεικνῦναι, ὡς εἰσὶν οἱ

ronari: mementote illis ita objicere, immo quidem fatemur, si alia quævis civitas coronam donet; sin autem populus Athenienſis, conſtituitur locus in quo præconium fieri debet, nam extra concionem prædicari apertè prohibent leges. Et ſi enim, *Cteſiphon*, quo ſpectant hæc verba [*Nuſquam verò alibi*] univerſam diem diſceptaveris, nunquam hercle legitimum decretum à te latum fuiſſe evinces.

19. Jam verò pars accuſationis mihi ſupereſt *prolixior*, in quâ acerrimum ſtudium poſiturus ſum: quæ quidem ea continet commenta, quamobrem Demoſthenem coronâ dignum arbitratur *Cteſiphon*. Ita enim in plebiſcito ſcribit, *Et jubeo præconem in theatro coram Græcis nuntiare, quòd Demoſthenes à populo Athenienſi coronâ donatur virtutis ergò & fortitudinis, &* (quod eſt omnium maximum) *quia tum dictis tum factis bene de republicâ mereri ſemper perſiſtit.* Jam verò ſimplex omnino & perſpicua in poſterum mihi erit oratio, & vobis, Auditores, judicatu facillima. Mihi enim accuſatori incumbit, ut hoc vobis compertum faciam, laudes

οἱ χ' Δημοσθένης ἔπαινοι ψευδεῖς, ἢ ὡς ὕστ' ἤρξατο λέγειν τὰ βέλτιστα, ὕστε νῦν ἀμφιτελῆ περάτων τὰ συμφέροντα τῷ δήμῳ. Κἂν τοῦτο ἐπιδείξω, δικαίως δή που τ' γεγραφὼ ἀλώσεται Κτησιφῶν· ἅπαντες γὰρ ἀπαγορεύουσιν ὁ νόμοι μηδένα ψευδῆ γράφειν ἐν τοῖς δημοσίοις ψηφίσμασι. Τῷ δ' ἀπολογουμένῳ, τοὐναντίον τούτου δεικτέον ἐστίν. Ὑμᾶς δ' ἡμῖν ἕπεσθε τῶν λόγων κεκτημένοι· ἔχει δ' ὥπως.

κ'. Ἐγὼ μὲν βίον τὸν Δημοσθένους ἐξετάζειν μακροτέρου λόγου ἔργον ἡγοῦμαι εἶναι. Τί γὰρ δεῖ νῦν ταῦτα λέγειν, ἢ τὰ περὶ τοῦ τραύματος γεγραφὼ αὐτῷ συμβεβηκότα, ὅτ' ἐγράφατο εἰς Ἄρειον Πάγον Δημομέλη τὸν Παιανιέα, ἀνεψιὸν ὄντα ἑαυτῷ, καὶ τίνι τῆς κεφαλῆς ἐπετμήσατο; ἢ τὰ περὶ τὴν Κηφισοδότου στρατηγίαν, καὶ τὸν τῶν νεῶν ἔκπλουν εἰς Ἑλλήσποντον; ὅτε εἷς ὢν τῶν τριηράρχων Δημοσθένης, καὶ περίαλλον τὸ στρατηγὸν ὄντα τῆς νεώς, καὶ συνίπτων, καὶ συναίνδων

des eas, quæ Demosthenis tribuuntur, falsas esse; cùm neque optima civitati dicere unquam cœperit, neq; jam facere perseverat. Quòd si hæc evicero, æquissimo jure causâ cadet Ctesiphon; cùm omnes leges distertè prohibeant, nequis in publicis decretis falsa perscribat. Reo autem probandum incumbit, quod *nostræ sententiæ* contrarium est. Vos igitur nobis eorum, quæ utrinque afferentur, eritis Judices; *causamque nostram*, quæ ita se habet, *ex æquo dirimetis*.

20. Ego verò ad *totam* Demosthenis vitam penitus enarrandam longiore multò oratione, *quàm nunc instituo*, opus esse arbitror. Quid enim ista nunc commemorem, quæ propter vulneris actionem, nempe contusum caput, illi acciderunt, cùm in judicium apud Areopagum Demomelem Pæanienſem, consobrinum suum, adduxit? Quid ista quæ in præfecturâ Cephisodoti, cùm classis in Hellespontum proveheretur, *machinatus est*? quâ tempestate Demosthenes, cùm unus esset ex triremium principibus, præfectum in navi suâ circumduceret, simul cum eo victitaret, sacrificaret, li-

δων (καὶ τούτων ἀξιωθεὶς ἀφ' ὧν τὸ πατρικὸς αὐτῷ φίλον ἦν εἰ) οὐκ ὤκνησεν ἀπ' εἰσαγγελίας αὐτῷ κεινομένῳ περὶ θανάτου κατήγορος γενέσθαι. Καὶ ταῦτα ἤδη τὰ περὶ Μειδίαν, καὶ τοὺς κονδύλους, οὓς ἔλαβεν ὁ τῆς ὀρχήστρας χορηγὸς ὤν; καὶ ὡς ἀπέδοτο τριάκοντα μνῶν ἅμα τε τιμὼ εἰς αὐτὸν ὕβριν, ἥ τιμὼ τοῦ δήμου καθαχιερωτονίαν, ἣν ὁ Διονύσου κατεχειροτόνησε Μειδίαν. Ταῦτα μὲ οὖν μοι δοκῶ, καὶ τἄλλα τὰ τούτοις ὅμοια ὑποβρύσεσθαι, ἃ περιδιδοὺς ὑμᾶς, οὐδὲ ἀγῶνα χαλαχαιζόμενος, ἀλλ' ἐκεῖνο φοβούμενος, μή μοι παρ' ὑμῶν ἀπαντήσῃ τὸ δοκεῖν μὲ ἀληθῆ λέγειν, ἀρχαῖα δὲ καὶ λίαν ὁμολογούμενα. Καί τοι, ὦ Κτησιφῶν, ὅτῳ τὰ μέγιστα τῶν ἀμαρτημάτων οὕτως ἐστὶ πιστὰ καὶ γνώριμα τοῖς ἀκούουσιν, ὡς ἂν κατήγορον μὴ δοκεῖν ψεῦδη λέγειν, ἀλλὰ παλαιὰ καὶ λίαν περιωμολογημένα, πότερα αὐτὸν δεῖ ζευσῷ στεφανωθῆναι; ἢ

καὶ

baret (hâc scilicet illum benevolentiâ, pro necessitudine quæ patri cum eo esset, dignatus) *postea tamen* non dubitavit, cùm lis ei de judicio capitis intenderetur, *eundem Cephisodotum* accusare. Quid ista *refricem*, quæ ei cum Midiâ intercesserunt? quid tubera, quid colaphos, quos in orchestrâ, cùm ludi esset præfectus, accepit? quid *porrò exagitem* quo modo & injuriam, quâ ipse erat affectus, & populi judicium in *templo* Liberi contra Midiam pronunciatum triginta minis vendiderit? Hæc quidem & alia hujusmodi complura libens prætereo, non quo vobis fallaciam intendere aut adversarii gratiam aucupari velim; sed vereor profectò ne à vobis hoc responsum feram, me quidem vera dicere videri, sed valdè perantiqua, in ore vulgi & communibus proverbiis versata. Jam verò, Ctesiphon, cujus famosissima facinora ab auditoribus ita cognita sunt & comperta, ut accusatori potiùs timendum sit ne vetera & pervulgata recensere quàm nequa in istum fingere existimetur: utrùm oportuit, inquam, eum aureâ coronâ donari, an turpissimâ ignominiâ notari?

καί σε τ ψευδῆ γ ραφόμενα πολμῶντα γράφειν, πότερα χρὴ καλαφρονῆσαι τ δικασηρίων, ἢ δίκην τῇ πόλει διδόναι;

κα'. Περὶ δὲ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων πειράσομαι σαφέστερον εἰπεῖν. Καὶ γὰρ πυνθάνομαι μέλλειν Δημοσθένην, ἐπειδὰν αὐτοῖς ὁ λόγος ἀποδοθῇ, καταρριθμεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἄρα τῇ πόλει πέπαρες ἤδη γεγόνασι χρόνοι, ἐν οἷς αὐτὸς πεπολίτευ. Ὧν ἕνα μὲν γ πρῶτον (ὡς ἔγωγε ἀκούω) καλαλογίζεται ἐκεῖνον τ χρόνον, ἐν ᾧ πρὸς Φίλιππον ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως ἐπολεμοῦμεν· τοῦτον δ' ἀφορίζεται τ χρόνον τῇ γενομένῃ εἰρήνῃ γ συμμαχίᾳ, ἣν Φιλοκράτης ὁ Ἀγνούσιος ἔγραψε, γ αὐτὸς οὗτος μετ' ἐκείνου, ὡς ἐγὼ λέξω. Δεύτερον δὲ χρόνον φησὶ γενέσθαι, ὃν ἡγοῦμαι χρόνον τ εἰρήνης· δηλονότι μέχρι τ ἡμέρας ἐκείνης, ἐν ᾗ καλαλύσας τ ὑπάρχουσ εἰρήνην τῇ πόλει, ὁ αὐτὸς ῥήτωρ ἔγραψε τὸν πόλεμον. Τρίτον δὲ, ὃν ἐπολεμοῦμεν χρόνον, μέχρι τ ἀτυχίας τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ. Τέταρτον δὲ, τὸν

notari? utrùm oportuit te, qui & falsum & legibus adversum decretum ferre ausus sis, judiciorum authoritatem *impunè* contemnere, an civitati pœnas dare.

21. De publicis verò criminibus planiùs paulò & apertiùs eloqui conabor. Siquidem audio Demosthenem, cùm de iis dicendi *vices* fuerint concessæ, quatuor vobis tempora jam transacta, quibus ipse civitatem administrabat, dinumeraturum esse. Quorum utique primum illud constituit, quo tempore contra Philippum de Amphipoli bello contendimus: hoc verò tempus concludit pace illâ & societatis bellicæ fœdere, quod ipse unà cum Philocrate Agnusio (ut ego infra vobis ostendam) decreto confirmavit. Secundum autem tempus dicit esse illud, quo tutam tranquillamq; pacem habebamus, nimirum ad eum usque diem, quo, pace, quâ utebatur civitas, solutâ & diremptâ, idem iste orator bellum denunciavit. Tertium verò, cùm bellum gessimus, usque ad infeliciſſimum illum in Chæroneâ conflictum. Quartum denique,

in

τὸν νῦν παρόντα καιρόν. Ταῦτα δὲ καταῤῥιθμησάμενος (ὡς ἀκούω) μέλλῃ με καλεῖν, ἢ ἐπερωτᾶν, ὁποίῳ τῶν τῆς πεπάρων αὐτῷ καιρῶν κατηγορῶ, καὶ πότε αὐτὸν ἢ τὰ βέλτιστα φημι τῷ δήμῳ πεπολιτεῦσθαι· κἂν μὴ θέλω ἀποκρίνασθαι, ἀλλ' ἐγκαλύπτωμαι, ἢ ἀποδιδράσκω, ἐγκαλύψειν μέ φησι παρεστηκώς, καὶ ἄξειν ἐπὶ τὸ βῆμα, ἢ ἀναγκάσειν ἀποκρίνασθαι. Ἵν' οὖν μήθ' ὅτος ἰσχυρίζηται, ὑμεῖς τε παρείδητε, ἐγώ τε ἀποκρίνωμαι σαφῶς σοι τῆς δικαστῶν Δημόσθενες, καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ὅσοι δὴ ἔξωθεν παρεστᾶσι, καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὅσοις ὀλίγον μέλει παρακούειν τῆς δὲ τῆς πόλεως (ὁρῶ δὲ οὐκ ὀλίγους παρόντας, ἀλλ' ὅσους εἰκὸς πώποτε μέμνηται περὶ ἀγῶνα δημόσιον παρεγενομένους) ἀποκρίνομαι, ὅτι ἁπάντων τῆς πεπάρων καιρῶν κατηγορῶ σου, οὓς σὺ διαῤῥῆ. Κἂν οἵ τε Θεοὶ θέλωσι, καὶ ἃ δικαιοῦ ἴσον ἡμῖν ἀκούσωσι, κἀγὼ διώ-

μαι

in quo jam versamur. His dinumeratis, statuit (ut mihi indicatur) provocare me & interrogare, utrius horum temporum illum accusem, quando eum non optimè administrâsse rempublicam contendam & asseverem: quòd si respondere noluero, si detrectavero, si faciem meam *præ facti turpitudine* obduxero, integumentum meum (ait) revellet, ad suggestum abripiet, responsum denique meum vi extorquebit. Ne igitur iste viribus ita insolenter se efferat & contendat, ut vos Judices ad cavendum præmoniti sitis, deinde ut tibi, Demosthenes, coram Judicibus cæterisque, qui extra circumstant, civibus, coram Græcis denique, quibus studium fuit hodiernæ causæ interesse, respondeam (video verò tantam undiquaque hominum *multitudinem*, quanta ex omni ætatum memoriâ ad judicium publicum nunquam confluxit) tibi *inquam, Demosthenes, in os tuum coram* respondeo, quòd omnium eorum quatuor temporum, in quæ tute ipse actiones tuas distinguis, arguo te & incuso. Et si modò Dii immortales ita voluerint, si Judices causam nostram pariter æqualiterq; audierint & cognorint, si demum ipse

ea,

μὴ ἀπομνημονεῦσαι, ἃ σοι σύνοιδα, πάνυ προσδοκῶ ἀπολύειν τοὺς δικαστάς, τὴ μὲ σωτηρίας τῇ πόλῃ τοὺς θεοὺς αἰτίους γεγενημένους, ἢ τοὺς φιλανθρώπως ἢ μετρίως τοῖς τῆ πόλεως πράγμασι χρησαμένους· τῶν δὲ ἀτυχημάτων ἁπάντων Δημοσθένην αἴτιον γεγενημένον. Καὶ χρήσομαι τῇ τοῦ λόγου τάξει ταύτῃ, ἵν' τοῦτον πρωτάνομαι ποιεῖσθαι μέλλειν. Λέξω δὲ πρῶτον μὲν τοῦ πρότου καιροῦ, ἢ δεύτερον, ἢ τρίτον τοῦ ὑστέρου, ἢ τέλος τοῦ ἐφεξῆς, καὶ τέταρτον περὶ τῆ νῦν καθεστηκότων πραγμάτων.

κβ'. Καὶ δὴ ἐπανάγω ἐμαυτὸν ὅθι τὴ εἰρήνην, ἵν' Σὺ ἢ Φιλοκράτης ἐγράψατε. Ὑμῖν δ' ἐξεγένετο ἂν, ὦ Ἀθηναῖοι, τὴ πρωτέρων ἐκείνην εἰρήνην ποιήσασθαι μὴ κοινῆ σὺν τοῖς Ἕλλησιν, εἴπερ ὑμᾶς εἶασαν πρεσβεῖαι πρὸς ἐκείνους ἀποσταλεῖσαι, ἃς ἦτε ἐκπεμφθέντες καθ' ἑκάστην τὴ χρόνον εἰς τὴ Ἑλλάδα, παρακαλοῦντες ὅπως Φίλιππον μεταχειρίσωνται Ἑλληνικῆ συνεδρίῳ· ἢ παρόντος τοῦ λόγου, πρὶν ἐκόντων τὴ Ἑλλήνων

ea, quæ te *perpetrâsse* probè pernovi, memoriâ complecti potuero, prorsus confido me Judicibus oſtenſurum eſſe, quòd Dii primùm deinde ii homines, qui juſtâ charitate & indulgentiâ rempublicam tractabant, civitati noſtræ ſalutem contulerint; quòd verò calamitatum & ærumnarum omnium author fuerit unus Demoſthenes. Et hunc quidem orationis ordinem perſequi inſtituo, quo eum uſurum eſſe accepi. Primùm enim loquar de primo tempore, deinde de ſecundo, deinde de tertio, poſtremò autem de iis rebus, in quibus jam verſamur.

22. Ad illam igitur pacem, cujus tu unà cum Philocrate author extitiſti, *orationem* meam refero. Vobis enim licuiſſet, Athenienſes, priorem illam pacem cum communi omnium Græcorum concilio ſancire, ſi certi homines vobis permiſerant, ut legatorum reditum, qui tunc temporis à vobis miſſi ad communis illius concilii ſocietatem contra Philippum Græcos cohortabantur & excitabant, expectaretis: *licuiſſet* exiguo temporis proceſſu imperium Græciæ

Ελλήνων ἀπολαβεῖν τ' ἡγεμονίαν. Καὶ τούτων ἀπεστερήθημεν διὰ Δημοσθένην καὶ Φιλοκράτην, καὶ τὰς τούτων δωροδοκίας, ἃς ἐδωροδόκησαν συσσίτιοι ὄντες τοῦ δημοσίου τοῦ ὑμετέρου. Εἰ δέ τισιν ὑμῶν ἄξιόπιστος ἀκούσασιν ἀπιστότερος τοσαυτάκις ὁ τοιοῦτος λόγος, ἐκείνως τὴν ἐπόλοιπον ποιήσασθε ἀκρόασιν, ὥσπερ ὅτε περὶ χρημάτων ἀνηλωμένων διὰ πολλοῦ χρόνου καθεζόμεθα ὅπως τοὺς λογισμοὺς ἐρχόμεθα δή που φθονεῖς οἴκοθεν οἵοτε δόξας ἔχοντες τῆς λογισμοῦ, ἀλλ' ὅμως ἐπειδὰν ὁ λογισμὸς συνκεφαλαιωθῇ, σεσωσμένοι ὑμῖν ἐσμεν ὅπως δύσκολος τὴν φύσιν, ὅς τις οὐκ ἀπέχεται τοῦθ' ὁμολογήσας καὶ πεπιστευκὼς ἀληθῆ εἶναι, ὅ, τι ἂν αὐτὸς ὁ λογισμὸς αἱρῇ. Οὕτω καὶ νῦν τὴν ἀκρόασιν ποιήσασθε· εἴ τινες ὑμῶν ἐκ τοῦ ἐμπροσθεν χρόνου ἥκουσιν οἴκοθεν τοιαύτην ἔχοντες τὴν δόξαν, ὡς ἄρα ὁ Δημοσθένης οὐδὲν πώποτε εἴρηκεν ὑπὲρ Φιλίππου συσσίτοις μὴ Φιλοκράτοις· ὅς τις

Græciæ communi omnium conſenſu obtinuiſſe. Sed ea omnia è manibus veſtris exciderunt propter Demoſthenem & Philocratem, propter turpiſſimas iſtorum ſordes & quæſtus, quos dum nefariè facerent, fœdus inter ſe inierunt, veſtræque reipublicæ peſtem machinabantur. Sin autem veſtrûm nonnullis raptim & derepente hæc audientibus paulò incredibilior hæc videatur oratio, cætera ſic attendite, quemadmodum, cùm in confeſſu de pecuniis jamdudum antè impenſis rationem repoſcimus, conſueviſtis: non rarò enim falſam rationum opinionem habentes de domo prodimus; poſtquam verò eæ initæ fuerint & confectæ, nemo eſt indolis adeò duræ & pervicacis quin eâ ſententiâ diſcedat, ut, quodcunque ipſa rationum ſubductio convicerit, veriſſimum eſſe fateatur. Ita etiam & nunc *eâdem æquitate* hanc cauſam attendite. Et ſiquis è vobis hîc nunc congreſſis *jamdudum* in hâc opinione conſidat, Demoſthenem, conſiliorum omnium nefariorum ſatellite atque adminiſtro Philocrate, nihil unquam pro Philippo dictitâſſe: *ſi-*

quis

πις ὕστω ἀφῖκεται, μήτε ἀπογνώτω μηδὲν, μήτε καταγνώτω, πρὶν ἀκούσῃ· ὁ γὰρ δίκαιον. Αλλ' ἐὰν ἐμοῦ ἀφ' βραχέων ἀκούσητε διομνύσκοντος τοὺς καιρούς, ἃ ὁ ψήφισμα προεχρήσω, ὃ μὴ Φιλοκράτους ἔγραψε Δημοσθένης· ἐὰν αὐτὸς ὁ τῆς ἀληθείας λογισμὸς ἐγκαταλαμβάνῃ τὸν Δημοσθένην, πλείω μὲν γεγραφότα ψηφίσματα μὴ Φιλοκράτους περὶ τῆς ἐξαρχῆς εἰρήνης καὶ συμμαχίας, καθ' ὑφροῦλιν δὲ ἀρχὴν κεκολακευκότα Φίλιππον, καὶ τοὺς πρὸ ἐκείνου πρέσβεις οὐκ ἀναμείναντα, ἄπιον δὲ γεγονότα τῷ δήμῳ ὅτι μὴ μὴ κοινῆ σπεισρίᾳ τὴν Ελλήνων ποιήσαιτο τὴν εἰρήνην, ἔκδοτον δὲ Φιλίππῳ πεποιηκότα Κερσοβλέπτην τὸν Θράκης βασιλέα, ἄνδρα φίλον, καὶ σύμμαχον τῇ πόλει· ἐὰν ταῦθ' ὑμῖν σαφῶς ἐπιδείξω, δέησομαι ὑμῶν μετρίαν δέησιν, ἐπινεύσατέ μοι πρὸς Θεῶν, τὸ πρῶτον πρὸς τετάρων καιρῶν μὴ καλῶς αὐτὸν πεπολιτεῦσθαι. Λέξω δὲ, ὅθεν μάλιστα ἀκολουθήσετε.

κγ'. Εγραψε

quis (inquam) ita perſuaſum habet, nec liberet me nec condemnet, priuſquam *ea quæ dicenda reſtant* audierit: id enim injuſtum eſſet & periniquum. At ſi bonâ cum veſtrâ veniâ tempora breviter perſtringam & exponam, ſcitumque, quod unà cum Philocrate fecit Demoſthenes, producam: ſi ipſa veritatis authoritas & ratiocinatio Demoſthenem coarguat & revincat, quòd complura cum Philocrate de primâ illa pace & ſocietate decreta tulerit; quòd blanditiis ſupra fidem ſordidis & inauditis Philippum palpaverit; quòd legatos ab eo jam tum reverſuros non expectârit; quòd ſolus, quo minùs pax ea, quam cum Philippo ſanxiſtis, cum communi Græcorum conſeſſu communicaretur, perfecerit; quòd author deniq; vobis extiterit, ut Cerſobleptes Thraciæ rex, amicus populi Athenienſis & ſocius fœderatus, Philippo in mancipium traderetur: ſi hæc omnia, *inquam,* luculenter evicerim, finite me per Deos immortales rem hanc æquiſſimam à vobis impetrare, ut Demoſthenem hoc tempore, quod è quatuor primum eſt, Rempubl. non bene tractâſſe fateamini. Inde verò ordiar, unde facillimè ſequi poſſitis.

κγ'. Εγραψε Φιλοκράτης ἐξεῖναι Φιλίππῳ δεῦρο κήρυκας καὶ πρέσβεις πέμπειν περὶ εἰρήνης καὶ συμμαχίας. Τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐγράφη παρανόμων. Ἦκον οἱ τὰ κείσεως χρόνοι· κατηγόρει μὲν Λυκῖνος ὁ γραψάμενος, ἀπελογεῖτο Φιλοκράτης, συναπελογεῖτο δὲ καὶ Δημοσθένης, ἀπέφυγε Φιλοκράτης. Μετὰ ταῦτα ἐπὶ μὲν Θεμιστοκλέους ἄρχοντος, Θεμιστοκλῆς ἄρχων· οὐ ταῦτα εἰσέρχεται βουλευτὴς εἰς τὸ βουλευτήριον Δημοσθένης, οὔτε λαχών, οὔτε ἐπιλαχών, ἀλλ' οὐκ εὐδαιμονοῦσης τῆς πόλεως, ἵν' εἰς ὑποδοχὴν ἅπαντα καὶ λέγῃ καὶ πράττῃ Φιλοκράτει, ὡς αὐτὸ ἔδειξε τὸ ἔργον. Νικᾷ δὲ ἕτερον ψήφισμα Φιλοκράτης, οὗ ᾧ κελεύει ἑλέσθαι δέκα πρέσβεις, οἵτινες ἀφικόμενοι πρὸς Φίλιππον, ἀξιώσουσιν αὐτὸν δεῦρο πρέσβεις αὐτοκράτορας πέμπειν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. Τούτων εἷς ἦν Δημοσθένης· κἀκεῖθεν ἐπανήκων, ἐπαινέτης ἦν τῆς εἰρήνης, καὶ ταὐτὰ τοῖς ἄλλοις πρέσβεσιν ἀπήγγειλε· καὶ μόνος τῶν βουλευτῶν ἔγραψε πεισθεὶς τῷ κήρυκι τῷ ὑπὸ τοῦ Φιλίππου

23. Decrevit Philocrates, ut nuntios & legatos de pace & ſocietate mittendi copia daretur Philippo. Scitum hoc, quaſi legibus contrarium, in jus vocatur: dies judicii appropinquat; accuſat Lycinus qui dicam ſcripſerat, cauſam dicit Philocrates, patrocinium ſuſcipit Demoſthenes, *judicio* emergit Philocrates. Poſt hæc ſubiit tempus illud, *quo* Themiſtocles *erat* Archon: curiam intrat ſenator Demoſthenes, cùm neque eſſet delectus ſorte neque ſuffectus; ſed callidis quibuſdam conatibus & ſordidis largitionibus *locum eum* nundinatus eſt, ut (quomodo res ipſa oſtendit) Philocrati tum dicendo tum comprobando operam ſuam navaret. Expugnat enim alterum plebiſcitum Philocrates, in quo jubet decem legatos decerni, qui à Philippo peterent, ut caduceatores, qui pro ſuo arbitratu de pace agerent audirentque, vellet mittere. Ex his unus erat Demoſthenes; qui cùm illinc eſſet reverſus, pacem maximè commendavit & ſuaſit, eademque ac cæteri legati referebat; & ſolus tamen ex omni ſenatorum numero fœdus cum caduceatore & legatis à Philippo

Φιλίππῳ καὶ τοῖς πρέσβεσιν, ἀκόλουθα γεγράφων Φιλοκράτῃ· ὁ μὲν γε τὴν ἐξουσίαν δέδωκε τοῦ δεῦρο κήρυκας καὶ πρέσβεις πέμπεσθαι· ὁ δὲ τῇ πρεσβείᾳ συνέσπετο. Τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἤδη μοι σφόδρα προσέχετε τὸν νοῦν. Ἐπεγράφετο γὰρ οὐ περὶ τοὺς ἄλλους πρέσβεις τὰ πολλὰ, συκοφαντηθέντας ὕστερον ὑπὸ μεταβολῆς ὑπὸ Δημοσθένους, ἀλλὰ περὶ Φιλοκράτους καὶ Δημοσθένους· εἰκότως· τοὺς ἅμα μὲν πρεσβεύοντας, ἅμα δὲ τὰ ψηφίσματα γράφοντας. Πρῶτον μέν, ὅπως μὴ προεμένητε τοὺς πρέσβεις, οὓς ἦτε ἐκπεμφότες, προκαλοῦντες ὅτι Φίλιππον, ἵνα μὴ μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀλλ' ἰδίᾳ ποιήσασθε τὴν εἰρήνην. Δεύτερον δ' ὅπως μὴ μόνον τὴν εἰρήνην ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν εἰς ψηφιεῖσθε πρὸς Φίλιππον· ἵν' εἴπερ προσέχοιεν τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, εἰς τὴν ἐσχάτην ἐμπέσοιεν ἀθυμίαν, ὁρῶντες ὑμᾶς αὐτοὺς μὲν προκαλουμένους,

Philippo miſſis feriendum eſſe edixit, ſimilia planè, ac quondam ſocius ſuus Philocrates, decernens: ille enim poteſtatem dedit, ut caduceatores & legati huc à Philippo mitterentur; hic autem cum iis fœdus confirmat. Jam verò de iis, quæ mox dicturus ſum, attento animo ſummâque cum vigilantiâ quæſo advertite. Multa enim cum Demoſthene ſolo & Philocrate (nihil enim ei interceſſit cum cæteris legatis, qui quidem haud ita multò pòſt, factâ rerum viciſſitudine, à Demoſthene invidioſè delati calumniiſque circumventi erant) occultè jam agebat *Philippus*: nec mirum profectò, ſiquidem ii legationem ſimul obibant, plebiſcita ſimul ſcribebant. Primùm itaque *perfecit* (*inquam*) ut legatos, qui à vobis miſſi Græcos in Philippum concitabant, non expectaretis; ut privatam cum Philippo pacem, diſtracto ab hâc ſocietate atque excluſo reliquorum Græcorum conſeſſu, faceretis. Deinde ut non ſolùm pacem ſed etiam & belli ſocietatem cum Philippo coiretis; ut, ſiqui à veſtræ plebis cauſâ ſteterint, animo caderent ſalutique quàm maximè deſperarent, cùm vos ſibi quidem claſſicum canere & ad arma ipſos

ὡς ὅτι τ πόλεμον, οἴκοι δὲ μὴ μόνον εἰρήνην ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν ἐψηφισμένους ποιεῖσθαι. Τέλος δὲ, ὅπως Κερσοβλέπτης ὁ Θρᾴκης βασιλεὺς μὴ ἔσαι ἔνορκος, μήτε μετέσαι τῆς συμμαχίας καὶ τ εἰρήνης αὐτοῖς πρᾶγ. γέλλετο δὲ ἐπ' αὐτὸν ἤδη γραπά.

κδ'. Καὶ ταῦθ' ὁ μὲν ἀγωνούμενος οὐκ ἠδίκει. (περὶ γὰρ τῶν ὅρκων καὶ τῶν σπονδικῶν ἀνεμέσητον ἦν αὐτοῖς πράττειν τὰ συμφέροντα) οἱ δὲ ἀποδόμενοι καὶ κατακοινωνήσαντες τὰ τῆς πόλεως ἰσχυρὰ, μεγάλης ὀργῆς πάσης ἄξιοι. Ὁ γὰρ μισαλέξανδρος νυνὶ φάσκων εἶναι, καὶ τότε μισοφίλιππος Δημοσθένης, ὁ τὴν ξενίαν ἐμοὶ προφέρων τὴν Ἀλεξάνδρου, γράφει ψήφισμα, τοὺς χορηγοὺς τῆς πόλεως ὑφορμούμενος, ἐκκλησίαν ποιεῖν τοὺς Πρυτάνεις τῇ ὀγδόῃ ἱσταμένου τοῦ Ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς, ὅτε τὸν τῷ Ἀσκληπιῷ ἡ θυσία· καὶ ὁ προαγὼν ἐν τῇ ἱερᾷ ἡμέρᾳ, ἢ προτερ

σθεὶς

instigare atque incendere, domi verò non modò pacem ſed & belli ſocietatem etiam decernere viderent. Poſtremò autem, ut Cerſobleptes Thraciæ rex neque in pacis neque in ſocietatis conditionem acceptus eſſet: *nec verò ſatis habuit fœderibus illum excludere,* niſi etiam & aciem contra eum inſtrui & ductari curaret.

24. Et quidem qui hæc pecuniis datis emebat & conduxit, non iniquè fecit neque cuiquam injurius erat Philippus (nihil enim vetuit quin, priuſquam ſacramenta & fœdera confirmarentur, commodis ſuis ſerviret) iſti verò qui ea, quæ præſidio eſſent civitati, abalienabant hoſtique nefariè prodebant, iſti (inquam) irâ omnium & capitali odio erant digni. Is enim qui nunc Alexandro, tunc Philippo infenſum ſe eſſe jactitavit, quique hoſpitium Alexandri mihi exprobrat *Demoſthenes,* civitatis opportunitatibus amiſſis & interceptis, decreto juſſit ut civitatis Principes octavo *Elaphebolionis,* quo die Æſculapio *ſolenne* fieret ſacrificium, concionem haberent. *Juſſit ut in ſenatu de legatis audiendis,* antequam populus id ſciſceret, conſultaretur feſto die, in quo nemo unquam aut patrum

memoriâ

οὐδεὶς μέμνηῆ γενόμενον. Τίνα προφασιν ποιησάμενοῳ; ἵνα, φησὶν, ἐὰν ἤδη παρῶσιν ⓐ Φιλίππου πρέσβεις, βουλεύσηται ὁ δῆμος ὡς τάχιστα περὶ τῆς πρὸς Φίλιππον πρέσβεων· τοῖς ὕστερον πρῶτον πρέσβεσι προκαλαμβάνων τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὰς χρόνους ὑμῶν ὑποτεμνόμενος, καὶ ὃ πρᾶγμα κατασκευάζων, ἵνα μὴ μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἐπανελθόντων τῶν ὑμετέρων πρέσβεων, ἀλλὰ μόνοι ποιήσησθε τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ἦκον οἱ μὲν Φιλίππου πρέσβεις, οἱ δὲ ὑμέτεροι ἀπεδήμουν, παρακαλοῦντες τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ Φίλιππον. Ἐνταῦθα ἕτερον ψήφισμα νικᾷ Δημοσθένης, οὐ τῷ μὴ μόνον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἀλλὰ καὶ συμμαχίας ὑμᾶς βουλεύσασθαι, μὴ προϊμένους τοὺς πρέσβεις τὰς ὑμετέρας, ἀλλ' εὐθὺς μετὰ τὰ ἐν ἄστει Διονύσια τῇ ὀγδόῃ καὶ νεάτῃ ἐπὶ δέκα. Οπι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν ψηφισμάτων.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

κε'. Επει-

memoriâ aut noſtrâ quicquam tale fieri cognôrat. Tum cauſam quandam excogitat, *nempe* ut ſtatim ac legati à Philippo huc acceſſerint, res illæ, de quibus cum eo tum agebat populus, in conſultationem quàm ocyſſimè venirent. *Eo pacto* & concioni multò ante perſuaſit, ut de legatis, qui nondum aderant, *benignè ſentiret*, & veſtras opportunitates præcîdit & intercepit: rem ipſam verò *interim, quàm* maximè poterat, maturabat & urgebat, ut vos ſoli privatam pacem faceretis, ne fortè, legatis domum reverſis, cæteros omnes Græcos in illius ſocietatem adſcriberetis. *Brevi* pòſt tempore aderant à Philippo legati, veſtri autem, Athenienſes, ſunt profecti ut Græcos contra Philippum hortarentur & incenderent. Deinde alterum etiam expugnat plebiſcitum Demoſthenes, in quo decernit, ut vos non tantùm de pace ſed & de ſocietate etiam belli quàm citiſſimè poſt Bacchanalia peracta (nempe decimo octavo & nono die) legatorum reditu non expectato, ſtatuatis & conſultetis. Me autem vera dixiſſe, decreta ipſa vos docebunt.

DECRETA.

25. Quam-

κέ: Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, παρελήλυθε τὰ Διονύσια, ἐκύρουν δὲ αἱ ἐκκλησίαι· ἐν δὲ τῇ πρώτερα τῶν ἐκκλησιῶν ἀνεγνώσθη δόγμα τῇ βουλῇ ὅπως δέκα κοινὸν πᾶσι συμμάχων, ἃ τὰ κεφάλαια ἅπαξ βραχέων ἐγὼ πειράσομαι. Πρῶτον μὲν ἔγραψεν ὑπὲρ εἰρήνης ὑμᾶς μόνον βουλεύσασθαι· ὃ δὲ τῶν συμμαχίας ὄνομα ὑπῆρξεν, οὐκ ὀπτελεσμένοις, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰρήνην ἀναξιοτέραν ἢ καλλίω ἐπιλαμβάνοντες εἶναι). Ἔπειτα ἀπάντων ὀρθῶς ἐνθυμηθέντων τὸ Δημοσθένους δωροδόκημα, καὶ πρόσθεν ἐγράψατο ἐν τῷ δόγματι ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ τῶν Ἑλλήνων ἐν τρισὶ μησὶν εἰς τὴν αὐτὴν κύκλον ἀναγεγράφθαι μετ' Ἀθηναίων, καὶ μετέχειν τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν· δύο μέντοι προκαταλαμβάνοντες πρῶτον μὲν οὖν τὸν χρόνον ἐν τοσούτῳ τὴν τῶν Ἑλλήνων πρεσβείαις ἱκανὸν γενέσθαι πρασκευάζοντες· ἔπειτα τὴν τῶν Ἑλλήνων εὔνοιαν τῇ πόλει μετὰ κοινοῦ συνεδρίου κτώμενοι, ἵν' εἰ πρόσκαιρον αἱ συνθῆκαι, μὴ μόνοι μηδ' ἀπροσκόπως

25. Quamprimùm igitur præterierant Bacchanalia, habitæ sunt conciones *duæ*: quarum in primâ, decimo octavo die advocatâ, recitabatur decretum sociorum commune: cujus præcipua capita ego breviter summatimque describam. Primùm itaque decernebant, ut de pace tantùm à vobis consultum esset; societatis verò nomen præteribant, non quòd obliti essent, sed quòd pacem illam necessariam magis quàm honestam arbitrarentur. Deinde Demosthenis conatibus rectâ ibant obviam, & *ad eum modum consilia sua dirigebant*, quo sordes illius & turpissimos quæstus præciderent: decreto *enim* ascripserunt, ut Græcis, qui vellent, intra tres menses in eandem columnam unà cum Athenienſibus referri, & in sacramenti fœderisque societatem adscisci liceret. *Eâ quidem ratione* res duas maximas multò antè occupabant & prævertebant: primùm *enim perfecerunt*, ut trimestre spatium, quod Græcis ad legatos Athenas mittendos satis esset, daretur; deinde eo pacto communem omnium Græcorum conventum gratiâ & benevolentiâ vobis devinxerunt, ut si fortè violarentur fœdera, neque soli neque imparati

ἀπωθήσκθυσι πολεμήσαμεν· ἃ νῦν ὑμῖν παθεῖν συνέβη ἀφ' Δημοσθένους. Οπ δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτῶ τοῦ δόγματος ἀκούσαντες μαθήσεσθε.

ΔΟΓΜΑ ΣΥΜΜΑΧΩΝ.

κϛ'. Τούτῳ τῷ δόγματι συνεψῆφ ὁμολογῶ· καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ προτέρᾳ τῆ ἐκκλησίαν δημηγορῆντες, καὶ ὁ δῆμος ἀπλῶς τοιαύτην τινὰ δόξαν εἰληφὼς, ὡς ἔσαι μὲ εἰρήνη, ταῖς δὲ συμμαχίας οὐκ ἄμεινον εἶη ἀφ' ἑτέρων Ἑλλήνων ἐκκλησιν βουλεύσασθαι· ἔσαι δὲ κοινῆ μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων. Νὺξ δ' ἐν μέσῳ· καὶ παρῆμεν τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ενταῦθα δὴ προκαλαμβάνων Δημοσθένης τὸ βῆμα, οὐδενὶ τῶν ἄλλων ἐναλιπὼν λόγον, οὐδὲν ἔφη τῶν χθὲς εἰρημένων εἶ λόγων, εἰ ταῦθ' οἱ Φιλίππου μὴ συμπεισθήσονται πρέσβεις· οὐδὲ γινώσκειν ἔφη τὴν εἰρήνην, ἀπούσης συμμαχίας. Οὐ γὰρ ἔφη δεῖν (καὶ γὰρ τὸ ῥῆμα μέμνημαι ὡς εἶπε, ἀφ' τῶν ἀνδίαν ἃ λέγοντος ἅμα

imparati ad pugnandum aggredemini: qui nunc, Demosthenis culpâ, miserrimus est civitatis vestræ status. Me autem vera dicere, ex ipso decreto facilè sentietis.

DECRETUM SOCIORUM.

26. Decretum hoc assensu meo me comprobâsse libens confiteor: *comprobabant* & ii omnes, qui in priore illo conventu concionem habebant: populus verò, cùm discessit, in eâ fuit sententiâ, fore quidem pacem; de belli autem societate ut consultum esset, cùm jam tum Græcos ad arma concitaret, suis commodis non ita conducere: pacem autem cum Græcis omnibus communicatam iri *conjectabant*. Nox interfuit: postridie in concionem convenimus. Tum verò suggestum præoccupans Demosthenes, nemini aliorum dicendi copiâ permissâ, ait, ea quæ heri dicerentur nihil quicquam profectura, nisi iis assentirentur, quos Philippus misit, legati: neque se satis scire professus est, quomodo pax, societate exclusâ atque diremptâ, *confirmari* possit. Non enim oportet, inquit, societatem à pace *dirumpere* (quod quidem vocabulum, propter invidiam & acerbitatem tum dicentis

tum

ἅμα κ᾽ ὀνόματ᾽) ἀπορρῆξαι τ᾽ εἰρώνης τ᾽ συμμαχίαν, οὐδὲ τὰ τ᾽ Ελλήνων ἀναμῦναι μελλήματα· ἀλλ᾽ ἢ πολεμῆν αὐτοὺς, ἢ τ᾽ εἰρήνην ἰδίᾳ ποιεῖσθαι. Καὶ πυθομένων, ὅπῃ τὸ βῆμα προσκαλέσας Αντίπατρον, ἐρώτημά τι ἠρώτα, προειπὼν μὴ ἃ ἐρήσεται, προδιδάξας δὲ ἃ χρὴ κατ᾽ τ᾽ πόλεως ἀποκρίνασθαι. Καὶ τέλος ταῦτα εἰπόντα, τῷ μὲ λόγῳ προσιασαμένῳ δ᾽ Δημοσθένης, τὸ δὲ ψήφισμα γράψαντος Φιλοκράτους.

κζ᾽. Ο δὲ λοιπὸν αὐτοῖς, Κερσοβλέπτην καὶ ὅπῃ θράκης τόπον ἕκαστον ποιησαμένους, καὶ τοῦτ᾽ ἐπράξαν ἕκτῃ φθίνοντος τοῦ Ελαφηβολιῶνος μηνὸς, πρὶν ὅπῃ τὴν ὑστέραν ἀπάρειν πρεσβείαν τὴν ὅπῃ τοὺς ὅρκους Δημοσθένην. Ο γὰρ μισαλέξανδρος καὶ μισοφίλιππος ὑμῖν ὅτος ῥήτωρ δὶς ἐπρέσβευεν εἰς Μακεδονίαν, ἕξον μηδὲ ἅπαξ, ὁ νυνὶ κελεύων τὴν Μακεδόνων καταπλεῖν. Εἰς δὲ τὴν ἐκκλησίαν τ᾽ τῇ ἕκτῃ λέγω

tum ipsius nominis, mihi in memoriâ hæret) neque Græcorum moram & cunctationem præstolari; sed vel eos confestim bellum intendere, vel *nos* pacem privatam confirmare. Et tandem Antipatrum, quem in suggestum advocâsset, de quibusdam rebus interrogabat; cùm ei antea ipse *Demosthenes* indicâsset, quæ esset percunctaturus, quæque contra civitatem responderet, instruxisset. Postremò autem hæc valebant; siquidem dicendo extorserit ea Demosthenes, decreto comprobârit Philocrates.

27. Deinde etiam vigesimo quinto die *Elaphebolionis*, priusquam ultimam illam de sacramentis & fœderibus *cum Philippo firmandis* legationem obiret Demosthenes, fecerunt (id quod restabat) ut Cersobleptes unà cum Thraciæ regno in deditionem *Philippi* esset redactus. Orator enim ille, qui se Philippo atque Alexandro vehementer infensum esse jactitat, qui nunc vos, ut Macedonas fastuosè aspernemini consputetisque, acriter incendit, in Macedoniam bis (cùm ne semel id legitimè fecerit) legatus est profectus. Sed *ut ad rem redeam*; in concione (*inquam*) quæ vigesimo quinto

λέγω καθεζόμην, βέλτιστε ἂν οὐκ ἂν ἐδόκουν, ἔκδοτον Κερσοβλέπτῳ μὴ Φιλοκράτους ἐποίησε. Λαβὼν γὰρ ὁ μὲν Φιλοκράτης σὺν ψηφίσματι μὴ τ' ἄλλων γραμμάτων προγράψας (ὁ δ' ὑπογράψας Δημοσθένης) σὺν ᾧ γέγραπται, ἀποδοῦναι τοὺς ὅρκους τοῖς πρέσβεσι τοῖς ἀπὸ Φιλίππου σὺν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ τοὺς συνέδρους τ' συμμάχων· ἀπὸ δὲ τοῦ Κερσοβλέπτου συνέδρου οὐκ ἐκάθητο. Γράψας δὲ τοὺς συνεδρεύοντας, ὀμνῦναι, τ' Κερσοβλέπτου οὐ συνεδρεύοντα ἐξέκλεισε τ' ὅρκων. Οπ δὲ ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθί μοι πίς ἰῶ ὁ ταῦτα γράψας, καὶ πίς ὁ ταῦτα ὑπογράψας πρόεδρος.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ.

κή. Καλὸν, ὦ Ἀθηναῖοι, καλὸν, ἡ τῆς δημοσίων γραμμάτων φυλακή· ἀκίνητον γάρ ἐστι, καὶ ἃ μεταπίπτει τοῖς αὐτομολοῦσιν σὺν τῇ πολιτείᾳ, ἀλλ' ἐπέδοκε τῷ δήμῳ, ὁπότερ βέλτιστα, συνιδεῖν τοὺς πάλαι

quinto die erat habita, inter ſenatores ſedens Demoſthenes (quem quidem in ordinem per fraudem & coitionem irrepſit) Cerſobleptem, ſocio & adjutore Philocrate, in ſervitutem tradebat. Clam enim & aſtutè præter alia permulta hoc etiam adjecit decreto Philocrates (quod quidem calculo ſuo comprobabat Demoſthenes) ut, qui ex fœderatis huic concioni intereſſent conſeſſores, Philippi legatis hoc ipſo die jusjurandum deferrent: à Cerſoblepte verò nullus tum adfuit conſeſſor. Cùm igitur decerneret fœderatos, qui adeſſent, jusjurandum dare, Cerſobleptem, à quo nullus aderat conſeſſor, planè excluſit. Ut autem me vera dixiſſe ſciatis, recitetur vobis, quis eſſet qui decretum hoc conſcripſit, quis item Curiæ Præſes qui comprobavit.

DECRETUM.

CURIÆ PRÆSES.

28. Præclarum mehercule, Athenienſes, *civitati* eſt *præſidium* codicum & literarum publicarum cuſtodia: hæc enim æterna manet & immutabilis, neque unà cum iis, qui à Republicâ perfugiunt, unquam intercidit; ſed enim populo, quandocunque poſtulaverit, videndi copiam facit, quinam

λαμ μὲ πονηρὸς, ὁκ μεταβολῆς δ' ἀξιοῦσαμ τῆ ἐμ χρόνους. Υπόλοιπον δέ μοι ἐξὶ τ' κολακείαν αὐτῆ διεξελθεῖμ. Δημοσθένης δ σνιωτὸν βυλεύσας, ὑδεμίαν πώποτε φανεῖσαν πρεσβείαν εἰς πρεσβείαν καλέσας· ἀλλὰ τὸτε μόνον ὑ πρῶτον πρέσβεις εἰς πρεσβείαν ἔδοκε, ὑ πρεσκεφάλαια ἔδοκε, ὑ φοινικίδας περιπέταστε· ὑ ἅμα τῆ ἡμέρᾳ ἠγεῖτο τοῖς πρέσβεσιν εἰς τὸ θέατρον, ὥστε ὑ συρίττεσθαι ὑπὸ τ' ἀχημοσύνῃ καὶ κολακείαν. Καὶ ὅτε ἀπήεσαν εἰς Θήβας, ἐμεθύσαδ αὐτοῖς τρία ζεύγη ὀρεικά, ὑ τοὺς πρέσβεις πρὸπεμψεν εἰς Θήβας, ἐγκαλαγέλασον τ' πόλιν ποιῶν. Ινα δ' ὅτι ἦ ἱστορέσεως μείνῃ, λάβε μοι τὸ ψήφισμα ὃ περὶ τῆς προεδρείας.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

κθ'. Οὕτω τοίνυν, ὦ Αθηναῖοι, ὁ τηλικοῦτο τὸ μέγεθος κόλαξ, πρῶτος μὲ τῶν καπασκόπων τ' πρὸς Χαιρώνεια πυθόμενο τὸν Φιλίππε τελευτὴν, τῶν μ

nam ii sint qui, cùm olim malè se gererent, nunc vice versâ virtutis speciem præ se ferunt. Supereſt verò, ut Demosthenis adulationem paucis perstringam. Apparet enim Demosthenem, cùm integrum jam annum senator esset, nullos unquam legatos sedibus primis dignatum esse; sed eo tantùm tempore *Philippi* nuntios hoc honore affecit, quibus quidem pulvinos substravit, puniceis stragulis *sedes* instruxit, peripetasmatis ornavit: primo denique diluculo iis in theatrum præivit, adeò ut propter insignem suam in blandiendo turpitudinem & nequissimam adulationem omnium sibilis explosus esset. Tum demum cùm Thebas concesserint, tria mulorum juga mercede pactâ iis vendidit, nuncioſque Thebas deduxit; *ita denique abjectè se gessit*, ut civitatem *exteri omnes* magno cum risu exciperent & illuderent. Ut verò ad propositum, *unde diverti*, redeam, recita mihi decretum de primis sedibus *impertiendis* conscriptum.

DECRETUM.

29. Hic igitur iste assentator tam inauditus & permagnus, cùm priùs à Charidemi emissariis Philippi mortem scisciatus esset, rem eam

μὴ θεῶν συμπλάσας ἑαυτῷ ἐνύπνιον, κατεψεύσατο ὡς ὁ μὲν Χαιρήμων ὁ τραγικὸς πεπυσμένος, ἀλλὰ μὴν ὁ Διὸς καὶ τῆς Ἀθηνᾶς· ὡς μὲν ἡμέραν ἐπορχῆσθαι, νύκτωρ φησὶν ἑαυτῷ ἀφελέγεσθαι, καὶ τὰ μέλοντα ἔσεσθαι προλέγει. Ἑβδόμῃ δ' ἡμέρᾳ τῆς θυγατρὸς αὐτῷ τετελευτηκυίας, πρὶν πυθέσθαι καὶ τὰ νομιζόμενα ποιῆσαι, φανωσάμενος καὶ λευκὴν ἐσθῆτα λαβὼν, ἐθυηλάτει καὶ σπονδὰς ἔτιθει. Τὸ μόνιμον ὁ δειλαιος καὶ πρώτιμον αὐτὸν πατέρα προσεπῳήσατο ἀπολέσας. Καὶ δὲ τὸ δυσύχημα ὀνειδίζω, ἀλλὰ τὸν τρόπον ἐξετάζω. Ὁ γὰρ μισότεκνος, καὶ πατὴρ πονηρὸς, οὐκ ἄν ποτε γένοιτο δημαγωγὸς χρηστός· οὐδὲ ὁ τὰ φίλτατα καὶ οἰκειότατα σώματα μὴ φέρων, οὐδέποτε ὑμᾶς περὶ πλείονος ποιήσεται τοὺς ἀλλοτρίους· οὐδέ γε ὁ ἰδίᾳ πονηρὸς, οὐκ ἄν ποτε γένοιτο δημοσίᾳ χρηστός· οὐδὲ ὅστις ὀξὺν οἶνον φαῦλος, οὐδέποτ' ἂν ἐν Μακεδονίᾳ κτᾷτο πρεσβείαν καλὸς κἀγαθός· ὁ γὰρ τὸν τρόπον, ἀλλὰ τὸν τόπον μόνον μετήλλαξε.

λ'. Πόθεν

eam in somnis sibi indicatam esse confingit: Jovem scilicet & Minervam, quos toto die perjuriis lædit, sermones noctu secum contulisse, interitum Philippi nunciásse, aliaque rerum eventa præcinuisse commíniscitur. Die verò, ex quo filia sua defuncta esset, septimo, priusquam *interitum ejus* defleviſſet, priusquam exequias celebrâsset, coronâ redimitus & albo vestitu indutus taurum mactabat, leges *patriæ* & instituta violabat: *hæc, inquam, perpetrare sustinuit* homo miserrimus, etiam unicâ filiâ, à quâ primùm salutaretur pater, amissâ & perditâ. Nec tamen infortunium ei exprobrandum velim; sed id tantùm ago, ut mores hominis perscruter & expendam. Qui enim pater est malus & alieno à liberis suis animo, bonus Reipubl. administrator nunquam erit; nunquam, qui animas amicissimas & summâ conjunctione sibi devinctas charissimè non dilexit, vos præ cæteris æstimabit; nunquam, qui in privatis rebus malè se gerit, in publicis non iniquè versabitur; nunquam denique, qui domi est improbus & nequam, in Macedoniâ erat legatus integer aut frugi: non enim animum, sed cœlum tantummodo mutavit.

λ'. Πόθεν οὖν ὅτι τ μεταβολὴν ἦλθε τ πρᾶγμάτων (ὅτ γὰρ ἐστιν ὁ δεύτερος χρόνος) ἐν τί ποτ' ἐστὶ δῆτα, ὅτι Φιλοκράτης μὲ ἀπὸ τ αὐτῶν πολιτευμάτων Δημοσθένης φυγὰς ἀπ' εἰσαγγελίας γεγένηται), Δημοσθένης δὲ ἐπέσχη τ ἄλλων κατήγορος· ἐν πόθεν τοῦθ' ἡμᾶς εἰς τὰς ἀτυχίας ὁ μιαρὸς ἄνθρωπος ἐμβέβληκε, τοῦτ' ἤδη ἀφαφεῖσθαι ἀξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι. Ὡς γὰρ τάχιστα εἴσω Πυλῶν Φίλιππος ἐλήλυθε, καὶ τὰς τε τὴν Φωκεῦσι πόλεις παραδόξως ἀνεστάτους ἐποίησε, Θηβαίους δὲ, ὡς τοῦθ' ὑμῖν ἐδόκει, περαιτέρω χωρεῖν καὶ ἅ ὑμετέρα συμφέροντος ἰσχυρὰς κατεσκεύασεν, ὑμεῖς δὲ ἐκ τ ἀγρῶν φοβηθέντες ἐσκευαγωγήκατε τὰς μεγίστας δὴ ἥσθη αἰτίας οἱ πρέσβεις οἱ περὶ τ εἰρήνης πρεσβεύσαντες, πολὺ δὲ τ ἄλλων ἀφαφεῖσθαι Φιλοκράτης ὁ Δημοσθένης, ἀφ' τὸ μὴ μόνον πρεσβεύειν, ἀλλὰ καὶ ψηφίσματα γεγραφέναι. Σωφέρειν δ' ἐν τοῖς αὐτοῖς χρόνοις διαφέρεταί τι τ Δημοσθένην καὶ Φιλοκράτην, χρὴ

30. Unde igitur in tam diverſas rerum facies ſeſe converterit (ad ſecundum enim tempus jam perveni) unde factum ſit ut Philocrates, conſiliorum omnium & ſtudiorum in Republicâ Demoſtheni ſocius & adjutor, læſæ majeſtatis poſtulatus fuerit & in exilium projectus, Demoſthenes verò interim alios complures in judicium citaverit; unde *acciderit denique, ut* perditiſſimus ille nebulo in ærumnas haſce omnes nos conjecerit, hæc præ cæteris operæ pretium erit diligenter attendere. Cùm primùm Philippus in Thermopylas penetravit, & Phocidis urbes præter opinionem omnium diripuit & vaſtavit, Thebanos verò præſidiis amplioribus, quàm (ut vobis tum viſum erat) res veſtræ & utilitates ferebant, inſtruxit & munivit; vos agris exterriti caſtra moviſtis, & vaſa ſarcinaſque domum retuliſtis: ad hæc maximâ invidiâ & calumniis vexabantur, qui de pace cum Philippo agebant, legati; præſertim verò præ cæteris Demoſthenes & Philocrates, quippe qui non modò legationem obirent, ſed & plebiſcita conſcriberent. Hoc ipſo tempore accidebat ut diſſidium inter Demoſthenem & Philocratem, eaſdem ferè

δὲν ὑπὲρ τούτων, ὑπὲρ ὧν καὶ ὑμεῖς αὐτοὺς ὑπωπτεύσατε διενεχθῆναι. Τοιαύτης δὲ ὀπιπτεύσης ταραχῆς μετὰ τῶν συμφύτων νοσημάτων αὐτῇ, ἤδη τὰ μετὰ ταῦτα ἐβουλεύετο μετὰ δειλίας, ἡ δὲ πρὸς Φιλοκράτην ὑπὲρ τῆς δωροδοκίας ζηλοτυπίας· καὶ ἠνήσατο εἰ τῶν συμπρεσβευόντων ἡ τις Φιλίππου κατήγορος ἀναφανείη, ἵν' μὴ Φιλοκράτην προδήλως ἀπολεῖσθαι, τοὺς δὲ ἄλλους συμπρέσβεις κινδυνεύειν, αὐτὸς δ' εὐδοκιμήσειν, ἡ προδότης ὢν τῶν φίλων καὶ πονηρὸς, πιστὸς τῷ δήμῳ φανήσεσθαι. Καταδύντες δ' αὐτὸν οἱ τῆς πόλεως πρεσπολεμοῦντες ἡσυχῇ, ἅσμενοι παρεκάλουν ὀπὶ τὸ βῆμα, τὸν μόνον ἀδωροδόκητον ὀνομάζοντες τῇ πόλει. Ὁ δὲ παρεὶς, ἀρχὰς αὐτοῖς ἐνεδίδου πολέμου καὶ ταραχῆς. Οὗτός ἐστιν, ὦ Ἀθηναῖοι, ὁ πρῶτον ἐξευρὼν Σέρριον τεῖχος, καὶ Δορίσκον, καὶ Ἐργίσκιλα, καὶ Μουργίσκιλα, καὶ Λάνους, καὶ Γανίδα, χωρία, ὧν οὐδὲ τὰ ὀνόματα

ferè ob res, de quibus eos dissentire vos ipsi suspicabamini, esset conflatum. Tantis enim motibus, tanto tumultu exorto, quibus accesserunt etiam vitia ei insita & innata, consilia sua cautè jam & formidolosè agitabat Demosthenes; & Philocrati, quòd largitionibus & pecuniis quas accepit esset conscius, gravissimè invidebat. Putabat porrò, si Philippi eorumque, quos legationis habuit collegas, accusatorem se præstiterit, Philocratem sine omni dubio periturum, cæteros omnes legatos in summam dimicationem abductos iri, se verò existimationem omnium sibi paraturum, &, quanquam esset amicorum proditor malus & infamis, animi in populum fidelissimi speciem habiturum. Cùm ii igitur, qui tranquillitatem urbis vestræ impugnabant, hæc advertissent, in suggestum perquam avidè accersebant Demosthenem, eum ex civibus solum integrum, solum quæstu immunem appellabant. Ille verò in concionem prodiens malorum initium excitavit, belli & tumultûs *faces incendit*. Ille iste est, Athenienses, qui Serrium murum, Doriscum, Ergiscam, Murgiscam, Ganos & Ganidem pervestigabat; loca quorum

vel

μαται ἡδειμὴν πρότερον. Καὶ ἐς τοῦτο φέρων ἔπεισε τὰ πράγματα, ὥστ', εἰ μὲ μὴ πέμποι Φίλιππος πρέσβεις, καλαφρονεῖν αὐτὸν ἔφη τῆ πόλεως· εἰ δὲ πέμποι, καλασκόπους πέμπειν, ἀλλ' ὐ πρέσβεις· εἰ δὲ ὑπερέπειν ἐθέλοι πόλεί τινὶ ἴσην ἢ ὁμοίαν περὶ τῶν ἐγκλημάτων, ὐκ εἴη) κριτὴν ἴσον ἡμῖν ἔφη, ἢ Φιλίππῳ. Αλόντων ἐδίκαζε, ὁ δ' ἀπηγόρευε μὴ λαμβάνειν, εἰ δίδωσιν, ἀλλὰ μὴ ὑποδίδωσι· περὶ συλλαβῶν ἀμφεσβήτησε. Καὶ ὃ τελευταῖον πεφανώσας τὺς μὲ Αεινοδήμου εἰς Θετταλίαν ἢ Μαγνησίαν πρὸς τὰς περὶ τὴν εἰρήνης συνθήκας ὑπερατεύσαντας, τὴν μὲ εἰρήνην διέλυσε, τὸν δὲ συμφορὰν ἢ τὸν πόλεμον παρεσκεύασε.

λα'. Ναὶ· ἀλλὰ χαλκοῖς ἢ ἀδαμαντίνοις τείχεσιν, ὡς αὐτὸς φησι, τὴν χώραν ὑμῶν ἐτείχισε, τῆ τῶν Εὐβοέων ἢ Θηβαίων συμμαχία. Αλλ', ὦ Αθηναῖοι, περὶ ταῦτα πεῖα μέλιστα ἐδικήθε, καὶ μάλιστα ἠγνοήκατε. Σπεύδων δ' εἰπεῖν περὶ τῆς μελίστης συμμαχίας τὴν τῶν Θηβαίων,

vel nomina quidem poſt homines natos nemo cognôrat. Eò tandem res noſtras redegit, ut, ſi legatos non mitteret Philippus, civitatem noſtram illudi & contemni; ſin mitteret, emiſſarios & inſidiatores non legatos mitti prædicaret: ſin autem ex aliis quibuſdam civitatibus æquos & communes arbitros controverſiis noſtris *componendis* adhibuerit, nullum dicebat æquum arbitrum inter nos & Philippum dari poſſe. Haloneſum dedit *Philippus*, interdixit ille ne acciperetis, ſi *modò dederit*, niſi etiam & *dediderit*: de ſyllabis ſcilicet litigans & cavillatus. Poſtremò autem, cùm Ariſtodemum ſocioſque ejus, qui per Theſſaliam & Magneſiam, contra pactiones pacis & conventa, copias in expeditionem eduxerant, coronâ donâſſet, pacem diremit, bellum conflavit, Reipublicæ graviſſimam plagam inflixit.

31. At verò æneis & adamantinis, ut ipſe jactat, muris, cùm Eubœos & Thebanos ſocietate vobis conjunxit, regiones veſtras obſepſit. At at, Athenienſes, in hâc re tres inſigniſſimas injurias vobis intulit, quarum eſtis omnes vehementer ignari. Quanquam verò ad maximam illam cum Thebanis

Θηβαίων, ἵνα ἐφεξῆς εἴπω, περὶ τῶν Εὐβοέων πρῶτον μνησθήσομαι. Ὑμεῖς γὰρ, ὦ Ἀθηναῖοι, πολλὰ καὶ μεγάλα ἠδικημένοι ὑπὸ Μνησάρχου τοῦ Χαλκιδέως καὶ Καλλίου καὶ Ταυροσθένους πατρὸς (ὃς οὗτος νυνὶ, μισθὸν λαβὼν, Ἀθηναίους τοὺς ἐπὶ τολμᾷ γράφειν) καὶ πάλιν ὑπὸ Θεμίστωνος τοῦ Ἐρετριέως, ὃς ὑμῶν εἰρήνης οὔσης Ὠρωπὸν ἀφείλετο. Τούτων ἐκόντες ὑπελαμβάνομεν, ἐπειδὴ διέβησαν εἰς Εὔβοιαν Θηβαῖοι καταδουλώσασθαι τὰς πόλεις πειρώμενοι, οὐ πέντε ἡμέρας ἐβοηθήσατε αὐτοῖς, καὶ ναυσὶ καὶ πεζικῇ δυνάμει· καὶ πρὶν τριάκοντα ἡμέρας διελθεῖν, ὑπαυτοῦ δὴ Θηβαίους ἀφήκατε. Κύριοι τῆς Εὐβοίας γενόμενοι, καὶ τὰς πόλεις αὐτὰς καὶ τὰς πολιτείας ἀπέδοτε, ὀρθῶς καὶ δικαίως αὐτοῖς προσκαταδέμενοι· οὐκ ἠξιοῦμεν δίκην τοῦ ὀργῆς ἕνεκα τὸν ὀργὴν ὑπομνημονεύειν οὐ τῷ πιστεύθησαν. Καὶ τηλικαῦθ' ὑφ' ὑμῶν εὖ πεποιηότες ὁ Χαλκιδεῖς, καὶ τὰς οἰκίας ὑμῖν ἀπέδοσαν χαίρειν.

λβ'. ΑΜ'

banis ſocietatem impenſiùs feſtino, de Eubœis primùm, ut rectum in dicendo ordinem conſervem, pauca præfabor. Vobis enim, Athenienſes, graviſſimas ſæpe intulerunt injurias tum Mneſarchus Chalcidenſis, pater Calliæ & Tauroſthenis (quos hic noſter Demoſthenes, pretio corruptus, *cives* Atticos audet decernere) tum Themiſon Eretrienſis, qui pacis tempore abripuit vobis Oropum. Horum verò omnium memoriâ ſponte depoſitâ, ſtatim ac in Eubœam Thebani, ut oppida ejus urbeſque in ſervitutem adducerent, tranſiiſſent, intra quinque dies claſſem *Eubœis* & pedeſtrium copiarum auxilia attuliſtis. Priuſquam verò triginta dies effluxerant, Thebanos fœdere obſtrictos impunes dimiſiſtis; Eubœâque jam in ditionem veſtram redactâ, urbes omnes & dominationem inſulæ iis, qui eam veſtræ tutelæ commendârant, ſummâ cum æquitate & fide reſtituiſtis: iniquum ſcilicet eſſe rati, cùm apud vos depoſita eſſet & collocata Reſpublica, veteres ſimultates recordari. At verò tantis veſtris beneficiis affecti Chalcidenſes, parem vobis gratiam haudquaquam reddebant.

32. Cùm

λβ'. Αλλ' ἐπειδὴ τάχιστα διέβητε εἰς Εὔβοιαν Πλυτάρχῳ βοηθήσοντες, τοὺς μὲ πρόσθεν χρόνους ἀλλ' οἷον προσποιοῦντ' ὑμῖν εἶναι φίλοι. Επειδὴ δὲ τάχιστα εἰς Ταμύνας παρήλθομεν, καὶ τὸ Κοτύλαιον ὀνομαζόμενον ὄρος ὑπερβάλομεν, ἐνταῦθα Καλλίας ὁ Χαλκιδεὺς (ὃν Δημοσθένης, μαθὼν λαβὼν, ἀπεχειράζεν) ὁρῶν τὸ στρατόπεδον τὸ τῆς πόλεως εἰς πένας δυσχωρίας καταπεκλεισμένον, ὅθεν μὴ νικήσασι μάχῃ, οὐκ ἦν ἀναχώρησις ὅτε βοηθείας ἐλπὶς, ὅτ' οὐκ γῆς ὅτε οὐ θαλάσσης· σπουδαγέρας ἐξ ἁπάσης τῆς Εὐβοίας στρατόπεδον, καὶ πρὸς Φιλίππου δύναμιν πρεσβευτὴν μεμφάμενος, ὅτ' ἀδελφὸς αὐτῷ Ταυροσθένης (ὁ νυνὶ πάντας ἡμᾶς ξενίσμενος καὶ προσγελῶν) τοὺς Φωκικοὺς ξένους ἀναβιβάσας, ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς ὡς ἀναιρήσοντες· Καὶ εἰ μὴ πρῶτον μὲ Θεῶν τις ἔσωσε τὸ στρατόπεδον, ἔπειθ' ὑμεῖς στρατιῶται οἱ ὑμέτεροι, καὶ πεζοὶ καὶ ἱππῆς, ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐγένοντο, καὶ πρὸς τῇ ἱππομάχῳ τῇ ἐν Ταμύναις οὐκ πρὸς τάξεως μάχῃ κρατήσαντες ἀφίεσθε

32. Cùm igitur in Eubœam opem Plutarcho laturi transiretis, sub primo sanè tempore fictam erga vos amicitiam ostentabant. Sed statim ac in Tamynas permeavimus, & montem, cui nomen inditum est Cotylæo, prætergressi fuimus, tum illico Callias ille Chalcidensis (quem Demosthenes, mercede correptâ, in pignus accepit) cùm videret exercitûs nostri aciem in angustias quasdam ita adduci & compingi, ut, nisi victoriam reportaremus, nullus esset *nobis* receptui locus, nulla aut mari aut terrâ auxilii spes, copias à Philippo accersivit, exercitum ex omni Eubœâ conflavit; *cùm hæc, inquam, videret*, cum fratre Taurosthene (qui nunc *nobis* omnibus manum benignè tendit & adblanditur) conjunctus & sociatus, militibus, quos è Phocide idem frater conduxit & transmisit, instructus, *vehementi impetu* in nos ruebat, quasi qui *ad internecionem omnes* mactaret. Et profectò nisi Deorum aliquis singulari benevolentiâ exercitum vestrum conservâsset, nisi equestres pedestresque copiæ acerrimè dimicâssent, nisi hostilem aciem in Equestri illo apud Tamynas circo consertâ manu conjunctisque copiis fudissent,

ἀφίεσθαι ὑπαπόνδους τοὺς πολεμίους, ἐκινδύνευσεν ἂν ὑμῶν ἡ πόλις αἴσχιστα παθεῖν. Οὐ γὰρ τὸ δυσχωρῆσαι πρὸς πόλεμον μεῖζόν ἐστι κακόν, ἀλλ' ὅταν τις τοῖς ἀνταγωνισταῖς ἀναξίως ἑαυτῷ ἀγωνιζομένοις ὑποπέσῃ, διπλασίαν εἰκὸς εἶναι τὴν συμφοράν. Αλλ' ὅμως ὑμεῖς τοιαῦτα πεπονθότες, πάλιν διελύσασθε τοῖς αὐτούς.

λγ'. Τυχὼν δὲ πρὸ ὑμῶν συγγνώμης Καλλίας ὁ Χαλκιδεὺς, μικρὸν ἀφελιπὼν χρόνον, πάλιν ἦκε φερόμενος εἰς τὴν ἑαυτῷ φύσιν, Εὐβοϊκὸν μὲν τῷ λόγῳ συνέδριον εἰς Χαλκίδα συνάγων, ἰσχυρὰν δὲ τὴν Εὔβοιαν ἐφ' ὑμᾶς ἔργῳ παρασκευάζων, ἐξαίρετον δ' αὐτῷ τυραννίδα προποιούμενος. Καὶ ταύτης ἐλπίζων συναγωνιστὴν Φίλιππον λήψεσθαι, ἀπῆλθεν εἰς Μακεδονίαν, ᾧ πρώην μὲν Φιλίππῳ, ᾧ τῶν ἑταίρων εἷς ὠνομάζετο. Αδικήσας δὲ Φίλιππον, καὶ κεῖθεν ἀποδρὰς, προσέβαλεν ἑαυτὸν φέρων Θηβαίοις. Εγκαλαλιπὼν δὲ κἀκείνους, ᾧ πλείους πεπόμφασι βοηθοὺς τῶν Εὐ-

ρίπου

sent, & post datam vobis fidem dimisissent, periculum certè fuisset, ne civitas vestra ad ultimam infamiam, ad extremum dedecus redacta esset. Non enim Diis adversis pugnare, maximum est malum; sed quando quis cum adversariis indignis in dimicationem venit, si tum excidat victoriâ, gravior multò & duplo major ea erit calamitas. At licèt vos tantas passi estis contumelias, cum iis tamen decîdistis, iterum eos in gratiâ posuistis.

33. Quanquam verò perfidiæ veniam à vobis impetrâsset Callias, brevi pòst tempore ad ingenium suum remigrabat. Cùm enim se Euboicum concilium ad Chalcida convocare simularet, revera Eubœam contra vos præsidiis firmabat, & summam sibi dominationem arripere studebat. Cujus quidem consilii cùm Philippum fore adjutorem speraret, Macedoniam concessit: *ibi* cum Philippo familiarissimè versatus est, & in amicorum ejus numero putabatur. Sed ob injurias Philippo factas profugit; & delatus ad Thebanos, in eorum fidem se dedit. Deinde iis itidem derelictis, cùm hinc inde vagus errâsset, cùm crebriùs, quàm reciprocus patrii Eu-

ρίπυ πᾶν ὃν ὥκῃ, εἰς μέσον πίπλει τ Θηβαίων ἔχθρας, ᾗ τ Φιλίππυ. Απορῶν δ' ὅ,τι χρήσαιτο αὐτῷ, ᾗ πᾶν ἐλελομβύκης ἐπ' αὐτὸν ἤδη γραπτᾶς, μίαν ἐλπίδα λοιπὴν καλῆ δὲ σωτηρίας, ἔνορκον λαβεῖν τ Αθηναίων δῆμον, σύμμαχον ὀνομαθέντα, βοηθήσῃν, εἴ τις ἐπ' αὐτὸν ἴῃ, ὁ πρόδηλον ἦν ἐσόμενον, εἰ μὴ ὑμεῖς κωλύσετε. Ταῦτα δὴ διανοηθεὶς ἀποστέλλῃ δεῦρο πρέσβεις Γλαυκέτην ᾗ Εμπέδωνα, ᾗ Διόδωρον τ δολιχοδρομήσαντα, φέροντας μὲ πᾶ δήμῳ ἐλπίδας κενὰς, Δημοσθένῃ δ' ἀργύριον, ᾗ τοῖς περὶ αὐτόν. Τρία δὴ ἦν, ἃ ἅμα ὠνεῖτο. Πρῶτον μὲ μὴ διασφαλῆναι τ πρὸς ὑμᾶς συμμαχίας (οὐδὲν γὰρ ἦν ὃ μέσον, εἰ μνησθεὶς τ πρότερον ἀδικημάτων ὁ δῆμος, μὴ προσδέξαιτο τ συμμαχίαν, ἀλλ' ὑπῆρχεν αὐτῷ ἢ φεύγειν εἰς Χαλκίδος, ἢ πεθνάναι ἐγκαταληφθέντι τηλικαῦτα δυνάμεσ ἐπ' αὐτὸν ἐπιστράτευον, ἥ τε Φιλίππυ ᾗ Θηβαίων.) Δεύτερον δ' ἦκον οἱ μισθοὶ τῷ γράψαντι τ συμμαχίαν, ὑπὲρ ὧ μὴ συνευ-

ripi fluctus, ſe identidem revolviſſet, medius incidit in Thebanorum & Philippi inimicitias. Poſtremò cùm quid ſibi commodum factu foret prorſus neſciret, cùm aciem contra ſe inſtrui & ductari videret, hanc ſibi unicam ſalutis viam relinqui advertit, ſi Athenienſibus in ſociorum numerum ſe aſcribi effecerit, eoſque ſacramento obſtrinxerit, ut, ſiquis in eum incurſum fecerit (quod haud dubiè eventurum eſſet, niſi vos prohiberetis) auxilia mitterent. Hæc itaque dum agitabat conſilia, legatos huc miſit Glaucetam, Empedona, & Diodorum illum curſu pollentem, qui quidem populo ſpem vanam & fallacem, Demoſtheni verò ejuſque aſſectatoribus mercedem attulerunt. Tria autem hoc uno tempore emebat & conduxit: primò, ne ſocietatis ſpe excideret (nihil enim ei erat medium, ſi populus veterum injuriarum memor ſocietatem repudiaret, quin aut ex Chalcide fugam capere aut ibi obrutus & oppreſſus interire neceſſe habuerit; tantæ in eum copiæ à Philippo & Thebanis contractæ ingruebant.) Secundò, mercede ad eum qui ſocietatem decrevit delatâ *effecit*, ne Chalcidenſes in communi concilio

δρεύειν

βρεύειν Αθήνησι Χαλκιδέας. Τέλος δὲ, ὥστε μὴ τελεῖν συντάξεις. Καὶ τούτων τῶν προαιρέσεων οὐδεμιᾶς ἀπέτυχε Καλλίας. Αλλ' ὁ μισοτύραννος Δημοσθένης, ὡς αὐτὸς προαπιδόμενος, ὃν φησι Κτησιφῶν τὰ βέλτιστα λέγειν, ἀπέδοτο μὲν τοὺς χαμεροὺς τῆς πόλεως· ἔγραψε δ' ἐν τῇ συμμαχίᾳ, βοηθεῖν ἡμᾶς Χαλκιδεῦσι, ῥῆμα μόνον ἀντικαλλαξάμενος, ἀντὶ τούτων εὐφημίας ἕνεκα προσγράψας, Χαλκιδέας βοηθεῖν, ἐάν τις ἴῃ ἐπ' Αθηναίους. Τὰς δὲ συνεδρίας, καὶ τὰς συντάξεις, ἐξ ὧν ἰσχύσεν ὁ πόλεμος ἤμελλεν, ἄρδην ἀπέδοτο, καλλίστοις ὀνόμασιν αἰσχίστας πράξεις χράφων. Καὶ τῷ λόγῳ προσβιβάζων ἡμᾶς, τὰς μὲν βοηθείας ὡς δεῖ τὴν πόλιν πρότερον ποιεῖσθαι τοῖς ἀεὶ δεομένοις τῶν Ελλήνων, τὰς δὲ συμμαχίας ὑστέρας ποιεῖσθαι μετὰ τὰς εὐεργεσίας. Ινα δὲ εὖ εἰδῆτε ὅτι ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὴν Καλλίου γραφὴν, καὶ τὴν συμμαχίαν· καὶ ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

λδ'. Οὕπω

concilio Athenis convocato adessent. Tertiò deinde, ne tributa pensitarent. Neque sanè ab hâc, quam diu ante ceperat, conjecturâ aberravit Callias, neque eum proposita consiliorum suorum spes frustrata est. Enimvero Demosthenes, qui in Tyrannos se adeò concitatum & infensum fingit, quem optima civitati semper dicere scripsit Ctesiphon, Reipubl. opportunitates amisit & vendidit: & in societate hoc decrevit, ut *Chalcidensibus auxilia mitteremus*; nisi quòd verba paulùm inverterit, & eorum loco, quo nequitiam suam obumbraret, hæc apposuerit, ut, *si quis in Athenienses invaserit, iis auxiliarentur Chalcidenses*. Postremò autem Græcorum concilii jus, & vectigalia, ex quibus belli robora pendebant, prorsus vendidit, dum honestissimæ orationis involucro turpissimam rem obtexit. Dicendo porrò id nobis vi quâdam persuasit, ut civitatem nostram Græcis, qui inopiâ laborarent, statim auxilium ferre, societates verò cum ipsis post acceptà beneficia pacisci semper deberemus. Ut autem sciatis me vera dixisse, sume Calliæ accusationem & societatem; & recita decretum. *DECRETUM.*

λϑ'. Οὔπω τοίνυν τοῦτό ἐστι δεινόν, εἰ χαρεὶ πέρᾳ-
ξαντα τηλικοῦτοι, καὶ σωτηρίαι, ἢ σωτάξεις· ἀλλὰ
πολὺ τούτου δεινότερον ὑμῖν φανήσεται, ὃ μέλλω λέγειν.
Εἰς γὰρ τοῦτο προήχθη Καλλίας ὁ Χαλκιδεὺς ὕβρεως
καὶ πλεονεξίας, Δημοσθένης δὲ, ὃν ἐπαινεῖ Κτησιφῶν,
δωροδοκίας, ὥστε τὰς μὲν Ωρεοῦ σωτάξεις, καὶ τὰς μὲν
Ερετρείας, τὰ δέκα τάλαντα, ὁρῶντων, φθονούντων, βλε-
πόντων ἔλαθον ὑμᾶς ὠφελόμενοι· ἢ τοὺς ἐκ τῆς πάλεως
πρέσβεις σωέδρους πρὸ ὑμῶν μὴ ἀνέξησθαι, πάλιν δὲ εἰς
Χαλκίδα καὶ τὸ καλούμενον Εὐβοϊκὸν σωέδριον σωπο-
ρεύεσθαι. Ον δὲ τρόπον, ἢ δι' οἵων κακουργημάτων, ταῦτ'
ἤδη ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι. Αφικνεῖται γὰρ πρὸς ὑμᾶς οὐκ
ἐπὶ δι' ἀγγέλων, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Καλλίας· ἢ παρελθὼν
εἰς τὴν ἐκκλησίαν, λόγοις διεξῆλθε κατεσκευασμέ-
νοις ὑπὸ Δημοσθένους. Εἶπε γὰρ, ὡς ἥκοι ἐκ Πελο-
ποννήσου, νεωστὶ συμπαγμία σωτάξας εἰς ἑκατὸν τα-
λάντων

34. Nondum igitur grave eſt & acerbum, quòd tantæ civitatis opportunitates venderentur, quòd communis *Græcorum* concilii jus, & tributa nefariò proderentur: hoc verò quod dicturus ſum multò magis indignum, multò magis atrox atque ærumnoſum videbitur. Eò enim contumeliæ, eò inſolentiæ & intemperantiæ proceſſit Callias, eò ſordium & nundinationis Demoſthenes, quem ita amplè laudat Cteſiphon, ut decem illa talenta, quæ vobis tributi nomine partim ab Oritis partim ab Eretrienſibus pendebantur, vobis ſcientibus, ſpectantibus, contuentibus ex occulto ſubduxerint; conſeſſores verò & conſiliarios, quos civitates *eæ Athenas* ſolebant mittere, à vobis ſummoverint, & in Chalcida ad augendum illum quem vocant Euboicum conſeſſum trajecerint. Quibus verò fallaciis, quibus prætigiis id effecerint, non abs re erit attendere. Non enim jam miſit nuncios, ſed ipſe ad nos venit Callias; & poſtquam concionem ingreſſus eſſet, orationem habuit, quam quidem conſtruxit & elaboravit Demoſthenes. Dixit ſe ex Peloponneſo veniſſe; ibi nuper ſtipendii collectam, quæ ad centum circiter talenta

λάντων προσοδον ὅτι Φίλιππον, καὶ διελογίζετο ὅσον ἑκάστοις ἔδει συντελεῖν· Αχαιοὺς μὲ πάντας καὶ Μεγαρέας ἑξήκοντα τάλαντα, τοὺς δ' ἐν Εὐβοίᾳ πόλεις ἁπάσας πεντηκοντα· ὁπλα δὲ τούτων τ' χρημάτων ὑπάρξειν καὶ ναυτικὸν καὶ πεζικὸν δυνάμιν. Εἶναι δὲ πολλοὺς ἄλλους τ' Ελλήνων, οὓς βούλεσθαι κοινωνεῖν τ' συντάξεως· ὡς οὔτε χρημάτων, οὔτε γραπτῶν ἔστεσθαι ἀπορίαν· καὶ ταῦτα μὲ τὰ φανερά. Εφη δὲ καὶ προξεις προσθεῖναι ἑτέρας δι' ἀπορρήτων, καὶ τούτων εἶναί τινας μάρτυρας τῆς ἡμετέρων πολιτῆς· καὶ τελευτῶν ὀνομασὶ προσκαλεῖ Δημοσθένην, καὶ συνεπαινεῖν ἠξίου. Ο δὲ σεμνῶς πάνυ προελθὼν τόν τε Καλλίαν ὑπερεπῄνεσε, καὶ τὸ ἀπόρρητον προσεποιήσατο εἰδέναι. Τιὼ δὲ εἰς Πελοπόννησον πρεσβείαν, ἣν ἐπρέσβευσε, καὶ τιὼ ἐξ Ακαρνανίας ἔφη βούλεσθαι ὑμῖν ἀπαγγεῖλαι. Ην δὲ αὐτῷ κεφάλαιον τῆς λόγων, πάντας μὲν Πελοποννησίους ὑπάρχειν, πάντας δ' Ακαρνᾶνας

lenta rediret, ad bellum cum Philippo gerendum exegisse: & putabat quantum unumquemque pensitare oporteret; Achæos omnes & Megarenses sexaginta, urbes Euboicas talenta quadraginta; his verò opibus classem ornari posse, copiasque pedestres comparari: esse etiam multos Græcorum alios, qui ad hoc stipendium colligendum nummos pro portione ratâ conferrent; adeò ut neque pecuniæ neque militum ulla esset penuria. Et hæc quidem manifesta esse & in oculis omnium versata; multa verò alia secretò atque arcanè transigi, quorum testes habuit ex civitate nostrâ non paucos. Postremùm verò nomine compellabat Demosthenem, &, ut assensu suo ea quæ dicta essent confirmaret, popoſcit. Ille verò grandi admodum incessu & elatâ quâdam specie in suggestum ascendit, mirificè laudabat Calliam, & iis denique, quæ secretò geri *dixit Callias*, se esse conscium simulabat. De eâ verò quam in Peloponnesum, & eâ rursus quam in Acarnaniam obierat legationem, se tum ad populum referre velle aiebat. Orationis verò summa capita erant hæc, Peloponnesiorum nempe omnium, omnium Acarnanum

ναῦας συντεταγμένας ὑπὲρ Φιλίππου ὑφ' ἑαυτοῦ· τὴν δὲ τοῦ συντάγματος χρημάτων μὲν εἰς ἑκατὸν νεῶν ταχυναυτούντων πληρώματα, καὶ εἰς πεζοὺς στρατιώτας μυρίους, καὶ ἱππέας χιλίους· ὑπάρξειν δὲ πρὸς τούτοις τὰς πολιτικὰς δυνάμεις, ἐκ Πελοποννήσου μὲν πλείονας ἢ διχιλίους ὁπλίτας, ἐξ Ακαρνανίας δὲ ἑτέρους τοσούτους· δεδόσθαι δὲ ἀπὸ πάντων τούτων τὴν ἡγεμονίαν ὑμῖν· πρᾶξθήσεσθαι δὲ οὐκ εἰς μακρὰν, ἀλλ' εἰς τὸν ἔκτον ὑπὲρ δέκα καὶ ἑκατὸν Ανθεστηριῶνος μηνός· εἰρῆσθαι γὰρ ἐν ταῖς πόλεσιν ὑπ' αὐτῶν καὶ παρηγγέλθαι, πάσας ἥκειν συνεφευσαμένας, Αθήναζε εἰς τὸν πανσέληνον. Καὶ γὰρ τοῦτο ἄνθρωπος ἴδιον καὶ οὐ κοινὸν ποιεῖ· ὁ μὲν γὰρ ἄλλοι ἀλαζόνες, ὅταν τι ψεύδωνται, ἀόριστα καὶ ἀσαφῆ πειρῶνται λέγειν, φοβούμενοι καὶ ἔλεγχον· Δημοσθένης δ' ὅταν ἀλαζονεύηται, πρῶτον μὲν μὰ ὄρκον ψεύδεται, ἐξώλειαν ἐπαρώμενος αὑτῷ· δεύτερον

nanum ad bellum cum Philippo gerendum pecunias à se esse dimensas & descriptas; summam verò collectæ esse tantam, quæ ad centum naves actuarias ornandas, ad decem millia peditum, ad equitum item alendos mille suppeteret. His verò accessionem esse factam cohortum urbanarum; ex Peloponneso porrò pluſquam duo millia gravis armaturæ, totidem etiam ex Acarnaniâ adventura; imperium verò & principatum horum omnium ad vos ultrò delatum iri: neque longum tempus interfore sed hæc decimo sexto die *Antheſterionis* perfecta iri; singulis enim civitatibus à se imperatum esse, ut plenilunio consiliarios & consessores suos Athenas mitterent. Etenim hæc ille agit *Demoſthenes* suâ quâdam propriâ, non communi *arrogantium* facultate. Cæteri enim insolentes & fastuosi ostentatores cùm mendacii quid confingant, sententiis tenebras offundunt, & obscuritate quâdam usi nihil certi, nihil definiti enunciant, ne fortè deprehendi possint & revinci: Demosthenes verò siquid arrogantiùs & gloriosiùs decantat, primùm quidem perjurio mendacium exaggerat, pestem sibi & perniciem precatur: deinde

ρον δέ, ἃ εὖ οἶδεν οὐδέποτε ἐσόμενα, τολμᾷ λέγειν, ἀεὶ μὴ εἰς ὁπότ' ἔσαι· ἢ ὧν τὰ σώματα ἠχ ἑώρακε, τούτων τὰ ὀνόματα λέγει, κλέπτων τὴν ἀκρόασιν, καὶ μιμούμενος τοὺς παλαιοὺς λέγοντας. Διὸ καὶ μάλιστα ἄξιός ἐστι μισεῖσθαι, ὅτι πονηρὸς ὢν καὶ τὰ τῶν χρηστῶν σημεῖα διαφθείρει. Ταῦτα δ' εἰπὼν δίδωσιν ἀναγνῶναι ψήφισμα τῷ γραμματεῖ, μακρότερον μὲν τῆς Ιλιάδος, κενώτερον δὲ τῶν λόγων ὡς εἰώθει λέγειν, καὶ ὃν βίᾳ ὁ βεβίωκε· μετὸν δ' ἐλπίδων οὐκ ἐσομένων καὶ φρατοπέδων οὐδέποτε συλλεγησομένων. Απαγαγὼν δ' ὑμᾶς ἄπωθεν ἀπὸ τοῦ κλέμματος, καὶ ἀνακρεμάσας ἀπὸ τῆς ἐλπίδων, οὕτω δὴ συγρέψας, γράφει κελεύων ἐλέσθαι πρέσβεις εἰς Ερετρίαν, οἵτινες δεήσονται τῶν Ερετριέων (πάνυ γὰρ ἦν δεηθῆναι αὐτῶν) μηκέτι διδόναι τὴν σύνταξιν ὑμῖν τὰ πέντε τάλαντα, ἀλλὰ Καλλίᾳ. Καὶ πάλιν ἑτέρους αἱρεῖσθαι εἰς Ωρεὸν πρὸς τοὺς Ωρείτας, πρέσβεις, οἵτινες δεήσονται, αὐτοῖς

deinde ea, quæ nunquam futura certò nôrit, ſanctiſſimè affirmat; ratione initâ quando eventura ſint ſubducit, &, quos ne de facie quidem novit, eorum nomina crebrò uſurpat, aditum ad aures veſtras aſtutè aperiens, & ingenuos & veraces viros imitatus. Quocirca graviſſimo omnium odio dignus eſt, quòd, cùm improbus ſit & nequam, etiam ſigna ea & indicia, quibus diſtinguuntur boni, contaminat & pervertit. Hæc igitur cùm dixiſſet, ſcitum tradidit ſcribæ recitandum: quod quidem erat Iliade longius, verbis autem, quæ indies effutit, inanius, vitâ quam agit ventoſius; ſpe denique & promiſſis, quæ nunquam firmanda, exercitibus, qui nunquam eſſent colligendi, cumulatiſſimum. Cùm itaque vos à ſuſpicione furtorum ſuorum quàm longiſſimè dimoviſſet, ſpeque fallaci & obſcurâ detinuiſſet ſuſpenſos, illinc ſubitò ſe circumagens decernit legatos ad Eretrienſes mitti, qui ab iis peterent (quidni enim maximè vobis neceſſe erat ab iis petere) ut talentorum quinque tributum non vobis ampliùs, ſed Calliæ vellent perſolvere. Decernit itidem legatos ad Oritas mitti, qui ab iis etiam peterent, ut iiſdem atq; nos

hoſtibus,

αὐτοῖς τ' αὐτὸν ὑ Αθηναίοις φίλον ὑ ἐχθρὸν νομίζειν τῇ. Επειτα ἀναφαίνε) περὶ ἁπάντων ὅτι τῷ ψηφίσματι περὶς τῷ κλέμματι χράψας, ὑ τὰ πέντε τάλαντα τὰς πρέσβεις ἀξιοῖ τοὺς Ωρείτας, μὴ ὑμῖν ἀλλὰ Καλλίᾳ διδόναι. Οπ δ' ἀληθῆ λέγω, ἀφελὼν τ' κόμπον ὑ τὰς πληρεις ὑ τ' ἀλαζονείαν ὁρᾶτ ψηφίσματος, ἀνάγνωθι· καὶ τ' κλέμματος ἅψαι, ὃ ὑφείλετο ὁ μαρὸς ὑ ἀνόσιος ἄνθρωπος, ὃν φησι Κτησιφῶν ὑ ἐν τῷδε τῷ ψηφίσματι ζημιωθῆναι λέγοντα ὑ περαίνοντα τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ τ' Αθηναίων.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Οὐκοῦν τὰς μ' πληρεις ὑ τ' πεζὴν φαλείαν ὑ τ' παντὸς λίμνον ὑ τοὺς συνέδρους λόγῳ ἠκύσατε, τὰς δὲ συντάξεις τ' συμμάχων, τὰ δέκα τάλαντα, ἔργῳ ἀπωλέσατε.

λέ. Υπόλοιπον δέ μοί ἐστιν εἰπεῖν, ὅπ λαβὼν πρία τάλαντα μισθὸν, τ γνώμην ταύτην ἔγραψε Δημοσθένης· τάλαντον μ' ὁ Χαλκίδος, τὸν δὲ Καλλίου· τάλαντον δὲ ἐξ

Ερετρίας

hostibus, iisdem sociis & amicis uterentur. Deinde verò illis dissimulationis suæ involucris se evolvit, & iis, quæ furtim & obscurè scripsit, apertius aliquid subjungit; jubet enim legatos ab Oritis petere, ut quinque talenta non nobis sed Calliæ pensitarent. Ut igitur hæc à me non esse conficta appareat, recita decretum, omisso grandi verborum tumore, omissis triremibus & fastuosâ illâ *promissorum* jactantiâ, recita mihi, inquam, decretum; & redi ad furtum, quod fecit homo nequam & perditus, quem Ctesiphon hoc etiam in decreto scribit tum dictis tum factis optimè de populo Athenienſi mereri semper persistere.

DECRETUM.

Triremes igitur, pedestres copias, consiliarios, plenilunium verbo quidem audiistis, sociorum verò stipendia, decem talenta, re amisistis.

35. Reliquum verò est ut exponam, quòd tribus talentis in mercedem acceptis hoc decretum tulerit Demosthenes; quorum unum quidem ex Chalcide misit Callias, alterum ex Eretriâ

Ερετρίας, τῷδὲ Κλειτάρχῳ τ τυράννῳ· τάλαντον δὲ ἐξ Ωρεοῦ. Διὸ ἡ καλαφανὴς ἐγένετο, δημοκρατυμένων τ Ωρειτῶν ἡ πάντα πραττόντων μὴ ψηφίσμασιν. Ἐξαπλωμένοι γὰρ ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον πολέμῳ, ἡ παντελῶς ἀπόρως ἔχοντες, πέμπουσι πρὸς αὐτὸν Γνωσίδημον τ Χαιρίππου υἱὸν, ὃς διαπραξάμενός ποτε ἐν Ωρεῷ, δεκόμενον αὐτοῦ, ὃ μὴ τάλαντον ἀφιέναι τῇ πόλει, ἐπαγγελλόμενον δ' αὐτῷ χαλκοῦν εἰκόνα στήσεσθαι ἐν Ωρεῷ. Ο δὲ ἀπεκρίνατο τῷ Γνωσιδήμῳ, ὅτι ἐλαχίστου χαλκοῦ ὠνήσεται, τὸ δὲ τάλαντον ἄξιον ἔστ Καλλίου εἰσπράξειν. Ἀναγκαζόμενοι δὲ οἱ Ωρεῖται, ἡ οὐκ εὐπορῦντες, ὑπέθεντο αὐτῷ τὰ τάλαντα τὰς δημοσίας προσόδους, ἡ τόκον ἤνεγκεν Δημοσθένης τ δραχμὴν τοῦ μηνὸς τῆς μνᾶς, ἕως τὸ κεφάλαιον ἀπέδοσαν. Καὶ ταῦτ' ἐπράχθη μὴ ψηφίσμασιν τ δήμου. Οπ τ' ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὸ ψήφισμα τ Ωρειτῶν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τοῦτ'

triâ rex Clitarchus, tertium verò Oritæ. Quæ quidem fraus & nundinatio, quòd in Oritarum civitate dominatur populus, quòd omnia plebiscitis suis confirmat, clarior multò fit & testatior. Cùm enim *Oritarum* pecuniæ omnes in bello, quod cum Philippo gerebant, effusæ essent, cùm summâ rerum omnium inopiâ & difficultate laborarent, miserunt ad eum Gnosidemum Charigenis illius, qui in Oreo quondam dominatus est, filium; qui ab eo peteret, ut civitati talentum condonaret, sponderet autem statuam ei æneam in Oreo ponendam. Is verò Gnosidemo ita respondit, se quidem perpusillum æris non poscere, talentum verò per Calliam coacturum. Oritæ igitur has in angustias redacti, cùm nulla iis suppeteret pecunia, talenti loco nummos ei publicos in pignus dabant, & hujusce mercedis, quam nefariè lucratus est, usuram Demostheni pendebant, unoquoque mense unam in minas drachmam, donec totius summam pecuniæ persolverint. Atque hæc quidem populiscito confirmata sunt. Ut igitur verum eluceat, recita mihi Oritarum decretum.

DECRETUM.

Τοῦτ' ἔστι τὸ ψήφισμα, ὦ Ἀθηναῖοι, αἰσχύνη μὲν τῆς πόλεως, ἔλεγχος δὲ τῆς μικρᾶς τοῦ Δημοσθένους πολιτεύματων, φανερὰ δὲ κατηγορία Κτησιφῶντος. Τὸν γὰρ ὅπως αἰσχρῶς διωρθώσατο οὐκ ἔστιν ἄνθρωπον γεγονέναι ἀγαθὸν ὃς τετόλμηκεν ὅτος γράψαι τὸ ψήφισμα.

λϛ'. Ἐνταῦθα ἤδη τέταρτος καὶ ὁ τρίτος τῶν χαμαιρῶν, μᾶλλον δ' ὁ πάντων πικρότατος χρόνος, τὸν ὃν Δημοσθένης ἀπώλεσε τὰς τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς πόλεως πράξεις, ἀσεβήσας μὲν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ τῶν Δελφῶν, ἄδικος δὲ καὶ ἀδαμῶς ἴσως τοῖς τῶν Θηβαίων συμμαχίαν γράψας. Ἀρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν εἰς τοὺς Θεοὺς αὖ πλημμελημάτων λέγειν. Ἔστι γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, τὸ Κιρραῖον ὀνομασμένον πεδίον, καὶ λιμὴν ὁ νῦν Ἐξάγιστος καὶ Ἐπάρατος ὀνομασμένος. Ταύτην ποτὲ τὴν χώραν κατῴκησαν Κιρραῖοι καὶ Ἀκραγαλλίδαι, γένη βαρβαρικώτατα, οἱ εἰς τὸ ἱερὸν τὸ τῶν Δελφῶν καὶ τὰ ἀναθήματα ἠσέβουν·

Hoc quidem decretum, Athenienſes, ingens eſt civitatis noſtræ dedecus & opprobrium, rationum verò & ſtudiorum, quibus in gerendâ Republicâ uſus eſt Demoſthenes, non leve indicium, aperta denique Cteſiphontis criminatio. Qui enim eâ cupiditate lucro incubuit, ut expetendum ſibi vel cum famæ pudoriſque jacturâ putaret, nullo modo Vir bonus eſſe poteſt: quod tamen in decreto ſcribere auſus eſt Cteſiphon.

36. Nunc verò ad tertium tempus, quod & ex omnibus multò acerbiſſimum eſt, proceſſi; quo Demoſthenes Græcorum omnium & civitatis noſtræ Rempublicam perculit & afflixit, ſiquidem primò in templum Delphicum impiè delinqueret, deinde injuriam & iniquam ſocietatem cum Thebanis coiret. Dicendi autem exordium ſumam ab iis, quæ in Deos commiſit, ſceleribus. Campus quidam eſt nomine Cirrhæus, cui adjacet Portus qui nunc Sacer & Sceleratus appellatur. Hanc oram & regionem maritimam olim incolebant Cirrhæi & Acragallidæ, gentes omni barbariâ & immanitate ſceleratiſſimæ: qui quidem templum Delphicum & quæ in eo erant donaria nefariè depeculati

ϛοιων· ἐξημάρτανον δὲ καὶ εἰς τοὺς Αμφικτίονας. Αγανακτήσαντες δ' ὅτι τοῖς γενομένοις, μάλιστα μὲ (ὡς λέγεται) οἱ πρόγονοι οἱ ὑμέτεροι, ἔπειτα καὶ οἱ ἄλλοι Αμφικτύονες, μαντείαν ἐμαντεύσαντο τῷδε τῷ Θεῷ, τίνι χρὴ τιμωρίᾳ τοὺς ἀνθρώπους τούτους μετελθεῖν. Καὶ αὐτοῖς ἀναιρεῖ ἡ Πυθία, πολεμεῖν Κιρραίοις καὶ Ακραγαλλίδαις πάντ' ἤματα καὶ πάσας νύκτας· καὶ τὴν χώραν αὐτῶν ἐκπορθήσαντας, καὶ αὐτοὺς ἀνδραποδισαμένους, ἀναθεῖναι τῷ Απόλλωνι τῷ Πυθίῳ καὶ τῇ Αρτέμιδι, καὶ Λητοῖ, καὶ Αθηνᾷ Προνοίᾳ ὅτι πάσῃ ἀεργίᾳ· καὶ ταύτην τὴν χώραν μήτ' αὐτοὺς ἐργάζεσθαι, μήτ' ἄλλον ἐᾶν. Λαβόντες δὲ τὸ χρησμὸν οἱ Αμφικτύονες, ἐψηφίσαντο, Σόλωνος εἰπόντος Αθηναίου τὸ γνώμιον (ἀνδρὸς καὶ νομοθετήσαι δυνατοῦ, καὶ περὶ Ποίησιν καὶ Φιλοσοφίαν διατετριφότος) ὅπλα ἐπιφαλεύειν ὅτι τοὺς σφαγὰς, καὶ τὴν μανίαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ συναθροίσαντες δύναμιν ἱκανὴν ἐκ τῶν Αμφικτυόνων, ἐξανδραποδίσαντο τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τοὺς λιμένας ἔχωσι, καὶ

lati ſunt, ſimulque Amphictyonum concilio graviſſimas injurias intulerunt. Cùm igitur offenſione tantæ impietatis acerbiſſimè moverentur Majores veſtri & Amphictyones cæteri, oraculum Dei ſcitabantur, quo ſupplicio homines eos nequiſſimos conſtringi oporteret. Quibus hoc reſponſum dedit Pythia, ut omni tempore, dies omnes & noctes, Cirrhæos & Acragallidas bello vexarent, ut eorum fines ferro diriperent & vaſtarent, ipſos in ſervitutem abſtraherent, ut agros denique nec ipſi colerent, nec ab aliis coli paterentur, ſed perpetuæ inertiæ & ſqualori damnarent, ſed Apollini Pythio, Dianæ, Latonæ & Minervæ Providæ in æternum devoverent. Hoc igitur reſponſo dato Amphictyones, hortatu & conſilio Solonis noſtri (viri optimi, qui in inſtitutis & legibus ponendis erat peritiſſimus, & in Poeſeos & Philoſophiæ ſtudiis non mediocriter verſatus) *Solonis, inquam, hortatu,* ſcitum tulerunt, ut ex oraculi præſcripto exercitus in homines ſceleratiſſimos duceretur. Collectis igitur omnibus copiis, *Cirrhæos & Acragallidas* acie fuderunt, in ſervitutem abducebant, portus obſtruebant, urbem

καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν κατέσκαψεν, καὶ τὴν χώραν αὐτῶν καθιέρωσεν τῷ Ἀπόλλωνι καὶ Ἀρτέμιδι καὶ Λητοῖ καὶ Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ· καὶ ὅπως τούτοις ὅρκον ὤμοσεν ἰσχυρόν, μήτε αὐτὸς τὴν ἱερὰν γῆν ἐργάσεσθαι, μήτε ἄλλῳ ἐπιτρέψειν, ἀλλὰ βοηθήσειν τῷ Θεῷ, καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ, καὶ χερσὶ καὶ ποσὶ καὶ πάσῃ δυνάμει. Καὶ οὐκ ἀπέχρησεν αὐτοῖς τοῦτο μόνον τὸν ὅρκον ὀμόσαι, ἀλλὰ καὶ προσεξοπλίσας καὶ ἀρὰν ἰσχυρὰν ὑπὲρ τούτων ἐποιήσαντο. Γέγραπται γὰρ οὕτως ἐν τῇ ἀρᾷ, Εἴ τις τάδε (φησὶ) παραβαίνοι, ἢ πόλις, ἢ ἰδιώτης, ἢ ἔθνος, ἐναγὴς (φησὶν) ἔστω τῷ Ἀπόλλωνι καὶ τῇ Ἀρτέμιδι, καὶ Λητοῖ, καὶ Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ· (καὶ ἐπεύχεται) αὐτοῖς μηδὲ γῆν καρποὺς φέρειν, μήτε γυναῖκας τέκνα τίκτειν γνησίους ἐοικότα, ἀλλὰ τέρατα· μηδὲ βοσκήματα τὴν φύσιν γονὰς ποιεῖσθαι· ἥττας δὲ αὐτοῖς εἶναι πολέμου καὶ δίκης καὶ ἀγορῶν, καὶ ὀλέθρους εἶναι καὶ αὐτοὺς καὶ οἰκίας καὶ γένος τὸ ἐκείνων) Καὶ μήποτε (φησὶν) ὁσίως θύσαιεν τῷ Ἀπόλλωνι, μηδὲ τῇ Ἀρτέμιδι, μηδὲ τῇ Λητοῖ, μηδ' Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ, μηδὲ δέξαιντο αὐτοῖς τὰ ἱερά.

bem funditus diruebant, regionem omnem, oraculi juſſu, Diis dedicabant. Religioſiſſimo denique ſacramento ſe devinxerunt, ut devotum ſolum nec ipſi colerent nec ab aliis coli paterentur, ſed Deum terramque ſacratam manibus pedibuſque, omni virium niſu, omni contentione ab injuriis vindicarent. Nec verò ſatis habuerunt jusjurandum hoc ſanxiſſe, ſed diras etiam ſibi exoptabant, iram Dei, niſi fidem præſtiterint, in caput ſuum deteſtabantur. Ita enim in execratione ſcriptum eſt, *Siquis* (inquit) *fœdera hæc violaverit, ſive quis privatus ſive civitas ſive natio, caput ejus Apollini, Dianæ, Latonæ, Minervæ Providæ ſit devotum* (imprecatur etiam iis, ut neque terra fructum iis ferat, neque conjuges eorum liberos parentum ſimiles ſed monſtra & prodigia enitantur, neque pecudes naturali modo fœtum procreent: in bello, in judiciis, in foro ſemper cladem, ſemper jacturam patiantur, ipſi cum totis ſuis ædibus, totâ ſtirpe, acerbiſſimo interitu pereant & exſcindantur) *Neque unquam* (ait) *aut Apollini aut Dianæ aut Latonæ aut Minervæ Providæ ſanctè libanto; neque grata eorum ſacra Diis ſunto.*

ἱερά. Οπ δὲ ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθι πὼ ϛ Θεοῦ μαντείαν· ἀκούσατε τ ἀρᾶς, ἀναμνήσθητε τ ὅρκων, ὑς ὑμῶν ἀ προγονοι μ τῶν Αμφικλυόνων συνώμοσ.

ΜΑΝΤΕΙΑ.

Οὐ σεῖν τ δὲ πόλιν ἐρείψετε πύργον ἐλόντες,
Πείν γε Θεοῦ τεμένη κυανώπιδος Αμφιτρίτης
Κῦμα ποτικλύζῃ, κελαδοῦσ ἱεραῖσιν ἐπ' ἀκταῖς.

ΟΡΚΟΣ. ΑΡΑ.

λζ'. Ταύτης τ ἀρᾶς ϗ τῶν ὅρκων καὶ τ μυήσεως γενομένης, ἀναγεγραμμένων ἔτι καὶ νῦν, οἱ Λοκροὶ, ἀ Αμφισσῆς, μᾶλλον δὲ οἱ προφερηκότες αὐτῶν, ἄνδρες πονηρότατοι ἐπειργάζοντο τὸ πεδίον, ϗ τ λιμένα ἀ Εξάγιον καὶ Επάρατον πάλιν ἐτείχισθν καὶ συνῴκισθν· καὶ τέλη τοὺς παραπλέοντας ἐξέλεγον, ϗ τῆς ἀφικνυμένων εἰς Δελφοὺς Πυλαγόρων οἷσις χρήμασι διέφθειραν, ὧν εἷς ἦν Δημοσθένης. Χειροτονηθεὶς γὰρ ὑφ' ὑμῶν Πυλαγόρας,

sunto. Ut vera igitur hæc esse appareat, recita Dei oraculum: audite, Judices, diras & execrationem; sacramentum, quod majores vestri cum Amphictyonibus sanxerunt, in memoriam revocate.

ORACULUM.

Non priùs ex imo ruet hæc fundamine turris;
Cærulei quàm stagna freti per sacra redundent
Littora, Phœbæamque lacessant fluctibus ædem.

SACRAMENTUM.

EXECRATIO.

37. Hâc igitur execratione, hoc sacramento concepto, hâc denique sorte redditâ (quæ omnia, cùm in publicos codices referrentur, etiam nunc extant videnda) Locrorum tamen & Amphissæ sive populi sive potiùs principes & magnates, viri post homines natos improbissimi, agrum illum nefariè colebant, Portum Sacrum & Sceleratum iterum unà instaurabant, iterum incolebant. Porrò à prætereuntibus navigiis vectigalia exigebant, & nonnullorum ex *Pylagoris* fidem, qui Delphos proficiscebantur, pretio adulterabant; quo quidem in numero erat Demosthenes. Vestris enim suffragiis cùm renunciatus esset *Pylagoras*,

γόρας, λαμβάνῃ χιλίας δραχμὰς παρὰ τῶν Αμφισσέων, ὑπὲρ τοῦ μηδεμίαν μνείαν ποιεῖσθαι αὐτῶν ἐν τοῖς Αμφικτύοσι ποιήσασθαι. Διωμολογήθη δ' αὐτῷ καὶ εἰς τὸ λοιπὸν χρόνον ἀποταλήσεσθαι Αθήναζε τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου μνᾶς εἴκοσι τῶν ἀξιολογωτάτων καὶ ἐπιφανεστάτων χρημάτων, ἐφ' ᾧ τε βοηθήσειν τοῖς Αμφισσεῦσιν Αθήνησιν κατὰ πάντα τρόπον. Οθεν μᾶλλον ἢ πρότερον σημεῖόν μοι αὐτῷ, ὅτε ἂν πρεσβεύσῃ ἀνδρὸς ἰδιώτου ἢ δυνάστου ἢ πόλεως δημοκρατουμένης, τούτων ἑκάστοις ἀνιάτοις κακοῖς περιβάλλειν.

λη'. Σκέψασθε δὴ τὸ δαίμονα καὶ τὴν τύχην, ὡς περιεγένετο τῶν Αμφισσέων ἀσεβείας. Επὶ μὲν Θεοφράστου Αρχοντος, Ιερομνήμονος ὄντος Διογνήτου Αναφλυστίου, Πυλαγόρους ὑμᾶς εἵλεσθε, Μειδίαν τε ὀκλάνον τὸν Αναγυράσιον (ὃν ἐγὼ βουλόμενος ἂν πολλῶν ἕνεκα ζῆν) καὶ Θρασυκλέα τὸν Λέσβιον, καὶ τρίτον δ' ἐμὲ τοῦτον. Συνέβη δὲ ἡμῖν ἀρτίως εἰς Δελφοὺς ἀφικέσθαι, πρᾶγμα δὲ τὸν Ιερομνήμονα Διόγνητον πυρέττειν· ὃ δ'

goras, ab Amphiſſanis mille drachmas accepit, eâ conditione, ut nullam de iis apud Amphictyonas mentionem faceret. Illi autem pactiones cum eo conflabant, ſe in poſterum viginti minas ex opibus iis, quæ devotæ erant & execratæ, ſingulis annis Athenas miſſuros, ut ibi omni contentione Amphiſſanis ſerviret. Quâ quidem ex re major ei, quàm olim, facultas eſt data, ut quocunque cum plebeio, quocunque cum magiſtratu, quâcunque denique cum civitate liberâ rem haberet, eorum ſingulos malis aſperrimis & deſperatiſſimis ærumnis implicaret.

38. Sed videte, obſecro, quâ tandem viâ, quâ mirâ ratione Amphiſſanorum ſcelus & audaciam contuderit fortuna. Cùm enim Theophraſtus eſſet Archon, Diognetus verò Anaphlyſtius *Hieromnemon*, Midiam illum Anagyrrhaſium (quem ego multis de cauſis velim nunc ſuperſtitem) & Thraſyclem Lesbium, & me unà cum iis delegiſtis *Pylagoras*. Accidit verò quamprimum Delphos delati ſumus, ut Diognetus *Hieromnemon* in graviſſimam febrem incideret; quo etiam

δ' αὐτὸ τοῦτο συνεπεπώκει ὁ τῷ Μειδίᾳ. Οἱ δ' ἄλλοι συνεκάθηντο Ἀμφικτύονες· ἐξηγγέλλετο δ' ἡμῖν ὑπό τ' βυλομένων εὔνοιάν τινα δηλοῦν τῇ πόλει, ὅτι ὁ Ἀμφισσεὺς ἐπεπεπώκοτες τότε μὲν ἀνῶς διεκπεύοντες τοὺς Θηβαίους, εἰσφέρειν δόγμα κατὰ τὴν ἡμετέρας πόλεως πεντήκοντα τα-λάντοις ζημιῶσαι τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, ὅτι τὰς χρυσᾶς ἀσπίδας ἀνέθεμεν, τοῦς τε καινὸν νεὼν, τοῦ ἐκαίοντο, καὶ ἐπεγράψαμεν τὸ τοῦτον ἐπίγραμμα, ΑΘΗΝΑΙΟΙ ΑΠΟ ΜΗΔΩΝ ΚΑΙ ΘΗΒΑΙΩΝ, ΟΤΕ ΤΑΝΑΝΤΙΑ ΤΟΙΣ ΕΛΛΗΣΙΝ ΕΜΑΧΟΝΤΟ. Μεταπεμψάμενος δὲ ὁ Ἱερομνήμων ἠξίου με εἰσελθεῖν εἰς τὸ συνέδριον, καὶ εἰπεῖν τι τοὺς Ἀμφικτύονας ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ αὐτὸν ὕστερον ἀποκρινεῖσθαι. Ἀρχομένου δέ μου λέγειν καὶ θορυβώδεστέρου πως εἰσελκυσθέντος εἰς τὸ συνέδριον, τῶν ἄλλων Πυλαγόρων μελλησάντων, ἀναβοήσας τις τῶν Ἀμφισσέων, ἄνθρωπος ἀσελγέστατος, καὶ

(ὡς

etiam morbo correptus est Midias. Amphictyonum verò cæteri in consessum coibant. Nobis enim indicabant nonnulli, qui studium suum & benevolentiam in civitatem nostram ostendere volebant, quòd Amphissani, gravi jam servitute à Thebanis devincti & oppressi, scitum contra civitatem nostram rogarent, in quo populum Athenienſem quinquaginta talentis mulctabant, quòd in novo templo, priusquam *direptio* piaculis lueretur, aureos clypeos suspendissemus hoc æquissimo titulo insignitos, ATHENIENSES A MEDIS ET THEBANIS, QUO TEMPORE ADVERSUM GRÆCOS PUGNARENT. *Hieromnemon* autem missò nuncio me accersivit, rogabatque ut in concilium ingressus pro civitate nostrâ apud Amphictyonas propugnarem; *cujus quidem cohortationi haud gravatè obsecutus sum*, siquidem id ipsum mecum antea statuissem. Cùm igitur alacriùs paulò & erectiùs in concilium intrâssem, & cæteris *Pylagoris* præsentibus verba facere cœpissem, exclamans quidam ex Amphissanis homo procacissimus &

(ut

(ὡς ἐμοὶ ἐφαίνετο) τοσοῦτος παιδείας μετεσχηκὼς, ἴσως δὲ καὶ δαιμονίᾳ τινὸς ἐξαμαρτάνειν αὐτὸν τοιαῦτα μέλλοντος, ἀρχέτω δέ γε ἔφη, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, εἰ ἐσωφρονεῖτε, οὐδ' ἂν ὠνομάζετο τοῦτο τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων οὐ τοῖς δὲ τοῖς ἡμέραις· ἀλλ' ὡς σκαιοῖς ἐξήγετε οὐ τοῦ ἱεροῦ. Ἅμα δὲ ἐμέμνητο τῆς τῶν Φωκέων συμμαχίας, ἣν ὁ Κρόβυλος ἐκεῖνος ἔγραψε· καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ δυσχερῆ κατὰ τῆς πόλεως διεξῄει, λέγων, ἃ ἐγὼ οὔτε τότ' ἀκαρτέρησα ἀκούων, οὔτε νῦν ἡδέως μέμνημαι αὐτῶν. Ἀκούσας δὲ, οὕτω παροξύνθην, ὡς οὐδεπώποτ' ἐν τῷ ἐμαυτοῦ βίῳ. Καὶ τοὺς μὲν ἄλλους λόγους ἐᾶσαι βούλομαι. Ἐπῆλθε δ' οὖν μοι ὅτι τὴν γνώμην μνησθῆναι τῆς τῶν Ἀμφισσέων ὅτι τὸν γῦν τὴν ἱερὰν ἀσεβείας· καὶ αὐτόθεν ἐτυχὼς ἐδείκνυον τοῖς Ἀμφικτύοσιν (ὑπόκειται γὰρ τὸ Κιρραῖον πεδίον τῷ ἱερῷ, καὶ ἔστιν εὐσύνοπτον) Οὐδ-

τι,

(ut mihi videbatur) humaniorum artium omnium rudis & ignarus, fortasse etiam à malo aliquo genio in nequitiam hanc incitatus, At siquid vobis (inquit) viri Græci, sanæ inesset prudentiæ, ne nomen quidem Athenienſium in his temporibus usurpari pateremini; sed eos omnes tanquam impios & sceleratos templo exturbaretis. Mentionem porrò fecit illius, quam cum Phocensibus sanxit Crobylus, societatis; & multis aliis alperrimis contumeliis civitatem nostram lacerabat; ea demum maledicta protulit, quorum acerbitatem neque tum aures meæ sustinere poterant, neque nunc memoriâ libenter excito. Hæc verò cùm audiissem, tanto stomacho atque iracundiâ exarsi, quanta in toto vitæ meæ cursu nunquam mihi eruperit. Sed ex iis complura, quæ eo tempore locutus sum, silentio prætermittam. Veniebat verò mihi in mentem, ut Amphissanorum impietatem, quâ devotum Diis solum violabant, exponerem: & eodem loci vestigio insistens in solum illud digitum intendi & (siquidem Templo subjacet campus Cirrhæus, planissimèque sub aspectum venit) Amphictyonibus monstravi. Videtis

πε, ἔφην ἐγὼ, ὦ ἄνδρες Αμφικτύονες, ἐξειργασμένον τοῦτο τὸ πεδίον ὑπὸ τῶν Αμφισσέων, καὶ κεραμέα οἰκοδομημένα καὶ ἐπαύλια· ὁρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸ Εξάκιστον καὶ Επάρατον λιμένα τετειχισμένον· ἴστε τούτους αὐτοὶ, καὶ ἄνδρ' ἑτέρων δεῖσθε μαρτύρων, τέλη πεπραχότας, καὶ χρήματα λαμβάνοντας ἐκ τοῦ ἱεροῦ λιμένος. Αμα δὲ ἀναγινώσκειν ἐκέλευον αὐτοῖς τὸ παλαιὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν ὅρκον τῶν προγόνων, τὴν ἀρὰν τὴν γενομένην· καὶ διαμαρτύρομαι, ὅτι ἐγὼ μὲν ὑπὲρ τοῦ δήμου τῶν Αθηναίων καὶ τοῦ σώματος καὶ τῶν τέκνων καὶ οἰκίας τῆς ἐμαυτοῦ βοηθῶ (χρὴ δὲ τὸν ὅρκον) καὶ τῷ Θεῷ καὶ τῇ γῇ ἱερᾷ, καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ καὶ φωνῇ καὶ πᾶσιν οἷς δύναμαι, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν τὰ πρὸς τοὺς Θεοὺς ἀφοσιοῦν. Υμεῖς δὲ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἤδη βουλεύσασθε· σύγκλητος μὲν τὰ Καισᾶ· πρέσγκε δὲ τοῖς βωμοῖς τὰ θύματα· μέλλετε δ' αὐτὴν τοὺς Θεοὺς τὰραθὰ καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ· σκοπεῖτε δὲ ποίᾳ φωνῇ, ποίᾳ ψυχῇ, ποίοις ὄμμασι, ἵνα τόλμαν κλησάμενοι τὰς ἐχεσίας ποιήσεσθε,

detis (inquam) viri Amphictyones, campum hunc ab Amphissanis cultum & exercitatum, videtis figlinas & villas extructas; contuemini oculis vestris Sacrum & Sceleratum illum Portum conditum & munitum: novistis ipsi (nec ullius testimonii vobis opus est) quòd tributa exegerint, quòd pecunias ex Sacro Portu corrogârint. Simul jussi ut oraculum Dei, sacramentum, & execratio illa à majoribus nostris concepta in conspectu omnium recitaretur. Coram iis denique firmissimè asseveravi me pro populo Athenienſi, pro me, pro liberis domoque meâ, ex sacramenti præscripto, Deum devotamque terram manibus pedibusque, omni vocis contentione, omni virium nisu ab injuriis vindicare; civitatemque nostram piaculo liberare. Vos verò, inquam, rebus salutique vestræ nunc consulite. Aguntur jam Canistrorum Feriæ; adductæ sunt ad aras victimæ, jam omnes tum communia tum privata bona à Diis estis precaturi: perpendite verò, quâ voce, quâ mente, quo vultu, quâ demum fidentiâ Deos orabitis, si hos homines sceleratissi-

ποιήσεσθε, τούτους πρέποντες ἀπιμωρήτους τοὺς ἐναγεῖς ἐν ταῖς ἀραῖς εἰσόψεσθε. Οὐ γὰρ δι' αἰνιγμάτων, ἀλλ' ἐναργῶς γέγραπται ἐν τῇ ἀρᾷ κατά τε τῶν ἀσεβησάντων, ἃ χρὴ παθεῖν αὐτοὺς, ἐν κατὰ τῶν ὑπερβαινόντων· ἐν τελευταίῳ ἐν τῇ ἀρᾷ γέγραπται, Μήθ' ὁσίους ἡγεῖσθαι οἱ μὴ τιμωρεῖν τοὺς (φησι) τῷ Ἀπόλλωνι, μήτε τῇ Ἀρτέμιδι, μήτε τῇ Λητοῖ, μηδὲ Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ· μηδὲ δέξασθαι αὐτῶν τὰ ἱερά.

λθ'. Τοιαῦτα μὲν τούτοις ἕτερα πολλὰ διεξελθόντος ἐμοῦ, ἐπειδή ποτε ἀπηλλάγην καὶ μετέσχον οὐκ ὀλίγης σιωπῆς, κραυγὴ πολλὴ ἐν θορύβου ἦν τῶν Ἀμφικτυόνων· ἐν λόγος ἦν ἐπὶ τοῖς ἀσεβοῦσι, ὡς ἡμεῖς ἀνέθεμεν, ἀλλ' ἤδη περὶ τῶν Ἀμφισσέων πιμωρίας. Ἤδη δὲ πόρρω τῆς ἡμέρας ὄσης, παρελθὼν ὁ κήρυξ ἀνεῖπε, Δελφῶν ὅσοι ὑπὲρ διετεῖς ἥβωσι καὶ δούλοις καὶ ἐλευθέροις ἦκεν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, ἔχοντας ἅμας καὶ δικέλλας παρὰ Θυτέον οὗ χαλόμενον· καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς κήρυξ ἀνωρθώσε τοὺς Ἱερομνήμονας καὶ Πυλαγόρους ἦκεν εἰς τὸν αὐτὸν

mos diriſque devotos, inultos atque impunitos dimittitis. Non enim per ænigmatum involucra ſed diſertiſſimis verbis in execratione ſcriptum eſt, quo ſupplicio, tum ii qui ſanctiones violaverint tum qui *violari* permiſerint, plecti deberent: *Neque unquam* (ait) *ſanctè libanto Apollini, Dianæ, Latonæ, Minervæ Providæ, qui non pœnas exegerint; neque grata eorum ſacra Diis ſunto.*

39. Cùm hæc igitur aliaque permulta memorâſſem, de confeſſu migravi: clamor illico ingens & fremitus inter Amphictyonas coortus eſt; omniſque jam ſermo non de clypeis, qui à nobis dicti erant, ſed de ſupplicio ab Amphiſſanis ſumendo habebatur. Die igitur jam provectâ, præco accedens nunciavit, ut omnes Delphorum tum ſervi tum liberi, quotquot annum pubertatis ſecundum exceſſerint, falcibus & ligonibus armati atque inſtructi, ad Thytêum (ſic enim *locus ille* appellatur) primo diluculo convenirent: nunciavit etiam idem præco, ut *Hieromnemones* & *Pylagoræ* ad auxilium Deo devotæque ter-

τὸν τόπον, βοηθήσονζας τῷ Θεῷ ϗ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ· ἥτις δ' ἂν μὴ πρὸ τῆ πόλις, εἴρξεται ϑ' ἱερῶν, ϗ ἀναγὴς ἔσται ϗ τῇ ἀρᾷ ἔνοχος. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἤκομεν ἔωθεν εἰς τὸ προειρημένον τόπον, ϗ καταβάντες εἰς τὸ Κιρραῖον πεδίον· καὶ τ' λιμένα καταπλάψαντες, καὶ τὰς οἰκίας ἐμπρήσαντες ἀνεχωρήσαμεν. Ταῦτα δὲ ἡμῶν πραττόντων, οἱ Λοκροὶ, ἃ Ἀμφισσῆς, ἐξήκοντα ϛάδια ἄπωθεν οἰκοῦντες Δελφῶν, ἦκον ἐπὶ ἡμᾶς μετ' ὅπλων πανδημεί. Καὶ εἰ μὴ δρόμῳ μόλις ἐξεφύγομεν εἰς Δελφοὺς, κινδυνεύσαμεν ἀπολέσθαι. Τῇ δὲ ὑπαύριον ἡμέρᾳ Κόττυφος ὁ τὰς γνώμας ὑπιφίζων, ἐκκλησίαν ἐποίει τ' Ἀμφικτυόνων. (Ἐκκλησίαν γὰρ ὀνομάζουσιν, ὅταν μὴ μόνον τοὺς Πυλαγόρους καὶ τοὺς Ἱερομνήμονας συγκαλέσωσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς σπουδάζοντας ϗ ἱερωμένους τῷ Θεῷ.) Ἐνταῦθ' ἦν πολλὰ μὲ τ' Ἀμφισσέων ἐγίνοντο κατηγορία· πολὺς δ' ἔπαινος ἦν κατὰ τ' ὑμετέρας πόλεως. Τέλος δὲ παντὸς τοῦ λόγου, ψηφίζονται

terræ ferendum eôdem coirent; ſiqua verò civitas non adfuerit, templo exturbaretur, ſcelere & diris devoveretur. Poſtridie autem primâ luce in prædictum locum convenimus, in campum Cirrhæum deſcendimus; &, effoſſo portu, domiſq; incendio vaſtatis, *ad Thytêum* ſumus regreſſi. Hæc dum geruntur, Locrenſes interim & Amphiſſani, qui ſexaginta circiter ſtadia à Delphis diſtabant, armis inſtructi, cum univerſo populo acerrimè in nos incurſabant. Quòd niſi in pedes conjecti multâ vix tandem contentione Delphos attigiſſemus, periculum certè fuiſſet ne ad internecionem omnes trucidaremur. Proximo autem die Cottyphus, qui ſententias rogabat, concionem Amphictyonum coegit. (Concionem verò appellabant, quæ non modò ex *Hieromnemonibus* & *Pylagoris*, ſed ex iis etiam, qui ſacra ſimul faciunt, quique oraculum Dei adeunt, conſtaret.) Ibi verò graviſſimis accuſationibus urgentur Amphiſſani, veſtra autem civitas multis præconiis honeſtatur. Eorum denique, quæ *in concione* agitabantur, hic eſt exitus; ſcitum fece-

ἦκεν τοὺς Ἱερομνήμονας πρὸ τῆ ὀπτάσης Πυλαίας εἰ ῥητὸν χρόνῳ εἰς Πύλας, ἔχοντας δόγμα καθ' ὅτι δίκας δώσουσιν οἱ Ἀμφισσῆς, ὑπὲρ ὧν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν γῆν τὴν ἱερὰν καὶ τοὺς Ἀμφικτύονας ἐξήμαρτον. Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ γραμματεὺς τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

μέ. Τοῦ δόγματος οὖν τούτου ἀποδοθέντος ὑφ' ἡμῶν εἰ τῇ βουλῇ, καὶ πάλιν εἰ τῇ ἐκκλησίᾳ τῷ δήμῳ, καὶ τὰς πρόξεις ἡμῶν ἀποδεξαμένου τοῦ δήμου, καὶ τῆ πόλεως πάσης προαιρουμένης εὐσεβεῖν· καὶ Δημοσθένους ὑπὲρ τοῦ μεστεγνύηματος τοῦ ἐξ Ἀμφίσσης ἀνηλέγοντος, καὶ ἐμοῦ φανερῶς ἀντιπίπτοντος ὑμῶν ἐξελέγχοντος· ἐπειδὴ οὐκ ἦν φανερῶ τῇ πόλει ἄνθρωπος οὐκ ἠδύνατο σφῆλαι, εἰσελθὼν εἰς βουλευτήριον καὶ μεταγνοὺς τοὺς ἰδίους, ἐκφέρεται προβούλευμα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, προσλαβὼν τὴν τοῦ γράψαντος ἀπειρίαν. Τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ εἰ τῇ ἐκκλησίᾳ διε-

runt ut *Hieromnemones* & *Pylagoræ* ante proximum Pylæum conſeſſum conſtituto tempore in Pylas coirent, unaque afferrent decretum illud, in quo ſtatutum erat, ut Amphiſſani ſcelera & injurias, quas & Deo & devotæ terræ & Amphictyonibus intulerunt, ſupplicio luerent. Ut autem vera hæc eſſe omnia pernoſcatis, recitetur vobis decretum.

DECRETUM.

40. Cùm hoc igitur decretum coram ſenatoribus in Curiâ, coram populo item in concione perlectum eſſet, ea quæ à nobis tranſacta ſunt vehementer comprobabat civitas, & religionis cauſam omni ſtudio ſuſcipere & tueri ſtatuebat: Demoſthenes verò propter mercedis ſponſionem, quam ei fecerunt Amphiſſani, civitati obſtitit & contradixit; ego rurſus eum in conſpectu veſtrûm omnium coram redargui, & *turpiſſimo in quæſtu* convici. At quoniam in propatulo non potuit nobis imponere, in curiam ingreſſus eſt, &, *quibuſdam viris* imperitis *ad ſuam ſententiam* deductis, ſenatûs-conſultum ſcribendum curat; inde ad concionem deportans, ſcribentis imprudentiâ *ad ſordes ſuas* abutitur. Perfecit enim, ut hoc ſenatûs-conſultum

διεφράξατο ὅπ' ψφιοθῶσι ἢ γενέσθαι τὸ δήμου τὸ ψήφισμα, ἤδη ἐπαναχάσης τῆς ἐκκλησίας, ἀπελήλυθότος ἐμοῦ (εἰ γὰρ ἂν ποτε ἐπέτρεψα) καὶ τῶν πολλῶν δὲ ἀφειμένων. Οὗ τὸ κεφάλαιόν ἐστι, τὰ δὲ Ἱερομνήμονά φησι τῶν Ἀθηναίων, καὶ τοὺς Πυλαγόρους τοὺς εἰσαεὶ Πυλαγορῶντας πορεύεσθαι εἰς Πύλας καὶ εἰς Δελφοὺς οἷς τοῖς πεπαλαιωμένοις χρόνοις ὑπὸ τῶν προγόνων· εὐσεβεπῶς γε τῷ ὀνόματι, ἀλλὰ τῷ ἔργῳ αἰσχρῶς· κωλύει γὰρ εἰς τὸ σύλλογον τὸν ἐν Πύλαις ἀπαντᾶν, ὃς ἐξ ἀνάγκης πρὸ ὀλίγου χρόνου ἔμελλε χρόνος γίνεσθαι. Καὶ πάλιν ἐν τῷ αὐτῷ ψηφίσματι πολὺ καὶ σαφέστερον καὶ πικρότερον σύγγραμμα γράφει, τὰ Ἱερομνήμονά φησι τῶν Ἀθηναίων καὶ τοὺς Πυλαγόρους τοὺς ἀεὶ Πυλαγορεύοντας μὴ μετέχειν τοῖς ἐκεῖ συλλεγομένοις, μὴ λόγων, μήτε ἔργων, μήτε δογμάτων, μήτε πραξέως μηδεμιᾶς. Τὸ δὲ μὴ μετέχειν, τί ἐστι; πότερα ταληθὲς εἴπω, ἢ τὸ ἥδιον ἀκοῦσαι; τὸ ἀληθὲς ἐρῶ· τὸ γὰρ ἀεὶ πρὸς ἡδονὴν λεγόμενον, ὑπισχνεῖται τὴν πόλιν ἀφανίζειν· οὐκ ἐᾷ μεμνῆσθαι

consultum in concione rogaretur, & populiſciti nomine confirmaretur, cùm jam dimiſſa eſſet concio, cùm ego (qui *ſi adfuiſſem*, non omnino hoc paterer) migraſſem, multitudo denique omnis diſceſſiſſet. Cujus quidem decreti hæc ſunt ſumma capita: ut *Hieromnemon* Athenienſium & *Pylagoræ*, quotquot in poſterum futuri eſſent, in Pylas & Delphos præſtituto à majoribus noſtris tempore coirent. Honeſta quidem verborum ſpecies, quæ tamen rem turpiſſimam obvolvunt: vetat enim ne in conventum illum Pylæum coirent, qui neceſſariò ante præſtitutum tempus habendus erat. Rurſus autem in eodem ipſo decreto aliud multò planius & aſperius adjecit, ut *Hieromnemon* Athenienſium & *Pylagoræ*, qui in poſterum futuri eſſent, cum iis, qui illuc coirent, neque verborum neque factorum neque ſcitorum neque ullius rei commercium haberent. Quo verò ſpectat *decretum hoc, Ne habeant commercium?* utrùm vobis verum eloquar, an id quod auribus veſtris placebit? verum eloquar; ea enim, quæ ad gratiam dicta ſunt, civitatem noſtram in *ærumnas haſce omnes* conjecerunt. *Quo inquam ſpectat decretum*

μεμνῆσθαι τὸν ὅρκον, ὃς ὑμῶν ἀεὶ πρόγονοι ὤμοσθε, οὐδὲ τῆς ἀρᾶς, οὐδὲ τῆς τοῦ Θεοῦ μανίας.

μα΄. Ἡμεῖς μὲν γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, κατεμείναμεν διὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα· οἱ δ' ἄλλοι Ἀμφικτύονες συνελέγησαν εἰς Πύλας, πλὴν μιᾶς πόλεως (ἧς ἐγὼ μὲν οὐδ' ἂν τοὔνομα εἴποιμι, μήθ' αἱ συμφοραὶ πρὸς πλήσιοι γένοιντο αὐτοῖς μηδενὶ τῶν Ἑλλήνων) οἳ συνελθόντες ἐψηφίσαντο στρατεύειν ἐπὶ τοὺς Ἀμφισσέας. Καὶ στρατηγὸν εἵλοντο Κόττυφον τὸν Φαρσάλιον, ὃς τότε τὰς γνώμας ἐπιψηφίζοντος· (οὐκ ἐπιδημοῦντος ἐν Μακεδονίᾳ Φιλίππου, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῇ Ἑλλάδι παρόντος, ἀλλ' ἐν Σκύθαις ὄντα μακρὰν ἀπόντος, ὃν αὐτίκα μάλιστα τολμήσει λέγειν Δημοσθένης ὡς ἐγὼ ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἐπήγαγον) οἳ πορευθέντες τῇ θερέτῃ στρατιᾷ καὶ μάλα μετρίως ἐχρήσαντο τοῖς Ἀμφισσεῦσιν· ἀντὶ δὲ τῶν μεγίστων ἀδικημάτων, χρήμασιν αὐτοὺς ἐζημίωσε, καὶ ταῦτα ἐν ῥητῷ χρόνῳ προεῖπον τῷ Θεῷ καθαθεῖναι· καὶ τὰς μὲν ἐναγεῖς καὶ τῶν πεφρασμένων αἰτίας μετεχήσαντο,

decretum hoc, nisi ut sacramenti à majoribus nostris concepti, nisi ut execrationis & oraculi memoriam iis interdicat.

41. Hoc enim decreto facto, nos *Athenis* mansimus: Amphictyonum verò reliqui, unâ tantùm civitate exceptâ (cujus nomen effari non libet, neque unquam, precor, Græcorum cuiquam similis accidat ærumna) in Pylas coibant; ibique congregati aciem in Amphissanos instruendam censuerunt. Exercitûs verò Imperatorem creârunt Cottyphum illum Pharsalium, qui sententias eo tempore rogabat: (cùm Philippus *non modò* non in Macedoniâ, sed ne in Græciâ quidem adesset, in Scythiâ verò abhinc quàm longissimè versaretur; quem mox tamen in Græcos à me invectum fuisse audacter affirmabit Demosthenes) his primis igitur copiis cùm victoriam reportarent, Amphissanos clementissimè tractabant; pro atrocissimâ enim impietate eos tantùm pecuniis mulctabant, quas præstituto tempore Apollini persolvi decernebant: sceleratos & devotos homines, qui rerum earum authores extiterunt, *urbe* exturbabant,

πο, τὺς δὲ δι' εὐσέβειαν φυγόντας, κατήγαγον. Επειδὴ δὲ οὐδὲ τὰ ἱερήματα ἐξέπιον τῷ Θεῷ, τύστ' ἐναγῆς κατήγαγον, ἢ τοὺς εὐσεβεῖς καταλθόντας, ἀφ' ὧν Αμφικλυόνων ἐξέβαλον, ὅπως ἤδη ἡ δευτέρα ὀπὶ τοὺς Αμφισσᾶς πραλεία ἐποιήσαντο· πολλῷ χρόνῳ ὕστερον ἐπανελθόντος Φιλίππου ἐκ τῆ ὀπὶ τὺς Σκύθας πραλείας, τῆ μὲ Θεῶν τὴ ἡγεμονίαν τῆ εὐσεβείας ἡμῖν ὠφελεδωκότων, τῆς δὲ Δημοσθένους δωροδοκίας ἐμποδὼν γεγενημένης.

μβ'. Αλλ' ὃ περύλεγον, ὃ περεσήμηνον ἡμῖν οἱ Θεοὶ φυλάξασθαι, μόνον οὐκ ἀνθρώπων φωνὰς περσκλησάμενοι; Οὐδεμίαν τοι πώποτε ἔγωγε μᾶλλον πόλιν εὐδαίμονα ἑώρακα ὑπὸ μὲ τῆς Θεῶν σωζομένης, ὑπὸ δὲ τῆ ῥητόρων οἰόνων ἀπολλυμένης. Οὐχ ἱκανὸν ἦν τὸ τοῖς μυστηρίοις φανὲν σημεῖον φυλάξασθαι, ἢ τῆ μυστῶν τελευτή; Οὐ περὶ τύτων Αμυνιάδης μὲ περύλεγεν εὐλαβεῖσθαι, ἢ πέμπειν εἰς Δελφὺς ἐπερησομένης τὸ Θεὸν ὅ,τι χρὴ περάττειν, Δημοσθένης δὲ ἀντέλεγε,

bant, eos, qui pietatis causâ profugerant, reducebant. Postquam verò neque mulctam Deo penderent, sceleratos autem revocarent, & pios illos homines, quos Amphictyones reduxerant, exterminarent, alteram tum aciem in Amphissanos instruxerunt: cùm Philippus quidem multò pòst tempore ex Scythicâ expeditione regrederetur; cùmque religiosi hujusce belli principatum nobis ultrò porrexissent superi, Demosthenis verò quæstus & sordes offecissent.

42. Nonne tamen prædixerunt nobis Dii, nonne præmonstrârunt, tantùm non humanas voces emittentes, ut cauti providique rebus nostris consuleremus? Ego nunquam vidi civitatem Deorum præsidio insigniùs custoditam, nonnullorum rursùs oratorum artificiis dirutam atque eversam. Nonne satis fuit ad præcavendum portentum illud mysteriorum diebus visum, sacerdotum interitus? Nonne Amyniades nobis prædixit, ut cautionem omnem adhiberemus; ut certos homines Delphos mitteremus, qui quid facto opus esset oraculum scitarentur; Demosthenes verò nonne obstitit

λεγε, Φιλιππίζειν τ' Πυθίαν φάσκων, ἀπαράδυτον ὢν, καὶ ἀπολαύων καὶ ἐμπιπλάμενος τῆς διδομένης ὑφ' ὑμῶν αὐτῷ ἐξουσίας; Οὐ τὸ τελευταῖον, ἀθύτων καὶ ἀκαλλιερήτων τῶν ἱερῶν, ἐξέπεμψε τοὺς στρατιώτας, ὅπου τ' πρόδηλον κίνδυνον; Καί τοι γε πρώην ἀπετόλμησε λέγειν, ὅτι πρὸς τοῦτο Φίλιππος οὐκ ἦλθεν ἡμῶν ὅτι τοὺς χρόνους, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ καλὰ τὰ ἱερά. Τίνος οὖν ζημίας ἄξιος εἶ τυχεῖν, ὦ τῆς Ἑλλάδος ἀλιτήριε; εἰ δὲ μὴ κατὰ οὐκ ἦλθεν εἰς τ' τ' κεκτημένων χώραν, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ καλὰ τὰ ἱερά, σὺ δ' ὅδε πρεσβεύων τ' μελλόντων ἔσεσθαι πρὶν καλλιερῆσαι τοὺς στρατιώτας ἐξέπεμψας, πότερον στεφανοῦσθαί σε δεῖ ὅτι τὰς τ' πόλεως ἀτυχίας, ἢ ὑπερορίζεσθαι;

μγ'. Τοι γάρ τοι τ' ἀνελπίστων καὶ ἀπροσδοκήτων ἐφ' ἡμῶν ὅ γέγονεν; ὅ δὲ βίον γε ἡμεῖς ἀνθρώπινον βεβιώκαμεν, ἀλλ' εἰς πρόδηλον ὀλεθρον τοῖς ἐσομένοις μῦθ' ἡμᾶς ἐφυμεν. Οὐχ ὁ μὲ τ' Περσῶν βασιλεὺς ὁ τ' Ἄθω διορύξας, ὁ τ' Ἑλλήσποντον

stitit & contradixit, Pythiam Φιλιππίζειν prædicans, homo omni in re rudis, & potestate à vobis datâ insolenter perfruens nimiumque inflatus? Postremùm verò nonne, victimis non litatis, non addicentibus, milites in apertum misit periculum? Atqui non ita pridem ausus est dicere, quòd hâc de causâ in fines nostros non impetum fecerit Philippus, quia sacra ei non pulchrè cessissent. Quodnam igitur meritus es supplicium, ô pestis Græciæ? Si enim victor in eorum qui victi sunt fines non impetum fecerit, quòd sacra ei non pulchrè cessissent; utrùm oportuit Te, cùm rerum omnium futurarum insscius exercitum, priusquam litâsses, eduxisti, utrum (inquam) oportuit Te calamitatum harum omnium civitati authorem coronâ donari, an ejici atque exterminari?

43. Quid enim præter spem, quid præter expectationem memoriâ nostrâ non contigit? neque enim humano more vivimus, sed, ut nova de nobis & inaudita loquantur posteri, nati sumus. Nonne Persarum ille rex, qui Atho perrupit, qui Helle-

spontum

πάντων ζεύξας, ὁ γῆν καὶ ὕδωρ τοὺς Ἕλληνας αἰτῶν, ὁ τολμῶν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς γράφειν ὅτι δεσπότης ἐστὶν ἁπάντων ἀνθρώπων ἀφ' ἡλίου ἀνιόντος μέχρι δυομένου, νῦν ὑπὲρ τοῦ κύριος ἑτέρων εἶναι διαγωνίζεται, ἀλλ' ἤδη περὶ τῆς τοῦ σώματος σωτηρίας; Καὶ τοὺς αὐτοὺς ὁρῶμεν τὴν τε δόξης ταύτης καὶ τῆς ὑπὲρ τῶν Περσῶν ἡγεμονίας ἠξιωμένους, οἱ καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν ἠλευθέρωσαν; Οἵους δὲ πόλις ἀσυγγνώστων μὴ ἡμέραν μίαν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἀνήρπασαν; εἰ καὶ διχῇ, πρὸς τῶν ὅλων οὐκ ὀρθῶς βουλευσόμεθα, ἀλλὰ τῷ γε θεοσεβεῖσθαι καὶ τῷ ἀφροσύνῳ οὐκ ἀνθρωπίνως ἀλλὰ δαιμονίως κεκτήμεθα. Λακεδαιμόνιοι δὲ οἱ παλαίπωροι, πρεσβυτάμενοι μόνον τούτων τῶν προγμάτων ἄρχειν πρὸς τοῦ ἱεροῦ καταλῆψιν, οἱ τῶν Ἑλλήνων ποτὲ ἀξιοῦντες ἡγεμόνες εἶναι, νῦν ὑμπρεύσοντες καὶ τῆς συμφορᾶς ὑπόδειγμα ποιησόμενοι, μέλλουσιν ὡς Ἀλέξανδρον ἀναπέμπεσθαι, τοῦτο πεισόμενοι καὶ αὐτοὶ καὶ ἡ πατρὶς ὅπερ ἂν ἐκείνῳ

spontum conjunxit, qui terram & aquam Græcos poſtulabat, qui in epiſtolis auſus eſt ſe totius mundi dominum ab ortu ſolis uſque ad occaſum appellare; nonne ille (inquam) jam non de dominatu in alios, ſed de ſui corporis ſalute contendit? Nonne videmus etiam eos ipſos hoc tanto honore, hoc adverſus Perſam imperio dignatos eſſe, qui & templum Delphicum in libertatem vindicabant? Thebæ verò, civitas contermina, unum intra diem nonne ex medio Græciæ funditus evulſa eſt? quòd ſi hoc jure obtigerit, (quippe quæ de ſummâ rerum minùs rectè conſultaret) non tamen humano more, ſed divino quodam impulſu in hanc diram fatuitatem atque inſaniam protrudebatur. Lacedæmonii verò, homines miſerrimi, quòd in nefariâ illâ templi Delphici direptione perquam leviter ſe immiſcuerant, qui olim Græciæ ſibi imperium vendicabant, nonne jam nunc, quo ærumnarum ſuarum memoria ad omnes hominum ætates uſque nobilitata ſit, iterum ad Alexandrum nuncios ſunt miſſuri, pignora atque obſides daturi, quodcunque ei viſum

ἐκείνῳ δόξῃ, ἢ σὺ τῇ σῇ κρατοῦντος ἢ προσδικημένῳ μετριότητι κριθήσον)? Ἡ δ' ἡμετέρα πόλις ἡ κοινὴ καταφυγὴ τῶν Ἑλλήνων (πρὸς ἣν ἀφικνοῦντο πρότερον οὐκ τῆς Ἑλλάδος αἱ πρεσβεῖαι καὶ πόλις, ἕκαστοι πρὸ ἡμῶν τὴν σωτηρίαν εὑρησόμενοι) νῦν οὐκ ἐπὶ τῇ τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας ἀγωνίζεται, ἀλλ' ἤδη πρὶ τῆς πατρίδος ἐδάφους. Καὶ τοῦθ' ἡμῖν συμβέβηκεν ἐξότου Δημοσθένης πρὸς τὴν πολιτείαν εἰσελήλυθεν. Εὖ γὰρ πρὶ τῶν τοιούτων Ἡσίοδος ὁ ποιητὴς ἀποφαίνει· λέγει γάρ που, ψευδῆ καὶ πλήθη καὶ συμβουλεύοντας τοῖς πόλεσι, τοὺς ποιητὰς τῶν δημαγωγῶν μὴ προσδέχεσθαι. Λέξω δὲ καὶ τὰ ἔπη· ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ καὶ οἶμαι ἡμᾶς παῖδας ὄντας τοὺς τῶν ποιητῶν λόγους ἐκμανθάνειν, ἵν' ἄνδρες ὄντες αὐτοῖς χρώμεθα.

(1) Πολλάκι δὲ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπούρας,
Ὅσσεν ἀλιτρομύθου καὶ ἀτάσθαλα μητιόωντος.
Τοῖσιν δ' ὑπερθεν μὲν ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων,
Λοιμὸν ὁμοῦ καὶ λιμόν· ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί.

(1) Ἔργων καὶ Ἡμερῶν α'. 238. H

fuerit ſupplicium perlaturi, victoris denique hoſtiſque laceſſiti moderationi & judicio ſeſe tradituri. Noſtra verò civitas commune Græcis perfugium (ad quam urbes undiquaque cæteræ legatos olim mittebant, auxilium à nobis & ſalutem paraturæ) non ampliùs jam de Græcorum imperio dimicat, ſed de patrio ipſius ſolo. Et hæc vobis acciderunt mala, ex quo ad Rempublicam acceſſit Demoſthenes. Pulcherrimè profectò de hujuſmodi viris cecinit Poëta Heſiodus; hoc enim alicubi populis & civitatibus dans conſilium, ne improbos oratores admittant, monet: ſed *ſi veniam mihi dederis*, ipſa carmina recitabo; in hunc enim finem (opinor) Poëtarum dogmata in pueritiâ noſtrâ perdiſcimus, ut, cùm adulti ſimus, iis utamur.

Immeritæ ira Jovis pœnas ſæpe intulit urbi,
Unius ob noxam & molimina civis iniqui:
Sæpe famem horrendam ſuperâ Saturnius arce
Demittit, miſeramque premunt contagia plebem.

Sæpe

Η τῶν γε ϛρατὸν εὐρὼ ἀπώλεσεν, ἢ ὅγε τεῖχος,
Η νέαξ ἐν πόντῳ Κρηϊδίης ἀποπίννυλαι αὐτῆς.

Εἰν δὲ ϖελιλόντες ὕ ποιητῦ τὸ μέτρον, τὰς γνώμας ὑξεπάζητε, οἶμαι ὑμῖν δόξειν ὑ ποιήματα Ησιόδυ εἶ), ἀλλὰ λῃσμὸν εἰς Δημοσθένυς πολιτείαν. Καὶ γὰ ναυτικὴ ἡ πεζὴ ϛρατεία ἡ πόλεις ἄρδιν εἰσὶν ἀνηρπασμέναι ἀπ' ἐκ τύτυ πολιτείας.

μδ'. Αλλ' οἶμαι, ὕτε Φρυνώνδας, ὕτε Εὐρύβατος, ὕτ' ἄλλος ϖώδεὶς πώποτε τ πάλαι πονηρῶν, τοιῦτος μάγος ἡ γόης ἐγένετο· ὃς (ὦ γῆ ἡ Θεοὶ ἡ δαίμονες, καὶ ἄνθρωποι ὅσοι βύλεσθε ἀκύειν ταλιθῆ) τολμᾷ λέγειν βλέπων εἰς τὰ ϖρόσωπα τὰ ὑμέτερα, ὡς ἄρα Θηβαῖοι τὴν συμμαχίαν ἡμῖν ἐποιήσαντο, ὑ διὰ τ καιρὸν, ὑ διὰ τὸν φόβον τὸν ϖερι-ϛάντα αὐτοὺς, ϖόδε διὰ τὴν ὑμετέραν δόξαν, ἀλλὰ διὰ τὰς Δημοσθένυς δημηγορίας. Καί τοι ϖολλὰς μὲν τύτυ ϖρότερον ϖρεσβείας ἐϖρέσβευξ εἰς Θήβας ὢν μάλιϛα οἰκείως

Sæpe aciem immani proſternit clade, minaſque
Murorum exſcindit, claſſemque ſub æquore mergit.

Sin verò, detractis undique Poëtæ numeris, ſenſum inveſtigetis, videbitur vobis (opinor) non ultrà Heſiodi poëma, ſed adminiſtrationis, quâ Rempublicam tractat Demoſthenes, divinatio. Civitates enim jam plurimæ, navales pedeſtreſque copiæ iſtius conſiliis atque inſtitutis ſimul penitus perditæ ſunt & diſſipatæ.

44. Sed neque Phrynondam arbitror neque Eurybatum neque alium quenquam, quorum olim improbitas perinſignis erat, tantum veteratorem atque nebulonem extitiſſe, *quantus noſter eſt Demoſthenes*; qui (proh Deûm atque hominum fidem) os veſtrum directò contuens audebit dicere, quòd Thebanos ad ſocietatem vobiſcum ineundam non temporum rationes, non iſte, in quo verſabantur, timor, non dignitas veſtra atque exiſtimatio, ſed ipſius Demoſthenis conciones excitabant. At verò in Thebas multi ante illum homines, quibuſcum iis maxima familiaritas & neceſſitudo

κείως ἐκείνοις ἀμαχείμνοι· πρῶτος μὲν οὗτος σφαίηνὸς Θρασύβυλος ὁ Κολλυτεὺς, ἀνὴρ οὐ Θήβαις πιστευθεὶς ὡς οὐδεὶς ἕτερος· πάλιν Θράσων ὁ Αρχιεὺς, πρόξενος ὢν Θηβαίοις· Λεωδάμας ὁ Αχαρνεὺς, οὐχ ἥττων Δημοσθένους λέγειν δυνάμενος, ἀλλ' ἐμοί γε καὶ ἰδίαν ῥήτωρ· καὶ οὗτος Αρχίδημος ὁ Πήληξ, καὶ δυνατὸς εἰπεῖν, καὶ πολλὰ κεκινδυνευθικὼς ὑπὲρ τῆς πολιτείας ἀμφὶ Θηβαίους· δημαγωγὸς Αἰσχρωφῶν ὁ Αζηνιεὺς, πλεῖστον χρόνον τῆς τῶν Βοιωτάρχων ὑποπεσὼν αἰτίαν· ῥήτωρ Πύραν δρος ὁ Αναφλύστιος, ὃς ἔτι καὶ νῦν ζῇ. Αλλ' ὅμως οὐδεὶς πώποτε αὐτοὺς ἐδυνήθη προσαγαγέσθαι εἰς τὴν ὑμετέραν φιλίαν· τὸ δ' αἴτιον οἶδα μέν, λέγειν δ' οὐδὲν δέομαι ἀμφὶ τὰς ἀτυχίας αὐτῶν. Αλλ' οἶμαι ἐπειδὴ Φίλιππος αὐτῶν ἀφελόμενος Νίκαιάν Θετταλοῖς προέδωκε, καὶ τὸν πόλεμον, ὃν πρότερον ἐξήλασεν ἐκ τῆς χώρας τῆς τῶν Βοιωτῶν, τοῦτον πάλιν τὸν αὐτὸν πόλεμον ἐπήγαγε ἀμφὶ τὸ Φωκίδος ἐπ' αὐτὰς τὰς Θήβας, καὶ τὸ πελταστὸν Ελάτειάν καταλαβὼν ἐχαράκωσε, καὶ φρυγανὴ

intercesserat, legationes obibant: primò quidem imperator ille Thrasybulus Collytensis, vir tantâ fide & authoritate apud Thebanos, ut nemo alius; deinde Thraso Archiensis, vetus Thebanorum hospes; Leodamas Acarnan, in dicendo non modò Demosthenis par, sed & mihi etiam multò suavior visus orator; etiam Archidemus ille Pelex, qui & dicendi peritus, & in multis, dum Rempubl. gereret, periculis Thebanorum causâ versatus; concionator porrò ille præcellens Aristophon Azenienſis, qui perdiu Bœotorum partes sequutus arguitur; Pyrander denique Anaphlystius orator, qui etiamnum superstes est. Sed tamen nemo unquam ex iis Thebanos ad vestram amicitiam poterat adducere: cujus rei causam etsi probè pernôrim, propter miserrimas tamen eorum ærumnas non necesse est exponere. Sed opinor, postquam Nicæam, iis abreptam, Thessalis donâsset Philippus, bellumque, quod olim ex agris Bœoticis propulsârat, nunc denuo per Phocida in ipsas Thebas revexisset, postquam denique Elatêam cepisset, vallo atque

φρυρὰν εἰσήγαγεν· ἐνταῦθ' ἤδη, ἐπεὶ ὃ δεινὸν ἦπτετο αὐτῶν, μεπεπέμψαντο Ἀθηναίους. Καὶ ὑμεῖς ἐξήλθετε καὶ εἰσήειτε εἰς τὰς Θήβας, ἐν τοῖς ὅπλοις διεσκευασμένοι, καὶ οἱ ἱππεῖς ἐν οἱ πεζοὶ, περὶ τῆς συμμαχίας μίαν μόνην συλλαβὴν γεγράψαι Δημοσθένη. Ὁ δ' εἰσάγων ὑμᾶς εἰς τὰς Θήβας κίνδυνος ἦν φόβος, ἦν δεῖα συμμαχίας, ἀλλ' ἐν Δημοσθένης.

μέ. Ἐπεὶ δέ γε ταύτας τὰς παρόξεις τέλος τὰ πάντων μέγιστα Δημοσθένης εἰς ὑμᾶς ἐξημάρτηκε. Πρῶτον μὲν ὅτι Φιλίππῳ τῷ μὲν ὀνόματι πολεμοῦντι ὑμῖν, τῷ δ' ἔργῳ πολὺ μᾶλλον μισοῦντος Θηβαίους, ὡς αὐτὰ τὰ πράγματα δεδήλωκε (καὶ τί δεῖ πλείω λέγειν;) ταῦτα μὲν τὰ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος ἀπεκρύψατο· παρασυνισάμενος δὲ μέλλειν ἔσεσθαι συμμαχίαν γενήσεσθαι, ἐν ἀλλὰ τοὺς καιρούς, ἀλλὰ διὰ τὰς αὐτοῦ πρεσβείας, πρῶτον μὲν συνέπεισε τὸν δῆμον μηκέτι βουλεύεσθαι ὅτι τίσι δεῖ ποιεῖσθαι τὴν συμμαχίαν, ἀλλ' ἀγαπᾶν μόνον εἰ γένεται.

Τοῦτο

que aggere muniiſſet; tum demum *(inquam)* cùm in has incidiſſent anguſtias, auxilia à vobis accerſebant *Thebani*. Vos verò acie inſtructâ exiiſtis, Thebas intrâſtis equites peditesque, priuſquam unum verbum de ſocietate ſcripſiſſet Demoſthenes. Quæ verò vos in Thebas adduxerunt, temporis rationes fuiſſe dico, timoremque civium fœderiſque neceſſitatem, ſine *ullo ſtudio aut eloquentiâ* Demoſthenis.

45. Siquidem verò in his rebus gerendis tres vobis graviſſimas injurias intulit Demoſthenes. Primùm quidem, cùm Philippus vobis ſe bellum inferre ſimularet, revera autem multò acriori in Thebanos odio incenderetur (quod pluribus non exponam, cùm ea quæ geſta ſunt rem ſatis teſtentur) hoc tanti momenti negotium occultavit: fingens autem ſocietatem nobis cum Thebanis conflatam iri, quæ quidem non ex temporum neceſſitate ſed ſuis legationibus oriretur, primùm populo perſuaſit, ne amplius conſultandum putarent quibus conditionibus fieri deberet ſocietas, ſed ſi modò facta ſit, patienter acquieſcerent.

Hanc

Τοῦτο δὲ τοσοῦτον, ἔκδοτον μὲν τὴν Βοιωτίαν ἅπασαν ἐποίησε Θηβαίοις, γράψας ἐν τῷ ψηφίσματι, Εἴν τις ἀφιστῆται πόλις ἀπὸ Θηβαίων, βοηθεῖν Ἀθηναίους Βοιωτοῖς τοῖς ἐν Θήβαις· τοῖς ὀνόμασι κλέπτων καὶ μεταφέρων τὰ πράγματα, ὥσπερ εἴωθεν· ὡς τοὺς Βοιωτοὺς ἔργῳ κακῶς πάσχοντας τὴν τῶν ὀνομάτων συνήθειαν ἀγαπήσοντας, ἀλλ' ἢ μᾶλλον ἐφ' οἷς κακῶς πεπόνθασιν ἀγανακτήσοντας. Δεύτερον δὲ τὴν εἰς τὸν πόλεμον ἀναλωμάτων τὰ μὲν δύο μέρη ὑμῖν ἀνέθηκεν, οἷς ἧσσον ἀποτέρω οἱ κίνδυνοι, τὸ δὲ τρίτον μέρος Θηβαίοις, δωρησάμενος ἐφ' ἑκάστοις τούτων· καὶ τὴν ἡγεμονίαν τὴν μὲν κοινὴν ἐποίησε κοινήν, ὃ δ' ἀνάλωμα ἴδιον ὑμέτερον· τὴν δὲ κατὰ γῆν (εἰ μὴ δεῖ λυπεῖν) ἄρδην φέρων ἀνέθηκε Θηβαίοις, ὥστε τοῦθ' ἡ γενόμενον πόλεμον μὴ κύριον γενέσθαι Στρατοκλέα τὸν ὑμέτερον στρατηγὸν βουλεύσασθαι περὶ τῆς τῶν σκαπτῶν σωτηρίας. Καὶ ταῦτ' οὐκ ἐγὼ μόνον κατηγορῶ, ἕτεροι δὲ παραλείπουσιν, ἀλλὰ κἀγὼ

Hanc populo opinionem cùm multò ante inseruisset, Bœotiam omnem deditiam fecit Thebanis, eò quòd scripserit in decreto, *Ut siqua civitas à Thebanis defecerit, Athenienses Bœotis, qui Thebis essent, auxilio venirent*; verbis (ut mos est veteratoris) res transferens & furatus: quasi verò Bœoti, cùm reipsâ injuriam acceperant, in Demosthenis artificio verborumque contextu acquiescerent, & non potiùs contumelias illas gravissimè ferrent & stomacharentur. Secundò autem bellicorum sumptuum duas partes vobis imposuit, à quibus longissimè aberat periculum, tertiam tantummodò Thebanis; in rebus hisce singulis lucrum quæstumque aucupatus: maris verò principatum iis vobiscum communem esse voluit, impensam autem nobis quasi propriam *ascripsit*; terræ rursus imperium vobis ablatum (ne nugis indulgeam) Thebanis concessit, adeò ut in illo, quod exarsit, bello Stratocles imperator noster de suorum militum salute consulendi authoritatem non haberet. At non hæc quidem ego incuso, alii interim omittunt, sed & ipse in mentio-

γὼ λέγω καὶ πάντες ὑπιπμῶσι· καὶ ὑμεῖς σύνιστε ἡ ὐκ ὀργίζεσθε· ἐκεῖνο δὲ πεποίηκε πρὸς Δημοσθένη· συνείηθε ἤδη τὰ ἀδικήματα αὐτῦ ἀκούειν, ὥστε οὐ θαυμάζετε. Δεῖ δὲ ὐχ ὕπως, ἀλλ' ἀγανακτεῖν καὶ πιμωρεῖσθαι, εἰ λοιπὰ τὴ πόλι καλῶς ἔχειν.

μϛ'. Δεύτερον δὲ καὶ πολὺ τύτω μεῖζον ἀδίκημα ἠδίκησεν, ὅτι τὸ βυλευτήριον ὃ τῆς πόλεως καὶ τὴ δημοκρατίαν ἄρδην ἔλαθεν ὑφελόμενος, ἡ μετήνεγκεν εἰς Θήβας εἰς τὴ Καδμείαν, τὴ κοινωνίαν τῆς πράξεως τοῖς Βοιωτάρχαις συνθέμενος. Καὶ τηλικαύτην αὐτὸς αὑτῷ δυναστείαν κατεσκεύασεν, ὥστ' ἤδη παριὼν ὑπὸ τὸ βῆμα, πρεσβεύειν μὴ ἔφη ὅποι ἂν αὐτῷ δοκῇ κἂν μὴ ὑμεῖς ἐκπέμπητε· εἰ δέ τις αὐτῷ τῶν στρατηγῶν ἀντείποι, καταδουλούμενος τοὺς ἄρχοντας καὶ συνθήζων μηδὲν αὐτῷ ἀντιλέγειν, ἀδικασίαν ἔφη γράψειν τῷ βήματι πρὸς τὸ στρατηγεῖον· πλείω γὰρ ὑμᾶς ἀγαθὰ

mentionem voco, & cæteri omnes reprehendunt: vos etiam eorum conſcii eſtis, neque quicquam indignamini; eo enim animo in Demoſthenem affecti eſtis, eâ crebritate iſtius ſcelera & nequitiam audiiſtis, ut non ampliùs miremini. Oportet autem *animo* non eſſe ita *otioſo*, ſed vehementer iraſci, ſed acerbè punire, ſiquidem cætera civitati bene proſpereque vultis procedere.

46. Secundam verò, antedictâ multò graviorem, injuriam vobis intulit, cùm Senatum populique majeſtatem furtim ſubmovit, & Thebas in Cadmêam traduxit, rerum communicationem cum Bœotorum principibus tranſigens & paciſcens. Quin verò tantam ſibi dominationem comparabat, ut in ſuggeſtum aſcendens jactaret ſe legationem obire velle quocunque ipſi libuerit, etiamſi à vobis non eſſet miſſus; ſiquis autem imperatorum dictis ejus refragatus fuerit, minaretur ſe in poteſtatem ſuam redacturum principes, & ne ipſi in dicendo adverſentur aſſuefacturum, judicium denique conſtituturum & litem intentaturum Prætorio ſuggeſti nomine: ſe enim meliùs

ἀγαθὰ ὑφ' ἑαυτῷ ἔφη ἀπὸ τοῦ βήματος πεποιῆσθαι, ἢ ἔξω τῶν στρατηγῶν ὢν τοῦ στρατηγεῖν. Μισθοφορῶν δ' ὢν τῷ ξενικῷ κενὰς χώρας, καὶ τὰ στρατιωτικὰ χρήματα κλέπτων, καὶ τοὺς μισθοὺς ξένους ἐκμισθώσας Ἀμφισσεῦσι, πολλὰ μὲν ἁμαρτυρομένῳ καὶ χειλιάζοντος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐμοῦ, παρεσκεύασε φέρων, ἀναπαυθέντων τῶν ξένων, τὸν κίνδυνον ἀναδησκεύῳ τῇ πόλει. Τί γὰρ ἂν οἴεσθε Φίλιππον ἐν τοῖς τότε καιροῖς εὐξασθαι; ὃ χρεὼν μὲν παρὼν τὸ πολιτικὸν διώκαμεν, χρεὼν δ' ὢν Ἀμφίσσῃ πρὸς τοὺς ξένους ἁγωνίσασθαι, ἀθύμους δὲ τοὺς Ἕλληνας λαβεῖν τηλικαύτης πληγῆς γεγενημένης; Καὶ τηλικούτων κακῶν αἴτιος γεγενημένος Δημοσθένης, οὐκ ἀγαπᾷ εἰ μὴ δίκην δέδωκεν, ἀλλ', εἰ μὴ χρυσῷ στεφάνῳ στεφανωθήσεται, ἀγανακτεῖ· δεῖ δ' ἱκανόν ἐστιν αὐτῷ ἐναντίον ὑμῶν κηρυττεσθαι, ἀλλ' εἰ μὴ τῶν Ἑλλήνων ἐναντίον ἀναρρηθήσεται, τοῦτ' ἀγανακτεῖ. Οὕτως, ὡς ἔοικε, πονηρὰ φύσις μεγάλης ἐξουσίας ἐπιλαβομένη, δημοσίας ἀπεργάζεται συμφοράς.

μζ'. Τεί-

meliùs ex ſuggeſto meritum eſſe, quàm imperatores ex Prætorio. In externo autem exercitu, cùm ordines non eſſent completi, uberrimo quæſtu facto & militari ſtipendio compilato, decem millia peregrinorum militum, acceptâ pecuniâ, Amphiſſanis elocavit; &, quanquam ego Deos hominesque obteſtarer, facinus hoc indigniſſimè ferrem & conquererer, civitati tamen imparatæ, ſurreptis mercenariis *ſubſidiis*, periculum ſummum injecit. Quid verò iis temporibus Philippum in votis habuiſſe arbitramini? quid niſi ut ſeorſim cum urbanâ acie, ſeorſim cum conductis copiis apud Amphiſſam decertaret, Græcos verò omnes tanto vulnere afflictos, tantâ ſocordiâ exanimatos circumveniret. Et tamen malorum horum omnium opifex Demoſthenes, non ſatis habet quòd pœnas non dederit, ſed niſi & aureâ coronâ donetur vehementer ſuccenſet: neq; ei ſufficit præconium coram vobis fieri, ſed niſi & coram Græcis prædicetur, hoc etiam ſtomachatur. Ita ſemper, cùm prava indoles potentiæ magnæ fiat compos, Reipublicæ calamitatem importat.

47. Gra-

μζ'. Τρίτον δὲ καὶ τῶν πεπειρημένων μέγιστόν ἐστιν, ὃ μέλλω λέγειν. Φιλίππου γὰρ ὑπεροφθέντος τοὺς Ἕλληνας, οὐδὲ ἀγνοοῦντος (οὐ γὰρ ἦν ἀσύνετος) ὅτι περὶ τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἐν ἡμέρας σμικρᾷ μέρει διαγωνιεῖται, καὶ διὰ ταῦτα βουλομένου ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην καὶ πρεσβείας ἀποστέλλειν μέλλοντος, καὶ τοὺς ἀρχόντων τῶν ἐν Θήβαις φοβουμένων τὸ παρὸν κίνδυνον (εἰκότως· καὶ γὰρ ῥήτωρ ἀφράστου καὶ λιπὼν τὴν τάξιν αὐτοὺς ἐνεθέτησεν, ἀλλ' ὁ φωνικὸς πόλεμος, δεκαετὴς γεγονὼς, ἀείμνηστον παιδείαν τοὺς ἐπαΐδουσι) τῶν δὲ ἐχόντων οὕτως, ἀμαθόμβροτος Δημοσθένης καὶ τοὺς Βοιωταρχας ὑποπτεύσας μέλλειν εἰρήνην ἰδίᾳ ποιεῖσθαι, χρυσίον ἄνωθεν αὐτοῖς παρὰ Φιλίππου λαβόντας (ἀδίκως ἡγησάμενος εἰ ἐπόλειφθήσεται δωροδοκίας) ἀναπηδήσας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ (ἐθνικὸς ἀνθρώπων λέγοντος, οὔθ' ὡς δεῖ ποιεῖσθαι πρὸς Φίλιππον εἰρήνην, οὔθ' ὡς ὑμεῖ· ἀλλ' ὡς ᾤετο τοῦτο κηρύγμα τοῖς Βοιωτάρχαις προκηρύττων,

47. Graviſſima verò omnium hæc tertia eſt injuria, de quâ ſum dicturus. Cùm enim Philippus Græcos non ampliùs contemneret, haud ignarus (neque enim hebes erat aut rudis) quòd de rerum ſummâ omnibuſque fortunis exiguo temporis puncto dimicaturus eſſet, eamque ob cauſam de pace cogitans legatos jam tum mittere ſtatueret; cùm & Thebarum principes propinquum & penè inſtans periculum reformidarent (neque enim ſine cauſâ timebant, ſiquidem eos non orator militiæ immunis ordiniſque deſertor monuerat, ſed Phocenſe illud decennale bellum æternum in animis documentum infixerat) Cùm hæc, inquam, ita ſe haberent, cùmque ſentiret & ſuſpicaretur Demoſthenes Bœotorum principes pacem privatam coituros, aurum à Philippo, ipſo extruſo, accepturos (non ſibi vivendum fore exiſtimans, ſiquo à quæſtu & prædâ intercluſus eſſet) in concionem extemplo proſiliit (cùm nemo pro pace cum Philippo ineundâ aut contra pacem diſputaret: ſed quia cenſeret, hoc quaſi ſigno dato, ſe Bœotorum principibus multò an-

ρύθων, ἀναφέρῃν ἀπ᾽ τὰ μέρη τ᾽ λημμάτων) διώμνυτο τὴν Ἀθηνᾶν (ἰὼ, ὡς ἔοικε, Φειδίας ἐνεργολαβεῖν εἰργάσατο καὶ ἐνεπορκῆν Δημοσθένῃ) ἢ μὴν εἴ τις ἐρεῖ ὡς χρὴ πρὸς Φίλιππον εἰρήνην ποιήσασθαι, ἀπάξειν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ὑπολαβόμενος τ᾽ τειχῶν· ὑπομνύμενος τ᾽ Κλεοφῶντος πολιτείαν, ὃς ὑπὸ γ᾽ πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμου, ὡς λέγεται, τ᾽ πόλιν ἀπώλεσεν. Ὡς δ᾽ ὑ πρόσχρην αὐτῷ οἱ ἄρχοντες οἱ ἐν ταῖς Θήβαις, ἀλλὰ κ᾽ τοὺς γραπτὰς τὰς ὑμετέρας ἀνέγρεψαν ἐξελκυθέντας, ἵνα βουλεύσησθε περὶ τ᾽ εἰρήνης· ἐν ταῦθα παντάπασιν ἔκφρων ἐγένετο, κ᾽ προελθὼν ὑπὸ τὸ βῆμα, προδόντας τ᾽ Ἑλλήνων τοὺς Βοιωτάρχας ἀπεκάλεσε· κ᾽ γράφειν ἔφη ψήφισμα ὁ τοῖς πολεμίοις σὐδέποτ᾽ ἀντιβλέψας, πέμπειν ὑμᾶς πρέσβεις εἰς Θήβας αἰτήσοντας Θηβαίους δίοδον ὑπὲ Φίλιππον. Ὑφαιρεθέντες δὲ ἃ ἐν Θήβαις ἄρχοντες μὴ δόξωσιν ὡς ἀληθῶς τῆς εἰ) προδόται τ᾽ Ἑλλήνων, ὑπὲ μὲ τ᾽ εἰρήνης ἀπεπρέποντο, ὑπὲ δὲ τ᾽ παράταξιν ὥρμησ.

μή. Ενθα

tè innuere, ut ſecum mercedis partem communicarent) ibique Minervam (quam, ut Demoſthenes quæſtum faceret & pejeraret, effinxit Phidias) teſtatus, jurabat ſe continuò, ſiquis pro pace cum Philippo ineundâ diceret, eum crinibus prehenſis abrepturum in carcerem: hâc in re Cleophontis conſilium atque adminiſtrationem imitatus, qui in eo contra Lacedæmonios bello civitatem, uti aiunt, evertit. Cùm autem non modò non auſcultarent ei qui Thebis erant Principes, ſed & milites veſtros, qui educti ſunt, remitti curarent, ut à vobis de pace conſultaretur; tum verò animi prorſus inops atque excors evaſit, & in concionem aſcendens Bœotorum principes Græciæ proditores appellabat: ſcitumque ſe facturum aiebat is, qui hoſtis faciem directò nunquam aſpexit, ut vos Legatos Thebas mitteretis, qui tranſitum adverſùs Philippum à Thebanis poſtularent. Principes verò, qui Thebis erant, pudore ſupra modum affecti, & ne Græcorum proditores revera viderentur rimentes, à pace divertebant, & ad aciem inſtruendam properabant.

48. Jam

μή. Ἔνθα δὴ χ τ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἄξιόν ἐστιν ἐπιμνησθῆναι, ὃς ὕστος ἀθύτων καὶ ἀχαλλιερήτων ὄντων τ ἱερῶν ἐκπέμψας ἐπὶ τ πρόδηλον κίνδυνον, ἐτόλμησε, τοῖς δραπέταις ποσὶ χ λελοιπόσι τ τάξιν ἀναβὰς ἐπὶ τ τάφον τ τετελευτηκότων, ἐγκωμιάζειν τὴν ἐκείνων ἀρετήν. Ω πρὸς μὲ τὰ μεγάλα χ σπουδάσματα τ πραγμάτων, ἁπάντων ἀνθρώπων ἀχρηστότατε, πρὸς δὲ τ ἐν τοῖς λόγοις τόλμαν θαυμασιώτατε, ὅπῃ χρήσῃ ἐθελήσῃς αὐτίκα μάλα βλέπων εἰς τὰ τύπτων πρόσωπα λέγε, ὡς δεῖ σε ὑπὲ τ πόλεως συμφορᾶς πεφανεῦσθαι; ἐὰν δ' ὕστος λέγῃ, ὑμᾶς ὑποπτεύητε, χ συναποθανεῖται τοῖς πολιτήσασιν, ὡς ἔοικε, χ ἡ ὑμετέρα μνήμη; Γένεσθε δή μοι μικρὸν χρόνον τ ἀφρόνιμοι μὴ ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ, χ νομίσατε ὁρᾶν προϊόντα τ κήρυκα, χ τ ἐκ δ ψηφίσματος ἀναρρήσιν μέλλοντ γίνεσθ· χ λογίσασθε πότερ' οἴεσθε τὺς οἰκείους τῆς τελευτησάντων πλείω δάκρυα ἀφήσειν ἐπὶ ταῖς τραγῳδίαις καὶ τοῖς ἡρωϊκοῖς πάθεσι τοῖς μετὰ ταῦτα ἐπει-

48. Jam verò illustres illos Heroas perdignum videtur memorare; quos ille cùm sacris non litatis, non addicentibus in apertum periculum projecisset, ausus est tamen pedibus iis, qui modò in fugam conversi ordines deserebant, in tumulum mortuorum ascendere, eorumq; fortitudinem collaudare. O ad res magnas seriasque agendas hominum omnium futilissime, in verborum tamen audaciâ maximè mirabilis! hoccine agere contendes, os horum vultumque contuens, quòd propter eas, quas civitati intulisti, ærumnas, coronâ te oportet donari? Vosne autem, Athienses, si ita dixerit, patiemini, unaque cum iis, qui defuncti sunt, vestra etiam commorietur memoria? Fingite autem paulisper cogitatione vestrâ non jam in foro vos esse, sed theatro; fingite præconem in conspectu vestro prodeuntem, & promulgationem ex plebiscito habitam: perpendite verò utrùm arbitremini mortuorum domesticos familiaresque ob tragœdiarum perturbationes & atroces Heroum casus, qui mox affectu maximo exprimentur, plùs

ἐπεισῦσιν, ἢ ὅπῃ τῇ τοῦ πόλεως ἀγνωμοσύνῃ; Τίς γὰρ οὐκ ἂν ἀλγήσειεν ἄνθρωπος Ἕλλην, ἢ ὃς παιδευθεὶς ἐλευθέρως, ἀναμνησθεὶς ἐν τῷ θεάτρῳ ἐκεῖνό γε (εἰ μηδὲν ἕτερον) ὅτι ταύτῃ ποτὲ τῇ ἡμέρᾳ μελλόντων, ὥσπερ νυνὶ, τῆς τραγῳδῶν γένεσθαι (ὅτ' εὐνομεῖτο μᾶλλον ἡ πόλις, καὶ βελτίοσι προστάταις ἐχρῆτο) προελθὼν ὁ κήρυξ καὶ διδαξάμενος τοὺς ὀρφανοὺς, οὓς οἱ πατέρες ἦσαν ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότες, νεανίσκους πανοπλίᾳ κεκοσμημένους, ἐκήρυττε τὸ κάλλιστον κήρυγμα καὶ προτρεπτικώτατον πρὸς ἀρετήν· ΟΤΙ τούσδε τοὺς νεανίσκους ὧν οἱ πατέρες ἐτελεύτησαν ἐν τῷ πολέμῳ, ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι, μέχρι μὲν ἥβης ὁ δῆμος ἔτρεφε· νυνὶ δὲ καθοπλίσας τῇδε τῇ παναπλίᾳ ἀφίησιν ἀγαθῇ τύχῃ πρέπεσθαι ὅπῃ τὰ ἑαυτῶν, καὶ καλεῖ εἰς προεδρίαν. Τότε μὲν ταῦτ' ἐκήρυττεν, ἀλλ' οὐ νῦν· ἀλλὰ διδαξάμενος τὴν τῆς ὀρφανίας τοῖς παισὶν αἰσχύνην, τί ποτ' ἂν ἐρεῖ, ἢ τί φθέγξεται; καίτοι γε ἂν αὐτὰ διεξίῃ τὰ ἐκ τοῦ ψηφίσματος προστάγματα, ἀλλ' οὐ

lachrymaturos, quàm ab civitatis turpem ingratitudinem. Quis enim aut homo Græcus aut modò ingenuè educatus non vehementer doleret & angeretur, cùm in theatro illud saltem si nihil aliud in memoriam vocaret, olim quasi hoc ipso die tragœdis tum acturis (quo tempore meliùs administrata fuit civitas, & præclarioribus magistratibus freta) præco prodiens, & pupillos, quorum patres in bello cecidérant, adolescentulos integrâ armaturâ instructos coràm sistens, præstantissimum præconium & ad virtutem promovendam aptissimum facere consuerit: *Quòd scilicet hosce adolescentulos, quorum patres viri fortes & magnanimi in bello cecíderant, ad pubertatem usque nutriísset populus; jam verò integrâ armaturâ instructos bonis auspiciis ad sua negotia obeunda dimittit, & ad primas Sedes obtinendas accersit.* Hæc quidem olim prædicabat, nunc verò nequaquam: comparente enim eo qui hujusce orbitatis adolescentibus author extitit, quid prædicabit, quid clamabit? Quanquam enim ipsa decreti præscripta recitârit; pudor tamen,

οὐ δ' ἐκ τ' ἀληθείας ἀχθὸν σιωπήσει), ἀλλὰ ταναντία δόξει τῇ τ' κήρυκος φωνῇ φθέγξεσθαι· Οτι τόνδε τ' ἄνδρα (εἰ δὴ καὶ ὅτι γε ἀνὴρ) στεφανοῖ ὁ δῆμος ὁ τ' Αθηναίων ἀρετῆς ἕνεκα, τ' κάκιστον, ἀνδραγαθίας ἕνεκα, τ' ἄνανδρον καὶ λελοιπότα τὴν τάξιν. Μὴ, πρὸς τ' Διὸς καὶ τῶν ἄλλων Θεῶν ἰκετεύω ὑμᾶς, ὦ Αθηναῖοι, μὴ τοιοῦτον ἴστε ἀφ' ὑμῶν αὐτῶν ὂν τὴν τοῦ Διονύσου ὀρχήστραν· μηδ' αἱρεῖτε πρὸς δυσνοίας ἀνάπτον τ' Ελλήνων τ' δῆμον τ' Αθηναίων· μηδ' ἐπομνήσκετε τῶν ἀνιάτων καὶ ἀνηκέστων κακῶν τοὺς παλαιπόρους Θηβαίους, ὡς φυγόντας διὰ τάφου, ἐπανῆλθε τῇ πόλει· ὧν ἱερὰ καὶ τέκνα καὶ ταφὰς ἀπώλεσεν ἡ Δημοσθένους δωροδοκία, καὶ ὁ βασιλικὸν χρυσίον.

μθ'. Αλλ' ἐπειδὴ τοῖς σώμασιν ὑμῶν παρεγένεσθε, ταῖς γε διανοίαις ἀποβλέψατ' αὐτῶν εἰς τὰς συμφορὰς· καὶ νομίσατε ὁρᾶν ἁλισκομένην τὴν πόλιν, τειχῶν καταισκαφὰς, ἐμπρήσεις οἰκιῶν, ἀγομένας γυναῖκας καὶ παῖδας εἰς δουλείαν· πρεσβύτας ἀνθρώπους, πρεσβύτιδας γυναῖκας, ὀλο-

tamen, quem excitabit veritas, nunquam ſupprimetur, ſed erumpet, ſed præconis verbis contraria prorſus vociferabitur, *Quòd hunc virum* (ſiquidem iſte vir dici poteſt) *coronâ donat populus virtutis ergò*, cùm ſit nequiſſimus, *fortitudinis*, cùm ſit ignavus ordiniſque deſertor. Nolite per Jovem Deoſque cæteroſque vos obteſtor, Athenienſes, nolite in Liberi Patris theatro tropæum de vobis ipſis ſtatuere; nolite coram Græcis delirationis atque inſaniæ populum Athenienſem damnare: nolite quæſo miſeris Thebanis clades inſanabiles & deploratas in memoriam revocare, quos, illius culpâ profugos in civitatem veſtram amiciſſimè excepiſtis; quorum delubra, liberos, ſepulchra diſperdidit ſordida Demoſthenis nundinatio, atque aurum regale.

49. Sed quoniam ibi coràm non adfuiſtis, animis veſtris & cogitatione eorum miſeriam intuemini; ponite vobis ante oculos civitatem captam, diruta mœnia, ædes incendio vaſtatas, conjuges liberoſq; in ſervitutem abductos: fingite vobis imaginem virûm mulierumque annis laborantium,

qui

ὀψὲ μεταμανθάνοντας τὴν ἐλευθερίαν, κλαύσαντας, ἱκετεύσαντας ὑμᾶς, ὀρθρίζοντας οὐ τοῖς πεπραγμένοις, ἀλλὰ τοῖς τῶν ἀπόντων. ἱκετεύοντας μηδενὶ τρόπῳ τὴν Ἑλλάδα ἀλιτήριον φανοῦν, ἀλλὰ καὶ τὸν δαίμονα καὶ τὴν τύχην συμπαρακολουθοῦσαν τῷ ἀνθρώπῳ φυλάξασθαι. Οὔτε γὰρ πόλις πω οὔτ' ἰδιώτης ἀνὴρ οὐδεὶς πώποτε καλῶς ἀπήλλαξε, Δημοσθένης συμβούλῳ χρησάμενος. Ὑμεῖς δ', ὦ Ἀθηναῖοι, οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ ὅτι μὴ τοὺς πορθμέας τοὺς εἰς Σαλαμῖνα πορθμεύοντας νόμον ἔθεσθε, Ἐάν τις αὐτὸς ἄκων ἐν τῷ πόρῳ πλοῖον ἀνατρέψῃ, τοῦτο μὴ ξεῖναι πάλιν πορθμεῖ γενέσθαι, ἵνα μηδεὶς αὐτοχειρίᾳ ἐξίῃ εἰς τὰ τῶν Ἑλλήνων σώματα· τὴν δὲ τῶν Ἑλλάδα καὶ τὴν πόλιν ἅρμα ἀνατραφόντα, τοῦτον ἐάσετε πάλιν ἀποθύειν τὰ κοινά;

ν'. Ἵνα δ' εἴπω καὶ περὶ τοῦ τετάρτου χρόνου καὶ τῶν νῦν καθεστηκότων πραγμάτων, ὀκνῶ ὑμᾶς ὑπομνῆσαι βάλο-

qui extremo jam in ævo libertatem serò dediscunt, lugentes, lamentantes, lachrymis atque ejulatu vobis supplicantes; iis qui calamitatum harum omnium authores extitere, non iis, quibus dirissimas pœnas dederunt, succensentes; flagitantes denique atque obtestantes, ne Græciæ cladem & funus ullo modo coronandum putetis, sed potiùs ut fatalem fortunam, quæ ei semper hæret comes, cautè devitetis. Neque enim aut civitas aut privatus quisquam incepto unquam pulchrè defunctus est, qui socium sibi & consiliarium adscivit Demosthenem. Vos autem, Athenienses, nonne pudet, in portitores, qui Salamina trajiciunt, legem statuere, ut *Siquis navem in cursu etiam invitus everterit, ei non amplius liceret portitoris officio fungi*, nequis nimirum Græcorum corpora temerè & præcipitanter exponat; huic verò, qui & Græciam civitatemque nostram evertit, Rempublicam iterum tractandam committere?

50. Jam verò ut de quarto tempore & præsenti rerum statu dicam, illud memoriæ vestræ infixum

βέλομαι, ὅτι Δημοσθένης ὁ τὴν ἀπὸ τραπέζης μόνον τάξιν ἔλιπεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὅλην τῆς πόλεως τειήρη περιελαβὼν ὑμῶν καὶ τοὺς Ἕλληνας ἠρυσιλόγησε. Καταγαγούσης δὲ αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν τὴν ἀπροσδοκήτου σωτηρίας, τοὺς μὲν πρώτους χρόνους ἐπόζομεν ἐν ἀνθρωπος, καὶ πρίων ἐμαθήνης ὅπου βέημα, εἰρηνοφύλακα ὑμᾶς ἐκέλευεν αὐτὸν χειροτονῆν. Ὑμεῖς δὲ οὐ μὲν τοὺς πρώτους χρόνους οὐδ' ὅπου τὰ ψηφίσματα ἦν τὸ Δημοσθένους ἐπιγράφειν ὄνομα, ἀλλὰ Ναυσικλῆ τοῦτο προστάττετε· νῦν δ' ἤδη καὶ στεφανοῦσθαι ἀξιοῖ. Ἐπειδὴ δ' ἐτελεύτησε Φίλιππος, Ἀλέξανδρον δ' εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστη, πάλιν αὐτὸς περιτρυόμενος, ἱερὰ μὲν ἱδρύσατο Παυσανίᾳ, εἰς αἰτίαν δὲ εὐαγγελίων καὶ θυσίας τὴν Βυλιὼ κατέστησεν. Ἐπωνυμίαν δὲ Ἀλεξάνδρῳ Μαργίτῃ ἐπέθετο· ἀπετόλμα δὲ λέγειν ὡς ὁ κυνηθήσεται ἐκ Μακεδονίας, ἀγαπᾷν δὲ αὐτὸν ἔφη ἐν Πέλλῃ περιπατοῦντα, καὶ τὸ ἀπλάγχνα φυλάττοντα. Καὶ ζωπὶ λέγειν ἔφη οὐκ εἰκάζων, ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδὼς, ὅτι ἄμματός ἐστιν

fixum volo, quòd Demosthenes non modò ordinem in acie deseruerit, sed & triremi, quam à civitate cepit, circumvectus, argentum à Græcis corrogârit: quem cùm inopinata salus in urbem reportâsset, sub primis temporibus metu fractus & debilitatus contremuit, semianimisque in suggestum ascendens à vobis postulabat, ut suffragiis crearetur pacis conciliator & custos. Vos autem principio ne nomen quidem Demosthenis decretis inscribi permisistis, sed Nausicli provinciam eam detulistis: at nunc verò iste coronam quasi debitam exposcit. Postquam verò, Philippo patre mortuo, in regnum successit Alexander, eadem atque antea portenta iterans, sacra quidem Pausaniæ instituit, gratulationis verò & sacrificii crimen in Senatum trajecit. Alexandro autem *Margitæ* nomen indidit: & porrò ausus est dicere, eum ex Macedoniæ finibus nunquam egressurum; contentum verò fore si modò in Pellâ obambularet, & præcordia sua conservaret. Et hoc se dicere professus est, non ut qui conjecturam faceret sed qui certò nôrit virtutem

ὅτιν ἡ ἀρετὴ ὠνία, αὐτὸς οὐκ ἔχων αἷμα, ἐξ ἱππέων τ' Αλέξανδρον οὐκ ὀκ τ' Αλεξάνδρου φύσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς ἑαυτῷ ἀνανδρίας. Ηδη δ' ἐψηφισμένων Θετταλῶν ὀπισπαλεύειν ὅπη τ' ὑμετέραν πόλιν, ἐξ ἧς νεανίσκου τὸ πρῶτον προξενηθέντος (εἰκότως) ἐπειδὴ πρὸς Θήβας ἰὼν ὁ στρατόπεδον, πρεσβευτὴς ὑφ' ὑμῶν χειροτονηθεὶς, ἀποδρὰς οὐκ μέσῳ ἐν Κιθαιρῶνος ἦκεν ἐκφεύγας, οὔτ' ἐν εἰρήνῃ, οὔτ' ἐν πολέμῳ χρήσιμον ἑαυτὸν παρέχων. Καὶ τὸ πάντων δεινότατον, ὑμεῖς μὲ τοῦτον ἐν πρεσβείᾳ ποτε, ἀλλ' εἰάσατε κεῖσθαι ἐν τῷ τ' Ελλήνων σωτηρίᾳ. Ὅστις δ' ὑμᾶς νῦν πρεσβεύειν, εἰ τῷ ἀληθῆ ὅτιν ἃ λέγει.

να'. Ὡς γάρ φασιν Παραλοὶ οἱ πρεσβεύσαντες πρὸς Αλέξανδρον (ἐν τὸ πρᾶγμα εἰκότως πιστεύεται) ἔστι τις Αεισίων Πλαταιεὺς, ὁ δ' Αεισθένους δ' Φαρμακοπώλου υἱὸς, εἴ τις ἄρα ἐν ὑμῖν γινώσκει. Οὗτος ποτε ὁ νεανίσκος ἑτέρων τ' ὅτιν ἀμφέρων γενόμενος, ᾤκησε πολὺν χρόνον ἐν τῇ Δημοσθένους οἰκίᾳ. Ο, τι δὲ πρᾶττων ἢ πάσχων, ἀμφί-

Col.

tem ſanguine emendam: *hoc, inquam, effutivit* homo ipſe exanguis, & Alexandrum non ex Alexandri indole ſed ſuâ imbecillitate atque ignaviâ dimenſus. Jam verò Theſſalis in civitatem noſtram aciem inſtruentibus, & juvene tum primùm commoto & exacerbato (neque injuriâ) cùm jam circa Thebas caſtra locâſſet, renunciatus à vobis legatus in medio *itinere* ex Cithærone profugit atque Athenas rediit, neque in pace neque in bello de vobis bene meritus. Et quod omnium erat acerbiſſimum, vos quidem hunc judicio tradere noluiſtis, neque in Græcorum concilio damnari permiſiſtis; qui tamen, ſiquidem ea quæ prædicantur ſunt vera, vos jam fefellit & prodidit.

51. Ut enim aiunt Paralii iique qui ad Alexandrum legationem obibant (& rei meritò ſanè adhibetur fides) quidam eſt Platæenſis nomine Ariſtion, Ariſtobuli Pharmacopolæ, ſiquis fortè veſtrûm cognorit, filius. Hic olim adoleſcentulus eximiâ & præcellenti formâ, diu in Demoſthenis domo diverſabatur. Quid verò aut fecerit aut paſſus ſit, tum prorſus

βολος ἡ αἰτία, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐδαμῶς εὔσχημον ἐμοὶ λέγειν. Οὕτως (ὡς ἐγὼ ἀκούω) ἠγνοημένως ὅστις καὶ πῶς ποτέ ἐστι βεβιωκὼς, Ἀλέξανδρον ἐπιστρέχει, καὶ πλησιάζει ἐκείνῳ. Διὰ τούτου γράμματα πέμψας Δημοσθένης ὡς Ἀλέξανδρον, ἄδειάν τινα εὗρηται καὶ ἀλλαγὰς, καὶ πολλῷ κολακείαν πεποίηται. Ἐκεῖθεν δὲ θεωρήσατε ὡς ὁμοίον ἐστὶ τὸ πρᾶγμα τῇ αἰτίᾳ.

νβ'. Εἰ γάρ τι τούτων ἐφρόνει Δημοσθένης ἢ πολεμικῶς εἶχεν (ὥσπερ καί φησι) πρὸς Ἀλέξανδρον, τρὶς αὐτῷ καιροὶ κάλλιστοι παρεγένοντο, ὧν οὐδενὶ φάνεται κεχρημένος. Εἷς μὲν ὁ πρῶτος, ὅτ' εἰς τὴν ἀρχὴν ἐστάλη καθεστηκὼς Ἀλέξανδρος, ἀναβασκεύων αὐτῷ τὰ ἰδίων ὄντων, εἰς τὴν Ασίαν διέβη· ἤκμαζε δ' ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἢ ναυσὶ καὶ χρήμασι καὶ πεζῇ στρατιᾷ· ἄσμενος δ' ἂν ὑμᾶς εἰς τὴν κοινὴν συμμαχίαν προσεδέξατο καὶ τοὺς ὅπ-

fus in dubio eſt, tum me loqui nequaquam decet. Hic autem (ut mihi nuntiatur) cùm quo ortus fuerit loco, quo modo vitam duxerit, nemini eſſet compertum, ſe in Alexandri gratiam inſinuabat, & cum eo familiariſſimè verſatus eſt. Per hunc itaque cùm literas ad Alexandrum miſiſſet Demoſthenes, timore depoſito, animo ſecuro atque otioſo eſſe incepit; & maximis aſſentationibus & blanditiis uſus cum eo in gratiam redibat. Hinc verò perſpicietis quàm congruum ſit hoc factum ei, quem ſimulat *in Alexandrum*, animo.

52. Siquid ex his enim cogitaret Demoſthenes, ſi infenſo in Alexandrum (uti jactat) eſſet animo, tria illi apprimè commoda data ſunt tempora, quorum ne uno, ut apparet, unquam eſt uſus. Ac primum quidem erat, cùm in imperio nuperrimè conſtitutus Alexander, rebus ſuis paulò indiligentiùs paratis atque inſtructis, in Aſiam tranſiret; Perſarum autem Rex claſſe, opibus, pedeſtribuſque copiis plurimùm polleret; idemque vos *Alexander* in communem belli ſocietatem, propter ea quæ in ipſum undiq; ingruebant perí-

ὑπερεθμώγης αὐτῷ κινδύνου. εἶπάς τινα σὺ ταῦτα λόγον, Δημόσθενες, ἢ ἔγραψάς τι ψήφισμα; Βούλῃ σε δῶ ἐγὼ φοβηθῆναι ἢ ληΐσασθαι τῷ ἑαυτῆ τρόπῳ; καί τοι ῥητορικὴν δειλίαν δημόσιον κομιδῇ οὐκ ἀναμένω. Ἀλλ' ἐπειδὴ πᾶσιν τῇ δυνάμει Δαρεῖος κατεβεβήκει, ὁ δ' Ἀλέξανδρος ἐν ἀπειλημμένος ὢν Κιλικίᾳ πάντων σὺ δεῖς, ὡς ἔφησθα σὺ αὐτίκα, μάλα δ' ἔμελλεν (ὡς ἐν ὁ τῷδε σοῦ λόγου) συμπατηθήσεσθαι ὑπὸ τῶν Περσικῶν ἵππων, τὴν δὲ σὴν ἀνδίαν ἡ πόλις οὐκ ἐχάρη, ἢ τοὺς ὑποτολὰς ἀς ἐξηρτημένος οὐκ ἐν δακτύλων ἐπεδείκνυσαν ποτὶ τὸ ἐμὸν πρόσωπον, ὡς ἐκπεπληγμένης καὶ ἀθυμοῦντος, ἢ χρυσόκερων ὑποκαλῶν, ἢ καπηρέφθαι φάσκων, εἴπ πάθημα συμβήσεται Ἀλεξάνδρῳ· ἀλλ' οὐ ταῦτα ἔπραξας οὐδέν, ἀλλ' εἰς τινα καιρὸν ἀνεβάλλω καλλίω. Ὑπὲρ δὲ τούτων ἅπαντα ταῦτα, ὑπὲρ ὧν νυνὶ καθεστηκότων λέξω. Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ τὸ Ξενικὸν ἐπέτυχον μάχῃ καὶ διέφθειρον τοὺς ἐκ

cula, libenter vellet adſciſcere: an verò verbum unum tum dixiſti, *Demoſthenes*, an decretum unum conſcripſiſti? Viſne te metuiſſe, atque indoli tuæ obſecundâſſe? tribuam atque concedam: quanquam Oratoris ignaviam Reipublicæ tempora non ferunt. Sed poſtquam Darius cum totâ acie deſcendiſſet, Alexander autem in Ciliciâ intercluderetur, rerum omnium inopiâ (ut ipſe tum dixiſti) laborans, cùm eum confeſtim (ut idem tu aiebas) contriturus eſſet & conculcaturus Perſarum equitatus, tuam importunitatem non ultrà jam cohibebat civitas; non ultrà Epiſtolas *cohibebat* tuas, quibus ad digitos aptatis huc illuc inambulabas & cunſabas, vultum meum quaſi exanimati hominis atque perculſi iterum atque iterum monſtrabas, me aureis cornibus inſtructum nuncupabas, corollis ornandum & ad aras ducendum, ſiquâ in re laberetur Alexander, *ſcurrili tuo more* dictitabas: ne tum quidem egiſti quicquam, ſed tempori neſcio cui magis commodo te reſervâſti. His verò omnibus omiſſis, de iis rebus, in quibus jam nunc verſamur, pauca exponam. Lacedæmonii & externorum militum exercitus prælio congreſſi

περὶ Κόρραγον στρατώσας. Ηλεῖοι δ' αὐτοῖς συμμετεβάλοντο καὶ Αχαιοὶ πάντες πλὴν Πελληνέων, καὶ Αρκαδία πᾶσα, πλὴν Μεγάλης πόλεως (αὐτὴ δὲ ἐπολιορκεῖτο, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπίδοξος ἦν ἁλῶναι) ὁ δ' Αλέξανδρος ἔξω τῆς Αρκάδων καὶ τῆς οἰκουμένης ὀλίγου δεῖν πάσης μεθειστήκει· ὁ δὲ Αντίπατρος πολλοῦ χρόνον στενῶς στρατόπεδον, τὸ δὲ ἐσόμενον ἄδηλον ἦν. Ενταῦθ' ἡμῖν ἐπόδειξιν ποίησαι, ὦ Δημόσθενες, τί σοὶ ἐγὼ ἃ ἔπραξα, καὶ τί σοὶ σὺ ἃ ἔλεγες· καὶ εἰ βούλῃ, σοὶ χαρίσομαί σοι δ' βήματος, ἕως ἂν εἴπῃς· ἐπειδὴ δὲ σιγᾷς, ὅτι μὲ ἀπορεῖς, συγγνώμην ἔχω σοι, ἃ δὲ τότ' ἔλεγες, ἐγὼ νῦν λέξω.

νγ'. Οὐ μέμνησθε αὖ τὰ μακρὰ καὶ ἀπίθανα ῥήματα, ἃ πώς ποθ' ὑμᾶς, ὦ σιδήρεοι, ὑκαρτερᾶτε ἀκροώμενοι; ὅτ' ἔφη πρεσβεῖς, [Αμπελουργούς τινες τὴν πόλιν, ἀνατεμνομένους τινὲς τὰ κλήματα καὶ δένδρα, ὑποτέτμηκε] τὰ νεῦρα τῶν σωμάτων, φορμοῤῥαφούμενα ὅτι τὰ γένια, τινὲς πρῶτον ὥσπερ τοὺς βελόνας διείρυσι.] Ταῦτα δὲ τίνος ἐστὶν, ὦ κύναδες, ῥήματα ἢ θαύματα;

congressi Corrhagi copias dissipârant; Elêi verò & Achæi omnes præter Pellenæos à Macedonibus desciverant, tota etiam Arcadia, exceptâ Megalopoli; ea enim obsidione erat pressa, & omnium opinione jam penè expugnata: Alexander autem extra septentrionem ultimum & totius ferè mundi limites migrârat; Antipater in copiis contrahendis perdiu jam perstiterat; rei verò exitus planè in incerto erat. Ostende quæso nobis quid tum fecisti, quid dixisti; quod si velis, suggesto tibi cedam, donec orationem absolveris: sed quoniam taces, quòd hæres anxius & diffidis, veniam tibi concedo, quæ verò tum dixisti ego jam exponam.

53. Nonne meministis, Judices, odiosas illas & improbabiles voces, quas olim vos, ô plusquam ferrei, audire sustinuistis? *nonne recordamini* eum hæc effutiisse de suggesto, [*Civitatis surculos amputant nonnulli, populi pampinos circumcidunt, rerum nervos lancinant, in tegetis angustias consuti sumus, aliqui imprimis tanquam aciculis nos trajiciunt.*] Hæccine verò, ô bellua, verba sunt an potiùs portenta? Quid

μαλα; Καὶ πάλιν ὅτε κύκλῳ περιδινῶν σαυτὸν ὅπῃ τοῦ βήματος ἔλεγες, ὡς ἀντιφέρεσθαι Αλεξάνδρῳ, [Ομολογῶ τοὺς Λακωνικὰ συνῆσαι, ὁμολογῶ Θετταλοὺς καὶ Περραιβοὺς ἀφιστᾶναι.] Σὺ δὲ ἂν κώμῃ ἀποκήσας; Σὺ δὲ ἀεὶ προσέλθοις μὴ ὅτι πρὸς πόλιν, ἀλλὰ πρὸς οἰκίαν, ὅπου κίνδυνος πρόσεστιν; Αλλ' εἰ μήπω λελήμαλα ἀναλίσκεται, προσκαθαίρῃ, πρᾶξιν δὲ ἀνδρὸς οὐ πράξεις· ἐὰν δ' αὐτόματόν τι συμβῇ, προσποιήσῃ, καὶ σαυτὸν ὅπῃ τὰ γεγενημένων ἐπιγράψεις· ἂν δ' ἔλθῃ φόβος τις, ἀποδράσῃ· ἐὰν δὲ παῤῥησωμεν, δωρεὰς αἰτήσῃς, καὶ λευσοῖς στεφάνοις στεφανοῦσθαι.

νη'. Ναί· ἀλλὰ δημοτικός ἐστιν. Ἐὰν μέ τοίνυν περὶ εὐφημίαν αὐτῆς τῶν λόγων ἀποβλέψητε, ἐξαπατηθήσεσθε, ὥσπερ καὶ πρότερον· ἐὰν δ' εἰς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν, οὐκ ἐξαπατηθήσεσθε. Ἐκείνως δὲ ἀποδώσει πᾶν αὐτῷ τὸ λόγον. Ἐγὼ μὲν μοὶ ὑμῖν λογιοῦμαι ἃ δεῖ ἐπάρξαι

cùm circuitu & quasi orbe quodam in suggesto te circumagens dixisti, tanquam Alexandro adversatus, [*Fateor me Lacedæmoniis factionis & conjurationis adversus Alexandrum ineundæ auctorem extitisse; fateor me Thessalos & Perrhæbos ad defectionem concitâsse.*] Tu verò vel villam quidem ad defectionem concites? Tu non modò in civitatem sed in domum, ubi quid sit discriminis, intrare sustineas? Ubi autem pecuniæ impenduntur, assistes atque hærebis, virile verò nihil patrabis; sin *boni* quid fortuitò eveniat, id tibi statim arrogabis, & teipsum rei jam peractæ authorem inscribes: quòd si metus aliquis ingruerit, profugies; at cùm in spem denuo erecti sumus, munera postulabis, aureas coronas flagitabis.

54. Esto: sed popularis est. Si quidem honestam verborum speciem & ornatum intueamini, uti & olim, nunc quoque eritis decepti; sin autem rei naturam & veritatem exquiratis, nequaquam fallemini. Hoc igitur modo ut rationem vobis reddat, postulate. Ego autem vobiscum expendam, quæ

ὑπάρξαι ἐν τῇ φύσει τῷ δημοτικῷ ἀνδρὶ καὶ σώφρονι, καὶ πάλιν ἀντιθῆσαι ποῖόν τινα εἰκὸς ἐστὶν εἶναι ὀλιγαρχικὸν ἄνθρωπον καὶ φαῦλον· ὑμᾶς δ' ἀντιθέντες ἑκάτερα τούτων, θεωρήσατ' αὐτὸν μὴ ὁποτέρου τῶν λόγων, ἀλλ' ὁποτέρου τοῦ βίου ἐστίν.

νε'. Οἶμαι τοίνυν ἅπαντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογῆσαι τάδε δεῖν ὑπάρξαι τῷ δημοτικῷ· πρῶτον μέν, ἐλεύθερον αὐτὸν εἶναι καὶ ἐκ πατρὸς καὶ μητρός, ἵνα μὴ διὰ τοῦτο ἐκ τῶν γονέων ἀτυχίαν, δυσμενὴς ἦι τοῖς νόμοις, οἳ σώζουσι τὴν δημοκρατίαν. Δεύτερον δ', ἀπὸ τῶν προγόνων εὐεργεσίαν τινὰ εἰς τὸν δῆμον ὑπάρχειν, ἢ τὸν ἀναγκαιότατον, μισθοφορίαν ἔχθραν, ἵνα μὴ βοηθῶν τοῖς τῶν προγόνων ἀτυχήμασι, κακῶς ἐπιχειρῇ ποιεῖν τὴν πόλιν. Τρίτον, σώφρονα καὶ μέτριον δεῖν πεφυκέναι αὐτὸν πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν, ὅπως μὴ διὰ τοῦτο ἀσέλγειάν τ' ἀπαίνης δωροδοκῇ κτᾶται τοῦ δήμου. Τέταρτον, εὐγνώμονα καὶ δυνατὸν εἰπεῖν· καλὸν

χδ

quæ insita esse debeant in ingenio viri frugi & popularis; è contrà autem qualem necesse est virum esse improbum, & paucorum potentiæ studiosum: vos his duobus ex adverso positis & inter se collatis in eum intuemini, non utrum dicendi genus sed utram vivendi rationem sit amplexus.

55. Cuncti (opinor) uno ore agnoscetis hæc omnia, quæ sum dicturus, viro populari ineſſe debere: primò ingenuam ab utrisque parentibus derivatam dignitatem; ne propter stirpis suæ tenuitatem & fortunam infimam, legibus, quæ populare imperium conservant, evadat inimicus. Secundò collata in Rempubl. aliqua à majoribus beneficia, vel (quod omnium maximè necessarium est) nunquam susceptas cum eâ simultates; ne injuriarum & damnorum, in quæ majores inciderunt, se vindicem præbens malum moliatur civitati. Tertiò frugalitatem & singularem in quotidiano victu temperantiam; ne propter luxum immodicum & profusos sumptus quæstum aucupetur, Remque publicam labefactet. Quartò cum eloquentiâ probitatem; eximia enim

δὲ τὴν μὲν ἀφέλειαν προσῆκεν ἐκ τῶν βέλτιστα, τὴν δὲ παρασκευὴν τοῦ ῥήτορος καὶ τὸν λόγον πείθειν τοὺς ἀκούοντας· εἰ δὲ μή, τὴν εὐγνωμοσύνην ἀεὶ προσταχθέον τοῦ λόγου. Πέμπτον, ἀνδρεῖον εἶναι τὴν ψυχήν, ἵνα μὴ τοῖς δεινοῖς καὶ τοὺς πολέμους ἐγκαταλίπῃ τὸν δῆμον. Τὸν δ' ὀλιγαρχικὸν, πάντα ταναντία τούτων ἔχειν· τί γὰρ δεῖ πάλιν διεξιέναι;

νϛ'. Σκέψασθε δή, τί τούτων ὑπάρχει Δημοσθένει; ὁ δὲ λογισμὸς ἔστω ὅτι πᾶσι δικαίοις. Τούτῳ πατὴρ μὲν ἦν Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς, ἀνὴρ ἐλευθέριος (οὐ γὰρ δεῖ ψεύδεσθαι) τὰ δ' ἀπὸ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ πάππου τοῦ πρὸς μητρὸς, πῶς ἔχει εἰπεῖν, ἐγὼ φράσω. Γύλων ἦν τις Κεραμέων, ὃς τοῖς πολεμίοις Νύμφαιον τὸ ἐν τῷ Πόντῳ (τότε τῆς πόλεως ἐχούσης τὸ χωρίον τοῦτο) φυγὰς ἐκ τῆς πόλεως ἐγένετο, θανάτου καταγνωσθεὶς αὐτῷ, τὴν οὐσίαν ἐκτιμήσας· καὶ ἀφικνεῖται εἰς Βόσπορον, κἀκεῖ λαμ-

βάνει

enim est res ſicui ineſt prudentia, quâ rerum omnium optimarum delectum adhibeat, & oratoria inſuper eruditio & facultas, quâ auditorum animos quoquò velit impellat: ſin minùs ita contingat, probitas eloquentiæ præponi debet. Poſtremo excelſam animi magnitudinem, ne aut in bello aut rerum aſperitatibus & temporum anguſtiis à populo recedat. Probè autem nôſtis in eo, qui paucorum potentiæ favet, his omnibus adverſa eſſe ſtudia: nec ea vobis iterum recenſere neceſſe eſt.

56. Jam verò diſpicite, quodnam ex his habeat Demoſthenes; atque in hâc quidem dinumeratione nihil niſi juſtum & æquum ponatur. Huic pater erat Demoſthenes Pæanienſis, homo, ne mentiar, ingenuo atque honeſto loco natus. Genus autem, quod à matre maternoque avo deducit, quomodo ſe habeat ego jam exponam. Gylo quidam erat Ceramenſis, qui Nymphæum, quod ſitum eſt in Ponto, hoſtibus prodito (quo tempore regionem ſub imperio ſuo habebat Civitas) ab urbe in exilium profugit; eò quòd, cùm capitis damnatus eſſet, judicii aleam ſubire noluiſſet. Boſphorum conceſſit; ubi Ceporum (qui vocantur)

βάνῃ δωρεὰν παρὰ τῶν Τυράννων τὴς ὠνομασμένης Κήπιος, ἡ γαμῇ γυναῖκα πλουσίαν μὲν νὴ Δία καὶ χρυσίον ὑπιφερομένην πολὺ, Σκυθὴν δὲ ὅ γένος· ἐξ ἧς γίνονται αὐτῷ θυγατέρες δύο, ἃς ἐκεῖνος δεῦρο μὴ πολλῶν χρημάτων ἀποστείλας συνώκισε τὴ μὲν ἑτέρῳ ὁτῳδήποτε (ἵνα μὴ πολλοῖς ἀπεχθάνωμαι) τὴν δὲ ἑτέραν ἔγημε Φρυνίδου τὴς τῆ πόλεως νόμους Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς· ἐξ ἧς ὑμῖν ὁ πρίαπος καὶ συκοφάντης γεγένηται Δημοσθένης. Οὐκοῦν ἀπὸ μὲν τοῦ πάππου τοῦ μητρὸς, πολέμιος ἂν εἴη τῷ δήμῳ (θάνατον γὰρ αὐτῷ τὸ ψηφίσμα κατέγνωτε) τὰ δὲ ὅπλα τῆς μητρὸς, Σκύθης, βάρβαρος, Ἑλληνίζων τῇ φωνῇ, ὅθεν καὶ μὴ πονηρίαν ὀκ ἐπιχείρει ὄφι.

νζ'. Περὶ τῶν καθ' ἡμέραν διαιτῶν, τίς ὄφις; Ἐκ τριηράρχου λογογράφος ἀνεφάνη, τὰ παρόντα καλαγελάστως παρέμενος· ἄπιστος δὲ καὶ περὶ ταῦτα δόξας εἶναι), καὶ τοὺς λόγους ἐκφέρων τοῖς ἀνηδίκοις, ἀνεπίδικον ἐπὶ τὸ βῆμα· πλεῖστον δ' ἐκ τῆς πόλεως εἰληφὼς ἀργύ-

ριον,

vocantur) largitionem à Tyrannis nactus, uxorem ducit opulentam sanè atque amplâ dote locupletatam, natione autem Scythida: ex eâ duas susceperat filias, quas huc pecuniâ multâ ditatas misit; earumque unam nuptum dedit nescio cui (ne multorum in me odia concitem) alteram verò, civitatis nostræ legibus violatis, duxit Demosthenes Pæanienſis, ex quâ natus est percuriosus hic ardelio & quadruplator Demosthenes. Apparet itaque quòd ab avo materno civitati inimicus est (majores enim illius morti addixistis) à stirpe autem maternâ, Scytha, barbarus, linguâ tantummodo Græcus: unde fit, ut istius scelera atque flagitia non indigenarum more commissa videantur.

57. In quotidiano autem victûs apparatu qualem habet modum? ex triremium enim præfecto, postquam rem paternam ridiculum in modum abligurierat, ejus evasit & formularum cantor: cùm verò suspicio increbuerat eum in hoc etiam negotio perfidissimè prævaricatum esse, &, proditâ clientis sui causâ, adversario operam navâsse, in suggestum illico prosiliit; cùmque argenti plurimum à civitate accepisset,

ριον, ἐλάχιστα περιεποιήσατο. Νυνὶ μὲν τοι τὸ βασιλικὸν χρυσίον ὑπεκέκλυκε τοῖς δαπάνοις αὐτοῦ· ἔτι δ' οὐδὲν τοῦτ' ἐκείνου. οὐδεὶς γὰρ πλοῦτος τέρπει ποτὲ περιεργίαν. Καὶ τὸ κεφάλαιον, ὦ βίον οὐκ ἐν τοῖς ἰδίοις πραγμάτοις ποιεῖται, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑμετέρων κινδύνων. Περὶ δ' εὐγνωμοσύνης ἡ λόγου δυνάμεως, πῶς πέφυκε; δεινῶς λέγει, κακῶς βιῶναι. Οὕτω γὰρ κέχρηται ἡ πρὸς ἑαυτὸν σώματος ἡδονῇ, ὥστε με μὴ βούλεσθαι λέγειν ἃ τούτῳ πρέπει. ἤδη γάρ ποτε εἶδον μισηθέντας τοὺς τὰ τῶν πλησίον αἰσχρὰ λίαν σαφῶς λέγοντας. Ἔπειτα, τί συμβαίνει τῇ πόλει; ἃ μὲν λόγοι καλοί, τὰ δ' ἔργα φαῦλα.

νή. Πρὸς δὲ ἀνδρείαν βραχύς μοι λείπεται λόγος. Εἰ μὲν γὰρ ἠρεῖτο μὴ δειλὸς εἶναι, ἢ ὑμᾶς μὴ συνῄδειτε αὐτῷ, μακρολογῶ ὁ λόγος ἂν μοι πρέπειν· ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς ὁμολογεῖ ἐν τοῖς ἐκκλησίαις καὶ ὑμεῖς συνί-

γε,

pisset, pauxillulum sibi reservavit. Nunc autem aurum regale sumptus ejus jam penè exhaustos suppeditat & instaurat; sed neque hoc ad luxum sufficit: nullæ enim divitiæ, nulla unquam opulentia pravæ & luxuriosæ indolis libidinem satiârunt. Ad summam verò, non ex re familiari, sed ex vestris periculis victum acquirit. Oratio quidem ejus est acerrima & præclara, vita autem cum primis improba & nequam. Ita enim corpore suo ad libidinem & procreandi cupiditatem abutitur, ut mihi non gratum sit ea quæ commisit exponere: satis enim jam antè cognovi eos, qui vicinorum infamiam & turpitudinem liberè nimis pervulgant, odium sibi ac invidiam conflâsse. Sed quid quæso civitati contulit insignis hujusce eloquentia? in verbis quidem cultus erat & honestus, factorum autem nequitiâ turpissimus.

58. De fortitudine verò pauca admodum mihi jam restant dicenda: si enim ipse inficiari auderet se timidum esse & imbellem, si vos hujusce ignaviæ non essetis conscii, in longius mihi ducenda esset oratio; sed quia ipse in concionibus coràm fatetur, vos-

que

γε, λοιπὸν ἐπεξιμῆσαι τοὺς περὶ τούτων κειμένους νόμους. Ὁ μὲν Σόλων ὁ παλαιὸς νομοθέτης ἐν τοῖς αὐτοῖς ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἔθετο δεῖν ἐνέχεσθαι καὶ ἀστράτευτον, καὶ τὸν λελοιπότα τὴν τάξιν, καὶ τὸν δειλὸν ὁμοίως. Εἰσὶ γὰρ καὶ δειλίας γραφαί· καί τοι θαυμάσειεν ἄν τις ὑμῶν, εἰ εἰσὶ φύσεως γραφαί· εἰσὶ· τίνος ἕνεκα; ἵνα ἔχητε ὑμῶν αὐτῶν ἐκ τῶν νόμων ζημίας φοβούμενοι μᾶλλον ἢ τοὺς πολεμίους, ἀμείνονα ἀγωνιστὴν ἑαυτὸν τῆς πατρίδος ἐπαρχῇ. Ὁ μὲν τοίνυν νομοθέτης, καὶ ἀστράτευτον, καὶ τὸν δειλὸν, καὶ τὸν λιποτάκτην τὴν τάξιν ἔξω τῶν περιῤῥαντηρίων τῆς ἀγορᾶς ἐξείργει, καὶ οὐκ ἐᾷ στεφανοῦσθαι, οὐδὲ θυσίαν εἰς τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελῆ. Σὺ δὲ καὶ ἀστεφάνωτον ἐκ τῶν νόμων κελεύεις ἡμᾶς στεφανοῦν, καὶ τῷ σαυτοῦ ψηφίσματι τὸν οὐ προσήκοντα εἰσκαλεῖς τοῖς τραγῳδοῖς εἰς τὴν ὀρχήστραν, εἰς ὃ ἱερὸν τοῦ Διονύσου τὸ τὰ ἱερὰ διὰ δειλίαν προδεδωκότα. Ἵνα δὲ μὴ ἀποπλανῶσι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς

que probè intelligitis, reliquum eſt, ut leges, quæ de hiſce rebus feruntur, paucis recenſeam. Solon enim, antiquus ille legiſlator, & eum qui militiam detrectat, & eum qui de ſtatione decedit, & eum qui eſt animo timido atque ignavo, iiſdem ſuppliciis mulctari debere cenſuit. Timiditatis enim dantur actiones; & aliquis jure miretur forſan quòd in ea vitia, quæ à naturâ oriuntur, conſtitutæ ſint actiones: ſed tamen ſunt conſtitutæ; hâc nempe de cauſâ, ut ſinguli cives legum mulctas impenſiùs quàm inimicos reformident, & pro patriâ ſuâ acriùs multò propugnent. Legiſlator enim & eum qui militiam detrectat, & eum qui de ſtatione decedit, & eum qui animo timido & ignavo, ab aquâ luſtrali & foro prohibet; vetat ne coronâ donetur, ne ad ſacra & ſupplicationes publico nomine decretas accedat. Tu autem, *Cteſiphon*, coronam Demoſtheni, cui eam interdicunt leges, jubes imponi; decreto tuo hominem indigniſſimum ludis tragicis in orcheſtram accerſis; in ædem Liberi patris eum, qui Deorum templa timiditate ſuâ prodidit, deducis. Sed ne à propoſito vos ulteriùs

τῆς ἐπιθέσεως, ἐκεῖνο μέμνησθε, ὅτῳ φῇ δημοτικὸς εἶ, θεωρεῖτ' αὐτῷ μὴ τὸ λόγον, ἀλλὰ τὸν βίον· καὶ σκοπεῖτε μὴ τίς φησιν εἶ, ἀλλὰ τίς ἐστιν.

νθ'. Ἐπεὶ δὲ τεφάνων ἀνεμνήσθην καὶ δωρεῶν, ἕως ἔτι μέμνημαι, προλέγω ὑμῖν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ καταλύσετε τὰς ἀφθόνους ταύτας δωρεὰς καὶ τοὺς εἰκῇ διδομένους τεφάνους, ἥθ' οἱ πεμφθέντες χαίειν ὑμῖν εἰσονται, ἅτε τὰ τῆς πόλεως πράγματα ἐπανορθωθήσεται· τοὺς μὲν γὰρ πονηροὺς ἢ μὴ ποτε βελτίους ποιήσετε, τοὺς δὲ χρηστοὺς εἰς τὴν ἐσχάτην ἀθυμίαν ἐμβαλεῖτε. Οπ δ' ἀληθῆ λέγω, μεγάλα νυῦ οἶμαι σημεῖα δείξειν ὑμῖν. Εἰ γάρ τις ὑμᾶς ἐρωτήσειε, πότερον ὑμῖν ἐνδοξότερα δοκεῖ ἡ πόλις εἶ) ὅτε τὴν νυὶ χωρῶν, ἢ ὅτε τὴν πρότερον, ἅπαντες ἂν ὁμολογήσαιτε, ὅτε τὴν πρότερον· ἄνδρες δὲ πότερον τότε ἀμείνους ἦσαν ἢ νυί, τότε μὲν διαφέροντες, νυὶ δὲ πολλῷ καταδεέστεροι· δωρεαὶ δὲ τέφανοι καὶ κηρύγματα καὶ σιτήσεις ἐν Πρυτανείῳ πότερον τοῖς

riùs divertam, illud vehementer mementote, cùm se esse popularem jactitabit, ut vitam illius, non verba spectetis; ut non qualem se esse dicit, sed qualis revera sit, diligenter expendatis.

59. At quoniam in præmiorum & coronarum mentionem incidi, vobis (Viri Athenienses) priusquam mihi excidit, multò antè denuntio, nisi innumera ista præmia & coronas minùs temerè impertiatis, neque eos, qui hoc honore sunt dignati, gratiam vobis habituros, neque Rempubl. rectè administratam iri: improbos enim homines nunquam in melius mutabitis, bonos verò ad ultimam desperationem trudetis. Me autem nihil nisi verum dixisse, magna (ut opinor) argumenta vobis producam. Siquis enim à vobis jam quærat, utrùm ampliori nunc gloriâ eniteat civitas quàm majorum tempore, omnes credo assensuros, quòd majorum tempore *insigniùs floruerit*: viri autem utrùm meliores tum extiterint quàm diebus nostris, dicetis (opinor) tunc quidem fuisse cæteris longè præcellentes, nunc verò omnium penè infimos: præmia & coronæ, præconia & victus quotidianus in *Prytaneo* datus, utrùm

ἦσάν πλείους, ἢ νυνὶ, τότε μὲν ἐν ἀδοξίᾳ τὰ καλὰ πρὸ ἡμῶν ἦν ὄ τῆς ἀρετῆς ὄνομα τίμιον, νῦν δ' ἤδη καταπέπλυ- τὸ πρᾶγμα· ἦν ὄ στεφανοῦν ἄξ ἔδοξες, ἀλλ' οὐκ ἐκ προνοίας ποιεῖσθε.

ξ'. Οὐκοῦν ἄτοπον ὑμῖν λογιζομένοις, τὰς μὲν δωρεὰς νῦν πλείους εἶναι, τὰ δὲ πράγματα τῆς πόλεως τότε μᾶλλον ἢ νῦν ἰσχύειν, καὶ τοὺς ἄνδρας νῦν μὲν χείρους εἶναι, τότε δ' ἀμείνους; Ἐγὼ δὲ τοῦθ' ὑμᾶς ὑπομνήσω διδάξειν. Οἴεσθέ ποτε, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐθελῆσαί τινα ἐπισχεῖν εἰς τὰ Παναθήναια, ἢ εἰς ἄλλον τινὰ τῶν στεφανιτῶν ἀγώνων, Πάγκρατιον ἢ καὶ ἄλλο τι τῶν βαρυτέρων ἄθλων, εἰ ὁ στέφανος ἐδίδοτο μὴ τῷ κρατίστῳ, ἀλλὰ τῷ μαστροπαξαμένῳ; οὐδέποτ' ἠθέλησεν ἐπασχεῖν. Νῦν δ' οἶμαι διὰ τὸ ἀσύνετον καὶ τὸ θρασύμαχον καὶ τὸ κολὸν καὶ τὸ ἀείμνηστον ἐκ τῆς νίκης, ἐθέλουσί τινες τὰ σώματα παραβαλέσθαι καὶ τὰς μελίσσας ταλαι-

utrùm frequentiores quàm nunc; olim quidem honores & dignitates rarò atque perparcè impertiebantur, & virtutis nomen charum erat & pretiosum; nunc verò obsorduerunt omnia, & coronas non jam ex prudentiâ, sed vitioso more largimini.

60. Hæc igitur vobis sedulò expendentibus absurdum meritò videatur & rationi minimè consentaneum, præmia quidem nunc crebriùs multò proposita esse, Rempublicam autem opibus præsidiisque ampliоribus tum floruisse; viros nunc esse nequiores, tum verò multò præclariores extitisse. Ego hujusce rei causam vobis exponam. Numquis se ad Quinquatria exercebit aut alium quenquam, in quo de coronâ certatur, ludum? numquis ad *Pancratium* aut aliud aliquod grave atque asperum certamen, si corona illi, qui gratiâ & ambitione eam assequi contendit, non fortissimo viro daretur? nemo hercle se exercebit. Nunc autem (opinor) quòd victoriæ præmium ita perrarum & pretiosum, ita omni contentione petendum, omni memoriâ celebrandum videtur, non reluctantur nonnulli corpora sua exponere, acerrimos labores perfer-

παλαιπωρίας ἐπιμείναντες ἀφικινδυνεύειν. Ὑπολάβετε τοίνυν ὑμᾶς αὐτοὺς εἶναι ἀγωνοθέτας πολιτικῆς ἀρετῆς· καὶ κεῖνο σκοπίσασθε, ὅτι ἐὰν μὲ τὰς δωρεὰς ὀλίγοις καὶ ἀξίοις καὶ κατὰ τοὺς νόμους διδῶτε, πολλοὺς ἀγωνιστὰς ἕξετε τῆς ἀρετῆς· ἐὰν δὲ τῷ βουλομένῳ καὶ τοῖς ἀφανεσταμένοις χαρίζησθε, καὶ τὰς ὀπτικὰς φύσεις ἀφθερεῖτε.

ξα'. Ὅτι δὲ ὀρθῶς λέγω, ἔστι μικρῷ σαφέστερον ὑμᾶς βούλομαι διδάξαι. Πότερον ὑμῖν ἀμείνων ἀνὴρ εἶναι δοκεῖ Θεμιστοκλῆς, ὁ στρατηγήσας ὅτε τῇ περὶ Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ Πέρσαις ἐνίκατε, ἢ Δημοσθένης ὁ τὰς τάξεις λιπών; Μιλτιάδης δὲ ὁ τοὺ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ τοὺς βαρβάρους νικήσας, ἢ οὗτος; ἔτι δ' ὁ ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγόντες; Ἀριστείδης δ' ὁ Δίκαιος ὀπισθόμβους, ὁ τοὺ ἀνόμοιον ἔχων ἐπωνυμίαν Δημοσθένης; Ἀλλ' ἔγωγε, μὰ τοὺς Θεοὺς τοὺς Ὀλυμπίους, δι' ἂν ταῖς αὐταῖς ἡμέραις ἄξιον ἡγοῦμαι μεμνῆσθαι ἅμα τούτω, καὶ ἐκεί-

νου

re, & in periculosissimam dimicationem venire. Quocirca fingite vos esse virtutis civilis Judices & præfectos, fingite præmiorum arbitrium ad vos deferri: & id simul vobiscum expendite, quòd si paucis, si dignis viris, si juxta leges impertiatis præmia, multi vobis erunt, qui de virtute contendent, Pugiles & Athletæ; sin autem cuivis, qui aut cupit aut ambit, gratis largiamini, etiam modesta & frugi ingenia contaminabitis.

61. Hæc verò rectè à me dicta esse, luculentiùs paulò vobis exponam. Uter vobis vir melior videtur, ille, qui belli præfectus navali apud Salamina prœlio Persam devicit, Themistocles, an qui à statione recessit, Demosthenes? Miltiades qui apud Marathonem barbarorum copias fudit, & ii qui populum exulantem à Phyle reduxerunt, an idem hic *Demosthenes?* Aristides, cui cognomen erat Justus, multùm ab eo quod inditum est Demostheni diversum: *utrum inquam Aristidem hunc præstantiorem arbitramini, an Demosthenem?* Ego quidem per Deos immortales indignum esse censeo, ut de hâc belluâ, & iis præclaris viris eodem pariter tempore

νων τ᾽ ἀνδρῶν. Επιδειξάτω τοίνυν Δημοσθένης ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ, εἴπερ γέγραπται, τινὰ τούτων τῶν ἀνδρῶν στεφανῶσαι. Αγάειος ἆρ᾽ ἦν ὁ δῆμος; οὐκ, ἀλλὰ μεγαλόφρων· καὶ κείνοί γε οἱ μὴ ὕστατα πεπτωκότες τ᾽ πόλεως ἄξιοι. Οὐ γὰρ ὤοντο δεῖν ἐν τοῖς γράμμασι πιᾶσθαι, ἀλλ᾽ ἐν τῇ μνήμῃ τ᾽ εὖ πεπονθότων, ἣ ἀπ᾽ ὀκάνω ἔρχον μέχει τ᾽ δὲ τῆς ἡμέρας ἀθάνατος ὕσα ζωμένη.

ξβ΄. Δωρεὰς δὲ τίνας ἐλάμβανον, ἀξιόν ἐστι μνησθῆναι. Ησαν τινες καὶ τοὺς τότε χρόνους, οἳ πολὺν ὑπομείναντες χρόνον ἐν μεγάλοις κινδύνοις ἐπὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ ἐνίκων μαχόμενοι Μήδοις· ὅτοι δεῦρο ἀφικόμενοι τὸν δῆμον ἠτήσαντο δωρεὰν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ δῆμος πύλας μεγάλας, ὡς τότ᾽ ἐδόκει, τρεῖς λιθίνους Ερμᾶς στῆσαι ἐν τῇ στοᾷ τῇ τοῦ Ερμοῦ· ἔφη τε μὴ ἐπιγράφειν τὰ ὀνόματα τὰ ἑαυτῶν, ἵνα μὴ τῶν στρατηγῶν ἀλλὰ τοῦ δήμου δοκῇ εἶναι τὸ ἐπίγραμμα. Οπερ δ᾽ ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτοῦ τ᾽ ποιημάτων

pore fiat mentio. In defensione igitur suâ ostendat Demosthenes, ubi decretum sit eorum aliquem coronâ donari. Ingrati igitur animi erat populus? nequaquam, magnifici verò potiùs & excelsi: iique præcellentes viri, qui honorem hunc nunquam sunt adepti, se *parente hâc* civitate dignissimos præstabant. Non enim oportere putabant, ut *decretoriis* tabulis decorarentur, sed ut in eorum, de quibus bene meriti sunt, memoriâ (quæ quidem ab eo tempore ad hunc usque diem sempiterna vivit) clarissimum monimentum haberent.

62. Quibus verò præmiis ornati sint, non abs re erit exponere. Viri quidam id circiter tempus erant fortissimi, qui diuturnis gravissimisque periculis defuncti, Medos apud Strymonem fluvium prœlio fuderunt; ii igitur domum reversi, præmium à populo flagitabant: quocirca decrevit populus, ut tres Hermæ lapidei in Hermarum porticu iis ponerentur, quod quidem iis temporibus permagnum habebatur præmium: interdixit verò ne eorum nomina *statuis* inciderentur, ut populi, non imperatorum videretur inscriptio. Me autem vera dixisse, ex ipsis versiculis

μάτων εἴσεσθε. Ἐπιγέγραπται δ' ὅτι μὲ τῷ θεῷτῳ τ̃ Ἑρμῶν,

Ἦν ἄρα κἀκεῖνοι παλαικάρδιοι· οἵ ποτε, Μήδων
Παισὶν ἐπ' ἠιόνι Στρυμόνος ἀμφὶ ῥοὰς
Λιμόν τ' ἄφθονα κρατερόν τ' ἐπάγοντες ἄρηα,
Πρῶτοι δυσμενέων εὗρον ἀμηχανίαν.

Ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ,

Ἡγεμόνεσσι δὴ μισθὸν Ἀθηναῖοι τάδε δῶκαν,
Ἀντ' εὐεργεσίης καὶ μεγάλης ἀρετῆς.
Μᾶλλόν τις τάδ' ἰδὼν ἢ ἐπευξομένων, ἐθελήσῃ
Ἀμφὶ ξυνοῖσι πρήγμασι μόχθον ἔχειν.

Ἐπὶ δὲ τῷ τρίτῳ ὑπογέγραπται Ἑρμῆς,

Ἐκ ποτε τ' δὲ πόλης ἅμ' Ἀτρείδῃσι Μενεσθεὺς
Ἡγεῖτο ζάθεον Τρωϊκὸν ἀμπεδίον·
Ὃν πολὺ Ὅμηρος ἔφη Δαναῶν πύκα χαλκοχιτώνων
Κοσμήτορα μάχης ἔξοχον ἄνδρα μολεῖν.
Οὕτως ἀδὲν ἀεικὲς Ἀθηναίοισι καλεῖσθαι
Κοσμητὰς πολέμου τ' ἀμφὶ καὶ ἠνορέης.

Ἐπὶ

verſiculis pernoſcetis. Inſcriptum enim eſt in primo Hermâ,

Illis vis animi fuit & præſentia; qui, cùm
Olim Strymoniæ littora propter aquæ,
Inferrent diramque famem & bella horrida Medis,
Hoſtiles primi comminuêre manus.

In ſecundo autem *inſcriptum eſt*,

Hæc pro animo forti meritiſque inſignibus olim
Principibus plebes Attica dona dedit;

Ut, cùm progenies luſtrent hæc ſera nepotum,
Læti pro patriâ ferre pericla velint.

In tertio dènique inſcriptum eſt,

Grajugenas Mneſtheus geminoſque ſecutus Atridas,
Agminis, ad Trojæ mœnia, dux erat.
Pugnaces inter Danaos quem dixit Homerus
Præſtantem duro Marte fuiſſe virum.
Sic neque Cecropidis pudor eſt aut dedecus, acres
Virtutis dici militiæque duces.

Videtis

Εσί που τὸ τ̃ στρατηγῶν ὄνομα; ὐδαμοῦ, ἀλλὰ τὸ γ̃ δήμου. Προσέλθετε οὖν τῇ διανοίᾳ ὑμῶν εἰς τὸν στοὰν τὴν Ποικίλην· ἁπάντων γὰρ ὑμῖν τ̃ καλῶν ἔργων τὰ ὑπομνήματα ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀνάκειται. Τί οὖν ἐστιν, ὦ Ἀθηναῖοι, ὃ ἐγὼ λέγω; οὐ ταῦθα ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη γέγραπται· πῖς οὖν ἦν ὁ στρατηγός; ὑπωσὶ μὴ ἐρωτηθέντες ἅπαντες ἀποκρίναισθε ἄν, ὅτι Μιλτιάδης· ἐκεῖ δὲ οὐκ ἐπιγέγραπται· πῶς; ὃν ᾐτησε τὴν δωρεὰν ἑαυτῷ; ᾐτησεν, ἀλλ' ὁ δῆμος οὐκ ἔδωκεν· ἀλλ' ἀντὶ γ̃ ὀνόματος συνεχώρησεν αὐτῷ στρώτῳ γεγραφῆναι παρὰ τοὺς στρατιώτας. Ἐν τοίνυν τῷ Μητρῴῳ παρὰ τὸ βουλευτήριον, ἵν' ἔδοτε δωρεὰν τοῖς ἀπὸ Φυλῆς φεύγουσι τὸν δῆμον καταγαγοῦσιν, ἔστιν ἰδεῖν. Ἦν μὲν γὰρ ὁ τὸ ψήφισμα γράψας καὶ νικήσας Ἀρχῖνος ὁ τῶν Κοίλης, εἷς τ̃ καλαμιτῶν τὸν δῆμον· ἔγραψε δὲ πρῶτον μὲν αὐτοῖς εἰς θυσίαν καὶ ἀναθήματα δοῦναι χιλίας δραχμάς, καὶ τοῦτ' ἔστιν ἔλαττον ἢ δέκα δραχμαὶ κατ' ἄνδρα ἕκαστον· ἔπειτα

κελεύει

Videtis igitur non imperatorum, ſed populi nomen eſſe inſcriptum. Jam verò adeſte mihi quæſo animis veſtris in porticu, quæ vocatur *Pœcila*. Omnium enim rerum geſtarum præclara monimenta in foro conſervantur. Quid igitur eſt, Athenienſes, quod velim? hîc pugna illa Marathonia deſcribitur; ſed quis erat exercitûs noſtri præfectus? nemo eſt ex vobis qui de hâc re interrogatus non reſponderit, Miltiades: ibi verò nomen ejus non inſcribitur: ſed unde fit? nonne præmium hoc à populo flagitavit? flagitavit ſanè, ſed populus non conceſſit: loco autem nominis inſcribendi permiſit ei, ut primo in loco depingeretur *quaſi* milites *ad pugnam* cohortans. In *Metrôo* autem juxta Curiam poſito, quodnam iis præmium, qui populum exulantem à Phyle reduxerunt, dederitis, intueri licet. Qui enim decretum tulit victoriamque comparavit erat Archinus ille Cœleus, eorum unus qui populum reduxerunt: primùm itaque decrevit, ut iis mille drachmæ in ſacrificia & dona Deorum templis appendenda darentur, quæ quidem ſumma ad decem drachmas viritim diſtribuendas non redit; tum

jubet

κελεύῃ στεφανοῦσθαι μᾶλλον στεφάνῳ αὐτὸν ἕκαστον, ἀλλ' ὑ χρυσῷ. Τότε μὲν γὰρ ὁ μὲν μᾶλλον στέφανος τιμᾶτο, νυνὶ δὲ καὶ ὁ χρυσὸς καταπεφρόνηται. Καὶ οὐδὲ τοῦτο εἰκῇ προσέξαι κελεύω, ἀλλ' ἀκριβῶς τὴν βυλὴν σκεψαμένην, ὅσοι αὐτῶν ὑπὸ Φυλῆς ἐπολιορκήθησαν, ὅτε Λακεδαιμόνιοι μὲν οἱ τριάκοντα προσέβαλον τοῖς καταλαβοῦσι Φυλὴν, οὐχ ὅσοι τὴν τάξιν ἔλιπον ὑ Χαιρωνείᾳ τὴν πολεμίων ὑπόντων. Οπ δ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ περὶ δωρεᾶς τοῖς ἀπὸ Φυλῆς.

Παραναγνώθι μοι ὁ γραμματεὺς Κτησιφῶν Δημοσθένους, τὸν τῶν μεγίστων κακῶν αἴτιον.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τούτῳ τῷ ψηφίσματι ἐξαλείφεται ἡ τῶν καταγαγόντων δῆμον δωρεά· εἰ τοῦτ' ἔχει καλῶς, ἐκεῖνο αἰσχρῶς· εἰ ἐκεῖνοι κατὰ ἀξίαν ἐπῃνήθησαν, οὗτος ἀνάξιος ὢν στεφανοῦται.

ξγ'. Καὶ

jubet ut eorum singuli coronâ oleaginâ, non tamen aureâ donarentur. Iis enim temporibus corona oleagina magno erat in pretio & honore, nunc etiam aurea parvi penditur. Sed neque hanc etiam *oleaginam* temerè donari sinit; sed jubet Senatum diligenter perquirere, quot eorum in Phyle obsidione premerentur, cùm Lacedæmonii & triginta *tyranni* eos qui Phylen occupârant adorirentur; non quot in eo apud Chæronêam prælio, hostibus jam instantibus, à statione recessissent. Ut autem me vera dixisse sciatis, recitetur decretum.

DECRETUM de præmio iis, qui à Phyle *populum reduxerunt, dato.*

Jam verò ex alterâ parte decretum recita quod sanxit Ctesiphon de Demosthene, qui gravissimorum malorum author vobis extitit.

DECRETUM.

Hoc quidem decreto extinguitur atque obliteratur eorum, qui populum reduxerunt, præmium; si enim hoc decretum rectè sit factum, illud certè perperam: sin illi pro meritis præmio fuerint ornati, hic indignus est, qui coronâ donetur.

63. Dicet

ξγ'. Καί τοι σωθάνομαί γ' αὐτὸν μέλλειν λέγειν, ὡς ὀλίγα ποιῶ, παραβάλλων αὐτῷ τὰ τούτου πρὸς τὰ τούτου ἔργα. Οὐδὲ γὰρ Φιλάμωνα φήσει τὸν πύκτην Ολυμπιάσι πεφανωμένον, νικήσαντα Γλαῦκον τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον πύκτην, ἀλλὰ τοὺς καθ' ἑαυτὸν ἀγωνιστάς. Ωσπερ ἡμᾶς ἀγνοοῦντας, ὅτι τοῖς μὲν πύκταις ἐστὶν ὁ ἀγὼν πρὸς ἀλλήλους· τοῖς δ' ἀξίοις πεφανῶσθαι, πρὸς αὐτὸν τὴν ἀρετὴν, ἧς ἕνεκα πεφανοῦνται. Δεῖ γὰρ τὸν κήρυκα ἀναβοᾶν, ὅταν τὴν ἀνάρρησιν ὁ τῷ θεάτρῳ ποιῆται πρὸς τοὺς Ελληνας. Μὴ οὖν ἡμῖν ὡς Παταικίωνος ἄμεινον πεπολίτευται διέξιθι, ἀλλ' ἐφικόμενος τῆς ἀνδραγαθίας, ὅπου τὰς χάριτας τοῦ δήμου ἀπαίτει. Ινα δὲ μὴ ἀποπλανῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ Γραμματεὺς τὸ ἐπίγραμμα, ὃ ἐπιγέγραπται τοῖς ἀπὸ Φυλῆς τὸν δῆμον κατα-γαγοῦσι.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Τοὺς δ' ἀρετῆς ἕνεκα στεφάνοις ἐκόσμησε παλαίχθων
Δῆμος Αθηναίων, οἵ ποτε σὺν δίκαις
Θεσμοῖς

63. Dicet autem Demosthenes (ut quidem ego audio) me parum juste feciſſe, qui majorum res geſtas cum ſuis facinoribus contulerim. Neque enim (ait) Philamon Pugil, quòd Glaucum antiquum illum pugilem ludis Olympiis viciſſet, coronâ donabatur, ſed quòd ſui temporis Athletas ſuperâſſet. Quaſi nos fugeret Athletis quidem inter ſe ipſos eſſe certamen, iis autem, qui coronam flagitant, de ipſâ virtute, cujus ergò coronâ donantur, dimicandum eſſe. Oportet enim præconem, cùm in theatro coram Græcis coronam prædicet, mendacio vacare. Ne igitur, quòd Rempublicam præſtantiùs quàm Patæcion adminiſtrâſti, exponas; ſed quam exhibuiſti fortitudinem *palam oſtende*: & hoc demum modo præmium à populo depoſce. Sed ne à propoſito ulteriùs vos divertam, recitabit vobis ſcriba epigramma de iis, qui populum à Phyle reduxerunt, inſcriptum.

EPIGRAMMA.

His igitur magnos populus decrevit honores,
Impoſuitque ſacris florea ſerta comis;

Θεσμοῖς ἄρξαντας πρῶτοι πόλεως καταπαύειν
Ηρξαν, κίνδυνον σώμασιν ἀραμένοι.

Οπ τοὺς μὲν τοὺς νόμους ἄρξαντας, κατέλυσε, καὶ τοῦτ' αὐτούς φησιν ὁ ποιητὴς τιμωρεῖσθαι· ἔφασκον γὰρ δεῖν ἐπὶ τούτοις πᾶσιν, ὅπου τοιαῦτα ὁ δῆμος κατελύθη, ἐπειδή τινες τὰς γραφὰς τῶν παρανόμων ἀνεῖλον.

ξδ'. Καὶ γάρ τοι ὡς ἐγὼ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυτοῦ ἐπιμαρτυρόμην, ὃς ἐπὶ βιοῦ σχεδὸν ἑβδομήκοντα καὶ πέντε ἐτελεύτησεν, ἁπάντων μεταιχμὺν τῶν πόνων τῇ πόλει, ὃς πολλάκις μετ' ἐμὲ διεξῆλθ' ὅπως ἀσχολῆς· ἔφη γὰρ ὅτε ἀρτίως κατεληλύθει ὁ δῆμος, εἴτις εἰσῆλθε γραφὴν παρανόμων εἰς δικαστήριον, εἰ ὅμοιον ὂν ὄνομα καὶ τὸ ἔργον· τί δὲ ἀνοσιώτερον ἀνδρὸς παρανόμου λέγοντος καὶ πείθοντος; καὶ τί ἀκρόασιν (ὡς ἐκεῖνος ἀπήγγελλεν) εἶχεν αὐτὸν τρόπον ἐποίει, ὥσπερ νῦν ἔγωγε. Ἀλλ' ἦσαν πολὺ χαλεπώτεροι οἱ δικασταὶ τοῖς παρανόμοις χαίρουσιν αὐτῶν κατηγόρους· καὶ πολλάκις ἀνεπόδιζον τὰ γράμματα καὶ ἐκέλευον

Qui quondam injustos arcebant urbe Tyrannos,
Duraque pro patrio multa tulere solo.

Quòd verò eos, qui contra leges dominati sunt, fuderint atque exterminârint, eâ de causâ honoribus ornatos scribit Poëta: rumor enim jam tum increbuit omniumque aures personabat, quòd populi dominatio & libertas, ex quo nonnulli actiones de violatis legibus sustulissent, everteretur.

64. Equidem à patre meo audivi, qui in omnibus Reipublicæ periculis laboribusque versatus anno quinto & nonagesimo diem obiit; sæpe, inquam, cùm per otium mecum conferret, ab illo accepi, populo jam primùm reducto, siqua de legibus violatis actio in judicium venerit, nomen & factum planè fuisse similia: quid enim scelestius homine, qui res legibus adversas & dicit & facit? quocirca alio prorsus modo, quàm nunc, de causâ cognôrunt. In eos enim, qui decreta legibus adversa tulerant, multò acriùs incendebantur judices, quàm ipse accusator: pertæpe enim scribam revocabant, leges & decreta

ἐκέλευον πάλιν ἀναγινώσκειν τοὺς νόμους καὶ τὸ ψήφισμα· καὶ μὴ λίσκοντο οἱ παράνομα γράφοντες οὐκ εἰ πάντας παρανομήσαιεν τοὺς νόμους, ἀλλ' εἰ μίαν μόνον συλλαβὴν παραλλάξαιεν. Τὸ δὲ νυνὶ γινόμενον πρᾶγμα ὑπερκαταγέλαστόν ἐστιν. Ὁ μὲ γὰρ Γραμματεὺς ἀναγινώσκει τὸ παράνομον· οἱ δὲ δικασταί, ὥσπερ ἐπῳδήν τινα ἢ ἀλλότριόν τι πρᾶγμα ἀκροώμενοι, πρὸς ἕτερόν τινα τῶν μελλόντων ἔχουσιν. Ἤδη δ' ἐκ τῶν πυγόνων τῶν Δημοσθένους αἰσχρὸν ἔθος ἐν τοῖς δικαστηρίοις παρείληφε· μετενηνεγμένον γὰρ ἡμῖν τι τῆς πόλεως δίκημα. Ὁ μὲ γὰρ κατήγορος ἀπολογεῖται, ὁ δὲ φεύγων τὴν γραφὴν κατηγορεῖ. Ἃ δὲ δικασταί οἱόντε, ὧν μὲν εἰσι κύριοι, ὑπολαμβάνουσι, ὧν δὲ μὴ εἰσι δικασταί, περὶ τούτων ἀναγκάζονται τὴν ψῆφον φέρειν. Λέγει δὲ ὁ φεύγων, ἂν ἄρα ποτὲ ἅψηται τοῦ πράγματος, οὐχ ὡς ἔννομα γέγραφεν, ἀλλ' ὡς ἤδη ποτὲ καὶ πρότερον ἄλλος τοιαῦτα γράψας ἀπέφυγεν· ἐφ' ᾧ καὶ νυνὶ μέγα φρονεῖν ἀκούω Κτησιφῶντα.

ξε'. Ετόλ-

creta iterum recitanda jubebant: cauſâ denique cadebant ii qui contra leges ſcripſerant, non modò ſi omnes univerſas leges tranſgreſſi fuiſſent, at ſi vel unam earum ſyllabam migrâſſent. Quæ tamen res, uti ſe nunc habet, perridicula eſt & abſurda. Scriba enim recitat ſcitum contra leges conſcriptum; Judices, quaſi cantilenam aut ſimile quid à quæſtione alienum audirent, ad res alias animum advertunt. Jam verò Demoſthenis artificio atque fallaciis ſordidiſſima in judicia veſtra irrepſit conſuetudo: immutantur enim & pervertuntur civitatis jura atque inſtituta. Cauſam quidem dicit accuſator, reus autem accuſat; Judices modò eorum, de quibus debent cognoſcere, prorſus ſunt obliti, modò de iis, quæ ſub ipſorum judicia non veniunt, pronuntiare coguntur. Reus autem, ſiquando de re ipſâ fiat mentio, ita excuſari optat non quòd juxta leges ſcripſiſſet, ſed quòd alii aliquando, ejuſmodi decretis factis, è judicio emerſiſſent. Et in hoc quidem Cteſiphontem maximè jam nunc elatum eſſe & confidentem accepi.

ξέ. Ετόλμα δ' ἐν ὑμῖν ποτε σεμνύεσθαι Αειτοφῶν ὁ Αζηνιεὺς, λέγων ὅτι γεγραφὰς παρανόμων πέφευγεν ἑβδομήκοντα καὶ πέντε. Αλλ' οὐχὶ ὁ Κέφαλος ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος ὁ δοκῶν δημοτικώτατος γεγενέσθαι, οὐχ οὕτως, ἀλλ' οἷς τοῖς ἐναντίοις ἐφιλοτιμεῖτο, λέγων, ὅτι πλείους πάντων γεγραφὼς ψηφίσματα ἐδεδέμην πώποτε γραφὴν πέφευγε παρανόμων· καλῶς οἶμαι σεμνυόμενος· ἐγράφοντο γὰρ ἀλλήλους παρανόμων οὐ μόνον ἀπολιτεύμενοι, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι τοὺς φίλους, εἴτι ἁμαρτάνοιεν εἰς τὴν πόλιν. Ἐκεῖθεν δὲ τοῦτο γώσεσθε. Ἀρχὴν γὰρ ὁ ἐκ Κοίλης ἐγράψατο παρανόμων Θρασύβουλον Στειριέα, γράψαντά τι παρὰ τοὺς νόμους, φανερὸν ἕνα τῶν συγκατελθόντων αὖθις ἀπὸ Φυλῆς· καὶ εἶλε, νεωστὶ γεγενημένων αὖθις τῶν εὐεργεσιῶν, ἃς οὐκ ἐπελογίζοντο ἀδικασαί. Ηρώτων γὰρ ὥσπερ τότε αὐτοὺς φεύγοντας ἀπὸ Φυλῆς Θρασύβουλον κατήγαγεν, ὅτι

65. Impudenter quondam ausus est inter vos gloriari Aristophon ille Azenienſis, quòd legum violatarum actiones ſeptuaginta quinque effugiſſet. At non ita priſcus ille Cephalus, qui vir omnium maximè popularis videbatur, non ita (inquam) ille, ſed de factis prorſus contrariis gloriandum ſibi duxit, quòd nempe plura quàm quis alius ſcita ſcripſiſſet, nunquam autem de violatis legibus poſtulatus fuiſſet. Præclara hercle gloriatio! violatarum enim legum alii alios poſtulabant, non ii tantùm quibuſcum in Reipublicæ partibus diſſenſio interceſſerat, ſed amici etiam neceſſariis ſuis, ſiquid in civitatem peccâſſent, litem intendebant. Cujus quidem rei magnum vobis argumentum producam. Archinus enim ille Cœleus violatarum legum poſtulabat Thraſybulum Stirienſem, quòd nempe contra leges decreverat, unum ex iis, qui cum ipſo à Phyle remeabant, coronâ donari: & judicio quidem vicit, cùm ejuſdem *Thraſybuli* beneficiorum recens jam eſſet memoria, quæ tamen apud judices nullius ponderis habebantur. Putabant enim, quemadmodum ipſos exulantes à Phyle quondam reduxerat Thraſybulus,

ὑπὸ νεῶν μένοντας ἐξελαύνῃ, τοὺς νόμους γράφοντά π.

ξγ'. Ἀλλ' ὁ νεῶν, ἀλλ' ἄπαν τὸ γένος. Οἱ δ' ἀγαθοὶ στρατηγοὶ ὑμῶν καὶ τῶν τὰς σιτήσεις πινὲς εὑρημένων ἐν τῷ Πρυτανείῳ, ἐξαιτοῦνται τοὺς γραφὰς τῶν νόμων· ὃς ὑμᾶς ἀχαρίστους εἰ δικαίως ἂν ὑπολαμβάνοιτε. Εἰ γάρ τις ἐν δημοκρατίᾳ τεπιμημένος (ἐν τοιαύτῃ πόλει, ἣν οἱ Θεοὶ καὶ οἱ νόμοι σώζουσι) τολμᾷ βοηθεῖν τοῖς τοὺς νόμους γράφουσι, καταλύει τὴν πολιτείαν ὑφ' ἧς τετίμηται. Τίς οὖν ἀποδείξει λόγος ἀνδρὶ δικαίῳ συνηγόρῳ καὶ σώφρονι; ἐγὼ λέξω. Εἰς τρία μέρη διαιρεῖται ἡ ἡμέρα, ὅταν εἰσὶν γραφαὶ τοῦ νόμων εἰς ὃ δικαστήριον. Ἐγχεῖται μὲν τὸ μὲν πρῶτον ὕδωρ τῷ κατηγόρῳ, καὶ τοῖς νόμοις, καὶ τῇ δημοκρατίᾳ· τὸ δὲ δεύτερον ὕδωρ, τῷ τε γραφεῖ φεύγοντι, καὶ τοῖς εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λέγουσιν· ἐπειδὰν δὲ τῇ τρίτῃ κλήρῳ μὴ λυθῇ τὸ τοῦ νόμου· ἤδη τὸ τρίτον ὕδωρ ἐγχεῖται τῇ τιμήσει καὶ τῷ μεγέθει τῆς ὀργῆς τῆς ὑμετέρας. Οὗτος μὲν οὖν ἐν τῇ τιμήσει τὴν ζημίαν αὐτῷ τιμᾷ

Thraſybulus, ita etiam nunc eundem, decreto contra leges facto, in civitate jam conſtitutos ejicere atque exturbare.

66. At nunc contraria valet conſuetudo. Veſtri enim fortiſſimi duces, eorumque nonnulli, quibus quotidianus in *Prytaneo* victus datur, legum violatarum actiones precibus ſuis condonari poſtulant: qui quidem ingrati meritò à vobis cenſendi ſunt. Siquis enim in liberâ Rep. præmiis ornatus (in noſtrâ præſertim civitate, quam Dii legeſque conſervant) ſocium ſe & adjutorem iis qui ſcita legibus adverſa conſcribunt præbeat, ipſam Rempublicam, à quâ ita honeſtatus eſt, evertit. Quænam igitur dicendi ratio juſto atque æquo patrono conſtituta eſt? ego exponam. In tres partes diſtinguitur dies, quâ violatarum legum actio in judicium venit. Prima enim clepſydra accuſatori, legibus, Reiquepublicæ permittitur: ſecunda, reo ejuſque patronis; cùm id de quo conſtituta eſt actio primis calculis non diluatur: tertia verò tum litis æſtimationi, tum veſtræ acerbitati atque iracundiæ. Quicunque igitur, cùm de litis æſtimatione agatur, calculum poſcit, ſeveritatem

τιμῶ

τῷ ὀργῷ ἢ ὑμετέραν παραιτήσασθαι. ὅστις δ' ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τὴν ψῆφον αἰτῇ, ὅρκον αἰτεῖ, νόμον αἰτῇ, δημοκρατίαν αἰτεῖ· ὧν ὅτε αἰτήσαι οὐδὲν ὅσιον ἀδεῖ, ὅτ' αἰτηθέντα ἐπιορᾷ δῆναι. Κελεύσατε οὖν αὐτοὺς, ἐάσαντας ὑμᾶς τὴν πρώτην ψῆφον λαβεῖν τοὺς νόμους διενεγκεῖν, ἀπαιτᾶν εἰς τὴν τίμησιν.

ξζ'. Ὅλως δ' ἔγωγε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὀλίγου δέω εἰπεῖν, ὡς ἐγὼ νόμον δεῖ τεθῆναι ὅπως τοῖς γεγραμμένοις μόνον τὸ πρᾶγμα νόμιμον, μὴ ἐξεῖναι μήτε τῷ κατηγόρῳ συκοφαντεῖν πρόφασιν, μήτε τῷ τὰ γεγραμμένα τὸ πρᾶγμα νόμιμον φεύγοντι. Οὐ γὰρ ἀόριστόν ἐστι τὸ δίκαιον, ἀλλ' ὡρισμένον τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις. Ὥσπερ γὰρ ἐν τῇ τεκτονικῇ, ὅταν εἰδέναι βουλώμεθα τὸ ὀρθὸν ἢ τὸ μὴ, τὸν κανόνα προσφέρομεν ᾧ διαγινώσκει· ὅτῳ δ' ἐν τοῖς γεγραμμένοις τὸ πρᾶγμα πρᾶττει κακῶς ἢ δικαίως, τοῦτο τὸ σανίδιον, καὶ τὸ ψήφισμα, καὶ ἃ προγεγραμμένοι νόμοι. Ταῦτα συμφωνοῦντα ἀλλήλοις ὅπως εἰξας καταβαίνεις· καὶ τί δεῖ σε Δημοσθένην παρακαλεῖν; Ὅταν δὲ ὑπορρηθῶ-

σας,

veritatem veſtram deprecatur: qui autem in primâ dicendi partitione calculum poſtulat, ſacramentum poſtulat, legem poſtulat, populi libertatem poſtulat: quæ neque à quopiam flagitari debent, neque cùm flagitentur concedi. Mandate igitur ut poſtquam vobis primum calculum juxta leges ferre permiſerint, litis æſtimationi tandem occurrant.

67. Mihi autem parum abeſt, quin dicam legem tantùm de violatarum legum actionibus ferri debere, ne liceat aut accuſatori, aut reo patronos atque advocatos adſciſcere. Jus enim non indeterminatum eſt, ſed legibus veſtris diſertè definitum. Ut enim in arte fabrili cùm ſcire volumus rectumne aliquid ſit necne, normam, quâ dijudicetur, adhibemus: ita etiam in violatarum legum actionibus juris norma apponitur hæc tabella, *quæ, quantùm ab æquitate* legum ſcriptarum *aberret* decretum hoc *Cteſiphontis, planè oſtendit*. Si enim, *Cteſiphon*, hæc inter ſe conſentire poſſis evincere, impunè per me licet deſcendas. Quid enim Demoſthenem accerſis? nempe verò ut, juſtâ

σας τ̀ δικαίαν ἀπολογίαν, παραχαλεῖς κακοῦργον ἄνθρωπον ἢ τεχνίτιν λόγων, κλέπτεις τὴν ἀκρόασιν, βλάπτεις τὴν πόλιν, καταλύεις τ̀ δημοκρατίαν.

ξη'. Τίς οὖν ὅσις ἀποζοπὴ τ̀ τοιούτων λόγων; ἐγὼ ἐρῶ. Ἐπειδὰν παρελθὼν ὁ Κτησιφῶν διεξέλθῃ πρὸς ὑμᾶς τοῦτο δὴ τὸ σωτηριῶδες ἀπὸ παροίμιον, ἔπειτ' ἐπιβατεύσῃ ἢ μὴ ἀπολογῆται, ὑπομνήσατ' αὐτὸν ἄνθρωπον τὸ σανίδιον λαβεῖν, καὶ τοὺς νόμους τῷ ψηφίσματι παραναγνῶναι. Ἐὰν δὲ μὴ παρασκευῆται ὑμῖν ἀκούειν, μηδὲ ὑμεῖς ἐκείνου ἐθέλετε ἀκούειν· ἢ γὰρ τῶν φευγόντων τὰς ἢ δικαίας ἀπολογίας εἰσελκύσατε ἀκροασάμενοι, ἀλλὰ τ̀ ἐθελόντων δικαίως ἀπολογεῖσθαι. Ἐὰν δὲ ὑπερπηδήσας τ̀ δικαίαν ἀπολογίαν Δημοσθένη παρακαλῇ, μάλιστα μὲν μὴ παραδέχεσθε κακοῦργον ἄνθρωπον, οἰάμενον ῥήμασι τοὺς νόμους ἀναιρήσειν. Μηδ' ἐν ἀρετῇ τοῦθ' ὑμῖν μηδεὶς καταλογιζέσθω, ὃς ἂν, ἐπανερωμένου Κτησιφῶντος εἰ καλέσει Δημοσθένη,

stâ illâ defensione neglectâ & omissâ, atque homine veteratore verborumque artifice advocato, judicibus imponas, civitati damnum, populari imperio perniciem importes.

68. Sed quibus modis deprecationes istæ avertendæ sint exponam. Cùm Ctesiphon, in concionem ascendens, exordium *à Demosthene* constructum instituat, & in eo diu immoretur, nullam verò justam defensionem adhibeat, commonete eum, ut citra motum omnem & perturbationem tabellam sumat, ex alterâ parte decretum suum, ex alterâ leges recitet. Sin autem ad hæc surdum se simulet, neque vos ei aures præbete: non enim ut hominum tergiversantium dolos improbos & fallacias, sed ut legitimas, ut rectas defensiones audiretis, forum intrâstis. Sin autem, justâ defensione neglectâ & omissâ, Demosthenem accersat, id summopere caveatis ne vobis gratus sit homo veterator, qui subdolis verborum aucupiis leges labefactare confidit. Neque hoc quispiam sibi in laudis loco deputet qui, interrogante Ctesiphonte utrùm liceat accersere Demosthenem,

Δημοσθένη, πρῶτον ἀναβόησα, κάλει, κάλει· ὅτι σαυτὸν καλεῖς, ὅτι τοὺς νόμους καλεῖς, ὅτι τὴν Δημοκρατίαν καλεῖς.

ξθ'. Αν δ' ἄρα ὑμῖν δόξῃ ἀκούειν, ἀξιώσατε τὸν Δημοσθένη τὸν αὐτὸν τρόπον ἀπολογεῖσθαι, ὃν περ κἀγὼ ὧδε πως κατηγόρηκα. Ινα γὰρ ὑπομνήσω ὑμᾶς, ὅτε τὸν ἴδιον βίον τοῦ Δημοσθένους πρότερον διεξῆλθον, ὅτε τὰ δημοσίων ἀδικημάτων οὐδενὸς πρότερον ἐμνήσθην, ἄφθονα δ' ἦπερ ἐν πολλὰ ἔχων λέγειν (ἢ πάντων γ' ἂν εἶεν ἀπορώτατον) ἀλλὰ πρῶτον μὲν τοὺς νόμους ἀπέδειξα ἀπαγορεύοντας, μὴ στεφανοῦν τοὺς ὑπευθύνους· ἔπειτα τὰ ῥήτορα ἐξήλεγξα γεγράφαντα Δημοσθένην ὑπεύθυνον ὄντα στεφανοῦν, οὐδὲ προβαλλόμενον, οὐδὲ προσγεγράφαντα [Επειδὰν δῶ τὰς εὐθύνας] ἀλλὰ παντελῶς τὰ ὑμῶν καὶ τὰ νόμων καταφρονήκοτα· καὶ τὰς ἐσομένας πρὸς ταύτας προφάσεις εἶπον, ἃς ἀξιῶ καὶ ὑμᾶς μεμνημονευέιν. Δεύτερον δ' ὑμῖν διεξῆλθον τοὺς περὶ τῶν κηρυγμάτων νόμους, ἐν οἷς μεμ-

ρήσθω

Demosthenem, primus exclamabit, accerse, accerse: contra teipsum accersis, contra leges accersis, contra populi libertatem accersis.

69. Sin autem libeat vobis Demosthenem audire, postulate ab eo ut ad eundem ordinem, quem ego in accusando secutus sum, defensionem suam astringat. Quem quidem ego, ut memoriam vestram refricem, sic institui; neque Demosthenis vitam sub initio explicavi, neque de publicis ullis criminibus, mentionem feci, cùm ingens mihi adesset eorum copia (aut essem certè unus omnium indicendo infirmissimus atque pauperrimus) sed primò quidem ostendi interdictum esse à legibus, ne rationibus reddendis obnoxii coronâ donentur: deinde oratorem redargui, quòd Demosthenem, nullis ab ipso rationibus relatis coronâ donari jusserit, neque ullo interveniente integumento, neq; eâ excusatione ascriptâ [*Priusquàm rationes retulerit*] sed authoritate legum & vestrâ apertè contemptâ: postremò excusationes quas allaturi sunt exposui, quarum ut memores sitis efflagito. Secundò leges illas ad coronæ præconium spectantes percurri, in quibus

ῥήδιω ἀπείρηται τ᾽ ὑπὸ τ᾽ δήμυ τεφανύμδνον μὴ κηρύτ-
θδαι ἔξω τ᾽ ἐκκλησίας· ὁ δὲ ῥήτωρ ὁ φεύγων τ᾽ γεγφίω
ἢ τοὺς νόμυς μόνον παρεβέβηκεν, ἀλλὰ ἢ ⊕ χρηςὸν τῆς
ἀναῤῥήσεως ἢ τ᾽ τόπον, κελεύων ὄχι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀλλ᾽
ἐν τῷ θεάτρῳ τὼ ἀνάῤῥησιν γίνεθαι· ὅδε ἐκκλησιαζόν-
των Αθηναίων, ἀλλὰ μελλόντων τραγῳδῶν εἰσιέναι. Ταῦτα
δ᾽ εἰπὼν, μικρὰ μὲ περὶ τ᾽ ἰδίων εἶπον, τὰ δὲ πλεῖστα
περὶ τ᾽ δημοσίων ἀδικημάτων λέγω.

ο΄. Οὕτω δὴ ἢ τ᾽ Δημοσθένη ἀξιώσατε ἀπολογεῖθαι
πρὸς τ᾽ τῶν ὑπευθύνων νόμον πρῶτον, ἢ τ᾽ περὶ τ᾽ κηρυγμά-
των δεύτερον, τρίτον δὲ τὸ μέλιςον λέγω, ὡς ὅδε ἄξιός
ἐςι τ᾽ δωρεᾶς. Ἐὰν δ᾽ ὑμῶν δέηται συγχωρῆσαι αὐτῷ περὶ τ᾽
τάξεως ἢ λόγυ, κατεπαγγελλόμδνος ὡς ὅπῃ τῇ τελυτῇ
τ᾽ ἀπολογίας λύσῃ τὸ πρόδημον, μὴ συγχωρεῖτε· μηδ᾽ ἀγνο-
εῖθ᾽ ὅτι πάλαισμα τῦτ᾽ ἔςι δικαςηρίυ. Οὐ γὰρ εἰσαῦθίς ποτε
βούλεται περὶ τὸ πρόδημον ἀπολογεῖθαι, ἀλλ᾽ ὅδε ἓν

ἔχων

bus diſertè interdictum eſt, nequis à populo coronâ donatus extra concionem promulgetur: Orator verò qui eſt reus, non leges tantùm violavit ſed tempus locumque præconii commutavit; ſiquidem juſſerit de eo non in concione ſed in theatro, non Athenienſibus in concionem congregatis, ſed tragœdis fabulas jam acturis, prædicari. His explicatis, pauca quidem de privatis criminibus dixi, multò autem diutiùs in publicis immoratus ſum.

70. Ita igitur & à Demoſthene poſtulate ut primò contra legem illam de iis qui rationibus reddendis ſunt obnoxii conſtitutam, deinde contra illam etiam de præconiis latam, contra id denique in quo intenſiùs moror, quòd ſcilicet non dignus ſit coronâ: *contra hæc, inquam, omnia præſtituto ordine* ſe defendat. Sin autem à vobis petat, ut ſibi de dicendi ordine remittatis, promiſſo interpoſito ſe ſub fine defenſionis ſuæ crimen diſſoluturum, nequaquam concedite; nec vos lateat eum nullâ aliâ de cauſâ hoc flagitare, niſi ut judicium eluctetur & eludat. Nunquam enim poſtea defenſionem ſuam ad crimen referet; ſed cùm nihil ha-

ἔχων δίκαιον εἰπεῖν, ἑτέρων παρεμβολῇ πραγμάτων εἰς λήθην ὑμᾶς βάλεται τῆς κατηγορίας ἐμβαλεῖν. Ωσπερ οὖν οἱ τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν ὁρᾶτε τοὺς πύκτας, πρὸ τῆς στάσεως πρὸς ἀλλήλους διαγωνιζομένους· ὕπω καὶ ὑμεῖς ὅλην τὴν ἡμέραν ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ περὶ τῆς τάξεως αὐτῷ τῷ λόγῳ μάχεσθε. Καὶ μὴ ἐᾶτε αὐτὸν ἔξω τοῦ πράγματος λόγοις περιίστασθαι, ἀλλ' ἐγκαθήμενοι καὶ ἀνευρίσκοντες ἐν τῇ ἀκροάσει, εἰσελαύνετε αὐτὸν εἰς τοὺς τοῦ πράγματος λόγους, καὶ τὰς ἐκτροπὰς αὐτῷ τοῦ λόγου ἐπιτηρεῖτε.

οα'. Αλλ' ἃ δὴ συμβήσεται ὑμῖν, ἐὰν τοῦτον τὸν τρόπον τὴν ἀκρόασιν ποιῆσθε, ζῶσθ' ὑμῖν ἤδη δίκαιός εἰμι προειπεῖν. Επεισάξει γὰρ ὁ ῥήτωρ ὁ βαλανιστόμος, καὶ διαπεπωκὼς τὴν πολιτείαν. Οὕτως κλαύσει μὲν ῥᾷον, ἢ ἄλλοι γελῶσιν· ἐπορκεῖ δὲ πάντων προχειρότατος ἀνθρώπων. Οὐκ ἂν θαυμάσαιμι δὲ, εἰ μεταβαλλόμενος τοῖς ἔξω περιεστηκόσι λοιδορήσει·

beat quod justè possit dicere, rerum quæ à causâ remotæ sunt interjectione, oblivionem criminis vobis inducere conabitur. Quemadmodum igitur in ludis gymnicis pugiles de vestigio & statu inter se certare intuemini; ita etiam & nunc pro civitate, pro ordine, quem in dicendo persequatur, totum diem dimicate. Ne finite eum in dicendo extra crimen vagari & ambages ducere; sed attentè ei instantes & quasi insidiantes, siquid extra rem aberraverit, eum ad verba de quæstione facienda redigite, & à diverticulis anfractibusque, quibus se circumaget, diligenter cavete.

71. Quæ verò vobis, si hoc modo Demosthenem audiatis, accident, æquum est ut prædicam. Induet enim hominem veteratorem, qui præstigiis crumenas incantat pecuniamque intervertit, qui Rempublicam lacerat minutatimque concidit. Hic quidem promptiùs multò in fletum, quàm alii in risum, erumpit: eximiâ quâdam proclivitate ad pejerandum excitatur, ut nemo alius. Sed neque mirarer sanè, si subitâ mutatione factâ *& fletu in opprobria converso*, apud eos qui extra circumstant virus acerbitatis suæ evomat;

δορήσει. Φάσκων τὺς μὲ ὀλιγαρχικοὺς ἐπ' αὐτῆς τ' ἀληθείας διεκθημωμένους ἥκειν πρὸς ὅ γ' κατηγόρου βῆμα, τοὺς δὲ δημοτικοὺς πρὸς τὸ τῦ φεύγοντος. Οτὰν δὴ ταῦτα λέγῃ, πρὸς μὲ τοὺς ξασιαστικοὺς λόγους ἐκεῖνο αὐτῷ ὑποβάλλετε, ὅτι, ὦ Δημόσθενες, εἰ σοι ἦσαν ὅμοιοι ὁ ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τ' δῆμον καταγαγόντες, οὐκ ἄν ποτε δημοκρατία κατέστη. Νῦν δὲ ἐκεῖνοι μὲ μεγάλων κακῶν συμβάντων, ἔσωσ τ' πόλιν, ὃ κάλλιστον ἐκ παιδείας ῥῆμα φθεγξάμενοι, [Μὴ μνησικακεῖν.] Σὺ δὲ ἐλκοποιᾷς, κ' μᾶλλόν σοι μέλῃ τ' αὐθημερινῶν λόγων ἢ τῆς σωτηρίας τ' πόλεως.

οβ'. Οτὰν δ' ὑπάρχω ὢν, εἰς τ' ἀρχὰ τ' ὅρκων πίστιν καταφυγάνῃ, ἐκεῖνο ὑπομνημονεύσατε αὐτῷ, ὅτι τῷ πολλάκις μὲ ὑπορκοῦντι, ἀεὶ δὲ πρὸς τοὺς αὐτῦς μῦ' ὅρκων ἀξιοῦντι πιστεύεσθαι δυοῖν ἁπάντων ὑπάρξαι δεῖ (ὧν θατέρου ὄντι Δημοσθένῃ ὑπάρχον) ἢ τοὺς Θεοὺς καινοὺς, ἢ τοὺς ἀκροατὰς μὴ τὺς αὐτύς. Περὶ δὲ τ' δακρύων κ' γ' τόνου τ' φωνῆς,

vomat; dicatque paucorum potentiæ ſtudioſos qui revera ita æſtimantur ad accuſatoris ſuggeſtum, populares autem ad reum defendendum coiiſſe. Cùm igitur hæc effutiet, id illius tumultuoſis ac ſeditioſis ſermonibus opponite, quòd ſi tui, ô Demoſthenes, ſimiles fuiſſent qui populum exulantem à Phyle reduxerunt, populare imperium nunquam fuiſſet firmatum. Nunc autem ii à graviſſimis periculis rerumque aſperitatibus civitatem liberabant, & plebiſcitum hoc ab optimarum artium ſtudiis & diſciplinis profectum interpoſuerunt, [*Ut injuriarum memoria deleretur.*] Tu verò obductas jam Reipublicæ cicatrices refricas, & quotidianæ orationes tibi impenſiùs ſunt curæ quàm ſalus publica.

72. Cùm autem, iſte, Auditores, ut eſt perjurus, ad fidem ſacramento firmandam confugerit, commonete eum quòd ille qui ita crebrò peierat & apud eoſdem homines jurejurando interpoſito fidem poſtulat, horum alterutrum habere debeat (quorum neutrum conſecutus eſt Demoſthenes) vel Deos novos, vel non eoſdem auditores. Jam verò quod lachrymas & vocis contentionem atti-

νης, ὅτ᾽ ἂν ὑμᾶς ἐπερωτᾷ, [Ποῖ καταφύγω, ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ἀπεργάσεταί με ἐκ τῆς πολιτείας; οὐκ ἔστιν ὅπη ἀναπήσομαι.] ἀνθυποβάλλετε αὐτῷ, ὁ δὲ δῆμος ὁ Ἀθηναίων ποῖ καταφύγῃ, Δημόσθενες; ἢ πρὸς ποίαν συμμάχων παρασκευήν, πρὸς ποῖα χρήματα; Τί προβαλλόμενος ὑπὲρ ὧν δήμῳ πεπολίτευσαι; ἃ μὲν γὰρ ὥσπερ σεαυτῷ βεβούλευσαι, ἅπαντες ὁρῶμεν. Ἐκλιπὼν μὲν τὸ ἄστυ οὐκ οἰκεῖς, ὡς δοκεῖς, ἐν Πειραιεῖ, ἀλλ᾽ ἐξορμεῖς ἐκ τῆς πόλεως· ἐφόδια δὲ πεπόρισαι τῇ σαυτοῦ ἀναισθησίᾳ τὸ βασιλικὸν χρυσίον καὶ τὰ δημόσια δωροδοκήματα.

ογ΄. Ὅλως δὲ τί τὰ δάκρυα; τίς ἡ κραυγή; τίς ὁ τόνος τῆς φωνῆς; ἢ χρὸ μὲν τὸ γεγραμμένον φεύγων ὀφλὶ Κτησιφῶν, ὁ δὲ ἀγὼν οὐκ ἀτίμητος; σὺ δ᾽ ὅτε περὶ τῆς ὑσίας, ὅτε περὶ τοῦ σώματος, ὅτε περὶ τῆς ἐπιτιμίας ἀγωνίζῃ; Ἀλλὰ περὶ τίνος ἐστὶν αὐτῷ ἡ ταραχή; περὶ χρυσῶν στεφάνων καὶ κηρυγμάτων ἐν τῷ θεάτρῳ παρὰ τοὺς νόμους. ὃν ἐχρῶν

net, cùm ita apud vos vociferabitur, [*Quo confugiam viri Athenienſes? an ex urbe me exterminabitis, cui nullus, quò advolem, locus relinquitur?*] objicite ita ejulanti, Populus verò Athenienſis quò confugiet, ô Demoſthenes? ad quem Sociorum apparatum, ad quæ ſubſidia ſeſe convertet? Quibus verò præſidiis, quibus propugnaculis populum munivit adminiſtratio tua? quæ enim pro tuis commodis feceris, videmus omnes. Ab urbe enim migrans, non habitas (ut creditur) in Piræeo, ſed portum eum delegiſti, ut ſiquid fortè ingruerit periculi, deductâ navi ex civitate effugias. Quæ vero ad viaticum timiditati tuæ ſuppetant, pecuniam nefario quæſtu cepiſti atque aurum regale corrogâſti.

73. Sed quorſum illa lachrymarum vis? quorſum illa lugubris ejulatio? quorſum tanta illa vocis contentio? Nonne cauſam dicit Cteſiphon, nonne litis mulcta legibus æſtimata eſt, Tu verò neque de fortunis, neque de vitâ, neque exiſtimatione tuâ decertas? Quorſum verò hoc omne ſtudium, atque ingens conatus? de aureâ ſcilicet periculum eſt coronâ in theatro contra leges promulgatâ: at ſi

ἐχρῆν εἰ καὶ μανεὶς ὁ δῆμος, ἢ τῆς καθεστηκότων ὑπερ-
λελησμένος, ὅτι τοιαύτης ἀφορμῆς ἐβούλετο στεφανοῦν,
αὐτὸν προελθόντα εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰπεῖν, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ἂν μὲν στέφανον δέχωμαι, τὸν δὲ χρυσὸν ἀποδοκιμάζω, οὐ τῷ
τὸ κήρυγμα γίνεται· ὑπὲρ γὰρ ὧν εἰσὶν οἷς ἡ πόλις ἐπέν-
θησε καὶ ἐκείρατο, ὅτι τούτοις ἐμὲ στεφανοῦσθαι. Ἀλλ'
οἶμαι ταῦτα μὴν ἂν εἴποι ἀνὴρ ὄντως βεβιωκὼς μετ' ἀρε-
τῆς· ἃ δὲ σὺ λέξεις, εἴποι ἂν κάθαρμα ζηλοτυποῦν
ἀρετήν.

οδ'. Οὐ γὰρ δὴ (μὰ τὸν Ἡρακλέα) τοῦτό γε ὑμᾶς οὐδεὶς
φοβηθήσεται μὴ ὁ Δημοσθένης ἀνὴρ μεγαλόψυχος καὶ τὰ πο-
λεμικὰ διαφέρων, ἀποτυχὼν τῆς ἀσπίδος, οἴκαδε ἐπανελ-
θὼν ἑαυτὸν διαχρήσεται· ὡς τοσοῦτον καταγελᾶ τῆς πρὸς ὑμᾶς
φιλοτιμίας, ὡς τε τὴν μιαρὰν κεφαλὴν ταύτην καὶ ὑπεύθυνον,
ἣν οὗτος νῦν πάσας τοὺς νόμους γέγραφε στεφανῶσαι, μυελά-
κις κατατέτμηκε, καὶ τούτων μισθὸν εἴληφε, θαυμαζόσ

ἐκ

si populus aut furore aliquo impulsus aut præsentis rerum statûs immemor, in tam perverso atque alieno tempore coronam tibi donâsset, Te tamen in suggestum ascendentem dixisse oportebat, Coronam quidem, viri Athenienses, libenter accipio, tempus autem, in quo fit præconium, non probo: non enim me ob ea coronâ donari decet, propter quæ, barbâ capillisque detonsis, in luctu & squalore jacet civitas. Hæc opinor esset oratio hominis sancti atque honesti: quæ autem tu dices, etiam sceleratissimus nebulo, qui virtutis vel umbram consectaretur, effutiret.

74. Non enim mehercule timendum est, ne ille magno spiritu elatus & virtute bellicâ præcellens Demosthenes, domum reversus, manum sibi injiciat, spoliatus hoc suæ fortitudinis præmio: *non, inquam, timendum est ne mortem sibi consciscat*, qui ita vehementer vestrum honoris studium & gloriæ contentionem irridet, ut perditum & impurum illud caput, rationibus reddendis obnoxium, cui contra omnes universas leges coronam jussit imponi Ctesiphon, decies millies ipse contuderit: quâ quidem in re maximos quæstus fecit, quia de vulnere

ἐκ προνοίας γραφὰς γεγράφθαι· ἢ καλακεκονδύλισται, ὅπως αὐτὸν οἴμαι τὰ τῶν κονδύλων ἴχνη τῶν Μειδίου ἔχειν ἔτι φανερά. Ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὐ κεφαλίῳ, ἀλλὰ προβοσκίδι κέχληται.

οε'. Περὶ δὲ Κτησιφῶντος ἅπαντα μὲν γράψαντος ἐγνώμην βραχέα βούλομαι εἰπεῖν· τὰ δὲ πολλὰ ὑπερβήσομαι, ἵνα ἢ πεῖραν ὑμῶν λάβω, εἰ δυνάσθε τοὺς σφόδρα πονηροὺς, κἂν μή τις προείπῃ, διαγινώσκειν. Ὁ δ' ὅρος κοινὸν ἢ δίκαιον κατ' ἀμφοτέρων αὐτῶν ἀπαγγείλαι πρὸς ὑμᾶς, τοῦτ' ἐρῶ. Πρόειμι δὲ] τῷ ἀληθεῖς κατ' ἀλλήλων ἔχοντες δόξας, ἢ λόγοις ἢ ψευδέσι λέγοντες. Ὁ μὲν γὰρ Κτησιφῶν ἢ τὸ καθ' ἑαυτὸν φησι φοβεῖσθαι, (ἐλπίζει γὰρ δόξειν ἰδιώτης εἶ)) ἀλλὰ τῷ δ' Δημοσθένει ἐν τῇ πολιτείᾳ δεινὸν δειλίαν φησὶ φοβεῖσθαι, ἢ τὴν ἐκπληξίαν ἢ δειλίαν· ὁ δὲ Δημοσθένης εἰς αὑτὸν μὲν ἀποβλέπων, θαρρεῖν φησιν, τῷ δὲ δ' Κτησιφῶντος πονηρίαν καὶ πορνοβοσκίαν ἰσχυρῶς δεδιέναι. Τοὺς δὲ κατηγοροῦντας ἀλλήλων ἀδικεῖν, μηδαμῶς

vulnere, quod ipse sibi consultò inflixit, actiones intenderit. Ita demum colaphis eum mactabat & comminuebat Midias, ut adhuc in capite ejus eminent pugnorum vestigia. Non enim tam caput habet, quàm vectigal.

75. De Ctesiphonte autem, qui scitum hoc conscripsit, pauca mihi restant dicenda. Multa tamen omittam, ut vestrî faciam periculum, an homines scelere & improbitate præcellentes ipsi per vos, indicante nemine, discernere possitis. Id igitur solum quod cum utrisque est commune, quodque de iis meritò dici potest, narrabo. In foro enim volitant & circumcursant alter de altero rite sentientes, nec mendacium ullum dictitantes. Ctesiphon enim negat se sibi quicquam timere (sperat enim se rudem visum fore & ignarum) sed Demosthenis timiditatem & consternationem inauditam, quæstusque, quos in gerendâ Republicâ fecit, vehementer reformidat: Demosthenes autem in se respiciens, animosum se dicit esse & fidentem, nequitiam verò Ctesiphontis & famosa lenocinia graviter perhorrescere. Quos igitur sua mutua sententia improbitatis arguit & incusat, vos commu-

μῶς ὑμεῖς ⓐ κοινοὶ κεῖται τῆ ἐγκλημάτων ἀπολύσητε.

οϛ'. Περὶ δὲ τῆς εἰς ἐμαυτὸν λοιδοριῶν βραχέα βούλομαι προειπεῖν. Πυθάνομαι γὰρ λέξειν Δημοσθένη ὡς ἡ πόλις ὑπ' αὐτοῦ μὲν ὠφέληται, πολλὰ δὲ ὑπ' ἐμοῦ κατα-βέβλαπται· καὶ τὸ Φίλιππον καὶ ⓑ Αλέξανδρον καὶ τὰς ἀπὸ τούτων αἰτίας ἀνοίσειν ἐπ' ἐμέ. Οὕτω γάρ ὀξύς ἐστιν, ὡς ἔοικε, δεινὸς δημιουργὸς λόγων, ὥστε οὐκ ἀπόχρη αὐτῷ, εἰ πεπολίτευμαι πρὸς ὑμῶν ἐγὼ, ἢ εἰρήνας δημηγορίας εἴρηκα, τούτων κατηγορεῖν. Ἀλλὰ καὶ τὴν ἡσυχίαν αὐτοῦ καὶ βίον ἀγαβάλλει, καὶ τὴν σιωπήν μου κατηγορεῖ (ἵνα μηδεὶς αὐτῷ τόπος ἀσυκοφάντητος ⓒ καταλίπηται) καὶ τὰς ὁμιλίας τοῖς γυμνασίοις μετὰ τῶν νεωτέρων μου ἀγανακτεῖ καταμέμφεται. Καὶ κατὰ τὴν δὲ τῆς κρίσεως εὐθὺς ἀρχόμενος καὶ λόγου, φέρε πρὸ αἰτίαν, λέγων ὡς ἐγὼ τοῦ γεγραφὼς οὐχ ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐγραψάμην, ἀλλ' ὑπερηυνύμφος Αλεξάνδρῳ ἀγανακτῶν τοῖς αὐτὸν ἔχθεσιν. Καὶ, νὴ Δί', ὡς ἐγὼ σιωπάνομαι,

communes utriusque arbitri criminibus ne absolvite.

76. De iis verò, quæ in me evomit, convitiis pauca jam præfabor. Dicturus enim est, (ut mihi quidem indicatur) Demosthenes, à se quidem multa commoda, à me autem multa detrimenta civitati esse importata: & simul calamitatum earum crimen, quas nobis intulerunt Alexander & Philippus, in me rejiciet. Tam vehemens enim atque acutus (ut apparet) verborum est artifex, ut non satis ei sit meam in Republ. administrationem aut conciones, quas habui, incusare; sed ipsum vitæ meæ otium atque taciturnitatem invidiosè insectatur, & silentii me insimulat (nequid scilicet ei relinquatur, quod calumniosè deferre & vexare nequeat) consuetudinem porrò & colloquia, quæ in Gymnasiis cum adolescentulis quibusdam habui, criminatur. In hoc ipso denique judicio sub principio orationis suæ acerbissimè me accusat, quòd litem hanc intendi non quò civitati studerem, sed quò Alexandro, ob simultates ei cum Demosthene susceptas, *voluntatis* meæ indicium darem. Equidem per Deos immortales (ut audio) à me percunctaturus

μαι, μέλλῃ με ἀνερωτᾶν, ἀφ' ἑπτὰ τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς πολιτείας αὐτὸς ἐρῶ, τὰ δὲ καθέκαστον οὐκ ἀκώλυτον, οὐδ' ἐγγραφόμενον· ἀλλὰ ἀφαιρεῖσθαι μὲν τοὺς τῶν πολιτείαν ἐπιτηδείων, ἀπιόντος τὴν γραφήν.

οζ'. Ἐγὼ δὲ οὔτε τὰς Δημοσθένους ἀφαιρεθεὶς ἐζήλωκα, οὔτ' ὀλίγῳ τοῖς ἐμαυτοῦ ἀρκούμενος· οὔτε τοὺς εἰρημένους ἐν ὑμῖν λόγους ἐμαυτῷ ἀρρήτους εἶναι βουλόμενος, οὔτε τὰ αὐτὰ τούτων δημηγορήσας ἐδεξάμην ἂν ζῆν. Τῷ δ' ἐμὲ σιωπῶντι, ὦ Δημόσθενες, ἡ δὲ βίου μετριότης παρεσκεύασεν· ἀρχὴ γάρ μοι μικρὰ, καὶ μείζονων αἰσχρῶς οὐκ ὀρεγόμενος· ὥστε καὶ σιγῶν καὶ λέγων βουλευόμενος, ἀλλ' οὐκ ἀναγκαζόμενος ἐπὶ τὸ ἐν τῇ φύσει δαπάνης. Σὺ δ', οἶμαι, λαβὼν μὲν σεσίγηκας, ἀναλώσας δὲ κέκραγας· λέγῃς δὲ οὐχ ὅπως σοι δοκῇ, οὐδ' ἃ βούλῃ, ἀλλ' ὅπως ἂν μισθοῦται σοι πρεσβεύωσιν· οὐκ αἰσχύνῃ δ' ἀναζονευόμενος, ἃ παρελήμα ἐξελέγχῃ ψευδόμενος.

οη'. Ἀπιὼν ἔχθη

cunctaturus est, quamobrem universas suas in Republicâ gerendâ actiones jam quasi in summâ criminer, singulas verò neque interpellârim neque in judicium adduxerim: sed longo interjecto tempore, & cùm ad Reipublicæ administrationem non crebrò accederem, nomen detulerim.

77. Sed neque Demosthenis colloquia atq; consuetudinem mihi unquam æmulanda putavi, neque meorum me pudet: neque quæ coram vobis à me dicta sunt indicta esse velim, neque si quales iste habuit conciones habuissem, mihi diutiùs vivendum putarem. Meum verò silentium, Demosthenes, vitæ meæ frugalitas ac temperantia comparavit. Pauca enim mihi sufficiunt, nec plura turpiter cupio. Quocirca & silentio & voce meâ utor consultò & deliberatè, ad neutrum propter profusum ingenii mei sumptum impulsus. Tu verò accepto *munere* tacebas, consumpto autem, vociferabaris: dicis autem non ea quæ ipse velis, neque cùm tibi libuerit, sed cùm ii, qui vocem tuam mercantur, imperârint. Neque enim Te pudet ea arroganter atq; glorioſè decantare, quæ paulò pòst à te conficta esse arguentur.

78. In

οὐ. Ἀπωλέχθη γὰρ ἡ χὴ τῷδε τῷ ψηφίσματι χαφὴ, ἵνα ἀχ ὑπὲρ τῆς πόλεως ἀλλ' ὑπὲρ τῆ εἰς Ἀλέξανδρον ἐνδείξεώς με φῆς ἀπενεγκεῖν, ἔτι Φιλίππυ ζῶντος, πρὶν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῆναι· οὔπω σὺ τὸ περὶ Παυσανίαν ἐνύπνιον ἑωρακότος, οὐδὲ πρὸς τῇ Ἀθηνᾶν ἐν τῷ Ηφαιστείῳ νύκτωρ διειλεγμένου. Πῶς ἂν οὖν ἐγὼ προγεγενημένου Ἀλεξάνδρῳ, εἰ γε μὴ ταὐτὸ ἐνύπνιον ἐγὼ καὶ Δημοσθένης ἴδομεν;

οθ'. Ἐπιμαίς δέ μοι, εἰ μὴ συνεχῶς ἀλλὰ διαλείπων πρὸς τὸν δῆμον προσέρχομαι· ἐν τῷ ἀξίωσιν ταύτην οἴει λαμβάνειν ἡμᾶς, μεταφέρων οὐκ ἐκ δημοκρατίας, ἀλλ' ἐξ ἑτέρας πολιτείας. Ἐν μὲν γὰρ ταῖς ὀλιγαρχίαις ἐχ ὁ βυλόμενος, ἀλλ' ὁ δυνατεύων κατηγορεῖ· ἐν δὲ ταῖς δημοκρατίαις ὁ βυλόμενος, καὶ ὅτε αὐτῷ δόξῃ. Καὶ τὸ μὲν διὰ χρόνου λέγειν, σημεῖόν ἐστιν ὅτι τοὺς καιρῶν καὶ τοῦ συμφέροντος ἀνδρὸς πολιτευομένου· τὸ δὲ μὴ δὲ

78. In judicium enim adducta est hæc de scito Ctesiphontis actio, quam tu me intendisse dictitas, non quò civitati studerem, sed quò Alexandro *voluntatis* meæ indicium darem, cùm Philippus jam tum superstes esset, priusquam Alexander regno succederet; cùm Tu illud de Pausaniâ somnium nondum videras, nondum cum Minervâ & Junone noctu contuleras. Quomodo igitur ante tempus Alexandro *voluntatis* meæ indicium darem, nisi idem, ac Demosthenes, somnium vidissem.

79. Me autem in eo crimina-

ris, quòd interjecto tempore, non continenter ad Rempublicam accedam: & institutum hoc, quod à me postulas, non ex populari imperio sed alio quodam Reipublicæ genere à te esse traductum, id nos latere arbitraris. Ubi enim obtinet paucorum dominatus, non ille qui vult, sed qui imperio potitur, accusat; in liberis autem civitatibus ille, cuicunque placitum fuerit, aut quandocunque ipsi libuerit. Et quidem qui spatio interjecto ad dicendum accedit, viri sancti, quique Reipublicæ temporibus atque utilitati consulit, magnum præbet indicium: ne

δὲ μίαν προσκλιπεῖν ἡμέραν, ἐργαζομένῳ καὶ μισθαρνοῦντι.

πα'. Ὑπὲρ δὲ οὗ μηδέπω κεκεῖσθαι ὑπ' ἐμοῦ μηδὲ τὰ ἀδικημάτων τιμωρίαν ὑποσχεῖν, ὅταν καταφεύγῃς ἐπὶ τοὺς τοιούτους λόγους, ἢ τὰς ἀκύρους ἐπιβουλὰς ὑπολαμβάνῃς, ἢ σαυτὸν προδιαλογίζῃ. Τὰ μὲν γὰρ περὶ τοὺς Ἀμφισσέας ἠσεβημένα σοι, καὶ τὰ περὶ τὴν Εὐβοϊκὴν δωροδοκηθέντα, λελόγχασιν ἐγκεγεννημένων ἐν οἷς ὑπ' ἐμοῦ φανερῶς ἐξελέγχῃ, ἴσως ἐλπίζεις τὸν δῆμον ἀμνημονεῖν· τὰ δὲ περὶ τοὺς πεπρεσβευκότας καὶ τὰς συμμαχίας ἁρπάγματα, τίς ἂν ἀποκρύψαι λελόγχοις δύναιτ' ἄν; ὅτε νομοθετήσας περὶ τῶν τριακοσίων νεῶν, καὶ σαυτὸν πείσας Ἀθηναίοις ἐπιστάτην τάξαι καὶ ναυπικοῦ, ἐξελέγχθης ὑπ' ἐμοῦ, ἑξήκοντα καὶ πέντε νεῶν ταχυναυτούσων συμμορίαν ὑφηρημένος πλέον τῆς πόλεως ἡμῶν ἀφανίζων ναυπικόν, ἢ ὅτε Ἀθηναίους ἐν Νάξῳ ναυμαχίαν Λακεδαιμονίους καὶ Πόλλιν ἐνίκησε.

πβ'. Οὕτω δὲ ταῖς αἰτίαις ἐνέφραξας τοὺς κατὰ σαυτοῦ παρανομείας, ὥστε τὸν κίνδυνον εἰ μή σοι τῷ ἀδικήσαντι, ἀλλὰ τοῖς ἐπι-

unum verò diem interponere, sordidi est & mercenarii.

80. Cùm verò ad istam defensionem confugies, te nempe nullo à me convictum esse judicio neque scelera supplicio luisse, aut auditores oblivioso esse arbitraris, aut captionibus tuis tibi ipsi imponis. Quæ enim Amphissanorum causâ perpetraveris, quas in rebus Euboicis mercedes acceperis, quandoquidem ea, quibus te aperto in quæstu convici, diu jam effluxerunt tempora, ea, inquam, speres fortasse ex populi memoriâ excidisse: illa verò, quæ ex triremibus triremiumque præfectis rapuisti spolia, quæ unquam vetustas obruet, quæ unquam delebit oblivio? cùm tu, lege de trecentis navibus rogatâ, & civitate à te persuasâ, ut te rei nauticæ præfectum crearent, à me coràm convictus es sexaginta quinque navibus actuariis præfectos triremium spoliâsse; quâ quidem rapinâ majorem nobis classem sustulisti, quàm *quæ tum suppeteret*, cùm navali apud Naxum prœlio Lacedæmonios Pollinque ducem devicimus.

81. Ita verò criminationibus supplicium à te propulsâsti, ut non tibi qui injusta feceris, sed iis,

qui

ἐπεξιῶσι. Πολλὰ μὲ τ Αλέξανδρον ὁ Φίλιππον ἐν ταῖς διαβολαῖς φέρων, αἰτιώμενος δέ τινας ἐμποδίζειν τοὺς τ πόλεως πράγμασι, ἀεὶ δ παρὼν λυμαινόμενος, δ δὲ μέλλον κατεπαγγελλόμενος. Οὕτω πολυτάλαντον εἰσαγγελίαν μέλλων ὑπ' ἐμοῦ, τ Αναξῖνα σύλληψιν δ' Ωρείτης κατεσκεύασας, δ τὰ ἀγορά-σματα Ολυμπάδι ἀγοράζοντος, ὁ τ αὐτὸν ἄνδρα διεφθείρωσας τῇ σαυτῆ χειρί, γράψας αὐτὸν θανάτῳ ζημιῶσαι· ὁ δὲ πρὸ αὐτοῦ ἐν Ωρεῷ κατήγορ, ὁ ἀπὸ τ αὐτῆς βαπτίσεως ἔφαγες ὁ ἔπιες ὁ ἔσπεισας, καὶ τ δεξιὰν ἐνέβαλες, ἄνδρα φίλον ὁ ξένον ποιούμενος, ὁ τοῦτον ἀπέκτεινας, ὁ δεῖ τούτων ἐν ἅπασιν Αθηναίοις ἐλεγχθεὶς ὑπ' ἐμοῦ, ὁ κληθεὶς ξενοκτόνος, ὁ τὸ ἀσέβημα ἠρνήσω, ἀλλ' ἀπεκείνῳ ἐφ' ᾧ ἀνεβόησεν ὁ δῆμος, ὁ ὅσοι ξένοι θεὸς τ ἐκκλησίαν· ἔφησθα δ τοὺς τ πόλεως ἅλας θεὸς πλείονος ποιήσασθαι τ ξενικῆς βαπτίσεως.

πβ'. Επιστολὰς δὲ σιγῶ ψευδεῖς, καὶ κατασκόπων συλλήψεις, καὶ βασάνοις ἐπ' αἰτίαις ἀγενήτοις, ὡς ἐμοῦ μετοῦ

qui in judicium te vocant, sit periculum: nam dum Philippum atq; Alexandrum per calumniam crebrò perstringis, dum certos homines Reipubl. opportunitates intercipere & præcîdere criminaris, res quidem præsentes evertis & labefactas, de futuris autem mirificè polliceris. Denique paulò antè quàm à me in judicium adductus esses, Anaxinum Oritam, qui merces Olympiade emebat, comprendisti, morte damnâsti, tuâ demum manu cruciâsti, & distraxisti; *Anaxinum, inquam,* apud quem in Oreo diversabare, quocum ad eandem mensam accubuisti, edisti, bibisti, libâsti, cui fidem dextramq; porrexisti, quem hospitio amicitiâque tibi junxisti, eum interemisti: & cùm à me coram universis civibus convictus esses, & hospitis occisor appellatus, crimen quidem non negâsti, sed ea respondisti ad quæ populus omnis, omnes qui concionem circumstabant hospites vociferationem ediderunt: dixisti enim, Te mensæ hospitali prætulisse civitatis salem.

82. Falsas autem prætermitto epistolas, nihil dico de emissariis comprensis, aut cruciatibus ob crimina temerè & de nihilo delata

μετά τινων ἐν τῇ πόλει νεωτερίζειν βουλομένῳ. Επειτα ἐπερωτᾷν με, ὡς ἐγὼ συμβαίνομαι, μέλλῃ, τίς ἂν εἴη τοιοῦτος ἰατρὸς, ὅστις τῷ νοσοῦντι μεταξὺ μὲν ἀφιστοῦντι μηδὲν συμβουλεύοι· πεισθεὶς δὲ αὐτὸς ἐλθὼν εἰς τὰ ἔνναπα διεξίοι πρὸς τοὺς οἰκείους, ἃ ὑπισχνεύσας ὑγιὴς ἂν ἐγένετο. Σαυτὸν δ' οὐκ ἀνερωτᾷς, τίς ἂν εἴη δημαγωγὸς τοιοῦτος, ὅστις μὲν δῆμον διαπεσοῦσαν δύναιτο, τοὺς δὲ καιροὺς, ἐν οἷς ἂν σώζεσθαι τὴν πόλιν, ἀπόδοιτο, τοὺς δ' εὖ φρονοῦντας κωλύοι βαβάλλων συμβουλεύειν· ἀπολωλὼς δ' οὐκ τῶν κινδύνων καὶ τὴν πόλιν ἀπηκέστοις κακοῖς περιβαλὼν, ἀξιοῖ παρασκευάσθαι ἐπ' ἀρετῇ, ἀγαθὸν μὲ πεποιηκὼς μηδὲν, πάντων δὲ τῶν κακῶν αἴτιος γεγονώς. Επερωτῶν δὲ συκοφαντηθέντας, οὐκ τῆς πολιτείας ἐπ' ἐκείνων τῶν χειρῶν, ὅτε σὺν σώζεσθαι, βαβ. τί αὐτοὶ οὐκ ἐκώλυσαν ἁμαρτάνειν· ἀπεκείνοις δὲ τὸ πάντων πεισθῆναι, [Οτι

τῆς

inflictis, quasi ego, cum illis quibusdam civibus sociatus, novis rebus studerem. Deinde (ut mihi quidem indicatur) me rogabit, qualis ille existimandus sit medicus, qui, dum morbo laborat ægrotus, nihil dat consilii; postquam verò obierit, ad inferias accedens cum amicis & necessariis ea communicat, quæ si fuissent priùs adhibita, pristinam valetudinem restituissent. Teipsum verò nunquam percunctaris, Demosthenes, qualis ille existimandus sit Reipublicæ administrator, qui populum quidem assentationibus queat lactare, opportunitates autem, quibus civitas servari poterat, abalienat, & prodit; & probos & prudentes cives, ne consilium exponant, criminando prohibet & interpellat: qui cùm periculis timidè se subtraxerit & civitatem malis asperrimis & desperatissimis ærumnis implicârit, qui cùm nihil boni unquam fecerit, omnium verò calamitatum author unus extiterit, auream coronam virtutis ergò postulat. Quærat autem ab iis qui tum, cùm servari poterat civitas, calumniosè ab ipso vexati sunt & à Republicâ exacti, cur nequitiæ ejus non obstiterint; illi etiam nunc denique sic respondebunt,

τῆς μάχης ὑπαγομένης οὐκ ἐσχολάζομεν περὶ τιὺ σὲ τιμωρίαν, ἀλλ' ὑπὲρ τ σωτηρίας τῆς πόλεως ἐπρεσβεύομεν.] Ἐπειδὴ δὲ ὐκ ἀπέχρη σοι δίκην μὴ δεδωκέναι, ἀλλὰ κ δωρεὰς αὐτὰς, καταγέλαστον σὲ τοῖς Ἕλλησι τιὺ πόλιν ποιῶν, σὺ ταῦθ' ὑπέστης, κ τ γεγραφὼ ἀπήνεγκα.

ϖγ'. Καὶ νὴ τοὺς Θεοὺς τοὺς Ὀλυμπίους, ὡς ἐγὼ ϖυθόμην Δημοσθένει λέξειν, ἐφ' ᾧ νυνὶ μέλλω λέγειν ἀγανακτῶν μάλιστα· ἀφομοιοῖ γάρ μ τ φύσιν ταῖς Σειρῆσιν, ὡς ἔοικε· κ γὰρ ὑπ' ἐκείνων κ κηλεῖσθαί φησι τοὺς ἀκροωμένους, ἀλλ' ἀπόλλυσθαι, διόπερ ὐκ εὐδοκιμῶν τ τ Σειρήνων μουσικήν. Καὶ δὴ κ τ τῶν ἐμῶν λόγων ἐμπειρίαν κ τιὺ φύσιν μου γεγενῆσθαι ὑπὸ βλάβης τ ἀκουόντων. Καί τοι τ λόγον τοῦτον ὅλως μ ἔγωγε οὐδενὶ πρέπειν ἡγοῦμαι πρὸς ἐμοῦ λέγειν (τ γὰρ αἰτίας ἀρχὸν, τ αἰτιώμενόν ἐστι δ ἔργον μὴ ἔχειν ὑπισχεῖσθαι) εἰ δ' ἦν ἀναγκαῖον ῥηθῆναι, κ Δημοσθένους ἦν ὁ λόγος, ἀλλ' ἀνδρὸς στρατηγοῦ, μεγάλα μ τῇ πόλει κατεργασαμένου, λέγειν δὲ ἀμαθοῦς.

debunt, [*Commissâ jam pugnâ, non vacabat nobis de tuo supplicio consulere, sed de salute civitatis unicè soliciti in legationibus huc illuc mittendis occupabamur.*] Sed cùm tibi non satis esset supplicium non luisse, nisi etiam & præmia flagitares: atque in eo civitatem nostram Græcis omnibus deridendam objiceres, tum denique *impudentiæ* tuæ me interposui, litemque intendi.

83. Verùm per Deos immortales hoc quod (uti audio) dicturus est Demosthenes, maximè acerbissiméque indignor. Meam scilicet eloquentiam Sirenum cantilenis comparat, quibus non tam mulcentur (inquit) auditores, quàm necantur & perduntur; quocirca malè audit earum harmonia: ita meum ingenium, meam in dicendo peritiam iis qui audiunt exitiosam semper & fatalem esse asseverat. Quam quidem de me similitudinem à nemine fieri decere existimarem (turpe enim criminatori est, si calumnias suas re nequeat comprobare) sin autem oportuit fieri, non eam Demosthenis orationem sed viri cujusdam militaris arbitrarer, optimè de Republicâ meriti, in dicendo autem rudis atque imperiti;

ἀδυνάτου· ἡ τῶν ἀντιδίκων ἀφ' τοῦτο ἐζηλωκότων φύσιν, ὅπι συνοιδεν ἑαυτῷ μὴ ὄντι ἀφαπτεσκλαι δυναμένῳ φράσαι, τὰ δὲ κατήγορον ὀρθῶς δυνάμενον καὶ μὴ πεπραγμένα ὑφ' αὐτοῦ παρειράναι τοῖς ἀκούουσιν, ὡς διώκηκεν. Ὅταν δ' ἐξ ὀνομάτων συγκείμενος ἄνθρωπος καὶ τούτων πικρῶν καὶ βδελύγων, ἔπειτα ὅπι τὴν ἁπλότητα καὶ τὰ ἔργα καταφεύγῃ, πῶς ἂν ἀνάσχοιτο; ἢ τίνι γλῶττῃ, ὥσπερ τὰ αὐλῶν, ἐάν τις ἀφέλοιτο, λοιπὸν ὄφελος ὄστι.

ϖδ'. Θαυμάζω δ' ἔγωγε ὑμᾶς, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ ζητῶ πυθέσθαι, τοῦς τί ἂν ἀποβλέποντες ἀποψηφίσεσθε τὴν γραφήν. Πότερον ὡς τὸ ψήφισμά ὄστιν ἔννομον; ἀλλ' οὐδεμία πώποτε γνώμη τοιαυτοτέρα γεγένηται. Αλλ' ὡς ὁ τὸ ψήφισμα γράψας οὐκ ἀπαιδεύτος ὄστι δίκην δοῦναι; οὐκ ἄρα εἰσὶ παρ' ὑμῖν εὐθῦναι βίᾳ, εἰ τοῦτον ἀφήσετε. Ἐκεῖνο δ' ἂν λυπήσειν, εἰ τοσούτου μὲ σπεπίπλατο ἡ ὀρχήστρα χρυσῶν στεφάνων, οἷς ὁ δῆμος ἐστεφάνωτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀφ' τοῦ Ξενικοῖς

riti; qui ideo adversarii ingenio atq; eloquentiæ gravissimè æmulatur, cùm sibi maximè conscius sit se nihil rerum à se gestarum dicendo posse ornare, accusatorem verò etiam & ea quæ nunquam fecerit, enarrare posse, & quasi revera essent gesta auditoribus exponere. Cùm verò ex vocabulis, iisque amaris admodum & inaniter operosis, homo compositus & conflatus ad dicendi simplicitatem atq; res gestas confugerit, quis unquam sustinebit? cui si orationem eripias, perinde ac si tibiis lingulas abstuleris, nihil reliquum erit in eo *boni*.

84. Ego autem, Athenienses, valdè miror, & scire velim quid vobis in hâc actione excludendâ atque repudiandâ proposituri sitis. An quòd legitimum est decretum? sed nulla unquam sententia legibus antiquis magis adversa rogabatur. An quòd iste, qui decretum tulit, non dignus est supplicio? atqui nulla vobis vitæ & magistratûs gesti rationes reposcendi, si hunc impunem dimiseritis, relinquitur potestas. Illud verò nonne ingemiscendum, siquidem olim aureis coronis, quæ populo à Græcis donabantur, referta esset orchestra, eò quòd dies hic

Ξενικοῖς στεφάνοις ταύτην ἀποδεδόσθαι τὴν ἡμέραν· οὐκ δὲ τὸν Δημοσθένους πολίτευμάτων ὑμεῖς μὲν ἀστεφάνωτοι καὶ ἀκήρυκτοι γένεσθε, οὗτος δὲ κηρυχθήσεται; Καὶ εἰ μέν τις τῶν τραγικῶν ποιητῶν τὸν μὴ ταῦτα ἐπισταμένων, ποιήσειν ἐν θεάτρῳ τὸν Θερσίτην ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων στεφανούμενον, οὐδεὶς ἂν ὑμῶν οὐκ ἂν μείνειεν, ὅτι φησὶν Ὅμηρος ἄναιδρον αὐτὸν εἶναι καὶ συκοφάντην· αὐτοὶ δ' ὅταν τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον στεφανῶτε, οὐκ οἴεσθε ἐν ταῖς τῶν Ἑλλήνων δόξαις συκοφαντεῖσθαι; Οἱ μὲν γὰρ πατέρες ὑμῶν τὰ ἔνδοξα καὶ λαμπρὰ τῶν θεαμάτων ἀνεπίδεκτ' ἦν τῷ δήμῳ, τὰ δὲ ταπεινὰ καὶ καταδεέστερα εἰς τοὺς ῥήτορας τῆς φαύλης ἔτρεπον. Κτησιφῶν δ' ὑμᾶς οἴεται δεῖν ἀφελόντας τὴν ἀδοξίαν ἀπὸ Δημοσθένους προσθεῖναι τῷ δήμῳ. Καὶ φατε μὲν εὐτυχεῖς εἶναι, ὡς καὶ ἐστε καλῶς ποιοῦντες· ψηφιεῖσθε δὲ ὑπὸ μὲν τῆς τύχης ἐγκαταλελεῖφθαι, ὑπὸ Δημοσθένους δὲ εὖ πεποιῆσθαι.

πε'. Καὶ τὸ πάντων ἀτοπώτατον, ἐν τοῖς αὐτοῖς δικαστηρίοις τοὺς μὲν τὰς τῶν δώρων γραφὰς ἀλισκομένους ἀπεμοῦτε,

hic hoſpitalibus coronis tribueretur: nunc autem ſuis in Republicâ adminiſtrandâ conſiliis perficiat Demoſthenes, ut vos coronis præconiiſque ſpoliemini, ipſe autem donetur? Siquis ex tragicis Poëtis, qui theatrum aliquando introibunt, in fabulâ Therſitem à Græcis coronatum induxerit, nemo veſtrum æquè pateretur, quòd eum Homerus imbellem & calumniatorem appellârit: vos autem, cùm iſtiuſmodi hominem coronâ donatis, nonne vos arbitramini Græcorum omnium judiciis fore deriſos ſibiliſq; exploſos? Majores enim veſtri præmia inſigniora & honorificentiora populo tribuebant, viliora autem atque infima in leves ſordidoſque oratores congeſſerunt. Cteſiphon autem arbitratur dedecus, Demoſtheni ademptum, ad populum transferri oportere. Atqui dicitis vos eſſe felices, uti & eſtis, & dicere debetis: decernetis tamen vos quidem à fortunâ in periculis fuiſſe derelictos, à Demoſthene autem meritis beneficiiſque affectos.

85. Quod verò alienum maximè atque abſurdum eſt, in iiſdem judiciis, eos qui repetundarum ſunt damnati, omni dedecore oneratis;

μῶντε, ὃν δ' αὐτοὶ μαθόντ πολιτεύόμενον σώφρονα, στεφανώσετε· ἢ τοὺς μὲ κριτὰς τοὺς ἐκ Διονυσίων, ἐὰν μὴ δικαίως τοὺς κυκλίους χοροὺς κρίνωσι, ζημιῶτε· αὐτοὶ δὲ ὑ κυκλίων χορῶν κριταὶ καθεσηκότες, ἀλλὰ νόμων ἢ πολιτικῆς ἀρετῆς, τοὶς δωρεὰς οὐ κατὰ τοὺς νόμους, οὐδ' ὀλίγοις καὶ τοῖς ἀξίοις, ἀλλὰ τῷ βαρυτάτῳ δώσετε; Επειτ' ἔξεισιν ἐκ ὃ δικασηρίυ ὁ τοιοῦτ κριτὴς, ἑαυτὸν μὲν ἀσθενῆ πεποιηκώς, ἰσχυρὸν δὲ ῥήτορα. Ανὴρ γὰρ ἰδιώτης ἐν πόλει δημοκρατυμένῃ, νόμῳ ἢ ψήφῳ βασιλεύῃ· ὅτ᾽ δ' ἑτέρῳ ταῦτα παραδῷ, καταλέλυκεν αὐτὸς τὴν αὐτοῦ δυναστείαν. Επειθ' ὁ μὲ ὅρκ, ὃν ὀμωμοκὼς δικάζει, συμπαρακολυθῶν, αὐτὸν λυπῇ· δι' αὐτὸν γὰρ οἶμαι γέγονε τὸ ἁμάρτημα· ἡ δὲ χάρις πρὸς ὃν ἐχαρίζετο, ἄδηλ γεγένηται· ἡ γὰρ ψῆφ ἀφανὴς φέρεται.

ϖϛ'. Δοκῶμὲν δ' ἔμοιγε, ὦ Αθηναῖοι, ἀμφότερα, ἢ κατορθοῦν

ratis; hunc autem quem vos ipsi quæstus in Republicâ tractandâ fecisse probè intelligitis, coronâ donabitis? Ludorum etiam Dionysiacorum judices, nisi de choris cyclicis justè decernant, mulctatis: iidem autem vos non chororum cyclicorum judices constituti, sed legum virtutisque civilis, præmia non juxta leges, non paucis, non dignis viris, sed illi, qui gratiâ & ambitione ea assequi contendit, largiemini? Et verò ex judiciis egressus est hujuscemodi judex, qui Oratorem quidem potentem, se autem debilem atque infirmum reddiderit. Vir enim privatus in civitate liberâ & populi potentiæ subditâ, lege & calculo dominatur: cùm verò alteri hoc jus suum concesserit, suum etiam principatum ipse dissipavit. Deinde sacramenti, quo obligatus judicat, ingrata recordatio intimis sensibus semper obversatur, animumque divexat; eò enim, *quòd sacramentum neglectum fuerit*, crimen arbitror committi: gratia verò ei, cui beneficium facere studebat, non innotescit: clam enim atque arcanè fertur calculus.

86. Videmur autem, Athenienses, eâdem imprudentiâ atque temeri-

χατορθοῦν καὶ παρακινδυνευέιν εἰς τὴν πολιτείαν, οὐ σωφρονοῦντες. Οπ μὲ γὰρ ὅτι τῆς νῦν χαρᾶν ⓐ πολλοὶ τοῖς ὀλίγοις προήεσθε τὰ τῆς δημοκρατίας ἰσχυρά, οὐκ ἐπαινῶ· ὅτι δ' ὑ γεγένηται φοβερὰ καθ' ἡμᾶς ῥητόρων πονηρῶν ἅμα ὑ τολμηρῶν, εὐτυχοῦμεν. Πρότερον μὲ γὰρ τοιαύτας φύσεις ἐνέγκε τὸ δημόσιον, αἳ ῥᾳδίως ὕπω χατέλυσαν ⓑ δῆμον· ἔχαιρε γὰρ κολακευόμενος· ἔπειτ' αὐτὸν, οὐχ οὓς ἐφοβεῖτο ἀλλ' οἷς ἑαυτὸν ἐνεχείρισε, χατέλυσαν. Ενιοι δὲ καὶ αὐτοὶ τ Τριάκοντα ἐγένοντο, καὶ πλείους ἢ χιλίους καὶ πεντακοσίους τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀπέκτειναν, πρὶν τὰς αἰτίας ἀκοῦσαι, ἐφ' οἷς ἔμελλον ἀποθνήσκειν· ὑ οὐδ' ὅτι τὰς ταφὰς ὑ ἐκφορὰς τῶν τελευτησάντων εἴων τοὺς προσήκοντας ποιεῖσθαι γένεσθαι. Οὐχ ὑφ' ὑμῶν αὐτοῖς ἔξετε τοὺς πολιτευομένους; οὐ ταπεινώσαντες ἀποπέμψετε τοὺς νῦν ἐπηρμένους; οὐ μέμνησθ', ὅτι οὐδεὶς πώποτε πρότερον ἐπέ-

temeritate & negotiorum ſuſceptorum compotes fuiſſe, & Rempublicam periculis objeciſſe. Quòd enim his noſtris temporibus populus, civitatis pars maxima, publicæ libertatis præſidia paucis tradat & ſubjiciat, non laudo: quòd autem petulantium atque improborum oratorum non ingens adeò fœtus increbreſcat, beatos nos eſſe arbitror. Ea enim olim ingenia produxit civitas, quæ hoc modo populum facillimè diſſipabant; adulationibus enim & blanditiis gaudebat: adeò illum non ii à quibus timebat, ſed ii quorum fidei ſeſe commendârat, profligabant. Quorum quidem nonnulli etiam in triginta tyrannorum numero fuerunt, & pluſquam mille & quingentos cives indictâ cauſâ morte mulctabant, priuſquam crimina, propter quæ morituri erant, audiiſſent: neque neceſſariis & cognatis ad mortuorum tumulos, ad cadaver efferendum conveniendi copiam fecerunt. Vos igitur nonne eos, qui Rempublicam gerunt, veſtræ potentiæ ſubditos tenebitis? nonne eos, qui elati ſunt imperio atque inſolentes, proteretis atque in exilium ablegabitis? Nonne meminiſtis, neminem unquam

ἐπέθετο τῇ τοῦ δήμου καταλύσῃ, πεῖν ἂν μείζω τ̃ δικαιρεῖων ἰσχύσῃ;

πζ'. Ηδέως δ' ἂν ἔγωγε, ὦ Αθηναῖοι, ἀναλογισαίμιλν σ̃αντ̃ον ὑμ̃ῖν πρὸς ϖ̃ γεγράφαντα τὸ ψήφισμα, ἀφ' ποίας εὐεργεσίας ἀξιοῖ Δημοσθένιλν στεφανῶσαι. Εἰ μὲν γὰρ λέγοις, (ὅθεν τιν̃ ἀρχὴν τοῦ ψηφίσματ@ ἐποιήσω) ὅτι τὰς τάφρους τὰς πρὸ τὰ τείχη καλῶς ἐτάφρευσε, θαυμάζω σε· τοῦ γὰρ ζῶντα ἐξειργασθῖναι καλῶς, τὸ γενηθὲν τάπον, μείζω κατηγορίαν ἔχει. Οὐ γὰρ πεπαρακώσαντα χρὴ τὰ τείχη, οὐδὲ τὰς τάφρους, οὐδὲ τὰς δημοσίας ταφὰς ἀνελόντα τ̃ ὀρθῶς πεπολιτευμένων δωρεὰς αἰτεῖν, ἀλλ' ἀγαθ̃ τιν@ αἴτιον γεγενημένον τῇ πόλει. Εἰ δὲ ἥξεις ὅτι τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ψηφίσματ@, ἐν ᾧ πεπόλμηκας γράφειν, ὡς ἔστιν ἀνὴρ ἀγαθὸς, ὁ δ' ἀπελὴς λέγων καὶ πράττων τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ τῷ Αθηναίων, ἀφελὼν τ̃ ἀλαζονείαν

quam ad populare imperium diſſipandum ſe accinxiſſe, niſi qui priùs judiciorum vim atque authoritatem ſuperârit.

87. Libenter equidem, Athenienſes, ad *Cteſiphontem*, qui ſcitum tulit, orationem meam referrem, coramq; vobis perpenderem, quænam propter merita atque beneficia Demoſthenem coronâ donandum decernat. Si enim dicis, *Cteſiphon* (unde ſciti tui exordium ſumpſiſti) *eum coronâ donandum eſſe*, quòd foſſas murosque ample refecerit, Te quidem valdè demiror: graviorem enim culpam ſuſtinet quòd cur foſſis egeremus author extiterit, quàm quæ earundem refectione eluatur aut compenſetur. Non enim eum, qui Rempublicam rectè gerit, oportet præmia flagitare, quòd muros obvallârit, quòd foſſas extruxerit, quòd tumulos publicos exædificârit, ſed quòd bonum aliquod civitati comparârit. Sin autem ad ſecundam decreti partem acceſſeris, in quâ auſus es ſcribere, quòd vir bonus ſit, quódque tum dictis tum factis optimè de populo Athenienſi mereri ſemper perſiſtat, omiſſâ faſtuoſâ

ζονείαν ἡ Φ κόμπον τοῦ ψηφίσματος, ἄφαι τὴν ἔργων, ὑπόδειξον ἡμῖν ὅ,τι λέγεις. Τὰς μὲν γὰρ πρὸς τοὺς Ἀμφισσέας καὶ τοὺς Εὐβοέας δωροδοκίας παραλείπω· ὅταν δὲ τῆς πρὸς Θηβαίους συμμαχίας τὰς αἰτίας ἀναπτῇς Δημοσθένει, τοὺς μὲν ἀγνοοῦντας ἐξαπατᾷς, τοὺς δὲ εἰδότας ἡ ἀληθινομύθους ὑβρίζεις. Ἀφελῶν γὰρ Φ χρυσὸν ἡ τιμὴν δόξαν τιμὴν τούτων, δι' ἣν ἐγένετο ἡ συμμαχία, οἴει λανθάνειν ἡμᾶς, τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα Δημοσθένει προσπεποιημένος.

ιη'. Ηλίκον δ' ἐστὶ τὸ ἀλαζόνευμα τοῦτο, ἐγὼ πειράσομαι μεγάλῳ σημείῳ δηλῶσαι. Ὁ γὰρ τῶν Περσῶν βασιλεὺς, ἡ πολλῷ πρότερον χρόνῳ τῆς Ἀλεξάνδρου διαβάσεως εἰς τὴν Ἀσίαν, κατέπεμψε τῷ δήμῳ ἡ μάλα ὑβριστικὴν ἡ βαρβάροις ὑπερηφάνου, ἡ ἧ τότε δὴ ἄλλα ἡ μάλ' ἀπαραιτήτως διελέχθη, ἡ ὑπὸ τελευτῆς ἐνέγραψεν ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ, [Ἐγὼ (φησὶν) ὑμῖν χρυσίον ἡ δώσω, μή με αἰτεῖτε,

stuosâ illâ orationis jactantiâ, omisso grandi verborum tumore, ad facta ejus redi, ostende nobis quid sit quod dicis. Quæstus enim eos atque mercedes, quas in rebus Amphissanis atque Euboicis fecit, prætermitto: cùm verò Demostheni Thebanæ societatis pactionem ascribas, ignaros quidem decipis atque illudis, iis verò, qui sciunt atque sentiunt, contumeliam imponis. Dissimulatâ enim ratione temporum, detractâque horum dignitate atque existimatione, quæ *Thebanos* ad societatem firmandam impulit, nobis occultum esse arbitraris, te gloriam civitatis & claritatem Demostheni affinxisse.

88. Quanta verò hæc sit arrogantia atque insolentia, magno vos argumento docere conabor. Persarum enim Rex, non multò antè quàm in Asiam transiret Alexander, misit ad populum literas minaces, acerbas & contumeliarum plenissimas; in quibus tum multa alia ferociter atque inhumanè dicebat, tum hoc etiam sub fine scripsit, [*Ego verò* (inquit) *vobis aurum non dabo; ne igitur id me postula-*

τεῖτε, ὃ οὐ λήψεσθε.] Οὕτω μέν τοι ὁ αὐτὸς ἐξαπαλαηφθεὶς ὑπὸ τῶν νυὶ παρόντων αὐτῷ κινδύνων, οὐκ αὐτοιούτων Ἀθηναίων, αὐτὸς ἑκὼν κατέπεμψε τριακόσια τάλαντα τῷ δήμῳ, ἃ σωφρονῶν οὐκ ἐδέξατο. Ὁ δὲ κομίζων ὑμῖν τὸ χρυσίον χαλεπὸς καὶ φόβερος, καὶ χρεία συμμάχων· τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ τοὺς Θηβαίων συμμαχίαν ἐξειργάζετο. Σὺ δὲ τὸ μὲν τῶν Θηβαίων ὄνομα καὶ ὃ τῆς δυσχερεστάτης συμμαχίας διοχλεῖς ἀεὶ λέγων· τὰ δ' ἑβδομήκοντα τάλαντα ὑφαιρεθέντα, ἃ παρελαβὼν ἐκ βασιλικοῦ χρυσίου ἀπεστέρησας. Οὐ δι' ἔνδειαν μὲν χρημάτων, ἕνεκα πέντε ταλάντων, ἃ ξένοις τοῖς Θηβαίοις τὴν ἀκρόπολιν καὶ πύλας ἔδοσαν; Διὰ σὲ δὲ τάλαντα ἀργυρίου, πάντων Ἀρκάδων ἐξελευθέρων καὶ τῶν ἡγεμόνων ἑτοίμων ὄντων βοηθεῖν, ἡ παρῆξις ἐγένετο; Σὺ δὲ πλουτεῖς, καὶ ταῖς ἡδοναῖς ταῖς σαυτοῦ χορηγεῖς· καὶ τὸ κεφάλαιον, ὃ μὲν βασιλικὸν χρυσίον πᾶσι τοῦτο, ὃ δὲ κίνδυνοι περὶ ὑμῖν.

ϖθ'. Ἄξιον

te, nunquam enim accipietis.] Idem tamen ille periculis, quæ nunc etiam ei impendent, deprehensus atque oppressus, populo non postulanti trecenta talenta ipse ultrò misit, quæ tamen populus, quâ erat modestiâ, non accepit. Temporis igitur ratio, *Regis* timor, sociorum necessitas aurum vobis comparabant: quæ etiam eadem Thebanos ad fœdus faciendum impulerunt. Tu autem nihil nisi Thebanorum nomen effutis, & infelicissimæ illius societatis memoriâ enecas nos & fatigas: septuaginta autem ex auro illo regali talenta, quæ tu compilâsti atque intercepisti, cautè retices. Nonne in pecuniæ difficultate, cùm quinque talenta iis essent oblata, arcem Thebanis tradere noluerunt milites externi? nonne propter novem argenti talenta, cùm Arcades universi in expeditionem egrederentur, eorumque duces ad auxiliandum parati essent, res erat infecta? Tu autem ditescis, & voluptatibus tuis sumptum suggeris: uno demum verbo, ad illum defertur aurum regale, vobis verò obtingunt pericula.

89. Operæ

ϖθ'. Αξιον δ' ὀϱθῶς ἡ ἀπαϱδυσίαν αὐτῶν θεωϱῆσαι. Εἰ γὰϱ τολμήσας Κτησιφῶν μὲν Δημοσθένη ϖϱοσκαλέσῃ λέξοντα εἰς ὑμᾶς, ὅτῳ δ' ἀναβὰς ἑαυτὸν ἐγκωμιάσῃ, βαϱύτεϱον τὸ ἔϱγων ἂν πεπόνθατε τὸ ἀκϱόαμα ἢ νῦν. Οπου γὰϱ τοὺς μὴ ὄντως ἄνδϱας ἀγαθοὺς, οἷς πολλὰ καὶ καλὰ συμβέβηκεν ἔϱγα, ἂν τοὺς καθ' ἑαυτοὺς ἐπαίνους λέγωσιν, ὑφέϱομεν· ὅταν δὲ ἄνθϱωπος αἰσχύνῃ τὴν πόλεως γεγονὼς ἑαυτὸν ἐγκωμιάζῃ, πῶς ἂν τὰ τοιαῦτα καϱτεϱήσειεν ἀκούων; Από μὲν οὖν τῆς ἀναισχύντου ϖεϱιβλεπτείας ἐὰν σωφϱονῇς, ἀποστήσῃ· ποίησαι δὲ, ὦ Κτησιφῶν, ἐμοὶ σαυτὸν τὴν ἀπολογίαν. Οὐ γὰϱ δὴ ϖου τοῦτό γε σκήψῃ, ὡς ὑ δυνατὸς εἶ λέγειν· ὑ γὰϱ ἂν ἄποποι σοι συμβαίνοι, εἰ ϖεφύκει μέν ποθ' ὑπέμεινας ϖϱεσβευτὴς ὡς Κλεοπάτϱαν τὴν Φιλίππου θυγατέϱα χειϱοτονῆσαι, σωναχθεισῶν ἐπὶ τῇ τοῦ Μολοσσῶν βασιλέως Αλεξάνδϱου τελευτῇ, νυνὶ δὲ ὑ φήσεις δυνασθαι λέγειν. Επειτα γυναῖκα μὲν ἀλλοτϱίαν ϖενθοῦσαν

89. Operæ verò erit pretium ad inſcitiam eorum atque vecordiam attendere. Si enim auſus fuerit Cteſiphon Demoſthenem ad dicendum accerſere, & ille in ſuggeſtum prodiens laudes ſuas pleno ore decantârit, multò gravior vobis ea erit narratio quàm ipſa, quæ ab eo paſſi eſtis, incommoda. Cùm enim viros virtute præcellentes, quorum clariſſimas res geſtas probè intelleximus, in ſuis ipſorum præconiis verſari non ſuſtinemus: hominem, qui civitati opprobrio eſt & dedecori, laudes ſuas celebrantem quæ unquam audire perferet patientia? Ab hoc igitur impudentiſſimo inſtituto, ſiquid tibi ineſt prudentiæ, deſiſtes: tuam autem cauſam, Cteſiphon, ipſe defendes. Nunquam enim refugies atque tergiverſabere, tanquam dicendi rudis eſſes & imperitus: abſurdum enim eſſet, ſi cùm olim Te legatum ad Cleopatram Philippi filiam paſſus es decerni, ut ei ob Alexandri Moloſſorum Regis interitum condoleres, nunc te ad dicendum non inſtructum eſſe affirmes. Peregrinam enim mulierem mœſtam ac dolentem

σθαι σώσασι τοὺς Ἀθηναίους, γέλωτας δὲ μᾶλλον ψήφισμα οὐκ ἀπολογήσῃ;

ζ'. Ἡ ποίους ἐστὶν ὃν χρὴ στεφανοῦσθαι, οἵους μὴ γινώσκεσθαι ἄμεινον τοῦ εὖ ποιοῦντος, ἢ μή τις σοι σωτείποι; Ἐπερώτησον δὲ τοὺς δικαστάς, εἰ ἐγίνωσκον Χαβρίαν καὶ Ἰφικράτην, καὶ Τιμόθεον, ἢ πόθεν ἔλαβον αὐτῶν ἀφ' οὗ τὰς δωρεὰς αὐτοῖς ἔδοσθε καὶ τὰς εἰκόνας ἔστησθε; Ἅπαντες γὰρ ἅμα σοι ἀποκεκινδύνευται, ὅτε Χαβρίας μὲν, ἀφ' οὗ τὴν περὶ Νάξον ναυμαχίαν· Ἰφικράτης δὲ, ὅτε Μοίραν Λακεδαιμονίων ἀπέκλεινε· Τιμόθεος δὲ, ἀφ' οὗ τὸν εἰς Κέρκυραν· καὶ ἄλλοις, ὧν ἐκάστου πολλὰ καὶ καλὰ κατὰ τὸν πόλεμον ἔργα πέπραχται. Δημοσθένης δ' ἐάν τις ἐρωτᾷ ἀφ' οὗ δώσετε, ὅτι δωροδόκος, ὅτι δειλὸς, ὅτι τὴν τάξιν ἔλιπε. Καὶ πότερον τούτοις τιμήσετε, ἢ ὑμᾶς αὐτοὺς ἀτιμήσετε καὶ τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ μάχῃ τελευτήσαντας;

lentem consolando erigere potuisti; scito autem à Te mercedis ergò conscripto causam tuam non ipse defendes?

90. An verò talis ille est, quem coronâ donandum decrevisti, ut ab iis de quibus bene meritus est ignoretur, nisi quis tecum pro eo perorârit? Percunctare judices, norintne Chabriam, Iphicratem & Timotheum: & quære ab iis, quâ de causâ præmia iis tribuerint imaginesque collocârint? Omnes uno ore tibi hoc responsum dabunt, Chabriæ imaginem fuisse positam, propter eam in Naxo pugnam navalem; Iphicrati, quòd Lacedæmoniorum *Moram* interfecerat; Timotheo, quòd ad Corcyram *liberandam* classem provexerat; aliis denique permultis, quòd plurimas præclarissimasque res in bello gesserant. Siquis autem scisciteret, quâ de causâ Demostheni præmium negatis, *respondeatis*, quia turpissimo quæstui se addicit, quia timidus est & imbellis, quia à statione recessit. Utrum igitur hunc honore afficietis, an vos ipsos & illustres illos Heroas, qui in bello pro vobis ceciderunt, infamiâ notabitis?

σαντας; ὃς νομίζεθ' ὁρᾶν φετλιάζοντας, εἰ ὕτω περιφανωθήσεται. Καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινὸν, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ τὰ μὲν ξύλα καὶ τοὺς λίθους καὶ τὸ σίδηρον, τὰ ἄφωνα καὶ ἀγνώμονα, ἐάν τινα ἐμπεσόντα ἀποκτείνῃ, περιορίζομεν· καὶ ἐάν τις αὐτὸν ἀφανίσηται, τιμῶ χεῖρα τοῦτο πεποίηκεν τοῦ σώματος ἀπομεν· Δημοσθένη δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, τὸ γεράνατα μὲν τὴν παυσάτιλλον ἔξοδον, πεφυκότα δὲ τοὺς γραπτώτας, τοῦτον ὑμεῖς τιμήσετε. Οὐκοῦν ὑβρίζονται μὲν οἱ τελευτήσαντες· ἀθυμότεροι δὲ ἂν ζῶντες γίνονται, ὁρῶντες τὸ ἀρετῆς ἆθλον τὸ θανάτου κείμενον, τιμῶ δὲ μνήμῃ ἐπιλείπουσ.

ϛα'. Τὸ δὲ μέγιστον, ἐὰν ἐρωτῶσιν ὑμᾶς οἱ νεώτεροι, πρὸς ποῖον παράδειγμα χρὴ αὐτοὺς τὸ βίον ποιεῖσθαι, τί ἀποκρινεῖσθε; Εὖ γὰρ ἴστε ὅτι ἡ παλαίστρα, οὐδὲ τὰ διδασκαλεῖα, οὐ τὴ μουσικὴ μόνον παιδεύει τοὺς νεωτέρους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὰ δημόσια κηρύγματα. Κηρύττεταί τις ἐν

tabitis? quos omnes cogitatione veſtrâ intuemini, quiritantes & indignantiſſimè ſtomachantes, ſi homo iſte coronâ donabitur. Enimverò acerbum eſſet atque indignum, ſi ligna, lapides, & ferrum, res mutas ſenſuque carentes, ſi quo caſu aliquem inflixerint occiderintque, amandamus; ſi quando quis mortem ſibi conſciverit, manum eam, quæ plagam intulit, ſeorſim à corpore ſepelimus: Demoſthenem tamen, qui ultimam hanc expeditionem decrevit, qui milites prodidit, præmio ornabitis. Contumeliâ igitur afficiuntur mortui; vivi autem ad maximam deſperationem redacti animo cadunt, cùm virtutem quidem ſuam morte compenſatam, memoriam autem brevem & caducam intuentur.

91. Jam verò (quod eſt omnium maximum) ſi à vobis quærant adoleſcentuli, quodnam ad exemplum vitam ſuam dirigere debeant, quid reſpondebitis? Probè enim noſtis quòd neque Palæſtra, neque literarum ludi neque muſica tantùm, ſed multò magis publica præconia ad pueros erudiendos conducunt. Prædicaturne aliquis in

σὺν τῷ θεάτρῳ, ὅτι στεφανοῦται ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας καὶ εὐνοίας, ἄνθρωπος ἀσελγὴς ὢν τῷ βίῳ καὶ βδελυρὸς; ὁ δέ γε νεώτερος τοῦτ' ἰδὼν διεφθάρη. Δίκλιν τις δέδωκε πονηρὸς καὶ πορνοβοσκὸς, ὥσπερ Κτησιφῶν; οἱ δὲ γε ἄλλοι πεπαίδευνται. Ταναντία τις ψηφισάμενος τοῖς καλῶν καὶ δικαίων, ἐπανελθὼν οἴκαδε παιδεύσει υἱόν; ὁ δέ γε εἰκότως οὐ πείθεται. Ἀλλὰ τὸ νυθετεῖν σύνταθα σχολεῖν ἤδη δικαίως ὀνομάζεται. Ὡς οὖν μὴ μόνον κρίνοντες ἀλλὰ καὶ θεωρούμενοι, οὕτω τὴν ψῆφον φέρετε εἰς ἀπολογισμὸν τοῖς μὴ νῦν οὐ παροῦσι τῶν πολιτῶν, ἐπερησομένοις δὲ ὑμᾶς τί ἐδικάζετε. Εὖ γὰρ ἴστε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι τοιαύτη δόξει ἡ πόλις εἶναι, ὁποῖός τις ἂν ᾖ ὁ κηρυττόμενος. Ἐστι δὲ ὄνειδος μὴ τοῖς προγόνοις ὑμᾶς, ἀλλὰ τῇ τοῦ Δημοσθένους ἀναισχυντίᾳ προσκαθιῶσαι.

ζβ'. Πῶς

in theatro, quòd coronâ donatur virtutis ac fortitudinis ergò benevolentiæque, homo moribus ſuis impurus maximè & ſceleratus? his verbis auditis, corrumpitur adoleſcentulus & depravatur. Pœnaſne dedit aliquis homo nefarius & lenocinio addictus, uti Cteſiphon? cæteri omnes docentur & informantur. Scitumne aliquis bonis moribus legibuſque adverſum conſcribit, domumque reverſus filium ad probitatem erudit? at hunc nihil quicquam movet cohortatio. Monere enim atque hortari, hîc nihil aliud quàm enecare atque obtundere meritò dicatur. Quocirca non ſolùm quia judices ſedetis, ſed quia omnium oculi in vos ſunt converſi, ita ſententiam pronuntiate, ut iis, qui quidem ab hodiernâ cauſâ abſunt ſed de judicio veſtro percunctaturi ſunt, rationem reddere poſſitis. Probè enim noſtis, Athenienſes, talem omnibus viſam iri civitatem, qualis eſt ille de quo fit præconium. Opprobrium autem erit vobis, quòd non majorum rebus geſtis, ſed Demoſthenis timiditati atque ignaviæ aſſimiles eſtis.

92. Nullo

ξβ'. Πῶς οὖν ἄν τις τ' ϛαυτῷ αἰχμάλω ἐκφύγοι; ἐὰν τοὺς περιλαμβάνοντας τὰ κοινὰ καὶ φιλάνθρωπα τ' ὀνομάτων, ἀπίστους ὄντας τοῖς ἤθεσι, φυλάξησθε. Ἡ γὰρ εὔνοια καὶ τὸ τ' δημοκρατίας ὄνομα κεῖται μὲν ἐν μέσῳ· φθάνουσι δ' ἐπ' αὐτὰ καταφεύγοντες τῷ λόγῳ, ὡς ὀπτιπολὺ, οἱ τοῖς ἔργοις πλεῖστον ἀπέχοντες. Ὅταν γὰρ λάβητε ῥήτορα ξενικὸν πεφάνων καὶ κηρυγμάτων ἐν τοῖς Ἕλλησιν ὀπτημουμένα, ἐπαινάγη αὐτὸν κελεύετε καὶ τ' λόγον (ὥσπερ τὰς βεβαιώσεις τ' κηρυγμάτων ὁ νόμος κελεύει ποιεῖσθαι) εἰς βίον ἀξιόχρεων καὶ πρόπον σώφρονα· ὅταν δὲ ταῦτα μὴ μαρτυρῆται, μὴ βεβαιῶτε αὐτῷ τὰς ἐπαίνους· καὶ τ' δημοκρατίας ὀπτμελήσητε, ἤδη λαφθυρούσης ὑμᾶς. Ἡ γὰρ δεινὸν ὑμῖν δοκεῖ εἶ) ὅπ ὃ μὴ βουλευτήριον καὶ ὁ δῆμος προρᾶται, αἱ δ' ὀπτολαὶ καὶ αἱ πρεσβεῖαι ἀφικνῶν) εἰς ἰδιωτικὰς οἰκίας, καὶ πρὸς τ' τυχόντων ἀνθρώπων, ἀλλὰ πρὸς τῶν πρωτευόντων ἐν τῇ Ασίᾳ καὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ;

92. Nullo igitur modo infamiam hanc & turpitudinem evitabitis, niſi ab iis, qui quidem humaniſſima & maximè popularia nomina ſibi vendicant, moribus autem ſunt infidi, omni prudentiâ caveatis. Benevolentia enim & popularis dominatio in medio ponuntur; illi verò ſæpius eas ſibi verbo aſſumunt, qui ab iis re quàm longiſſimè abhorrent. Cùm igitur aliquis inter vos orator coronas hoſpitales atque præconia coram Græcis facienda efflagitat, jubete eum orationem ſuam ad vitam laudabilem, ad mores ſanctos & pudicos (uti quidem præconiorum confirmationes fieri jubet lex) exigere atque referre. Sin autem hæc morum integritas non probata fuerit & teſtata, ne ei præconium confirmate: popularisque imperii, jam penè è manibus veſtris elapſi, curam ſuſcipite. Nonne vobis grave atque acerbum videtur, ſenatûs populique authoritatem negligi & contemni, literas autem & legationes non à viris infimis & vulgaribus, ſed ſummis totius Aſiæ Europæque optimatibus in domos privatas pervenire?

πῃ; Καὶ ἐφ' οἷς ὅτιν ἐκ τῶ νόμων ζημία θάνατος, ταῦτά τινες οὐκ ἀξαρνοῦνται ποιῆσαι, ἀλλ' ὁμολογοῦσιν ἐν τῷ δήμῳ, καὶ τὰς ἐπιστολὰς ἀλλήλοις παραναγινώσκουσι· καὶ παρακελεύονται ὑμῖν ἀεὶ μὴ, βλέπειν εἰς τὰ ἑαυτῶν πεπόμενα, ὡς φύλακες τῆς δημοκρατίας· ἕτεροι δ' αὐτοῦσι δωρεὰς, ὡς σωτῆρες τῆς πόλεως ὄντες. Ὁ δὲ δῆμος ἐκ τῆς ἀθυμίας τῶν συμβεβηκότων, ὥσπερ παραγενομένως ἢ παρανοίας ἑαλωκὼς, αὐτὸ μόνον τοὔνομα τῆς δημοκρατίας πεποίηται, τὰ δ' ἔργων ἑτέροις παρακεχώρηκεν. Ἐπειτ' ἀπέρχεσθε ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν οὐ βουλευσάμενοι, ἀλλ' ὥσπερ ἐκ τῶν ἐράνων, τὰ πεπόμενα νεμάμενοι. Ὅπου δ' ἂν λήρῃ, ἐκεῖθεν ὁ λόγον ποιήσατε.

ξγ'. Ἐγένετο τις (ἄχθομαι δὲ πολλάκις μεμνημένος τὰς ἀτυχίας τῆς πόλεως) οἰκτρῶς ἀνὴρ ἰδιώτης, ὃς ἐκπλεῦσαι μόνος εἰς Σάμον ἐπεχείρησας, ὡς πρεσβύτης τῆς πατρίδος αὐθήμερον ἀπὸ τῆς ἐξ Ἀρείου Πάγου βουλῆς θανάτῳ

venire? Et ea, quæ ex legum præscripto morte sunt luenda, non modò non hæsitant perpetrare nonnulli, sed in propatulo etiam audent fateri, literasque à longinquo missas inter se recitant & communicant: vos porrò hortantur alii, ut in se tanquam publicæ libertatis propugnatores intueamini; alii autem præmia, tanquam salutis publicæ procuratores, deposcunt. Populus autem animo fractus iisque, quæ passus est, debilitatus & oppressus, tanquam senio aut amentiâ quâdam delirans, nomen tantummodò libertatis retinet, eam autem ipsam aliis remisit. Tum ex concionibus migratis, non ut qui consultâritis, sed quasi ex cœnâ collatitiâ, fragmentis inter vosmet tributis, discesseritis. Ac ne vobis delirus videar, id quod dicturus sum attendite.

93. Erat hîc quidam (vehementer sanè angor, quòd ærumnas publicas toties refricare mihi sit necesse) sed fuit vir quidam privatus, qui quòd ad Samon tantùm navigare aggressus fuerit, eo ipso die ab Areopagitarum consessu proditionis nomine morti damna-

τῳ ἐζημιῶθη. Ετερος δ' ἰδιώτης ἐκπλεύσας εἰς Ρόδον, ὅπ τ φόβον ἀνάνδρως ὑπέγκε, φεύγω ποτὲ εἰσπγέλθη, ἡ ἴσαι αἱ ψῆφοι ἀπῆ γενόντο· εἰ δὲ μία μόνον μετέπεσεν, ἀφῆρεις ἂν ἡ ἀπέθανεν. Αντιθῶμεν δὴ τὸ νυῦ γινόμενον. Ανὴρ ῥήτωρ ἁπάντων τ κακῶν αἴτιος, ἔλιπε μὲ τὴν ἀπὸ γραπτοπέδου τάξιν, ἀπέδρα δ' ἐκ τ πόλεως· ὕτος στεφανῶσθαι ἀξιοῖ ἡ κηρύτεσθαι οἴεται δεῖν· οὐκ ἀποπέμψετε τὸν ἄνθρωπον, ὡς κοινὸν τ Ελλήνων συμφορᾶν; ἢ συλλαβόντες ὡς λῃςὴν τ πραγμάτων, ἐπ' ὀνομάτων ἀφ' τ πολιτείας πλέονται, τιμωρήσετε; Καὶ τ χρηςὸν μέμνησθε, ὃν ὧ τ ψῆφον φέρετε· ἡμερῶν μὲ ὀλίγων μέλλ τὰ Πύθια γίνεσθαι, καὶ τὸ συνέδριον τὸ τ τῆς Ελλήνων συλλέγεσθαι. Διαβέβληκε δ' ἡμᾶς ἡ πόλις ὑπ τ Δημοσθένης πολιτευμάτων πρὸς τοὺς νεῦ χρηςούς. Δόξετε δὲ ἐὰν μὴ τοῦτον στεφανώσητε, ὁμογνώμονες εἶ τοῖς παραβαίνουσι τὴν κοινὴν εἰρήνην.

damnatus est. Erat item alter homo privatus, qui Rhodum navi profectus, eò quòd periculis publicis timidè se subtraxerat, in judicium vocatus est, & paribus suffragiis evasit; quòd si unus tantùm *ex albis calculis* intercidisset, aut ad exilium aut mortem fuerat damnatus. Cum iis itaque ea, quæ nunc fiunt, comparemus. Orator, malorum omnium civitati author, à statione recessit, ex urbe se subtraxit; idem hic coronam petit, & præconium de se fieri postulat: nonne hominem hunc, ut communem totius Græciæ pestem, in exilium exigetis? aut eum, quasi rerum prædonem, verborum autem ope per Rempublicam navigantem, gravi supplicio mactabitis? Tempus etiam, in quo sententiam pronuntiatis, vobis in mentem veniat: paucos jam intra dies agentur Pythia, & commune totius Græciæ concilium cogetur. Nostra civitas, propter Demosthenis in Republicâ consilia & administrationem, gravissimis calumniis oneratur. Si igitur hunc coronâ donatis, cum iis, qui communem pacem violant, conjurâsse

 videbimini;

ρήνιλω· ἐὰν δὲ τοιοῦτον τοῦτον παράξητε, ἀπολύσετε τὸ δῆμον τῶν αἰτιῶν.

ζδ'. Μὴ οὖν ὡς ὑπὲρ ἀλλοτρίας, ἀλλ' ὡς ὑπὲρ οἰκείας τῆς πόλεως βουλεύεσθε· καὶ τὰς φιλοτιμίας μὴ νέμετε, ἀλλὰ κρίνετε, καὶ τοὺς δωρεὰς εἰς βελτίω σώματα καὶ ἀξιολογωτέρους ἄνδρας ἀποθεσθε. Καὶ μὴ μόνον τοῖς ὠσὶν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὄμμασι διαβλέψαντες εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς βουλεύσασθε, τίνες ὑμῖν εἰσιν βοηθήσοντες Δημοσθένει· πότερον Ⓐ συγκυνηγέται, ἢ οἱ συζυμναται αὐτῷ ὅτ' ἦν ἐν ἡλικίᾳ. Ἀλλὰ μὰ τὴν Δία Ⓑ Ὀλύμπιον, οὐχ οὗς ἀγελαίους κυνηγετῶν, οὐδὲ τῆς σώματος εὐεξίας ὀπιμελούμενος διατετέλεκεν, ἀλλ' ἐπασκῶν τέχνας ὑπὲρ τοὺς τὰς οὐσίας κεκτημένους διαγεγένηται.

ζε'. Ἀλλ' εἰς τὴν ἀλαζονείαν ἀποβλέψαντες, ὅταν φῇ Βυζάντιον μὲν ἐκ τῶν χειρῶν πρεσβεύσας ἐξελέσθαι τὸν Φιλίππου, ἀποσῆσαι δὲ Ἀκαρνᾶνας, ἐκπλῆξαι δὲ Θηβαίους δημηγορήσας·

videbimini; ſin coronam negatis, populum ab hoc crimine abſolvetis.

94. Ne igitur quaſi de peregrinâ aliquâ civitate, ſed ut de veſtrâ propriâ conſulite: neque gloriam & munificentiam aliis diſtribuite, ſed de aliorum liberalitate judicate, & præmia veſtra in viros præſtantiores & omni laude præcellentiores conferte. Et non modò auribus veſtris, ſed etiam oculis in ipſos invicem converſis, diſpicite quinam à Demoſthenis parte ſunt ſtaturi: utrùm ii qui in venatu, an ii qui in ludis gymnicis, dum eſſet adoleſcens, ſocii fuerunt. Sed per Deos immortales non in apris ſylveſtribus perſequendis, non in corporis ſui valetudine curandâ verſatus eſt, ſed iis artibus ſe ſemper addixit, quibus divites fortunis ſuis ſpoliaret.

95. Cùm verò ad arrogantiam hominis atque inſolentiam reſpexeritis, ubi ſcilicet jactabit ſe legatione (*quam ad Byzantios obibat*) Byzantium è Philippi manibus extorſiſſe, Acarnanas verò ad deficiendum concitâſſe, Thebanos item orationibus

μηρήσας· (οἴεται γὰρ ὑμᾶς εἰς τοσοῦτον εὐηθείας ἤδη προβεβηκέναι, ὥστε ἐὰν ταῦτα ἀναπεισθήσεσθαι ὥσπερ Πειθὼ πρέφοντας, ἀλλ' ἐὰν συκοφάντῃ ἄνθρωπον ἐν τῇ πόλει) ὅταν δ' ὅτι τελευτῆς ἤδη τοῦ λόγου σιωπήσεις τοὺς κοινωνοὺς τῶν δωροδοκημάτων αὐτῷ παρακελῇ, ἐπιλαμβάνεσθε ὁρᾶν ὅτι ἐν βήματι, ἐν νεῷ ἐσκιρωμένῳ ἐγὼ λέγω, ἀντιπαρατασσόμενος πρὸς τὴν τούτων ἀσέλγειαν τοὺς τῆς πόλεως εὐεργέτας· Σόλωνα μὲν τοῖς καλλίστοις νόμοις κοσμήσαντα τὴν δημοκρατίαν, ἄνδρα φιλόσοφον, ἐν νομοθέτῃ ἀγαθὸν, σωφρόνως, ὥσπερ προσῆκεν αὐτῷ, δεόμενον ὑμῶν μηδενὶ τρόπῳ τοὺς Δημοσθένους λόγους τῶν νόμων πλείονος ποιήσασθαι τὸν ὅρκον ἐν τῶν νόμων· Ἀριστείδην δὲ τὸν φόρους τάξαντα τοῖς Ἕλλησιν, (ὃν τελευτήσαντος τὰς θυγατέρας ἐξέδωκεν ὁ δῆμος) φθονοῦντα ὅτι τῷ τῆς δικαιοσύνης προπηλακισμῷ· καὶ ἐρωτῶντα, εἰ οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ οἱ μὲν πατέρες ὑμῶν Ἀριστον τὸν Ζηλείτην

bus ſuis perculiſſe;(arbitratur enim vos eò jam ſtupiditatis atque vecordiæ proceſſiſſe, ut etiam hoc vobis perſuaſum faciat, quaſi Suadam non calumniatorem in urbe nutriretis) ubi porrò ſub orationis fine eos, quos in quæſtu & ſordibus ſocios habuit, accerſet, cogitate, intueri vos hoc ipſo in ſuggeſto, quo ego nunc inſiſtens loquor, viros de civitate bene meritos, ordine diſpoſitos & contra iſtorum libidinem atq; impudentiam inſtructos: Solonem nempe, qui legibus præclariſſimis Rempublicam ornavit, virum in Philoſophiæ ſtudio non mediocriter verſatum, & in legibus ponendis peritiſſimum, ſanctè & pudenter (ut eum decebat) vos obteſtantem, ne ullo modo Demoſthenis conciones plus apud vos quàm leges & ſacramenta valere patiamini: Ariſtidem, qui tributa Græcis pro ratâ uniuſcujuſque portione injunxit, (cujus defuncti filias in matrimonium collocabat populus) quiritantem atque dedecus atque ludibrium juſtitiæ acerbiſſimè ſtomachantem: percunctantem, an non pudeat vos, cùm Patres veſtri Arthmium Zelitam,

τὴν κομίσαντα εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ οὐκ Μήδων χρυσίον, ὑπεδημήσαντα εἰς τὴν πόλιν, πρόξενον ὄντα τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων, πρὸ οὗ μὲν ἦλθον ἀποκτεῖναι, ἐξεκήρυξάν σ' οὐκ τῆς πόλεως, ἀλλ' ἐξ ἁπάσης ἧς Ἀθηναῖοι ἄρχουσιν· ὑμεῖς δὲ Δημοσθένην ὑ κομίσαντα τὸ οὐκ Μήδων χρυσίον, ἀλλὰ δωροδοκήσαντα ὑ ἔπ ὑ νῦν κεκλημμένον, χρυσῷ στεφάνῳ μέλλετε στεφανοῦν; Θεμιστοκλέα δὲ ὑ τοὺς ὑπ' Μαραθῶνι πολεμήσαντας, ὑ τοὺς ὑπ' Πλαταιαῖς ὑ αὐτοὺς τοὺς πάρος τοῦ προγόνων οὐκ ἂν οἴεσθε ἀναστενάξαι, εἰ ὁ μετὰ τῶν βαρβάρων ὁμολογῶν τοῖς Ἕλλησιν ἀντιστρατεῦσαι στεφανωθήσεται;

ιζ'. Ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Γῆ, ὑ Ἥλιε, ὑ Ἀρετή, καὶ Σωφροσύνη, ὑ Παιδεία, ᾗ μανθάνομεν τὰ καλὰ, ὑ τὰ αἰσχρὰ, βεβοήθηκα, ὑ εἴρηκα. Καὶ εἰ μὲν καλῶς ὑ ἀξίως τοῦ ἀδικήματος κατηγόρηκα, εἶπον ὡς ἐβουλόμην· εἰ δὲ σὺ δεινότερος, ὡς ἐδυνάμην. Ὑμεῖς δὲ καὶ οὐκ

Zelitam, virum in civitate diversantem, cum populo Athenienſi hoſpitio conjunctum, eò quòd aurum à Medis in Græciam detuliſſet, tantùm non interfecerint, ex urbe autem & terris omnibus populo Athenienſi ſubjectis publicè exterminârint; Demoſthenem, qui non à Medis aurum detulit ſed quæſtu & ſordibus corrogavit, quod & adhuc domo ſuâ reconditum habet, aureâ coronâ donare? Themiſtoclem porrò & Heroas illos, qui apud Marathonem & Platæas ceciderunt, ipſos denique majorum tumulos nonne arbitramini ex imis viſceribus ingemiſcere & ſuſpirare, ſi ille, qui cum barbaris adverſus Græcos ſe conſpirâſſe profitetur, coronam conſequetur?

96. Ego igitur, ô Terra, Sol, Virtus, Prudentia, Doctrina, quâ honeſta ab inhoneſtis internoſcimus diſcernimuſque, *Civitati Reique publicæ* auxilium tuli & peroravi. Quòd ſi pulchram & hoc crimine, de quo actio inſtituta eſt, dignam accuſationem feci, dixi, ut volui: ſin autem inopem atque jejunam, ut potui. Vos

ἐκ τ῀ εἰρημένων λόγων, ἃ ἐκ τ῀ς παραλειπομένων, αὐτοὶ τὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ὑπὲρ τ῀ς πόλεως ψηφίσασθε.

Vos autem ex iis, quæ & jam dicta sunt & quæ dicenda erant, instructi, sententiam justitiæ congruentem reique publicæ vehementer utilem pronuntiate.

Τοῦ κατὰ Κτησιφῶντος Λόγου

ΤΕΛΟΣ.

ΔΗΜΟ-

ΔΗΜΟCΘΕΝΗC
MBura sculp

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΛΟΓΟΣ.

DEMOSTHENIS

DE CORONA

ORATIO

ΥΠΟΘΕΣΙΣ
ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΛΟΓΟΥ.

ΤΕΙΧΟΣ μὲν ὁ Ῥήτωρ ὑπὲρ Ἀθηναίων περβάλετο, τῶν σωρήθων τούτων καὶ χειροποιήτων ἀρραγέστερόν τε καὶ βέλτιον, τῷ τε εἰς τὴν Πόλιν εὔνοιαν, καὶ τοῖς λόγοις δεινότητα· ὡς αὐτὸς εἴρηκεν, Οὐ λίθοις καὶ πλίνθοις τοὺς Ἀθηναίους ὠχύρωσα, ἀλλὰ μεγάλαις δυνάμεσι, καὶ πολλῇ τινι συμμαχίᾳ, τῇ μὲν ἐκ γῆς, τῇ δ' ἐκ θαλάττης. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ χειροποίητον εὐβέβολον ἐ μικρὰ τῇ Πόλει συνεβάλετο. Πεπυνκότος γὰρ κατὰ πολλὰ μέρη τὸ τείχους τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴ ἔδοξεν ἀνορθοῦν αὐτὸ, ἠρέθησαν ἐπὶ τὸ ἔργον ἄνδρες δέκα φυλῆς ἑκάστης, εἰς οὓς ἔδει τὴν ἐπιμέλειαν περαίνεσθαι τοῦ ἔργου· τὸ γὰρ ἀνάλωμα δημόσιον. Εἰς τούτων καὶ ὁ Ῥήτωρ γεγόνει, οὐκ

ARGUMENTUM
ORATIONIS
DE CORONA.

ATHENIENSES præsidio munierat Orator, vulgaribus iis & manufactis firmiori quidem & potiori; suâ nimirum erga civitatem benevolentiâ, atque in dicendo vi: sicuti ipse loquitur, *Non lapidibus & lateribus Athenas stabilivi, sed copiis amplissimis, bellicâque quâdam sociatate tum terrâ tum mari conquisitâ.* Quinetiam ad munimentum manibus extructum civitati haud parum contribuit. Murum enim Athenienſium multis in locis labefactatum, poſtquam reficere viſum eſt, ſelecti ſunt ad id munus ex unâquâque tribu viri decem, quibus incumbere oporteret operis curationem; impenſa enim ex publico fiebat. Quorum unus & Orator cùm eſſet conſtitutus, non

ἀχ ὁμοίως τοῖς ἄλλοις τ ἐπιμέλειαν μόνλω εἰσήνεγκε τῇ χρείᾳ, ἀλλὰ κ μὴν ἔργον ἀμέμπτως ἀπετέλεσε, τὰ δὲ χρήματα ἐδω-κεν οἴκοθεν τῇ πόλει. Επῄνεσεν αὐτὸ τ εὔνοιαν πωτλω ἡ Βελὴ, ἐ τ στεφανῶσαι ἠμέλψατο Σπφάνῳ χρυσῷ· ἔτιμοι γὰ Αθη-ναῖοι στὸς πὰς χάριτας τ εὖ ποιάντων. Κτησιφῶν δὲ λῶ ὁ τ γνώμλω εἰπὼν, ὡς δεῖ στεφανῶσαι τ Δημοσθένλω, ἐν μὴ καιρῷ τοῖς Διονυσίοις, ἐν δὲ τόπῳ τῷ ἅ Διονύσ θεάτρῳ, ἐν δὲ θεα-ταῖς πᾶσι τοῖς Ελλησιν, ὃς ἡ παινήσεις σωήγαγε· κὴ τότων ἐναντίον ἀνεῖπεῖν τ κήρυκα, Οὗ στεφανοῖ Δημοσθένλω Δημοσθέ-νης Παιανιέα ἡ Πόλις, ἀρετῆς συμπάσης ἕνεκα κ εὐνοίας τῆς στὸς αὐτλύ. Ην σὼ παντᾶχόθεν ἡ ὑμὴ θαυμαςὴ, διὸ καὶ φθόν ἀυτῆς ἥψατο, ἐ ἅ ψηφίσμα ἀπηνέχθη τ νόμων γραφή. Αἰχίνης γὰ ἐχθρὸς ὢν ἅ Δημοσθένης, ἀγῶ-να τ νόμων ἀπήγγειλε Κτησιφῶντι, λέγων ἄρχοντα γεγο-νότα τ Δημοσθένλω κ μὴ δόντα λόγον, ὑπεύθυνον εἶναι· Νό-μην δὲ κελεύειν τοῦ ὑποθύνους μὴ στεφανῦν. Καὶ πάλιν νό-μων παρεχόμνω, τ κελεύοντα, ἐὰν μὴ ὦσι ὁ Δῆμ ὁ Αθη-ναίων στεφανοῖ, ἐν τῇ Εκκλησίᾳ τὸν Σπφανον ἀναγορεύε-σθαι· ἐὰν δὲ ἡ Βελὴ, ἐν τῷ Βελθτηρίῳ· ἀλλαχόθι δὲ μὴ ἐξεῖναι.

non diligentiam ſolummodo cum cæteris *curatoribus* ad hanc rem adhibuit, verùm opus fideliter quidem perfecit, pecunias autem civitati de domo dedit. Hanc illius benevolentiam approbavit Senatus, aureâque Coronâ conſilium remuneravit: prompti enim ſunt Athenienſes ad gratias bene facientibus referendas. Cteſiphon autem ille erat, qui ſententiam dixit, *Quòd oporteret coronare Demoſthenem, eo quidem tempore* cùm celebrarentur *Bacchanalia*, *eo autem loco qui eſſet Bacchi Theatrum, ſpectantibus denique totius Græciæ populis, qui ad Mercatum conflluerent: ibique coram omnibus præconem prædicare, Quòd Demoſthenem Demoſthenis F. Pæanienſem coronaret Civitas, virtutis ergò univerſæ, benevolentiæque quam erga ipſam* haberet. Honor itaque planè erat egregius, propterea quòd invidiam parabat, & contra decretum ferebatur accuſatio de lege perperam promulgatâ. Demoſthenem enim inimicus Æſchines actionem intendit Cteſiphonti, quòd legibus contrarium ſcripſerat; dicens ſcilicet, Demoſthenem, cùm Magiſtratus eſſet conſtitutus, rationeſque nondum retuliſſet, iiſdem referendis eſſe obnoxium: vetare autem Legem, ut ii coronentur, qui rationes non retulerint. Rurſus & *aliam* Legem produxit, quæ præcipit, ſiquem Populus Athenienſis coronet, in Concione Coronam eſſe prædicandam; ſin Senatus, in Curiâ: alibi verò

ἐξεῖναι. Φησὶ δὲ κ᾽ τοῦτ᾽ ἐπαίνυς εἶναι τοῦτ᾽ ἐπὶ τῷ Δημοσθένει ψεύδεῖς· μὴ γὰρ πεπολιτεῦσθαι καλῶς τ᾽ Ῥήτορα, ἀλλὰ ⸂δωροδόκον εἶναι, κ᾽ πολλῶν κακῶν αἴτιον τῇ Πόλει. Καὶ τάξει γε ταύτης τ᾽ κατηγορίας Αἰσχίνης κέχρηται, πρῶτον εἰπὼν περὶ ὧν τ᾽ ⸂συμβούλων νόμων, καὶ δεύτερον περὶ τοῦ τ᾽ κηρυγμάτων, καὶ τρίτον περὶ τ᾽ πολιτείας. Ἠξίωσε δὲ καὶ τ᾽ Δημοσθένην τ᾽ αὐτῶν τάξιν ποιήσασθαι. Ο δὲ Ῥήτωρ καὶ ἀπὸ τ᾽ πολιτείας τῶν ἀρχῶν ἐποιήσατο, καὶ πάλιν εἰς ταύτας τ᾽ λόγον κατέστρεψε, τεχνικῶς ποιῶν· δεῖ γὰρ ἄρχεσθαί τι ἀπὸ τ᾽ ἰσχυροτέρων καὶ λήγειν εἰς ταῦτα· μέσα δὲ τίθησι τὰ περὶ τ᾽ νόμων. Καὶ τῷ μὲν περὶ τ᾽ ⸂συμβούλων ἀντιτίθησι Θρασυβούλου· τῷ περὶ τ᾽ κηρυγμάτων, νόμον ἕτερον, ἤτοι νόμου μέρος, ὡς φησιν αὐτὸς, ἐν ᾧ συγκεχώρηται καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ κηρύττειν, ἐὰν ὁ Δῆμος ἢ ἡ Βουλὴ τοῦτο ψηφίσηται.

ΕΤΕΡΑ

non licere. Laudes præterea quibus ornabatur Demosthenes falsas esse inquit; neque enim Oratorem rectè administrâsse Rempublicam, sed & muneribus esse corruptum, multorumque malorum quæ civitati inciderant autorem extitisse. Et hunc ordinem in accusatione conservavit Æschines; primò, de illâ lege dicens, quæ ad eos *pertinet* qui rationes nondum retulerunt; secundò, de illâ, quæ de decretis *lata est*; tertiò, de administratione Reipublicæ. Voluit verò, ut Demosthenes eâdem ratione *in dicendo* uteretur. Orator verò ab administratione Reipublicæ & initium fecit, & Orationem ad eandem iterum convertit, (non sine quodam artificio; oportet enim à potentioribus *argumentis* oriatur, in iisdem terminetur *oratio*) quæ autem de Legibus *dicenda erant*, in medio collocavit. Atque illi quidem *Legi* quæ ad eos *pertinet* qui rationes nondum retulerunt, *Atheniensium* sententias opposuit; alteri verò de decretis alteram Legem vel Legis partem, ut ipse dicit; in quâ concessum est etiam in Theatro prædicationem fieri, si ita vel Populus vel Senatus decreverit.

ΑΛΙΟΥΔ

ΕΤΕΡΑ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀθηναῖοι καὶ Θηβαῖοι πολεμοῦντες πρὸς Φίλιππον ἐν Χαιρωνείᾳ, πλεῖ τῆ Βοιωτίας, ἡττήθησαν. Ἐπικρατήσας δὲ ὁ Μακεδὼν, φρουρὰν μὲν εἰς τὰς Θήβας ἐνέβαλε, καὶ εἶχεν ὑπὸ χεῖρα δουλεύσασαν. Ἐλπίσαντες δὲ τὸ αὐτὸ παθεῖν Ἀθηναῖοι, καὶ ὅσον οὐδέπω κατ' αὐτῶν ἥξειν προσδοκῶντες τὴ Τύραννον, ἐσκέψαντο τὰ πεπονηκότα μέρη τῷ χρόνῳ δὴ τείχους ἐπανορθώσασθαι. Καὶ δὴ ἀφ' ἑκάστης φυλῆς τειχοποιοὶ προεβλήθησαν· τοιόνδε δὲ καὶ ἡ Παιδιονὶς ἐξ ἑαυτῆς εἵλετο πρὸς χρείαν τὴ Ῥήτορα. Τῆς τοίνυν ἐργασίας ἐν χερσὶν ὄσης, προσδεηθεὶς ἔτι χρημάτων μεταδεδομένων ὑπὸ τῆ πόλεως, ὁ Ῥήτωρ ἐκ τῶν ἰδίων ἐδαπάνησε· καὶ ἐκ ἐλογίσατο αὐτὰ τῇ πόλει, ἀλλὰ ἐχαρίσατο. Ταύτην ἀφορμὴν ὁ Κτησιφῶν εἰς τὸ πολιτεύσασθαι δεξάμενος, εἰσήνεγκε γνώμην ἐν τῇ Βουλῇ περὶ αὐτὸ τοιαύτην· Ἐπειδὴ Δημοσθένης πολλὰ

ALIUD

ARGUMENTUM.

Athenienſes & Thebani bello contra Philippum apud Chæronêam Bœotiæ civitatem geſto devincebantur. Cùm itaque prævaluiſſet Macedo, Thebis præſidium collocavit, eaſque in ſuam poteſtatem redegit. Veriti autem Athenienſes ne ipſi idem paterentur, ſuſpicatique Tyrannum contra ipſos fore jamjam deventurum, de muro, ubi eſſet labefactatus, opportunè reficiendo cogitabant. Muris igitur reficiendis curatores ex unâquâque tribu deſignati ſunt: quod ad negotium Pandionia *tribus* ex ſuo corpore delegit Demoſthenem. Dum hoc opus in manibus haberetur, atque adhuc expectaret Orator nummos à civitate contribuendos, ipſe de proprio ſumptus fecit, nec rationes cum civitate putavit, ſed ipſe *pecunias* largitus eſt. Hanc Cteſiphon, qui ex iis erat qui Rempublicam adminiſtrabant, occaſionem arripiens, de illo ad Senatum ita retulit: *Quoniam Demoſthenes*

τελεῖ Δημοσθένης ὁ Δημοσθένους παρ' ὅλον τὸν βίον εὔνοιαν εἰς τὴν πόλιν ἐπιδεικνύμενος, ὢν νῦν δὲ τειχοποιὸς ὢν, καὶ περιδεηθεὶς χρημάτων, οἴκοθεν παρέχειν καὶ ἐκαρύττετο. Διὰ τοῦτο δεδόχθω τῇ Βουλῇ καὶ τῷ Δήμῳ στεφανοῦσθαι αὐτὸν χρυσέῳ στεφάνῳ ἐν τῷ θεάτρῳ, τραγῳδιῶν ἀγομένων καινῶν· ἴσως ὅτε πλήθη σωτερέχει ἐπιτυμοῦντα καινὰ δράματα βλέπειν. Εἰσαγομένου τοίνυν καὶ εἰς τὸν δῆμον ὑπὸ προβουλεύματος, ἐφίστατο ὁ Κτησιφῶντος κατήγορος Αἰσχίνης, ὡς τῶν πολιτείας ὑπαρχόντων ἐχθρὸς, ἃ δ' ἐγὼ ἔφασκον εἶναι φάσκων πρὸς τοῖς Νόμοις τὸ Ψήφισμα· ἕνα μὲν, τὸν κελεύοντα τὸν ὑπεύθυνον μὴ στεφανοῦσθαι, πρὶν ἂν δῷ τὰς εὐθύνας· ὅπως ἢ πάντας, φησὶν, ὁ Δημοσθένης ἐδεδώκει καὶ τὰ θεωρικὰ διοικῶν καὶ τειχοποιῶν· καὶ ἔδει ἀναμεῖναι καὶ ἐπισχεῖν τὸ γέρας, ἕως ἂν ἀφθῇ καθαρὸς ἐξεταθείς. Δεύτερον δὲ ἀναγινώσκει νόμον, τὸν κελεύοντα ἐν Πυνὶ στεφανοῦσθαι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἁλόντων οὐ πολιτῶν οὐ δεξαμένων ἐν τῷ Θεάτρῳ ἀναγορευθῆναι ὑπὸ Δημοσθένους τὸ στέφανον. Ὁ δὲ τρίτος νόμος εἰς τὴν ὅλην ὁρᾷ βίον καὶ τὰ πολιτείας ἐπιτήδευσιν· κελεύει γὰρ μηδέποτε ψευδῆ γράμματα εἰς τὸ Μητρῷον εἰσιέναι, ἔνθα ἐστὶν ὅλα τὰ δημόσια γράμματα. Ἐψεύσατο δὲ, φησὶν, εὔνοιαν καὶ ἀπαθῆ

mosthenes Demosthenis F. cùm per totum vitæ ſpatium benevolentiam erga Civitatem uſque oſtenderet, tum etiam muris reficiendis curator modò conſtitutus, pecuniarumque ad eam rem *indigens, de domo* nummos *depromeret & largitionem faceret: Placeat ergo Senatui Populoque, eum aureâ coronâ donari, in Theatro, quando novæ agentur Tragœdiæ, etiam ubi frequens concurret multitudo ut novas ſpectet fabulas.* Delato etiam ad Populum hoc ſenatusconſulto, extitit Cteſiphontis accuſator Æſchines, qui *propter diſſimilitudinem ſtudiorum* in Republ. adminiſtrandâ *Demoſtheni* erat inimicus, Decretum iſtud aſſerens tribus Legibus eſſe contrarium: uni quidem, qui illum qui rationes nondum retulit vetat coronari, priuſquam eaſdem retulerit. Has vero, ait, Æſchines, Demoſthenes nunquam retulerat, poſteaquam publicum ærarium adminiſtrârat, & murum extruxerat: oportuit verò manere & expectare præmium, donec explorando compertum eſſet eum integrè ſe geſſiſſe. Secundam verò Legem recitat, quæ jubet ut in Pnyce coronaretur, *hoc eſt*, in concione; cives *interea* criminans, qui Demoſthenis coronam in Theatro prædicari permiſerant. At tertia Lex ſpectat ad inquirendum omnino, cùm in vitam *Demoſthenis*, tum in Reipublicæ adminiſtrationem: jubet enim, ut nulla unquam mendacia ſcripta in Metrôum referantur, ubi univerſa publica ſcripta reponuntur. Mentiri autem dicit *Cteſiphontem*, qui de benevolentiâ

πρὸς τὴν Δημοσθένει· κακόνους γὰρ μᾶλλον ἢ πολέμιος εὑρίσκε τῇ πατρίδι. Τέτε δὲ νόμε χρησίμε τυγχάνοντος δ' τρίτε ἀντιλαβόμενος ὥσπερ τινος ἀγκύρας ὁ Ρήτωρ κατεπάλαισε τ ἀντίδικον, μεθόδῳ δεινοτάτῃ καὶ σφοδροτάτῃ τῇ πρὸς δ κατηγόρε χρησάμενος· ἐκεῖθεν γὰρ ἔχε λαβὴν ἐλεῖν καὶ κατεγωνίσατο τ πόλεμιον. Τὰς μὲν γὰρ ἄλλας δύο νόμες, τόν τε τ ὑποβλήνων καὶ τ τε κηρύγματος, εἰς τὸ μέσον τε λόγε ἀπέῤῥιψε, σφαλερωτάτως κακὰς εἰς μέσον ἐλάσας· τῷ δὲ ἰσχυροτάτῳ εἰς τὰ ἄκρα περισκέψασθαι, τὸ σιδηρὸν τ ἄλλων ἐξ ἑκατέρε ῥωννύς. Ἔοικε δὲ καὶ δοικεῖν πρὸς τὸ συμφέρον τ λόγον, καὶ δ σφόδρα ἀναιδῶς τ τέχνην ὑποδεικνύμενος· δοκῶν γὰρ ἂν πρώτοις ὑπερβαίνειν τὸ νόμιμον, ἑτέρῳ τρόπῳ τῷ νομίμῳ περισκέψε). Καὶ γὰρ νόμον ἀνέγνω Αἰσχίνης τ περὶ τ στεφάνων ψευδῆ· πρὸς ὃν ὁ Ρήτωρ ὑποκινόμενος, εὗρε καιρὸν εἰς μέσον ἀγαγεῖν τὰ ἑαυτε πλημμελήματα, ὡς νομίμῳ μαχόμενος. Καὶ ἡ μὲν Διοίκησις τε λόγε τοιαύτη. Κεφάλαιον δὲ ἰσχυρὸν, τῷ μὲν Αἰσχίνῃ τὸ νόμιμον, τῷ δὲ Ρήτορι τὸ δίκαιον. Κοινὸν δὲ ἀμφοτέρε τὸ ἴσον τὸ συμφέρον, ἐκ ἔχον φανερὰν τ ἐξέτασιν. Ἡ Στάσις, ἔγγραφος πραγματικὴ· περὶ ῥητε γὰρ τὸ ψήφισμα. Τῆς δὲ γραφῆς ἔτι Φιλίππε ζῶντος ἀσεβείας,

volentiâ atque ſtudio Demoſthenis teſtatus eſt; eum enim & malevolum & patriæ inimicum eſſe compertum. Hanc tertiam Legem, quoniam erat utilis, quaſi quandam anchoram prehendens Orator, Adverſarium vicit; rationem quidem ſecutus de accuſatore graviſſimam & ſapientiſſimam: enimvero inde occaſionem adeptus eſt hoſtem expugnandi. Duas enim alteras Leges, illam ſcilicet de iis qui rationes non retulerunt, & illam de prædicatione, in mediâ Oratione diſpoſuit, imperatori ſimilis pejores in medium proferens; fortiori verò in extremis partibus utens, quod in iis debile erat & imbecillum, utrinque corroboravit. Videtur verò & utiliter orationem diſponere, atque artem haud admodum indecorè oſtentat. Quod enim de Legibus *dicendum erat* in initio *orationis* cùm videretur præterire, id tandem alio modo uſurpavit. Legem enim de Coronis falſam recitavit Æſchines: cui reſponſum ficiens Orator, opportunitatem quidem habuit, quâ ſuam Reipubl. adminiſtrandæ rationem in medium proferret, quaſi interim cum Lege ſcriptâ pugnaret. Diſpoſitio igitur Orationis ad iſtum modum ſe habet. Firmamentum autem *cauſæ*, Æſchini eſt legitimum, Demoſtheni juſtum: utriuſque æquè commune, utile; quod apertè non poteſt explorari. Status eſt negotialis, ſcripto teſtatus; de ſcripto enim eſt quæſtio. Accuſatio quidem iſta Philippo adhuc vivente in judicium adducta eſt;

habita

πιθέσης, ὅτι Αλεξάνδρου Μακεδονίαν τὴν ἀρχὴν ὁ λόγος ἐστὶ καὶ ἡ κρίσις. Ως γὰρ ἀπέθανε Φίλιππος, καὶ τὴν φρόνησιν οἱ Θηβαῖοι πυθόμενοι ἐξέβαλον, ὁ μὲν Αλέξανδρος ὡς καταφρονηθεὶς, τὰς Θήβας κατέσκαψεν· εἶτα μεταγνοὺς ὅτι τῷ πεπραγμένῳ, ἐξεχώρησε τῆς Ελλάδος αἰσχυνόμενος, καὶ κατὰ τῶν βαρβάρων ἐστράτευσεν. Οἱ δὲ Αθηναῖοι καιρὸν ἔχειν ἐνόμισαν κρίσιν ποιήσασθαι σὺν τοῖς τόποις τῆς Ελλάδα ἀδικήσαντας· καὶ ὅτω συνεκρότησε τὸ δικαστήριον. Οὐκοῦν τὸ πρῶτον προοίμιον εὐκτικόν ἐστι, κατὰ μεσισμὸν εἰσαχθέν, καὶ παρασκευάζει τὴν εὔνοιαν ἧς μάλιστα ἐν τῷ παρόντι δέομεθα. Ομηρικῷ δὲ εἴρηται ζήλῳ,

Κέκλυτέ μοῦ, πάντες τε Θεοὶ, πᾶσαί τε Θέαιναι.

Καὶ δὴ καὶ ἔμφασιν ἔχει τοῦ τῆ εὐνοίᾳ θαῤῥεῖν· ὁ γὰρ ἂν ὅλον ἐπικαλεῖτο τῶν Θεῶν τὸ γένος, εἰ μὴ ὅτω διέκειτο. Τὸ δὲ [Διατελῶ] εἰλημμαι μὲν ἀπὸ τοῦ ψηφίσματος· δηλοῖ δὲ, ὅτι συνεζεύχθη τῇ εὐνοίᾳ, καὶ ἀεὶ αὐτῆς μέλεται, καὶ πρόπαν αἰῶνα τὴν ψυχὴν, ἢ τὸν τοιοῦτον λόγον.

ΔΗΜΟ-

habita verò oratio, & judicium *factum est*, Alexandro jam imperium tenente. Postquam enim è vitâ decesserat Philippus, & præsidium *sibi à Philippo impositum* Thebani audacter ejecerant, Alexander, se ab iis contemptum esse existimans, Thebas funditus evertit: deinde ubi facti eum pœnituit, pudore affectus è Græciâ discessit, & barbaris bellum intulit. Nactos verò se esse occasionem putabant Athenienses, ut proditores istos qui Græciam injuriis affecerant, in jus vocarent: atque ita judicium commissum est. Primum igitur proœmium precatione constat, & per partes inducitur, atque benevolentiam parat quâ hîc maximè opus est. Illud verò Homerium cum imitatione quâdam expressum est,

Diique, Deæque, meis omnes attendite dictis.

Elucet præterea in eo declaratio fiduciæ in *auditorum* benevolentiâ collocatæ: neque enim universum Deorum genus invocârat, nisi eo animo fuisset. Illud verò [*Quamdiu ego benevolentiâ civitatem usquè prosequor*] è *Ctesiphontis* Decreto sumptum est. Ostendit autem, se per totam vitam benevolentiam erga civitatem habuisse, eandemque perpetuò curare, priùs denique animam amisurum esse, quàm ab istâ mente discessurum.

DEMO-

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΛΟΓΟΣ.

α'. ΠΡΩΤΟΝ μέν, ὦ Ανδρες Αθηναῖοι, τοῖς θεοῖς εὔχομαι πᾶσι καὶ πάσαις, ὅσην εὔνοιαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην παρέξαί μοι περὶ ὑμᾶς εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνα· ἔπειθ', ὅπερ ὀρθὸν μάλιθ' ὑπὲρ ὑμᾶς καὶ τὴν ὑμετέρας εὐσεβείας τε καὶ δόξης, τοῦτο ποιῆσαι τοὺς θεοὺς ὑμῖν, μὴ τὸν ἀντίδικον σύμβουλον ποιήσασθαι, περὶ τοῦ πῶς ἀκούειν ὑμᾶς ἐμοῦ δεῖ· χεῖρον γὰρ ἂν εἴη τοῦτό γε. Ἀλλὰ τοὺς νόμους καὶ τὸν ὅρκον· ὃν ᾧ περὶς ἅπασι τοῖς ἄλλοις δικασταῖς καὶ τοῦτο γεγράφθαι,

DEMOSTHENIS

DE CORONA

ORATIO.

1. IMPRIMIS quidem, ô Athenienſes, Deos Deaſque omnes obſecro, ut quantâ ego benevolentiâ civitatem veſtram & vos univerſos uſque proſequor, tanto vos ſtudio in hâc contentione erga me utamini. Deinde ut (quod ad vos veſtramque religionem & gloriam permultùm intereſt) eam in ſententiam vos Dii adducant, ne Adverſarium, quo ego modo ſim audiendus, conſulatis (id enim iniquum certè foret) ſed Leges & juſjurandum; in quo præter alia æqua & honeſta illud etiam ſcriptum

γέγραπται, ΤΟ ΟΜΟΙΩΣ ΑΜΦΟΙΝ ΑΚΡΟΑΣΘΑΙ. Τοῦτο δ' ἐστὶν, ὦ μόνον τὸ μὴ προκατεγνωκέναι μηδὲν, ὦδὲ τὸ τὴν εὔνοιαν ἴσην ἀμφοτέροις ἀποδοῦναι· ἀλλὰ καὶ τὸ τῇ τάξει, καὶ τῇ ἀπολογίᾳ, ὡς βεβούλη) καὶ προήρη) τ' ἀγωνιζομένων ἕκαστος, ὅπως ἐᾶσαι χρήσασθαι.

β'. Πολλὰ μὲν ἔγωγ' ἐλαττώμενος τούτοις τ' ἀγῶνα ἀγωνίζομαι, δύο δ', ὦ Ἀνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μεγάλα. Ἐν μὲν, ὅτι ὦ προῖ τ' ἴσων ἀγωνιζομένων, ὦ γὰρ ὅστιν ἴσον νικᾶν ἐμοὶ τ παρ' ὑμῶν εὐνοίας ἁμαρτεῖν, καὶ τούτῳ μὴ ἐλεῖν τὸν γραφόν. Ἀλλ' ἐμοὶ μὲν, --- ὦ βούλομαι δὲ δυχερὲς εἰπεῖν ὧδεν ἀρχόμενον λόγου· ὅτος δ' οὐ προισίας μου κατηγορεῖ. Ἐπεσι δ', ὁ φύσι πᾶσιν ἀνθρώποις ὑπάρχει, τοῦ μὲν λοιδορεῖσθαι καὶ τοῦ κατηγορεῖν ἀκούειν ἡδέως, τοῖς ἐπαινεῖσθαι δ' αὐτοὺς ἄχθεσθαι. Τούτων τοίνυν, ὁ μὲν ὅστι προῖς ἡδονὴν, τούτῳ δέδοται· ὁ δὲ πᾶσιν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὀνοχλεῖ, λοιπὸν ἐμοί. Κἂν μὲν εὐλαβούμενον τοῦτο, μὴ λέγω

reperimus, PARI RATIONE UTRUMQUE ESSE AUDIENDUM. Hoc est, non modò neminem præjudicatâ opinione damnandum esse, aut æquali utrumque gratiâ tractandum, sed etiam illud cuique ordinis ac defensionis genus, quod quis persequi voluerit ac delegerit, concedendum esse.

2. Ego verò cùm multis de causis Æschine inferior ad hoc certamen venio, tum præcipuè duabus, Athenienses, iisque permagnis. Unâ, quoniam de iisdem rebus non contendimus, neque enim idem mihi nunc est vestrâ benevolentiâ excidere, atque Æschini causam non tenere. Sed mihi quidem --- (verùm nihil triste sub initium orationis ominabor) illi autem supervacaneum est me accusare. Alterâ, quòd omnibus hominibus naturâ insitum est, ut conviciis criminationibusque non sine voluptate aures advertant, at semetipsos laudantibus indignentur. Ex his igitur, quod voluptati est, id isti datur: quod autem penè omnes iniquè ferunt, hoc mihi reliquum est. Quòd si ego præ metu mea facta præ-

λέγω τὰ πεπραγμένα ἐμαυτῷ, οὐκ ἔχειν ἀπολύσασθαι τὰ κατηγορημένα δόξω· οὐδ' ἐφ' οἷς ἀξιῶ τιμᾶσθαι, δείκνυμι. Ἂν δ' ἐφ' ἃ μὲν πεποίηκα καὶ πεπολίτευμαι βαδίζω, πολλάκις λέγειν ἀναγκασθήσομαι περὶ ἐμαυτοῦ. Πειράσομαι μὲν οὖν ὡς μετριώτατα τοῦτο ποιεῖν· ὅ,τι δ' ἂν τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ἀναγκάζῃ, τούτου τὴν αἰτίαν οὐτὸς ὅστις δίκαιος ἔχειν, ὁ ταῦτον ἀγῶνα ὑπομενῶν. Οἶμαι δ' ὑμᾶς, ὦ Ἄνδρες Δικασταί, πάντας ἂν ὁμολογῆσαι, κοινὸν εἶναι τοῦτον τὸν ἀγῶνα ἐμοί τε καὶ Κτησιφῶντι, καὶ οὐδὲν ἐλάττονος ἄξιον σπουδῆς ἐμοί. Πάντων μὲν γὰρ ἀποστερεῖσθαι λυπηρόν ἐστι καὶ χαλεπόν· ἄλλως τε, καὶ ὑπ' ἐχθροῦ τοῦ τοῦτο συμβαίνειν· μάλιστα δὲ τῆς παρ' ὑμῶν εὐνοίας καὶ φιλανθρωπίας, ὅσῳ περ καὶ τὸ τυχεῖν τούτων μείζων ἐστί.

γ'. Περὶ τούτων δ' ὄντος τοῦτου τοῦ ἀγῶνος, ἀξιῶ καὶ δέομαι πάντων ὁμοίως ὑμῶν ἀκοῦσαί μου περὶ τῶν καθηγορημένων ἀπολογουμένου δικαίως, ὥσπερ οἱ νόμοι κελεύουσιν, οὓς ὁ πεισθεὶς ὀρθῶς Σόλωνι, εὔνους ὢν ὑμῖν καὶ δημοτικός, οὐ μόνον τῇ γραφῇ κυρίους ὤετο

præterm̃ittam, nec allata in me crimina posse refellere videbor, neque cur honore sim dignus, ostendere. Sin ad res ipsas quas in Republicâ gessi perveniam, de meipso persæpe dicere necesse habebo. Dabo igitur operam ut summâ cum modestiâ id faciam. Quod autem res ipsa dicere coëgerit, ejus in istum culpa meritò transferetur, qui istiusmodi certamen instituerit. Vos opinor, Judices, uno ore fateri omnes, communem esse hanc contentionem & mihi & Ctesiphonti, neque minori in hâc re mihi opus esse studio. Nam cùm quâcunque re spoliari grave sit & molestum (ab inimico præsertim) tum verò benevolentiâ vestrâ ac humanitate carere tantò est molestissimum, quantò eadem consequi est amplissimum.

3. Jam cùm de hisce rebus hoc certamen ineatur, vos omnes pariter oro & obtestor, ut mihi auscultetis me ipsum defendenti juste ac honeste, sicuti Leges imperant; quas qui à principio tulit Solon, vir vestri amans & populi pariter studiosissimus, non scripturâ tantùm ratas esse, sed

ᾤετο δεῖν εἶ), ἀλλὰ καὶ τῷ τοὺς δικάζοντας ὑμᾶς ὁμωμοκέναι· οὐκ ἀπιστῶν ὑμῖν, ὡς γέ μοι φάνεται, ἀλλ' ὁρῶν ὅπι τὰς αἰτίας καὶ τὰς διαβολὰς, αἷς ἐκ δ' ἀρτίως λέγων ὁ διώκων ἰσχύει, οὐκ ἔνι τῷ φεύγοντι ἀπελθεῖν, εἰ μὴ τ' δικαζόντων ἕκαστος ὑμῶν τιὼ πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν διαφυλάττων, καὶ τὰ δ' λέγοντος ὕστερον δίκαια εὐνοϊκῶς προσδέξεται, καὶ ὥσπερ ἐαυτὸν ἴσον καὶ κοινὸν ἀμφοτέροις ἀκροατὴν, οὕτω τιὼ διάγνωσιν ποιήσεται πρὸ πάντων.

δ'. Μέλλων δὲ τῦτε ἰδίαν βίαν παντὸς, ὡς ἔοικε, λόγον διδόναι τήμερον, καὶ τ' κοινῆ πεπολιτευμένων, βάλομαι, καθάπερ ἀρχὴν, πάλιν τὺς θεὺς προκαλέσαι, καὶ σύαντίον ὑμῶν εὔχεσθαι· πρῶτον μὲ, ὅσην εὔνοιαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην ὑπάρξαί μοι πρὸ ὑμῶν εἰς τὸν ἀγῶνα· ἔπειθ', ὅ, τι μέλλει σωιοίσειν καὶ πρὸς εὐδοξίαν κοινὴν καὶ πρὸς εὐσέβειαν ἑκάστῳ,

& veſtro, qui judices eſtis, jurejurando firmandas oportere cenſuit: non quòd vobis (ut mihi quidem perſuaſum eſt) diffideret, ſed quoniam percipiebat, criminationes & calumnias, quibus in ſuum commodum abundè uti poteſt accuſator, quia priorem dicendi locum obtinuit, alteri evitare non licere, niſi quiſque veſtrûm qui pro tribunali ſedetis, Deorum immortalium religione ſervatâ, etiam poſteriùs perorantis verba æquo animo attenderet, atque ita juſtum utrique & æqualem ſe præbens auditorem, rectum deinde judicium faceret.

4. Quandoquidem autem totius vitæ privatæ, utì videtur, æquè ac earum rerum quas publicè geſſi, hodierno die reddenda mihi eſt ratio, quod in initio feci, nunc iterum Deos immortales invocabo, eoſque coram vobis precor: primùm, ut quantâ ego benevolentiâ civitatem veſtram & vos univerſos uſque proſequor, tanto vos ſtudio in hâc contentione erga me utamini: deinde, ut, quod communi Reipublicæ gloriæ, Religionique ſingulorum congruum

ἑκάστῳ, τοῦτο δοῦναι τοὺς θεοὺς πᾶσιν ὑμῖν περὶ ἑαυτοῦ τὴν γραφὴν γνῶναι.

ε'. Εἰ μὲν οὖν περὶ ὧν ἐδίωκε μόνον κατηγόρησεν Αἰσχίνης, κἀγὼ περὶ αὐτῶν ἂν βουλευόμενος εὐθὺς ἀπελογούμην· ἐπειδὴ δ' οὐκ ἐλάττω λόγον, ἀλλὰ διεξιὼν, ἀνάλωκε, καὶ ταπλεῖστα κατεψεύσατό μου, ἀναγκαῖον εἶναι νομίζω καὶ δίκαιον ἅμα, βουλῆ, ὦ Ἀθηναῖοι, περὶ τούτων πρῶτον εἰπεῖν, ἵνα μηδεὶς ὑμῶν τοῖς ἔξωθεν λόγοις ἐνέχηται, ἀλλοτριώτερον τοῦ ὑπὲρ τῆς γραφῆς δικαίου ἀκούσῃ μου. Περὶ μὲν δὴ τῶν ἰδίων ὅσα λοιδορούμενος βουλασφήμησε περὶ ἐμοῦ, ἴσασθε ὡς ἁπλᾶ καὶ δίκαια λέγω. Εἰ μὲν γάρ με τοιοῦτον ὄντος ἠπάτατο (καὶ γὰρ ἄλλοθί που βεβίωκα, καὶ πρὸ ὑμῶν) μηδὲ φωνὴν ἀνάσχησθε, μηδ' εἰ πάντα τὰ κοινὰ ὑπὲρ οὗ πεπολίτευμαι, ἀλλ' ἀναστάντες καταψηφίσασθε ἤδη. Εἰ δὲ πολλῷ βελτίω τούτου, καὶ οὐκ βελτιόνων, καὶ μηδενὸς τῶν μετρίων, ἵνα μηδὲν ἐπαχθὲς λέγω, χείρονα καὶ

congruum erit, id vobis Dii concedant in hâc causâ judicare.

5. Quòd si ea solùm pertractâsset Æschines de quibus actionem intendit, ego quoque de ipso senatus-consulto statim pro me responderam. Quoniam verò in aliis enumerandis multus fuit, & quamplurimis me oneravit mendaciis, necessarium simul & justum puto, Athenienses, ut de his primùm dicam: nequis vestrûm verbis parum ad causam spectantibus adductus sit, ut animo magis alieno meæ orationi adsit. De iis autem quæ privatim gessi, quæ ipse mihi objecit maledicus, videte quàm simpliciter justéque respondeam. Siquidem me sciatis talem esse qualem iste arguit, (neque enim usquam alibi quàm apud vos vixi) vocem meam ne diutiùs sustinete, etiam si Rempublicam quàm optimè administraverim: quin surgite, meque sententiis vestris continuò damnate. Sin autem isto multò meliorem, atque è melioribus natum, & præterea nemine civium mediocrium (nequid invidiosum proferam) deteriorem

&

καὶ ἐμὲ καὶ τοὺς ἐμοὺς ὑπειλήφατε καὶ γινώσκετε, τούτῳ μὲν οὐχ ὑπὲρ τῶν ἄλλων πιστεύετε, δῆλον γὰρ ὡς ὁμοίως ἅπαντ' ἐπλάττετο· ἐμοὶ δ' ἦν ὥσπερ πάντα τὸ χρόνον εὔνοιαν ἐνδέδειχθε διὰ πολλῶν ἀγώνων τῶν πρόσθεν γεγενημένων, καὶ νυνὶ πρόκεισθε. Κακοήθης δ' ὤν, Αἰσχίνη, τοῦτο παντελῶς εὐήθης ὠήθης, τοὺς περὶ τῶν πεπραγμένων καὶ πεπολιτευμένων λόγους ἀφέντα με, πρὸς τὰς λοιδορίας τὰς ἐμὰς σὲ τρέψεσθαι· καὶ δὴ ποιήσω τοῦτο, οὐχ ὅπως τετύφωμαι. Ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῶν πεπολιτευμένων, ἃ κατεψεύδου καὶ διέβαλες, αὖθις ἀπόκρισαι· τὴν δὲ πομπείας ταύτης τὴν ἀναίδειαν ὅπωσι γεγενημένης, ὕστερον, ἂν βουλώμεθα ἢ τούτοις ἀκόλουθον, μνησθήσομαι.

5. Τὰ μὲν οὖν κατηγορημένα, πολλὰ καὶ δεινὰ, καὶ περὶ ὧν οὐκ ἐλάττας μεγάλας καὶ τὰς ἐσχάτας, οἱ νόμοι τάττουσι τιμωρίας. Τοῦ δὲ πράγματος ἀγῶν ὅδ' ἡ προαίρεσις αὕτη, ἐχθρὸν μὲν ἐπήρειαν ἔχειν, καὶ ὕβριν, καὶ λοιδορίαν, καὶ προπηλακισμὸν ὅλου, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. Τῶν μὲν τοι κατηγορειῶν καὶ τῶν

& me & meos existimatis & nôstis, tum isti nec in aliis fidem vestram adhibete (constat enim eum in omnibus mentitum) tum eâ me benevolentiâ, quâ semper in prioribus judiciis excepistis, in hoc, oro, excipiatis. Quanquam autem versuto, Æschine, sis animo, in eâ tamen re satis stolidè opinatus es, me, factorum meorum eorumque quæ in Civitate gessi missâ mentione, ad convicia tua orationem conversurum. Non profectò id faciam, non ita insanio. Verùm res pubiicè gestas quas mendaciis & calumniis proscidisti, statim explorabo: istorum autem criminum, quæ adeò ineptè in me conjicis, si his audire placuerit, deinde mentionem faciam.

6. Ac profectò quæ objecta sunt crimina multa sunt, eaque gravia, quorum nonnulla juxta Leges nostras magnæ & summæ pœnæ consequuntur. Hujus autem causæ consilium in se pariter includit & hostilem impetum, & contumeliam, & convitium, simul & plenam ignominiâ iæsionem, cum reliquis id genus universis. Quòd si accusatoris veræ

essent

τῶν αἰτιῶν τῶν εἰρημένων, εἰ ὤφ ἦσαν ἀληθεῖς, οὐκ ἔνι τῇ Πόλει δίκῃ ἀξίαν λαβεῖν, ὡλ' ἐγγύς. Οὐ γὰ ἀφαιρεῖσθαι δεῖ τὸ προσελθεῖν τῷ δήμῳ καὶ λόγου τυχεῖν· ὡλ' οὐ ἐπιρείας τάξει ὁ φθόνος τοῦτο ποιεῖν, ὅτε μὰ τοὺς Θεοὺς ὀρθῶς ἔχον, ὅτε πολιτικὸν, ὅτε δίκαιόν ἐστιν, ὦ Ανδρες Αθηναῖοι. Αλλ' ἐφ' οἷς ἀδικοῦντά με ἐώρα τὴν πόλιν, οὗτός γε τηλικούτοις ἡλίκα νῦν ἐπεραγῴδει ὁ διεξιὼν, ταῦς ὐκ τῶν νόμων πρωείαις ἄξιον αὐτὰ τὰ ἀδικήματα ἐξῆσθαι· εἰ μὴ εἰσαγελίας ἄξια προσποιοῦντά με ἐώρα, εἰσαγγέλλοντα, καὶ τοῦτον ἂ τρόπον εἰς κρίσιν καθιστάντα πρὸ ὑμῶν· εἰ δὲ γράφοντα παράνομα, παρανόμων γραφόμενον. Οὐ γὰ δή που Κτησιφῶντα μὴ δυνατὰ διώκειν δι' ἐμὲ, ἐμὲ δ' εἰ ὤφ ἐξελέγχειν ὠόμιζεν, αὐτὸν ὐκ ἂν ἐγράψατο. Καὶ μὴν, εἴπ τῶν ἄλλων ὧν νυνὶ διέβαλλε καὶ διεξήει, ἢ ὁ ἄλλ' ὁπῶν ἀδικοῦντά με ὑμᾶς ἐώρα, εἰσὶ νόμοι περὶ πάντων, ὁ πρωείαι, ὁ ἀγῶνες, ὁ κρίσεις,

G 71

essent criminationes, haud esset penès hanc Civitatem digna supplicia de me sumere, aut dignis proxima. Neque enim cuiquam adimi debet ad populum accedendi copia, & libera dicendi potestas. Sed neque hoc facere oportet injuriæ ipsius gratiâ & expiendæ invidiæ: nam hoc per Deos immortales neque rectum est, nec legitimum, nec justum, Athenienses. Verùm si ea, quæ in Republicâ peccare me videbat, tanta fuerint quanta modò tragico quodam sonitu recensuit, istas mihi pœnas infligere debuit quæ à Legibus constitutæ sunt: siqua delatione digna committere me percipiebat, deferre, atque ita in judicium adducere: sin scribere contraria Legibus, violatarum legum postulare. Non enim Ctesiphontem propter me persequi potest: quòd si me convincere posse credidisset, illum in jus nunquam vocaverat. Ac profectò si me in cæteris istis quæ modò calumniosè percurrebat, aut in aliis etiam rebus quicquam contra vos committere perciperet, sunt Leges de omnibus constitutæ, sunt & supplicia, & certamina, & judicia,

σῆς, πικρὰ καὶ μεγάλα ἔχουσαι τὰ ὀφλήματα, καὶ τούτοις ἐξὸν ἅπασι χρῆσθαι. Καὶ ὁπηνίκα ἐφαίνετο ταῦτα πεποιηκώς, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον κεχρημένος τοῖς πρὸς ἐμέ, ὁμολογεῖτο ἂν ἡ κατηγορία τοῖς ἔργοις αὐτῆς. Νῦν δ' ὀκταὶς τὴν ὀρθῆς καὶ δικαίας ὁδοῦ, καὶ φυγὼν τὰς πρὸ αὐτοῦ τὰ πράγματα ἐλέγχους, τοσούτοις ὕστερον χρόνοις αἰτίας καὶ σκώμματα καὶ λοιδορίας συμφορήσας, ὑποκρίνεται· εἶτα κατηγορεῖ μὲν ἐμοῦ, κρίνει δὲ τυτονὶ, καὶ δι' μὲν ἀγῶνος ὅλου τὸν πρὸς ἐμέ πως ἔχθραν προΐσται, ἀδαμοῦ δ' ὅπου τοῦτον ἀπηνηκώς ἐμοὶ, τὸν ἕτερον ζητῶν ὀπτιμίαν ἀφελέσθαι φαίνεται. Καὶ τοῖς πρὸς ἅπασιν, ὦ Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς ἄλλοις δικαίοις, οἷς ἂν εἰπεῖν τις ὑπὲρ Κτησιφῶντος ἔχοι, καὶ τοῦτ' ἐμοιγε δοκεῖ καὶ μάλα εἰκότως ἂν λέγειν, ὅτι τὴν ἡμετέρας ἔχθρας ἡμᾶς ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν δίκαιον ἦν τὸν ἀξιόλογον ποιεῖσθαι, καὶ ὃ μὲν πρὸς ἀλλήλους ἀγωνιζόμεθα παραλείπειν, ἑτέρῳ δ' ὅτῳ κακόν τι δώσομεν ζητεῖν· ὑπερβολὴ δὲ ἀδικίας τοῦτο γε

ζ'. Πάντα μὲν τοίνυν τὰ καταγορήματα, ὁμοίως ἐκ τούτων ἄν τις

dicia, quæ acerbas quidem & magnas ſecum afferunt mulctas: atque his uti omnibus datur. Quæ ſi eum feciſſe conſtaret, & hâc mecum agendi ratione eſſe uſum, accommoda fuerat hæc ejus accuſatio: nunc autem, rectâ & juſtâ viâ prorſus derelictâ, vitatâque tunc cùm hæc perpetrabantur arguendi occaſione, tandem poſt tam longum temporis intervallum, criminibus & dicteriis & conviciis coacervatis, hiſtrionem agit: cùm me accuſat, hunc in judicium vocat; ſuſceptæ omninò cauſæ noſtras inimicitias prætendit, nuſquam autem mecum congreditur, ſed alteri dignitatem adimere palam conatur. Inter alia igitur quæ juſtè pro Cteſiphonte dici poſſent, Athenienſes, hoc mihi videtur non eſſe juſtitiæ diſſentaneum, nempe ut quodcunque inter nos eſt irarum de eo ipſi diſceptemus; non ut, omiſsâ concertatione noſtrâ, alium cui mali quippiam obtingat, exquiramus: hoc enim nihil fieri aut excogitari poteſt iniquius.

7. Omnia quidem accuſationis capita nihil in ſe juſtum aut

ἄν τις ἴδοι ὅτε δικαίως, ὅτ' ἐπ' ἀληθείας ὠδεμᾶς εἰρημένα. Βούλομαι δὲ καθ' ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐξετάσαι, καὶ μάλιθ' ὅσα ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς πρεσβείας καταψεύσατό μου, τὰ πεπραγμένα ἑαυτῷ μᾶλλον Φιλοκράτης ἀναπηθεὶς ἐμοί. Ἐστὶ δ' ἀναγκαῖον, ὦ Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ πρόσθεν ἴσως, ὡς κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους εἶχε τὰ πράγματα ἀναμνῆσαι ὑμᾶς, ἵνα πρὸς τὰ ὑπάρχοντα καιρὸν ἔχητε θεωρῆτε. Τοῦ γὰρ Φωκικοῦ συστάντος πολέμου καὶ δι' ἐμὲ, καὶ γὰρ δὴ ἔλεγε ἐπολιτευόμην πω τότε, πρῶτον μὲν ὑμεῖς οὔπω διέκειστε, ὥστε Φωκέας μὲν βούλεσθαι σωθῆναι, κακῶς δ' ἂν δίκαια ποιοῦντας ὁρᾶντες. Θηβαίοις δ' ὁπῶν ἂν ἐφαδῆναι παθοῦσιν, οὐκ ἀλόγως, οὐδ' ἀδίκως αὐτοῖς ὀργιζόμενοι· οἷς γὰρ εὐτυχήκεσαν ἐν Λεύκτροις, οὐ μετρίως ἐκέχρηντο. Ἐπειθ' ἡ Πελοπόννησος ἅπασα διεστήκει, καὶ οὐθ' ἃ μισοῦντες Λακεδαιμονίους ὅπως ἴσχυον, ὥστε ἀνελεῖν αὐτούς· οὔθ' ἃ πρότερον δι' ἐκείνων ἄρχοντες κύριοι τῆς πόλεως ἦσαν· ἀλλά τις ἦν ἄκεστος καὶ πρὸς

aut verum continere ex his manifeſtum eſt. Volo tamen ſingula ſeorſim excutere, atque ea præcipuè quæ de Pace ac Legatione falsò in me dixit, ſuarum ſcilicet cum Philocrate rerum geſtarum me autorem ſimulans. Neceſſarium verò nec abs re eſt, Athenienſes, quæ temporum illorum fuerit conditio in memoriam veſtram revocare, ut pro ipſarum rerum ſtatu ſingula ſpectetis. Phocenſi conflato bello, non per me (tunc enim temporis nondum ego in Republ. verſatus fueram) primùm ita vos affecti eſtis, ut Phocenſes incolumes eſſe velletis, quanquam iniqua quædam agere eos perſpexeritis; Thebanis autem ſiquid mali accideret, vobis gratum foret, non injuriâ ſti irascentibus; quoniam ea quæ in Leuctris ſunt adepti cum moderatione non ſant uſi. Deinde tota Peloponneſus in factiones diviſa eſt; neque enim inimici Lacedæmoniorum tantùm valebant ut eos everterent, neque ii, qui priùs illorum autoritate imperârant, urbibus moderabantur: ſed quædam erat inexplicata de

πρὸς τούτοις καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἔρις καὶ ταραχή. Ταῦτα δ' ὁρῶν ὁ Φίλιππος, (καὶ γὰρ ἦν ἀφανῆ) τοῖς πρὸ ἐκάστοις πρόδοτας χρήματα ἀναλίσκων, πάντας συνέκρυε, καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐπάρατον. Εἶτ' οὖν οἷς ἡμάρτανον οἱ ἄλλοι καὶ κακῶς ἐφρόνουν, αὐτὸς προσκαλέσετο, καὶ κατὰ πάντων ἐφύετο. Ὡς δὲ ταλαιπωρούμενοι τῷ μήκει τοῦ πολέμου, οἱ τότε μὲν βαρεῖς, νῦν δ' ἀτυχεῖς Θηβαῖοι, φανεροὶ πᾶσιν ἦσαν ἀναλωθησόμενοι καταφεύξει ἐφ' ὑμᾶς. Ὁ Φίλιππος, ἵνα μὴ τοῦτο γένοιτο, μηδὲ συνέλθοιεν αἱ πόλεις, ὑμῖν μὲν εἰρήνην, ἐκείνοις δὲ βοήθειαν ἐπηγγείλατο. Τί οὖν συνηγωνίσατο αὐτῷ πρὸς τὸ λαβεῖν ὀλίγου δεῖν ὑμᾶς ἐκόντας ἐξαπατωμένους; ἢ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, εἴτε χρὴ κακίαν, εἴτε ἄγνοιαν, εἴτε καὶ ἀμφότερα ταῦτ' εἰπεῖν, οἳ πόλεμον συνεχῆ καὶ μακρὸν πολεμούντων ὑμῶν, καὶ τοῦτον ὑπὲρ τῶν κοινῶν πᾶσι συμφερόντων, ὡς ἔργῳ φανερὸν γέγονεν, οὔτε χρήμασιν, οὔτε σώμασιν, οὐδὲ ἄλλῳ οὐδενὶ τῶν πάντων συνελάμβανον ὑμῖν· οἷς καὶ δικαίως καὶ προσηκόντως ὀργιζόμενοι ἑτοίμως ὑπηκούσατε τῷ Φιλίππῳ.

ιη'. Η

apud hos & apud illos univerſos lis & perturbatio. Philippus hiſce rebus cognitis (neque enim non manifeſtæ erant) ſingularum urbium proditores largis muneribus ſibi conciliando, omnes concitavit & inter ſe commiſit. Poſtea, dum alii decepti erant neque rem rectè reputabant, ipſe ſe interea bellico apparatu inſtruxit, inque omnium perniciem accrevit. Ut verò belli tædio confectos, tunc graves nunc infelices, Thebanos coactos fore ut ad vos confugerent omnibus conſtabat, Philippus, ne id fieret, néve civitates hæ conjungerentur, vobis pacem, illis auxilium pollicebatur. Quid igitur illi in hâc re adjumento fuit, ut vos vel ultro decepti propemodum caperemini? Cæterorum ſcilicet Græcorum ſive ea ignavia ſive ignorantia dicenda eſt, ſive harum utraque: qui vobis, cùm bellum perpetuum ſuſtineretis, idque pro communi omnium bono (ut res ipſa apparet) neque pecuniam, nec viros, nec quamvis aliam rem in auxilium miſerunt. Quibus jure meritóque indignati, alacriter eſtis obſecuti Philippo.

8. Illa

η'. Η μὲ οὖν τότε συγχωρηθεῖσα εἰρήνη, μετὰ ταῦτα, ὑπὸ ἐμοῦ, ὡς ὅτος διέβαλεν, ἐπράχθη. Τὰ δὲ τούτων ἀδικήματα καὶ δωροδοκήματα ἐν αὐτῇ τῇ νυνὶ πρόπτων πραγμάτων, ἄν τις ἐξετάζῃ δικαίως, αὐτὰ εὑρήσει. Καὶ ταυτὶ πάνθ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἀκριβολογοῦμαι καὶ διεξέρχομαι. Εἰ δ' εἶναί τινα δοκοίη τὰ μάλιστα ἐν τούτοις ἀδικήματα, οὐδὲν ὅτι δίκης πρὸς ἐμέ· ἀλλ' ὁ μὲ πρῶτος εἰπὼν καὶ μνησθεὶς ὑπὲρ τῆς Εἰρήνης, Αἰσχίνης ἦν ὁ Σφηττόθεν· ὁ δ' ἐκδεξάμενος, καὶ γράψας, καὶ ἑαυτὸν μὴ τοῦτο μαθόντας ὅτι ταῦτα, Φιλοκράτης ὁ Ἀγνούσιος, ὁ σὸς, Αἰσχίνη, κοινωνὸς, οὐκ ἐμὸς, οὐδὲ ἂν σὺ ἀναῤῥαγῇς ψευδόμενος. Οἱ δὲ συνόντες, ὅτου δήποτε ἕνεκα (ἐσῆ δὲ τοῦτό γε ἐν τῷ πρόπτῳ) Εὔβουλος, καὶ Κηφισοφῶν· ἐγὼ δ' οὐδὲν ὠδάμην. Ἀλλ' ὅμως, τούτων τοιούτων ὄντων, καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας οὕτω δεινυμένων, εἰς τοῦθ' ἧκεν ἀναιδείας, ὥστε τολμᾷ λέγειν, ὡς ἄρα ἐγὼ πρὸς τῇ εἰρήνης αἴτιος γενέσθαι. ἔτι καὶ κεκωλυκὼς εἴην, τὴν πόλιν μὴ κοινῇ συνεδρίῳ

τὴν

8. Illa igitur tum conceſſa Pax hiſce de cauſis non meâ (ut iſte calumniatus eſt) operâ facta eſt. Iſtorum autem injurias & corruptelas quæ in eâ locum obtinebant, harum turbarum (ſiquis rectè inveſtiget) cauſas eſſe deprehendet. Atque hæc omnia veritatis indagandæ gratiâ accuratiùs perſequor explicoque. Siquidem aliqua maximè videantur in iis eſſe peccata, ea nihil ad me utique attinent. Nam qui primus ſententiam dixit & mentionem de pace fecit, fuit Ariſtodemus hiſtrio: qui ſuſcepit & ſcripſit, ſuamque operam in hâc re locavit, Philocrates fuit Agnuſius, tuus, Æſchine, particeps, non meus, non ſi mentiendo diſrumparis: qui autem ſuffragia dedêre, quâcunque de cauſâ *id fecerint* (hanc enim in præſens omittam) Eubulus & Cephiſophon. Ego verò nihil uſquam *tranſegi*. Veruntamen cùm ita ſe res habeant, atque ita manifeſtè probentur, eò venit impudentiæ, ut *iſte* non dubitet affirmare, me tum pacis autorem fuiſſe, tum etiam obſtitiſſe quò minùs eam faceret Reſp. cum com-

τῶν Ἑλλήνων αὐτῷ ποιήσασθαι. Εἶτ', ὦ τί ἂν εἰπών σέ τις ὀρθῶς προσείποι; ἔστιν ὅπου σὺ πρὸν, τηλικαύτην προσθεὶς ἢ συμμαχίαν, ἡλίκην νῦν εἰσαγόμενος ἢ διεξιών, ὁρῶν ἀφαιρούμενόν με τὴν πόλεως, ἠναίσχυνας, ἢ πρεσβῶν ζῶντα ἂ νῦν κατηγορεῖς, ἐδίδαξας, ἢ διεξῆλθες; ἢ μήν, εἰ τὸ κωλῦσαι τοὺς Ἑλλήνων κοινωνίαν ἐπιτρέψειν ἐγὼ Φιλίππῳ, σοὶ τὸ μὴ σιγῆσαι λοιπὸν ἦν, ἀλλὰ βοᾶν, ἢ διαμαρτύρεσθαι, ἢ δηλῶν τισιν. Οὐ τοίνυν ἐποίησας οὐδαμοῦ τοῦτο, οὐδ' ἤκουσέ σου ταύτην τὴν φωνὴν οὐδείς. Οὔτε γὰρ ἦν πρεσβεία πρὸς οὐδένα ἀπεσταλμένη τότε τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ πάλαι πάντες ἦσαν ἐξεληλεγμένοι, ὥθ' ὅτος ὑγιὲς μὲν τούτων εἰρηκεν οὐδέν· χρεὼν δὲ τούτων, ἢ διαβάλλειν τὴν πόλιν τὰ μέγιστα ἐν οἷς ψεύδεσθαι). Εἰ γὰρ ὑμεῖς ἅμα τοὺς μὲν ἄλλους Ἕλληνας εἰς πόλεμον παρεκαλεῖτε, αὐτοὶ δὲ πρὸς Φίλιππον περὶ εἰρήνης πρέσβεις ἐπέμπετε, Εὐρυβάτου μὲν ἂν πρᾶγμα, ἢ Πόλεως ἔργον, οὐδὲ λεκτῶν ἀνθρώπων διαπράξασθε. Ἀλλ' οὐκ

muni Græcorum omnium conſeſſu. Tu verò (ô quo te nomine quiſquam rectè appellet?) cùm adeſſes & videres tantâ re tantâque in bello ſocietate à me ſpoliari civitatem, quantam modò tragico clamore vociferâſti, uſquamne indignatus es, aut in medium progreſſus, ea quæ nunc mihi objicis, explicâſti? Atqui ſi ego à Philippo conductus fuiſſem ad intercludendum Græcis conſortium, tibi erat reliquum, non ut taceres, ſed clamitares, & teſtimonium ferres, atque his rem omnem indicares. At nihil tale unquam feciſti, neque eam quiſquam ex te vocem audivit. Neque enim ad quenquam Græcorum legatio tunc miſſa eſt, ſed jam olim eorum conſilia ſatis fuerant deprehenſa: atque iſte quidem nihil ſani de eâ re protulit. Præterea verò mendaciis ſuis civitati acerrimè conviciatur. Nam ſi vos ſimul cæteros Græcos ad bellum hortabamini, ſimul ipſi ad Philippum de pace ineundâ legatos mittebatis, Eurybati quidem facinus commiſiſtis, non Reipubl. negotium aut bonorum hominum *officium præſtitiſtis*. Sed

hæc

ὐκ ἔστι ταῦτα, ὐκ ἔστι. Τί γὰρ ἂν βουλόμενοι μετεπέμπεσθ' ἂν αὐτοὺς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ; ὅπου τὴν εἰρήνην; ἀλλ' ὑπῆρχεν ἅπασιν· ἀλλ' ὅπου τὸν πόλεμον; ἀλλ' αὐτοὶ περὶ εἰρήνης ἐβουλεύεσθε. Οὐκοῦν ὅτε τὴν ἀξαρχῆς εἰρήνης ἡγεμὼν, ὑφ' αὑτοῦ ὢν ἐγὼ φαίνομαι, ὅτε τῶν ἄλλων οὐδὲν ὢν κατεψεύσατό μου, οὐδὲν ἀληθὲς ὂν δείκνυμι.

θ'. Ἐπειδὴ τοίνυν ἐποιήσατο τὴν Εἰρήνην ἡ Πόλις, σκοπῶμεν πάλιν σκέψασθε, τί ἡμῶν ἑκάτερος προείλετο προάγειν· ἐγὼ γὰρ οὐκ οἶδα, πῶς ἂν ὁ Φιλίππου πάντα συναγωνιζόμενος, καὶ πῶς ὁ προάγων ὥσπερ ὑμῶν, καὶ τὸ τῇ πόλει συμφέρον ζητῶν. Ἐγὼ μὲν τοίνυν ἔγραψα βουλεύειν περὶ ταχίστην τοὺς πρέσβεις ὅπου τύχοιεν, καὶ οἷς ἂν ὦσι Φιλίππου πυνθάνεσθαι, καὶ τοὺς ὅρκους λαμβάνειν. Ὅτοι δὲ, οὐδὲ γράψαντος ἐμοῦ, ταῦτα ποιεῖν ἠθέλησε. Τί δὲ τοῦτ' ἠδύνατο, ὦ Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐγὼ διδάξω. Φιλίππου μὲν καιρὸν συμφέρον, ὡς πλεῖστον τε μεταξὺ χρόνον γενέσθαι τὸν ὅρκον, ὑμῖν δ' ὡς ἐλάχιστον.

hæc non ita ſunt, non ita ſe habent. Quid enim voluiſtis cùm hoc tempore illos accerſeretis? an ad pacem? at illi jam pace fruebantur omnes: an ad bellum? at ipſi de pace agebatis. Quapropter neque primæ pacis me vel ducem vel autorem eſſe conſtat, neque cæterorum quicquam, quæ iſte in me confinxit, verum eſſe oſtenditur.

9. Poſtquam autem pacem fecit Reſpubl. hîc iterum reputate, quid uterque noſtrûm agere inſtituerit: etenim ex his ſcietis, quis fuerit qui Philippum in omnibus adjuverit, & quis veſtram cauſam egerit, & publicæ ſtuduerit utilitati. Ego itaque Senator decretum feci, ut legati quamprimum in ea loca navigarent, in quibus eſſe Philippum audirent, & jusjurandum ab eo exigerent: illi verò nec poſtquam hoc decreverim id facere voluerunt. Quò ea res ceſſerit, & quid inde ſecutum fuerit, Ego vos paucis docebo, Athenienſes. Philippo quidem commodum erat, ut plurimùm temporis interveniret inter hæc & *exactum ab eo* jusjurandum; vobis, quàm minimùm. Quam-

χητον. Διὰ τί; ὅτι ὑμεῖς μὲν, ὐκ ἀφ' ἧς ὠμόσατε μόνον ἡμέρας, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἠλπίσατε τὴν εἰρήνην ἔσεσθαι, πάσας ἐξελύσατε τὰς παρασκευὰς τὰς ὑμῶν πολέμου· ὁ δὲ, τοῦτο οὐκ παντὸς μᾶλλον χρόνου μάλιστα ἐπραγματεύετο, νομίζων (ὅσπερ ἐστὶν ἀληθὲς) ὅσα τῆς πόλεως πραγθῆναι πρὸ τῆς ὅρκους ἀποδοῦναι, πάντα ταῦτα βεβαίως ἕξειν, οὐδένα δι' εἰρήνην λύσειν τούτων ἕνεκα. Ἀ ἐγὼ προῤῥώμενος, ὦ Ἀνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ λογιζόμενος, τὸ ψήφισμα τοῦτο γράφω, πλεῖν ὅπου τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἂν ᾖ Φίλιππος, καὶ τοὺς ὅρκους τὰ ταχίστην ἀπολαμβάνειν, ἵν' ἐχόντων τῶν Θρᾳκῶν τῶν ὑμετέρων συμμάχων τὰ χωρία ταῦθ', ἃ νῦν οὗτος διέσυρε, τὸ Σέρριον, καὶ τὸ Μύρτιον, καὶ τὸ Ἐργίσκιλον, ὅπως γίγνοιντ' οἱ ὅρκοι καὶ μὴ πραγθῶν ἀκεῖνος τοὺς ὑπερκειμένους τῶν τόπων, κύριος ὢν Θρᾴκης καταστήσῃ· μηδὲ πολλῶν μὲν χρημάτων, πολλῶν δὲ παρασκευῶν εὐπορήσας, ἐκ τούτων ῥᾳδίως τοῖς λοιποῖς ὑπερκειμένοις πράγμασιν. Εἶτα τοῦτο μὲν ὐχὶ λέγει τὸ ψήφισμα, ὐδ' ἀναγινώσκεται· εἰ δὲ βουλεύων ἐγὼ πρατά-

Quamobrem? quia vos non ab eâ ſolum die quâ jurare oportuit, ſed ab eâ quâ Pacem fore ſperaviſtis, omnes belli apparatus deſerueratis: ille autem hoc maximè perpetuò moliebatur, quòd exiſtimabat (id quod res probavit) quæcunque ante datum juſjurandum civitati abripuiſſet, ea ſe omnia conſtanter detenturum; quia nemo ſcilicet eorum gratiâ pacem libenter vellet ſolvere. Quæ cùm ego prævidérem, Athenienſes, & mecum reputarem, decrevi navigandum in ea loca in quibus eſſet Philippus, & jusjurandum quamprimum exigendum: ut poſſidentibus Thracibus, fœderatis veſtris, ea loca, quæ iſte nunc demolitus eſt, Serrium, Myrtium, & Ergiſcen, jam tum diceretur Sacramentum, & non ille, præoccupatis opportunis locis, Thraciam in ſuam poteſtatem redigeret: néve magnâ inde pecuniâ multiſque copiis inſtructus, reliquas inſuper res faciliùs aggrederetur. Hoc quidem Decretum non dicit neque recitat; Sed quòd ego Senator addu-

πρεσβεις ὠμὶν δεῖν, τοῦτό μου βλάπτει. Ἀλλὰ τί ἐχρῆν με ποιεῖν; μὴ πρεσβεύειν χρῆναι τοὺς ὑπὲρ τοῦδ' ἥκοντας, ἵν' ὑμῖν βλαπτωσιν; ἢ θέαν μὴ καταπεῖμαι τ' ἀρχιτέκτονα αὐτοῖς κελεῦσαι; ἀλλ' οὐ τοῖν δυοῖν ὀβολοῖν ἐθεώρουν ἄν, εἰ μὴ τοῦτ' ἐχρῆν. Τὰ μικρὰ συμφέροντα τ' πόλεως ἔδει με φυλάττειν, τὰ δ' ὅλα, ὥσπερ ὕστοι, πεπραγέναι Φιλίππῳ; οὐ δῆτα. Λέγε τοίνυν μοι τὸ ψήφισμα τοῦτο λαβών, ὡς σαφῶς ὕστος εἰδῶς, παρέβη. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΕΠΙ Ἀρχοντος Μνησιφίλου, Ἑκατομβαιῶνος ἕνῃ καὶ νέᾳ, φυλῆς πρυτανευούσης Πανδιονίδος, Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς εἶπεν· Ἐπειδὴ Φίλιππος ἀποστείλας πρέσβεις περὶ τ εἰρήνης πρὸς Ἀθηναίους, ὁμολογουμένας πεποίηκε συμβάσεις, δεδόχθαι τῇ Βουλῇ καὶ τῷ Δήμῳ τ Ἀθηναίων, ὅπως ἂν ἡ Εἰρήνη ὁπτελεσθῇ, ἡ ὑπ χειροτονηθεῖσα ἐν τῇ πρώτῃ ἐκκλησίᾳ, πρέσβεις ἑλέσθαι ἐκ πάντων Ἀθηναίων ἤδη πέντε· τοὺς δὲ χειροτονηθέντας

adducendos esse legatos censui, id insectatur atque exagitat. Sed quid me agere oportuit? non decernere, ut illi ad vos adducerentur, qui idcirco venerant ut vobiscum colloquium haberent? aut jubere, ut iis spectandi locum non daret Architectus? at binis obolis spectare potuerant si hoc decretum non fuisset. Exigua igitur Reipubl. commoda mihi erant curanda, summa autem (ut isti fecerunt) Philippo vendenda? minimè verò. Age, cape decretum illud, & lege: quod cùm iste satis (*contra ipsum facere*) sciret, præteriit. Lege.

DECRETUM.

Archonte Mnesiphilo, Hecatombaionis die ultimo, Pandionidâ tribu Prytanicam potestatem exercente, Demosthenes Demosthenis F. Pæaniensis, retulit: Postquam Philippus, missis ad Athenienses legatis de Pace, fœdus iniit, placere Senatui Populoque Athenienſi, quò Pax, quæ in primâ concione probata est, perducatur ad finem, legatos ex omnibus Athenienſibus deligi quinque: delectos autem nullâ

χρεσ τοντηδέντας ἀποδημεῖν, μηδεμίαν ἀναβολὴν ποιεμένους, ὅπου ἂν ὄντα πυνθάνωνται Φίλιππον, καὶ τοὺς ὅρκους λαβεῖν παρ' αὐτοῦ καὶ δοῦναι τὴν ταχίστην, ὅπως τὰς ὁμολογουμένας συνθήκας αὖθις πρὸς τὴν Ἀθηναίων Δῆμον, συμπεριλαμβάνοντας καὶ τοὺς ἑκατέρων συμμάχους. Πρέσβεις ἡρέθησαν, Εὔβουλος Ἀναφλύστιος, Αἰσχίνης Κοθωκίδης, Κηφισοφῶν Ραμνούσιος, Δημοκράτης Φλυεύς, Κλέων Κοθωκίδης.

ι'. Ταῦτα γράψαντος ἐμοῦ τότε, καὶ τὸ τῇ Πόλει συμφέρον, καὶ τῷ Φιλίππῳ ζητοῦντος, βραχὺ φθονήσαντες οἱ λοιποὶ πρέσβεις ὅτι καθῆντο ὑπὲρ Μακεδονίας τρεῖς ὅλους μῆνας, ἕως ἦλθε Φίλιππος ἐκ Θράκης, πάντα καταφρεψάμενος ταχέως· ἐξὸν ἡμερῶν δέκα, μᾶλλον δὲ τριῶν ἢ τεττάρων, εἰς τὴν Ἑλλήσποντον ἀφικέσθαι, καὶ τὰ χωρία σῶσαι λαβόντας τοὺς ὅρκους, πρὶν ἐκεῖνον ἐξελεῖν αὐτά. Οὐ γὰρ ἂν ἥψατ' αὐτῶν, παόντων ἡμῶν· ἢ οὐκ ἂν ὠρκίζομεν αὐτόν, ὥστε τὴν εἰρήνην ἂν διημαρτήκει, καὶ οὐκ ἂν ἀμφότερα εἶχε καὶ τὴν εἰρήνην καὶ τὰ χωρία.

Τὸ

nullâ morâ interpositâ proficiſci oporterè, eò loci ubi eſſe Philippum audierint; & juſſurandum tum ab eo exigere, tum etiam dare quamprimum, de fœdere inter illum & Populum Athenienſem ſancito, comprehenſis etiam utrorumque Sociis. Legati delecti ſunt, Eubulus Anaphlyſtius, Æſchines Cothocides, Cephiſophon Rhamnuſius, Democrates Phlyenſis, Cleon Cothocides.

10. Quæ cùm ego tunc decreviſſem, Reipubl. non Philippi utilitati proſpiciens, parum ſolliciti boni iſti Legati cunctati ſunt in Macedoniâ totos tres menſes, donec è Thraciâ reverteretur Philippus, omnibus locis in eâ regione funditus everſis: cùm liceret intra decem dies, vel triduum potiùs aut quatriduum in Helleſpontum proficiſci, & loca conſervâſſe, exacto jurejurando priuſquam ea ille expugnâſſet. Aut enim ea non attigerat præſentibus nobis, aut jusjurandum ab eo non acceperamus: ita pacem non impetrârat, nec utriſque potitus fuerat, & Pace & oppidis. Primùm

Τὸ μὲ τοίνυν ἐν τῇ πρεσβείᾳ πρῶτον, κλέμμα μὲ Φιλίππου, δωροδόκημα δὲ τῶν ἀδίκων τούτων ἀνθρώπων καὶ θεοῖς ἐχθρῶν, τοιοῦτον ἐγένετο· ὥσπερ ἔγωγε καὶ τότε, καὶ νῦν, καὶ ἀεὶ ὁμολογῶ πολεμεῖν καὶ διαφέρεσθαι τούτοις.

ια'. Ἐπειδὴ δ' εὐθὺς ἐφεξῆς ἔπραττε μεῖζον κακούργημα θεάσασθε. Ἐπειδὴ γὰρ ὡμολόγησε τὴν εἰρήνην ὁ Φίλιππος ἔξειν, πρασλαβὼν τὴν Θρᾴκην διὰ τούτους, καὶ πεισθέντας τῷ ἐμῷ ψηφίσματι, πάλιν ὠνεῖται παρ' αὐτοὺς, ὅπως μὴ ἀπίωσιν ἐκ Μακεδονίας, ἕως ἂν τὰ τῆς στρατείας τῆς ἐπὶ τοὺς Φωκέας εὐτρεπῆ ποιήσαιτο· ἵνα μὴ δεῦρο ἀπαγγελάντων αὐτοὺς, ὅτι μέλλει καὶ προσκυδάζεται πορεύεσθαι, ἐξέλθοιτε ὑμεῖς, καὶ πρεπλεύσαντες ταῖς τριήρεσιν εἰς Πύλας, ὥσπερ πρότερον, κλείσαιτε τὸν Πορθμόν· ἀλλ' ἅμ' ἀκούοιτε ταῦτα ἀπαγγελλόντων ὑμῖν τούτων, καὶ ἐκεῖνος ἐντὸς εἴη Πυλῶν, καὶ μηδὲν ἔχοιθ' ὑμεῖς ποιῆσαι. Οὕτω δ' ἰὼ ὁ Φίλιππος ἐν φόβῳ, καὶ πολλῇ ἀγωνίᾳ,

Primùm igitur in hâc legatione & Philippi fraudulentia, iniquorumque istorum hominum & Diis inviſorum perfidia talis extitit: quâ de causâ, utì tunc temporis, ita & nunc, & in æternum profiteor me cum istis pugnare & litem habere.

11. Jam aliud statim scelus animadvertite, & priori istò longè immanius. Postquam promisit Philippus pacem se nobiscum esse habiturum, occupatâ priùs Thraciâ propter istorum ignaviam, qui meo decreto non obtemperaverant, aliud nunc ab iis pretio mercatur, ut ne decederent Macedoniâ, priusquam res suas militares contra Phocenses profecturus instruxisset: ne, si vobis ea renunciarent legati, illum scilicet tum paratum esse tum iter incepturum, vos cum copiis exeuntes, circumactisque triremibus Pylas petentes, Porthmum ei intercluderetis, sicuti priùs fecistis: sed ut vos eodem tempore nuncium acciperetis cùm ille intra Pylas esset, & nihil omnino vobis relinqueretur agendum. Tanto autem in timore erat, tamq; vehementer angebatur

ἀγωνίᾳ, μὴ καὶ ταῦτα προσῇ λῆρός τις αὖ, πρὸ τοῦ τὸν Φωκέας ἀπολέσθαι, ἀκούσαντες ψηφίσασθε βοηθεῖν αὐτοῖς, καὶ ἐκφύγοι τὰ πράγματα αὐτόν, ὥστε πάλιν μεθ' ἡμέραν τινὰ κατάπλουν τινὶ, οὐκ ἐπὶ κοινῆς μετὰ τῶν ἄλλων πρέσβεων, ἀλλὰ ἰδίᾳ καθ' αὑτόν, τοιαῦτα πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν καὶ ἀπαγγεῖλαι δι' ὧν ἅπαντ' ἀπώλετο.

12. Ἀξιῶ δὲ, ὦ Ἀνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ δέομαι, τοῦτο μεμνῆσθαι ὑμᾶς πρῶτον ὅλου τοῦ ἀγῶνος, ὅτι μὴ κατηγορήσαντος Αἰσχίνου μηδὲν ἔξω τῶν γραφῆς, οὐδ' ἂν ἐγὼ λόγον οὐδένα ἐποιούμην ἕτερον· ἁπάσαις δ' αἰτίαις καὶ βλασφημίαις ἅμα τούτου κεχρημένου, ἀνάγκη καμοὶ πρὸς ἕκαστα τῶν κατηγορημένων μικρὰ ἀποκρίνεσθαι. Τίνες οὖν ἦσαν οἱ τοῦτο λόγοι τότε ῥηθέντες, καὶ δι' ὃς ἅπαντ' ἀπώλετο; Ὡς σὺ δεῖ θορυβεῖσθαι τῷ προελθεῖν Φίλιππον εἴσω Πυλῶν, ἔστιν καὶ ἅπαντ' ὅσα βούλεσθ' ὑμεῖς ἐὰν ἔχητ' ἡσυχίαν· καὶ ἀκούσεσθε δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν, οἷς μὲν ἐχθρὸς ἥκει, φίλον αὐτὸν γεγενημένον, οἷς δὲ φίλος, τοὐναντίον αὐτὸν

Philippus, ne etiam his à se occupatis, ante perditos Phocenses, vos iis, auditâ re, auxilia decerneretis, & ille effectum nihil daret: ut rursus impurum istum hominem, non jam communiter cum cæteris legatis, sed ipsum separatim conduceret, ut vobis ea diceret ac renuntiaret, quorum operâ pessundantur omnia.

12. Porrò vos, Athenienses, oro atque obtestor, ut per totam causam memineritis, si nihil extra rem ipsam objecisset mihi Æschines, me quoque nullum aliud verbum fuisse facturum: cùm autem ille omnia crimina & maledicta coacervârit, necesse quoque mihi esse, ut singulis criminationibus pauca respondeam. Quænam igitur illius verba tum fuerunt, per quæ perierunt omnia? *Non esse tumultuandum propterea quòd Philippus esset intra Pylas progressus: consecuturos enim vos omnia ex sententiâ vestrâ, si modò quiesceretis: atque intra biduum aut triduum audituros, quorum hostis venisset, iis amicum; quorum amicus, iis hostem esse*

αὐτὸν ἐχθρόν. Οὐ γὰρ τὰ ῥήματα τὰς οἰκειότητας (ἔφη) βεβαιοῦν, (μᾶλλα σεμνῶς ὀνομάζων) ἀλλὰ τὸ, ταὐτὰ συμφέρειν· συμφέρει δὲ Φιλίππῳ καὶ Φωκεῦσι καὶ ὑμῖν ὁμοίως ἅπασι, τὴ ἀναλγησίας καὶ τὴ βαφύτητος ἀπαλλαγῆναι τὴν τῶν Θηβαίων. Ταῦτα δὲ ἀσμένως πινὲς ἤκουον αὐτῦ, ἀφ' τίνι τόθ' ὑπῆρξαν ἀπέχθειαν πρὸς τοὺς Θηβαίους. Τί οὖν συνέβη μὴ ταῦτα εὐθύς; Οὐκ εἰς μακρὰν τοὺς μὲ ταλαιπώρους Φωκέας ἀπολέσθαι, καὶ καταπαφλῶναι τὰς πόλεις αὐτῶν· ὑμᾶς δ' ἡσυχίαν ἄγοντας, καὶ τούτῳ πειθέντας, μικρὸν ὕστερον σκυλαγωγεῖν ἐκ τῶν ἀγρῶν, τοῦτον δὲ χρυσίον λαβεῖν· καὶ ἔπ πρὸς τούτοις, τίνι μὲ ἀπέχθειαν, τίνι πρὸς Θηβαίους καὶ Θετταλοὺς τῇ πόλει γενέσθαι· τὴν δὲ χάριν, τὴν ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων, Φιλίππῳ. Οπ δ' ὅτω ταῦτ' ἔχει, λέγε μοι τότε τὸ Καλλισθένους ψήφισμα, καὶ τὴν ἐπιστολὴν τὴν Φιλίππου, ἐξ ὧν ἀμφοτέρων ὑμῖν ἅπαντα ταῦτ' ἔσται φανερά. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

esse factum. Neque enim verbis amicitias (aiebat) *confirmari* (magno cum fastu id efferens) *sed utilitatum potiùs similitudine & communitate. Convenire autem Philippo, & Phocensibus & vobis omnibus, stupore & molestiâ Thebanorum liberari.* Hisce quidam patienter eo tempore aures advertebant, propterea quòd iræ tunc essent inter nos & Thebanos. Quid vero statim hæc secutum est? nempe ut paulò pòst miseri Phocenses interirent, & eorum urbes everterentur: vos autem quiescentes, & isti morem gerentes, non longo inde tempore impedimenta è campo veheretis, iste verò aurum reciperet. Ad hæc etiam, ut Thebanorum Thessalorumque Resp. susciperet inimicitias, Philippus autem pro hisce factis gratiam cum iisdem iniret. Quæ ut vera esse constet, lege mihi & Callisthenis decretum, & literas Philippi, quæ vobis hæc omnia manifesta reddent. Lege.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΕΠΙ Μνησιφίλου Αρχοντος, Συγκλήτου Εκκλησίας γενομένης ὑπὸ Στρατηγῶν γενομένης, καὶ Πρυτάνεων καὶ Βουλῆς γνώμη, Μαιμακτηριῶνος δεκάτη ἀπόντος, Καλλισθένης Ετεονίκου Φαληρεὺς εἶπε· Μηδένα Αθηναίων μηδεμιᾷ πρόφασει ἐν τῇ χώρᾳ κοιτᾶσθαι γίγνεσθαι, ἀλλ' ἐν Αστει καὶ Πειραιεῖ, ὅσοι μὴ ἐν τοῖς φρουρίοις εἰσὶν ἀποτεταγμένοι. Τούτων δ' ἐκάστοις ἦν πρόσταγμα τάξιν ἀπαντῆσαι, μήτε ἀφημερεύοντας, μήτε ἀποκοιτοῦντας. Ος δ' ἂν ἀπειθήσῃ τῷ ψηφίσματι τούτῳ, ἔνοχος ἔστω τοῖς περὶ δόσιας ὑπευθύνοις, ἐὰν μὴ ἀδυνάτου ὑπάρχειν ἀποδείκνυῃ περὶ ἑαυτόν ὤν. περὶ δὲ τῶν ἀδυνάτων ὑπεκρινέσθω ὁ ὑπὸ τῶν ὅπλων Στρατηγὸς, καὶ ὁ ὑπὸ τῆς διοικήσεως, καὶ ὁ Γραμματεὺς τῆς Βουλῆς. Καταγομίζειν δὲ καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν πάντα τὰ ταχίστην· τὰ μὲν ἐντὸς σταδίων ἑκατὸν εἴκοσιν, εἰς Αστυ καὶ Πειραᾶ· τὰ δὲ ἑκατὸς σταδίων ἑκατὸν εἴκοσιν, εἰς Ελευσῖνα, καὶ Φυλήν, καὶ Αφιδνα, καὶ Ραμνοῦντα, καὶ Σούνιον. Εἶπε Καλλισθένης Φαληρεύς.

Ar

DECRETUM.

Archonte Mneſiphilo, concione extra ordinem convocatâ per Duces, & ex ſententiâ Præfectorum ac Senatûs, 21. die Mæmacterionis, Calliſthenes Eteonici F. Phalereus retulit: Nequis Athenienſium ullo de commento in agris pernoctet, ſed in Urbe & Piræeo commorentur omnes, niſi qui in præſidiis diſpoſiti ſint. Horum autem, quem quiſque locum ſortitus eſt, eum teneat, neque interdiu aut noctu abſit. Quiſquis huic decreto morem non geſſerit, proditorum pœnas luat, niſi oſtendat hoc à ſe vitari nequaquam potuiſſe. Inevitabilia autem cognoſcat judicetque armorum Præfectus, & Quæſtor, & Scriba Senatûs. Amoveantur omnia ex agris quamprimum: quæcunque intra 120 ſtadia reperta fuerint, deferantur in Urbem & Piræeum: quæ ultra 120 ſtadia, in Eleuſinem, Phylen, Aphidna, Rhamnuntem, & Sunium. Dixit Calliſthenes Phalereus.

Nunquid

Ἀρ' ὅτι ταύταις ταῖς ἐλπίσιν ἐποιεῖσθε τὴν εἰρήνην, ἢ ταῦτ' ἐπηγγέλλετ' ὑμῖν οὗτος ὁ μαθητής; Λέγε δ' αὐτῷ ὑπομνήσει, ἣν δεῦρ' ἔπεμψε Φίλιππος μετὰ ταῦτα.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ Μακεδόνων Φίλιππος, Ἀθηναίων τῇ Βουλῇ καὶ τῷ Δήμῳ, χαίρειν. Ἰσθι ἡμᾶς προελημμένους εἴσω Πυλῶν καὶ τὰ χωρία τὰ Φωκίδα ὑφ' ἑαυτοὺς πεποιημένους· καὶ ὅσα μὲν ἐκουσίως παρεστήσατο τὰ πολισμάτων, φρουρὰς εἰσαγηνοχόσας· τὰ δὲ μὴ ὑπακούοντα, καθαιρέτους λαβόντες καὶ ἐξανδραποδισάμενοι, κατεσκάψαμεν. Ἀκούων δὲ καὶ ὑμᾶς παρασκευάζεσθαι βοηθεῖν αὐτοῖς, γέγραφα ὑμῖν, ἵνα μὴ πλεῖον σπουδάσητε περὶ τούτων. Τοῖς μὲν ὅλοις, οὐδὲν μέτεστιν ὅτι δοκεῖτε ποιεῖν, τὴν εἰρήνην συνθέμενοι, καὶ ὁμοίως ἀντιπαρεξάγοντες, καὶ ταῦτα οὐδὲ συμπαραλημμένων τῶν Φωκέων εἰς τὰς κοινὰς ἡμῶν σπονδάς· ὥστε ἐὰν μὴ ἐμμένητε τοῖς ὡμολογημένοις, οὐδὲν παρήσετε ἔξω γε ἐφαπτόμενα ἀδικοῦντες.

ιγ'. Ἀκούσετε

Nunquid hâc ſpe Pacem ſanxeratis, aut hæc vobis pollicebatur iſte mercenarius? Age, lege & Literas, quas poſtea à Philippo accepimus.

Literæ Philippi.

Philippus Macedonum Rex Senatui Populoque Athenienſi S. Scitote nos intra Pylas eſſe progreſſos, & Phocidem ſubegiſſe. Quæ ſponte deditionem fecerunt, in iis oppidis præſidia locavimus: quæ verò imperio non paruerunt, vi cepimus; mancipiiſque in ſervitutem redactis, ſolo æquavimus. Cùm autem acciperem vos in eorum auxilium paratos eſſe, ſcripſi jam ad vos, ne de hâc re plùs æquo eſſetis ſolliciti. Ut enim ſummatim loquar, mihi videmini nullum omnino modum ſervare, qui, cùm pacem pepigeritis, nihilominus in aciem deſcendatis, quanquam in communi noſtro fœdere Phocenſes non ſint comprehenſi. Quare, ſi fidem præſtare nolitis, nullâ re, niſi auſpicandis injuriis, me antevertetis.

13. Auditis,

ιγ'. Ακήκετε ὡς σαφῶς δηλοῖ καὶ διαβάλλεται ἐν τῇ πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολῇ πρὸς τοὺς ἑαυτῶ συμμάχους· ΟΤΙ ταῦτα ἐγὼ πεποίηκα ἀκόντων Αθηναίων, καὶ λυπουμένων, ὥστ' εἰ σφ εὖ φρονεῖτε, ὦ Θηβαῖοι, καὶ Θετταλοὶ, τότε μὲ ἐχθρὸς ἂν ἐνομίζετε, ἐμοὶ δὲ πιστεύσετε. Οὐ τούτοις τοῖς ῥήμασι χρᾶσθαι, ταῦτα δὲ βουλόμενος διακωλύσαι. Τοιγαροῦν ἐκ τούτων ὤρετο ἐκείνους λαβὼν, εἰς τὸ μηδὲν πρᾶττειν πρότερον τῶν μὴ ταῦτα, μηδ' ἀμαθύνεσθαι, ἀλλ' ἐᾶσαι πάντα τὰ πράγματα ἐκείνοι ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσασθαι· ἐξ ὧν ταῖς πρόσθεν συμφοραῖς οἱ παλαίπωροι Θηβαῖοι κέχρηνται. Ο δὲ ταύτης τῆς πίστεως αὐτῷ συνεργὸς καὶ συναγωνιστὴς, καὶ ὁ δεῦρ' ἀπαγγείλας τὰ ψεύδη καὶ φενακίσας ὑμᾶς, οὗτός ἐστιν ὁ τὰ Θηβαίων ὀδυρόμενος νῦν πάθη, καὶ διεξιὼν ὡς οἰκτρά· καὶ τούτων, καὶ τῶν ἐν Φωκεῦσι κακῶν, καὶ ὅσ' ἄλλα πεπόνθασιν Ἕλληνες, ἁπάντων αὐτὸς ὢν αἴτιος. Δῆλον γὰρ ὅτι σὺ μὲν ἀλγεῖς ὑπὲρ τοῖς συμβεβηκόσιν, Αἰσχίνη, καὶ τοὺς Θηβαίους ἐλεεῖς,

13. Auditis, quàm perſpicuè in his ad vos literis, fœderatos ſuos moneat doceatque: *Hæc ego feci invitis Athenienſibus & ægrè ferentibus. Quare ſi ſapitis, Thebani & Theſſali, tum eos hoſtes exiſtimabitis, tum mihi fidem habebitis.* Non quòd expreſſis verbis ita ſcripſerit, ſed ita intellectum voluerit. Ubi igitur hoc factum eſt, cumprimum eos aggrederetur, adeò ſibi omnes ſubjecit, ut nequaquam ſibi proſpicerent aut quid animadverterent, ſed ab illo tempore univerſa in ſuam poteſtatem redigere eum paterentur: unde contigit, ut infelices Thebani his calamitatibus impediantur. Iſtius autem fidei conciliator atque adjutor ſtrenuus, qui falſa huc retulit mendacia, & fucum vobis fecit, is eſt qui Thebanorum nunc luget infortunia, & quàm ea ſint miſerabilia exponit: cùm ſit & eorum, & Phocenſium malorum, & quibuſcunque aliis Græci fuerint involuti, omnium Caput & Principium. Tu ſcilicet, Æſchine, propter Thebanorum calamitates angeris, &

ἐλεεῖς, κτήματα ἔχων ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, καὶ γεωργῶν τὰ ἐκείνων· ἐγὼ δὲ χάιρω, ὃς εὐθὺς ἐξητάμιν ὑπὸ τούτων ταῦτα πραξάντος.

ιδ'. Ἀλλὰ γὰρ ἐμπέπτωκα εἰς λόγους, οὓς αὐτίκα μᾶλλον ἁρμόσει λέγειν ἴσως. Ἐπάνειμι δὴ πάλιν ὅθι τὰς ἀποδείξεις ὡς τὰ τούτων δωροδοκήματα, καὶ ἀδικήματα, τῆς νυνὶ παρόντων πραγμάτων γέγονεν αἴτια. Ἐπειδὴ γὰρ ἐξηπατήθητε μὲν ὑμεῖς ὑπὸ τοῦ Φιλίππου διὰ τούτων, ἔτι δὲ ταῖς πρεσβείαις μαθησάντων ἑαυτοὺς τῷ Φιλίππῳ, καὶ οὐδὲν ἀληθὲς ὑμῖν ἀπαγγειλάντων, ἐξηπάτητο δὲ οἱ ταλαίπωροι Φωκεῖς καὶ ἀνῄρητο αἱ πόλεις αὐτῶν, τί ἐγένετο; οἱ μὲν κατάπληκτοι Θετταλοὶ, καὶ ἀναίσθητοι Θηβαῖοι, φίλον, εὐεργέτην, σωτῆρα, καὶ Φίλιππον ἠγοῦντο· πάντ' ἐκείνῳ ἦν αὐτοῖς, καὶ οὐδὲ φωνὴν ἤκουον, εἴ τις ἄλλό τι βούλοιτο λέγειν. Ὑμεῖς δὲ ὑφορώμενοι τὰ πεπραγμένα, καὶ δυσχεραίνοντες, ἤγεσθε μὲν εἰρήνην ὅμως· καὶ γὰρ ἦν ὅ, τι ἂν

& Te eorum miseret, cùm in Bœotiâ possessiones occupes, atque eorundem agros colas: ego autem lætor, qui statim in judicium vocabar ab eo scilicet qui ista fecerat.

14. Sed incidi in eas res, quas paulò pòst dici magis conveniet. Revertor itaque ad probandum & palam faciendum quomodo istorum corruptelæ ac injuriæ præsentium turbarum causæ extiterint. Postquam enim vos à Philippo circumventi eratis istorum operâ, qui se in legationibus illi mercede locaverant, nihilque veri vobis renuntiârant; circumvento & infelici Phocensium populo, oppidisque eorum expugnatis, quid factum est? Thessali, homines detestandi, stolidique isti Thebani, amicum, bene de se meritum, Servatorem Philippum ducebant: Is iis erat instar omnium: neque vocem ejus audiebant, qui aliter quicquam vellet suadere. Vos autem, quamvis ea quæ fiebant suspecta haberetis, eademque ægrè ferretis, tamen pacem servabatis: Neque enim erat

quod

ἂν ἐποιεῖτε μόνοι. Καὶ οἱ ἄλλοι δὲ Ελλῆνες, ὁμοίως ὑμῖν πεφενακισμένοι, καὶ διημαρτηκότες ὧν ἤλπισαν, ἦγον τ' εἰρήνην ἄσμενοι, καὶ αὐτοὶ τρόπον τινὰ οὐκ πολλῷ πολεμώμενοι. Οτε γὰρ Φεραίων ὁ Φίλιππος, Ιλλυριοὺς καὶ Τριβαλλοὺς, πινὰς δὲ καὶ τῶν Ελλήνων κατεφέρετο, καὶ δυνάμεις πολλὰς καὶ μεγάλας ἐποιεῖτο ὑφ' ἑαυτῷ, καὶ τινες τῶν οὐκ τῶν πόλεων ὑπὸ τῇ τοῦ εἰρήνης ὀξυσίᾳ βαδίζοντες ἐκεῖσε διεφθείροντο, ὧν εἷς ἦτος ἐγώ· τότε πάντες, ἐφ' οὓς ταῦτα παρεσκευάζετο ἐκεῖνος, ἐπολεμοῦντο. Εἰ δὲ μὴ ἠδάνοντο, ἕτερος λόγος ἦτος, ὃν ἐμέ. Εγὼ μὲν γὰρ παρήλεγον, καὶ διεμαρτυρόμην, καὶ παρ' ὑμῖν ἀεὶ, καὶ ὅποι πεμφθείην· αἱ δὲ πόλεις οὐδόσουν, τῶν μὲν οὐ τῷ πολιτεύεσθαι καὶ παρέπεσθαι δωροδοκούντων καὶ διαφθειρομένων ὑπὸ χρήμασι· τῶν δὲ ἰδιωτῶν καὶ πολλῶν, τὰ μὲν οὐ παρορωμένων, τὰ δὲ τῇ καθ' ἡμέραν ῥᾳστώνῃ, καὶ σχολῇ διεαζομένων, καὶ τοιοῦτόν τι πάθος πεποηθότων ἁπάντων.

Πλὴν

quod efficere poſſitis ſoli. Quin & alii Græci utì & vos decepti, & iis quæ ſperârant fruſtrati, pacem cupidè ſervabant: etſi & ipſi quodammodo jamdiu bello peterentur. Cùm enim quoquoverſus graſſans & circumiens Philippus, Illyrios, Triballoſque, & Græcorum quoq; nonnullos ſubigeret, & multas magnaſque copias ſibi ſubjiceret, & quidam, qui pacis conciliandæ gratiâ illuc ex urbibus profecti erant, *muneribus* corrumperentur, quorum iſte unus fuit: tunc omnibus, contra quos ille hæc inſtruxerat, bellum inferebatur. Utrùm verò id animadverterint necne, alia eſt quæſtio, neque ad me omnino attinet. Ego enim prædicebam & teſtificabar, tum apud vos ſemper, tum quócunque mittebar: ſed malè habuerunt civitates, cùm & magiſtratus rebuſque gerendis præfecti munera acciperent ac largitionibus corrumperentur; & homines privati partim non proſpicerent, partim quotidianâ indulgentiâ & otio deliniti eſſent, atque hoc morbo correpti univerſi:

Πλεῖν γὰρ ἐφ' ἑαυτοὺς οἰομένων ἑκάστων τὸ δεινὸν ἥξειν, ἀλλὰ μᾶλλον τῶν ἑτέρων κινδύνων τὰ ἑαυτῶν ἀσφαλῶς ἔχήσειν ὑπολαμβανόντων, ὅταν βούλωνται. Εἶτ', οἶμαι, συμβέβηκε τοῖς μὲν πλήθεσιν, ἀντὶ τῆς πολλῆς καὶ ἀκαίρου ῥᾳθυμίας, τὴν ἐλευθερίαν ἀπολωλεκέναι· τοῖς δὲ προεστηκόσι καὶ πάλαι πλεῖν ἑαυτοὺς οἰομένοις πωλεῖν, προδότας ἑαυτοὺς πεπρακόσιν ἠκούσθαι. Αντὶ γὰρ φίλων καὶ ξένων, ἃ τότε ὠνομάζοντο κτήματα ἐδουλεύθησαν, νῦν κόλακες, καὶ δεσπόταις ἐχθροὶ, καὶ πάλαι ἃ προσήκει πάντα ἀκούουσιν.

ιε'. Οὐδεὶς γὰρ, ὦ Ανδρες Αθηναῖοι, τὸ τοῦ προδιδόντος συμφέρον ζητῶν, χρήματα ἀναλίσκει· καὶ ἐπειδὰν ὧν ἂν πείνται κύριος γένηται, τῷ προδότῃ συμβούλῳ περὶ τῶν λοιπῶν ἔπηται. Οὐδὲν γὰρ ἂν εὐδαιμονέστερον προδότης. Αλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστι· πόθεν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Αλλ' ἐπειδὰν τῶν πραγμάτων ἐγκρατὴς ὁ ζητῶν ἀρχὴν καταστῇ, καὶ τῶν ταῦτα ἀποδεδωκότων δεσπότης

versi: Singuli verò haud credidérunt se quicquam mali passuros, sed aliorum periculis suas opes in tuto posse collocare, quandocunque vellent. Ita puto evenisse, ut & vulgus hominum pro nimiâ socordiâ libertatem amitterent, & magistratus etiam, ipsique qui cætera omnia præter se ipsos à se vendenda fore cons[illegible] sunt, se primos venundari i[illegible]llexerint. Enimvero non amplius amici aut hospites dicuntur, quibus titulis tum, cùm munera acceperint, dignati sunt, sed assentatores, & Diis invisi, cæteraque omnia, quæ *de istiusmodi proditoribus dici* fas est, audiunt.

15. Nemo enim, Athenienses, inter sumptus faciendos proditori consulit, neque cùm ea jam possideat quæ pretio mercatus est, de iis quæ supersunt proditoris consilio utitur. Alioqui Proditore nihil esset felicius. Sed non ita se res habent, non ita se habent. Qui enim posset fieri? multum certè abest. Sed postquam is qui imperium affectat, in potestatem suam quæsita redegerit, etiâ proditorum

δεσπότης ὄϛί. Τὼ δὲ πομπείαν εἰδὼς, τότε δὴ τότε ϗ μισεῖ καὶ ἀπιϛεῖ, καὶ περιπλακίζει. Σκοπεῖτε δὲ· ϗ γὰρ, εἰ προελήλυθεν ὁ τῶ πραγμάτων χρηὸς, ὁ τοῦ γε εἰδέναι τὰ τοιαῦτα χρηὸς ἀεὶ πάρεϛι τοῖς εὐφρονοῦϛι. Μέχρι τούτου Λασθένης φίλος ὠνομάζετο Φιλίππου, ἕως περιέδωκεν Ολυνθον. Μέχρι τούτου Τιμόλαος, ἕως ἀπώλεϛε Θήβας. Μέχρι τούτου Εὔδικος, ϗ Σίμος, οἳ Λαρισσαῖοι, ἕως Θετταλίαν ὑπὸ Φιλίππῳ ἐποίησαν. Εἶτ' ἐλαυνομένων, ϗ ὑβριζομένων, (ϗ τί κακὸν οὐχὶ παρόντων;) πᾶσα ἡ οἰκουμένη μεστὴ γέγονε περιδοτῶν. Τί δ' Αἰσχρατος ὁ Σικυῶνι, ϗ τί Περίλαος ὁ Μεγάροις; Οὐκ ἀπερρίμμενοι; ἐξ ὧν ϗ σαφέϛατ' ἄν τις ἴδοι, ὅτι ὁ μάλιϛα φυλάττων τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, ϗ πλεῖϛα ἀνηλέγων τούτοις, οὗτος ὑμῖν, Αἰσχίνη, τοῖς περιδιδοῦϛι, ϗ μιαφανοῦϛι, ὃ ἔχων ἐφ' ὅτῳ δαροδοκήϛετε πεῖσαι· ϗ πρὸς τοὺς πολλοὺς τούτων, ϗ τοὺς ἀνθιϛαμένους τοῖς ὑμετέροις βουλήμαϛιν, ὑμεῖς ἐϛὲ σῶοι, ϗ ἔμμιϛθοι.

Dominus eſt. Eorum autem improbitate ſpectatâ, tum odio eos proſequitur, tum nullam fidem habet, tum contumeliosè inſectatur. Rem reputate: etenim ſi ipſarum rerum tempus præterierit, tamen eas cognoſcendi tempus nunquam abeſt Viris prudentibus. Tantiſper Laſthenes amicus Philippi habebatur, donec Olynthum prodidiſſet. Tantiſper Timolaus, donec Thebas diruiſſet. Tantiſper Eudicus & Simus, Lariſſæi ambo, donec Philippo Theſſaliam ſubjeciſſent. Et tamen cùm ita exagitantur, & contumeliis afficiuntur, & nihil mali non ferunt, totus terrarum orbis plenus eſt proditoribus. Quid Ariſtratus Sicyone? quid Megaris Perilaus? nonne viles utrique & abjecti? Ex quibus planiſſimè liquet, qui ſummâ diligentiâ patriam cuſtodiat, atque talibus acerrimè adverſetur, eum vobis, Æſchine, proditoribus ac mercenariis corruptelarum copiam ſuppeditare. Quoniam enim id genus multi ſunt, qui veſtris reſiſtunt conſiliis, vos eſtis & incolumes & mercede donati.

ἔμμαθοι. Ἐπεὶ ἀφ' γε ὑμᾶς αὐτοὺς, πάλαι ἂν ἀπολώλατε.

ιϛ'. Καὶ σχεδὶ μὲν τότε σχεδὸν ἔχων ἔτι πολλὰ λέγειν, ἡγοῦμαι πλείω τῶν ἱκανῶν εἰρῆσθαι. Αἴτιος δὲ ἴσως, ὥσπερ ἐωλοκρασίαν τινά μου τῆς πονηρίας τῆς ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἁμαρτημάτων καταστεδάσας, ἠνάγκασον ὑμᾶς τοὺς νεωτέρους τῶν πεπραγμένων ἀπολύσασθαι. Παρίωμεν δὲ καὶ ὑμεῖς ἴσως, ὦ, καὶ σχεδὸν ἐμὲ ὀπίσω εἰπεῖν, εἰδότες τὰ τότε μαθαρίαν. Καίτοι φιλίαν τε, καὶ ξενίαν αὐτίκα ὀνομάζει· καί μοι εἶπέ τις λέγων, [Ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου ξενίαν ὀνειδίζων ἐμοί.] Ἐγώ σοι ξενίαν Ἀλεξάνδρου; πόθεν λαβόντι, ἢ πῶς ἀξιωθέντι; Οὔτε Φιλίππου ξένον, οὔτε Ἀλεξάνδρου φίλον εἰπεῖν ἂν ἐγώ σε, ἀλλ' οὔτω μαίνομαι· εἰ μὴ καὶ τοὺς θεμιστὰς, καὶ τοὺς ἄλλό τι μαθόντας σφάττοντας, φίλους καὶ ξένους δεῖ καλεῖν τοῦτ' μαθόντας. Ἀλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα· πόθεν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Ἀλλὰ μισθωτὸν ἐγώ σε Φι-

donati. Nam quantum vos veſtrâ ipſorum operâ potuiſtis, de vobis olim actum fuerat.

16. De rebus autem quæ illis temporibus geſtæ ſunt, plura adhuc ſuperſunt dicenda, tamen hæc plùs ſatis eſſe arbitror. Iſti autem imputandum eſt, quòd tanquam ſentinam quandam ſuæ improbitatis ac ſcelerum in me effuderit, quam neceſſe fuit apud vos, qui rebus ipſis juniores eſtis, eluere. Vos autem fortaſſe eſtis interturbati, qui, me nondum quicquam de his locuto, iſtius operam nôſtis mercenariam, quanquam eam ipſe amicitiam & hoſpitium nominat: atque nunc alicubi *de me* dixit, [* *Is qui Alexandri hoſpitium mihi exprobrat.*] Egon' hoſpitium tibi Alexandri? unde ſcilicet acceperis? aut quî eo es dignatus? Nec Philippi hoſpitem, neque Alexandri amicum ego te dixerim: non ita ſum inſanus: niſi etiam meſſores aliique omnes mercenarii pro amicis conducentium habendi ſint. Aliter verò res eſt: Unde? multum certè abeſt. Sed mercenarium ego te

* Vid. *Æſch.* cap. 24. Phi-

Φιλίππου πρότερον, ὃν νῦν Ἀλεξάνδρου καλῶ, ὅτι πάντες εἰ δ' ἀπιστεῖς, ἐρώτησον αὐτούς. Μᾶλλον δ' ἐγὼ τοῦθ' ὑπὲρ σοῦ ποιήσω. Πότερον ὑμῖν, ὦ Ἀνδρες Ἀθηναῖοι, Μίσθωτος Αἰσχίνης, ἢ Ξένων εἶ) Ἀλεξάνδρου δοκεῖ; Ἀκούεις ἃ λέγουσι; Βούλομαι τοίνυν ἤδη, καὶ περὶ ἧς γραφῆς αὐτῆς ἀπολογήσασθαι, καὶ διεξελθεῖν τὰ πεπραγμένα ἐμαυτῷ· ἵνα, καὶ πρὶν εἰδῶς Αἰσχίνης, ὅμως ἀκούσῃ δι' ἃ φημι, καὶ τούτων τὴν προσεβλαβημένων, καὶ πολλῷ μειζόνων ἕπι τούτων δωρεῶν δίκαιος εἶ) τυγχάνειν. Καί μοι λέγε τὴν γραφὴν αὐτὴν, λαβών.

ΓΡΑΦΗ.

ιζ'. ΕΠΙ Χαιρώνδου Ἄρχοντος, Ἑλαφηβολιῶνος ἕκτῃ ἱσταμένου, Αἰσχίνης Ἀτρομήτου Κοθωκίδης ἀπήνεγκε πρὸς τὴν Ἄρχοντα τὸν νόμων γραφὴν κατὰ Κτησιφῶντος τοῦ Λεωσθένους Ἀναφλυστίου, ὅτι ἕγραψε παράνομον ψήφισμα, [Ὡς ἄρα δεῖ στεφανοῦσθαι Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεύεσθαι ἐν τῷ Θεάτρῳ Διονυσίοις τοῖς Μεγάλοις,

Philippi olim, & nunc Alexandri appello, & hi etiam omnes. Nunquid dubitas? interroga eos: atque ego adeò tuo loco id faciam. Utrùm vobis, Athenienſes, Mercenarius Æſchines, an Hoſpes eſſe Alexandri videtur? Audin' quid dicant? Jam quod ad ipſam accuſationem attinet, pro meipſo reſpondebo, & mea facta recenſebo: ut quanquam pernôrit Æſchines, tamen audiat quamobrem dicam me & his qui jam decreti ſunt honoribus, & adhuc majoribus eſſe dignum. Cape & lege mihi ipſam accuſationem.

ACCUSATIO.

17. *Archonte Chærondâ, ſexto die menſis Elaphebolionis, Æſchines Atrometi F. Cothocides reum violatarum legum poſtulavit Cteſiphontem Leoſthenis F. Anaphlyſtium, quòd decretum legibus contrarium tuliſſet,* [*Nempe, ut Demoſthenes Demoſthenis F. Pæanienſis aureâ coronâ donaretur, & in Theatro Magnis Dionyſiis,*

γάλοις, Τραγῳδοῖς καινοῖς, Ὅτι στεφανοῖ ὁ Δῆμος Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα χρυσῷ στεφάνῳ, ἀρετῆς ἕνεκα, καὶ εὐνοίας, ἧς ἔχων διατελεῖ εἰς τε τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας, καὶ τὸν Δῆμον τὸν Ἀθηναίων, καὶ ἀνδραγαθίας· καὶ διότι διατελεῖ στεφάνων, καὶ λέγων τὰ βέλτιστα τῷ Δήμῳ, καὶ προθυμούμενος ποιεῖν ὅ, τι ἂν δύνηται ἀγαθόν.] πάντα ταῦτα ψευδῆ γράψας καὶ προσήνεγκε, τῶν νόμων οὐκ ἐόντων στέφειν μὴ ψευδεῖς γραφὰς εἰς τὰ δημόσια γράμματα καταβάλλεσθαι, εἶτα καὶ ἀναίτιον στεφανοῦν. ἔστι δὲ Δημοσθένης τειχοποιὸς, καὶ ὅτι τῶν θεωρικῶν ταγμάτων. ἔτι δὲ μὴ ἀναγορεύειν καὶ στέφανον ἐν τῷ Θεάτρῳ, Διονυσίοις, Τραγῳδῶν τῇ καινῇ, ἀλλ' ἐὰν μὴ ἡ Βουλὴ στεφανοῖ, ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ ἀνειπεῖν· ἐὰν δὲ ἡ Πόλις, ἐν Πνυκὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Τίμημα, τάλαντα πεντήκοντα. Κλήτορες, Κηφισοφῶν Κηφισοφῶντος Ῥαμνούσιος, Κλεὼν Κλέωνος Κοθωκίδης.

ιη'. Α

nysiis, novis Tragœdiis, prædicaretur, donari à populo Demosthenem Demosthenis F. Pæaniensem aureâ coronâ, virtutis ergò benevolentiæque, quam erga Græcos universos & civitatem Atheniensem semper haberet; fortitudinis etiam, & constantiæ in agendo dicendoque quæ populo maximè in rem fuerint, nec non propter alacritatem ejus in beneficiis pro virili suo præstandis.] Quæ omnia falsa scripsit, & legibus contraria: cùm legibus cautum sit, primùm, ne quid falsò scriptum in publicos commentarios referatur: deinde, nequis ante relatas rationes coronetur. Demosthenes autem muris reficiendis est curator, & theatrali pecuniæ præfectus. Adhuc etiam, ne coronæ prædicatio fiat in Theatro, cùm celebrentur Bacchanalia & Tragœdiæ novæ agantur: at si Senatus donet coronam, in Curiâ eam esse prædicandam; sin Civitas, in Pnyce, hoc est, in concione. Mulcta, 50 talenta. Testes, Cephisophon Cephisophontis F. Rhamnusius, Cleon Cleontis F. Cothocides.

18. Quæ

ιή. Α μὲ διώκει ὅ ψηφίσματος, ὦ Ανδρες Αθηναῖοι, ταῦτ' ἐστίν. Εγὼ δ' ἀπ' αὐτῶν τούτων πρῶτον οἶμαι δεῖν ὑμῖν ποιήσειν, ὅπ πάντα δικαίως ἀπολογήσομαι. Τῷ γὰρ αὐτῷ τούτῳ ποιησάμενος τὴν γεγραμμένων τάξιν, πρῶτ' πάντων ἐρῶ καθέκαστον ἐφεξῆς, καὶ οὐδὲν ἐκὼν παραλείψω. Τὸ μὲν οὖν γράψαι πρόσηκόντά με καὶ λέγοντα τὰ βέλτιστα τῷ Δήμῳ ἁπαντεῖν, ἡγοῦμαι εἰδὼς ποιεῖν ὅ, τι ἂν δύνωμαι ἀγαθόν, καὶ ἐπαινεῖν ὅπὶ τούτοις, οὐ τοῖς πεπολιτευμένοις τὴν κρίσιν εἰδὼς νομίζω. Απὸ γὰρ τούτων ἐξεταζομένων εὑρεθήσεται, εἴτε ἀληθῆ πρὸς ἐμοῦ γέγραφε Κτησιφῶν ταῦτα καὶ πρεσήκοντα, εἴτε καὶ ψευδῆ. Τὸ δὲ μὴ προσγράψαντα [Επειδὰν τὰς εὐθύνας δῷ] στεφανῶν, καὶ ἀνειπεῖν σὺν τῷ δήμῳ κελεῦσαι ἡμᾶς στέφανον, κοινωνεῖν μὲ ἡγοῦμαι καὶ τοῦτο τοῖς πεπολιτευμένοις, εἴτε ἄξιός εἰμι τοῦ στεφάνου, καὶ τῆς ἀναῤῥήσεως ἢ σὺν τούτοις, εἴτε χὴ μή. Επ μὴν τοι χὴ τοὺς νόμους δεικτέον εἶναί μοι

18. Quæ contra Decretum urget, Athenienſes, ita quidem ſe habent. Ego verò ex hiſce ipſis puto me vobis imprimis indicaturum eſſe, quòd juſtâ excuſatione ſim omnia defenſurus. In iis enim quæ *contra me* ſcribuntur eandem cum illo rationem tenebo, atque de omnibus ſuo ordine ſigillatim dicam, neque ſciens quicquam præteribo. Quoniam igitur Cteſiphon *in Decreto ſuo* ſcripſerit, me optima pro populo *Athenienſi* uſque agere ac dicere, & quodcunque commodi penès me fuerit id eſſe facturum, meque ſuper his laudaverit, eam arbitror in meâ rerum adminiſtratione poſitam eſſe controverſiam. Cùm enim hæc explorata fuerint, ſatis erit compertum, utrùm vera atque idonea an falſa de me ſcripſerit Cteſiphon. Quòd verò me coronâ donandum eſſe decreverit, atque hæc verba decreto non addiderit [*Poſtquam rationes retulerit*] quódque coronam in theatro prædicari juſſerit, etiam hoc ad rerum adminiſtrationem attinere puto, utrùm coronâ & præconio dignus necne fuerim. Leges præterea oſtendendæ mihi

μοι δοκεῖ, καθ' οὓς ταῦτα γεγράφειν ἀξιῶ τούτῳ. Οὕτωσὶ μὴν, ὦ Ανδρες Αθηναῖοι, δικαίως καὶ ἁπλῶς τὴν ἀπολογίαν ἔγνωκα ποιεῖσθαι· βαδίσμα δ' ἐπ' αὐτὰ, ἃ πεπραγκταί μοι· καί με μηδεὶς ὑποπτεύσῃ ἀπαρτᾶν τὸν λόγον τῆς γραφῆς, ἐὰν εἰς Ελληνικὰς πράξεις καὶ λόγους ἐμπέσω. Ο γὰρ διώκων τοῦ ψηφίσματος [τὸ λέγειν καὶ πράττειν τὰ ἄριστά με] καὶ γεγραμμένως ταῦτα ὡς οὐκ ἀληθῆ, οὗτός ἐστιν ὁ τοὺς περὶ ἁπάντων τῶν ἐμοὶ πεπολιτευμένων καὶ πεπραγμένων λόγους οἰκείους καὶ ἀναγκαίους τῇ γραφῇ πεποιηκώς. Εἶτα καὶ πολλῶν πραγμάτων ὑπῆν ἡ πολιτεία, τὴν περὶ τὰς Ελληνικὰς πράξεις εἰλόμην ἐγὼ, ὥστε καὶ τὰς ἀποδείξεις ἐκ τούτων δικαίως εἶναι ποιεῖσθαι.

ιθ'. Α μὲν οὖν περὶ τοῦ πολιτεύεσθαι καὶ δημηγορεῖν ἐμὲ προύλαβε καὶ κατέσχε Φίλιππος, ἐάσω· οὐδὲν γὰρ ἦν τούτων ἔτι πρὸς ἐμέ· ἃ δ' ἀφ' ἧς ἡμέρας ὅτι ταῦτα

mihi videntur, quibus ista ſcribere Cteſiphonti liceret. Atque iſtiuſmodi quidem defenſionem ſimplicem, Athenienſes, & legitimam facere mecum ſtatui. Illa verò jam aggrediar quæ geſta ſunt à me *in Republicâ*: nec ſuſpectum me quis habeat quaſi ſperem accuſationem refugere *& tergiverſari*, ſi in Græcanicas res geſtas & Orationes incidero. Qui enim Decreto iſti adverſatur, *in quo* me optima dicere ac agere *ſcriptum eſt*, atque hæc tanquam mendacia judicio proſequitur, ille idem eſt qui accuſatione ſuâ efficit, ut de rebus meis univerſis, quas publicè & privatim geſſi, neceſſe habeam verba facere. Porrò, cùm multæ ſint Reipublicæ adminiſtrandæ rationes, id ego ſecutus ſum, quod ad Græcanicas res geſtas pertinebat: quamobrem *argumenta mea & demonſtrationes* æquum eſt ut inde deducam.

19. De iis igitur, quæ priuſquam ego aut Rempubl. adminiſtrare aut pro concione verba facere cœpiſſem, præoccupârat & detinuerat Philippus, penitus tacebo, nihil enim iſtorum arbitror ad me quicquam attinere: quæ verò, ex

quo

ταῦτα ἐπέστιλω ἐγὼ, διεκωλύθη, ταῦτα ἀναμνήσω, καὶ τούτων ὑφέξω λόγον, τοσοῦτον ὑπολειπών. Πλεονέκτημα, ὦ Ανδρες Αθηναῖοι, μέγα ὑπῆρξε Φιλίππῳ· παρὰ γὰρ τοῖς Ελλησιν, οὐ πισὶν, ἀλλὰ πᾶσιν ὁμοίως, φοβερὰν πεποιθότων, καὶ δωροδόκων, καὶ θεοῖς ἐχθρῶν ἀνθρώπων συμβῆναι γενέσθαι, καὶ τοσαύτῃ, ὅσην οὐδεὶς πω πρότερον μέμνηται γεγονυῖαν. Οὓς συναγωνισάμενος, καὶ συνεργοὺς λαβὼν, καὶ πρότερον κακῶς τοὺς Ελληνας ἔχοντας πρὸς ἑαυτοὺς, καὶ στασιαστικῶς, ἔτι χεῖρον διέθηκε· τοὺς μὲν ἑκάστων, τοῖς δὲ διδοὺς, τοὺς δὲ πάντα τρόπον διαφθείρων· καὶ διέστησεν εἰς μέρη πολλὰ, ἑνὸς τοῦ συμφέροντος ἅπασιν ὄντος, κωλύειν ἐκεῖνον μέγαν γίγνεσθαι. Εν τοιαύτῃ δὲ καταστάσει καὶ ἐπ ἀγνοίᾳ τοῦ συνισταμένου καὶ φυομένου κακοῦ τῶν ἁπάντων Ελλήνων ὄντων, δεῖ σκοπεῖν ὑμᾶς, ὦ Ανδρες Αθηναῖοι, τί πεποίηκεν ὑμῖν ἐλέσθαι πράττειν, καὶ ποιεῖν τὴν πόλιν, καὶ τούτων

quo ego ad res gerendas accessi, prohibui ne efficeret, illa vobis in memoriam revocabo, illorumque rationem subjungam, ubi pauca præfatus fuero. Philippo, Athenienses, id erat maximi momenti, quòd eo tempore, non solùm inter hos vel illos, at inter Græcos peræquè universos, tanta esset proditorum largitionibus corrupta ac Diis invisa multitudo, quanta post hominum memoriam nulla unquam contigerat: quos ille consiliorum atque operum suorum socios & participes adeptus, reliquos Græciæ populos jamtum à civilibus discordiis multa mala perpessos, gravius adhuc inter se commisit: dum hos in errorem traheret, illis *munera* largiretur, alios quovis modo corrumperet. Multas denique in factiones eos divisit, cùm iis interea omnibus id unum esset commodissimum, ne ille viribus polleret quantum possent prospicere. Quo in rerum statu cùm omnes Græci versarentur, atque adhuc coortam tempestatem omnino ignorarent, vestrum est, Athenienses, vobiscum reputare, quid eligere, quid aggredi, quid perficere civitatem decuerit, earumque

των λόγον πρὸ ἐμοῦ λαβεῖν· ὁ δ' οὐταῦθα ἑαυτὸν τάξας τῆς πολιτείας, εἰμὶ ἐγώ.

κ'. Πότερον αὐτὸν ἐχρῆν, Αἰσχίνη, τὸ φρόνημα ἀφεῖσαν, καὶ τὴν ἀξίαν τὴν ἑαυτῆς, ἐν τῇ Θετταλῶν, καὶ Δολόπων τάξει συγκαθακτᾶσθαι Φιλίππῳ τὴν τῶν Ἑλλήνων ἀρχὴν, καὶ τὰ τῆς προγόνων καλὰ καὶ δίκαια ἀναιρεῖν; ἢ τοῦτο μὲν μὴ ποιεῖν; (δεινὸν δ' ὡς ἀληθῶς) ἃ δ' ἐώρα συμβησόμενα, εἰ μηδεὶς κωλύσει, καὶ προσδόκητο (ὡς ἔοικεν) οὐκ πολλοῦ, ταῦτα προϊδεῖν γιγνόμενα; Ἀλλὰ νὴ ἔγωγε καὶ μάλιστα ἐπιπλῆκτα τοῖς πεπραγμένοις ἥδεως ἂν ἐρεσίμιλλον, καὶ ποίας μείζονος γενέσθαι τὴν πόλιν ἐβούλετ' ἄν; πότερον τῆς συναρπίας τῆς συμβεβηκότων τοῖς Ἕλλησι κακῶν καὶ ἀρχῶν, ἧς ἂν Θετταλοὺς καὶ τοὺς μετὰ τούτων εἴποι τις; ἢ τῆς προεωρακυίας ταῦτα γιγνόμενα ὑπὸ τῆς τῆς ἰδίας πλεονεξίας ἐλπίδι, ἧς ἂν Ἀρκάδας, καὶ Μεσσηνίους,

rumque rerum à me rationem repoſcere. Nimirum ego ille ſum, qui ad Rempubl. gerendam eo tempore me accinxi.

20. Quidnam illam decuiſſe arbitraris, Æſchine? an ut poſitâ animi magnitudine & amiſsâ *omni quam acquiſierat* dignitate, cum Theſſalorum Dolopumque ordinibus unà contenderet, unà Philippum adjuvaret Græcorum imperium affectantem, atque adeò majorum præclara facinora ac jura everteret? an potiùs ut non iſtud faceret? (eſſet enim mehercule graviſſimum) ſed quæ eventura, niſi quis averteret, videbat, & multò antè (ut veriſimile eſt) præſentiebat, ea cùm imminerent negligeret? Atqui hunc mearum rerum geſtarum reprehenſorem libenter rogaverim, à quâ tandem factione civitatem noſtram ſtetiſſe voluerit? an illâ, quæ malorum omnium & dedecorum quæ Græcis acciderunt cauſa extirit, cui Theſſalos eorumque participes annumerare poſſis? an illâ, quæ negligentiâ ſuâ hæc fieri permiſit, dum ad privatam rem augendam nimis eſſet attenta, quorum hominum in numero Arcadas, &

σπίνδς, ἢ Ἀργείους δείμαν; Ἀλλὰ μὴν τούτων πολλοὶ, μᾶλλον δὲ πάντες, χεῖρον ἡμῶν ἀπηλλάχασι. Καὶ γὰρ, εἰ μὴ ὡς ἐκράτησε Φίλιππος, ὥχετ' εὐθὺς ἀπιὼν, ἢ μὴ ταῦτ' ἦγεν ἡσυχίαν, μήτε τῶν αὐτῷ συμμαχῶν μήτε τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μηδένα μηδὲν λυπήσας, ὅμως ἂν τις, κἂν τῶν ὄντων ἁπάντων οἷς ἐκράτησεν ἐκεῖνος, μέμψις ἢ κατηγορία. Εἰ δὲ ὁμοίως ἁπάντων ὃ ἀξίωμα, τὴν ἡγεμονίαν, τὴν ἐλευθερίαν ἐφείλετο, μᾶλλον δὲ τὰς πολιτείας ὅσων ἠδίκητο, πῶς οὐχ ἁπάντων ἂν ἐδοξόταται ὑμεῖς ἐβουλεύσατε, ἐμοὶ πειθόμενοι; Ἀλλ' ἐκεῖσε ἐπανέρχομαι.

κα'. Τί τὴν πόλιν, Αἰσχίνη, προσῆκε ποιεῖν, ἀρχὴν καὶ τυραννίδα τῶν Ἑλλήνων ὁρῶσαν ἑαυτῇ κατασκευαζόμενον Φίλιππον; ἢ τί τὸ σύμβουλον ἔδει λέγειν ἢ γράφειν τοῖς Ἀθηναίοις ἐμέ; (καὶ γὰρ τοῦτο πλεῖστον διαφέρει) ὃς συνῄδειν ἐκ παντὸς μὲν ὃν χρόνου μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἀφ' ἧς εἰπὼν ὀλίγα τὸ βῆμα ἀνέβαιν, ἀεὶ δεῖ πρωτεῖον, καὶ τιμῆς, καὶ

Messenios, & Argivos exiſtimemus? Horum verò plerique, vel potiùs omnes, majori cum damno quàm nos acceperamus, *ex hoc negotio* diſceſſerunt. Enimverò ſi Philippus, ut primùm eſſet victoriâ potitus, continuò abiiſſet, neminique aut ex ſuis fœderatis, aut ex reliquis Græciæ populis allatâ injuriâ, otium deinde egiſſet, eos tamen, qui conatibus illius non reſiſtebant, aliquâ ex parte reprehendere & accuſare poſſemus. At ſi peræquè omnibus dignitatem, autoritatem, libertatemque, immo etiam & Reipubl. ſtatum quibuſcunque potuit, ademerit, nonne vos præclariſſimè vobis proſpexiſtis, qui mihi eſtis obſecuti? Sed illuc jam revertor.

21. Quid igitur, Æſchine, tum facere civitatem decuit, cùm Philippum conſpiceret ad univerſæ Græciæ imperium ac dominationem viam ſibi munientem? quid me conſiliarium dicere aut ſcribere Athenis *oportebat*? (hoc enim multùm intereſt) qui longo abhinc tempore uſque ad illum diem quo ipſe in pulpitum aſcendi, probè intelligebam patriam meam de principatu, de honore, atque

καὶ δόξης ἀγωνιζομένῳ τὴν πατρίδα, καὶ πλείω σώματα, καὶ χρήματα ἀναλωκέναι ὑπὲρ φιλοτιμίας, καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων συμφερόντων, ἢ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων οἱ τὰ ὑπὲρ αὐτῶν ἀναλώκασιν ἕκαστοι. Ἐώρων δ' αὐτὸν τὸν Φίλιππον, ὃς ἐν ἡμῖν ὁ ἀγών, ὑπὲρ ἀρχῆς καὶ δυναστείας τὸ ὀφθαλμὸν ἐκκεκομμένον, τὴν κλεῖν κατεαγότα, τὴν χεῖρα, τὸ σκέλος πεπτρωμένον, πᾶν ὅ, τι βλαπτεῖν μέρος ἡ τύχη τοῦ σώματος ἐπελέσθαι, τοῦτο ῥᾳδίως καὶ ἑτοίμως φερόμενον, ὥστε τῷ λοιπῷ μὴ τιμῆς καὶ δόξης ζῆν. Καὶ μὴν, οὐδὲ τοῦτό γε οὐδεὶς ἂν εἰπεῖν τολμήσειεν, ὡς τῷ μὲν ἐν Πέλλῃ τραφέντι, χωρίῳ ἀδόξῳ τότε γε ὄντι, καὶ μικρῷ, τοσαύτην μεγαλοψυχίαν προσῆκεν ἐγγενέσθαι, ὥστε τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀρχῆς ἐπιθυμῆσαι, καὶ τοῦτ' εἰς νοῦν ἐμβαλέσθαι. Ὑμῖν δὲ οὐσιν Ἀθηναίοις, καὶ καθ' ἡμέραν ἑκάστην ἐν πᾶσι καὶ λόγοις καὶ θεωρήμασι τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς ὑπομνήμαθ' ὁρῶσι, τοσαύτην κακίαν ὑπάρξαι, ὥστε τὴν τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας

atque gloriâ ſemper decertâſſe, pluresque viros & pecunias conſumpſiſſe, ut ſibi gloriam compararet, omniumque Græcorum commodis inſerviret, quàm cæteri Græciæ populi in ſuas res impenderunt. Animadverti verò Philippum ipſum, quocum nos contendimus, dum honoris atque poteſtatis ſtudio incitatus eſt, quamvis altero careret oculo, jugulum etiam confractum, diminutam manum, & crus mutilatum *haberet*, quamcunque adhuc corporis partem fors ei adimere voluerit, eam facilè & libenter amittere paratum, modò reliquis integris cum dignitate & gloriâ vitam tranſigeret. Et profectò, quis unquam *mortalium* dicere conſiſus ſit, homini iſti, qui Pellæ, loci tunc temporis obſcuri, eſſet nutritus, tantam animi magnitudinem rite innaſci potuiſſe, ut Græcorum imperium appeteret, & de eodem acquirendo cogitaret? Vos autem, qui & Athenienſes eſtis, & in omni literarum ac præceptorum genere majorum veſtrorum monumenta quotidie contemplamini, adeò inertes fuiſſe & deſidioſos, ut communem Græcorum

ἐλθεῖας αὐτεπαγγέλτους, ἐθελοντὰς προσχωρῆσαι Φιλίππῳ, οὐδ' ἂν εἷς ταῦτα φήσειε. Λοιπὸν τοίνυν τοῦτο καὶ ἀναγκαῖον ἅμα, πᾶσιν οἷς ἐκεῖνος ἔπραξεν ἀδικῶν ὑμᾶς, σκαιπῆσθαι δικαίως. Τοῦτ' ἐποιεῖτε μὲν ἐξ ἀρχῆς ὑμεῖς εἰκότως καὶ προσηκόντως. Ἐγεγράφου δὲ καὶ συνεβούλευον καὶ ἐγὼ, καθ' οὓς ἐπολιτευόμην χρόνους ὁμολογῶ.

κβ'. Ἀλλὰ τί ἐχρῆν με ποιεῖν; ἤδη γάρ σε ἐρωτῶ πάντα τὰ ἄλλα ἀφεὶς, Ἀμφίπολιν, Πύδναν, Ποτίδαιαν, Ἁλόννησον, ὁπόσα τούτων μέμνημαι. Σέριον δὲ καὶ Δορίσκον, καὶ τἀν Πεπαρήθῳ πορθήσιν, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἡ πόλις ἠδίκητο, οὐδ' εἰ γέγονεν οἶδα. Καί τοι σύγ' ἔφησθά με ταῦτα λέγοντα, εἰς ἔχθραν ἐμβαλεῖν τούτοις, Εὐβούλῳ, καὶ Ἀριστοφῶντι, καὶ Διοπείθους, περὶ τούτων ψηφισμάτων ὄντων, οὐκ ἐμοῦ· ὦ λέγων εὐχερῶς ὅ, τι ἂν βουληθῇς. Οὐδὲ νῦν περὶ τούτων ἐρῶ λλ'

libertatem veſtrâ ſponte ac voluntate Philippo dederetis? Nemo, *inquam*, hæc dicere *non dubitaverit*. Reliquum igitur erat atque idem neceſſarium, quæ ille veſtrum in malum *immeritò* eſt aggreſſus, iis ut vos juſtè reſiſteretis: quod vos rectè atque ut decebat ab initio feciſtis. Iis verò temporibus quibus ego Rempubl. adminiſtravi, tum decreta ſcripſiſſe, tum conſilium meum dediſſe me *libenter* agnoſco.

22. At quid me facere oportebat? Te enim ipſum jam interrogo: alia omnia prætermittens, Amphipolin, Pydnam, Potidæan, Haloneſum, nihil omnino horum memini. Serrion verò & Doriſcus, & Peparethi depopulatio, & quæcunque alia iſtiuſmodi civitati noſtræ in injuriam ceſſerint, an ita fuerint necne, penitus ignoro. Et tamen Tu me horum mentionem facere dixiſti, quò magis in Athenienſes odium *Philippi* concitarem; cùm interim decreta illa quæ ad iſta negotia ſpectabant, ab Eubulo, Ariſtophonte, & Diopithe, non à me eſſent relata: ô tu quàm promptus ad efutiendum, quicquid tibi animus ſuggerat! Neque vero de his hodierno die ullum verbum faciam.

Verùm

ἀλλ' ὁ τὴν Εὔβοιαν ἀκεῖνος σφετερίζόμενος, καὶ καταβιάζων ἐπιτείχισμα ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν, καὶ Μεγάρεις ἐπιχειρῶν, καὶ καταλαμβάνων Ὠρεὸν, καὶ καταπάττων Πορθμὸν, καὶ καθιστὰς ἐν μὲν Ὠρεῷ Φιλιστίδην τύραννον, ἐν δ' Ἐρετρίᾳ Κλείταρχον, καὶ τὴν Ἑλλήσποντον ὑφ' ἑαυτῷ ποιούμενος, καὶ Βυζάντιον πολιορκῶν, καὶ πόλεις Ἑλληνίδας, πινὰς μὲν ἀναιρῶν, εἰς πινας δὲ τοὺς φυγάδας καταίγων· πότερον ταῦτα πάντα ποιῶν ἠδίκει καὶ πρεσβεύεται, καὶ ἔλυε τὴν εἰρήνην, ἢ οὔ; καὶ πότερον φανῆναί πινα τῶν Ἑλλήνων τὰ ταῦτα κωλύσοντα ποιεῖν αὐτὸν ἐχρῆν, ἢ μή; εἰ μὲν δὴ μὴ ἐχρῆν, ἀλλὰ τὴν Μυσῶν λείαν καλυμβήνην, τὴν Ἑλλάδα ὄσαν ὀφθῆναι, ζώντων Ἀθηναίων καὶ ὄντων, περιεργάσομαι μὲν ἐγὼ περὶ τῶν τοιούτων εἰπών· περιεργάσεται δ' ἡ Πόλις ἡ πειθεῖσα ἐμοί· ἔστω δὲ ἀδικήματα πάντα (ταῦτα ἃ πέπραχ') καὶ ἁμαρτήματα ἐμά. Εἰ δὲ ἔδει τούτων πινὰ κωλυτὴν φανῆναι, πίνα ἄλλον, ἢ τῶν Ἀθηναίων δῆμον προσήκειν γενέσθαι;

κγ'. Ταῦτα

Verùm ille qui Eubœam ſuo jure ſibi vendicabat, qui aggere Atticam cingebat, qui Megaram adoriebatur, atque Oreum occupabat, qui Porthmum effodiebat, inque Oreo Philiſtidem, in Eretriâ Clitarchum tyrannum conſtituebat, qui præterea Helleſpontum ſibi ſubjiciebat, qui oppugnabat Byzantium, atque alias Græciæ urbes funditus evertebat, in alias exules reducebat, ille, *inquam*, qui hæc perpetrabat, annon injuriam fecit, fœdera diſrupit, annon etiam pacem violavit? & proinde utrùm e Græcis exoriri aliquem oportebat, qui Philippum ab incœptis ſuis deſiſtere compelleret, an *illum non omnino reprimi*? Nam ſi *aliquem ita exoriri* non conveniebat, quin Græciam Myſorum (utì vocatur) prædam fieri, etiam vivente ac florente populo Athenienſi, tum ego curioſiùs de his verba feci, curioſiùs etiam egit Civitas, quæ meum ſecuta eſt conſilium: mihi denique imputetur, quodcunque injuriæ perpetratum fuit, quodcunque *in Republicâ* peccatum eſt. At verò ſi illarum rerum vindicem extitiſſe aliquem oportebat, quis alius eſſe debuit præterquam populus Athenienſis?

23. Hæc

κγ'. Ταῦτα τοίνυν ἐπολιτδύμην τότ' ἐγὼ, ὁρῶν καὶ δουλούμενον πάντας ἀνθρώπους ἐκεῖνον, ἠναντιούμην, καὶ προλέγων, καὶ διδάσκων μὴ προΐεσθαι ταῦτα Φιλίππῳ. Καὶ μὴν, εἰρήνην γε ἐκεῖνος ἔλυσε τὰ πλοῖα λαβών, οὐχ ἡ Πόλις, Αἰσχίνη. Φέρε δὴ αὐτὰ τὰ ψηφίσματα, καὶ τὰ ὑπομνήματα τὰ τοῦ Φιλίππου, καὶ λέγε ἐφεξῆς. Ἀπὸ δὲ τούτων ἐξεταζομένων, τίς τίνος αἴτιός ἐστι, γενήσεται φανερόν. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΕΠΙ Ἄρχοντος Νεοκλέους, μηνὸς Βοηδρομιῶνος, Ἐκκλησίας Συγκλήτου ὑπὸ Στρατηγῶν συναχθείσης, Εὔβουλος Μνησιθέου Κύπριος, εἶπεν· Ἐπειδὴ προσήγγειλαν οἱ Στρατηγοὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς ἄρα Λεωδάμαντα τὸν ναύαρχον, καὶ τὰ μετ' αὐτοῦ ἀποσταλέντα σκάφη εἴκοσιν ὑπὸ τοῦ σίτου πρόπεμπτα εἰς Ἑλλήσποντον, ὁ πρὸς Φιλίππου Στρατηγὸς Ἀμμώνας καταγάγοι εἰς Μακεδονίαν, καὶ ἐν φυλακῇ ἔχοι, ὅπως μεληθήσονται τοὺς Πρυτάνεις, καὶ τοὺς Στρατηγούς, ὅπως

23. Hæc ego igitur illo tempore administrabam: & cùm illum omnes homines in servitutem redigere observarem, ego contrà summis viribus obnixus sum, tum prædicendo, tum monendo, ne hæc Philippo proderetis. Et profectò pacem Ille, cùm navigia caperet, non hæc Civitas, Æschine, violavit. Profer verò ipsa Decreta, & Literas Philippi, atque ista sigillatim recita. Cùm enim hæc explorata fuerint, quâ quisque sit in culpâ, satis erit compertum. Recita

Decretum.

Archonte Neocle, mense Boëdromione, concione ab Imperatoribus extra ordinem *convocatâ, Eubulus Mneśithei Fil. Cyprius, retulit: Quoniam Imperatores in concione nunciárunt, Leodamantem rei navali præfectum, cum viginti navigiis, quæ frumenti ex Hellespontо exportandi causâ unà cum illo missæ sunt, ab Amyntâ Philippi Imperatore in Macedoniam deduci, atque ibi in custodiâ teneri:* Placere ergo, *ut provideant Prytanes & Imperatores,*

ut

ὅπως ἡ Βυλὴ συναχθῶσι, καὶ αἱρεθῶσι πρέσβεις πρὸς Φίλιππον, οἱ πυθησόμενοι παρ' ἐξέσονται πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ ἀφεθῆναι τὸν ναύαρχον, καὶ τὰ πλοῖα, καὶ τοὺς στρατιώτας. Καὶ εἰ μὲν δι' ἄγνοιαν ταῦτα πεποίηκεν ὁ Ἀμύντας, ὅτι ὑ μεμψιμοιρεῖ ὁ Δῆμος οὐδὲν αὐτῷ· εἰ δέ τι πλημμελῶν ἔλαθε τοὺς ἐπεξαλμένα λαβὼν, ὅτι ὑπισχνεῖται Ἀθηναῖοι ὑπομήσουσι χάριν τῆς ὀλιγωρείας ἀξίαν· εἰ δὲ μηδέτερον τούτων ἐστὶν, ἀλλ' ἰδίᾳ ἀγνωμονῶσιν, ἢ ὀφείλας, ἢ ἀπεξαλμένα, καὶ τοῦτο γράψαι λέγειν, ἵνα αἰσθανόμενος ὁ Δῆμος βουλεύσηται τί δεῖ ποιεῖν.

Τοῦτο μὲν τοίνυν τὸ ψήφισμα Εὔβουλος ἔγραψεν, οὐκ ἐγώ· τὸ δ' ἐφεξῆς, Αἰσχρῶν· εἶθ' Ηγήσιππος· εἶτα Αἰσχρῶν πάλιν· εἶτα Φιλοκράτης· εἶτα Κηφισοφῶν· εἶτα πάντες ἄλλοι· Ἐγὼ δ' οὐδὲν περὶ τούτων. Λέγε τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ut cogatur Senatus, Legatique ad Philippum mittendi *deligantur; qui cùm ad eum pervenerint, de Navarcho, navibus, & militibus dimittendis cum eo colloquantur. Sin autem per imprudentiam hæc fecerit Amyntas, nihil de eo conqueri* dicant *populum* Athenienſem: *ſi* Leodamantem *deprehenderit aliquid præterquam quod erat ei mandatum moliri, Athenienſes re cognitâ pœnas quales negligentia ejus meretur, de eo eſſe ſumpturos. Quod ſi neutrum horum ſit, quin privatim fidem violet aut* Philippus *qui* navigia *miſit, aut* Amyntas, *qui miſſus eſt*, petant ab eo Legati, *ut de hâc re* ad nos *ſcribat, ut ita populus, cùm rem probè intellexerit, quid ſibi ſit agendum deliberet.*

Hoc igitur decretum tulit Eubulus, non ego: alterum verò quod ſequitur, Ariſtophon: deinde *alterum* Hegeſippus; aliud rurſus Ariſtophon; aliud Philocrates; aliud Cephiſophon; deinde alia alii omnes: Ego verò de his rebus nihil *omnino* retuli. Recita Decretum.

DECRETUM.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΕΠΙ Νικοκλέους Αρχοντος, Βοηδρομιῶνος ἕνη καὶ νέᾳ, Βυλῆς γνώμη, Πρυτάνεις καὶ Στρατηγοὶ ἐχρημάτισαν, τὰ μὲν ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀνενεγκόντες, ὅτι ἔδοξε τῷ Δήμῳ πρέσβεις ἐλέσθαι πρὸς Φίλιππον περὶ τῆς τῶν πλοίων ἀναλωμάτων, καὶ ἐντολὰς δοῦναι, καὶ τὰ μὲν ἐκ τῆς ἐκκλησίας ψηφίσματα. Καὶ εἵλοντο τύσδε, Κηφισοφῶντα Κλέωνος Ἀναφλύστιον, Δημόκριτον Δημοφῶντος Ἀναγυράσιον, Πολύκριτον Ἀπημάντου Κοθωκίδην. Πρυτανείᾳ φυλῆς Ἱπποθοωντίδος, Αἰσχρῶν Κολυττεὺς Πρέσβεως εἶπεν.

Ὥσπερ τοίνυν ἐγὼ ταῦτα δείκνυμι τὰ ψηφίσματα, ἵνα καὶ σὺ δεῖξον, Αἰσχίνη, ποῖον ἐγὼ γράψας ψήφισμα, αἴτιός εἰμι τοῦ πολέμου. Ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοις· εἰ γὰρ εἶχες, οὐδεὶς ἂν αὖ πρότερον νυὶ προέσχε. Καὶ μὴν οὐδ' ὁ Φίλιππος οὐδὲν αἰτιᾶταί με ὡσπερ τοῦ πολέμου, ἑτέροις ἐγκαλῶν. Λέγε δ' αὐτοῦ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Φιλίππου.

ΕΠΙ-

DECRETUM.

Archonte Nicocle, Boëdromionis die ultimo, ex ſententiâ Senatûs, decretum fecerunt Prytanes atque Imperatores, poſtquam ea quæ in Concione acta *ſunt ad Senatum retuliſſent; Placere populo, ut Legati ad Philippum de recuperandis navibus* mittendi *deligantur; ut iiſdem mandata dentur, unà cum decretis in concione latis. Delecti ſunt, Cephiſophon Cleonis F. Anaphlyſtius, Democritus Demophontis F. Anagyraſius, Polycritus Apemanti F. Cothocides. Retulit Ariſtophon Collytenſis primi ſubſellii magiſtratus, tribu Hippothoontide Prytanicam poteſtatem exercente.*

Quemadmodum igitur ego hæc decreta profero, ita & tu, Æſchine, oſtendas velim, quomodo ego decretum ſcribendo belli cauſa exiterim. Sed profectò nihil tale *de me* habes: nam ſi habueris, nihil illo prius jam produxiſſes. At verò nec ipſe quidem Philippus belli culpam in me omnino transfert, cùm de cæteris omnibus multa conqueritur. Recita verò ipſas Philippi Literas.

LITERÆ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ Μακεδόνων Φίλιππος Αθηναίων τῇ Βουλῇ καὶ τῷ Δήμῳ, χαίρειν. Παραγενόμενοι πρὸς ἐμὲ οἱ παρ' ὑμῶν πρεσβευταὶ, Κηφισοφῶν, καὶ Δημόκριτος, καὶ Πολύκριτος, διελέγοντο περὶ τῶν πλοίων ἀφέσεως, ὧν ὁ ναύαρχος Λεωδάμας. Καθόλου μὲν ἂν ἐμοιγε φαίνεσθε ὑπὸ μεγάλης εὐηθείας ἔσεσθαι, εἰ δ' οἴεσθέ με λαθήσεσθαι, ὅτι ἐξαπεστάλη ταῦτα τὰ πλοῖα, πρόφασιν μὲν ὡς τῶν πολεμούντων ὄντα τοῦ Ἑλλησπόντου εἰς Λῆμνον, βοηθήσοντα δὲ Σηλυμβριανοῖς, τοῖς ὑπ' ἐμοῦ μὲν πολιορκουμένοις, καὶ συμπεφλεγμένοις δὲ ὑπὸ τῆς φιλίας κοινῆς κεκμήκαμεν. Καὶ ταῦτα συνετάχθη τῷ Ναυάρχῳ, ἄνδρα μὲν Δήμου τῶν Ἀθηναίων, ὑπὸ δὲ τινων ἀρχόντων, καὶ ἑτέρων, ἰδιωτῶν μὲν ὄντων, οὐ παντὸς δὲ πρόπου βουλομένων τὸν Δῆμον ἀντὶ τοῦ νεῶν ὑπαρχόντος πρὸς ἐμὲ φιλίας τὸν πόλεμον ἀναλαβεῖν, πολλῷ μᾶλλον φιλοτιμουμένων τοῦτο συντετάχθαι, ἢ τοῖς Σηλυμβριανοῖς βοηθῆσαι, καὶ ὑπολαμβάνουσιν

Literæ Philippi.

Philippus Macedonum Rex Senatui Populoque Athenienſi S. Venerunt ad me Legati à vobis Cephiſophon, & Democritus, & Polycritus, egerunt autem de dimittendis navibus, quibus præerat Leodamas. Mihi verò omnino deſipere videmini, ſi clam me eſſe exiſtimatis, naves iſtas, frumenti quidem ex Helleſponto in Lemnum exportandi ſimulatione ac nomine miſſas fuiſſe, at revera Selymbrianis, quos ego jam obſidione cingo, quique in communi noſtro fœdere haud omnino continentur, in auxilium venturas. Et hæc quidem clam populum Athenienſem Navarcho mandata ſunt, nimirum à quibuſdam magiſtratibus, aliiſque hominibus, qui nunc ſunt privati, cupiunt tamen vehementer, ut diſruptis quæ inter nos ſunt fœderibus, bellum à populo inſtauretur: atque hoc effectum dare alacriùs contendunt, quàm Selymbrianis opem ferre; putant

 enim

λαμβάνουσιν αὐτοῖς τὸ τοιοῦτον πρόσοδον ἔσεσθαι. Οὐ μόνοι μοι δοκεῖ τοῦτο χρήσιμον ὑπάρχειν, οὔθ' ὑμῖν, οὔτ' ἐμοί. Διόπερ τά τε νεῶ καταχθέντα πλοῖα πρὸς ἡμᾶς ἀφίημι ὑμῖν, καὶ ὅ λοιπὸν, ἐὰν βούλησθε μὴ ὀλιγωρεῖν τοῖς πρόσθεν κόσιν ὑμῶν κακοήθως πολιτεύεσθαι, ἀλλ' ὑπομάτε, περάσομαι κἀγὼ φυλάττειν τὴν εἰρήνην. Εὐτυχεῖτε.

κδ'. Ἐνταῦθα δὲ μοῦ Δημοσθένην γράφειν, ἀλλ' αἰτίαν ἐδεμίαν κατ' ἐμοῦ. Τίποτ' ἂν τοῖς ἄλλοις ἐγκαλῶν, τὰ ἐμοὶ πεπραγμένων ἐγὼ μέμνημαι); ὅτι τὰ ἀδικημάτων ἂν ἐμέμνητο τὰ ἑαυτοῦ, εἴτι πρὸς ἐμοῦ γέγραφε. Τούτων δὲ εἰκότως ἐγὼ, καὶ τούτοις ἠναντίωμαι· καὶ πρῶτον μὲν εἰς Πελοπόννησον πρεσβείαν ἔγραψα, ὅτε πρῶτον ἐκεῖνος εἰς Πελοπόννησον πρεσβεύετο· εἶτα δεύτερον εἰς Εὔβοιαν, ἡνίκα Εὐβοίας ἤπλετο· εἶτα τὸ ἐπ' Ὠρεὸν ἔξοδον (ἐκεῖ πρεσβείαν) καὶ τὸ εἰς Ἐρετρίαν, ἐπειδὴ τυράννους ἐκεῖνος ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι κατέστησε. Μετὰ ταῦτα δὲ τοὺς ἀποστόλους ἅπαντας ἀπέστειλα, καθ' οὓς Χερρόνησος

enim hanc rem sibi in commodum fore. At ego quidem non video, quomodo aut mihi aut vobis profutura sit. Quamobrem navigia vestra, quæ ad nos sunt delata, vobis iterum remitto: deinde, si magistratus vestros Rempubl. inique administrare non sinetis, quin in eos animadvertetis, ego etiam paci conservandæ operam dabo. Valete.

24. Nusquam hîc Demosthenis mentionem fecit, nullius me culpæ affinem esse scripsit. Cur igitur cùm alios incusat, non etiam meas res gestas recordatur? quoniam siquid de me scripsisset, suas injurias non potuerat non meminisse. Ad eas enim ego semper eram intentus, iis me semper adversum præstiti. Ac primùm ego illam in Peloponnesum legationem decrevi, cùm ille primùm in Peloponnesum descenderat: alteram deinde in Eubœam, quando ille in Eubœam venerat: expeditionem deinde in Oreum *decrevi*, neque enim erat legatio, atque alteram in Eretriam, postquam ille in istis urbibus tyrannos constituerat. Classes denique illas, quæ Chersonesum

νησος ἐσώθη, καὶ Βυζάντιον, καὶ πάντες οἱ σύμμαχοι· ἐξ ὧν ὑμῖν μὲ τὰ κάλλιστα, ἔπαινοι, δόξαι, τιμαὶ, στέφανοι, χάριτες ἀπὸ τῶ εὖ πεποιηότων ἐγίγνοντο· τῶ δὲ ἀδικημάτων, τοῖς μὲ ὑμῖν τότε πειθεῖσιν ἡ σωτηρία ἀπεγένετο· τοῖς δ' ὀλιγωρήσασι, τὸ πολλάκις ὧν ὑμεῖς ἀπεῖπατε, μεμνῆσθαι, καὶ νομίζειν ὑμᾶς μὴ μόνον εὐνοις αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ φρονίμους ἀνθρώπους καὶ μάντεις εἶ). Πάντα γὰ ἀκριβῶς ἀπεῖπατε αὐτοῖς.

κε'. Καὶ μὴν, ὅτι πολλὰ μὲν ἀν χρήματα ἔδωκε Φιλιστίδης, ὥστ' ἔχειν Ωρεὸν, πολλὰ δὲ Κλείταρχος, ὥστ' ἔχειν Ερετρίαν, πολλὰ δ' αὐτὸς ὁ Φίλιππος, ὥστε ταῦτ' ὑπάρχειν ἐφ' ὑμᾶς αὐτῷ, καὶ πρὸς τοῦς ἄλλων μηδὲν ἐξελέγχεσθαι, μηδὲ ἃ ποιῶν ἠδίκει, μηδένα ἐξετάζειν πανταχοῦ, οὐδεὶς ἀγνοεῖ, καὶ πάντων ἥκιστα Σύ. Οἱ γὰρ ἀπὸ τοῦ Κλειτάρχου καὶ τοῦ Φιλιστίδου τότε πρέσβεις δεῦρ' ἀφικνούμενοι, ἀπὸ σοὶ κατέλυον, Αἰσχίνη, καὶ

nesum, & Byzantium, sociosque omnes conservabant, ego mittendas suasi. Unde vobis pulcherrima illa retribuebantur, laudes, gloria, honores, coronæ, gratiæ, ab iis qui beneficium à vobis acceperant. Ex illis autem, quibus *à Philippo* illatæ sunt injuriæ, qui vobis paruerant, servabantur; qui vestra consilia neglexerant, id tandem sunt adepti, ut & vestra monita sæpe recordarentur, Vosque non solùm ergà se optimam benevolentiam habuisse, sed & prudentes viros & vates fuisse intelligerent. Quæcunque enim vos iis prædixistis, illa eadem evenerunt.

25. Quòd verò magno emturus esset Philistides, ut Oreum teneret; magno Clitarchus, ut Eretriam possideret; magno etiam Philippus, ut hæc contra nos haberet, nec de cæteris rebus convinceretur, nec denique injurias, quibus ille populum ubique affecerat, accuratiùs quisquam exploraret; cùm *hæc*, *inquam*, *omnia* nemo ignorat, tum tu, *Æschine*, minimè omnium. Legati enim, qui à Clitarcho & Philistide ad nos missi sunt, apud te, Æschine, commorabantur,

ᾧ σὺ προυξένεις αὐτήν· οὓς ἡ μὲν πόλις, ὡς ἐχθροὺς, ἢ οὔτε δίκαια οὔτε συμφέροντα λέγοντας, ἀπήλασε· σοὶ δ' ἦσαν φίλοι. Οὐ τοίνυν ἐπράχθη τούτων οὐδέν; ὦ βλασφημῆς περὶ ἐμοῦ, καὶ λέγων [ὡς σιωπῶ μὲν λαβών, βοῶ δ' ἀναλώσας] ἀλλ' ὦ σύ γε, ἀλλὰ βοᾷς μὲν ἔχων, παύσῃ δὲ οὐδέποτε, ἐὰν μή σε ὅτου παύσωσιν, ἀπιμώσαντες τήμερον.

κϛ'. Στεφανωσάντων τοίνυν ὑμῶν ἐμὲ ὅτι τότε τότε, καὶ γεάψαντος Αἰσχίνου τὰς αὐτὰς συλλαβὰς, ὥσπερ ὅτοσι Κτησιφῶν νῦν γέγραφε, καὶ ἀναῤῥηθέντος ἐν τῷ Θεάτρῳ τοῦ Στεφάνου, καὶ δευτέρου κηρύγματος ἤδη μοι τούτου γιγνομένου, ὅτ' ἀντεῖπεν Αἰσχίνης πρῶτον, ὅτε οὐκ εἰπόντα ἐγράψατο. Καί μοι λέγε καὶ τοῦτο τὸ ψήφισμα λαβών. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΕΠΙ Χαιρώνδου Ἡγήμονος Ἀρχοντος, Γαμηλιῶνος ἕκτῃ ἀπόντος,

rabantur, tu illos hoſpitio excepiſti: quos quidem civitas *Athenienſis* inimicos eſſe reputans, & qui nec juſta neque Reipubl. utilia perſuaderent, *ex urbe* ejecit. At tibi erant amici. Horum igitur nihil omnino ita ſe habuit? ô *te ſcilicet appello*, qui iſto me oneras maledicto, [* *quaſi accepto* munere *tacerem*, *conſumpto vociferarer*] Tu verò non ita facis: quin tum maximè vocem effers cùm *pretium* poſſideas, neque unquam conticeſces, niſi hi tibi vocem compreſſerint, & meritis ignominiis te hodie notaverint.

* Vid. *Æſch.* cap. 77.

26. Cum igitur eâ de causâ mihi tunc à vobis corona eſſet donata, ſcriberetque Ariſtonicus decretum iiſdem planè ſyllabis quibus nunc utitur Cteſiphon, poſtquam etiam Coronæ prædicatio facta eſſet in Theatro, atque hoc ſecundum mihi jam obtigerit præconium; nihil tum Æſchines, quanquam præſens eſſet, contra eam rem dixit, neq; eum qui decretum fecerat in judicium vocavit. Atque hoc etiam Decretum mihi recita. DECRETUM.

Archonte Chærondâ Hegemonis Filio, 25. die Gamelionis, tribu

ἀπόνητος, φυλῆς πρυτανευούσης Λεοντίδος, Αἰσχίνης Φρεάρριος εἶπεν. Ἐπειδὴ Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας παρέσχηται τῷ Δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, καὶ πολλοῖς τῶν συμμάχων, καὶ πρότερον, καὶ ἐν τῷ παρόντι χρηρῷ βεβοήθηκε ἀφ' ὧν ὑπερ ἐσμάτων, καὶ τινας τῶν ἐν τῇ Εὐβοίᾳ πόλεων ἠλευθέρωκε, καὶ ἀφιτελεῖ εὐνοίᾳ ὧν τῷ Δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, καὶ λέγει, καὶ πράττει ὅ, τι ἂν δύνηται ἀγαθὸν ὑπέρ τε αὐτῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων· δεδόχθαι τῇ Βουλῇ καὶ τῷ Δήμῳ τῶν Ἀθηναίων ἐπαινέσαι Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα, καὶ στεφανῶσαι χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι τὸ στέφανον ἐν τῷ Θεάτρῳ Διονυσίοις, τραγῳδοῖς καινοῖς, ἃ δὲ ἀναγορεύσεως ἕνεκα στεφάνου ἐπιμεληθῆναι τὸν πρυτανεύσαν φυλὴν καὶ τὸν Ἀγωνοθέτην. Εἶπεν Αἰσχίνης Φρεάρριος.

Ἐστιν ἤν τις ὑμῶν οἶδέ τινα ἀντίλεγειν συμβᾶσαν τῇ πόλει ἀφ'

tribu Leontide Prytanicam poteſtatem exercente, Ariſtonicus Phrearrhius retulit: Quoniam Demoſthenes Demoſthenis F. Pæanienſis, tum populum Athenienſem tum multos ejuſdem populi *Socios multis magniſque utilitatibus adjuvit, cúmque omni omnino, tum hoc præſertim tempore decretis à ſe factis profuit, atque aliquas Eubœæ urbes liberavit, & quoniam populum Athenienſ. benevolentiâ uſque proſequitur, dicendo agendoque quicquid boni poſſit, pro ipſis Athenienſibus, necnon pro cæteris Græciæ populis: Placere ergo Senatui Populoque Athenienſi, ut Demoſthenes Demoſth. F. Pæanienſis* eo nomine *laudetur, atque aureâ coronâ coronetur, ejuſque coronæ prædicatio in Theatro fiat, quando* celebrantur *Dionyſia, & Tragœdi novas* fabulas recitant. *Prædicationem autem coronæ ea curet tribus, quæ Prytanicam poteſtatem* eodem tempore *exercet, unà cum certaminum deſignatore ac præfecto. Dixit Ariſtonicus Phrearrhius.*

Quiſquamne igitur è vobis eſt, qui civitatem hanc aut dedecore affe-

ἀφ' τοῦτο τὸ ψήφισμα, ἢ χλθασμοὶ, ἢ γέλωτα, ἃ νῦν ἔπος ἔφη συμβήσεσθαι, ἐὰν ἐγὼ στεφανῶμαι; Καὶ μήν, ὅταν ἡ νέα ὑ γνώσιμα πᾶσι τὰ πράγματα, ἐάν τε καλῶς ἔχῃ, χάριτος τυγχάνει· ἐάνθ' ὡς ἑτέρως, συμφοράς. Φαίνομαι τοίνυν ἐγὼ χάριτος τετυχηκὼς τότε, ὑ ὑ μέμψεως, οὐδὲ συμφοράς.

κζ'. Οὐκοῦν μέχρι μὲ τῆς χρόνων ἐκείνων, ἐν οἷς ταῦτ' ἐπράχθη, πάντας ἀνωμολόγημαι τοὺς χρόνους τὰ ἄριστα πράξαι τῇ πόλει, τῷ νικᾶν ὅτ' ἐβουλεύεσθε, λέγων καὶ γράφων· τῷ καὶ πράγματα τὰ γραφέντα, ὑ στράτους ἐξ αὐτῆς τῇ πόλει, καὶ ἐμοὶ, καὶ πᾶσιν ὑμῖν γενέσθαι· τῷ θυσίας τοῖς Θεοῖς, ὑ πομπάδας, ὡς ἀγαθῶν τύχῃ ὄντων, ὑμᾶς πεποιῆσθαι. Ἐπειδὴ τοίνυν ἐκ τῆ Εὐβοίας ὁ Φίλιππος ἐξηλάθη, τοῖς μὲ ὅπλοις ὑφ' ὑμῶν, τῇ δὲ πολιτείᾳ καὶ τοῖς ψηφίσμασι, κἂν ἀμφίβολα τινες τούτων, ἐμῶ· ἕτερον τῆς πόλεως ἐπιτειχισμὸν ἐζήτει.

affectam, aut ludibrio habitam, aut derisam propter istud decretum meminerit, quæ omnia eventura nunc iste prædicit, si meo capiti corona imponatur? Enimvero cùm recentia adhuc atq; omnibus nota sint facinora, si rectè fuerint gesta, gratiæ; sin aliter, pœnæ illa consequuntur. Mihi verò gratias tunc habitas fuisse constat, non me reprehensionem commeritum esse, non pœnas persolvisse.

27. Usque igitur ad illa tempora quibus hæc gesta sunt, apud omnes in confesso est, me omni tempore civitati optimè consuluisse, quoniam quæ ego dicerem ac scriberem in vestris deliberationibus, plurimùm apud vos autoritatis habuerint: quòd mea decreta essent à vobis confirmata, unde *factum est ut* & civitas, & ego, & vos omnes coronas essetis consecuti: quoniam vos pro rebus istis, tanquam utiliter essent administratæ, Sacrificia Diis *facienda* & supplicationes decrevneretis. Postquam igitur Philippus, vestris fateor armis, consiliis verò meis, & (quamvis earum rerum mentione quidam homines rumpantur) decretis etiam meis, Eubœam relinquere cogeretur, alteram deinde civitatis oppugnandæ rationem meditabatur.

ἐζήτει. Ορῶν δ' ὅπι σίτῳ πάντων ἀνθρώπων πλείστῳ χρώμεθα ἐπεισάκτῳ, βυλόμενον δ' ὑποπομπείας κύριον γενέσθαι, πρελθὼν ὅπι Θρᾴκης, Βυζαντίυς, συμμάχοις ὄντας αὐτοῖς, ὃ μὲ πρῶτον ἠξίυ συμπολεμεῖν τ πρὸς ὑμᾶς πόλεμον. Ως δ' οὐκ ἤθελον, ὐδ' ὅπι τύτοις ἔφασαν τὼ συμμαχίαν πεποιῆθαι (λέγοντες ἀληθῆ) χαρακώματα βαλόμενον πρὸς τῇ πόλει ὐ μηχανήματ' ὅπισήσας, ἐπολιόρκει. Τύτων δὲ γιγνομένων, ὅ, τι μὲ πρῶτον ποιεῖν ἡμᾶς οὐκ ἐτ' ἐρωτήσω· δῆλον γάρ ὅτιν ἅπασιν. Αλλὰ τίς ἦν ὁ βοηθήσας τοῖς Βυζαντίοις, ὐ σώσας αὐτούς; τίς ὁ κωλύσας τ Ελλήσποντον ἀλλοτριωθῆναι κατ' ἐκείνυς τοὺς χρόνυς; Υμεῖς, ὦ Ανδρες Αθηναῖοι. Τὸ δ' Υμεῖς ὅταν εἴπω, τὼ Πόλιν λέγω. Τίς δ' ὁ τῇ Πόλει λέγων, ὐ γράφων, καὶ πρᾴττων, καὶ ἁπλῶς ἑαυτὸν εἰς τὰ πράγματα ἀφειδῶς δύς; Εγώ. Αλλὰ μὴν, ἡλίκα γ' ὦν ὠφέλησεν ἅπαντας, ὐκ ἐκ λόγυ δεῖ μαθεῖν, ἀλλ' ἔργῳ πεπείρασθε.

meditabatur. Cùm igitur perciperet frumenti aliunde importati copiis præ omnibus hominibus nos abundare, cuperetque rei frumentariæ administrationem in suâ potestate habere, in Thraciam concessit, Byzantiosque qui illius erant fœderati primò quidem rogavit, ut ipsi secum conjuncti nostræ civitati bellum communiter inferrent; quod cùm illi facere recusarent, nec societatem cum eo se idcirco iniisse dicerent, (quod erat verissimum) iste vallo circumjecto & admotis machinis urbem oppugnabat. Quæ cùm ita gesta sunt, quid nos facere oporteret, neminem jam interrogabo; est enim omnibus manifestum: at quis erat ille, qui Byzantiis auxilium tulit, qui eos conservavit? quis erat, qui prohibuit ne Hellespontus illo tempore à nobis alienaretur? *quis, nisi* Vos, Athenienses? & cùm Vos dico, quidni Civitatem intelligo? Quis verò ille, qui Civitatem tum dictis, tum decretis, tum etiam rebus gestis adjuvit, qui denique ut Reipubl. inserviret, sibi ipsi libenter non pepercit? Ego, *Athenienses*. Sed ut hæc omnibus fuerint utilia, ne ex meâ oratione discatis, quin potiùs re ipsâ experiamini.

πείσασθε. Ὁ δὲ τότε ὑμᾶς πόλεμος, ἄνδρ' ὑμῖν καλὸν δόξαν περιποιήσας, ἐν πᾶσι τοῖς τῆς τ' ἄλλου βίου ἀφθονωτέροις καὶ εὐπορωτέροις διήγαγεν ὑμᾶς τὸν νῦν εἰρήνης, ἣν ὅτοι τῆς πατρίδος τηρῶσιν οἱ ἄρχοντες, ὅπως ταῖς μελλούσαις ἐλπίσιν, ὧν ἁμάρτοιεν, καὶ μὴ μετάσχοιεν ὧν ὑμεῖς, οἱ τὰ βέλτιστα βουλόμενοι, τοὺς θεοὺς αἰτεῖτε· μηδὲ μεταδοῖεν ὑμῖν ὧν αὐτοὶ θεωρεῖτε. Λέγε δ' αὐτοῖς καὶ τοὺς Βυζαντίων Στεφάνους καὶ τοὺς Περινθίων, οἷς ἐστεφάνωσαν ἐκ τούτων τὴν Πόλιν.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ.

ΕΠΙ Ἱερομνάμονος Βοσπορείχου, Δαμάγητος Ἐντεαλίδα εἶπεν, ἐκ τῆς Βουλῆς λαβὼν ῥῆσιν. Ἐπειδὴ ὁ Δῆμος ὁ Ἀθηναίων ἔν τε τοῖς προγενομένοις καιροῖς εὐνοέως διατελεῖ Βυζαντίοις καὶ τοῖς συμμάχοις καὶ συγγενέσι Περινθίοις, καὶ πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας παρέσχηται ἔν τε τῷ παρεληλυθότι χρόνῳ, Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος ἐπιστρατεύσαντος ἐπὶ τὰν χώραν καὶ τὰν πόλιν ἐπ' ἀναιρέσει Βυζαν-

riamini. Ex illo enim bello præterquam quòd magnam estis gloriam consecuti, etiam largiori copiâ viliorique pretio cuncta vitæ necessaria vobis suppetebant, quàm ex hâc pace *adepti estis*: quam tamen nonnulli boni Viri incommodo patriæ tuentur, spe futurorum adducti, quibus utinam frustrentur, & nunquam ea assequantur, quæ vos pro summâ vestrâ prudentiâ à Diis petitis; neque vobis ea quæ secum ipsi statuerunt, impertiant. Recita verò illis Byzantiorum & Perinthiorum Coronas, quibus earum rerum nomine Civitatem *nostram* donabant.

Decretum Byzantiorum.

Hieromnemone Bosporicho, Damagetus Entealiæ F. factâ sibi à Senatu dicendi potestate, verba fecit: Quoniam Populus Athenienſis cùm superiori tempore Byzantios, fœderatosque & cognatos Perinthios benevolentiâ perpetuâ prosecutus est, tum etiam nuperrimè, cùm Philippus Macedo huic agro atque urbi bellum inferret, eo scilicet animo ut Byzan-

Βυζαντίων καὶ Περινθίων, καὶ τὰν χώραν δαίονθ' καὶ δενδροκοπέονθ', βοηθήσας πλοίοισιν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι, καὶ σίτῳ, καὶ βέλεσι, καὶ ὁπλίταις, ἐξείλετο ἄμμε ἐκ τᾶς μεγάλων κινδυνων, καὶ ἀποκατέστασε τὰν πάτριον πολιτείαν, καὶ τὼς νόμως, καὶ τὼς τάφως· δεδόχθω τᾷ Δάμῳ τᾷ Βυζαντίων καὶ Περινθίων Ἀθηναίοις δόμεν ἐπιγαμίαν, πολιτείαν, κτᾶσιν γᾶς, καὶ οἰκείαν προεδρείαν ἐν τοῖς ἀγῶσι ποτὶ τὰν Θόλον, ποτὶ τὰν Βωλὰν καὶ τὸν Δᾶμον, προτοὶ τοῖς περὶ τὰ ἱερά· καὶ τοῖς κατοικεῖν ἐθέλουσι τὰν πόλιν, ἀλειτουργήτοις ἅμα πᾶσαν πρὸς τὰν λειτουργίαν, ἆσαι δὲ καὶ εἰκόνας τρεῖς ἐκ καθεκάστας ἐν τῷ Βοσπόρῳ, στεφανοῦμενον τὸν Δᾶμον τᾶς Ἀθηναίων ὑπὸ τῷ Δάμῳ τᾶς Βυζαντίων καὶ Περινθίων, ἀποστεῖλαι δὲ καὶ δωρεὰς ἐς τὰς ἔντε Ἑλλάδι πανηγύρεας, Ἰσθμια, καὶ Νέμεα, καὶ Ὀλύμπια, καὶ Πύθια, καὶ ἀνακαρύξαι τὸν στέφανον, ᾧ ἐστεφάνω]

Byzantios Perinthioſque prorſus deleret, cúmque agros incendio vaſtaret, arboreſque excideret, idem Populus *multis nos magniſque commodis affecit; atque miſſis in auxilium noſtrum centum viginti navibus,* cum magnâ *frumenti, armorum, & militum* copiâ, *magnis periculis nos liberavit; & antiquum Reipubl. ſtatum, & leges* noſtras, *& ſepulcra nobis reſtituit: Placeat ergo Populo Byzantio & Perinthio, dare Athenienſibus jus matrimonii nobiſcum contrahendi,* dare etiam *civitatem, & agrorum poſſeſſionem; atque in ludis ac certaminibus, apud Tholum, in Curid, & apud Populum, eoſque qui ſacris rebus ſunt præfecti, principem & proprium iis locum concedere: & quicunque ex illis in hâc urbe habitare voluerint, eos omnino immunes eſſe permittere.* Placeat præterea, *ut tres ſtatuæ* 16 *cubitorum in Boſporo ponantur,* quæ ſignificent *Populum Athenienſem à Populo Byzantio & Perinthio coronari: mittantur etiam præmia ad publicos totius Græciæ conventus, ad Iſthmia, Nemea, Olympia, Pythia; ibique prædicetur corona,*

φάνω) ὁ Δᾶμος ὁ Αθηναίων ὑφ' ἡμῶν, ὅπως ὑπηρέτου) @ Ελλανες πάντες Αθηναίων ἀρετὰν, καὶ τὰν Βυζαντίων καὶ Περινθίων εὐχαριστίαν.

Λέγε καὶ τοὺς στεφάνους τοῖς Χερρονήσῳ Στεφάνους.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΧΕΡΡΟΝΗΣΙΤΩΝ.

ΧΕΡΡΟΝΗΣΙΤΩΝ οἱ κατοικοῦντες Σηστὸν, Ελεοῦντα, Μάδυτον, Αλωπεκόννησον, στεφανοῦσιν Αθηναίων τὸν Βουλὸν καὶ τὸν Δῆμον χρυσῷ στεφάνῳ ἀπὸ παλαίντων ἐξήκοντα· καὶ χάριτος εὐνοίας ἕνεκεν) καὶ Δήμου Αθηναίων, ὅτι πάντων μέγιστον ἀγαθῶν πεπόηκεν ὅπως γέγονε Χερρονησίταις, ἐξελόμενος καὶ τοῦ Φιλίππου, καὶ ἀποδοὺς τὰς πατρίδας, τοὺς νόμους, τὴν ἐλευθερίαν, τὰ ἱερά· καὶ ἐν τῷ μετὰ ταῦτα αἰῶνι παντὶ οὐκ ἐλλείψει εὐχαριστῶν, καὶ ποιῶν ὅ, τι ἂν δύνηται ἀγαθόν. Ταῦτα ἐψηφίσανται κοινῷ Βουλευτηρίῳ.

Οὐκοῦν, ὅτι μόνον ὁ Χερρόνησος, καὶ Βυζάντιον σῶσαι, ἀλλὰ καὶ τὸ κωλῦσαι τὴν Ελλήσποντον ὑπὸ Φιλίππῳ γενέσθαι τότε, ἀλλὰ

quâ Populus Atheniensis à nobis donatus est : eò ut universis Græciæ populis indicetur tum Atheniensium virtus ac benevolentia, *tum Byzantiorum Perinthiorumque gratitudo.*

Recita & Coronas illas, quas à Chersonesitis accepimus.

DECRETUM CHERSONESITARUM.

Chersonesitæ, quot ex illis Sestum, Eleuntem, Madytum, Alopeconnesum incolunt, Senatum Populumque Atheniensem aureâ coronâ donant, talentorum sexaginta: Aram Gratiæ & Populo Atheniensi statuunt ; quoniam maximorum bonorum quæ ipsi contigerunt autor extitit, ipsamque è Philippi potestate *vindicavit, & patriam cum legibus & libertate restituit : neque unquam post hoc tempus eidem populo gratias referre, & quicquid poterunt in eum beneficii conferre, desinent. Hæc omnia ex communi Curiæ consensu decreverunt.*

Non solùm verò salutem Chersoneso & Byzantio reddidêre, *non solùm* prohibuêre ne Hellespontus à Philippo subigeretur, *non*

οὐδὲ τὸ πιᾶθαι τὴν πόλιν ἐκ τούτων, ἡ προαίρεσις ἡ ἐμὴ καὶ ἡ πολιτεία διεπράξατο· ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἔδειξε τήν τε τῆς πόλεως καλοκαγαθίαν, καὶ τὴν Φιλίππου κακίαν. Ο μὲν γε φίλος καὶ σύμμαχος ὢν τοῖς Βυζαντίοις, πολιορκῶν αὐτοὺς ἐπεχείρει πάντων, (ὃ τί γένοιτ' ἂν αἴσχιον, ἢ μιαρώτερον;) ὑμεῖς δ' ὦ καὶ μεμνῆσθαι πολλὰ καὶ δίκαια ἂν ἐκείνοις εἰκότως, περὶ ὧν ἠγνωμονήκεσαν εἰς ὑμᾶς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις, οὐ μόνον οὐ μνησικακοῦντες, οὐδὲ προϊέμενοι τοὺς ἀδικουμένους, ἀλλὰ καὶ σώζοντες ἐφάνητε· ἐξ ὧν δόξαν, εὔνοιαν παρὰ πάντων ἐκτήσθε. Καὶ μὴν, ὅτι πολλοὺς μὲν ἐστεφανώκατε ἤδη τῶν πεπολιτευμένων, ἅπαντες ἴσασι. Διὸ ὅτινα δὲ ἄλλον ἡ Πόλις ἐστεφάνωται, σύμβουλον λέγω καὶ ῥήτορα, πλὴν δι' ἐμὲ, οὐδ' ἂν εἷς εἰπεῖν ἔχοι.

κη'. Ινα τοίνυν καὶ τὰς βλασφημίας, ἃς κατὰ τῶν Εὐβοέων, καὶ τῶν Βυζαντίων

non ſolùm denique Civitatem noſtram eo nomine laudari perfecêre conſilia mea, meaque Reipubl. adminiſtratio: ſed effecerunt etiam, ut & Athenienſium virtus atque improbitas Philippi omnibus hominibus ſatis eſſet ſpectata. Hic enim Byzantiorum cùm amicus eſſet & Socius, eorum tamen urbem oppugnare ab omnibus videbatur; (quo quid turpius aut ſceleratius fieri poteſt?) Vos autem, cùm multa in iis nec injuriâ reprehenderetis, propterea quòd ſuperiori tempore malè fuerant de vobis meriti, non ſolùm injuriarum immemores eſſe, neque homines læſos à vobis modo non projicere, ſed etiam ſervare cernebamini: unde gloriam conſecuti eſtis, omniumque erga vos benevolentiam comparâſtis. Et profectò, multos ex illis qui in Republ. verſati ſunt coronis à vobis eſſe donatos, nemo eſt qui ignorat: cujus verò alterius operâ (conſiliarii, intelligo, & oratoris) Civitas hæc eſſet coronata, nemo eſt qui rectè poſſit dicere, præterquam meâ.

28. Ut igitur maledicta ea, quæ iſte in Eubœos Byzantioſque aſperè

Βυζαντίων ἐποιήσατο, εἴ τι δυσχερὲς αὐτοῖς ἐπέφερεν τοῖς ὑμᾶς ὑπομιμνήσκων, συκοφαντίας ὄντας ἐπιδείξαι, μὴ μόνον τῷ ψευδεῖς εἶναι), (τοῦτο μὲν γὰρ ὑπάρχειν ὑμᾶς εἰδότας ἡγοῦμαι) ἀλλὰ καὶ τῷ, εἰ καὶ μάλιστ' ἦσαν ἀληθεῖς, ὅτως, ὡς ἐγὼ κέχρημαι, τοῖς πράγμασι συμφέρειν χρήσασθαι· ἐν, ἢ δύο βούλομαι τῶν καθ' ὑμᾶς πεπραγμένων καλῶν τῇ πόλει διεξελθεῖν, ἃ ταῦτ' ἐν βραχεῖ. Καὶ γὰρ ἄνδρα ἰδίᾳ καὶ πάλιν κοινῇ, τοῖς τὰ κάλλιστα τῶν ὑπαρχόντων ἀεὶ δεῖ τὰ λοιπὰ πειρᾶσθαι πράττειν. Ὑμεῖς τοίνυν, ὦ Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Λακεδαιμονίων γῆς καὶ θαλάττης ἀρχόντων, καὶ τὰ κύκλῳ τῆς Ἀττικῆς κατεχόντων ἁρμοστῶν, καὶ φρουρῶν, Εὔβοιαν, Τάναγραν, τὴν Βοιωτίαν ἅπασαν, Μέγαρα, Αἴγιναν, Κλεωνὰς, τὰς ἄλλας νήσους, ἃ ναῦς ἃ τείχη τὴ πόλεως τότε κεκτημένης, ἐξήλθετε εἰς Ἁλίαρτον· ἃ πάλιν ὀλιγαῖς ἡμέραις ὕστερον εἰς Κόρινθον, ὅτε τότε Ἀθηναίων πολλὰ ἂν ἐχόντων μνησικακῆσαι

asperè & ferociter dixit, ubi ſiquid fortè gravius erga nos actum eſſet, commemorabat, meras eſſe calumnias oſtendam, non ſolùm quòd omnino ſint falſa (hoc enim vobis ſatis notum eſſe exiſtimo) ſed quoniam, ſi veriſſima eſſent, tamen eas res ita ego temperavi, ut *Civitati noſtræ* opportunæ eſſent; unum atque alterum ex iſtis quæ apud vos commodo Civitatis geſta ſunt, paucis volo exponere. Nam & unumquemque hominem privatim & univerſam Civitatem communiter dare operam oportet, quò meliùs ad præclariſſima exempla reliquas actiones aptent. Vos igitur, Athenienſes, cùm Lacedæmonii terræ mariſque imperium poſſiderent, totamque Atticam gubernatoribus ac præſidiis undequaque obſeſſam tenerent, Eubœam, Tanagram, univerſam Bœotiam, Megaram, Æginam, Cleonas, cæteraſque inſulas occuparent; vobis verò neque naves eſſent, nec mœnia Civitati, *tamen tunc* ad Haliartum egreſſi eſtis: iterumque non multis poſt diebus Corinthum petebatis, cùm eodem tempore Athenienſes multas injurias recordari poſſent, quas

καὶ Κορινθίοις καὶ Θηβαίοις, τ περὶ Δεκελειὸν πόλεμον προχθέντων. Αλλ' οὐκ ἐποίουν τοῦτο, ἀλλ' ἐγγύς. Καί τοι τότε ταῦτα ἀμφότερα, Αἰσχίνη, οὐθ' ὑπὲρ εὐεργεσίας ἐποίουν, ἅτε ἀκίνδυνα ἑώρων, ἀλλ' ἅμα ταῦτα προέντο τοὺς καταφεύγοντας ἐφ' ἑαυτοὺς, ἀλλ' ὑπὲρ εὐδοξίας καὶ τιμῆς ἤθελον τοῖς δεινοῖς αὐτοὺς διδόναι, ὀρθῶς καὶ καλῶς βουλευόμενοι. Πέρας μὲν γὰρ ἅπασιν ἀνθρώποις ὅσοι τοῦ βίου ὁ θάνατος, κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν κατείρξας τηρῇ· δεῖ δὲ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐγχειρεῖν μὲν ἅπασιν ἀεὶ τοῖς καλοῖς, τῷ ἀγαθῷ προσβαλλομένους ἐλπίδα· φέρειν δ', ὅ, τι ἂν ὁ Θεὸς διδῷ, γενναίως. Ταῦτ' ἐποίουν ἃ ἡμέτεροι πρόγονοι, ταῦθ' ἡμῶν οἱ πρεσβύτεροι· οἱ Λακεδαιμονίους οὐ φίλους ὄντας οὐδ' εὐεργέτας, ἀλλὰ πολλὰ τὴν πόλιν ἡμῶν ἠδικηκότας καὶ μεγάλα, ἐπειδὴ Θηβαῖοι κρατήσαντες ἐν Λεύκτροις ἀνελεῖν ἐπεχείρουν, διεκωλύσατε, καὶ φοβηθέντες τ τότε Θηβαίοις ῥώμην

καὶ

quas tum à Corinthiis tum à Thebanis ad bellum Decelicum acceperant; ſed non id fecerunt, nec facere ſunt aggreſſi. Atque horum utrumque, Æſchine, non pro bene de ſe meritis fecerunt *Athenienſes*, neque ea periculo vacua eſſe cernebant; neque verò igitur deſerere homines voluerunt, qui ad ſe confugerant: ſed honoris atque gloriæ ſtudio affecti, ſeipſos in diſcrimen objicere maluerunt; quâ in re pulchrè quidem & rectè ſentiebant. Omnibus enim hominibus vitæ terminus eſt mors, etiamſi quis in cellulâ concluſum ſe tenuerit. Viros verò fortes honeſta ſemper aggredi oportet, bonâ interim ſpe munitos: quicquid verò Dii voluerint, generoſo animo perferre. Hæc fecerunt majores noſtri, hæc itidem qui inter nos eſtis ætate provectiores: qui Lacedæmonios, nec amicos nobis, nec de nobis bene meritos, ſed è contra qui civitatem noſtram multis magniſque incommodis affecerant, *incolumes tamen ſervâſtis*: Thebanoſque, qui victoriâ in Leuctris potiti, illos perdere ac penitus delere aggreſſi ſunt, prohibuiſtis; non eorum viribus, non

partâ

καὶ δόξαν ὑπάρχουσαν, ἀλλ' ὑπὲρ οἷα πεποιηκότων ἀνθρώποις κινδυνεύσετε ἀλογισάμενοι. Καὶ γάρ τοι πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἐδείξατε οὐκ τύπτων, ὅτι καὶν ὁτιοῦν τις εἰς ὑμᾶς ἁμάρτῃ, τούτῳ τὴν ὀργὴν εἰς τἆλλα ἔχετε· ἂν δ' ὑπὲρ σωτηρίας ἢ ἐλευθερίας κίνδυνός τις αὐτοὺς καταλαμβάνῃ, ὑπομνησικακήσετε, ὅτε ἐσωθητεῖσθε.

κθ'. Καὶ οὐκ ὀλίγα τύπτων μόνον ὅπως ἐσχήκατε, ἀλλὰ πάλιν σφετερισζομένων Θηβαίων τὴν Εὔβοιαν, ἐβοηθήσατε, ἀφ' ὧν ὑπὸ Θεμίσωνος καὶ Θεοδώρου τοῦ Ὠρωπίου ἠδικήθε, ἀνεμνήσθητε, ἀλλ' ἐβουλήσατε ἐν τούτοις τῆς ἐθελοντῆς Τριηραρχῶν τότε πρῶτον γενομένων τῇ πόλει, ὧν εἷς ἐγὼ. Ἀλλ' ὅπω περὶ τούτων. Καὶ τι καλὸν μὲν ἐποιήσατε καὶ τὸ σῶσαι τὴν νῆσον· πολλῷ δ' ἔτι τούτου κάλλιον, τὸ καταξάντες κύκλοι, καὶ τῆς συμμάχων, καὶ τῶν πόλεων, ἀποδοῦναι ταῦτα δικαίως αὐτοῖς τοῖς ἐξημαρτηκόσιν εἰς ὑμᾶς, μηδὲν ὧν ἠδικήθε, οἷς

partâ gloriâ deterriti; non denique perpendentes, pro quali hominum gente in discrimen essetis venturi. Ita his rebus gestis Græcis omnibus ostendebatis, quòd siquis delicti quicquam in vos admiserit, vos debitas inimicitias ad aliam opportunitatem retinere: quòd siqui in discrimen salutis aut libertatis venerint, vos neque injuriæ acceptæ memores futuros, nec ejusdem rationem postulaturos.

29. Neque verò in istis solùm rebus eo animo fuistis, sed cùm iterum Thebani sibi Eubœam vendicarent, vos neque *eos* negligere, nec injuriarum, quas à Themisone & Theodoro ad Oropum acceperatis, recordari voluistis, sed & his etiam auxilium ferebatis: atque eo primùm tempore Trierarchi voluntarii in civitate constituti sunt, quorum ego unus extiti. Sed de his rebus nondum *mihi est dicendum.* Præclarè quidem feciſtis, cùm insulam servaretis: multò autem præclarius facinus præstitistis, quòd, cùm virorum atque urbium domini essetis, utrosque tamen iisdem hominibus reddidistis qui vobis injurias fecerant, nullâ omnino malorum, si

iis

οἷς ὑπῆρξε, παρελογισάμην. Μυρία τοίνυν ἔστιν εἰπεῖν ἔχων, ἃ παραλείπω, ναυμαχίας, ἐξόδους, πεζὰς στρατείας, καὶ πάλαι γεγενημένας, καὶ νῦν ἐφ' ὑμῖν αὐτῶν, ἃς ἁπάσας ἡ Πόλις ἡ τῶν ἄλλων ἕνεκ' Ἑλλήνων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας πεποίηται. Εἶτα ἐγὼ πεπραγμένος τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα τὴν πόλιν ὑπὲρ τῶν τοῖς ἄλλοις συμφερόντων ἐβουλόμην ἀγωνίζεσθαι, ὑπὲρ αὐτῆς τρόπον τινὰ τῆς συμβουλῆς οὔσης, τί ἔμελλον κελεύσειν, ἢ τί συμβουλεύσειν αὐτῇ ποιεῖν; μνησικακήσειν νὴ Δία πρὸς τοὺς βουλομένους σώζεσθαι, καὶ προφάσεις ζητεῖν, δι' ἃς ἅπαντα προήσομαι τὰ συμφέροντα; Καὶ τίς οὐκ ἂν ἀπέκτεινέ με δικαίως, εἴ τι τῶν ὑπαρχόντων τῇ πόλει καλῶν λόγῳ μόνον καταισχύνειν ἐπεχείρησα; ἐπεὶ τόγε ἔργον οὐκ ἂν ἐποίησατε ὑμεῖς, ἀκριβῶς οἶδα ἐγώ· εἰ γὰρ ἠβούλεσθε, τί μοι ἐμποδών; οὐκ ἐξῆν; οὐχ ὑπῆρχον οἱ ταῦτα ἐρωτῶντες ἅτοι;

λ'. Βύ-

iis quæ veſtræ fidei demandata ſunt, ratione habitâ. Innumerabilia alia quæ dicenda reſtant prætermitto; pugnas navales, expeditiones, copias pedeſtres, tum ſuperiori tempore, tum veſtrâ etiam memoriâ comparatas: quæ quidem omnia pro communi cæterorum Græcorum libertate ac ſalute Civitas hæc fecit. Cùm igitur animadvertiſſem in tantis talibuſque certaminibus implicari velle Civitatem noſtram, adeóque pro commodis alienis *laborare*, cùm interim de ſeipsâ quodammodo conſultum eſſet, quid mihi erat ſuadendum ut faceret, quid conſilii adhibendum? an ut injurias ſibi olim allatas memoriâ repeteret, iiſque qui ſalutem petierunt objiceret; excuſationes etiam quæreret, quibus communia commoda proderemus? Et quis me non meritò interfecerat, ſi quod civitati eſſet ornamentum vel verbo tantùm contaminare aggreſſus eſſem? quoniam vos hoc facinus nequaquam eſſe facturos certiſſimè novi: ſi enim vobis ita placuerit, quid poterat obſtare? nonne licebat? nonne aderant iſti homines, qui eadem vehementer urgerent?

30. Ad

λ'. Βέλομαι τοίνυν ἐπανελθεῖν ἐφ' ἃ τότων ἐξῆς ἐπιτεθόμην. Καὶ σκοπεῖτε ὦ τότοις πάλιν αὖ, τί τῇ πόλει βέλτιστον ἦν. Ὁρῶν γὰρ, ὦ Ἀνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ ναυτικὸν ὑμῶν καταλυόμενον, καὶ τοὺς μὲν πλουσίους ἀπελεῖς ἀπὸ μικρῶν ἀναλωμάτων γενομένους, τοὺς δὲ μέτοικα ἢ μικρὰ κεκτημένους τῶν πολιτῶν, τὰ ὄντα ἀπολλυότας, ἔπ δὲ ὑπερείζεσαν οὐκ τότων τὴν πόλιν τ καιρῶν· ἔδοκα νόμον, καθ' ὃν τοὺς μὲ τὰ δίκαια ποιεῖν ἠνάγκασα τοὺς πλουσίους, τοὺς δὲ πένητας ἔπαυσα ἀδικουμένους· τῇ πόλει δ', ὅτῳ ἦν χρησιμώτατον, ὑπ καιρῷ γίγνεσθαι τὰς παρασκευὰς ἐποίησα. Καὶ γραφεὶς τ ἀγῶνα τότον παρανόμων, εἰς ὑμᾶς εἰσῆλθον, ἢ ἀπέφυγον, ἢ τὸ πέμπτον μέρος τ ψήφων ὁ διώκων οὐκ ἔλαβε. Καί τοι, πόσα χρήματα τοὺς ἡγεμόνας τ συμμορειῶν, ἢ τοὺς δοκιμαστάς, ἢ τρίτους οἴεσθέ μοι δοθῆναι, ὥστε μάλιστα μὲ μὴ θεῖναί με τ νόμον τότον; εἰ δὲ μή, καταβαλόντα με ἐᾶν ὑπωμοσίᾳ; τοσαῦτα,

30. Ad ea igitur revertar quæ deinceps in Republicâ geſſi; atque in his iterum ſpectetis, oro, quid civitati eſſet commodiſſimum. Cùm enim animadverterem, Athenienſes, rem navalem veſtram peſſundatam eſſe, diviteſque exiguis ſumptibus factos eſſe immunes, alioſque aut mediocris aut tenuis conditionis homines ſuis facultatibus orbari; *cùm viderem* præterea, Civitatem ob has cauſas præterlapſo tempore res agendas ſuſcipere: legem tuli, quâ divites juſta facere coëgi, pauperes ab injuriis vindicavi; perfeci denique ut (quod erat utiliſſimum) omni bellico apparatu opportunè inſtructa eſſet Civitas. Et cùm in jus eſſem vocatus, accuſatuſque de ſcito contra leges ſcripto, coram vobis comparui, veſtroque judicio abſolutus ſum, adverſario non quintam ſuffragiorum partem conſecuto. Et quanta mihi præmia daturos eſſe exiſtimatis Claſſium Duces, aut ſecundos, aut tertios? primùm quidem, ut hanc legem non omnino ferrem; ſin id fieri non poſſet, ut eos permitterem jurisjurandi ope cauſam differre, atque ita prorſus evadere? profectò tanta,

ὦ Ανδρες Αθηναῖοι, ὅσα ἀνήσαμ' ἂν πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. Καὶ ταῦτ' εἰκότως ἂν ἔπραττον ἐκεῖνοι. Ην γὰρ αὐτοῖς, ἐκ μὲν τῶν πρότερον νόμων συνεχωρήθησαν λειτουργεῖν, αὐτοῖς μὲν μικρὰ, καὶ οὐδὲν ἀναλίσκουσι, τοὺς δ' ἄλλους τῶν πολιτῶν ὠφελοῦσιν· ἐκ δὲ τοῦ ἐμοῦ νόμου, ὃ γιγνόμενον χρὴ τὰ ὑπάρχοντα ἕκαστον πλέονα, καὶ δυοῖν ἐφάνη Τριηραρχῶν, ὁ τρισὶν ἔτεσι καὶ δέκατος ὢν πρότερον συντελής. Οὐδὲ γὰρ Τριηράρχους ἐπωνόμαζον ἑαυτοὺς, ἀλλὰ Συντελεῖς. Ωστε δὴ ταῦτα λυθῆναι, καὶ μὴ τὰ δίκαια ποιεῖν ἀναγκασθῆναι, οὐκ ἔσθ' ὅ, τι οὐκ ἐδίδοσαν. Καί μοι λέγε πρῶτον μὲν τὸ ψήφισμα, καθ' ὃ εἰσῆλθον τῇ γραφῇ, εἶτα τὰς καταλόγους, τότε ἐκ μὲν πρότερα νόμου, ἃ τῇ χρὴ τῇ ἐμοῦ. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΕΠΙ Αρχοντος Πολυκλέους, μηνὸς Βοηδρομιῶνος ἑκτῇ φθίνοντι, δεκάτῃ, φυλῆς πρυτανευούσης Ιπποθοωντίδος, Δημοσθένης Δημοσθένους

tanta, Athenienſes, quanta me apud vos dicere puduerit. Neque ſanè imprudenter id eſſent facturi. Leges enim priores adeò iis indulgebant, ut ſedecim ex illis munus publicum adminiſtrare poſſent; cùm ipſi exiguos ſumptus de proprio facerent, inopum autem civium rem familiarem comminuerent. Meâ verò lege proviſum eſt, ut pro ſuis ſinguli facultatibus pecuniam contribuerent: ita duabus triremibus ille nunc præficitur, qui antea decimam ſextam tributi partem in unum tantùm navigium impendit. Neque enim Trierarchos ſe ſed tributi conferendi ſocios appellabant. Ut hæc igitur tollerentur, atque ut juſta facere non eſſent coacti, nihil eſt quod dare recuſaverint. Ac mihi primùm recita Decretum illud, propter quod in judicium adductus ſum: deinde cenſûs deſcriptiones, tum illam quæ priore lege, tum hanc quæ meâ inſtituta eſt. Recita.

DECRETUM.

Archonte Polycle, menſis Boëdromionis die 16. tribu Hippothoontide Prytanicam poteſtatem exercente, Demoſthenes Demoſthenis

μοσθένης Παιανιεὺς εἰσήνεγκε νόμον εἰς τὸ Τριηραρχικὸν ἀντὶ τοῦ πρότερον, καθ' ὃν αἱ συντέλειαι ἦσαν τῶν Τριηράρχων· ὑφ' ἐπεχειροτόνησεν ἡ Βουλὴ, καὶ ὁ Δῆμος. Καὶ ἀπήνεγκε παρανόμων γραφὴν Δημοσθένει Πατροκλῆς Φλυεύς· ὑφ' οὗ μέρους τῶν ψήφων ὑπ' ἀγαθῶν, ἀπέπεσε τὰς πεντακοσίας δραχμάς.

Φέρε δὴ καὶ τὸν καλὸν κατάλογον.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ.

ΤΟΥΣ Τριηράρχους καλεῖσθαι ὑπὸ τοῦ τέλους συνεκκαίδεκα ἐκ τῶν οὐ τοῖς λόχοις συντελειῶν, ἀπὸ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν εἰς πεντηκοντα, ὑπὸ ἴσον τῇ χρηγίᾳ χορηγοῦντας.

Φέρε δὴ καὶ τοῦτον τὸν ἐκ τοῦ ἐμοῦ νόμου κατάλογον.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ.

ΤΟΥΣ Τριηράρχους αἱρεῖσθαι ὑπὸ τοῦ τέλους ἀπὸ τῆς οὐσίας, κτλ.

mosthenis Fil. Pæanienſis legem ad Trierarchicam rem ſpectantem, abrogatâ illâ ſuperiore, retulit; quâ tributorum collatio Trierarchis concedebatur: quam legem Senatus Populuſque Athenienſis ſuffragiis ſuis comprobavit. Eo itaque nomine Patrocles Phlyenſis Demoſthenem legis perperam rogatæ poſtulavit: qui cùm quintam *ſuffragiorum partem non eſſet conſecutus, drachmis* 500 *mulctatus eſt.*

Profer verò & præclaram illam cenſûs deſcriptionem, *quæ priore lege inſtituta eſt.*

DESCRIPTIO CENSUS ſecundùm Legem antiquam.

Trierarchi ad unius triremis ſumptus deſignentur ſedecim, ad rationem earum tributi collationum quæ in militum centuriis obſervari ſolent, ab anno ætatis 25. *ad* 40. *atque hi æqualem inter ſe impenſam faciant.*

Profer etiam cenſûs deſcriptionem alteram, quæ meâ lege decernitur.

DESCRIPTIO CENSUS ſecundùm Legem Demoſthenis.

Trierarchi ad triremis ſumptus deligantur pro ſuis ſinguli facultatibus,

χτ᾽ τίμησιν, ἀπὸ ταλάντων δέκα· ἐὰν δὲ πλειόνων ἡ οὐσία ἀποτεπμηθῇ ἢ χρημάτων, χτ᾽ τ᾽ ἀναλογισμὸν ἕως τριῶν πλοίων ᾖ ὑπηρετικὴ ἡ λειτουργία ἔστω· χτ᾽ τ᾽ αὐτῷ δὲ ἀναλογίαν ἔστω, ᾗ οἷς ἐλάττων οὐσία ὄφλει τ᾽ δέκα ταλάντων, εἰς συντέλειαν συναγομένοις εἰς τὰ δέκα τάλαντα.

λα᾽. Ἀρά γε μικρὰ βοηθῆσαι τοῖς πένησιν ὑμῖν δοκῶ; ἢ μικρὰ ἀναλαβεῖν ἂν, εἰ μὴ τὰ δίκαια ποιεῖν οἱ πλούσιοι; Οὐ τοίνυν μόνον τῷ μὴ καθυφεῖναι ζημίαν τοῦτο στεμνύνομαι, οὐδὲ τῷ χρήσεις ἀποφυγεῖν, ἀλλὰ καὶ τῷ συμφέρουσαν θεῖναι τὸν νόμον, καὶ τῷ πεῖραν ἔργῳ δεδωκέναι. Πάντα γὰρ τὸν πόλεμον τῶν ἀποτόλων γιγνομένων χτ᾽ ὃν νόμον τὸν ἐμὸν, οὐχ ἱκετηρίαν ἔθηκε Τελέαρχος οὐδεὶς πώποτε ὡς ἀδικούμενος πρὸς ὑμᾶς, οὐκ ἐν Μουνιχίᾳ ἐκαθέζετο, οὐχ ὑπὸ τὸν ἀποτολέων ἐδέθη, οὐ τριήρης οὔτ᾽ ἔξω καθαληφθεῖσα ἀπάλεσε τὴν πόλιν, οὔτ᾽ αὖ ἀπελείφθη, οὐ δυναμένη ἀνάγεσθαι. Καὶ ὅτι χτ᾽ τοὺς προτέρους νόμους ἅπαντα ταῦτα ἐγίγνετο· τὸ

εθελειν

facultatibus, quorum cenſus eſt 10 *talenta: quòd ſi pluris æſtimetur quàm* 10 *tal. pro ratâ portione uſque ad tria navigia cum altero actuario, conferendi munus obeant; ſin minoris, pro eâdem portione conjungantur inter ſe uſquedum decem confecerint talenta.*

31. Nunquid vobis videor parum auxilii pauperibus attuliſſe? nunquid parum daturi videntur divites, ne juſta facere cogerentur? Ego verò non idcirco ſolùm glorior, quòd iſta iis non conceſſerim; quódque judicio, cùm eſſem poſtulatus, abſolutus fuerim; ſed quòd legem ſalubrem fecerim, idque re ſatis probaverim. Toto enim belli tempore cùm naves eum curſum tenerent quem mea lex præſcripſerat, nullus unquam Trierarchus apud vos conqueſtus eſt ſe à meâ lege quicquam injuriæ accepiſſe, nullus ad Munychiam *ad aram Dianæ* confugit, nullus à claſſium præfectis in vincula conjectus eſt, nullam denique triremem foris amiſit civitas, nulla in portu detenta eſt, quòd educi non potuerit. At verò legibus antiquis non ita cautum eſt, quin hæc omnia fierent.

τὸ δ' ἄπορον ἐν τοῖς πένησιν ἦν, τῷ λειτουργεῖν μὴ δυνα-
σθαι. Πολλὰ δὴ τὰ ἀδύνατα συνέβαινεν· ἐγὼ δ' ἐκ τῶν
ἀπόρων εἰς τοὺς εὐπόρους μετῴκιζον τὰς Τριηραρχίας·
πάντ' οὖν τὰ δέοντα ἐγίγνετο. Καὶ μοὶ γ' κατ' αὐτὸ τοῦτο
ἀξιός εἰμι ἐπαίνου τυχεῖν, ὅτι πάντα τὰ τοιαῦτα σωφρό-
νως πολιτεύματα, ἀφ' ὧν ἄμα δόξαι, καὶ τιμαὶ, καὶ δυνά-
μεις συνέβαινον τῇ Πόλει· βάσκανον δὲ καὶ πικρὸν, καὶ κα-
κόηθες οὐδὲν ὄφις πολίτευμα ἐμόν, οὐδὲ ταπεινὸν, οὐδὲ τῆς
Πόλεως ἀνάξιον.

λβ'. Ταυτὸ τοίνυν ἦθος ἔχων ἔν τε τοῖς τῶν πολλῶν Πό-
λιν πολιτεύμασι, καὶ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς φανήσομαι. Οὔ-
τε γὰρ ἐν τῇ Πόλει τῶν πλουσίων χάριτας μᾶλ-
λον ἢ τὰ τῶν πολλῶν δίκαια εἱλόμην· οὔτ' ἐν τοῖς Ἑλ-
ληνικοῖς, τὰ Φιλίππου δῶρα καὶ τὴν ξενίαν ἡγάπησα ἀντὶ
τῶν κοινῶν πᾶσι τοῖς Ἕλλησι συμφερόντων. Ἡγοῦμαι τοίνυν
λοιπὸν εἶναί μοι καιρὸν τοῦ κηρύγματος εἰπεῖν, καὶ τῶν
εὐθυνῶν.

Pauperum verò inopiâ id accidit, qui munus publicum obire non poterant. Multæ igitur ex eâ re naſcebantur difficultates: ego verò navium præfecturas à tenuioribus hominibus tranſtuli ad locupletiores; atque *ita perfeci, ut* quæ fieri oportebat continuò perficerentur. Et profectò, vel inde laudes commeritus ſum, quòd iſtis Reipubl. gerendæ rationibus uſus ſim, unde gloriam, honores, copiaſque ſimul conſecuta eſt Civitas: neque verò ex omni conſiliorum meorum multitudine quicquam invidioſum aut nimis acerbum apparet; nihil eorum malignitatem ſapit, nihil deniq; humile reperitur, aut Civitate indignum.

32. Atque eandem planè rationem ſervâſſe me vobis oſtendam, tum in iis rebus quæ ad Civitatem noſtram ſpectant, tum in aliis quæ univerſo Græciæ populo communes ſunt: nam quod ad hanc Civitatem attinet, non ego divitum gratias pluris quàm plerorumque hominum jura æſtimaverim; neque in Græcanicis rebus geſtis, Philippi munera atque hoſpitium publicæ Græcorum omnium utilitati prætulerim. Reſtare mihi jam opinor, ut de prædicatione ac rationibus reddendis verba faciam.

εὐθυκῶν. Τὸ γὰρ, ὡς τὰ ἄλλα τε ἔπραττον, καὶ διαπαντὸς εὔνους εἰμὶ, καὶ προθυμος εὖ ποιεῖν ὑμᾶς, ἱκανῶς οἶμαι δεδηλῶσθαί μοι νομίζω. Καὶ τοι τὰ μέγιστά γε τῶν πεπολιτευμένων καὶ πεπραγμένων ἐμαυτῷ προσλείπω, ὑπολαμβάνων προῖκα μὲ, ἐφεξῆς τοῖς περὶ αὐτῶν λόγοις ἀποδοῦναί με δεῖν. εἶτα, καὶν μηδὲν εἴπω περὶ τῶν λοιπῶν πολιτευμάτων, ὁμοίως πάρ' ὑμῶν ἐκάστου ὅ συμφορὰς ὑπάρχειν μοι. συγγνώσ

λγ'. Τῶν μὲν οὖν λόγων, οὓς ὅπως ἄνω καὶ κάτω ἀφρικῶν ἔλεγε περὶ τῶν προσγεγραμμένων νόμων, ὅτε μὰ τοὺς Θεοὺς οἶμαι ὑμᾶς μανθάνειν, ὅτ' αὐτὸς ἠδυνάμην συνεῖναι τοῖς πολλοῖς. Ἁπλοῦς δὲ τὴν ὁρμὴν ὁδὸν περὶ τῶν δικαίων ἀφαλέξομαι. Τοσοῦτον γὰρ δέω λέγειν ὡς οὐκ εἰμι ψευδήγορος, (ὁ νεὼς ὅπως πολλάκις διέβαλλε καὶ διωρίζετο) ὥστ' ἅπαντα τὸν βίον ψευδήγορος εἶναι) ὁμολογῶ ὧν ἢ ἀφικνεῖσθαι, ἢ πεπολίτευμαι πάρ' ὑμῖν. Ὧν μηδὲν οἶκ τῶν ἰδίας οὐσίας ἐπαγγελάμενος δέδωκα τῷ Δήμῳ, ὀβολιαίαν ἡμέραν

faciam. Optimè enim me feciſſe, & ſemper erga vos eſſe benevolum & benefacere paratum, ſatis ex ſupradictis conſtare arbitror. Et profectò maximam actionum mearum partem prætermitto, quoniam primùm quidem ipſius criminis rationem eſſe mihi reddendam exiſtimo: deinde, ſi nullum de cæteris rebus quas in Republicâ geſſi verbum facerem, *earum* tamen *teſtem* apud vos ipſos eſſe *ſatis locupletem*, veſtram ſingulorum conſcientiam.

33. Ex omni igitur ſermonum illorum varietate, quos iſte de legibus perperam rogatis confusè ac perturbatè habuit, paucos quidem, per Deos immortales, aut vobis aut mihi puto eſſe intellectos: ego verò de legibus reſponſurus, ſimplicem rectamque viam inſiſtam. Tantùm enim abeſt, ut reddendis rationibus obnoxium me eſſe inficier, (quod iſte multoties objecit atque affirmavit) ut per totum vitæ ſpatium me obnoxium confitear earum rerum rationi reddendæ, quas apud vos ſuſcepi aut adminiſtravi. At verò quæcunque ex privatis opibus ſponte meâ populo largitus ſum, eorum rationem

referre

ραν ψευδῆνη εἶναί φημι, (ἀκούεις, Αἰσχίνη;) οὐδὲ ἄλλον οὐδένα, ἀλλ' ἂν τῆς συνέδρου Ἀρχόντων τις ὢν τύχῃ. Τίς γὰρ ὅτι νόμος τοσαύτης ἀδικίας καὶ μισανθρωπίας μεστὸς, ὥστε τὸ δοῦναί τι τῶν ἰδίων, ἢ ποιήσαντα τοιοῦτο μισάνθρωπον καὶ φιλόδωρον, τῆς χάριτος μὴ ἀποστερεῖν· εἰς δὲ τοὺς συκοφάντας ἄλλο, καὶ τούτους ὅτι τὰς εὐθύνας ὧν ἔδωκεν ἐφιστάναι; Οὐδὲ εἷς δήπου· εἰ δέ φησιν οὗτος, δείξάτω, κἀγὼ σιωπήσομαι. Ἀλλ' οὐκ ἔστιν, ὦ Ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ἀλλ' οὗτος συκοφαντῶν, ὅτι ὅτι τῷ θεωρικῷ τότε ὧν ἐπέδωκα τὰ χρήματα, [Ἐπῄνεσεν αὐτὸν, φησὶν, ἡ Βουλὴ ψευδῆνον ὄντα] οὐ περὶ τούτων γε σύδενὸς ὢν ὑπεύθυνος λύω, ἀλλ' ἐφ' οἷς ἐπέδωκα, ὧν συκοφάντα.

λδ'. Ἀλλὰ καὶ τειχοποιὸς ἦθα, φησί· καὶ δι' αὐτό γε τοῦτο ὀρθῶς ἐπῃνέμην, ὅτι τὰ ἀναλωμάτα ἐπέδωκα, οὐκ ἐλογιζόμην. Ὁ μὲν γὰρ λογισμὸς εὐθυνῶν καὶ τῶν ἐξεταστῶν

referre neque ego unquam teneor, (audis, Æschine?) nec quisquam *pro me* alius, etiamsi unus sit è novem Archontibus. Quæ enim tantâ injustitiâ atque inhumanitate referta Lex, ut illi, qui *publico usui* aliquid ex suo donavit, fecitque facinus generosum & perquam liberale, non modò gratias referri non sinat, sed & calumniatoribus eum committat, atque hos de reddendis rationibus judices constituat? Nulla certè est istiusmodi: sin ille talem meminerit, producat velim; atque ego tacitus in eâ acquiescam. Sed nulla est, Athenienses. Verùm iste me calumniis proscindit, & cùm theatrali pecuniæ præfectus essem, nummosque ultro largirer, [*Senatus*, inquit, *eum laudavit, cùm rationes referre deberet*] at non *me laudavit Senatus* propter ea quorum rationes referre debueram, sed ob illa munera quæ ipse de meo dederam, maledice.

34. Verùm *muro reficiendo curator eras*, inquit; & sanè meritas idcirco laudes consecutus sum, quòd ipse impensam fecerim, nec rationes *cum Civitate* putaverim. Ubi enim impensæ ad calculos revocantur,

πασόντων προσδεῖται, ἡ δὲ δωρεὰ χαρίζεται καὶ ἐπάινου δικαία ὀφὶ τυγχάνειν· διόπερ ταῦτ' ἔγραψεν ὁδὶ περὶ ἐμοῦ. Οπ δ' οὕτως ταῦτα ἔχει, καὶ οὐ μόνον ἐν τοῖς νόμοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἡμετέροις ἤθεσιν ὤφειλεν, ἐγὼ ῥᾳδίως πολλαχόθεν δείξω. Πρῶτον μὲν γὰρ Ναυσικλῆς στρατηγῶν, ἐφ' οἷς ἀπὸ τῶν ἰδίων προσέθετο, πολλάκις ἐστεφάνωται ὑφ' ὑμῶν· εἶτ' ὅτε τὰς ἀσπίδας Διότιμος ἔδωκε, καὶ πάλιν Χαρίδημος, ἐστεφανώθη· εἶτ' ὕστερος Νεοπτόλεμος, πολλῶν ἔργων ὀπισθότερος ὤν, ἐφ' οἷς ἐπέδωκε, τετίμηται. Σχέτλιον γὰρ ἂν εἴη τοῦτό γε, εἴ τῳ πίνακα ἀργυροῦν ἄρχοντι, ἢ διδύναι τὰ ἑαυτοῦ τῇ πόλει ἀφ' ὧν τιμῶν ἀρχικὸν μὴ ἐξέστιν· ἢ τῶν δοθέντων, ἀντὶ τοῦ κομίσασθαι χάριν, εὐθυῶνας ὑφέξειν. Οπ τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λέγε τὰ ψηφίσματά μοι τὰ τούτοις γεγενημένα, αὐτὰ λαβών. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

vocantur, ibi æquum eſt ut in rationes referendas inquiratur, atque ejus rei judices conſtituantur: quodcunque verò ultro ac voluntariè datur, laudes gratiaſque ſibi vendicat. Atque ob hanc rationem decretum illud de me fecit Cteſiphon. Ita verò rem eſſe, nec ſolùm à Legibus ſed & Conſuetudinibus noſtris ita poſtulari, ego multis exemplis facilè oſtendam. Primùm enim Nauſiclem cùm eſſet imperator, eò quòd *pecunias Civitati* de ſuo largitus eſſet, multoties coronâ donâſtis; deinde Diotimus, cùm clypeos daret, atque iterum Charidemus coronis remunerati ſunt. Poſtea etiam Neoptolemus iſte cùm multorum operum curator eſſet, propter ea tamen quæ ſponte dederat *eoſdem* honores accepit. Eſſet enim profectò miſerabile, ſi magiſtratui, aut civitati pecunias de proprio largiri, propter officium ſuum non liceret; aut ubi dederit, loco debitæ gratiæ, ipſius muneris rationem referre teneretur. Atque ut verum me loqui *cognoſcatis*, cape & recita mihi decreta quæ de illis relata ſunt. Lege.

DECRETUM.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΑΡΧΩΝ Δημόνικ@ Φλυεὺς, Βοηδρομιῶν@ ἕκτῃ μετ' εἰκάδα, γνώμῃ Βουλῆς καὶ Δήμου Καλλίας Φρεάρριο@ εἶπεν· Οπι δοκεῖ τῇ Βουλῇ καὶ τῷ Δήμῳ στεφανῶσαι Ναυσικλέα τὸ 'βδὶ τῶν ὅπλων, ὅπ (Αθηναίων ὁπλιτῶν διχιλίων ὄντων ἐν Ιμβρῳ, καὶ βοηδρομούντων τοῖς κατοικοῦσιν Αθηναίων τὴν νῆσον, οὐ δυναμένῳ Φιάλωνο@, τοῦ 'βδὶ τῆς βδοικήσεως κεχειροτονημένου, ἀφ' τοὺς χειμῶνας πλεῦσαι, καὶ μισθοδοτῆσαι τοὺς ὁπλίτας) ἐκ τῆς ἰδίας ὐσίας ἔδωκε, καὶ οὐκ εἰσέπραξε τὸ Δῆμον· καὶ ἀναγορεῦσαι @ στέφανον Διονυσίοις, Τραγῳδοῖς καινοῖς.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΕΙΠΕ Καλλίας Φρεάρριος, Πρυτανέων λεγόντων Βυλῆς γνώμη· Επειδὴ Χαρίδημος ὁ 'βδὶ τὸ ὁπλιτῶν, ἀποσταλεὶς εἰς Σαλαμῖνα, ὁ Διότιμος ὁ 'βδὶ τοῦ ἱππέων, ἐν τῇ 'βδὶ τῷ

a

DECRETUM.

Archonte Demonico Phlyensi, Boëdromionis die vigesimo sexto, ex sententiâ Senatûs Populique, Callias Phrearrhius retulit: Placere Senatui Populoque coronare Nausiclem armorum præfectum; quoniam cùm Atheniensium bis mille gravis armaturæ peditum in Imbro essent, ferrentque auxilium Atheniensibus istius insulæ incolis, neque posset Phialon (qui ex populi suffragiis istud munus administrarit) propter tempestates navigare, nec militibus stipendium persolvere; Nausicles de proprio pecunias largitus est, neque iterum à populo exegit. Placere etiam Senatui Populoque, *ut prædicatio coronæ fiat* quando celebrantur *Dionysia, & Tragœdi novi* fabulas recitant.

DECRETUM.

Dixit Callias Phrearrhius, Prytanibus ex sententiâ Senatûs convocatis: Quoniam Charidemus peditum præfectus cùm Salaminem mitteretur, & Diotimus equitum magister, in eâ pugnâ quæ

τῦ ποταμοῦ μάχῃ τ̃ βαρβάρων τινὰ ὑπὸ τ̃ πολεμίων ἀνῃρεθέντων, ἐκ τ̃ ἰδίων ἀναλωμάτων καθώπλισαν τοὺς νεανίσκους ἀσπίσιν ὀκτακοσίαις· δεδόχθαι τῇ Βουλῇ καὶ τῷ Δήμῳ στεφανῶσαι Χαρίδημον, καὶ Διότιμον, χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι Παναθηναίοις τοῖς Μεγάλοις ἐν τῷ γυμνικῷ ἀγῶνι, καὶ Διονυσίοις, Τραγῳδοῖς καινοῖς. Τῆς δὲ ἀναγορεύσεως ἐπιμελεῖσθαι Θεσμοθέτας, Πρυτάνεις, Ἀγωνοθέτας.

λε'. Τούτων ἕκαστος, Αἰσχίνη, ἐφ̓ ᾧ μὲ ἀρχῆς ἧς ἦρξεν ὑπεύθυνος ἦν, ἐφ̓ οἷς δ̓ ἐστεφανῶτο ἀνυπεύθυνος· ἀκοῦσαι δ̓ ἐγώ, ταὐτὰ γὰρ δίκαιά ἐστί μοι περὶ τῶν αὐτῶν τοῖς ἄλλοις δοῦναι. Ἐπέδωκα, καὶ ἐπῃνέθην ἀφ̓ ταῦτα, οὐκ ὢν ὧν ἐπέδωκα ὑπεύθυνος· ἦρχον καὶ δέδωκά γε εὐθύνας ἐκείνων, οὐχ ὧν ἐπέδωκα. Νὴ Δία ἀλλ̓ ἀδίκως ἦρξα; Εἶτα πρὸ τοῦ με εἰσῆγον οἱ λογισταὶ, ἀφ̓ τί σὺ κατηγόρεις; Ἵνα τοίνυν εἰδῆτε ὅτι αὐτὸς οὗτος

quæ ad fluvium Eliſſum *commiſſa eſt, milites nonnullos ab hoſtibus ſpoliatos, ſuis ſumptibus octingentis clypeis inſtruxerunt*; *Placere Senatui Populoque* Athenienſi, *ut Charidemus & Diotimus aureâ coronâ donentur, ejuſque prædicatio fiat Quinquatribus Magnis in gymnico certamine, & Dionyſiis, & cùm novi Tragœdi* fabulas agant. *Prædicationem autem curent Theſmothetæ, Prytanes atque certaminum deſignatores.*

35. Horum, Æſchine, unuſquiſque magiſtratûs quem obiit rationem referre tenebatur; rerum verò geſtarum, ob quas coronam conſecutus eſt, nullas rationes reddere neceſſe habuit: neque igitur ego *reddendis ſum obnoxius*; eadem enim jura eâdem in re mihi cum aliis ſunt communia. *Pecunias* dedi, atque idcirco laude cumulatus ſum; non meorum munerum rationem referre debeo. Obii magiſtratus, & magiſtratuum rationes retuli; non eorum, quæ liberè largitus ſum. Sed iniquè magiſtratus obii: quare igitur cùm tu adeſſes, quando ratiocinatores geſtæ adminiſtrationis à me rationem repoſcebant, nulla mihi crimina objeciſti? Ut igitur vobis perſpectum ſit, illum

ὗτός μοι μαρτυρεῖ, ἐφ' οἷς ὐχ ὑπεύθυνος ἰὼν ἐστεφανώθην ὑπὸ τοῦ δήμου καὶ τῶν νόμων, καὶ παρὰ τῶν λαχόντων ἀνάγνωθι δ' ψήφισμα ὅλον τὸ γραφέν μοι, οἷς οὐκ ἐγράψατο δ' παρανόμων, τούτοις ἃ διώκει συκοφαντῶν φαίνεται. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΕΠΙ Ἀρχοντος Εὐθυκλέους, Πυανεψιῶνος ὀγδόῃ ἀπ' ἐνάτης ἱσταμένου, φυλῆς Πρυτανευούσης Οἰνηΐδος, Κτησιφῶν Λεωσθένους Ἀναφλύστιος εἶπεν· Ἐπειδὴ Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς γενόμενος ἐπιμελητὴς τοῦ τείχους ἐπεσκεύασε, καὶ προσαναλώσας εἰς τὰ ἔργα ἀπὸ τῆς ἰδίας οὐσίας πλείονα τάλαντα, ἐπέδωκε ταῦτα τῷ Δήμῳ, καὶ ἐπιμελητὴς τοῦ θεατρικοῦ καταστὰς, ἐπέδωκε τοῖς ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν θεατρικοῖς ἑκατὸν μνᾶς εἰς θυσίας· δεδόχθαι τῇ Βουλῇ, καὶ τῷ Δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, ἐπαινέσαι Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα, ἀρετῆς ἕνεκα καὶ καλοκαγαθίας, ἧς ἔχων διατελεῖ περὶ παντὶ καιρῷ εἰς τὸν Δῆμον τὸν Ἀθηναίων,

ipsum pro me testari, quòd eorum gratiâ coronatus sim quorum rationes referre non tenebar, cape & recita mihi totum illud decretum quod de me latum est. Quoniam enim nihil omnino in senatusconsulto reprehenderit, in istis quæ *contra decretum* urget calumniatorem se arguet fœdissimum. Recita.

DECRETUM.

Archonte Euthycle, Pyanepsionis die 22. tribu Oeneïde Prytanicam potestatem exercente, Ctesiphon Leosthenis F. Anaphlystius retulit: Quoniam Demosthenes Demosthenis F. Pæaniensis, muris reficiendis curator constitutus, tria talenta ei operi de proprio impendit, eademque Populo largitus est; & rursus, cùm theatrali ærario præfectus esset, omnium tribuum pecuniæ theatrali centum minas ad sacrificia facienda addidit: Placere Senatui Populoque Athenienſi approbare Demosthenem Demosthenis Fil. Pæaniensem, virtutis ergò benevolentiæque, quam erga Populum Athenienſem semper habet, eumque

καὶ στεφανῶσαι λευσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι τὸ στέφανον ἐν τῷ Θεάτρῳ, Διονυσίοις, τραγῳδοῖς καινοῖς. Τῆς δὲ ἀναγορεύσεως ἐπιμεληθῆναι τὸν Ἀγωνοθέτην.

λϛ'. Οὐκοῦν ἃ μὲν ἐπέδωκε, ταῦτ' ἐστὶν, ὧν σὺ κέκραγας· ἃ δὲ φησιν ἡ Βουλὴ δεῖν ἀντὶ τούτων γενέσθαι μοι, ταῦτ' ἔσθ' ἃ διώκεις. Τὸ λαβεῖν οὖν τὰ διδόμενα ὁμολογῶν ἔννομον εἶναι, τὸ χάριν τούτων ἀποδοῦναι παρὰ νόμων γράφῃ; ὁ δὲ παμπόνηρος ἄνθρωπος, καὶ Θεοῖς ἐχθρὸς καὶ βάσκανος ὄντως, ποῖός τις ἂν εἴη περὶ Θεῶν; ἆρ' οὐ τοιοῦτος; Καὶ μὴν περὶ τοῦ γε ἐν τῷ Θεάτρῳ κηρύττεσθαι, τὸ μὲν μυριάκις μυρίους κεκηρύχθαι, παραλείπω, καὶ τὸ πολλάκις αὐτὸς ἐστεφανῶσθαι πρότερον· ἀλλὰ περὶ Θεῶν, ὅτῳ σκαιὸς εἶ, καὶ ἀναίσθητος, Αἰσχίνη, ὥστε καὶ δυώσασθαι λογίσασθαι ὅτι τῷ μὲν στεφανουμένῳ τὸν αὐτὸν ἔχει ζῆλον ὁ στέφανος, ὅποι ἂν ἀναρρηθῇ· τοῖς δὲ τῶν στεφανούντων ἕνεκα συμφέρουτος ἐν τῷ Θεάτρῳ γίγνεται τὸ κήρυγμα; Οἱ

que aureâ coronâ donare, & prædicare coronam in Theatro, Dionysiis, tragœdis novis fabulas agentibus: *prædicationis verò curam incumbere certaminum designatori ac præfecto.*

36. Quæ igitur *Civitati* largitus sum, ista sunt; quorum tu, *Æschine*, nihil omnino exagitas: quibus vero remunerari me censuit Senatus, ea sunt quæ tu insectaris. Beneficia igitur recipere legitimum esse confiteris; gratiasque ob accepta rependere, id quasi legibus contrarium reprehendis? O hominem perditissimum, & Diis invisum, & per Deos immortales pessimo mortalium simillimum! Jam verò quod ad prædicationem in Theatro factam pertinet, millies quidem millies ibi factam fuisse, meipsum etiam sæpenumero antehac coronas accepisse, prætermitto: Tu verò, *Æschine*, per Deos immortales itane stolidus atque imperitus es, ut id capere non possis, eandem gloriam viro cui donatur afferre coronam, ubicunque demum prædicetur; si verò in Theatro prædicatio ejus fiat, id coronantibus utile futurum?

Οἱ γὰρ ἀκούσαντες ἅπαντες, εἰς τὸ ποιεῖν εὖ τὴν Πόλιν προτρέπονται, καὶ τοὺς ἀποδιδόντας τὴν χάριν μᾶλλον ἐπαινοῦσι τῶν στεφανουμένων. διόπερ τὸν νόμον τοῦτον ἡ Πόλις γέγραφε. Λέγε δ' αὐτόν μοι τὸν νόμον, λαβών.

NOMOΣ.

ΟΣΟΥΣ στεφανοῦσί τινες τῶν Δήμων, τὰς ἀναγορεύσεις τῶν στεφάνων ποιεῖσθαι ἐν αὐτοῖς ἐκκλησίαις τοῖς ἰδίοις Δήμοις, ἐὰν μή τινας ὁ Δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἢ ἡ Βουλὴ στεφανοῖ· τούτους δὲ ἐξεῖναι ἐν τῷ Θεάτρῳ Διονυσίοις ἀναγορεύεσθαι.

λζ'. Ἀκούεις, Αἰσχίνη, τοῦ Νόμου λέγοντος σαφῶς [πλὴν ἐάν τινας ὁ Δῆμος ἢ ἡ Βουλὴ στεφανώσηται, τούτους δὲ ἀναγορεύεσθαι]; Τί οὖν, ὦ ταλαίπωρε, συκοφαντεῖς; τί λόγους πλάττεις; τί σαυτὸν οὐκ ἐλλεβορίζεις ὅπως τούτοις; Ἀλλ' οὐδ' αἰσχύνῃ φθόνον δίκαιον εἰσάγων, οὐκ ἀδικήματος ὀφλήνους, καὶ νόμους τοὺς μὲν μεταποιῶν, τὰ δ' ἀφαιρῶν μέρη,

Quicunque enim præconium audierunt, ad benefaciendum civitati excitantur; pluresque laudes in eos conferunt qui gratias retribuunt, quàm in eos qui coronas consecuti sunt. Quâ de causâ legem istam decrevit Civitas. Cape verò Legem & recita.

LEX.

Quoscunque aliqui ex Pagis coronaverint, eorum coronæ in ipsis Pagis privatis singulæ prædicentur, nisi quos Populus Athenienſis aut Senatus coronis donárit: liceat verò eos in Theatro prædicare, cùm celebrentur Dionyſia.

37. Audin', Æschine, Legem disertè loquentem [*nisi quos Populus aut Senatus Athenienſis coronis donárit; eæ verò* in Theatro *prædicentur*]? Quid igitur, homo infelix, malitiosè calumniaris? quid verba comminiscèris? quin te elleboro purgas, ut morbum istum expellas? Nonne te pudet actionem alteri intendere, non malo aliquo facinore commotum, sed invidiâ? *nonne te pudet* leges alias omnino prætermittere, aliarum partes seorsim rapere *ac recitare*, quas totas recitatas esse oportuit? atque illorum

μέρη, οὓς ὅλοις δίκαιον ἰῶ ἀναγινώσκεσθαι, τοῖς γε ὀμωμοκόσι κατὰ τοὺς νόμους ψηφιεῖσθαι; Ἔπειτα τοιαῦτα ποιῶν, λέγεις ἃ δεῖ προσεῖναι τῷ δημοτικῷ, ὥσπερ ἀνδριάντα ἐκδεδωκὼς κατὰ συγγραφὴν, εἶτα ὑκ ἔχοντα ἃ προσῆκεν ἐκ τῆς συγγραφῆς κομιζόμενος· ἢ λόγῳ τοὺς δημοτικοὺς, ἀλλ' οὐ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς πολιτεύμασι γινωσκομένους. Καὶ βοᾷς ῥητὰ ἃ ἄρρητα ὀνομάζων ὥσπερ ἐξ ἀμάξης, ἃ σοὶ καὶ τῷ σῷ γένει πρέπειν, ὐκ ἐμοί. Καί τοι καὶ τοῦτο, ὦ Ἀνδρες Ἀθηναῖοι, ἐγὼ λοιδορίαν κατηγορίας τούτῳ διαφέρειν ἡγοῦμαι, τῷ τὴν μὲν κατηγορίαν ἀδικήματ' ἔχειν ὧν ὐ τοῖς νόμοις εἰσὶν αἱ τιμωρίαι· τὴν δὲ λοιδορίαν βλασφημίας, ἃς κατὰ τὴν αὐτῆς φύσιν τοῖς ἐχθροῖς πρὸς ἀλλήλων συμβαίνει λέγειν. Οἰκοδομῆσαι δὲ τοὺς προγόνους ταυτὶ τὰ δικαστήρια ὐκ εἰλήφατε, οὐχ ἵνα συλλέξαντες ὑμᾶς εἰς ταῦτα ἀπὸ τῆς ἰδίων, κακῶς τὰ ἀπὸ-

rum hominum adeò in præsentiâ, qui decreta ferre legibus conformia jurejurando sunt obstricti? Postquam verò hoc feceris, deinde, quid viro populari inesse debeat, *recenses, eodem prorsus modo ac si statuam faciendam ex syngraphâ præscriberes; confectâ verò, virtutes illas, quas in syngraphâ enumerâras, in eâ tandem desideras: quasi verò verbis solummodo, & non potiùs rebus gestis & Reipubl. administratione spectandi essent viri populares. Atque aperto ore clamitas, fanda simul & infanda nullo efferens discrimine, quasi in plaustro sedens

maledicta spargeres, quæ de Te & de tuo genere aptiùs quàm de me dici poterant. Atque hanc ego, Athenienses, maledictionis & accusationis differentiam esse duxerim, quòd accusationem scilicet ea in se crimina continere oporteat, quibus pœnæ secundùm Leges debentur: maledictio verò nihil habeat propositi præter contumeliam & convicia, quibus inimici pro suâ quisque indole alii aliis urgere consuescunt. At verò eâ mente atq; consilio majores nostros fora hæc construxisse arbitror, non ut vobis à rebus domesticis *avocatis atque* in hunc locum coactis, maledicta

* Vid. Æsch. cap. 55.

ἀπόῤῥητα λέγωμεν ἀλλήλοις· ἀλλ' ἵνα ἐξελέγχωμεν, ἐάν τις ἠδικηκώς τι τυγχάνῃ τὴν Πόλιν. Ταῦτα τοίνυν εἰδὼς Αἰσχίνης οὐδὲν ἧττον ἐμοῦ, πομπεύειν ἀντὶ τοῦ κατηγορεῖν εἵλετο.

λη'. Οὐ μὴν ἀλλ' οὐταῦθα ἔλαττον ἔχων, δίκαιός ἐστιν ἀπελθεῖν. Ἤδη δή ὅπου ταῦτα πορεύσομαι, τοσοῦτον αὐτὸν ἐρωτήσας. Πότερόν σέ τις, Αἰσχίνη, τῶν Πόλεως ἐχθρὸν, ἢ ἐμὸν εἶναι φῇ; ἐμὸν δηλονότι. Εἶτα εἰ μὲν ὑπὲρ ἐμοῦ δίκην τοὺς νόμους ὑπὲρ τούτων λαβεῖν εἴασε, ἐξέλιπες, ἢ ταῖς εὐθύναις, ἢ ταῖς γραφαῖς, ἢ ταῖς ἄλλαις κρίσεσιν· ἐγὼ δὲ ἀθῷος ἅπασι, τοῖς νόμοις, τῷ χρόνῳ, τῇ παρρησίᾳ, τῷ κεκεῖσθαι παρὰ πάντων πολλάκις τούτων πρότερον, τῷ μηδεπώποτε ἐξελεγχθῆναι μηδὲν ὑμᾶς ἀδικοῦν, τῇ Πόλει δ' ἢ πλεῖον, ἢ ἔλαττον ἀνάγκη τό γε δημοσίᾳ πεπραγμένων μετεῖναι τῆς δόξης, οὐταῦθα ἀπιὼν τηκας; Οὐκ, μὰ τούτων μὲ ἐχθρὸς ἦς, ἐμοὶ δὲ πρόσωπον.

ἀναγκη

λθ'. Ἐπειδὴ

maledicta in nos invicem infanda conjiceremus; sed siquis Civitati injuriam facere reperiatur, eum ut, *criminis justâ habitâ ratione*, coargueremus. Ista Æschines cùm perinde atque ego cognôrit, maluit tamen maledictis me proscindere, quàm justè accusare.

38. Cùm igitur in hâc re posteriores partes non ferat, non isto sanè modo abire meretur. Jam verò ad hæc me recipiam: *at priusquam illa aggrediar*, unum ab ipso exquiram. Utrùm, Æschine, te quisquam Civitatis, an meum rectè dixerit inimicum? Meum certissimè. At verò *si meus sis inimicus*, ubi, siquid *Civitati* malefecissem, tibi licebat pœnas idcirco de me sumere, tu contrà & in referendis rationibus, in accusationibus, & in judiciis rem omnino neglexisti; ubi verò innocens compertus sum, omni lege, omni tempore, die præfinito; cùm de hisce rebus sæpe antehac judicatum fuerit, cùm nullius unquam injuriæ vobis allatæ coargutus sim, cùm præterea quæcunque publicè gesta sunt, civitati plusminus gloriæ necessariò attulerint; ista tandem mihi objicis. Quin tu cave, ne horum re reperiaris inimicus, meus verò nomine tantùm ac simulatione.

39. Postquam

λθ'. Επειδὴ τοίνυν ἡ μὲ εὐσεβὴς ϗ δικαία ψῆφος ἅπασι δέδεικται, δεῖ δέ με (ὡς ἔοικε) καὶ πρὸς ὑ φιλολοίδορον ὄντα φύσει, ἀφ' ὑμῶν τῶν ἐμοὶ τότε βλασφημίας εἰρημένας, ἀντὶ πολλῶν ϗ ψευδῶν, αὐτὰ τὰ ἀναγκαιότατα εἰπεῖν περὶ αὐτῆς, ϗ δεῖξαι τίς ὢν, ϗ πόθεν, ῥᾳδίως ὅπως ἀρχὴ ὑ κακῶς λέγειν, ϗ λόγους πινὰς ἀφεύρει, αὐτὸς εἰρηκὼς ἄ τις οὐκ ἂν ὤκνησε τ μετρίων ἀνθρώπων φθέγξασθαι; Εἰ γὰρ Αἰακὸς, ἢ Ραδάμανθυς, ἢ Μίνως ἦν ὁ κατηγορῶν, ἀλλὰ μὴ ἀπερμολόγος, πεπεπεσμένος ἀγορᾶς, ὄλεθρος γραμματεὺς, ὑκ ἂν αὐτὸν οἶμαι τοιαῦτ' εἰπεῖν, οὐδ' ἂν ὅπως ἐπαχθεὶς λόγους ποιήσασθαι, ὥσπερ οἱ Τραγῳδίαι βοῶντα, [ὦ Γῆ, ϗ Ηλιε, ϗ Αρετὴ, ϗ τὰ τοιαῦτα,] ϗ πάλιν Σώφρονα ϗ Παιδείαν ὀνομαζόμενον, ἢ τὰ καλὰ ϗ τὰ αἰσχρὰ διαγινώσκειν. Ταῦτα γὰρ διήκειν ἥκει τ αὐτῆς λεγομένων. Σοὶ δὲ Αρετῆς, ὦ καθαρμα, ἢ τοῖς σοῖς τίς μετουσία; ἢ καλῶν ἢ μὴ τοιούτων τίς διάγνωσις; πόθεν λαβόντι, ἢ πῶς ἀξιωθέντι;

Πῶ

39. Poſtquam igitur juſta ac religioſa ſuffragii ferendi ratio omnibus monſtratur, oportet me, (utì videtur) quamvis naturâ à conviciis abhorream, quoniam iſte me probris affecit, pro innumerâ fictâque calumniarum multitudine, pauca tantùm quæ ſunt maximè neceſſaria in ipſum regerere: & pariter oſtendere, quis demum iſte *Æſchines* ſit, quibus parentibus ortus, qui me adeò conviciari incipit, atque iſta verba exagitat quæ ipſe effutiit; quæ quidem nemo modeſtus proferre non dubitaverit. Si enim Æacus, aut Rhadamanthus, aut Minos eſſet qui me accuſaret, & non iſte loquaciſſimus nugator, formularum cantor, perditus ſcriba, non tamen illum talia dicturum, non tam odioſa verba congeſturum puto, *qualia iſte impudenter profudit*: qui quaſi in Tragœdiâ vociferatus eſt [**O Terra! ô Sol! ô Virtus! & ſimilia*;] eodemque clamore Intelligentiam & Doctrinam invocavit, per quam honeſta & turpia diſcernuntur. Audiſtis enim, *Athenienſes*, eum iſta proferentem. Tibi verò, impuriſſime, aut tuis ecqua Virtutis communitas? ecqua iſtarum rerum cognitio? unde ſcilicet aſſecutus es?

* Vid. *Æſch.* cap. 96. Ubi

Πῶ δὴ Παιδείας σοι θέμις μνησθῆναι; ἧς τὸ μὲ ὡς ἀληθῶς πεπυσμένον ἥδ' ἂν εἷς εἴποι περὶ αὐτῆς τοιοῦτον φθέγξειν, ἀλλὰ καὶν ἑτέρᾳ λέγοντος ἐρυθριάσαι. Τοῖς δὲ ἀπολωφθεῖσι μὲ ὥσπερ σὺ, περιττοτυμβίοις δὲ ὑπ' ἀναισθησίας, τὸ τοὺς ἀκούοντας ἀλγεῖν ποιεῖν ὅταν λέγωσιν, ἥ τὸ δοκεῖν τοιούτους εἶ) πρέπειν.

μ'. Οὐκ ἀπορῶν δ' ὅ, τι χρὴ πρῶτ' σῦ ἔχ τῶν εἰπεῖν, ἀπορῶ δ' ὅθεν μνησθῶ. Πότερ' ὡς ὁ πατήρ σου Τρόμης ἐβούλετ' ἢ Ἐλπίᾳ τῷ πρὸς τῷ Θησείῳ διδάσκοντι γράμματα, κοίνικας παχείας ἔχων ἐν ξύλοις; ἢ ὡς ἡ μήτηρ σου τοῖς μυστηριωτικοῖς γάμοις ὑπ' τῷ κλισίῳ τῷ πρὸς τῷ Καλαμίτῃ ἥρωϊ χρωμένη, ἔ καλὸν ἀνδριάντα, ἐν πανηγυρικὴν ἄκρον ἐξέθρεψέ σε; ἀλλ' ὡς ὁ πεντραύλης Φορμίων, ὁ Διώνου δ' Φρεαρρίου δοῦλος, ἀνέσπασεν αὐτίκ' ἀπὸ ταύτης τ καλῆς ἐργασίας;

μα'. Ἀλλὰ νὴ τ Δία ἐν τοὺς Θεούς, ὀκνῶ, μὴ περὶ σῦ τὰ προσή-

Ubi verò tibi fas Doctrinam commemorare? quam quidem eorum qui maximè adepti sunt, tantùm abest ut quis possit de se tale quicquam pronuntiare, ut etiam alterum de ipso loquentem non sine rubore audiat. Verùm ii, qui tibi similes & eruditionis omnino expertes, ita perfrictâ sunt fronte, ut eruditos se simulent, id tandem consequuntur ut auditores orationibus suis crucient quidem, opinionem apud eos nullam pariant.

40. Sed cùm mihi de te ac tuis dicturo copia satis larga suppeditetur, nescio tamen unde initium faciam, quid primùm commemorare debeam. An, quòd Pater tuus Tromes Elpiæ ei, qui literas prope ædem Thesei docebat, crassis pedicis & ligneâ compede constrictus serviebat? an quòd Mater tua nuptiis diurnis in porticu, quæ est ad Heroëm Calamitam, operam dans, te pulcherrimam statuam, te summum tertii ordinis histrionem enutriebat? an quod Phormio iste, qui in triremibus erat tibicen, & Dionis Phrearrhii servus, à laudabili hoc quæstu eam avocabat?

41. Verùm per Deos immortales metuo ne, dum de te idonea verba

προσήκοντα λέγων, αὐτὸς οὐ προσήκοντας ἐμαυτῷ δόξω προσηρῆσθαι λόγοις. Ταῦτα μὲν οὖν ἐάσω· ἀπ' αὐτῶν δὲ, ὧν αὐτὸς βεβίωκεν, ἄρξομαι. Οὐδὲ γὰρ ὧν ἔτυχεν λιὼν, ἀλλ' οἷς ὁ Δῆμος καθαρεῦται· ὀφὲ γάρ ποτε, ὀφὲ λέγω, χθὲς μὲν οὖν ἡ πρώην, ἅμα Αἰσωπῷ ἡ Ῥήτωρ γέγονε· ἡ δύο συλλαβὰς προσθεὶς, τὴν μὲν πατέρα, ἀντὶ Τεθμητος, ἐποίησεν Ατρόμητον, τὴν δὲ μητέρα σεμνῶς πάνυ Γλαυκοθέαν ὠνόμαζεν, ἣν Εμπυσαν ἅπαντες ἴσασι καλυμμένην, ὡς τοῦ πάντα ποιεῖν ἡ παρέχειν διανοήσει Τύχης τὴν ἐπωνυμίας τυχοῦσαν. Πόθεν γὰρ ἄλλοθεν; Αλλ' ὅμως οὕτως ἀχάριστος εἶ καὶ πονηρὸς φύσει, ὥστε ἐλευθέρῳ ὡς δούλῳ, ἡ πλούσιῳ ὡς πένητι τυχὸν ἀφ' ἑαυτοῦ γεγονὼς, οὐχ ὅπως χάριν αὐτοῖς ἔχεις, ἀλλὰ μισθώσας σαυτὸν τῷ πονηρῷ πολιτεύῃ.

μβ'. Καὶ περὶ ὧν μὴν ἴσως τις ἀμφισβήτησις, ὡς ἄρα ὑπὲρ τῆς Πόλεως εἴρηκεν, ἐάσω· ἃ δ' ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν

verba facio, meis interim moribus parum congruum ſermonem inſtituerim. De his igitur non ampliùs loquar: ſed ad illa orationem convertam, quæ ipſe geſſit ſuperiore vitæ tempore. Neque enim homo erat iſte caſu & fortuitu oblatus, ſed ex eorum numero quibus malè precari ſolet Civitas: ſerò enim, ſerò inquam, immo vel heſterno aut ſuperiore die ſimul Athenienſis factus eſt & Orator; & duabus ſyllabis adjectis, patrem non ampliùs Tromem, ſed Atrometum nominari fecit: matrem verò cum majeſtate quâdam appellavit Glaucotheam, cujus nomen antea Empuſam fuiſſe omnes nôrunt, iſtud cognomen eò ſcilicet adeptæ, quòd faceret ac pateretur omnia. Unde enim potiùs *arbitramini*? Et tamen te adeò ingrato atque iniquo animo Natura finxit, ut cùm è ſervo liber, è paupere dives horum operâ factus ſis, non modò non gratiam rependas, ſed & muneribus corrumpi te ſinas, atque illorum utilitati Rempubl. contrariam adminiſtres.

42. Atque illa quidem, in quibus controverſia eſt utrùm pro Civitate dicta fuerint necne, prætermittam: quæ verò pro *Reipublicæ*

ἐχθρῶν φανερὸς ἀπεδείχθη πεφάτιων, ταῦτα ἀναμιμνήσω. Τίς γὰρ ὑμῶν οὐκ οἶδε τὴν ἀποψηφισθέντα Ἀντιφῶντα; ὃς ἐπαγγειλάμενος Φιλίππῳ τὰ νεώρια ἐμπρήσειν τὰ ὑμέτερα, εἰς τὴν πόλιν ἦλθεν· ὃν λαβόντες ἐμοὶ κεκραυγότι ἐν Πειραιεῖ, καὶ καταστήσαντες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, βοῶν ὁ βάσκανος οὗτος καὶ κεκραγώς, [ὡς ἐν Δημοκρατίᾳ δεινὰ ποιῶ, τοὺς ἠτυχηκότας τῶν πολιτῶν ὑβρίζων, καὶ ἐπ' οἰκίας βαδίζων] ἄνδρ' ψηφισάμενος ἀφεῖλεν ἐποίησε. Καὶ εἰ μὴ ἡ Βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου, τὸ πρᾶγμα ἀνεθεώρησε, καὶ τὴν ὑμετέραν ἄγνοιαν ἐν ᾧ δέοντι συμβεβηκυῖαν ἰδοῦσα, ἐπεζήτησε τὸν ἄνθρωπον, καὶ συλλαβοῦσα ἐπανήγαγεν ὡς ὑμᾶς, ἐξήρπασ' ἂν ὁ τοιοῦτος, καὶ τὸ δίκαιον δοῦναι ἀφαιδὺς, ἐξεπέμπετ' ἂν ἐκεῖνος μετὰ μεμνολόγου τινός· νῦν δ' ὑμεῖς φρενώσαντες αὐτὸν, ἀπεκλείσατε, ὡς ἔδει γε καὶ τοῦτον. Τοιγαροῦν εἰσῆλθε ταῦτα ἡ Βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου τὰ τότε τούτῳ πεπραγμένα,

hostibus moliri proculdubio compertus est, ista jam commemorabo. Quis enim vestrûm, *Athenienses*, Antiphontem illum tribu motum ignorat, qui Philippo pollicitus se navalia vestra incensurum esse, urbem ingressus est? quem cùm ego latentem in Piræeo deprehenderam, coramque vobis in concione produxeram, improbissimus iste *Æschines* magno clamore vociferans, [*quòd in liberâ Republicâ ista facerem quæ ferri non debent, qui cives calamitosos probris insectarer, eorumque tecta* pro libitu *introirem*] perfecit tandem ut sine decreto Antiphon dimitteretur. Et profectò nisi Senatus Areopagiticus re intellectâ, vestrâ imprudentiâ (tempore quidem illo, quo minimè oportebat vos esse imprudentes) perspectâ, hominem perquisisset, deprehensumque ad vos iterum duxisset, evaserat prorsus homo impurissimus, supplicium vitârat, à grandiloquo hoc oratore incolumis esset dimissus. Nunc verò cruciatu eum & morte afficiatis, quâ hunc etiam affici oportebat. Cùm itaque omnia, quæ ab eo gesta sunt, cognita & perspecta haberet Senatus Areopagiticus, vosque per eandem ignorantiam,

πραγμάτα, χφηστονησάντων αὐτὸν ὑμῖν συμβικον ὑπὲρ τ ἱερᾶ τ ἐν Δήλῳ, ἀπὸ τ αὐτῆς ἀγνοίας ἀφ' ἧπερ πολλὰ πρείεσθε τ κοινῶν, ὡς πρείλεσθε καὶκείνῳ, ἡ κυρίαν τ πράγματος ἐποιήσατε, τοῦτον μὲ εὐθὺς ἀπήλασεν ὡς πρεσβύτην, Ὑπερείδην δὲ λέγειν πρεσέταξε, ἡ ταῦτα ἀπὸ τ βωμᾶ φέρουσι τ ψῆφον ἔπραξε, ἡ εὐθεμία ψῆφος ἐνέχθη τῷ μαρτῷ τούτῳ. Καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ΜΑΡΤΥΡΟΥΣΙ Δημοσθένη ὑπὲρ ἁπάντων οἵδε. Καλλίας Συνιεὺς, Ζηνὼν Φλυεὺς, Κλέων Φαληρεὺς, Δημόνικος Μαραθώνιος. Ὅτι τ Δήμᾳ ποτὲ χφηστονήσαντος Αἰσχίνου συμβικον ὑπὲρ τ ἱερᾶ τ ἐν Δήλῳ εἰς τοὺς Αμφικτύονας, συνευδρεύσαντες ἡμεῖς ἐκείναμεν Υπερείδην ἄξιον εἶ) μᾶλλον ὑπὲρ τ πόλεως λέγειν, ἡ ἀπεστάλη Υπερείδης.

μγ'. Οὐκοῦν, ὅτε τοῦτ μέλλοντος λέγειν, ἀπήλασεν αὐτὸν ἡ Βυλὴ,

rantiam, per quam multa antehac è publicis commodis essent prodita, jam eum templi, quod in Delo est, patronum suffragiis vestris feciſſetis; simulatque Senatum illum advocâstis, eique totam rem commisistis, Æschines continuò ut patriæ proditor ab eo depulsus est, & patronus constitutus est Hyperides. Atque hæc ita gesta sunt, cùm suffragia ex arâ ferrentur: at verò isti homini impurissimo nemo omnino suffragatus est. Quæ ut vera omnia dicere compertus sim, advoca mihi earum rerum testes.

TESTES.

Demosthenì harum rerum testimonium tribuunt hi omnes. Callias Sunienſis, Zeno Phlyenſis, Cleon Phalereus, Demonicus Marathonius: Quòd cùm Æſchinem templi quod est in Delo apud Amphictyonas patronum olim creâſſet Populus, nos concilio convocato Hyperidem magis idoneum cenſuimus qui pro Civitate diceret; atque igitur miſſus eſt Hyperides.

43. Cùm igitur istum rejecit Senatus quando civitatis causam esset

Βυλὴ, καὶ προσέταξεν ἑτέρῳ, τότε καὶ προδότῃ καὶ κακόνοιαν ὑμῖν ἀπέφηνεν. Ἐν μὲν τοίνυν τοῦτο τοιοῦτο πολίτευμα τοῦ νεανίου τούτου, ὅμοιόν γε (οὐ γάρ;) οἷς ἐμοῦ κατηγορεῖ· ἕτερον δὲ ἀναμιμνήσκεσθε. Ὅτε γὰρ Πύθωνα Φίλιππος ἔπεμψε τὸν Βυζάντιον, καὶ παρὰ τῶν αὐτοῦ συμμάχων ἁπάντων συνέπεμψε πρέσβεις, ὡς ἐν ἀρχαίᾳ ποιήσων τὴν Πόλιν, καὶ δείξων ἀδικοῦσαν· τότε ἐγὼ μὲν τῷ Πύθωνι ἐφασκον μὲν, καὶ πολλῷ ῥέοντι καθ' ὑμῶν, οὐκ εἶξα, οὐδ' ὑπεχώρησα· ἀλλ' ἀναστὰς ἀντεῖπον, καὶ τὰ τῆς Πόλεως δίκαια ἠγωνισάμην, ἀλλ' ἀδικοῦντα Φίλιππον ἐξήλεγξα φανερὸς οὔτως, ὥστε τοὺς ἐκείνου συμμάχους αὐτοὺς ἀναγκασθῆναι ὁμολογεῖν. Οὗτος δὲ συνηγωνίζετο, καὶ τὰ ἐναντία ἐμαρτύρει τῇ πατρίδι, καὶ ταῦτα ψευδῆ. Καὶ οὐκ ἀπέχρη ταῦτα· ἀλλὰ καὶ πάλιν μετὰ ταῦθ' ὕστερον Ἀναξίνῳ τῷ χαλασκόπῳ συνὼν εἰς τὸν Θρᾴσον

dicturus, atque alteri negotium commisit, eodem tempore proditorem eum & vobis inimicum esse apertè prædicavit. Unam igitur ex istius audacissimi viri rebus gestis audiistis, iis scilicet quas in me reprehendit perquam similimam: jam aliam, obsecro, in memoriam revocate. Cùm enim Pythonem Byzantium huc misisset Philippus, legatosque ab omnibus suis fœderatis simul mittendos curârat, quasi eâ mente atque consilio ut Civitatem nostram ignominiâ afficeret, eamque injusta quædam agere ostenderet; illo ego tempore insolentiæ Pythonis obstiti, nec, cùm torrenti similis verba in vos effunderet, omnino cessi, aut pedem retuli; sed surrexi confidens, & verba verbis contraria effudi; neque jura Civitatis prodidi, sed Philippum ipsum injustitiæ coargui, atque id adeò certis argumentis probavi, ut ipsi fœderati contra eum assurgerent, & rem ita esse confiterentur. At verò iste *Æschines Philippo* patrocinatus est, & testimonium contra patriam dicebat, idque mendacissimum. Neque verò hæc illi suffecerunt, quin & iterum non longo pòst tempore, unà cum Anaxino exploratore in Thrasonis

Θρασώνος οἰκίαν ἐλήφθη. Καίτοι ὅστις τῷ ἐκεῖνο τὰ πολεμίων πεμφθέντι μόνος μόνῳ συνῆει καὶ ἐκοινολογεῖτο, οὗτος αὐτὸς ὑπῆρχε τῇ φύσει κατάσκοπος καὶ πολέμιος τῇ πατρίδι. Καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλεί μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ΜΕΛΕΔΗΜΟΣ Κλέωνος, Ὑπερείδης Καλλαίσχρου, Νικόμαχος Διοφάντου, μαρτυροῦσι Δημοσθένει, ᾧ ἐπωμόσαντο ὅτι τὰ πρατηλῶν, εἰδέναι Αἰσχίνην Ἀτρομήτου Κοθωκίδην συνερχόμενον νυκτὸς εἰς τὴν Θρασώνος οἰκίαν, καὶ κοινολογούμενον Ἀναξίνῳ, ὃς ἐκείνῳ τότε κατάσκοπος ὢν Φιλίππου. Αὗται ἀπεδόθησαν αἱ μαρτυρίαι ἐπὶ Νικίου, Ἑκατομβαιῶνος τετάρτῃ ἱσταμένου.

μδ'. Μυρία ποιῶν ἔστιν εἰπεῖν ἔχων περὶ αὐτῶν, παραλείπω· καὶ γὰρ οὕτω πως ἔχει. Πολλὰ ἂν ἐγὼ νῦν ἔτι τούτων ἔχοιμι δεῖξαι, ὧν οὗτος κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, τοῖς μὲ ἐχθροῖς ὑπηρετῶν, ἐμοὶ δ' ἐπιβουλεύων εὑρέθη· ἀλλ'

Thrasonis ædes ingrediens deprehensus est. Et profectò, qui cum hostium speculatore solus solo versabatur & sermones conferebat, iste ipse revera speculator erat, & patriæ inimicus. Atque ut hæc vera dicere compertus sim, voca mihi earum rerum testes.

TESTES.

Meledemus Cleonis Fil. Hyperides Callæschri Fil. Nicomachus Diophanti Fil. testimonium hoc Demosthenis dant, & jurejurando coram Imperatoribus affirmant, se vidisse Æschinem Atrometi F. Cothocidem noctu in ædes Thrasonis unà cum Anaxino (qui Philippi explorator esse judicatus est) ingredientem, & sermones cum eo conferentem. Dicta sunt hæc testimonia Archonte Niciâ, Hecatombæonis die tertio.

44. Infinita alia, quæ de isto possem dicere, prætermitto; nam ad hunc modum plerumque se res habet. Multa ego præterea possem vobis ostendere, quibus iste illis temporibus tum hostium commodo inservire, tum mihi injurias inferre compertus est. At

ἀλλ' ὑ πήγαμ ζῶντα πρ' ὑμῖν εἰς ἀκριβῆ μνήμλω, ὑλ' ἰῶ τοσοῦτον ὀργιλώ· ἀλλὰ δεδόκαπ ἔγει πνὶ φαύλῳ πολλλὼ ἐξυσίαν τῷ βυλομένῳ ⟨Θ⟩ λέγοντά π τ ὑμῖν συμφερόντων ὑποσκελίζειν, ὑ συκοφαντεῖν, τ ὅπ τοῖς λοιδορίαις ἡδονῆς ὑ χάριτος τὸ τ πόλεως συμφέρον ἀνταλλαπόμενοι. Διόπερ ῥᾴδιόν ἐσπ, καὶ ἀσφαλέστερον αἰεὶ τοῖς ἐχθεῖς ὑπηρετοῦνπα μισθαρνεῖν, ἢ τ ὑπὲρ ὑμῶν ἑλόμενον τάξιν πολιτεύεσθαι.

με. Καὶ τὸ μὲν τοῦ πολεμεῖν, φανερῶς συναγωνίζεσθαι Φιλίππῳ δεινὸν μέ, (ὦ Γῆ, ὦ Θεοί) Πῶς γὰρ οὔ, καὶ τ πατρίδος; ὅτε δὲ εἰ βούλεσθε, ὅτε αὖπ τοῦτο. Αλλ' ἐπειδὴ φανερῶς ἤδη τὰ πλοῖα ἐσεσύλητο, Χερρόνησος ἐπορθεῖτο, ὅπ τ Αθηναίων ἐπορεύετ' ἄνθρωπος, ὐκέπ ἐν ἀμφισβητησίμῳ τὰ πράγματα ἰῶ, ἀλλ' ἐνέστηκε πόλεμος· ὅ, τι μὲ πώποτ' ἔπραξεν ὑπὲρ ὑμῶν ὁ βάσκανος ⟨Θ⟩ ὑτοσὶ ἰαμβεπολάφος ⟨Θ⟩, ὐκ ἂν ἔχοι δεῖξαι, ὑλ' ὅσ' ὑτε μεῖζον, ὑτε

At vos non iſta memoriæ mandatis, nec *pro magnitudine criminum* ſatis acerbâ exardetis iracundiâ. Sed iniquiſſimæ cuidam conſuetudini nimiùm indulſiſtis, quâ tandem accidit, ut ſiquis verba faciat ad veſtram utilitatem ſpectantia, ſupplantetur & probris laceſſatur: adeò publica civitatis commoda voluptate iſtâ, quam ex calumniatione percipitis, commutâſſe videmini. Quapropter facilius multò & tutius eſt iis qui hoſtium rem agunt, mercedem accipere, quàm illis, qui veſtræ utilitati malunt conſulere, Rempubl. omnino adminiſtrare.

45. Priuſquam verò bellum eſſet conflatum, Philippo apertè auxilium præbere (ô Tellus! ô Dii immortales!) graviſſimum profectò eſt: quî enim aliter? cùm non ſine patriæ detrimento id eſſet factum. At finite hoc illi, ſi ita vobis placeat, finite, *Athenienſes*. Verùm ubi capta ſunt navigia, everſa eſt Cherſoneſus, & contra Atticam profectus eſt Philippus, nec jam ampliùs in dubio res erat, ſed bellum palam concitabatur; quid iſte homo invidioſus, iamborum ſcriptor, quid iſte poteſt oſtendere, quod pro veſtrâ utilitate faciebat? nihil profectò

ὅτι ἔλαττον ψήφισμα τοῦδε Αἰσχίνῃ περὶ τῆς συμφερόντων τῇ πόλει. Εἰ δὲ φησι, νεῦν δειξάτω ὅτι τῷ ἐμῷ ὕδατι· ἀλλ' οὐκ ἔστιν τοῦδε. Καίτοι δυοῖν αὐτὸν ἀνάγκη θάτερον, ἢ μηδὲν τοῖς πραττομένοις ὑπ' ἐμοῦ τότ' ἔχοντα ἐγκαλεῖν, μὴ γεγράφειν τοῦτο ταῦθ' ἕτερα· ἢ τὸ τῆς ἐχθρῶν συμφέρον ζητοῦντα, μὴ φέρειν εἰς μέσον τὰ τούτων ἀμείνω. Ἆρ' οὖν τοῦδε ἔλεγεν, ὥσπερ τοῦδε ἔγραφεν, ἵνα ἐργάσαιτό τι δέοι κακὸν ὑμᾶς; οὔμοιγ' ἰῶ ἀπεῖν ἑτέρῳ.

μϛ'. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα καὶ φέρειν ἠδύνατο, ὡς ἔοικεν, ἡ Πόλις, ἃ ποιῶν οὗτος ἐλάνθανεν· ἓν δ' ἐπεξειργάσατο, ὦ Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοιοῦτον, ὃ πᾶσι τοῖς πραττομένοις ἐπέθηκε τέλος, ὃ τοὺς πολλοὺς ἀνάλωσε λόγους, τὰ τῶν Ἀμφισσέων τῶν Λοκρῶν διεξιὼν δόγματα, ὡς διαστρέψων τἀληθές. Τόδ' οὖν τοιοῦτόν ἐστι· πόθεν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ· τοῦδε ποτ' ἐννοήσῃ σὺ ταχεῖ πεπραγμένα σαυτῷ,

ὑχ

fectò ullius generis occurrit, quod in civitatis commodum ab Æschine decretum eſt. Siquid verò *à ſe factum eſſe* dicat, producat velim, & meâ jam temporis portione fruatur. Verùm nihil eſt iſtiuſmodi. Atqui neceſſe eſt alterum è duobus eſſe verum, vel quoniam in iis quæ à me geſta ſunt nihil poterat reprehendere, alia igitur eum non decreviſſe; vel *ſiqua nôrit* meliora, tamen cùm hoſtium utilitati conſuleret, ea vobis indicare noluiſſe. Nihilne igitur tunc dicebat, nihilne decernebat, quando infortunii aliquid vobis erat eventurum? At ſanè neminem alterum loqui oportebat.

46. Atque alia iſtius facinora, quæ occultè perpetrata ſunt, poterat quidem civitas ferre *& præterm*ittere, utì opinor. Unum verò reſtat, Athenienſes, atque unum profectò iſtiuſmodi, ut cæteris faſtigium impoſuiſſe videatur; in quo ſanè multus fuit, cùm Amphiſſanorum Locrenſium decreta inſectaretur, quaſi eâ operâ veritatem labefactare atque pervertere cogitaret. At non ita ſe res habet: quî enim poſſet fieri? permultùm certè abeſt. Neque tu unquam iſtarum rerum quas eo tempore geſſiſti maculam elueris; nun-

οὐχ ὅπως πολλὰ ἐρεῖς. Καλῶ δὲ σαυτὸν ὑμῶν, ὦ Ἀνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς Θεοὺς ἅπαντας, καὶ πάσας, ὅσοι τὴν χώραν ἔχουσι τὴν Ἀττικὴν, καὶ τὴν Ἀπόλλω τὴν Πύθιον, ὃς παρεδρός ἐστι τῇ πόλει, καὶ ἐπεύχομαι πᾶσι τούτοις· εἰ μὲ ἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς εἴποιμι, καὶ εἶπον τότ' εὐθὺς ἐν τῷ Δήμῳ, ὅτε πρῶτον εἶδον τοῦτονὶ τὴν μιαρὸν τοῦτο ὃ πράγματος ἀπόμβωνα (ἔγνων γὰρ, εὐθέως ἔγνων) εὐτυχίαν μοι δοῦναι, καὶ σωτηρίαν· εἰ δὲ πρὸς ἔχθραν, ἢ φιλονεικίας ἰδίας ἕνεκα, αἰτίαν ἐπάγω τούτῳ ψευδῆ, πάντων ἀγαθῶν ἀνόνητόν με ποιῆσαι. Τί οὖν ταῦτ' ἐπηρεάμην, καὶ διετεινάμην ὑμῖν σφοδρῶς; Ὅτι γράμματ' ἔχων ἐν τῷ δημοσίῳ κείμενα, ἐξ ὧν ταῦτ' ἐπιδείξω σαφῶς, καὶ ὑμᾶς εἰδὼς τὰ πεπραγμένα μνημονεύοντας, ἐκεῖνο φοβούμην, μὴ τῶν εἰργασμένων ἀπὸ κακῶν οὗτος ἐλάττων ἔπληκτος, ὅτε πρότερον συνέβη· ὅτε τοὺς παλαιοὺς Φωκέας ἐποίησεν ἀπολέσθαι, τὰ ψευδῆ δεῦρ' ἀπαγγείλας.

μζ'. Τὸν

nunquam id oratione perfeceris. At verò coram vobis, Athenienſes, Deos Deaſque univerſos obteſtor, qui Atticæ huic regioni præſident, & Pythium præterea Apollinem, qui civitatem hanc auſpiciis ſuis uſque defendit, precorque ab iis omnibus; ſi vera ſint quæ vobis jam renuntio, quæque antea renuntiavi, utprimum impuriſſimum iſtum hominem eas res aggredi animadvertebam, (intellexi enim, ſtatim intellexi) faveant mihi omnes, atque incolumitatem concedant: ſin autem privatæ invidiæ atque inimicitiæ explendæ gratiâ, falſum iſti crimen objecerim, omnibus me vitæ bonis ſpoliatum, oro, projiciant. Cur igitur hæc omnia deprecatus ſum, aut quem demum in finem adeò vehementer contendi? Quoniam, etſi probè cognôrim inter publicos commentarios ea manere ſcripta, è quibus hæc omnia vobis indicare poſſim, voſque ipſos memoriâ veſtrâ res geſtas retinere, tamen id me meritò ſollicitum habet, ne iſte humilior multò & abjectior homo videatur, quàm qui iſtiuſmodi facinorum autor extiterit: quod ſanè non ita pridem accidit, cùm iſte falſo nuntio huc allato miſeris Phocenſibus exitiũ pararet.

47. Am-

μζ'. Τὸν γὰρ τῶν Ἀμφίσσης πόλεμον, δι' ὃν εἰς Ἐλάτειαν ἦλθε Φίλιππος, καὶ δι' ὃν ἡρέθη τῶν Ἀμφικτυόνων ἡγεμών, ὃς ἅπασαν ἀνέζεψε τὴν Ἑλλάδα, οὗτός ἐστιν ὁ συγκεχυκὼς ἅπαντα καὶ εἰς ἀνὴρ τῶν μεγίστων αἴτιος κακῶν. Καὶ τότ' εὐθὺς ἐμοῦ διαμαρτυρομένου καὶ βοῶντος ὦ τῆ Ἐκκλησίᾳ, [Πόλεμον εἰς τὴν Ἀττικὴν ἄγει, Αἰσχίνη, πόλεμον Ἀμφικτυονικόν] ἃ μὲ ἐκ παλαιᾶς συκοφαντίας ἔνιοι μὲ λέγειν, οἱ δὲ ἐθαύμαζον, καὶ κενὴν αἰτίαν ἀφ' ἑαυτῶν ἐφέρεσθαι ἐπάγειν με ὑπελάμβανον αὐτοί. Ἡμῖν δὲ ἡ φύσις, ὦ Ἀθηναῖοι, γέγονε τούτων τῶν πραγμάτων, καὶ τούτου ἕνεκα ταῦτα συνεσκεύασται, καὶ πῶς ἐπεφάνη, νῦν ἀκούσατε, ἐπειδὴ τότε ἐκωλύθητε. Καὶ γὰρ εὖ πεπραγμένα συντεθέν ὄψεσθε, καὶ μεγάλα ὠφελήσεσθε πρὸς ἰσοτέλειαν τῶν κοινῶν, καὶ ὅσῃ δεινότης ἐν τῷ Φιλίππῳ, θεάσεσθε.

μή'. Οὐκ ἐν τοῦ πρὸς ὑμᾶς πολέμου πέρας ἦλθ' ἀπαλλαγὴ Φιλίππῳ, εἰ μὴ Θηβαίους καὶ Θετταλοὺς ἐχθροὺς ποιήσειε

47. Amphiſſani enim belli, propter quod in Elatèam profectus eſt Philippus, Amphictyonumque ductor deſignatus, idem iſte concitandi reus eſt, qui Græcorum omnium res univerſas conturbabat, cujus unius operâ acerbiſſimis calamitatibus omnes involuti ſunt. Et cùm ego contra illum teſtarer, atque in concione vociferarem, [*Bellum Atticæ infers, Æſchine, bellum Amphictyonicum*] alii, qui corrogati convenerant, non diutiùs me loqui permiſerunt: alii verò mirari videbantur, falſum ei crimen propter privatas inimicitias me objicere arbitrati. Quæ verò, Athenienſes, harum rerum fuerit conditio, quamque ob cauſam iſta omnia comparata ſunt, & quâ tandem ratione geſta, quoniam tunc audire vobis non licebat, nunc denique, ſi placet, animadvertite. Perſpicietis enim rem pulchrè eſſe compoſitam; neque parum illinc adjumenti ad communium rerum cognitionem capietis: & quanta demum animi ſolertia Philippo fuerit, intelligetis.

48. Philippo quidem belli contra vos geſti nullus omnino exitus futurus videbatur, niſi Thebanos Theſſalòſque Civitati noſtræ

 inimicos

ποιήσειε τῇ Πόλει. Αλλὰ καίπερ ἀηλίως καὶ κακῶς τῶν στρατηγῶν τῶν ὑμετέρων πολεμούντων αὐτῷ, ὅμως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πολέμου καὶ τῶν ληστῶν μυρία ἔπαθε κακά. Οὔτε γὰρ ἐξήγετο τῶν ἐκ τῆς χώρας γιγνόμενον ὠφελὲν, οὔτ' εἰσήγετο, ὧν ἐδεῖτο αὐτή. Ην δὲ οὔτε ἐν τῇ θαλάττῃ κρείττων τότε ὑμῶν, οὔτε εἰς τὴν Αττικὴν ἐλθεῖν δυνατὸς, μήτε Θετταλῶν ἀκολουθούντων, μήτε Θηβαίων διέντων. Συνέβαινε δὲ αὐτῷ, τῷ πολέμῳ κεκτημένῳ, τοὺς ὁποιουσδήποθ' ὑμεῖς ἐξεπέμπετε στρατηγοὺς, (ἐῶ γὰρ τοῦτό γε) αὐτῇ τῇ φύσει τοῦ τόπου καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἑκατέρωις, κακοπαθεῖν. Εἰ μὲν οὖν τῆς ἰδίας ἕνεκεν ἔχθρας, ἢ τοὺς Θετταλοὺς, ἢ τοὺς Θηβαίους συμπείθοι βαδίζειν ἐφ' ὑμᾶς, ὠφελεῖ' ἂν ἡγεῖτο πορεύεσθαι αὐτῷ ὡς νοῦν· ἂν δὲ τὰς ἐκείνων κοινὰς πορφάσεις λαβὼν, ἡγεμὼν αἱρεθῇ, ῥᾴδιον ἦλπιζε τὰ μὲ ἐπακρύσεσθαι, τὰ δὲ πείσειν. Τί οὖν ὑπολαμβάνει; θεάσασθε

inimicos redderet. Licèt verò infaustè admodum atque parum viriliter cum eo pugnarent Imperatores vestri, tamen ipsi *Philippo* tum à belli ipsius acerbitate, tum à prædonum injuriis non pauca accesserunt incommoda. Neque enim hinc exportata sunt, aut importata, quorum ille indigebat. Neq; verò in mari vobis iserat superior, neq; in Atticam proficisci poterat, si nec Thessali eum sequerentur, neque transeundi potestatem ei facerent Thebani. Cùm autem victor è bello discesserat, qualescunque tandem vestri fuerint Imperatores, (de iis enim nihil omnino jam dicam) tamen ipsius loci *in quo prælium commissum est*, rerumque, quæ utrisque suppetebant, naturâ ita comparatum est, ut multis ille incommodis afficeretur. Si igitur aut Thessalis aut Thebanis persuadere conaretur, ut ob privatas inimicitias *quas ipse vobiscum habuerit ac gesserit*, bellum vobis inferrent, novit sanè neutros eorum id in animum inducturos esse : sin communes se illorum causas susciperet simulans, Dux ab iis eligeretur, nihil facilius putavit, quàm ut partim eos deciperet, partim persuaderet. Quid igitur aggreditur? videte

γράσασθε ὡς εὖ· πόλεμον ποιῆσαι τοῖς Ἀμφικτύοσι, καὶ περὶ τὴν Πυλαίαν ταραχήν. Εἰς δὲ ταῦτ' εὐθὺς αὐτοὺς ὑπελάμβανεν αὐτῷ δεήσεσθαι. Εἰ μὲν τοίνυν τοῦτον ἢ τῶν παρ' ἑαυτοῦ πεμπομένων Ἱερομνημόνων, ἢ τῶν ἐκείνου συμμάχων εἰσηγεῖτό τις, ὑποψεσθαι τὸ πρᾶγμα ὤιμζε καὶ τοὺς Θηβαίους, καὶ τοὺς Θετταλούς, καὶ πάντας φυλάξεσθαι· ἂν δὲ Ἀθηναίων ἢ, καὶ παρ' ὑμῶν τῶν ὑπεναντίων ὁ τοῦτο ποιῶν, εὐπόρως λήσειν· ὅπερ συνέβη.

μθ'. Πῶς οὖν ταῦτ' ἐποίησε; μανθάνετε τοῦτο. Οὐδενὸς δὲ προειδότος οἴμαι ὃ πρᾶγμα οὐδὲ φυλάττοντος, ὥσπερ εἴωθε τὰ τοιαῦτα παρ' ὑμῖν γίγνεσθαι, προβληθεὶς Πυλαγόρας οὗτος, καὶ πεῖσας ἢ πέντε καὶ τριάκοντα αὐτὸν, ἀνερρήθη. Ὡς δὲ τὸ τῆς Πόλεως ἀξίωμα λαβὼν ἀφίκετο εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας, πάντα τἄλλ' ἀφεὶς καὶ παρεὶς, ἐπέραινεν ἐφ' οἷς ἐμανθάνομεν· καὶ λόγους εὐπροσώπους, καὶ μύθους, ὅθεν ἡ Κιρραία χώρα καθιερώθη, συνθεὶς καὶ διεξελθὼν, ἀνθρώπους

videte quàm astutè: *id nempe molitus est*, ut bellum Amphictyonibus inferendum, turbasque in Pylæo consessu faciendas curaret. Ubi enim ita factum esset, putavit illos auxilium suum continuò esse petituros. At verò, siquis ex Hieromnemonibus aut ipsius fœderatis ab eo missus hoc bellum suaderet, putavit rem Thebanis Thessalisque suspectam fore, omnesque adeò sibi sedulo prospecturos: sin autem Atheniensis esset, atque unus è vestro, qui inimici estis, numero depromptus, qui istud negotium susciperet, sua consilia satis occulta fore *confisus est*: quæ res ita eveniebat.

49. At quâ tandem ratione ita eveniebat? nempe istum mercede corrumpit. Verùm insciti à omnium atque incuriâ contigisse opinor (sicuti talia inter vos fieri consueverunt) ut iste Pylagoras constitutus sit, &, perpaucis ipsi suffragantibus, promulgatus. Ubi verò honorem illum à civitate adeptus ad Amphictyonas concessit, relictis aliis omnibus & prætermissis, ea solùm efficere aggressus est, quorum mercedem antea acceperat. Et proinde verba speciosa, & sermones de Cirrhææ terræ consecratione fabulosos contexens,

ἀνθρώπους ἀπείρους λόγων, καὶ τὸ μέλλον ὑ προορωμένους τοὺς Ἱερομνήμονας πείθει ψηφίσασθαι προελθεῖν τ χώραν, ἣν οἱ μὲ Ἀμφισσεῖς, σφῶν αὐτῶν ὄσαν, γεωργεῖν ἔφασ. Οὗτος δὲ τ ἱερᾶς χώρας ἠπᾶτο τ, ὀδεμίαν δίκην τ Λοκρῶν ἐπαγόντων ἡμῖν, ἀλ' ἃ νῦν ὗτος λέγων προφασίζεται ὐκ ἀληθῆ. Γνώσεσθε δ' ἐκεῖθεν. Οὐκ οἶδ' ἄνδ ὅ προκαλέσασθαι δίκῃ τοῖς Λοκροῖς δίκην κτ' τ πόλεως συντελέσασθαι. Τίς ἂν ἐκλήτδυσεν ὑμᾶς; ἀπὸ ποίας ἀρχῆς; εἰπὲ τ εἰδότα, δεῖξον· ἀλλ' ὐκ ἂν ἔχοις, ἀλλὰ κενῇ προφάσῃ ταύτῃ κατεχρᾶ καὶ ψεύδει.

ν'. Πεισθέντων τοίνυν τὴν χώραν τὴν Ἀμφικτυόνων κτ' τὴν ὑφήγησιν τὴν τότε, προσπεσόντες οἱ Λοκροὶ, μικρᾷ μὲ ἄπαντας, κατηκόντισαν, πολὺς δὲ καὶ συνήρπασαν τ Ἱερομνημόνων. Ὡς δ' ἅπαξ ὐκ τότων ἐγκλήματα ὑ πόλεμος πρὸς τοὺς Ἀμφισσεῖς ἐταράχθη, τὸ μὲ. πρῶτον ὁ Κόττυφος αὐτῶν τ Ἀμφικτυόνων ἦγε στρατιάν·

ὡς

homines imperitos, incautosq; istos Hieromnemonas, & futuri improvidos, in eum tandem animum adduxit, ut regionem istam obeundam esse decernerent, quam quidem Amphissani sibi propriam vendicabant, & à se coli fatebantur. At iste sacræ telluris partem esse querebatur: cùm Locrenses nullam nobis mulctam irrogarent; neque ea omnino in animum inducerent, quæ multùm à veritate abhorrentia iste suo sceleri prætexit. Atque hæc ita esse hinc intelligetis. Locrensibus sanè non licebat à civitate mulctam exigere, nisi priùs ad judicium provocatâ. At quis vos in judicium vocavit? cujus imperii autoritate *id fecit*? dic, *Æschine*, ostende hominem qui hoc nôrit. Verùm non potes: sed inanem & futilem istam confingis excusationem.

50. Cùm igitur Amphictyones totam regionem istius consilio atque hortatu perlustrâssent, Locrenses impetu facto penè omnes sagittis confoderunt, & nonnullos etiam ex Hieromnemonibus corripuerunt. Simul verò ex his rebus ortæ sunt controversiæ, bellumque contra Amphissanos concitatum est, primò quidem Cottyphus Amphictyonico exercitui præficitur:

at

ὡς δὲ ἃ μὴν οὐκ ἦλθον, ἃ δ' ἐλθόντες οὐδὲν ἐποίουν, εἰς τὴν ὑπὸ Πυλαίαν ὑπὸ τὸν Φίλιππον εὐθὺς ἡγεμόνα ἦγον ἃ κατεσκευασμένοι, καὶ πάλαι πονηροὶ τῶν Θετταλῶν, καὶ τὴν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι, καὶ προφάσεις εὐλόγους εἰλήφεσαν. Ἡ δὲ αὐτοὺς εἰσφέρειν καὶ ξένοις πρέφειν ἔφασαν δεῖν, καὶ ζημιοῦν τοὺς μὴ ταῦτα ποιοῦντας· ἢ ἐκεῖνον αἱρεῖσθαι. Τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν; ἡρέθη δὲ ἐκ τούτων ἡγεμών. Καὶ μεταξὺ εὐθὺς δύναμιν συλλέξας, καὶ προελθὼν ὡς ὑπὲρ τὴν Κίρραίαν, ἐρρῶσθαι φράσας πολλὰ καὶ Κιρραίοις καὶ Λοκροῖς, τὴν Ελάτειαν καταλαμβάνει. Εἰ μὴν οὔω μὴ μετέγνωσαν εὐθὺς Θηβαῖοι καὶ μὴ ἡμῖν ἐγένοντο, ὥσπερ χειμάρρους ἂν ἅπαν τοῦτο τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν Πύλην εἰσέπεσε. Νῦν δὲ τότε γ' ἐξαίφνης ἐπέσχον αὐτὸν ἐκεῖνοι, μάλιστα μὴν, ὦ Ανδρες Αθηναῖοι, Θεῶν τινος εὐνοίᾳ πρὸς ὑμᾶς· εἶτα μὴν τοι, καὶ ὅσον καθ' ἕνα ἄνδρα, καὶ δι' ἐμέ.

at cùm alii non omnino adeſſent, alii qui aderant nihil effectum darent; in Pylæo concilio quod proximè ſequebatur, Philippo principatum detulêre nonnulli homines, ad eam rem jampridem inſtructi, partim Theſſali, partim aliarum civitatum incolæ, ſpecioſas nimirum cauſas atque excuſationes adepti. Dicebant enim vel ſeipſos oportere *pecuniam* contribuere, & peregrinis militibus ſtipendium dare, eoſque qui hæc recuſarent mulctare, vel illum *Imperatorem* eligere. Quid verbis opus eſt? nimirum inde factum eſt, ut Philippus Imperator eſſet electus. Qui copiis brevi poſtea comparatis, in Cirrhæum campum profecturum ſe ſimulans, cùm interea Cirrhæis & Locrenſibus multa ad ſalutem ſpectantia dixiſſet, Elatêam tandem adoritur atque occupat. Si igitur ſententiam ſuam non ſtatim mutâſſent Thebani, atque ad vos ſe contuliſſent; totus belli impetus in Civitatem irruiſſet. At verò nunc eum derepentè illi coërcuerunt: & imprimis quidem, Athenienſes, alicujus è Diis immortalibus propenſo erga vos animo, deinde verò, quantùm efficere poſſit unius hominis virtus, meæ operæ *beneficium*

ἐμέ. Δὸς δέ μοι τὰ δόγματα ταῦτα, καὶ τοὺς ἡρόγυς ἐν οἷς ἕκαστα πέπρακται, ἵν' εἰδῆτε ἡλίκα πράγματα ἡ μαργὴ κεφαλὴ ταράξασα αὕτη, δίκην οὐκ ἔδωκε. Λέγε μοι τὰ δόγματα.

ναʹ. ΔΟΓΜΑ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΩΝ.

ΕΠΙ Ιερέως Κλεισαγόρου, ἐαρινῆς Πυλαίας, ἔδοξε τοῖς Πυλαγόραις καὶ τοῖς Συνέδροις τῶν Αμφικτυόνων· Επειδὴ Αμφισσεῖς ἐπιβαίνουσιν ἐπὶ τὴν ἱερὰν χώραν, καὶ σπείρουσι, καὶ βοσκήμασι καταγέμουσιν, ἐπελθεῖν τοὺς Πυλαγόρας, καὶ τοὺς Συνέδρους, καὶ φήλας ἀφανίσαι τοὺς ὅρους, καὶ ἀπιέναι τοῖς Αμφισσεῦσι ἢ λοιπὸν μὴ ἐπιβαίνειν.

ΕΤΕΡΟΝ ΔΟΓΜΑ.

ΕΠΙ Ιερέως Κλεισαγόρου ἐαρινῆς Πυλαίας, ἔδοξε τοῖς Πυλαγόραις, καὶ τοῖς Συνέδροις τῶν Αμφικτυόνων, καὶ τῷ κοινῷ τῶν Αμφικτυόνων· Επειδὴ οἱ ἐξ Αμφίσσης τὸν ἱερὰν χώραν καταγράφουσι καὶ γεωργοῦσι καὶ βοσκήματα νέμουσι, καὶ κωλύουσι τοῦτο ποιεῖν, ἐν τοῖς ὅπλοις παραγενόμενοι τὸ

cium hoc debetis. Cedò verò hæc decreta, & tempora, quibus ea singula peracta sunt: ut cognoscatis, quantas impurissimum istud caput impunè adhuc turbas excitaverit. Recita mihi decreta.

51. Decretum Amphictyonum.

Sacerdote Clinagorâ, Pylæo concilio verno, visum est Pylagoris, Consiliariisque Amphictyonum; Quoniam Amphissani in sacram tellurem invadunt, ibique serunt, atque armenta pascunt: oportere *Pylagoras, & Consiliarios, ad eos descendere, & terminos columnis distinguere, & vetare Amphissanos ne in posterum transgrediantur.*

Aliud Decretum.

Sacerdote Clinagorâ, Pylæo concilio verno, visum est Pylagoris, Consiliariisque Amphictyonum, & communi Amphictyonum concilio; *Quoniam Amphissani sacram tellurem colunt, atque armenta in eâ pascunt, & cùm hoc facere essent prohibiti, armati venerunt, &*

τὸ κοινὸν τ̃ Ἑλλήνων συνέδριον κεκωλύκασι κτ̀ βίας, πνὰς δὲ ἀ τετραυματίκασι· ἀ τ̀ πρατηγὸν τ̃ ἱερᾶς τ̃ Ἀμφικτυόνων, Κόττυφον τ̃ Ἀρκάδα, πρεσβεῦσαι πρὸς Φίλιππον τ̃ Μακεδόνα, ἀ ἀξιῶν ἵνα βοηθήσῃ τῷ τε Ἀπόλλωνι ἀ τοῖς Ἀμφικτύοσιν, ὅπως μὴ πρεσβεύσῃ ὑπὸ τ̃ ἀσεβῶν Ἀμφισσέων τ̃ Θεὸν πλημμελούμενον, ἀ διότι αὐτὸν πραίτηρὸν αὐτοκράτορα αἱρῶν̃ται οἱ Ἕλληνες οἱ μετέχοντες ἀ συνεδρίᾳ τ̃ Ἀμφικτυόνων.

Λέγε δὴ ἀ τοὺς χρόνους ἐν οἷς ταῦτα ἐπράττετο, εἰσὶ γὰρ καθ' ὃς ἐπυλαγόρησεν Αἰσχίνης. Λέγε.

ΧΡΟΝΟΙ.

ΑΡΧΩΝ Μνησιθείδης μηνὸς Ἀνθεστηριῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δεκάτῃ.

Δὸς δή μοι τ̀ ἐπιστολήν, ἣν, ὡς ἐγὼ ὑπέκουον οἱ Θηβαῖοι, πέμψας πρὸς τοὺς ἐν Πελοποννήσῳ συμμάχους ὁ Φίλιππος· ἵν' εἰδῆτε ἀ ἐκ ταύτης σαφῶς, ὅτι τ̀ μὲ ἀληθῆ φράσαντι τ̃ πραγμάτων, ὃ, ταῦτ' ἐπὶ τ̀ Ἑλλάδα, ἀ τοὺς Θηβαίους, ἀ

& commune Græcorum concilium propulsárunt, & nonnullos ex iis vulnerárunt : mitti ad Philippum Macedonem Cottyphum Arcadium, qui Amphictyonum Imperator electus est ; atque ab eo petere, ut Apollini & Amphictyonibus auxilium ferret, neque Deum ab impiis Amphissanis sceleratissimè tractatum negligeret : dicere præterea, *quòd eum Imperatorem cum summo imperio deligunt Græci, quot ex iis ad concilium Amphictyonicum pertinent.*

Recita jam quibus temporibus res istæ contigerint : iisdem enim Æschines Pylagoræ officium præstabat. Lege.

TEMPORA.

Archonte Mnesithide, mensis Anthesterionis decimo sexto.

Cedò mihi & literas illas, quas Philippus, Thebanis ipsi non obtemperantibus, ad fœderatos suos in Peloponneso mittit : ut planè ex iis perspiciatis, eum veras rerum causas celâsse, nempe, quòd contra Græciam, contra Thebanos, contra

ὑμᾶς ποιεῖν, ἀπεκρύπτετο· κοινὰ δὲ καὶ τοῖς Αμφικτύοσι δόξαντα ποιεῖν προσεποιεῖτο. Ο δὲ τὰς ἀφορμὰς ταύτας καὶ τὰς προφάσεις ἀφελὼν αὐτοῦ, οὗτος ἦν. Λέγε.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ Μακεδόνων Φίλιππος, Πελοποννησίων τοῖς σὺν τῇ συμμαχίᾳ τοῖς Δημιοργοῖς, καὶ τοῖς Συνέδροις, καὶ τοῖς ἄλλοις συμμάχοις πᾶσι, χαίρειν. Επειδὴ Λοκροὶ, οἱ καλούμενοι Οζόλαι, κατοικοῦντες σὺν Αμφίσσῃ, πλημμελοῦσιν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ Απόλλωνος τὸ σὺν Δελφοῖς, καὶ τὴν ἱερὰν χώραν ἐρχόμενοι μετ' ὅπλων λεηλατοῦσι· βούλομαι τῷ Θεῷ μετ' ὑμῶν βοηθεῖν, καὶ ἀμύνασθαι τοὺς ἀσεβοῦντάς τε τὸ σὺν ἀνθρώποις εὐσεβῶν. Ωστε συναντᾶτε μοι τὸν ὅπλων εἰς τὴν Φωκίδα, ἔχοντες ἐπισιτισμὸν ἡμερῶν πεντήκοντα τοῦ ἐνεστῶτος μηνὸς Λῴου, ὡς ἡμεῖς ἄγομεν· ὡς δὲ Αθηναῖοι, Βοηδρομιῶνος· ὡς δὲ Κορίνθιοι, Παναμ.

contra Vos ista ageret ac moliretur; simulâsse verò se illa omnino assequi, quæ pro communi commodo facerent, & cum decretis Amphictyonum consentirent. Qui verò facultatem ad has res gerendas Philippo suppeditabat, iste erat *Æschines*. Recita.

Literæ Philippi.

Philippus Macedonum Rex, Peloponnesiorum, qui in fœdere continentur, Magistratibus, & Consiliariis, atque omnibus denique fœderatis, S. Quoniam Locrenses, qui nominantur Ozolæ, atque Amphissam incolunt, in templum Apollinis quod est Delphis scelera infanda committunt, & sacram terram armis populantur; id ego in animum induxi, ut vobiscum conjunctus auxilium Apollini ferrem, nefariosque eos hostes, qui loca sacra & religiosa violant, viribus propulsarem. Quapropter velim ut armati mihi ad Phocidem occurratis, afferatisque vobiscum rem frumentariam in quadraginta dies, mense proximo, ut nos dicimus, Loo; secundùm Athenienses, Boëdromione; secundùm Corinthios, Panemo.

Παυέμου. Τοῖς δὲ μὴ συναντήσασι, παυδημεὶ χρησόμεθα, τοῖς δὲ συμβύλοις ἡμῖν μὴ κειμδύοις ὀπίζημίοις. Εὐτυχεῖτε. ημιν

νβ'. Ορᾶθ' ὅπι φεύγει μὲν τὰς ἰδίας ωροφάσεις, εἰς δὲ τὰς Αμφικτυονικὰς καταφεύγει. Τίς οὖν ὁ ταῦτα συμωαραπρύάσας αὐτῷ; τίς ὁ τὰς ωροφάσεις ταύτας ἐνδούς; τίς ὁ τῶν κακῶν τῆς γεγενημένων μάλιστα αἴτιος; ἆρ' οὐχ οὗτος; Μὴ τοίνυν λέγετε, ὦ Ανδρες Αθηναῖοι, ωεριϊόντες ὡς ὑφ' ἑνὸς τοιαῦτα πέπονθεν ἡ Ελλὰς ἀνθρώπων· οὐχ ὑφ' ἑνός, ἀλλ' ὑπὸ πολλῶν καὶ ωονηρῶν τῆς ωρὸ ἑκάστοις, ὦ Γῆ καὶ Θεοί, ὧν εἷς οὗτός ἐστιν· ὃν, εἰ μηδὲν εὐλαβηθέντα ταλήθεις εἰπεῖν δέοι, οὐκ ἂν οἰκνήσαιμι ἔγωγε κοινὸν ἀλιτήριον τῆς κατὰ ταῦτα ὀπολωλότων ἁπάντων εἰπεῖν, ἀνθρώπων, τόπων, πόλεων. Ο δὲ τὸ σύνολον ωράγμα, οὗτος τῆς φυγῶν κακῶν αἴτιος· ὃν ὅπως ποτὲ οὐκ εὐθὺς ἰδόντες ἀπεγράψητε, θαυμάζω. Πλὴν

Panemo. Quicunque verò ad nos se receperint, eorum consilio utemur: qui autem non accesserint, eos supplicio afficiemus. Valete.

52. Videte, *Athenienses*, ut veras rationes dissimulet, & ad Amphictyonicas confugiat. At verò quis illi hæc omnia comparabat? quis latebras istas atque excusationes præbebat? quis malorum omnium quæ acciderunt caput & principium esse compertus est? quis revera alius præter Æschinem? Nolite igitur, Athenienses, inter deambulandum *temerè* dicere, quòd unius hominis operâ tota Græcia calamitatibus hisce impedita sit: non sanè unius *dicendum est*, sed plurium proditorum operâ, qui passim (ô Terra! ô Dii immortales!) in singulis *Græciæ civitatibus* delitescunt; quorum in numero iste reponendus est: quem quidem ego, si veritatem exponere non reformidârim, hominum, locorum, urbiumque postea perditarum communem labem atque perniciem dicere non dubitaverim. Nam qui semina initiò spargebat, is malorum omnium quæ ex iis progignuntur reus est: quem quidem non statim esse vobis perspectum, & proinde fastidium movisse omnino demiror.

Πλὴν πολύ τι σκότος, ὡς ἔοικεν, ἐστὶ περὶ ὑμῖν περὶ τῆς ἀληθείας. Συμβέβηκε τοίνυν μοι τῶν κατὰ τῆς πατρίδος τούτῳ πεπραγμένων ἁψαμένῳ, εἰς ἃ τούτοις ἀναπέμφθην αὐτὸς πεπολίτευμαι, ἀφ' ἧς ἅπτομαι· ἃ πολλῶν μὲ ἕνεκα, εἰκότως ἀκούσεταί μου, μάλιστα δ' ὅτι αἰσχρόν ἐστιν, ὦ Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ ἐγὼ μὲ τὰ ἔργα τῶν ὑπὲρ ὑμῶν πόνων ὑπέμεινα, ὑμεῖς δὲ μηδὲ τοὺς λόγους αὐτῶν ἀνέξεσθε. Ὁρῶν δ' ἐγὼ θηβαίους, σχεδὸν δὲ καὶ ὑμᾶς, ὑπὸ τε τὰ φιλίππου πραττόντων καὶ διεφθαρμένων περὶ ἑκατέρους, (ὃ μὲν ἐμοὶ ἀμφοτέροις φοβερὸν, καὶ φυλακῆς πολλῆς δεόμενον) ὅτε τὴν Φίλιππον ἐᾶν αὔξεσθαι προρώμενος, καὶ σφᾶς καθ' ἑν φυλαττόμενος, εἰς ἔχθραν δὲ καὶ τὸ πρᾶγμα ἀλλήλοις ἐποίμως ἔχοντας, ὅπως τοῦτο μὴ γένηται, προσκοπῶν διετέλουν· οὐκ ἀπὸ τῆς ἐμαυτοῦ γνώμης μόνον ταῦτα συμφέρειν ὑπολαμβάνων, ἀλλ' εἰδὼς Αἰσχίνην, καὶ πάλιν Εὔβουλον, πάντα τὸν χρόνον βουλομένους πρᾶξαι ταύτην τὴν φιλίαν καὶ

Verùm, utì opinor, multa veſtris animis offunditur caligo, quæ veritatis lumen obſcurat. Quoniam verò incidi in eas res, quas iſte patriæ incommodo geſſit, contigit mihi, ut ad illas etiam pervenerim, quas ipſe improborum conſiliis reſiſtens adminiſtrârim: quæ, cùm multis de cauſis, tum eâ præcipuè, ex me audietis, quoniam turpiſſimum eſſet, Athenienſes, ſi eas actiones, quibus ego à gerendis non abhorrui, vos ne enarratas quidem pateremini. Cùm enim viderem Thebanos, ne dicam vos ipſos, *Athenienſes*, ita iſtorum hominum, qui cum Philippo faciebant, quippe apud utraſque *partes* corrupti erant, (quod ſanè utriſque erat formidandum, ac magnopere cavendum) conſiliis adductos eſſe, ut creſcentem Philippi poteſtatem coërcere non curaretis, ſed vobiſmet proſpicere obliviſceremini, & ad privatas inimicitias atque inteſtina odia propenſi eſſetis; ego, ne hoc malum indies manaret, ſummâ aſſiduitate ac diligentiâ uſque contendi: neque verò meâ ſolùm ſententiâ adductus hæc commoda eſſe judicabam, ſed videbam Ariſtophontem, atque iterum Eubulum, hoc inter vos amicitiæ fœdus conſervare ſtudentes; &,

quamvis

καὶ περὶ τῶν ἄλλων πολλάκις ἀντιλέγοντας ἑαυτοῖς, τοῦτο ὁμολογουμένους ἀεί. Οὐς σὺ ζωντας μὲν, ὦ Κύναδος, κολακεύων παρηκολούθεις, τεθνεώτων δ' οὐκ αἰσχύνη κατηγορῶν. Ἃ δὲ περὶ Θηβαίων ὑπὲρ ἐμοὶ, ἐκείνων πολὺ μᾶλλον, ἢ ἐμοῦ κατηγορεῖς· τὰ μὲν πρότερον ἢ ἐγὼ ταύτην τὴν συμμαχίαν δοκιμασάντων. Ἀλλ' ἐκεῖσε ἐπάνειμι. Ὅτε τὸν Ἀμφισσικὸν πόλεμον τοῦτον μὲν ποιησάντος, συμπαραλαβόντα δὲ τῶν ἄλλων τὸν συνεργῶν αὐτῷ τοὺς Θηβαίους ἔχθεσαν, συνέβη τὸ φίλιππον ἐλθεῖν ἐφ' ἡμᾶς, οὗ ἕνεκα τὰς πόλεις ὅτοι συνέχρων. Καὶ εἰ μὴ προεξανέστημεν μικρὸν, οὐδ' ἀναλαβεῖν ἑαυτοὺς ἂν ἠδυνήθημεν· ὅτω μέχρι πόρρω προήγαγον ὅτοι ὁ πραγμα. Ἐν οἷς δὲ ἦτε ἤδη τὰ πρὸς ἀλλήλους, τούτων τὰ ψηφισμάτων ἀκούσαντες καὶ τὰ ἀποκρίσεων, εἴσεσθε. Καί μοι λέγε ταῦτα, λαβών.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΕΠΙ Ἀρχοντος Ηεροπύθου, μηνὸς Ελαφηβολιῶνος ἕκτῃ φθίνοντος,

quamvis privatim inter se sæpe dissentirent, de hoc tamen perpetuò consentientes. Quibus tu, ô Vulpes, quamdiu viverent, perofficiosè assentabaris, mortuos verò eosdem criminari te non pudet. Quæcunque enim ad Thebanos spectantia mihi objicis, illos potiùs quàm me accusas; illos, *inquam*, qui societatem hanc ineundam esse priùs atque ego censebant. Verùm ad eas res revertor. Cùm igitur bellum Amphissanum istius operâ concitatum esset, alii verò, ejusdem rei participes, Thebanos à vobis alienâssent, tunc accidebat, ut Philippus nos adoriretur; quâ de re, *proditores* isti Civitates inter se commiserunt: quòd nisi paulò priores experrecti essemus, vix nosmet recipere & revocare poteramus: adeò longè istorum industriâ res processerat. Quâ verò voluntate erga vos invicem eo tempore essetis, ex his decretis & *Philippi* responsis cognitum vobis erit. Cape ergo illa, & recita.

DECRETUM.

Archonte Heropytho, mensis Elaphebolionis vigesimo quinto,

φθίνοντος, φυλῆς Πρυτανευούσης Ερεχθηίδος, Βυλῆς δὲ Σπεσιππίδου γνώμη. Επειδὴ Φίλιππος πίας μὲν κατείληφε πόλεις τῶν ἀφυλακτοτέρων, πιὰς δὲ πορθεῖ, κεφαλαίῳ δὲ ὅλῃ τῇ Αττικῇ πολεμεῖν παρασκευάζει πολιτεύεσθαι, πρὸ οὐδενὸς ἡγούμενος τὰς ἡμετέρας σπονδὰς, καὶ τοὺς ὅρκους λύειν ὑπερβάλλει, καὶ τὴν εἰρήνην, πολεμίαν τοῖς κοινοῖς πίστεις. Δεδόχθαι τῇ Βυλῇ καὶ τῷ Δήμῳ πέμπειν πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, οἵτινες αὐτῷ διαλέξονται, καὶ παρακαλέσουσιν αὐτὸν, μάλιστα μὲν τὰ πρὸς ἡμᾶς ὁμόνοιαν διατηρεῖν, καὶ τὰς σπονδάς· εἰ δὲ μὴ, πρὸς ὃ βουλεύσασθαι δοῦναι χρόνον τῇ πόλει, καὶ τὰς ἀνοχὰς ποιήσασθαι, μέχρι τοῦ Θαργηλιῶνος μηνός. Ηρέθησαν δὲ τῆς Βυλῆς Σίμος Αναγυράσιος, Εὐθύδημος Φλιάσιος, Βυλαγόρας Αλωπεκῆθεν.

ΕΤΕΡΟΝ ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΕΠΙ Αρχοντος Ηροπύθου, μηνὸς Μυνυχιῶνος ἕνη καὶ νέᾳ, Πολεμάρχου γνώμη. Επειδὴ Φίλιππος εἰς ἀλλοτριότητα Θηβαίους

tribu Erechtheide Prytanicam potestatem exercente, ex sententiâ Senatûs atque Imperatorum; Quoniam Philippus alias finitimas urbes occupavit, alias funditus evertit, totam denique in Atticam invadere parat, fœdera inter nos sancita nihili omnino ducens; & jusjurandum semel juratum relinquere, & pacem violare in animum inducit, fidem utrinque datam prætermittens: Placere Senatui Populoque Athenienſi *legatos ad eum mittere, qui cum eo colloquentur, atque hortabuntur primò quidem, ut concordiam atque fœdera* inter nos fancita ipſe ſuâ ex parte *conſervaret; ſin minùs, ut ſpatium deliberandi Civitati daret, induciaſque uſque ad menſem Thargelionem faceret. Delecti ſunt ex Senatu Simus Anagyraſius, Euthydemus Phliaſius, Bulagoras Alopecenſis.*

ALIUD DECRETUM.

Archonte Heropytho, menſis Munychionis die ultimo, ex ſententiâ Polemarchi; Quoniam Philippus Thebanos à nobis alienare

Θηβαίους πρὸς ἡμᾶς ὑποβάλλειν καταρξάμενος, παρεσκευάσατο δὲ καὶ παντὶ τῷ στρατεύματι πρὸς τοὺς ἐγγὺς τῆς Ἀττικῆς ἀφικνουμένους τόπους, ἀφιστάμενον τοὺς πρὸς ἡμᾶς ὑπαρχόντας αὐτῷ συμμάχους. Δεδόχθαι τῇ Βουλῇ καὶ τῷ Δήμῳ πέμψαι πρὸς αὐτὸν κήρυκα καὶ πρέσβεις, οἵτινες ἀξιώσουσι, καὶ παρακαλέσουσιν αὐτὸν ποιήσασθαι τὰς ἀνοχάς, ὅπως ὁ δεχομένως ὁ Δῆμος βουλεύσηται. Καὶ γὰρ νῦν ὑπὲρ κέκρικε βοηθεῖν ἐν ὁτῳοῦν τῶν μετεώρων. Ἡιρέθησαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς Νέαρχος Σωσινόμου, Πολυκράτης Ἐπιφρονος, κήρυξ Εὔνομος Ἀναφλύστιος ὑπὸ τοῦ Δήμου. Λέγε δὴ καὶ τὰς ἀποκρίσεις.

ΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ Μακεδόνων Φίλιππος, Ἀθηναίων τῇ Βουλῇ καὶ τῷ Δήμῳ χαίρειν. Ἣν μὲ ἀπαρχῆς εἴχετε πρὸς ἡμᾶς αἵρεσιν οὐκ ἀγνοῶ, καὶ τίνα σπουδὴν ποιεῖσθε, προσκαλέσασθαι βουλόμενοι Θετταλοὺς, καὶ Θηβαίους, ἔτι δὲ καὶ Βοιωτούς. Βέλτιον δὲ αὐτῶν φρονούντων, καὶ μὴ βουλομένων ἐφ' ὑμῖν ποιήσασθαι

nare in animum inducit, & cum toto exercitu in finitima Atticæ loca proficiſci parat, neglectis omnino quæ inter nos ſunt fœderibus: Placere Senatui Populoque Athenienſi, *præconem & legatos ad eum mittere, qui ab eo petent, atque hortabuntur, ut inducias nobiſcum faciat, quò Populus* Athenienſis, *quoad ejus fieri poterit, quid ſibi ſit agendum deliberet ac ſtatuat. Nunc enim non cenſuit vel mediocre quidem auxilium eſſe mittendum. Delecti ſunt ex Senatu, Nearchus Soſinomi F. Polycrates Epiphronis F. & præco Eunomus Anaphlyſtius ex Populo.*

RESPONSUM PHILIPPI *AD ATHENIENSES.*

Philippus Macedonum Rex Senatui Populoque Athenienſi S. Quâ erga me voluntate ab initio fueritis, non ignoro; & quantùm ſtuduerit is, ut Theſſalos, Thebanoſque, ac Bœotos etiam ad veſtram ſocietatem *invitaretis. At cùm illi paulò prudentiores eſſent, neque veſtro arbitrio conſilia ſua*

ac

τ' ἑαυτῶν αἱρεσιν, ἀλλὰ χρὴ ὃ συμφέρον ἰσαμῶν, νῦν ἐξ ὑ-
ποτροφῆς ἀποστείλαντες ὑμεῖς πρὸς μὲ πρέσβεις καὶ κήρυκας,
σωζηκῶν μνημονεύετε, καὶ τὰς ἀνοχὰς αἰτεῖσθε, κατ' ἀρχὰς
ὑφ' ἡμῶν πεπλησμένοι. Ἐγὼ μέντοι ἀκούσας τ' πρεσβευτῶν,
συγκατατίθεμαι τοῖς παρακαλοῦσι, καὶ ἕτοιμός εἰμι ποιεῖσθαι
γοε τὰς ἀνοχὰς, ἂν πρῶτοι ὀρθῶς συμβουλεύσωσιν ὑμῖν παρα-
πέμψαντες, τ' μεγίστης ἀπιμίας ἀξιώσητε. Ἔρρωσθε.

ΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ ΘΗΒΑΙΟΙΣ.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ Μακεδόνων Φίλιππος, Θηβαίων τῇ Βου-
λῇ καὶ τῷ Δήμῳ χαίρειν. Ἐκομισάμην μὲν πρ' ὑμῶν
ἐπιστολὴν, δι' ἧς μοι τὴν ὁμόνοιαν καὶ τὴν εἰρήνην ἀνανεώ-
σθε. Πυνθάνομαι μέντοι, διότι πᾶσαν ὑμῖν Ἀθηναῖοι μεγί-
φέρονται φιλοτιμίαν, βουλόμενοι ὑμᾶς συγκαταίνας γενέ-
σθαι τοῖς ὑπ' αὐτῶν παρακαλουμένοις. Πρότερον μὲν οὖν
ὑμῶν κατηγίνωσκον ὅτι τῷ μέλλειν πείθεσθαι ταῖς ἐκεί-
νων ἐλπίσι, καὶ ἐπακολουθεῖν αὐτῶν τῇ προαιρέσει· νῦν

ac voluntates submittere vellent, sed utilitatem suam curarent; vos nunc mutatâ sententiâ, missisque ad me legatis & præconibus, de fœdere nostro me admonetis, & inducias fieri petitis, cùm nihil omnino injuriæ à nobis accepistis. Ego verò audivi legatos vestros, omniaque quæ hortamini vobis assentior: & præterea inducias pacisci sum paratus, si modò iniquos istos suasores, qui perniciosum vobis consilium dant, à civitate vestrâ amovebitis, atque ut̀ par est, merita de iis supplicia sumetis. Valete.

RESPONSUM PHILIPPI *AD THEBANOS.*

Philippus Macedonum Rex Senatui Populoque Thebano S. Literas vestras accepi, quibus concordiam & pacem quæ inter nos est in memoriam mihi revocatis. Audio quidem, Athenienses omnes vos studio esse prosecutos, cupientes nimirum, ut adstipulatores sitis eorum quæ me hortantur. Ac primùm quidem arbitratus sum, spe illâ quam obtulerant Athenienses vos omnino ductos fore eorumque consilia secuturos: nunc

δ' ὅπιγνῶς ὑμᾶς, τὰ πρὸς ἡμᾶς ἐζητηκότας, ἔχειν εἰρήνην μᾶλλον, ἢ τοῖς ἑτέρων ἑπακολυθεῖν γνώμαις, ἥδιον· ἢ μᾶλλον ὑμᾶς ἐπαινῶ καὶ πολλὰ, μάλιστα δ' ὅτι τῷ βυλεύσασθαι περὶ τούτων ἀσφαλέστερον, ἢ τὰ πρὸς ἡμᾶς ἔχειν εὐνοίᾳ. Ὅσῳ δ' μικρὰν ὑμῖν οἴομαι ἐλπίζω ῥοπὴν, ἐάνπερ ὅτι τοιούτοις μάθητε τὰ πεπραγμένα. Ἐρρῶσθε.

νγ'. Οὕτω δὴ διαθεὶς ὁ Φίλιππος τὰς πόλεις πρὸς ἀλλήλας διὰ τούτων, ἢ τούτοις ἐπαρθεὶς τοῖς ψηφίσμασι ἢ τοῖς ἀποκρίσεσιν, ἦκεν ἔχων τὴν δύναμιν, ἢ τὴν Ελάτειαν κατέλαβεν, ὡς ἐδόκει ἂν, εἰ τι γένοιτο, ἐπὶ συμπνεόντων ὑμῶν ἢ τῶν Θηβαίων. Αλλὰ μὴν, τότε συμβάντα ἐν τῇ πόλει θόρυβον ἵνα μὲ ἅπαντες, μικρὰ δ' ἀκούσατε ὅμως αὐτά· τὰ ἀναγκαιότατα. Ἑσπέρα μὲν δὴ ἦν, ἦκε δ' ἀγγέλλων τις ὡς τοὺς Πρυτάνεις, ὡς Ελάτεια κατείληπται. Καὶ μεταῦτα οἱ μὲν, εὐθὺς ἐξαναστάντες μεταξὺ δειπνοῦντες, τούς τε ἐκ τῶν σκηνῶν τὴν τε ἀγορὰν ἐξεῖργον, ἢ τὰ γέρρα ἐνεπίμπρασαν·

verò *postquam cognovi vos eâ esse erga nos voluntate, ut pacem potius conservare, quàm ex aliorum sententiâ facere velitis, gavisus sum: & cùm multis nominibus approbare vos adducor, tum eo præcipuè, quòd & sanius consilium in his rebus cepistis, benevolentiamque quam erga me habetis ostendistis. Unde multùm vobis commodi accessurum puto, si in hâc sententiâ maneatis. Valete.*

53. Cùm Philippus his rationibus civitates inter se affecisset, atque his decretis ac responsis elatus & inflatus esset, venit cum exercitu, & Elatêam cepit; quasi *id cogitans*, quòd siquid ipse facere aggrederetur, vos tunc cum Thebanis non essetis consensuri. At verò tumultum istum, qui in Civitate tunc ortus est, quamvis nemo vestrûm ignoret, attendite tamen dum pauca de eo repetam, quæ sunt dictu necessaria. Vesper enim erat, quando adveniebat quidam ad Prytanes, nuntiabatque captam esse Elatêam. His auditis, alii continuò à cœnâ surgentes, homines è tabernis, quæ sunt in foro, cogebant, illarumque integumenta incendebant;

πίμπρασθαι. οἱ δὲ τοὺς στρατηγοὺς μεταπέμπονται, καὶ τὴν σάλπιγγα ἐκάλουν, καὶ θορύβου πλήρης ἦν ἡ πόλις. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, οἱ μὲν Πρυτάνεις εἰς τὸ βουλευτήριον· ὑμεῖς δ' εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐπορεύεσθε. Καὶ πρὶν ἐκείνους χρηματίσαι καὶ προβουλεῦσαι, πᾶς ὁ Δῆμος ἄνω καθῆτο· καὶ μεταξὺ ὡς εἰσῆλθεν ἡ Βουλὴ, καὶ ἀπήγγειλαν οἱ Πρυτάνεις τὰ προσπεπτωκότα ἑαυτοῖς, καὶ τὴν ἥκουσαν πρήγματος, καὶ οὗτος εἶπεν, ἠρώτα μὲν ὁ κήρυξ, Τίς ἀγορεύειν βούλεται; πλὴν οὐδείς. Πολλάκις δὲ δὴ κήρυκος ἐρωτῶντος, οὐδὲν μᾶλλον ἀνίστατο οὐδείς, ἀπάντων μὲν τῶν στρατηγῶν παρόντων, ἀπάντων δὲ τῶν ῥητόρων· καλούσης δὲ τῆς κοινῆς τῆς πατρίδος φωνῆς τὴν ἐρωτᾶν ὑπὲρ σωτηρίας. Ἦν γὰρ ὁ κήρυξ τῷ τοὺς νόμους φωνὴν ἀφίησι, ταύτην κοινὴν τῆς πατρίδος δίκαιόν ἐστιν ἡγεῖσθαι. Καίτοι, εἰ μὲν τοὺς σωθῆναι τὴν Πόλιν βουλομένους παρελθεῖν ἔδει, πάντες ἂν ὑμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι ἀναστάντες, ὑπὲρ τὸ βῆμα ἐβαδίζετε· πάντες γὰρ,

cendebant; alii Imperatores accerſebant, & buccinatorem evocabant: atque ita totâ civitate ſeditio commota eſt. Poſtridie verò ſummo manè Prytanes Senatum in curiam convocabant: Vos verò in concionem conveniebatis. Et priuſquam in Senatu quicquam eſſet agitatum, tota multitudo ſuperiora ſubſellia occupârat. Et deinde, poſtquam ingreſſus eſt Senatus, Prytaneſque ea quæ ipſi acceperant, renuntiârunt, nuntiumque coràm protulerunt, qui & ipſe rem omnem enarravit, altâ voce præco interrogabat, *Quis vult concionari?* at nemo comparuit: neque, iterum atque iterum poſtulante præcone, quiſquam magis ſurrexit; quamvis adeſſent Imperatores, adeſſent & Oratores; poſceretque communis patriæ vox, ut aliquis pro publici ſalute peroraret. Quicquid enim præco jubente Lege apertè pronuntiat, id ipſa patria pronuntiare meritò exiſtimanda eſt. Et profectò, ſi eos, qui incolumem eſſe Civitatem voluerunt, in medium prodire oportebat, Vos omnes, atque alii pariter Athenienſes in ſuggeſtum aſcenderatis; omnes enim

γὰρ, εὖ οἶδ', ὅτι σωθῆναι αὐτὸν ἐβούλεσθε. Εἰ δὲ τοὺς πλουσιωτάτους, οἱ τριακόσιοι· εἰ δὲ τοὺς ἀμφοτέρους ταῦτα, καὶ εὐνοῦς τῇ πόλει καὶ πλουσίους, οἱ μὴ ταῦτα τὰς μεγάλας ὑπεδέσεις ὑπέδυτες. Καὶ γὰρ εὐνοίᾳ καὶ πλούτῳ τοῦτ' ἐποίησαν. Αλλ', ὡς ἔοικεν, ἐκεῖνος ὁ καιρὸς καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη, οὐ μόνον εὔνουν καὶ πλούσιον ἄνδρα ἐκάλει, ἀλλὰ καὶ παρακολουθήκοτα τοῖς πράγμασιν ἐξαρχῆς, καὶ συλλελογισμένον ὀρθῶς, πάνυ ἕνεκα ταῦτ' ἔπραττεν ὁ Φίλιππος, καὶ τί βουλόμενος. Ο γὰρ μὴ ταῦτ' εἰδὼς, μήτ' ἐξητακὼς πόρρωθεν ὑπιμελῶς, οὔτ' εἰ εὔνους ἦν, οὔτ' εἰ πλούσιος, ἥδει μᾶλλον ἐμελλεν ὅ, τι χρὴ ποιεῖν εἰσεσθαι, ἢ ὑμῖν ἔξειν συμβουλεύειν.

νδ'. Εφάνην τοίνυν ἐγὼ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐγὼ, ὁ παρελθὼν εἶπον εἰς ὑμᾶς· ἃ μου δυοῖν ἕνεκ' ἀκούσατε προσέχοντες καὶ νῦν. Ενὸς μὲ, ἵν' εἰδῆτε ὅτι μόνος τῶν λεγόντων

enim probè cognovi civitatem velle esse incolumem: sin ditissimos *cives decebat, comparuerant* trecenti *illi ditissimi*: sin verò utrosque horum, tum erga civitatem benevolos, tum etiam locupletissimos, tunc illi *assurrexerant*, qui amplissima munera Civitati largiti sunt; ea enim ex benevolentiâ pariter atque abundantiâ donavêre. At verò, utì videtur, non eo tempore atque illo die benevolo tantùm cive aut pecunioso opus erat, sed viro experto & rerum perito, qui ab initio omnia observârat, & rectè computare posset, quam ob causam hæc ageret Philippus, & quid secum statueret. Qui enim ista ignorabat, neque diligenter animo perpenderat, quanquam aliter civitati esset benevolus, quanquam copiâ divitiarum abundaret, nihilo tamen ille peritior futurus erat ut quid expediendum sit doceret, aut vobis consilio suo prodesset.

54. Illo igitur die ego is sum qui comparui, & coram vobis prodiens verba feci; quæ jam, oro, duabus de causis æquo animo audiatis. Unâ quidem, ut vobis perspectum sit, quòd ego

λεγόντων καὶ πολιτευομένων ἐγὼ, τὴν τῆς εὐνοίας τάξιν εἶν τοῖς δεινοῖς οὐκ ἔλιπον, ἀλλὰ καὶ λέγων καὶ γεάφων ἐξηταζόμην τὰ δέοντα ὑπὲρ ὑμῶν εἶν αὐτοῖς τοῖς φοβεεοῖς. Ἐπεὶ δὲ, ὅπ μικεὸν ἀναλώσαμεν χεόνον, πολλῷ πεὸς τὰ λοιπὰ τῆς πάσης πολιτείας ἔσταδε ἐμπειεότεεοι. Εἶπον τοίνυν ὅπ τοὺς μὴν, ὡς ὑπαεχόντων Θηβαίων φίλων Φιλίππῳ, λίαν θοευβουμένους, ἀγνοεῖν τὰ παεόντα πεάγματα ἡμῶν. Εὖ γὰε οἶδ' ὅπ, εἰ τοῦθ' οὕτως ἐτύγχανεν ἔχον, οὐκ ἂν αὐτὸν ἠκούομὴν εἶν Ελατείᾳ ὄντα, ἀλλ' ὅπ τοῖς ἡμετέεοις ὀείοις. Οπ μὴντοι, ἵνα ἕτοιμα ποιήσηται τὰ εἶν Θηβαίοις, ἦκει, σαφῶς ἐπίσαμαι. Ὡς δ' ἔχει ταῦτα, ἔφην, ἀκούσατέ μου. Εκεῖνο ὅσους ἢ πεῖσαι χεήμασι Θηβαίων, ἢ ἐξαπατῆσαι οἴῳ, ἅπαν ἐξ ἡτοιμάσαντο· τοὺς δ' ἀπαεχῆς ἀνθεστηκότας αὐτῷ καὶ νῦν εἶναι πουμένους, οὐδαμῶς πεῖσαι δυνάται. Τί οὖν βούλεται, καὶ

solus ex iis qui verba facere & Rempubl. administrare solebant, benevolentiam meam etiam gravissimis temporibus non deposui, sed ea dicere ac decernere compertus sum, quæ Reipubl. summis in periculis versatæ apprimè erant utilia. Alterâ verò, quoniam si exiguum tempus *in hâc re* consumpseritis, totius Reipublicæ statum planiùs & perspectiùs cognoscetis. Dixi igitur eos, qui motum ac tumultum in civitate excitabant, propterea quòd Thebanos Philippo amicos fieri opinati sunt, totum præsentium rerum statum mihi videri omnino ignorare. Probè enim cognovi, si ita se res haberet, nos eum non jam Elatêæ sed in nostris finibus esse audituros: quoniam venisse illum certò scio, ut ea, quæ Thebanis jampridem *machinatus est*, parata atque expedita haberet. Quæ quomodo essent, rogavi, ut diligenter audiretis. Quotquot ille ex Thebanis vel muneribus persuadere, vel dolis circumvenire poterat, eos omnes paratos atque instructos habuit: qui verò ab initio ipsi adversabantur, & nunc etiam summis viribus resistunt, eos nullo modo ad se allicere & trahere potest. Quid igitur sibi proponit? aut

καὶ τίνος ἕνεκα τὴν Ελάτειαν κατείληφε; πλησίον δύναμιν δείξας καὶ θαρσήσας τὰ ὅπλα, τοὺς μὲν ἑαυτοῦ φίλους θρασεῖς ποιῆσαι καὶ ἐπᾶραι, τοὺς δ' ἀντιπολεμίους καταπλῆξαι, ἵν' ἢ συγχωρήσωσι φοβηθέντες ἃ νῦν οὐκ ἐθέλουσιν, ἢ βιασθῶσιν. Εἰ μὲν οὖν προαιρησόμεθα ἡμεῖς, ἔφην, ἐν τῷ παρόντι, εἴ τι δύσκολον πέπρακται Θηβαίοις πρὸς ἡμᾶς τοῦτο μεμνῆσθαι, καὶ ἀπιστεῖν αὐτοῖς ὡς ἐν τῇ τῶν ἐχθρῶν οὔσι μερίδι, πρῶτον μὲν ἃ ἂν εὔξαιτο Φίλιππος ποιήσομεν· εἶτα φοβούμεθ, μὴ προσδεξαμένων τὴν νῦν ἀνθεστηκότων αὖθις, καὶ μιᾶς γνώμης πάντων Φιλιππισάντων, εἰς τὴν Ἀττικὴν ἔλθωσιν ἀμφότεροι. Αν μέντοι πειθῆτέ μοι, καὶ πρὸς τῷ σκοπεῖν, ἀλλὰ μὴ φιλονεικεῖν, περὶ ὧν ἂν λέγω, γένησθε, οἶμαι καὶ τὰ δέοντα λέγειν δόξειν, καὶ ὃν ἐφεστηκότα κίνδυνον τῇ Πόλει διαλύσειν. Τί οὖν φημι; δεῖν πρῶτον μὲν παρόντα ἐπανεῖναι φόβον, εἶτα

aut quem ad finem Elatêam occupavit? *nempe hoc consilio id fecit*, ut copiis suis in conspectu *Thebanorum* ostentatis, atque armis expositis, tum amicos suos bono atque elato esse animo juberet, tum inimicis tantum terrorem incuteret, ut vel præ timore ista quæ nunc recusant concederent, aut vi essent coacti. Si igitur, aiebam, hoc tempore nobis propositum fuerat, ut siquid injuriæ huic civitati à Thebanis olim esset illatum, id animo retineremus, iisque tanquam hostibus atque inimicis diffideremus, primùm quidem, ea ipsi efficiemus quæ Philippus expetit atque optat; deinde, vereor sanè, ne & hi, qui nunc illi resistunt, ad ejus partes se recipiant, omnesque uno animo cum Philippo faciant, atque ita tandem utrique *& Philippus, & Thebani*, eodem tempore junctis copiis Atticam adoriantur. Quòd si mihi auscultabitis, & de meis verbis deliberare, non lites ac dissensiones inter vos commovere aggredicmini; ea me vobis dicturum confido, quæ *bonum civem* dicere oportet, Civitatemq; periculo quod impendet liberaturum. Quid igitur moneo? primùm vos eo timore, quo nunc estis perculsi, solutos

εἶτα μεταθέσθαι καὶ φοβεῖσθαι πάντας ὑπὲρ Θηβαίων, (πολὺ γὰρ τῶν δεινῶν εἰσιν ἐγγυτέρω, καὶ πρότερον αὐτοῖς ὁ κίνδυνος) ἔπειτα ἐξελθόντας Ἐλευσῖνά δὲ τοὺς μὲν ἡλικίας καὶ τοὺς ἱππέας, δεῖξαι πᾶσιν ὑμᾶς αὐτοὺς μὲν τοῖς ὅπλοις ὄντας, ἵνα τοῖς μὲν Θήβας φεύγῃσι τὰ ὑμέτερα ἐξίσου γένηται τὸ παρρησιάζεσθαι περὶ τῶν δικαίων, ἐνδόσιν ὅτι ὥσπερ τοῖς πωλῆσι Φιλίππῳ τὴν πατρίδα πάρεσθ' ἡ βοηθήσουσα δυνάμις μὲν Ἐλατεία, ὥστε τοῖς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνίζεσθαι βουλομένοις παρέρχεσθ' ὑμεῖς ἕτοιμοι, καὶ βοηθήσετε, ἂν τις ἐπ' αὐτοὺς ἴῃ. Μεταταῦτα χειροτονήσαι κελεύω δέκα πρέσβεις, καὶ ποιῆσαι τούτους κυρίους μὴ τὴν στρατηγῶν, ἡ ἂν ποτε δεῖ ἐκεῖσε βαδίζειν, καὶ τῆς ἐξόδου. Ἐπειδὰν δ' ἔλθωσιν οἱ πρέσβεις εἰς Θήβας, πῶς χρήσεσθε τῷ πράγματι τούτῳ; πυνθάνομαι, πάνυ μοι προσέχετε τὸν νοῦν. Μὴ δεῖσθε Θηβαίων μηδέν, αἰσχρὸς γὰρ ὁ κίνδυνος, ἀλλ' ἐπαγγείλασθε βοηθήσειν, ἐὰν κελεύωσιν, ὡς ἐκείνων

esse oportere; deinde, timore illo aliâ de causâ affici, & de Thebanis omnes esse sollicitos; (multò enim propiores sunt rebus adversis, & primi *omnium Græcorum* in periculo erunt) deinde verò, quotquot per ætatem ferre arma possint, Eleusinem cum equitibus proficisci, omnibusque *Græcis* ostendere vos in armis esse: ut iis, qui pro Thebanis eadem vobiscum sentirent, æquè vobiscum liceret liberè de communi Græciæ jure disceptare; cùm perspectum habuerint, sicut istis *proditoribus*, qui Philippo patriam vendiderant, copiæ auxiliares aderant Elateæ; ita & ipsis, qui pro libertate communi decertare vellent, opem ferre vos esse paratos, si contra istos proficisci voluerint. His dictis jubeo ego, ut decem legati suffragiis creentur, atque his imperatoriam potestatem permitti, *ut suo statuant arbitrio*, quo tempore illuc proficisci milites oporteat, atque expeditionem fieri. Postquam verò legati Thebas advenerint, quo pacto rem hanc expedietis? mihi, oro, auscultetis, & *docebo*. Nihil nos à Thebanis petere oportet, turpe enim esset hoc tempore, quin iis potiùs auxilium, si rogaverint, promittere; quasi quidem

ἐκείνων

ἐκείνων ὄντων ἐν τοῖς ἐλαττοις κινδυνοις, ἡμῖν δὲ ἄμεινον ἢ ἐκεῖνοι ὃ μέλλον προορωμένων. Ἰν' ἐὰν μὲ δέξονται ταῦτα ἃ πειθῶσιν ἡμῖν, ἃ ἀ βυλόμεθα ὧμὴν διωκημένοι, ἃ μὴ προχήματος ἀξίᾳ ἡ πόλεως ταῦτα πράξωμεν. Ἐὰν δ' ἄρα μὴ συμβῇ καλῶς τυχεῖν, ἐκεῖνοι μὲ ἑαυτοῖς ἐγκαλῶσιν, ἄν τι νῦν ἐξαμάρτωσι, ἡμῖν δὲ μηδὲν αἰσχρὸν, μηδὲ ταπεινὸν ἢ πεπραγμένον.

νε'. Ταῦτα ἃ πλείονα τούτοις εἰπὼν, κατέβην· συνεπαινεσάντων δὲ πάντων, ἃ οὐδενὸς εἰπόντος ἐναντίον οὐδέν, οὐκ εἶπον μὲ ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δέ· οὐδὲ ἔγραψα μὲ, ἃκ ἐπρέσβευσα δέ· οὐδὲ ἐπρέσβευσα μὲ, ἃκ ἔπεισα δὲ Θηβαίους· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἀφ' ἃ πάντων ἄχρι τῆς τελευτῆς διεξῆλθον, ἃ ἔδωκ' ἐμαυτὸν ὑμῖν ἁπλῶς εἰς τοὺς προειρημένους τῇ Πόλει κινδύνους. Καί μοι φέρε τὸ ψήφισμα, τὸ τότε γενόμενον· καί τοι, τίνα βούλει σε, Αἰσχίνη, ἃ τίνα ἐμαυτὸν ἐκείνῳ τῷ ἡμέρᾳ εἶναι; βούλει ἐμαυτὸν μὲ ὃν ἂν σὺ

quidem illi in ſummo eſſent diſcrimine, nos verò qui curſus rerum, qui exitus futurus ſit, meliùs quàm illi prævideremus. Adeò ut ſi hæc approbent & nobis aſſentiantur, tum nos illa quæ expetimus conſecutos eſſe, tum eas res cum honore atque dignitate Civitatis adminiſtratas lætemur. Sin non ita contigerit, iſti ſeipſos culpaverint, ſiquid malè nunc habuerint, nobis verò nihil omnino turpiter factum, aut nobiſmet indignum objiciatur.

55. Hæc cùm ego dixiſſem, & pleraque his conſentanea, deſcendi: quæ cùm omnes approbarent, nec quiſquam iis contrarium quid reſponderet, nec hæc dixi quidem, ſed non ſcripſi; nec ſcripſi quidem, ſed non obii legationem; nec obii quidem, ſed non perſuaſi Thebanis; ſed à principio progreſſus rem totam gradatim & ſingillatim ad exitum perduxi, & in graviſſimis Reipubl. periculis me totum vobis dedi, *ut Civitati huic unicè inſervirem.* Profer mihi igitur decretum, quod eo tempore latum eſt. Et dic, Æſchine, quem te ego illis diebus, quem meipſum fuiſſe ſtatuam? An me quidem iſtum fuiſſe vis, quem

tu

σὺ λοιδορήμενος ἢ Θρασύρων, καλέσας Βάταλον; σὲ δὲ μηδὲ ἥρωα τὴ τυχόντα, ἀλλὰ τούτων τινὰ τῶν ἀπὸ τῆς σκιωνῆς Κρεσφόντιλα, ἢ Κρέοντα, ἢ ὃν ἂν Κολυτῇ ποτε Οἰνόμαον καλῶς ἐπικρινόμενος ἐπέτρεψας; Τότε τοίνυν κατ' ἀξίαν τὴν χάριν, ὁ Παιανιεὺς ἐγὼ Βάταλος Οἰνομάου δ' Κοθωκίδου σοῦ πλείονος ἄξιος ὢν ἐφάνην τῇ πατρίδι. Σὺ μέν γε οὐδὲν ὠφελήμενος χρήσιμος ἦσθα, ἐγὼ δὲ πάντα ὅσα προσῆκε τὰ ἀγαθὸν πολίτην ἔπραττον. Λέγε τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ.

ΕΠΙ Ἄρχοντος Ναυσικλέους, φυλῆς Πρυτανευούσης Αἰαντίδος, Σκιροφοριῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δέκα, Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς εἶπεν. Ἐπειδὴ Φίλιππος ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς, ἔν τε τῷ παρελθόντι χρόνῳ πρός Θηβαίων φαίνεται τὰς γεγενημένας αὐτῷ συνθήκας περὶ τῆς Ἀθηναίων Δήμου περὶ τῆς εἰρήνης, ὑπορκιδὼν τοὺς ὅρκους, ἃ καὶ πρὸς πᾶσι τοῖς Ἕλλησι νομιζόμενα εἶ δίκαια,

tu Batalum per calumniam & convicium appellaveris? teipsum verò heroëm non casu & fortuito oblatum, sed aliquem ex iis qui in scenâ repræsentantur, Cresphontem scilicet, Creontemve, aut Oenomaüm illum, quem tu, cùm ejus partes in Colytto malè ageres, obtrivisti? Tunc igitur ego Batalus Pæanensis te Oenomao Cothocide honestior civis extiti, meliúsque erga patriam commeritus sum. Tu enim nusquam omnino *civitati* profuisti; ego verò illa, quæ civem bonum agere oportebat, semper gerebam atque administrabam. Recita decretum.

DECRETUM DEMOSTHENIS.

Archonte Nausicle, tribu Æantide Prytanicam potestatem exercente, Scirophorionis decimo sexto, Demosthenes Demosthenis F. Pæanienſis retulit. Quoniam Philippus Macedonum Rex, cùm superiori tempore fœdus, quod inter ipsum & Populum Athenienſem de pace sancitum est, planè violásse compertus est, & jusjurandum sprevisse, eaque jura omnia, quæ apud Græcos universos religiosa habebantur, neglexisse; at-

ἡ πόλεις προῃρῆται ἐδὲν αὐτῷ προσηκόσας, πινὰς δὲ ἡ Ἀθηναίων ὔσας δορυαλώτους πεποίηκεν, ἐδὲν προαδικηθεὶς ὑπὸ τοῦ Δήμου τῶν Ἀθηναίων· ἔν τε τῷ παρόντι ἐπιπολὺ προάγει τῇ τε βίᾳ ἡ τῇ ὠμότητι· ἡ δὲ Ἑλλωτίδας πόλεις ἃς μὴ ἐμφρόνους ποιεῖ, ἡ τὰς πολιτείας καταλύει, πινὰς δὲ ἡ ἐξανδραποδιζόμενος κατασκάπτει, εἰς οἰκίας δὲ ἡ ἀντὶ Ἑλλήνων βαρβάρους κατοικίζει, ὅπῃ τὰ ἱερὰ ἡ τοὺς τάφους ἐπάγων, ἐδὲν ἄλλοτε ποιῶν ὅτε τὴ ἑαυτῦ πατρίδος, ὅτε δὲ τρόπου, ἡ τῇ νῦν αὐτῷ παρούσῃ τύχῃ κατακόρως χρώμενος, ὀλιγελησμένος ἑαυτοῦ ὅτι ἐκ μικρῦ καὶ τοῦ τυχόντος γέγονεν ἀνελπίστως μέγας. Καὶ ἕως μὲ πόλεις ἑώρα προσιεμένους αὐτὸν βαρβάρους καὶ ἰδίας, ὑπελάμβανεν ἔλαττον εἶ ὁ Δῆμος ὁ Ἀθηναίων τὸ εἰς αὐτὸν πλημμελεῖσθαι· νῦν δὲ ὁρῶν Ἑλλωτίδας πόλεις, τὰς μὲ ὑβριζομένας, τὰς δὲ ἀναστάτους γιγνομένας, δεινὸν ἡγεῖται εἶ καὶ ἀνάξιον τῆς τῶν προγόνων δόξης, τὸ προεῖσθαι

que urbes, in quas nihil juris habuit, in ſuam poteſtatem redegit, & nonnullas ex iis, quæ Atheniensibus paruerunt, captivas fecit, nullâ à Populo Atheniensi acceptâ injuriâ: tum etiam præſenti tempore, vi ac crudelitate magis efferatus indies creſcit; nam ex Græciæ civitatibus, aliis præſidia impoſuit, antiquumque Reipubl. ſtatum, atque inſtituta labefactavit; alias, mancipiis in ſervitutem redactis, evertit; in nonnullis verò, expulſis Græcis, barbaros collocavit, iiſque res ſacras & ſepulchra deſtruenda *permiſit, nihil alienum à patriâ aut à ſuis moribus faciens, & nunc rebus ſecundis ſine temperantiâ & moderatione utens, oblitus ſcilicet, ex humili quodam & incerti laris homine ſe magnum inſperatò factum eſſe. Et quamdiu quidem barbaras & quaſi proprias urbes eum capere videbat Populus Atheniensis, parum in ſe peccari exiſtimabat: nunc verò, cùm Græciæ urbes alias ignominiâ affici, alias funditus everti conſpiciat, graviſſimum ſanè facinus, antiquâque majorum gloriâ indigniſſimum ſe patraturum fore reputat, ſi ſuâ negligentiâ*

περιορᾶν τοὺς Ἕλληνας καταδουλουμένους. Διὸ δέδοκται τῇ Βουλῇ καὶ τῷ Δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, εὐξαμένους καὶ θύσαντας τοῖς Θεοῖς καὶ Ἥρωσι τοῖς κατέχουσι τὴν πόλιν, καὶ τὴν χώραν τὴν Ἀθηναίων, καὶ ἐνθυμηθεῖσι τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς, (διότι δεῖ πλείονος ἐποιοῦντο τὴν τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίαν ἀγωνίζειν, ἢ τὴν ἰδίαν πατρίδα) ἀγαγέσθαι ναῦς καθέλκειν εἰς τὴν θάλατταν, καὶ τὸν ναύαρχον ἀνάγειν ἐντὸς Πυλῶν, καὶ τὸν στρατηγὸν καὶ τὸ ἵππαρχον τὰς πεζὰς καὶ τὰς ἱππικὰς δυνάμεις ἐλαύνειν δὲ ἐξάγειν. Πέμψαι δὲ καὶ πρέσβεις πρὸς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, πρῶτον δὲ πάντων πρὸς Θηβαίους, ἀτε τοῦ ἐγγυτάτω ὄντος τῆς Φιλίππου τῆς ἐκείνων χώρας. Παρακαλεῖν δὲ αὐτοὺς μηδὲν καταπλαγέντας τὸν Φίλιππον, ἀντέχεσθαι τῆς ἑαυτῶν καὶ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐλευθερίας· καὶ ὅτι ὁ Ἀθηναίων Δῆμος, εἴδὲν μνησικακῶν, εἴ τι πρότερον γέγονεν ἀλλότριον τοῖς πόλεσι πρὸς ἀλλήλας, βοηθήσει καὶ

negligentiâ Græcos omnes in ſervitutem abduci permitteret. Quapropter placuit Senatui Populoque Athenienſi, ut Cives *ſacrificiis factis, invocatiſque Diis & Heroibus, qui civitatem hanc regionemque Athenienſium auſpiciis ſuis defendunt; & præterea majorum ſuorum virtute animati atque accenſi,* (*quippe* tales erant qui *pluris æſtimabant communem Græciæ libertatem vindicare, quàm propriam tueri patriam*) *ducenta navigia in mare deducant; Navarchus intra Pylas naviget; Imperator verò & equitum præfectus pedeſtres equeſtresque copias ad Eleuſinem educant: mittantur etiam legati tum ad cæteros Græciæ populos, tum præcipuè ad Thebanos, propterea quòd eorum finibus quàm proximè acceſſit Philippus; hortentur verò illos legati, ut Philippum nihil omnino metuentes, ſuam ipſorum & communem Græciæ libertatem conſervent ac tueantur.* Dicant *etiam, Populum Athenienſem, nullâ ex præteritis injuriis, ſiquas civitates iſtæ ſibi invicem olim intulerint, in memoriam revocatâ, operam laturum eſſe* Populo Thebano,

eique

καὶ δυνάμεσι, καὶ χρήμασι, καὶ βέλεσι, καὶ ὅπλοις, εἰδὼς ὅτι καὶ αὐτοῖς μὲν πρὸς ἀλλήλους διαμφισβητεῖν περὶ τῆς ἡγεμονίας, καλὸν ἐστιν Ελλησι, καλόν· ὑπὸ δὲ ἀλλοφύλου ἀνδρὸς ἄρχεσθαι, καὶ τῆς ἡγεμονίας ἀποστερεῖσθαι, ἀνάξιον εἶ καὶ τῆς τῶν Ελλήνων δόξης, καὶ τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς. Επι δὲ, οὐδὲ ἀλλότριον ἡγεῖται εἶ ὁ Αθηναίων Δῆμος τὸν Θηβαίων Δῆμον, ὅτε τῇ συγγενείᾳ, ὅτε τῷ ὁμοφύλῳ. Αναμιμνήσκει καὶ τοὺς τῶν προγόνων τῶν ἑαυτῶν εἰς τοὺς Θηβαίων προγόνους εὐεργεσίας· καὶ γὰρ τοὺς Ηρακλέους παῖδας ἀποστερημένους ὑπὸ Πελοποννησίων τῆς πατρῴας ἀρχῆς, κατήγαγον, τοῖς ὅπλοις κρατήσαντες τοὺς ἀνιᾶσαι πειρωμένους τοῖς Ηρακλέους ἐγγόνοις. καὶ τὴν Οἰδίπου καὶ τοὺς μετ' ἐκείνου ἐκπεσόντας ὑπεδεξάμεθα, καὶ ἕτερα πολλὰ ἡμῖν ὑπάρχει φιλάνθρωπα καὶ ἔνδοξα πρὸς Θηβαίους. Διόπερ οὐδὲν νῦν ἀποστήσεται ὁ Αθηναίων Δῆμος τοὺς Θηβαίοις τε καὶ ἄλλοις Ελλησι συμφερόντων. Σωθέσθαι δὲ πρὸς αὐτοὺς, καὶ συμμαχίαν, καὶ ἐπιγαμίαν ποιήσασθαι, καὶ

eique copias, pecunias, jacula, arma ſuppeditaturum: *quoniam planè cognovit, ipſos qui Græci ſunt inter ſe decertare de principatu pulchrum eſſe & honeſtum; ſed alienigenæ cujuſdam imperio parere, principatuque ſpoliari, eſſe indignum & Græcorum gloriâ, atque eximiâ majorum virtute. At verò Populum Athenienſem non à ſe alienum reputare Populum Thebanum, ſive affinitatis ratio habeatur, ſive quòd eâdem gente ſint orti. Recordari etiam beneficia à majoribus ſuis in majores Thebanorum collata: Herculis enim filios, quos Peloponneſii avito imperio ſpoliârant, fuſis iis qui ſoboli Herculis reſiſtere conſiſi ſunt, in priſtinum ſtatum reſtituebant; noſque Oedipo & fortunæ ſuæ ſociis hoſpitium præbuimus: aliaque beneficia jactare poſſumus, humana quidem atque inſignia, quæ Thebani à nobis acceperunt. Quapropter neque hoc tempore diſceſſurum eſſe Populum Athenienſem, nec Thebanorum aliorumque Græcorum commodo defuturum. Fœdus denique cum iis faciant, ſocietatem bellicam ineant, jus matrimonii concedant, & juſjurandum*

προϊεμένους τοὺς Ἕλληνας καταδουλουμένους. Διὸ δέδοκται τῇ Βουλῇ καὶ τῷ Δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, εὐξαμένους καὶ θύσαντας τοῖς Θεοῖς καὶ Ἥρωσι τοῖς κατέχουσι τὴν πόλιν, καὶ τὴν χώραν τὴν Ἀθηναίων, καὶ ἐπομνήσασι τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς, (διότι πρὸ πολλοῦ ἐποιοῦντο τὴν τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίαν ἀγαπητήν, ἢ τὴν ἰδίαν πατρίδα) ἀγαγέσθαι ναῦς καθέλκειν εἰς τὸν θάλατταν, καὶ τὸν ναύαρχον ἀναπλεῖν ἐντὸς Πυλῶν, καὶ τὸν στρατηγὸν καὶ τὸν ἵππαρχον τὰς πεζὰς καὶ τὰς ἱππικὰς δυνάμεις ἐλαύνειν δὲ ἐξάγειν. Πέμψαι δὲ καὶ πρέσβεις πρὸς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, πρῶτον δὲ πάντων πρὸς Θηβαίους, διὰ τὸ ἐγγυτάτω εἶναι τὸν Φίλιππον τῶν ἐκείνων χωρίων· παρακαλεῖν δὲ αὐτοὺς μηδὲν καταπλαγέντας τὸν Φίλιππον, ἀντέχεσθαι τῶν ἑαυτῶν καὶ τῶν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐλευθερίας· καὶ ὅτι ὁ Ἀθηναίων Δῆμος, οὐδὲν μνησικακῶν, εἴ τι πρότερον γέγονεν ἀλλότριον τοῖς πόλεσι πρὸς ἀλλήλας, βοηθήσει,

negligentiâ Græcos omnes in ſervitutem abduci permitteret. Quapropter placuit Senatui Populoque Athenienſi, ut Cives ſacrificiis factis, invocatiſque Diis & Heroibus, qui civitatem hanc regionemque Athenienſium auſpiciis ſuis defendunt; & præterea majorum ſuorum virtute animati atque accenſi, (quippe tales erant qui pluris æſtimabant communem Græciæ libertatem vindicare, quàm propriam tueri patriam) ducenta navigia in mare deducant; Navarchus intra Pylas naviget; Imperator verò & equitum præfectus pedeſtres equeſtreſque copias ad Eleuſinem educant: mittantur etiam legati tum ad cæteros Græciæ populos, tum præcipuè ad Thebanos, propterea quòd eorum finibus quàm proximè acceſſit Philippus; hortentur verò illos legati, ut Philippum nihil omnino metuentes, ſuam ipſorum & communem Græciæ libertatem conſervent ac tueantur. Dicant etiam, Populum Athenienſem, nullâ ex præteritis injuriis, ſiquas civitates iſtæ ſibi invicem olim intulerint, in memoriam revocatâ, operam laturum eſſe Populo Thebano,

eique

καὶ δυνάμεσι, καὶ χρήμασι, καὶ βέλεσι, καὶ ὅπλοις, εἰδὼς ὅτι καὶ αὐτοῖς μὲν πρὸς ἀλλήλους διαμφισβητεῖν περὶ τῆς ἡγεμονίας, καὶ ἔστιν Ελλησι, καλόν· ὑπὸ δὲ ἀλλοφύλῳ ἀνθρώπῳ ἄρχεσθαι, καὶ τῆς ἡγεμονίας ἀποστερεῖσθαι, ἀνάξιον εἶ καὶ τῆς τῶν Ελλήνων δόξης, καὶ τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς. Επὶ δὲ, οὐδὲ ἀλλότριον ἡγεῖται εἶ ὁ Αθηναίων δῆμος τὸν Θηβαίων δῆμον, ὅτε τῇ συγγενείᾳ, ὅτε τῷ ὁμοφύλῳ. Αναμιμνήσκει καὶ τὰς τῶν προγόνων τῶν ἑαυτῶν εἰς τοὺς Θηβαίων προγόνους εὐεργεσίας· καὶ γὰρ τοὺς Ηρακλέους παῖδας ἀποστερομένους ὑπὸ Πελοποννησίων τῆς πατρῴας ἀρχῆς, κατήγαγον, τοῖς ὅπλοις κρατήσαντες τοὺς ἀντιβαίνειν πφρομένους τοῖς Ηρακλέους ἐγγόνοις· καὶ τὴν Οἰδίπου καὶ τοὺς μετ' ἐκείνου ἐκπεσόντας ὑπεδεξάμεθα, καὶ ἕτερα πολλὰ ἡμῖν ὑπάρχει φιλάνθρωπα καὶ ἔνδοξα πρὸς Θηβαίους. Διόπερ οὐδὲν νῦν ἀποστήσεται ὁ Αθηναίων δῆμος τοὺς Θηβαίους τε καὶ ἄλλοις Ελλησι συμφερόντων. Σωθέσθαι δὲ πρὸς αὐτοὺς, καὶ συμμαχίαν, καὶ ἐπιγαμίαν ποιήσασθαι, καὶ

eique copias, pecunias, jacula, arma ſuppeditaturum: *quoniam planè cognovit, ipſos qui Græci ſunt inter ſe decertare de principatu pulchrum eſſe & honeſtum; ſed alienigenæ cujuſdam imperio parere, principatuque ſpoliari, eſſe indignum & Græcorum gloriâ, atque eximiâ majorum virtute. At verò Populum Athenienſem non à ſe alienum reputare Populum Thebanum, ſive affinitatis ratio habeatur, ſive quòd eádem gente ſint orti. Recordari etiam beneficia à majoribus ſuis in majores Thebanorum collata: Herculis enim filios, quos Peloponneſii avito imperio ſpoliárant, fuſis iis qui ſoboli Herculis reſiſtere confiſi ſunt, in priſtinum ſtatum reſtituebant; noſque Oedipo & fortunæ ſuæ ſociis hoſpitium præbuimus: aliaque beneficia jactare poſſumus, humana quidem atque inſignia, quæ Thebani à nobis acceperunt. Quapropter neque hoc tempore diſceſſurum eſſe Populum Athenienſem, nec Thebanorum aliorumque Græcorum commodo defuturum. Fœdus denique cum iis faciant, ſocietatem bellicam ineant, jus matrimonii concedant, & juſjuran-*

ὴ ὅρκυς δωῦαι, ὴ λαβεῖν. Πρέσβεις, Δημοσθένης Δημοσθένυς Παιανιεὺς, Ὑπερείδης Κλεάνδρυ Σφήττι, Μνησιθείδης Ἀντιφάνυς Φρεαρρίος, Δημοκράτης Σωφίλυ Φλυεὺς, Καλλαισχρ Διοτίμυ Κοθωκίδης.

νϛ'. Αὕτη τ πρῶτ Θήβας ἐγένετο πραγμάτων ἀρχὴ ὴ κατάστασις πρώτη· τὰ μὲ τότων, εἰς ἔχθραν, ὴ μῖσος, ὴ ἀπιστίαν τ πόλεων ὑπηλθόντων ἀπὸ τότων. Τῦτ τὸ ψήφισμα τ τότε τῇ πόλει πρᾶξάντα κίνδυνον ἀπελθεῖν ἐποίησεν, ὥσπερ νέφ. Ην μὲ τοίνυ ἅ δικαίυ πολίτυ τότε δεῖξαι πᾶσιν, εἴ τ τότων εἶχεν ἄμεινον, μὴ νῦ ὀπτιμᾶν. Ο μὲ σύμβυλ ὴ ὁ συκοφάντης, οὐ σὲ τῶν ἄλλων σὲν ἐοικότες, οὐ τότῳ πλεῖσον ἀλλήλων διαφέρυσιν. Ο μὲ πρὸ τ πραγμάτων γνώμην ἀποφαίνετα, ὴ δίδωσιν αὐτὸν ὑπεύθυνον τοῖς πειθομένοις, τῇ τύχῃ, τοῖς καιροῖς, τῷ βουλομένῳ· ὁ δὲ, σιγήσας ἡνίκ ἔδει λέγειν, ἂν τ δύσκολον συμβῇ, τῦτο βασκαίνει. Ην μὲ

οὖν,

dum vicissim dent & accipiant. Legati, Demosthenes Demosthenis Fil. Pæanienſis, Hyperides Cleandri Fil. Sphetius, Mneſithides Antiphanis Fil. Phrearrhius, Democrates Sophili Fil. Phlyenſis, Callæſchrus Diotimi Fil. Cothocides.

56. Hoc igitur rerum Thebanarum erat principium, hic primi temporis ſtatus: priùs enim civitates cæteræ iſtorum dolis adductæ, odio, ſimultate, & graviſſimis ſuſpicionibus flagrabant. Hoc autem decreto periculum, civitati jam tum impendens, nubis ad inſtar, diſſipatum erat & depulſum. Et quidem juſtum decuit civem, ſiquid meliùs nôrat tunc exponere, non ea quæ geſta ſunt nunc culpare. Suaſor enim & delator, cùm in nullâ aliâ re ſimiles ſunt, tum in hâc maxime inter ſe diſſentiunt: alter enim, antequam res geſtæ ſint, conſilium exponit; & rationem reddendam iis, quibus perſuadet, fortunæ, temporibus, cuicunque demum libuerit, in ſe ſuſcipit: alter autem ſilentio, tum, cùm loqui deceret, uſus, ſiquid pòſt acerbius accidat, criminatur. Iis autem tempo-

οὖν, ὅσῳ εἶπον, ἐκεῖνος ὁ καιρὸς τοῦ γε φρονίμου ἀνδρὸς τῆς πόλεως, καὶ τῶν δικαίων λόγων. Ἐγὼ δὲ τοσαύτῃ ὑπερβολῇ ποιούμενος, ὥστε ἂν νῦν ἔχῃ τις δεῖξαί τι βέλτιον, ἢ ὅλως εἴ τι ἄλλο σοὶ πλὴν ὧν ἐγὼ προειλόμην, ἀδικεῖν ὁμολογῶ. Εἰ γὰρ ἐθ' ὅ τις νῦν ἐώρακεν ὁ συμβήσεσθαι ἂν τότε προσεχθέν, τοῦτ' ἐγώ φημι δεῖν ἐμὲ μὴ λαθεῖν· εἰ δὲ μήτ' ὄντι, μήτε νῦν, μήτ' ἂν εἰπεῖν ἔχοι μηδεὶς μηδέπω καὶ τήμερον, τί ἂν σύμβουλον ἐχρῆν ποιεῖν; ὃ τῶν φαινομένων καὶ ὄντων τὰ κράτιστα ἑλέσθαι; Τοῦτο τοίνυν ἐποίησα, τοῦ κήρυκος ἐρωτῶντος, Αἰσχίνη, Τίς ἀγορεύειν βούλεται; οὐ Τίς αἰτιάσασθαι προεῖπεν τῶν παρελθόντων, οὐδὲ Τίς ἐγγυᾶσθαι τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι; Σοῦ δ' ἀφώνου κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καθημένου, ἐγὼ παρελθὼν ἔλεγον. Ἐπειδὴ δὲ οὐ τότε, ἀλλὰ νῦν δεῖξον, εἰπέ· τίς ἡ λόγος, ὅντινα ἐχρῆν εὑρεῖν,

temporibus, ut jam dixi, viro opus erat prudenti, qui & de Reipublicæ commodo & de consiliis veris & tempestivis esset sollicitus. Ego verò hæc ita per exuperationem protuli, ut si quis vel nunc denique melius aliquid possit ostendere, aut prorsus si quid aliud, præter ea quæ ipse statui & feci, sequi licuerit, me in culpâ fuisse confitear. Si quid enim est quod nunc quisquam civitati iis temporibus si factum fuisset, profuturum videat, hoc, inquam, me præterire non oportuit. Sin autem neque est tale aliquid, neque fuit, neque ab aliquo ne hodierno etiam die proferri potest, quid suaforem facere oportebat, nisi eorum optima, quæ ei in promptu atque potestate fuisse videbantur, deligere & sequi? Hoc igitur feci, Æschine, cùm præco prodiens clamitaret, *Quis concionari vult?* non *Quis præterita criminari*, aut *Quis de futuris spondere vult?* Tu verò cùm in concionibus eo tempore mutus & taciturnus sederes, ego prodibam & concionabar. Quoniam autem nihil tum protulisti, nunc saltèm ostende, Quodnam consilium, quod à me excogitari

εὑρεῖν, ἢ καιρὸς συμφέρων, ὑπ' ἐμοῦ παρελείφθη τῇ πόλει; τίς δὲ συμμαχία; τίς προῆξις ἐφ' ἣν μᾶλλον ἔδει με ἀναγαγεῖν τοτοσί;

νζ'. Ἀλλὰ μὴν, ὃ μὲ παρελυθρὸς ἀεὶ πᾶσιν ἀφεῖ ἢ ἐσθεὶς ὡς τότε προπέπονεν ἁπάντων βιβλίον· τὸ δὲ μέλλον, ἢ τὸ παρὸν, τὴ δ' συμβάλλ ταξιν ἀπαιτεῖ. Τότε τοίνυν τὰ μὲ ἔμελλεν, ὡς ἐδόκει, τὰ δεινῶν, τὰ δ' ἤδη παρῶν· ἐν οἷς τὴ προαιρέσιν μὲ σκόπει τὴ πολιτείας, μὴ τὰ συμβαίνοντα συκοφάντει. Τὸ μὲ γὰ πέρας, ὡς ἂν ὁ Δαίμων βουληθῇ, πᾶσι γίγνε· ἡ δὲ προαίρεσις αὐτὴ τὴ δ' συμβάλλ ἀφ' ἑνὸς ἑκάστου λοῖ. Μὴ δὴ τοῦτο ὡς ἀδίκημα ἐμοὶ θῇς, εἰ κρατήσας στυέβου Φιλίππῳ τὴ μάχην· ἐν γὰ τῷ Θεῷ τὸ τότε τέλος ἦν, οὐκ ἐν ἐμοί. Ἀλλ' ὡς ἐχ ἅπαντα ὅσα ἐν ἦν κατ' ἀνθρώπινον λογισμὸν εἰλόμην, ἢ δικαίως ταῦτα ἢ ὀπιμελῶς ἐπροξα, ἢ φιλοπόνως ὑπὲρ δυνάμιν, ἢ ὡς ἐ καλὰ ἢ τ πόλεως ἄξια πράγματα ἐπεσκεψάμην, ἢ ἀναλκῆα· ταῦτά μοι δεῖξον, ἢ τότ

gitari debuit, quænam civitati commoda opportunitas à me est omissa? Quænam porrò societas, quæ *alia aliqua* res ad quam potiùs hi à me erant cohortandi.

57. At profectò res præteritæ ab omnibus semper negliguntur, neque de iis quisquam consultat. De futuris autem aut præsentibus statuere, partes sunt atque officium suasoris. Eo igitur tempore calamitatum quidem aliæ (utì videbatur) futuræ erant, aliæ autem jam instabant: in quibus meam pro civitate operam & consilium perpende, ne eventus rerum criminare. Rerum enim omnium, quemadmodum Deo videtur, fit eventus; ipsa verò consilii ratio mentem suasoris declarat. Ne me in culpâ ponas, quòd prælio victor fuerit Philippus: illius enim prælii exitus à Deo, non à me pendebat. Sed ostende vel quòd non omnia, quæ humanâ prudentiâ provideri poterant, delegerim, eaque summâ cum æquitate & curâ, & vehementi ac penè supra vires industriâ perfecerim; vel quòd res honestas, necessarias, Reique publicæ utiles non instituerim: hæc (*inquam*) ostende, & tunc

τότ' ἤδη κατηγόρει μου. Εἰ δ' ὁ συμβὰς σκηπὸς, ἢ χειμὼν, μὴ μόνον ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μείζων γέγονε, τί χρὴ ποιεῖν; ὥσπερ ἂν εἴ τις ναύκληρον πάντ' ὀπὶ σωτηρίᾳ παρέξαντα, καὶ πᾶσι κατασκευάσαντα τὸ πλοῖον, ἀφ' ὧν ἐπελάμβανε σωθήσεσθαι· εἶτα χειμῶνι χρησάμενον, ἢ πονησάντων αὐτῷ τῶν σκευῶν, ἢ καὶ συντριβέντων ὅλως, τῆς ναυαγίας αἰτιῶτο. Αλλ' οὔτε ἐκυβέρνων τἰὼ ναυῶ, φήσειεν ἄν· ὥσπερ οὐδὲ ἐστρατήγουν ἐγὼ, οὔτε τῆς τύχης κύριος ἦν, ἀλλ' ἐκείνη τῶν πάντων. Αλλ' ἐκεῖνο λογίζου, καὶ ὅρα· εἰ μὴ Θηβαίων ἡμῖν ἀγωνιζομένοις οὕτως εἵμαρτο παρᾶξαι, τί χρὴ παρασδοκᾶν, εἰ μηδὲ τούτους ἔχομεν συμμάχους, ἀλλὰ Φιλίππῳ παρεσκεύαστο, ὥσπερ οὖν τότ' ἐκεῖνος πάσας ἀφῆκε φωνάς; Καὶ εἰ νῦν τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν ἀπὸ τῆς Αττικῆς τῆς μάχης γεγενημένης, τοσοῦτος κίνδυνος καὶ φόβος παρεῖχε τὴν πόλιν, τί ἂν, εἴπου τὴν χώραν

tunc denique me incusa. Sin autem ea calamitas, fulmini quodammodo similis aut procellæ, non vos tantùm, sed Græcos etiam omnes perculit & consternavit, quid facere oportet? *Mecum enim agis, Æschine*, veluti si quis naviculario, cùm jam omnia quæ ad salutem *sarcinarum* conducere videbantur fecerit, eamque rebus omnibus, quibus servari posse arbitratus est, instruxerit atque adornârit, postea coortâ tempestate agitatum, instrumentis vi procellæ labefactis aut penitus contritis, naufragii accuset. Sed neque navem gubernavi, dicat ille; uti neque ego exercitum: neq; enim ego fortunæ, sed illa omnibus dominatur. Sed illud vide, quæso, & perpende: si quidem nos, qui Thebanos prœlii socios habebamus, ad hoc faciendum à fato destinati fuimus, quid expectandum fuit, si neque ii nobis in belli societatem venissent, sed à Philippi partibus stetissent; quod ut evenire, omni ille contentione eos hortabatur? Quòd si, cùm pugna tridui itinere ab Atticâ committeretur, tantus terror & periculum civitati imminebat, quid, si in ipsâ

Atticæ

χώρας ταὐτὸ τοῦτο πάθος συνέβη, προσδοκῆσαι χρῆν; Ἀρ' οἴεσθε ὅπου νῦν μὲ φήναι, συνελθεῖν, ἀναπνεῦσαι; πολλὰ μία ἡμέρα καὶ δύο καὶ τρεῖς ἔδοσαν τι εἰς σωτηρίαν τῇ πόλει. Τότε δὲ οὐκ ἄξιον εἰπεῖν, ἃ γε μηδὲ πεῖραν ἔδωκε θεῶν τινα εὐνοία, καὶ τὸ προβαλέσθαι τὴν πόλιν ταύτην τὴν συμμαχίαν, ἧς σὺ κατηγορεῖς.

Νή. Ἐπὶ δὲ ταυτὶ πάντα μοι τὰ πολλὰ πρὸς ὑμᾶς, Ἄνδρες Δικασταί, καὶ τὰς προειρημένας ἔξωθεν καὶ ἀκροωμένας. Ἐπὶ πρός γε τοῦτον αὐτὸν τὸν κατάπτυστον, βραχὺς καὶ σαφὴς ἐμοὶ λόγος. Εἰ μὲν γὰρ ἦν σοι προβήλα τὰ μέλλοντα, Αἰσχίνη, μόνῳ τῶν ἄλλων, ὅτε ἐβουλεύετο ἡ πόλις περὶ τούτων, τότε ἔδει προλέγειν· εἰ δὲ μὴ προῄδεις, τὴν αὐτῆς ἀγνοίας ὑπεύθυνος ἦν τοῖς ἄλλοις. Ὥστε τί μᾶλλον ἐμοῦ σὺ ταῦτα κατηγορεῖς, ἢ ἐγὼ σοῦ; τοσούτου γὰρ ἀμείνων ἐγώ σου πολίτης γέγονα εἰς αὐτὰ ταῦτα ἃ λέγω, (καὶ οὔπω περὶ τῶν ἄλλων διαλέγομαι) ὅσον ἐγὼ μὲν ἔδωκα ἐμαυτὸν εἰς τὰ πᾶσι δοκοῦντα συμφέρειν, σὺ δὲ εἰς

Atticæ regione hic idem miſerabilis caſus obtigiſſet, expectandum cenſetis? Anne *arbitramini nos* ſtare potuiſſe, aut congredi, aut reſpirare? Multum dies unus & alter & tres civitatis noſtræ ſaluti contulerunt. Non verò æquum eſt, ut de iis dicam, quæ populus Dei alicujus benevolentiâ & utiliſſimâ illâ ſocietate, quam tu ita criminaris, fretus & munitus, nunquam experiebatur.

58. Hæc verò omnia, quæ pluribus diſſerui, ad vos, Judices, dicta velim, iiſque qui extra circumſtant auditoribus. Iſti enim homini impuriſſimo, brevis admodum & perſpicua ſuffecit oratio. Si enim tibi ſoli ex omnibus, Æſchine, futura tum fuiſſent prævisa, cùm de iis conſultaret civitas, oportuit te ut ea nobis prædiceres: ſin autem non fuiſſent prævisa, eidem ignorantiæ, ac cæteri, es obnoxius. Quare quid eſt quòd tu potiùs me accuſes, quàm ego te? Hoc enim te præſtantiorem civem in iis ipſis quæ dixi (non enim de cæteris loquor) me exhibui, eò quòd iis, quæ omnium opinione commoda videbantur, operam navarem, nullum periculum

οὐδένα κίνδυνον ὀκνήσας ἴδιον, οὐδ' ὑποπτολογισάμενος. Σὺ δὲ οὔτε ἕτερα εἶπες βελτίω τούτων, (οὐ γὰρ ἂν τούτοις ἐχρῶντο) οὔτε εἰς ταῦτα χρήσιμον σεαυτὸν παρέσχες. Ὅσῳ δ' ἂν ὁ φαυλότατος καὶ δυσμενέστατος ἄνθρωπος ποιήσῃ τῇ πόλει, τοῦτο πεποίηκας, ὅτι τοῖς συμβᾶσιν ἐξήτασας. Καὶ ἅμα Αἰσχράτους μὲν Νάξῳ, καὶ Ἀριστόλαος μὲν Θάσῳ, οἳ καθάπαξ ἐχθροὶ τῆς πόλεως, τοὺς Ἀθηναίων κρίνουσι φίλους, καὶ Ἀθηναίοις Αἰσχίνης Δημοσθένους κατηγορεῖ. Καί τοι ὅτῳ τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀτυχήματα εὐδοκιμεῖν ἀπέκειτο, ὀλωλέναι μᾶλλον ὅτος ὅτι δίκαιος ἢ κατηγορεῖν ἑτέρου. Καὶ ὅτῳ συμπονοῦσιν οἱ αὐτοὶ καιροὶ καὶ τοῖς τῆς πόλεως ἐχθροῖς, οὐκ ἔνι τοῦτον εὔνουν εἶναι τῇ πατρίδι. Δηλοῖς δὲ ἐξ ὧν ζῇς, καὶ ποιεῖς, καὶ πολιτεύῃ, καὶ πάλιν ὃ πολιτεύῃ. Περίεσταί τι τοῖς ὑμῖν δοκοῦσιν συμφέρειν; ἄφωνος Αἰσχίνης· ἀντέκρουσέ τι τῷ γέγονεν οὗ οὐκ ἔδει; πάρεσιν Αἰσχίνης· ὥσπερ τὰ

lum refugerem, nulliusque discriminis privati rationem haberem. Tu verò neque alia hisce meis meliora dixisti (non enim his usi essent) neque in his te commodum aut utilem ullo modo præbuisti. Quod verò improbissimus quisque & civitati infensissimus fecisset, id in iis quæ accidebant compertus es fecisse. Et simul in Naxo Aristratus & in Thasso Aristolaüs, qui ambo civitati nostræ unà adversantur, amicos Atheniensium in judicium vocant; Demosthenem autem Athenis accusat Æschines. Et sanè qui in rerum adversarum, quæ Græcis impendebant, eventu spem ipse repositam habet sui nominis illustrandi, iste dignior est qui morte mulctetur, quàm qui alium accuset. Et cui eadem, ac civitatis hostibus, profuerunt tempora, is nequit esse benevolo in patriam animo. Hoc autem nobis ostendis ex vitæ tuæ instituto, ex iis quæ facis, ex iis quæ in Republ. tractas & non tractas. Proceditne aliquid vobis ex sententiâ? mutus Æschines. Ceciditne incommodè aliquid, & contigit quale non oportebat? præstò adest Æschines. Uti

rupta

τὰ ῥήγματα, ἢ τὰ σπάσματα, ὅταν τι κακὸν τὸ σῶμα λάβῃ, τότε κινεῖται.

νθ'. Ἐπειδὴ δὲ πολὺς τοῖς συμβεβηκόσιν ἔγκειται, βούλομαί τι καὶ παράδοξον εἰπεῖν. Καί μοι, πρὸς Διὸς καὶ Θεῶν, μηδεὶς τὸ ὑπερβολὴν θαυμάσῃ, ἀλλὰ μετ' εὐνοίας ὧν λέγω θεωρησάτω. Εἰ γὰρ ἦν ἅπασι προδηλα τὰ μέλλοντα γενήσεσθαι, ἃ προήδεσαν πάντες, ἃ σὺ προύλεγες, Αἰσχίνη, καὶ διεμαρτύρω βοῶν καὶ κεκραγὼς ὡς ἀλλ' ἐφθέγξω, ἀλλ' ὅπως ἀποστατέον τῇ πόλει τούτων ἦν, εἴθ' ἡ δόξης, ἢ προγόνων, ἢ ἔτ' μέλλοντος αἰῶνος εἶχε λόγον. Νῦν μὲν γὰρ ἀποτυχεῖν δοκεῖ τὰ πράγματα, ὃ πᾶσι κοινόν ἐστιν ἀνθρώποις, ὅταν τῷ Θεῷ ταῦτα δοκῇ. Τότε δ' ἀξιῶσα προστάναι τῶν ἄλλων, εἶτα ἀποστᾶσα τούτου, Φιλίππῳ προδεδωκέναι πάντας ἂν ἔχειν αἰτίαν. Εἰ δὲ ταῦτα πράττοιτο ἀκοντί, περὶ ὧν ὁτιοῦν κίνδυνον ὑπενεγκὼν ἢ ὑπέμεινεν ἢ προγόνοι, τίς ἂν κατέπυσεν ἄν σε, μὴ γὰρ τὴν πόλεως

rupta & convulsa, siquâ valetudine prematur corpus, tum denique moventur ac concitantur.

59. Quoniam verò rei eventum ita vehementer insectatur, dicam quiddam, quod fortè incredibile videatur & mirandum. Sed vos per Jovem Deosque cæteros obtestor, nequis hanc meam in dicendo exuperationem miretur, sed amicè ac benevolè verba mea perpendat. Si enim omnibus futura fuissent manifesta, si providissent omnes, tuque, Æschine, prædixisses, cum clamore & vociferatione Deos hominesque contestans, qui ne verbum quidem locutus es; ne sic quidem civitati ab his *institutis* desistendum erat, si quidem aut gloriæ aut majorum aut futuri seculi rationem haberet. Nunc quidem nihil aliud dici potest, quàm quòd propositis rebus frustrata sit, quod omnibus est commune ubi Deus ita voluerit. Quæ verò tunc principatum in alios sibi vendicabat, si ab his postea institutis desciverit, Græcos omnes Philippo tradendi crimen subiisset. Si enim sine contentione aut pugnâ ea Philippo remisissent, pro quibus cujuscunque periculi laborem sustinuerunt majores, quis non te (non enim me dicam aut civitatem)

πόλεώς γε, μηδ' ἐμοῦ; Τίσι δ' ὀφθαλμοῖς τοὺς Διὸς ἐωρῶμεν ἂν τοὺς εἰς τὴν πόλιν ἀνθρώπους ἀφικνουμένους, εἰ τὰ μὲν πράγματα εἰς ὅσον νυνὶ τρέπεται, ἡγεμὼν δὲ ὁ κύριος ἡρέθη Φίλιππος ἁπάντων, τὸ δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ γενέσθαι ταῦτα ἀλλοτρίοις ἡμῖν ἢ οἷς πεποιημένοις; καὶ ταῦτα μηδεπώποτε τῆς πόλεως ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἀσφάλειαν ἄδοξον μᾶλλον, ἢ τὸ ὑπὲρ τῶν καλῶν κίνδυνον ἡρημένης. Τίς γὰρ οὐκ οἶδεν Ἑλλήνων, πίς δὲ βαρβάρων, ὅτι ὁ τῶν Θηβαίων, ὁ τῶν ἔτι τούτων τοτέρων ἰσχυρῶν γενομένων Λακεδαιμονίων, ὁ τῶν Περσῶν βασιλέως, μὴ πολλῆς χάριτος τοῦτ' ἂν ἀσμένως ἐδόθη τῇ πόλει, ὅ, τι βούλοιτο λαβοῦσι, καὶ τὰ ἑαυτῆς ἐχούσῃ, ὃ κελεύσειεν ποιοῦν, καὶ ἐᾶν ἕτερον τῶν Ἑλλήνων προεστάναι; Ἀλλ' οὐκ ἦν ταῦτα (ὡς ἔοικε) τοῖς Ἀθηναίοις πάσια, οὐδ' ἀνεκτά, οὐδ' ἔμφυλα, οὐδ' ἐδυνήθη πώποτε τὴν πόλιν οὐδεὶς οὐκ παντὸς μὲν χρόνου πᾶσαι τοῖς ἰσχύσι μᾶλλον, μὴ δίκαια δὲ πράττουσι, προσθεμένην ἀσφαλῶς δουλεύειν. Ἀλλ' ἀγωνιζομένην περὶ τοιούτων, καὶ τιμῆς, καὶ δόξης, κινδυνεύουσα

civitatem) aſpernaretur & conſputaret? Quibus verò (per Jovem) oculis homines ad urbem noſtram profectos intueremur, ſi res eò, quò nunc ſunt, fuiſſent redactæ, ſi Dominus omnium conſtitueretur Philippus, Græcorum verò reliqui ſine nobis omni ſtudio, ne id fieret, contenderent: præſertim cùm hæc noſtra civitas omni ſuperiori memoriâ pericula pro honeſtis rebus ſuſcepta inglorio & turpi otio prætulerit. Quis enim Græcorum, quis Barbarorum ignorat, Thebanos, quique ante eos potentiſſimi erant Lacedæmonios, Perſarum etiam Regem hoc libenter impertituros, ut hujuſmodi otio frueretur, ut quicquid voluerit acciperet, ſuumque jus obtineret Civitas; etiam gratias ei debituros, ſi modò imperio obſequeretur, principatumque Græciæ alteri condonaret. Sed hæc Athenienſibus non ferenda videbantur, neque patriis inſtitutis aut inſitæ virtuti conſentanea. Neque quiſquam ex omni ætatum memoriâ hoc unquam civitati noſtræ perſuadere poterat, ut potentibus Tyrannis, iniqua atque injuſta facientibus, ſubdita ſerviret; ſed pro dignitate, progloriâ ſuâ, atque exiſtimatione,

κινδυνεύσασι πάντα τὸν ἀγῶνα ἀμφοτέρωις ἐτελέσατε. Καὶ ταῦτα ἅπα-
σιν ἀνθρώποις τὰ τοιαῦτα σεμνὰ καὶ θαυμάσια τοῖς ἡμετέροις ἤθεσιν ὑμεῖς ὑπελάμβα-
νετε εἶναι, ὥστε καὶ τῶν προγόνων τοὺς ταῦτα πράξαντας μᾶλλον
ἐπαινέσαι, εἰκότως. Τίς γὰρ οὐκ ἂν ἀγάσαιτο τὴν ἀνδρῶν ἐκείνων τὴν
ἀρετῆς, οἳ καὶ τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν ὑπέμειναν εἰς τὰ
τριήρεις ἐμβάντες, ὑπὲρ ἧς μὴ δὲ κελευόμενον ποιῆσαι· τὴν μὲν
ταῦτα συμβουλεύσαντα Θεμιστοκλέα θαλάττην ἐλόμενοι, τὸν δὲ
ὑπακούειν τοῖς ἐπιταττομένοις ἀποφηνάμενον Κυρσίλον κατα-
λιθώσαντες, ἕνα μόνον αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες αἱ ὑμέτεραι τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ. Οὐ γὰρ ἐζήτουν οἱ τότε Ἀθηναῖοι ἥντινα ῥήτορα, ἥντι-
στρατηγὸν, δι' ὅτου δουλεύσουσιν εὐτυχῶς· ἀλλ' οὐδὲ ζῆν ἠξίουν,
εἰ μὴ μετ' ἐλευθερίας αὐτοῖς ἐξέσται τοῦτο ποιεῖν. Ἡγεῖτο γὰρ
αὐτῶν ἕκαστος, οὐχὶ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ μόνον γεγενῆσθαι, ἀλλὰ
καὶ τῇ πατρίδι. Διαφέρει δέ τι; ὅτι ὁ μὲν τοῖς γονεῦσι μόνον γε-
γενῆσθαι νομίζων, τὸ τε εἱμαρμένον καὶ τὸ αὐτόματον θανάτου φεύ-
γει· ὁ δὲ καὶ τῇ πατρίδι, ὑπὲρ ἧς μὴ ταύτην ὀφείλειν δουλεύουσαν,

ἀποθνήσκει

omni in tempore dimicavit. Et vos quidem gesta ea ita præclara patriisque moribus consentanea judicatis, ut majores vestros, qui ea fecerint, omni prædicatione laudetis: meritò sanè. Quis enim illorum Heroum fortitudinem non miraretur, qui solum patrium atque Urbem relinquere sustinentes, ne barbarorum jussis obsequerentur, triremes conscendebant: atque hujus quidem consilii autorem Themistoclem imperatorem creabant; Cyrsilum autem, qui imperantibus parendum esse censuit, lapidibus obruebant, utì & insuper illius conjugem vestræ uxores. Non enim Oratorem aut Ducem, cujus operâ jucundè & citra tristitiam servirent, Athenienses quærebant; sed neque vivendum sibi, nisi cum libertate, judicabant. Eorum enim unusquisque non tantùm patri suo aut matri, sed patriæ natum se fuisse putabat. Quid verò interest? qui parentibus solùm se natum arbitratur, mortem fortuitam aut à fato destinatam expectat; qui verò patriæ, ne eam in servitutem redactam videat, mori satius arbitratur; & contume-

liam

ἀποθνήσκειν ἐθελήσει, καὶ φοβερωτέρας ἡγήσεται τὰς ὕβρεις καὶ τὰς ἀτιμίας, ἃς ὁ δουλευούσῃ τῇ πόλει φέρειν ἀνάγκη.

ξ'. Εἰ μὲ τοίνυν τοῦτ' ἐπεχείρουν λέγειν, ὡς ἐγὼ παρήγαγον ὑμᾶς ἄξια τῶν παρόντων φρονεῖν, οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν εἰκότως ὠργίσθη μοι. Νῦν δ' ἐγὼ μὲν ὑμετέρας τὰς τοιαύτας παρασκευάς ἀποφαίνω, καὶ δείκνυμι ὅτι καὶ παρ' ἐμοῦ τοῦτ' εἶχε τὸ φρόνημα ἡ πόλις. Τῆς μέντοι Φλακωνίας, τῆς ἐφ' ἑκάστοις τοῖς πεπραγμένοις, καὶ ἐμαυτῷ μετεῖναί φημι. Οὗτος δὲ τῶν ὅλων κατηγόρων, ὁ κελεύων ὑμᾶς ἐμοὶ πικρῶς ἔχειν, ὡς φόβων καὶ κινδύνων αἰτίῳ τῇ πόλει γεγενημένῳ, τῆς μὲ εἰς τὸ παρὸν τιμῆς ἐμὲ ἀποστερῆσαι γλίχεται, τὰ δ' εἰς ἅπαντα τὸν λοιπὸν χρόνον ἐκκόψαι ὑμῶν ἀφαιρεῖται. Εἰ γὰρ ὡς ὁ τὰ βέλτιστα ἐμοῦ πολιτευσαμένου τοῦδ' καταψηφιεῖσθε, ἡμαρτηκέναι δόξετε, ὁ τῆς τύχης ἀγνωμοσύνῃ τὰ συμβάντα παθεῖν. Αλλ' οὐκ ἔστιν,

liam ignominiamque, quas in civitate mancipatâ atque oppreſſâ neceſſe eſt perferat, *omni morte* graviores æſtimabit.

60. Si igitur meo hortatu vos perſuaſos eſſe jactâſſem, ut proavis veſtris aliquid dignum moliremini; meritò quidem unuſquiſque me poſſet reprehendere, *atque arrogantiæ accuſare*. Nunc autem veſtra ipſorum conſilia produco, civitatemque ante mea tempora de iiſdem rebus cogitâſſe oſtendo: quibus quidem in adminiſtrandis & mihi aliquam partem fuiſſe *ſine arrogantiâ* dixerim. At verò iſte, dum omnes meas res geſtas pariter exagitat, hortaturque vos acri in me eſſe animo, quaſi quidem omnium timorum ac diſcriminum, qnibus hæc civitas verſata eſt, ego autor extiterim; *iſte, inquam*, tum honore eo quem adeptus ſum in præſens ſpoliare, tum in poſterum tempus veſtris omnium præconiis privare me exoptat. Si enim Cteſiphontem condemnabitis, quoniam ego non optimas res geſſerim, non iniquitati Fortunæ calamitatem quâ involuti eſtis debere, ſed vos ipſos in culpâ eſſe videbimini. Verùm

ϗ ὅρκους δοῦναι, ϗ λαβεῖν. Πρέσβεις, Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς, Ὑπερείδης Κλεάνδρου Σφήττιος, Μνησιθείδης Ἀντιφάνους Φρεάρριος, Δημοχάρης Σωφίλου Φλυεύς, Καλλαίσχρος Διοτίμου Κοθωκίδης.

νϛ'. Αὕτη τοῖς Θηβαίοις ἐγένετο πραγμάτων ἀρχὴ, ϗ κατάστασις τοιαύτη· τὰ μὲν τότων, εἰς ἔχθραν, ϗ μῖσος, ϗ ἀπιστίαν τῶν πόλεων ὑπηλμένων ἐκ τότων. Τοῦτο τὸ ψήφισμα τότε τῇ πόλει προσῆκτο κίνδυνον ὀφελῆσαι ἐποίησεν, ὥσπερ νέφος. Ἦν μὲν γὰρ δικαίως πολίτης τότε δεῖξαι πᾶσιν, εἴ τι τούτων εἶχεν ἄμεινον, μὴ νῦν ἐπιμανῶν. Ὁ μὲν σύμβουλος ϗ ὁ συκοφάντης, οὐδενὶ τῶν ἄλλων ὁδὲν ἐοικότες, ἐν τούτῳ πλεῖστον ἀλλήλων διαφέρουσιν. Ὁ μὲν γὰρ περὶ τῶν πραγμάτων γνώμην ἀποφαίνεται, ϗ δίδωσιν αὐτὸν ὑπεύθυνον τοῖς πειθομένοις, τῇ τύχῃ, τοῖς καιροῖς, τῷ βουλομένῳ· ὁ δὲ, σιγήσας ἡνίκ' ἔδει λέγειν, ἂν τι δύσκολον συμβῇ, τοῦτο βασκαίνει. Ἦν μὲν οὖν,

dum vicissim dent & accipiant. Legati, Demosthenes Demosthenis Fil. Pæanienſis, Hyperides Cleandri Fil. Sphetius, Mnesithides Antiphanis Fil. Phrearrhius, Democrates Sophili Fil. Phlyenſis, Callæschrus Diotimi Fil. Cothocides.

56. Hoc igitur rerum Thebanarum erat principium, hic primi temporis ſtatus: priùs enim civitates cæteræ iſtorum dolis adductæ, odio, ſimultate, & graviſſimis ſuſpicionibus flagrabant. Hoc autem decreto periculum, civitati jam tum impendens, nubis ad inſtar, diſſipatum erat & depulſum. Et quidem juſtum decuit civem, ſiquid meliùs nôrat, tunc exponere, non ea quæ geſta ſunt nunc culpare. Suaſor enim & delator, cùm in nullâ aliâ re ſimiles ſunt, tum in hâc maximè inter ſe diſſentiunt: alter enim, antequam res geſtæ ſint, conſilium exponit; & rationem reddendam iis, quibus perſuadet, fortunæ, temporibus, cuicunque demum libuerit, in ſe ſuſcipit: alter autem ſilentio, tum, cùm loqui deceret, uſus, ſiquid pòſt acerbius accidat, criminatur. Iis autem tempo-

οὖν, ὅπερ εἶπον, ἐκεῖνον ὁ καιρὸς τοῦ γε φρονίζοντος ἀνδρὸς τῆς πόλεως, καὶ τῶν δικαίων λόγων. Ἐγὼ δὲ τοσαύτην ὑπερβολὴν ποιοῦμαι, ὥστε ἂν νῦν ἔχῃ τις δεῖξαί τι βέλτιον, ἢ ὅλως εἴ τι ἄλλο σὺ μᾶλλον πλὴν ὧν ἐγὼ προειλόμην, ἀδικεῖν ὁμολογῶ. Εἰ γὰρ ἐὰν ὅ τις νῦν εὑρὼν εἶπεν ὃ συμβαίνειν ἂν τότε προσῆν, τοῦτ' ἐγώ φημι δεῖν ἐμὲ μὴ λαθεῖν· εἰ δὲ μήτ' ὄντι, μήτε ἐμοῦ, μήτ' ἂν εἰπεῖν ἔχοι μηδεὶς μηδέπω καὶ τήμερον, τί ἂν σύμβουλον ἐχρῆν ποιεῖν; ὃ τῶν φαινομένων καὶ ὄντων τὰ κράτιστα ἑλέσθαι; Τοῦτο τοίνυν ἐποίησα, τοῦ κήρυκος ἐρωτῶντος, Αἰσχίνη, Τίς ἀγορεύειν βούλεται; οὐ Τίς αἰτιάσασθαι προὶ τῶν παρεληλυθότων, οὐδὲ Τίς ἐγγυᾶσθαι τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι; Σοῦ δ' ἀφώνου κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καθημένου, ἐγὼ παρελθὼν ἔλεγον. Ἐπειδὴ δὲ οὐ τότε, ἀλλὰ νῦν δεῖξον, εἰπέ· τίς ἡ λόγος, ὅντινα ἐχρῆν εὑρεῖν,

temporibus, ut jam dixi, viro opus erat prudenti, qui & de Reipublicæ commodo & de consiliis veris & tempestivis esset sollicitus. Ego verò hæc ita per exuperationem protuli, ut siquis vel nunc denique melius aliquid possit ostendere, aut prorsus siquid aliud, præter ea quæ ipse statui & feci, sequi licuerit, me in culpâ fuisse confitear. Siquid enim est quod nunc quisquam civitati iis temporibus si factum fuisset, profuturum videat, hoc, inquam, me præterire non oportuit. Sin autem neque est tale aliquid, neque fuit, neque ab aliquo ne hodierno etiam die proferri potest, quid suasorem facere oportebat, nisi eorum optima, quæ ei in promptu atque potestate fuisse videbantur, deligere & sequi? Hoc igitur feci, Æschine, cùm præco prodiens clamitaret, *Quis concionari vult?* non *Quis præterita criminari*, aut *Quis de futuris spondere vult?* Tu verò cùm in concionibus eo tempore mutus & taciturnus sederes, ego prodibam & concionabar. Quoniam autem nihil tum protulisti, nunc saltèm ostende, Quodnam consilium, quod à me excogitari

εὑρεῖν, ἢ καιρὸς συμφέρων, ὑπ' ἐμοῦ παρελείφθη τῇ πόλει; τίς δὲ συμμαχία; τίς παρασκευή; τίς δὲ συμμαχία; τίς παρασκευή; τίς παρασκευή; τίς παρασκευή

τότ' ἤδη κατηγόρει μου. Εἰ δ' ὁ συμβὰς σκηπτὸς, ἢ χειμὼν, μὴ μόνον ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μείζων γέγονε, τί χρὴ ποιεῖν; ὥσπερ ἂν εἴ τις ναύκληρον πάντ' ὀπὶ σωτηρίᾳ παρέξαντα, καὶ πᾶσι καταασκευάσαντα τὸ πλοῖον, ἀφ' ὧν ἐπελάμβανε σωθήσεσθαι· εἶτα χειμῶνι χρησάμενον, ὑπὸ πονησάντων αὐτῷ τῶν σκευῶν, ἢ καὶ συντριβέντων ὅλως, τῆς ναυαγίας αἰτιῷτο. Ἀλλ' οὔτε κυβέρνων τὴν ναῦν, φήσειεν ἄν· ὥσπερ οὐδὲ ἐγὼ, οὔτε τῆς τύχης κύριος ὢν, ἀλλ' ἐκείνη τῶν πάντων. Ἀλλ' ἐκεῖνο λογίζου, καὶ ὅρα· εἰ μὴ Θηβαίων ἡμῖν ἀγωνιζομένοις οὕτως εἴμαρτο παρεῖναι, τί χρὴ προσδοκᾶν, εἰ μηδὲ τούτους ἕξομεν συμμάχους, ἀλλὰ Φιλίππῳ προσθέντο, ὑπὲρ ὧν τότ' ἐκεῖνος πάσας ἀφῆκε φωνάς; Καὶ εἰ νῦν τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς τῆς μάχης γεγενημένης, τοσοῦτος κίνδυνος ἡ φόβος προέρχη τὴν πόλιν, τί ἂν, εἴπερ τὴν χώραν

tunc denique me incusa. Sin autem ea calamitas, fulmini quodammodo similis aut procellæ, non vos tantùm, sed Græcos etiam omnes perculit & consternavit, quid facere oportet? *Mecum enim agis, Æschine*, veluti si quis naviculario, cùm jam omnia quæ ad salutem *sarcinarum* conducere videbantur fecerit, eamque rebus omnibus, quibus servari posse arbitratus est, instruxerit atque adornârit, postea coortâ tempestate agitatum, instrumentis vi procellæ labefactis aut penitus contritis, naufragii accuset. Sed neque navem gubernavi, dicat ille; utì neque ego exercitum: neq; enim ego fortunæ, sed illa omnibus dominatur. Sed illud vide, quæso, & perpende: si quidem nos, qui Thebanos prœlii socios habebamus, ad hoc faciendum à fato destinati fuimus, quid expectandum fuit, si neque ii nobis in belli societatem venissent, sed à Philippi partibus stetissent; quod ut evenire, omni ille contentione eos hortabatur? Quòd si, cùm pugna tridui itinere ab Atticâ committeretur, tantus terror & periculum civitati imminebat, quid, si in ipsâ

Atticæ

χάρις ταὐτὸ τοῦτο παθος συνέβη, προσδοκῆσαι λέγω; Ἀρ' οἴεσθε ὅπι νῶν μὴ ἦναι, συνελθεῖν, ἀναπνεῦσαι; πολλὰ μία ἡμέρα καὶ δύο καὶ τρεῖς ἔδοσαν τι εἰς σωτηρίαν τῇ πόλει. Τότε δὲ οὐκ ἄξιον εἰπεῖν, ἃ γε μηδὲ πεῖραν ἔδωκε θεῶν τινὶ εὐνοία, καὶ τὸ προβαλέσθαι τὴν πόλιν ταύτῃ τὴν συμμαχίαν, ἧς σὺ κατηγορεῖς.

νή. Ἐπὶ δὲ ταῦτα πάντα μοι τὰ πολλὰ πρὸς ὑμᾶς, Ἄνδρες Δικασταί, καὶ τὰς προειρημένας ἔξωθεν καὶ ἀκροωμένους. Ἐπὶ πρὸς γε τοῦτον αὐτὸν τὸν κατάπτυστον, βραχὺς καὶ σαφὴς ἐξήρκει λόγος. Εἰ μὲν γὰρ σοὶ προὔθηκα τὰ μέλλοντα, Αἰσχίνη, μόνῳ τῶν ἄλλων, ὅτε ἐβουλεύετο ἡ πόλις περὶ τούτων, τότε ἔδει προλέγειν· εἰ δὲ μὴ προὔθηκας, τῶν αὐτῆς ἀγνοίας ὑπεύθυνος εἶ τοῖς ἄλλοις. Ὥστε πῶς μᾶλλον ἐμοῦ σὺ ταῦτα κατηγορεῖς, ἢ ἐγώ σου; τοσούτου γὰρ ἀμείνων ἐγώ σου πολίτης γέγονα εἰς αὐτὰ ταῦτα ἃ λέγω, (καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων δικαίως λέγομαι) ὅσον ἐγὼ μὲν ἔδωκα ἐμαυτὸν εἰς τὰ πᾶσι δοκοῦντα συμφέρειν, οὐδένα

Atticæ regione hic idem miserabilis casus obtigisset, expectandum censetis? Anne *arbitramini nos* stare potuisse, aut congredi, aut respirare? Multum dies unus & alter & tres civitatis nostræ saluti contulerunt. Non verò æquum est, ut de iis dicam, quæ populus Dei alicujus benevolentiâ & utilissimâ illâ societate, quam tu ita criminaris, fretus & munitus, nunquam experiebatur.

58. Hæc verò omnia, quæ pluribus disserui, ad vos, Judices, dicta velim, iisque qui extra circumstant auditoribus. Isti enim homini impurissimo, brevis admodum & perspicua suffecit oratio. Si enim tibi soli ex omnibus, Æschine, futura tum fuissent prævisa, cùm de iis consultaret civitas, oportuit te ut ea nobis prædiceres: sin autem non fuissent prævisa, eidem ignorantiæ, ac cæteri, es obnoxius. Quare quid est quòd tu potiùs me accuses, quàm ego te? Hoc enim te præstantiorem civem in iis ipsis quæ dixi (non enim de cæteris loquor) me exhibui, eò quòd iis, quæ omnium opinione commoda videbantur, operam navarem, nullum periculum

φέδένα κίνδυνον ὀκνήσας ἴδιον, οὐδ' ὑπολογισάμενος. Σὺ δὲ οὔτε ἕτερα εἶπες βελτίω τούτων, (οὐ γὰρ ἂν τούτοις ἐχρῶντο) οὔτε εἰς ταῦτα χρήσιμον φέδὲν σεαυτὸν παρέσχες. Ὅσῳ δ' ἂν ὁ φαυλότατος καὶ δυσμενέστατος ἄνθρωπος ποιήσαι τῇ πόλει, τοῦτο πεποιηκὼς, ὅτι τοῖς συμβᾶσιν ὠφέλησας. Καὶ ἅμα Λεύκτρατος ὁ Νάξῳ, καὶ Λεωσθένης ὁ Θάσῳ, οἳ καθάπαξ ἐχθροὶ τῆς πόλεως, τοὺς Ἀθηναίων κρίνουσι φίλους, καὶ Ἀθηναίοις Αἰσχίνης Δημοσθένους κατηγορεῖ. Καί τοι ὅτῳ τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀτυχήματα εὐδοκιμεῖν ἀπέκειτο, ἀπολωλέναι μᾶλλον ὅτου ἐστὶ δίκαιον ἢ κατηγορεῖν ἑτέρου. Καὶ ὅτῳ συνενηνόχασιν οἳ αὐτοὶ καιροὶ καὶ τοῖς τῆς πόλεως ἐχθροῖς, οὐκ ἔνι τοῦτον εὔνουν εἶ τῇ πατρίδι. Δηλοῖς δὲ ἐξ ὧν ζῇς, καὶ ποιεῖς, καὶ πολιτεύῃ, καὶ πάλιν ὃ πολιτεύῃ. Πεπράξεταί τι τῶν ὑμῖν δοκούντων συμφέρειν; ἄφωνος Αἰσχίνης· ἀντέχρυσέ τι ὧν γέγονεν οὗ οὐκ ἔδει; πάρεσιν Αἰσχίνης· ὥσπερ τὰ

lum refugerem, nulliuſque diſcriminis privati rationem haberem. Tu verò neque alia hiſce meis meliora dixiſti (non enim his uſi eſſent) neque in his te commodum aut utilem ullo modo præbuiſti. Quod verò improbiſſimus quiſque & civitati infenſiſſimus feciſſet, id in iis quæ accidebant compertus es feciſſe. Et ſimul in Naxo Ariſtratus & in Thaſſo Ariſtolaüs, qui ambo civitati noſtræ unà adverſantur, amicos Athenienſium in judicium vocant; Demoſthenem autem Athenis accuſat Æſchines. Et ſanè qui in rerum adverſarum, quæ Græcis impendebant, eventu ſpem ipſe repoſitam habet ſui nominis illuſtrandi, iſte dignior eſt qui morte mulctetur, quàm qui alium accuſet. Et cui eadem, ac civitatis hoſtibus, profuerunt tempora, is nequit eſſe benevolo in patriam animo. Hoc autem nobis oſtendis ex vitæ tuæ inſtituto, ex iis quæ facis, ex iis quæ in Republ. tractas & non tractas. Proceditne aliquid vobis ex ſententiâ? mutus Æſchines. Cecidítne incommodè aliquid, & contigit quale non oportebat? præſtò adeſt Æſchines. Uti

rupta

χόρας ταὐτὸ τοῦτο πάθος συμέβη, προσδοκῆσαι λέγω; Ἀρ' οἴεσθε ὅπη νῦν μὴ ζῆναι, συμελθεῖν, ἀναπνεῦσαι; πολλὰ μία ἡμέρα καὶ δύο καὶ τρεῖς ἔδοσαν τοῖς εἰς σωτηρίαν τῇ πόλει. Τότε δὲ οὐκ ἄξιον εἰπεῖν, ἃ γε μηδὲ πεῖραν ἔδωκε θεῶν τινὶ εὐνοία, καὶ τὸ προβαλέσθαι τὴν πόλιν ταύτῃ τὴν συμμαχίαν, ἧς σὺ κατηγορεῖς.

νη'. Εστι δὲ ταῦτα πάντα μοι τὰ πολλὰ πρὸς ὑμᾶς, Ανδρες Δικασταί, καὶ τοὺς προειρημένους ἔξωθεν καὶ ἀκροωμένους. Επὶ πρὸς γε τοῦτον αὐτὸν τὸν κατάπτυστον, βραχὺς καὶ σαφὴς ἐξήρκει λόγος. Εἰ μὲν γὰρ ἰδίᾳ σοι προῆλθε τὰ μέλοντα, Αἰσχίνη, μόνῳ τῶν ἄλλων, ὅτε ἐβουλεύετο ἡ πόλις περὶ τούτων, τότε ἔδει προλέγειν· εἰ δὲ μὴ προῆδες, τῆς αὐτῆς ἀγνοίας ὑπεύθυνος εἶ τοῖς ἄλλοις. Ωστε τί μᾶλλον ἐμοῦ σὺ ταῦτα κατηγορεῖς, ἢ ἐγώ σου; τοσούτῳ γὰρ ἀμείνων ἐγώ σου πολίτης γέγονα εἰς αὐτὰ ταῦτα ἃ λέγω, (καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων δὲ λέγομαι) ὅσον ἐγὼ μὲν ἔδωκα ἐμαυτὸν εἰς τὰ πᾶσι δοκοῦντα συμφέρειν, οὐδὲν

Atticæ regione hic idem miserabilis casus obtigisset, expectandum censetis? Anne *arbitramini nos* stare potuisse, aut congredi, aut respirare? Multum dies unus & alter & tres civitatis nostræ saluti contulerunt. Non verò æquum est, ut de iis dicam, quæ populus Dei alicujus benevolentiâ & utilissimâ illâ societate, quam tu ita criminaris, fretus & munitus, nunquam experiebatur.

58. Hæc verò omnia, quæ pluribus differui, ad vos, Judices, dicta velim, iisque qui extra circumstant auditoribus. Isti enim homini impurissimo, brevis admodum & perspicua suffecit oratio. Si enim tibi soli ex omnibus, Æschine, futura tum fuissent prævisa, cùm de iis consultaret civitas, oportuit te ut ea nobis prædiceres: sin autem non fuissent prævisa, eidem ignorantiæ, ac cæteri, es obnoxius. Quare quid est quòd tu potiùs me accuses, quàm ego te? Hoc enim te præstantiorem civem in iis ipsis quæ dixi (non enim de cæteris loquor) me exhibui, eò quòd iis, quæ omnium opinione commoda videbantur, operam navarem, nullum periculum

οὐδένα κίνδυνον ὀκνήσας ἴδιον, οὐδ' ὑπολογισάμενος. Σὺ δὲ οὔτε ἕτερα εἶπες βελτίω τούτων, (οὐ γὰρ ἂν τούτοις ἐχρῶντο) οὔτε εἰς ταῦτα χρήσιμον οὐδὲν σεαυτὸν παρέσχες. Ὅστις δ' ἂν ὁ φαυλότατος καὶ δυσμενέστατος ἄνθρωπος ποιήσαι τῇ πόλει, τοῦτο πεποιηκώς, ὅτι τοῖς συμβᾶσιν ἐξήτασαν. Καὶ ἅμα Αἰσχρατος μὲν Νάξῳ, καὶ Αἰσχύλος μὲν Θάσῳ, οἳ καθάπαξ ἐχθροὶ τῆς πόλεως, τοὺς Ἀθηναίων κρίνουσι φίλους, καὶ Ἀθηνῶσιν Αἰσχίνης Δημοσθένους κατηγορεῖ. Καί τοι ὅτῳ τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀτυχήματα εὐδοκιμεῖν ἀπέκειτο, ἀπολωλέναι μᾶλλον ὑμῶν ἐστὶ δίκαιος ἢ κατηγορεῖν ἑτέρου. Καὶ ὅτῳ συνενηνόχασιν οἱ αὐτοὶ καιροὶ καὶ τοῖς τῆς πόλεως ἐχθροῖς, οὐκ ἔνι τοῦτον εὔνουν εἶναι τῇ πατρίδι. Δηλοῖς δὲ ἐξ ὧν ζῇς, καὶ ποιεῖς, καὶ πολιτεύῃ, καὶ πάλιν ὑ πολιτεύῃ. Πεπράπεταί τι τῶν ὑμῖν δοκούντων συμφέρειν; ἄφωνος Αἰσχίνης· ἀντέχρυσέ τι ὧν γέγονεν οἷς οὐκ ἔδει; πάρεσιν Αἰσχίνης· ὥσπερ τὰ

lum refugerem, nulliusque discriminis privati rationem haberem. Tu verò neque alia hisce meis meliora dixisti (non enim his usi essent) neque in his te commodum aut utilem ullo modo præbuisti. Quod verò improbissimus quisque & civitati infensissimus fecisset, id in iis quæ accidebant compertus es fecisse. Et simul in Naxo Aristratus & in Thasso Aristolaüs, qui ambo civitati nostræ unà adversantur, amicos Atheniensium in judicium vocant; Demosthenem autem Athenis accusat Æschines. Et sanè qui in rerum adversarum, quæ Græcis impendebant, eventu spem ipse repositam habet sui nominis illustrandi, iste dignior est qui morte mulctetur, quàm qui alium accuset. Et cui eadem, ac civitatis hostibus, profuerunt tempora, is nequit esse benevolo in patriam animo. Hoc autem nobis ostendis ex vitæ tuæ instituto, ex iis quæ facis, ex iis quæ in Republ. tractas & non tractas. Proceditne aliquid vobis ex sententiâ? mutus Æschines. Cecidítne incommodè aliquid, & contigit quale non oportebat? præstò adest Æschines. Uti

rupta

τὰ ῥήγματα, ἢ τὰ σπάσματα, ὅταν τι κακὸν τὸ σῶμα λάβῃ, τότε κινεῖται.

νθ'. Ἐπειδὴ δὲ πολὺς τοῖς συμβεβηκόσιν ἔγκειται, βούλομαί τι καὶ παράδοξον εἰπεῖν. Καί μοι, πρὸς Διὸς καὶ Θεῶν, μηδεὶς τῷ ὑπερβολῇ θαυμάσῃ, ἀλλὰ μετ' εὐνοίας ὧν λέγω θεωρησάτω. Εἰ γὰρ ἦν ἅπασι προὔθηλα τὰ μέλλοντα γενήσεσθαι, ἃ προήδεσαν πάντες, ἃ σὺ προύλεγες, Αἰσχίνη, καὶ διεμαρτύρω βοῶν καὶ κεκραγὼς ὡς ἂν ἐφθέγξω, ἂν ὅπως ἀποστατέον τῆς πόλεως τούτων ἦν, εἰ μὴ ἡ δόξης, ἢ προγόνων, ἢ ὧν μέλλοντος αὐτῶν ἦν λόγος. Νῦν μὲν γὰρ ἀποτυχεῖν δοκεῖ τὰ πραγμάτων, ὃ πᾶσι κοινόν ἐστιν ἀνθρώποις, ὅταν τῷ Θεῷ ταῦτα δοκῇ. Τότε δ' ἀξιῶσα προεστάναι τῆς ἄλλων, εἶτα ἀποστᾶσα τούτων, φιλίππῳ προδεδωκέναι πάντας, ἂν ἔχει αἰτίαν. Εἰ γὰρ ταῦτα πρᾶττε ἀκονιτί, πρὸ ὧν οὐδένα κίνδυνον ὑπενῆν ὑμῖν ὑπὲρ μείναν οἱ πρόγονοι, τίς ἂν κατέπλυσεν ἄν σε, μὴ γὰρ τὴν πόλεως

rupta & convulsâ, siquâ valetudine prematur corpus, tum denique moventur ac concitantur.

59. Quoniam verò rei eventum ita vehementer insectatur, dicam quiddam, quod fortè incredibile videatur & mirandum. Sed vos per Jovem Deosque cæteros obtestor, nequis hanc meam in dicendo exuperationem miretur, sed amicè ac benevolè verba mea perpendat. Si enim omnibus futura fuissent manifesta, si providissent omnes, tuque, Æschine, prædixisses, cum clamore & vociferatione Deos hominesque contestans, qui ne verbum quidem locutus es; ne sic quidem civitati ab his *institutis* desistendum erat, si quidem aut gloriæ aut majorum aut futuri seculi rationem haberet. Nunc quidem nihil aliud dici potest, quàm quòd propositis rebus frustrata sit, quod omnibus est commune ubi Deus ita voluerit. Quæ verò tunc principatum in alios sibi vendicabat, si ab his postea institutis desiterit, Græcos omnes Philippo tradendi crimen subiisset. Si enim sine contentione aut pugnâ ea Philippo remisisset, pro quibus cujuscunque periculi laborem sustinuerunt majores, quis non te (non enim me dicam aut civitatem)

πόλεώς γε, μηδ' ἐμοῦ; Τίσι δ' ὀφθαλμοῖς ἂν ὁρᾶς Διὸς ἐωρῶμεν ἂν τοὺς εἰς τὴν πόλιν ἀνθρώπους ἀφικνουμένους, εἰ τὰ μὲν πράγματα εἰς ὅσον νυνὶ πρόεισιν, ἡγεμὼν δὲ ὁ κύριος ἡμῶν φίλιππος ἅπασιν, τὸν δ' ὑπὲρ τούτου μὴ γενέσθαι ταῦτα ἀγῶνα ἕτεροι χωρὶς ἡμῶν ἢ πεποιημένοι; καὶ ταῦτα μηδεπώποτε τῆς πόλεως ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἀσφάλειαν ἄδοξον μᾶλλον, ἢ τὸν ὑπὲρ τῶν καλῶν κίνδυνον ἠρημένης. Τίς γὰρ οὐκ οἶδεν Ελλήνων, τίς δὲ βαρβάρων, ὅτι ὁ μὲν Θηβαίων, ὁ δὲ τῶν ἐπὶ τούτων πρότερον ἰσχυρῶν γενομένων Λακεδαιμονίων, ὁ δὲ Περσῶν βασιλέως, μὴ πολλῆς χάριτος τοῦτ' ἂν ἀσμένως ἐδέξατο τῇ πόλει, ὅ,τι βούλεται λαβόντι, καὶ τὰ ἑαυτῆς ἐχόντι, ὃ κελεύσειεν ποιεῖν, καὶ ἐᾶν ἕτερον τῶν Ελλήνων προεστάναι; Αλλ' οὐκ ἦν ταῦτα (ὡς ἔοικε) τοῖς Αθηναίοις πάσχειν, οὐδ' ἀνεκτά, οὐδ' ἔμφυτα, οὐδ' ἐδυνήθη πώποτε τὴν πόλιν οὐδεὶς οὐκ παντὸς μᾶλλον πρᾶξαι τοῖς ἰσχύουσι μᾶλλον, μηδὲν δίκαιον δὲ πράττουσι, προσδεδυμένην ἀσφαλῶς δουλεύειν. Ἀλλ' ἀγωνιζομένην περὶ περιουσίας, καὶ τιμῆς, καὶ δόξης, κινδυνεύουσαν

civitatem) aſpernaretur & conſputaret? Quibus verò (per Jovem) oculis homines ad urbem noſtram profectos intueremur, ſi res eò, quò nunc ſunt, fuiſſent redactæ, ſi Dominus omnium conſtitueretur Philippus, Græcorum verò reliqui ſine nobis omni ſtudio, ne id fieret, contenderent: præſertim cùm hæc noſtra civitas omni ſuperiori memoriâ pericula pro honeſtis rebus ſuſcepta inglorio & turpi otio prætulerit. Quis enim Græcorum, quis Barbarorum ignorat, Thebanos, quique ante eos potentiſſimi erant Lacedæmonios, Perſarum etiam Regem hoc libenter impertituros, ut hujuſmodi otio frueretur, ut quicquid voluerit acciperet, ſuumque jus obtineret Civitas; etiam gratias ei debituros, ſi modò imperio obſequeretur, principatumque Græciæ alteri condonaret. Sed hæc Athenienſibus non ferenda videbantur, neque patriis inſtitutis aut inſitæ virtuti conſentanea. Neque quiſquam ex omni ætatum memoriâ hoc unquam civitati noſtræ perſuadere poterat, ut potentibus Tyrannis, iniqua atque injuſta facientibus, ſubdita ſerviret; ſed pro dignitate, progloriâ ſuâ, atque exiſtimatione,

κινδυνεύσασι πάντα τ' αἰῶνα διατετέλεκε. Καὶ ταῦτα ὑπὲρ σεμνὰ καὶ προσήκοντα τοῖς ἡμετέροις ἤθεσιν ὑμεῖς ὑπελαμβάνετε εἶναι), ὥστε καὶ τὸ προγόνων τοὺς ταῦτα πράξαντας μᾶλιστ' ἐπαινεῖτε, εἰκότως. Τίς γὰρ ἂν ἀγάσαιτο τὴν ἀνδρῶν ἐκείνων ἀρετὴν, οἳ καὶ τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν ὑπέμειναν εἰς τὰς τριήρεις ἐμβάντες, ὑπὲρ οὗ μὴ δὲ κελευόμενον ποιῆσαι· τὴν μὲν ταῦτα συμβουλεύσαντα Θεμιστοκλέα γραῖκὸν ἐλόμενοι, τὸν δ' ὑπακοῦσαι τοῖς ὀπίσω παραινοῦσι ἀποφηνάμενον Κυρσίλον καταλιθώσαντες, οὐ μόνον αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες αἱ ὑμέτεραι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Οὐ γὰρ ἐζήτουν οἱ τότε Ἀθηναῖοι ὅπως ῥήτορα, ὅπως στρατηγὸν, δι' ὅτου δουλεύσουσιν εὐτυχῶς· ἀλλ' οὐδὲ ζῆν ἠξίουν, εἰ μὴ μετ' ἐλευθερίας αὐτοῖς ἐξέσται τοῦτο ποιεῖν. Ἡγεῖτο γὰρ αὐτῶν ἕκαστος, οὐχὶ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ μόνον γεγενῆσθαι, ἀλλὰ καὶ τῇ πατρίδι. Διαφέρει δέ τι; ὅτι ὁ μὲν τοῖς γονεῦσι μόνον γεγενῆσθαι νομίζων, τὸ τε εἱμαρμένης καὶ τὸ αὐτόματον θανάτου προσδοκᾷ· ὁ δὲ καὶ τῇ πατρίδι, ὑπὲρ οὗ μὴ ταύτην ὀπτεῖν δουλεύουσαν, ἀποθνήσκειν

omni in tempore dimicavit. Et vos quidem gesta ea ita præclara patriisque moribus consentanea judicatis, ut majores vestros, qui ea fecerint, omni prædicatione laudetis: meritò sanè. Quis enim illorum Heroum fortitudinem non miraretur, qui solum patrium atque Urbem relinquere sustinentes, ne barbarorum jussis obsequerentur, triremes conscendebant: atque hujus quidem consilii autorem Themistoclem imperatorem creabant; Cyrsilum autem, qui imperantibus parendum esse censuit, lapidibus obruebant, utì & insuper illius conjugem vestræ uxores. Non enim Oratorem aut Ducem, cujus operâ jucundè & citra tristitiam servirent, Athenienses quærebant; sed neque vivendum sibi, nisi cum libertate, judicabant. Eorum enim unusquisque non tantùm patri suo aut matri, sed patriæ natum se fuisse putabat. Quid verò interest? qui parentibus solùm se natum arbitratur, mortem fortuitam aut à fato destinatam expectat; qui verò patriæ, ne eam in servitutem redactam videat, mori satius arbitratur; & contumeliam

ἀποθνήσκειν ἐθελήσει, καὶ φοβερωτέρας ἡγήσεται τὰς ὕβρεις καὶ τὰς ἀτιμίας, ἃς ἂν δουλευούσῃ τῇ πόλει φέρειν ἀνάγκη.

ξ'. Εἰ μὲν τοίνυν τοῦτ' ἐπεχείρουν λέγειν, ὡς ἐγὼ παρήγαγον ὑμᾶς ἄξια τῶν παρόντων φρονεῖν, οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν εἰκότως ἐπιτιμήσειέ μοι. Νῦν δ' ἐγὼ μὲν ὑμετέρας τὰς τοιαύτας προαιρέσεις ἀποφαίνω, καὶ δείκνυμι ὅτι καὶ παρ' ἐμοῦ τοῦτ' εἶχε τὸ φρόνημα ἡ πόλις. Τῆς μὲν οὖν ἀφανίας, τῆς ἐφ' ἑκάστοις τοῖς πεπραγμένοις, καὶ ἐμαυτῷ μετεῖναί φημι. Οὗτος δὲ τῶν ὅλων κατηγορῶν, καὶ κελεύων ὑμᾶς ἐμοὶ πικρῶς ἔχειν, ὡς φόβων καὶ κινδύνων αἰτίῳ τῇ πόλει γεγενημένῳ, τῆς μὲν εἰς τὸ παρὸν τιμῆς ἐμὲ ἀποστερῆσαι γλίχεται, τὰ δ' εἰς ἅπαντα τὸν λοιπὸν χρόνον ἐγκώμια ὑμῖν ἀφαιρεῖται. Εἰ δ' ὡς ὑ τὰ βέλτιστα ἐμοῦ πολιτευσαμένῳ τοῦδε καταψηφιεῖσθε, ἡμαρτηκέναι δόξετε, ὑ τῇ τῆς τύχης ἀγνωμοσύνῃ τὰ συμβάντα παθεῖν. Αλλ' οὐκ ἔστιν,

liam ignominiamque, quas in civitate mancipatâ atque oppreſſâ neceſſe eſt perferat, *omni morte* graviores æſtimabit.

60. Si igitur meo hortatu vos perſuaſos eſſe jactâſſem, ut proavis veſtris aliquid dignum moliremini; meritò quidem unuſquiſque me poſſet reprehendere, *atque arrogantiæ accuſare*. Nunc autem veſtra ipſorum conſilia produco, civitatemque ante mea tempora de iiſdem rebus cogitâſſe oſtendo: quibus quidem in adminiſtrandis & mihi aliquam partem fuiſſe *ſine arrogantiâ* dixerim. At verò iſte, dum omnes meas res geſtas pariter exagitat, hortaturque vos acri in me eſſe animo, quaſi quidem omnium timorum ac diſcriminum, qnibus hæc civitas verſata eſt, ego autor extiterim; *iſte, inquam*, tum honore eo quem adeptus ſum in præſens ſpoliare, tum in poſterum tempus veſtris omnium præconiis privare me exoptat. Si enim Cteſiphontem condemnabitis, quoniam ego non optimas res geſſerim, non iniquitati Fortunæ calamitatem quâ involuti eſtis debere, ſed vos ipſos in culpâ eſſe videbimini. Verùm

ἔστιν, οὐκ ἔστιν ὅπως ἡμάρτετε, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδ' ὑπὲρ τῆς ἁπάντων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον ἀπεράμενοι. Οὐ μὰ τοὺς ὑπὲρ Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας τοὺς προγόνους, καὶ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς παραταξαμένους, καὶ τοὺς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντας, καὶ τοὺς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, καὶ πολλοὺς ἑτέρους τοὺς ἐν τοῖς δημοσίοις μνήμασι κειμένους ἀγαθοὺς ἄνδρας· οὓς ἅπαντας ὁμοίως ἡ πόλις τῆς αὐτῆς ἀξιώσασα τιμῆς, ἔθαψεν, Αἰσχίνη, οὐχὶ τοὺς κατορθώσαντας αὐτούς, οὐδὲ τοὺς κρατήσαντας μόνους, δικαίως. Ὁ μὲν γὰρ τῶν ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔργον, ἅπασι πέπρακται· τῇ τύχῃ δὲ, τῶν ὁ Δαίμων ἐπένειμεν ἑκάστοις, ταύτῃ κέχρηται. Ἐπειτ', ὦ κατάρατε, καὶ γραμματοκύφων, σὺ μὲν τῆς παρὰ τούτοις τιμῆς καὶ φιλανθρωπίας ἐμὲ ἀποστερῆσαι βουλόμενος, τέρατα καὶ μάχας, καὶ παλαιὰ ἔργα ἔλεγες, ὧν τίνος προσεδεῖτο ὁ παρὼν ἀγὼν οὑτοσί; Ἐμὲ δὲ,

nullâ, Athenienſes, nullâ vos in culpâ deprehenſi eſtis, qui pro communi omnium libertate ac ſalute ſoli in diſcrimen veniſtis. Non ſanè, per illos majores noſtros fortiſſimos juro, qui olim in Marathone ſummum periculum ſubierunt, per illos qui in Platæis acie inſtructâ ſteterunt, per illos qui in Salamine pugnam navalem commiſerunt, per illos etiam qui in Artemiſio *decertárunt*, per alios denique complures, quorum nomina in publicis commentariis æternæ memoriæ conſecrata habemus, Viros optimos & *patriæ ſtudioſiſſimos*: quos, Æſchine, hæc civitas ſingularibus honoribus decoratos prænobili tandem ſepulturâ peræquè omnes affecit; neque enim eas tantùm, qui proſperè res geſſerant, & victoriâ potiti ſunt: & meritò ſanè *ita fecit*. Nam quod bonos viros decebat, omnes faciebant: fortunâ verò illâ, quam Deus unicuique tribuit, ſinguli utebantur. Tu verò, ſceleratiſſime, ſcribarum infime, cùm mihi honorem illum ac gratiam, quibus hi me proſequuntur, adimere exoptares, tropæa & * pugnas, & præclara facinora jam pridem geſta commemorabas, quorum nihil omnino ad hanc litem pertinebat.

* Vid. Æſch. cap. 61.

ὦ πεπαιδευμένοι, τὸ περὶ τῶν πρωτείων σύμβουλον τῇ πόλει παιδόντα, τὸ πίνος φεύγειν λαβόντα ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ βῆμα ἔδει; ὃ τύπων ἀνάξια ἐργασάμενος; δικαίως μὴν ἂν ἀπέθανον. Επειτα ὑμᾶς, Ανδρες Αθηναῖοι, ἀπὸ τῆς αὐτῆς διανοίας δεῖ, τάς τε ἰδίας δίκας, καὶ τὰς δημοσίας κρίνειν. Αλλὰ τὰ μὲν τοῦ καθ' ἡμέραν βίου συμβόλαια ἐπὶ τῶν ἰδίων νόμων καὶ ἔργων σκοπουμένους, τὰς δὲ κοινὰς προαιρέσεις εἰς τὰ τῶν προγόνων ἀξιώματα ἀποβλέποντας· ᾧ προσλαμβάνειν γε ἅμα τῇ βακτηρίᾳ ᾧ τῷ συμβόλῳ τὸ φρόνημα τὸ τῆς πόλεως νομίζειν ἕκαστον ὑμῶν, ὅταν τὰ δημόσια εἰσίητε κρίνοντες, εἰ ἄξια ἐκείνων πράττειν δέοι ἡμᾶς.

ξα'. Αλλὰ γὰρ ἐμπέσων εἰς τὰ παραδείγματα τοῖς προγόνοις ὑμῶν, ἔστιν ἃ τῶν ψηφισμάτων παρέβαν ᾧ τῶν πραχθέντων· ἐπανελθεῖν οὖν ὅθεν εἰς ταῦτα ἐξέβαν βούλομαι. Ως γὰρ ἀφικόμεθα εἰς τὰς Θήβας, καταλαμβάνομεν Φιλίππου

ᾧ

pertinebat. Me verò, ô hiſtrio tertii ordinis, cùm civitati ſuaſurus prodirem, ut de principatu decertaret, quâ mente, *oro*, quo conſilio in ſuggeſtum aſcendere oportebat? an ut Athenienſibus indigna effutirem? *quod ſi feciſſem*, ſanè meritò occideram. Deinde verò, veſtrum eſt, Athenienſes, non eodem animo privatas cauſas ac publicas judicare: ſed quando de pactionibus privatis, quæ inter homines quotidie conficiuntur, agitis, tunc in privatas leges atque actiones inquirendum eſt; quando verò de publicis conſiliis inſtitutiſque diſceptatis, in majorum dignitatem reſpicere oportet, & reputare unumquemque veſtrûm, quoties de publicis negotiis judicaturi *forum* introeatis, toties ſpiritum atque animam civitatis unà cum virgâ & inſigni judiciali aſſumere, ſi quidem res geri proavis dignas oportere arbitremini.

61. At quoniam majorum veſtrorum præclara facinora commemorantem multa ex decretis rebuſque geſtis *ne leviter quidem perſtricta* fugerunt; ad ea igitur revertar, unde primùm huc digreſſus ſum. Ubi Thebas pervenimus, ibi Philippi, Theſſa-

καὶ Θετταλῶν καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων πρόσθεν πρέσβεις, καὶ τοὺς μὲν ἡμετέρους φίλους εἰν φόβῳ, τοὺς δ' ἐκείνου θρασεῖς. Οπ δ' ἐγὼ ταῦτα λέγω οὐ συμφέροντος ἕνεκα ἐμαυτοῦ, λέγε μοι τὴν ἐπιστολὴν ἣν τότ' ἐπέμψαμεν εὐθὺς ὡς πρέσβεις. Καίτοι τοσαύτην γε ὑπερβολὴν συκοφαντίας οὐτος κέκτηται, ὥστ' εἰ μηδέν τι δεόντων ἐπεράχθη, τοῖς καιροῖς οὐκ ἐμὲ φησιν αἴτιον γεγενῆσθαι· τὰ δ' ὡς ἑτέρως συμβάντων ἁπάντων ἐμὲ καὶ τὴν ἐμὴν τύχην αἰτίαν εἶναι. Καὶ, ὡς ἔοικεν, ὁ σύμβουλος καὶ ῥήτωρ ἐγὼ τῆς μὲν οὐκ λόγου καὶ βουλεύεσθαι πραχθέντων ὀδδενὸς αἰτίου σιωπῶν εἶναι δοκῶ· τῆς δ' ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ τῆς στρατηγίας ἀτυχηθέντων μόνος αἴτιος εἶναι. Πῶς ἂν ὠμότερος συκοφάντης γένοιτ' ἂν ἢ καταρατώτερος τούτου; Λέγε τὴν ἐπιστολήν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ξβ'. Επειδὴ τοίνυν ἐποιήσαντο τὴν ἐκκλησίαν, πρεσβῆναι ἐκείνους πρότερους, ἀφ' οὗ τὴν τῶν συμμάχων τάξιν ἐκείνους ἔχειν.

Theſſalorum, aliorumque ſociorum legatis occurrimus; & noſtri quidem amici territi videbantur; Philippi verò, læti ac confidentes. Atque ut hæc dicere non pro meo-ipſius commodo compertus ſim, recita mihi literas illas, quæ tunc temporis à nobis legatis *ad Civitatem hanc* quamprimum miſſæ ſunt. Et profectò adeò iſte ſupra modum convicia ſpargit, ut ſiquid bene & Reipubl. commodo geſtum fuerit, id tempori opportuno attribuat, non meæ omnino diligentiæ: ſiquid aliter fortaſſe contigerit, id ſtatim mihi meæque fortunæ imputet. Nimirum ego, quamvis *civitati* ſuaſor eſſem & orator, nihil tamen adjumenti ad eas res, quæ & conſiliis & orationibus geſtæ ſunt, iſti videor attuliſſe: earum verò, quæ in acie & imperio infeliciter ceſſerunt, ſolus autor extitiſſe. Certè iſto neque crudelior calumniator exoriri poterat, neque execratione dignior. Recita Literas.

LITERÆ LEGATORUM.

62. Concione igitur convocatâ, legatos *Philippi* priores *nobis* introduxerunt *Thebani*, quoniam illi ſociorum in loco apud ipſos habebantur.

ἔχειν. Καὶ παρελθόντες ἐδημηγόρουν, πολλὰ μὲν Φίλιππον ἐγκωμιάζοντες, πολλὰ δ' ὑμῶν κατηγοροῦντες· ἅπαντ', ὅσα ποτὲ σφαλερὰ ἐπράξατε Θηβαίοις, ἀναμιμνήσκοντες. Τὸ δ' οἷον κεφάλαιον, ἠξίουν, ὧν μὲν εὖ πεπονθέναι ὑπὸ Φιλίππου, χάριν αὐτοῖς ἀποδοῦναι· ὧν δ' ὑφ' ὑμῶν ἠδίκηνται, δίκην λαβεῖν ὁποτέρως βούλονται, ἢ διέντας αὐτοὺς ἐφ' ὑμᾶς, ἢ συνεμβαλόντας εἰς τὴν Ἀττικήν. Καὶ ἐδείκνυσαν, ὡς ᾤοντο, οὐκ ἂν ὧν αὐτοὶ συνεβούλευον, τὰ οὐκ τῆς Ἀττικῆς βοσκήματα καὶ ἀνδράποδα καὶ τἄλλα ἀγαθὰ εἰς τὴν Βοιωτίαν ἥξοντα· ἐκ δὲ ὧν ὑμᾶς ἐρεῖν ἔφασαν, τὰ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ξυμφορήσαντα ὑπὸ τοῦ πολέμου. Καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς τούτοις, εἰς ταῦτα δὲ πάντα συντείνοντα, ἔλεγον. Ἃ δ' ἡμεῖς πρὸς ταῦτα ἀντείπομεν, τὰ μὲν καθ' ἕκαστα ἐγὼ μὲν ἀντὶ παντὸς ἂν νῦν μνησθῆναι εἰπεῖν δέοι· ὑμᾶς δὲ δέδοικα, μὴ παρελθόντων τῶν καιρῶν, ὥσπερ ἂν εἰ καταικλυσμὸν γεγενῆσθαι τῶν πραγμάτων ἡγούμενοι,

bantur. Qui cùm in medium prodirent, concione ad populum habitâ, tum Philippum ornatè laudabant, tum vos aſperè vituperabant, omnia denique, quæ vos unquam adverſùs Thebanos geſſiſtis, memoriâ repetebant. Ad ſummam verò, æquum eſſe cenſebant, pro beneficiis quæ à Philippo acceperant Thebani, ut ipſis gratias rependant; injurias, quibus ab Athenienſibus erant affecti, utro velint modo, ulciſcantur; vel ipſis tranſeundi copiâ factâ, vel armis unà in Atticam illatis. Oſtendebant præterea, ut ipſi quidem putabant, ſi ipſorum conſilia ſequerentur Thebani, pecora omnia, & mancipia, & quæcunque alia tellus Attica producat, in Bœotiam eſſe ventura: ſin nobis auſcultarent, Bœotiæ fructus omnes injuriâ belli peſſundatum iri. Et plura adhuc dicebant, quæ tamen omnia eódem omnino ſpectabant. Quæ verò noſtra è contrario fuerint reſponſa, iſta quidem ſigillatim vobis exponere atque explicare, præ omnibus vitæ bonis facilè æſtimaverim. Sed vereor ſanè, ne vos, *Athenienſes*, præterlapſis jam illis temporibus, totam Græciam quaſi mirâ quâdam proluvie oppreſſam fuiſſe cogitantes,

ἡγούμενοι, μάταιον ὄχλον τοὺς περὶ τούτων λόγους νομίσητε. Α δ' οὖν ἐπείσαμεν ἡμεῖς, ἃ δ' ἡμῖν ἀπεκρίναντο, ἀκούσατε. Λέγε τοῦτ' ἀβών.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΘΗΒΑΙΩΝ.

ξγ'. Μεταλαῶτα τοίνυν ἐκάλουν ὑμᾶς, καὶ μετεπέμποντο· ἐλθητε, ἐβοηθεῖτε. Ἵνα τἀ μὲν μέσῳ παρελείπω, ὅπως οἰκείως ὑμᾶς ἐδέχοντο, ὡς ἔξω τὸ ὁπλιτικὸν καὶ τὸ ἱππέων ὄντων, εἰς τὰς οἰκίας καὶ τὸ ἄστυ δέχεσθαι τοῖς γραπαὶ, ὅτι παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τἀ πιώτατα. Καίτοι, τότε μὲν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ πᾶσιν ἀνθρώποις ἔδειξαι ἐγκώμια Θηβαῖοι καθ' ὑμῶν τὰ κάλλιστα· ἓν μέν, ἀνδρίας ἕτερον δέ, δικαιοσύνης· τρίτον δὲ, σωφροσύνης. Καὶ γὰρ τὸν ἀγῶνα μᾶλλον ὑμῶν μᾶλλον, ἢ παρὰ ὑμᾶς ἐλόμενοι ποιήσασθαι, καὶ ἀμείνους εἶναι, καὶ δικαιότερα ἀξιῶν ὑμᾶς ἔκριναν ἢ Φίλιππον· καὶ τὰ πρὸς αὐτοῖς, καὶ τὰ παρὰ πᾶσι δὲ μὲν πλείστῃ φυλακῇ, παῖδας καὶ γυναῖκας, ἐφ' ὑμῖν ποιήσαντες, σωφρο-

σύνης

cogitantes, omnes de his rebus excitatos ſermones pro inani ſtrepitu habeatis. Quæ igitur nos hortabamur, & quæ nobis illi reſpondebant, audite. Cape & recita hoc *reſponſum*.

RESPONSUM THEBANORUM.

63. His igitur ita geſtis, invitare vos *Thebani*, atque accerſere cœperunt: exiiſtis, auxilium tuliſtis. Atque ut ea quæ in medio poſita ſunt prætermittam, ita familiariter ii vos excipiebant, ut, cùm foris eſſent gravis armaturæ pedites & copiæ equeſtres, veſtrum exercitum in urbem atque in tecta reciperent, inter liberos, uxores, & ſupellectilem pretioſiſſimam. Et illo die Thebani pulcherrima de vobis præconia omnibus hominibus dicebant, tres præcipuè ob cauſas; ob fortitudinem ſcilicet, juſtitiam, & temperantiam. Cùm enim ſocios vos habere mallent, quàm vobiſcum ſibi certamen inſtituere, tum præſtantiores vos eſſe Philippo, & multò æquiora poſtulare credidérunt: tum etiam iis, quæ apud ſeipſos atque omnes pariter mortales diligentiſſimè cuſtodiri ſolent, liberis & uxoribus, veſtræ poteſtati permiſſis, oſtenderunt

ſe

σιν πίστιν περὶ ὑμῶν ἔχοντες ἔδειξαν. Ἐν οἷς ἅπασιν, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατά γε ὑμᾶς ὀρθῶς ἐφάνησαν ἐγνωκότες. Οὔτε γὰρ εἰς τὴν πόλιν εἰσελθόντος τοῦ στρατεύματος οὐδεὶς οὐδὲν οὐδὲ ἀδίκως ὑμῖν ἐνεκάλεσεν, οὕτω σώφρονας παρέσχεσθε ὑμᾶς αὐτούς· δίς τε συμπαραταξάμενοι ταῖς πρώταις μάχαις, τήν τε τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὴν χειμερινήν, οὐκ ἀμέμπτους μόνον ὑμᾶς αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ θαυμαστοὺς ἐδείξατε, τῷ κόσμῳ, ταῖς εὐρυθμίαις, τῇ εὐθυμίᾳ. Ἐφ' οἷς οὐχὶ μὴ τῶν ἄλλων ὑμῖν ἐγίγνοντο ἔπαινοι, οὐχὶ δὲ ὑμῖν θυσίαι καὶ πομπαὶ τοῖς Θεοῖς. Καὶ ἔγωγε ἡδέως ἂν ἐσίμην Αἰσχίνην, ὅτε ταῦτ' ἐπράττετο, καὶ ζήλου, καὶ χαρᾶς, καὶ ἐπαίνων ἦν ἡ πόλις μεστὴ, πότερον συνέθυε καὶ συνευφραίνετο τοῖς πολλοῖς, ἢ λυπούμενος, καὶ πένων, καὶ δυσμενῶν ὅτι τοῖς κοινοῖς ἀγαθοῖς, οἴκοι καθῆτο; Εἰ μὴ γὰρ πρὸς καὶ μὴ τῆς ἄλλων ἐξητάζετο, πῶς

se firmam & ſtabilem de temperantiâ veſtrâ opinionem retinere. In quibus omnibus, Athenienſes, eos rectè de vobis judicâſſe compertum eſt. Neque enim quiſquam, cùm exercitus in urbem ingrederetur, de vobis conquerebatur, ita vobis ab omni injuriâ temperâſtis: cúmque bis in acie unà ſteteritis, in præliis illis ſuperioribus, quorum alterum ad fluvium commiſſum eſt, alterum hyemale appellatur, vos non ſolùm inculpatos voſmet præſtabatis, verùm etiam admiratione dignos, propter *pulcherrimam armorum* diſpoſitionem, propter bellicos apparatus, denique propter egregiam *animi alacritatem*. Quæ quidem res *tam feliciter geſtæ* id perfecerunt, ut cùm alii laudes in vos conferrent, tum ipſi ſacrificia ac ludos Diis immortalibus faceretis. Atque ego Æſchinem libenter rogaverim, quando res iſtæ gerebantur, quando honore, gaudio, laudibuſque plena erat civitas; utrùm ipſe cum cæteris concivibus ſacra conficeret, publicæ lætitiæ particeps fuerit, an triſtis, & demiſſus, & conturbatus ob communia Reipubl. commoda, domi ſolus ſederet? ſi enim aderat, & ſacrificiis unà cum aliis

 intereſſet,

πῶς οὐ δεινὰ ποιεῖ, μᾶλλον δ' οὐδ' ὅσια, εἰ ὧν ὡς ἀ
εἴχων αὐτὸς τοὺς Θεοὺς ἐποιήσατο μάρτυρας, ταῦθ' ὡ
οὐκ ἄρισα νῦν ὑμᾶς ἀξιοῖ ψηφίσασθαι, τοὺς ὀμωμο-
κότας τοὺς Θεούς; Εἰ δὲ μὴ παρῆν, πῶς οὐκ ἀπολω-
λέναι πολλάκις ἂν δικαίως, εἰ ἐφ' οἷς ἔχαιρεν ἃ ἄλ-
λοι, ταῦτα ἐλυπεῖτο ὁρῶν; Λέγε δὴ καὶ ταῦτα τὰ ψη-
φίσματά μοι.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΘΥΣΙΩΝ.

ξδ'. Οὐκοῦν ἡμεῖς μὲν τὰ ἱερὰ ἡμῶν τότε· Θηβαῖοι δὲ τὰ
τῷ δι' ἡμᾶς σεσῶσθαι νομίζειν. Καὶ προσήκει τοῖς βοη-
θείας δεήσεσθαι δοκοῦσιν ἀφ' ὧν ἔπραττον ἕτοι, αὐτοῖς βοη-
θεῖν ἑτέροις ἐξ ὧν ἐπείσθητέ μοι. Ἀλλὰ μήν, οἵας τότε ἠ-
φίει φωνὰς ὁ Φίλιππος, ἢ τὰ οἵας νῦν παρασχὰς ὅπῃ τύχοις,
ἐκ τῶν ὑπὸ σολῶν τῶν ἐκείνῳ μαθήσεσθε, ὧν εἰς Πελοπόννησον ἔ-
πεμψε. Καί μοι λέγε ταύτας, λαβών· ἵν' εἰδῆτε ὅτι ἡ ἐμὴ
συνέχεια,

interierat, nonne nunc improbè atque iniquè, immo verò impiè facit, qui easdem res, quarum antea, tanquam optimè essent administratæ, Deos immortales testes adhibuit, nunc pessimas esse contendit; idque adeò à vobis, qui religiosissimo jurejurando obstricti estis, obnixè petit, ut sententiis vestris eas damnaretis? Si verò non aderat, nonne iste sæpiùs quàm semel perire meritus est, qui res istas solus mœrebat, de quibus alii omnes vehementissimè lætarentur? Verùm recita mihi hæc decreta.

DECRETA DE SACRIFICIIS.

64. Nos igitur eo tempore in sacris obeundis eramus occupati: Thebanis verò id erat negotii, ut se nostrâ ope salutem consecutos esse existimarent. Ita denique accidebat, ut qui per istorum hominum fœdissima scelera alienam opem petituri videbantur, ipsi tandem meis consiiiis obsecuti alteris auxilium suppeditarent. Qualem verò vociferationem tunc ederet Philippus, quibus in turbis propter hæc ipsa versaretur, ex ipsius epistolis cognoscetis, quas ad Peloponnesios conscripsit. Cape verò istas & recita: ut sciatis vos, quid tandem mea constantia atque assiduitas,

συνέχεια, καὶ πλάνη, καὶ ταλαιπωρία, καὶ τὰ πολλὰ ψηφίσματα, ἃ νῦν ὑτοσὶ διέσυρε, τί ἀπειργάσατο. Καίτοι πολλοὶ πρὸ ἡμῶν, Ἀνδρες Ἀθηναῖοι, γεγόνασι ῥήτορες, ἔνδοξοι καὶ μεγάλοι περὶ ἐμοῦ, Καλλίστρατος ὀκεῖνος, Ἀεισχῶν, Κέφαλος, Θρασύβουλος, ἕτεροι μυρίοι. Ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς τούτων πώποτε ἁπλῶς ἔδωκεν ἑαυτὸν εἰς οὐδὲν τῇ πόλει. Αλλ' ὁ μὲ χράφων οὐκ ἂν ἐπρέσβευσεν, ὁ δὲ πρεσβεύων οὐκ ἂν ἔγραφεν. Ὑπελείπετο δ' αὐτῶν ἕκαστος ἑαυτῷ ἅμα μὲν ῥᾳστώνην, ἅμα δ', εἴ τι γίγνοιτο, ἀναφορέα. Τί οὖν, εἴποι τις ἄν, σὺ τοσοῦτον ὑπερῆρας ῥώμῃ καὶ τόλμῃ τοὺς ἄλλους, ὥστε πάντα ποιεῖν αὐτός; Οὐ λέγω ταῦτα, ἀλλ' ὅπως ἐπεπείσμην μέγαν εἶναι τὸν κατειληφότα κίνδυνον τοῦ πόλιν, ὥστ' οὐκ ἐδόκει μοι χώραν οὐδὲ πρόφασιν ὀδεμίαν τῆς ἰδίας ἀσφαλείας διδόναι. Ἀλλ' ἀναπόντον εἶναι, εἰ μηδὲν ὑπολείποι τις, ἃ δεῖ πράξειν. Ἐπεπείσμην δ' ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, τυχὸν μὲ ἀναθησόντων, ὅμως

duitas, mei curſus, meæ miſeriæ, & permulta decreta, quæ iſte calumnioſè inſectatus eſt, *quid, inquam*, effecerint. Enimverò complures ante me, Athenienſes, extiterunt Oratores, præclari ſanè atque excellentes, ut magnus ille Calliſtratus, Ariſtophon, Cephalus, Thraſybulus, & permulti alii; at nemo horum ita Civitati utilem ſe præbuit, ut rem unam inchoaret, & eandem perficeret. Verùm ille fortaſſe ſcripſit, ſed non obiit legationem: hic obiit legationem, ſed nihil unquam ſcripſit. Unuſquiſque enim aliquid remiſſionis atque relaxationis ſibi relinquebat, &, ſiquid fortè evenerit, etiam ſubſidium aliunde quærebat Quid ergo, dicet aliquis, tunc adeò fortitudine & audaciâ cæteris hominibus antecellis, ut omnia ſolus aggrediaris? Non hæc ſanè dico; ſed periculum in quo erat Civitas ita magnum eſſe mihi perſuaſeram, ut mihi nulla rebus meis privatis proſpiciendi opportunitas dari videretur: ſed præclarè nobiſcum actum iri exiſtimarem, ſi nullâ re prætermiſſâ, unuſquiſque quæ fieri oporteret iſta accuratè perficeret. Ego verò *pro eâ quâ in me erant benevolentiâ*, credideram, *Athenienſes*, ſtultiùs fortaſſe *atque arrogantiùs*,

ὅμως δ' ἐπεπίσμιλιν, μήτε γράφοντ' ἂν ἐμοῦ γράψαι βέλτιον μηδένα, μήτε πράττοντά τι πρᾶξαι, μήτε πρεσβεύοντα πρεσβεῦσαι προθυμότερον, μήτε δικαιότερον. Διὰ ταῦτα ἐν ἅπασιν ἐμαυτὸν ἔταττον. Λέγε δὴ τὰς ὀπτολὰς Φιλίππου.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

Εἰς ταῦτα κατέστησε Φίλιππον ἡ ἐμὴ πολιτεία, Αἰσχίνη. Ταύτῃ τ' φονιὼ ἐκεῖνος ἀφῆκε δι' ἐμέ, πολλοὺς καὶ θρασεῖς τὰ πρὸς τύπων τῇ πόλει ἐπαγόμενος λόγους· ἀνθ' ὧν δικαίως ἐστεφανούμην ὑπὸ τούτων, καὶ σὺ παρὼν οὐκ ἀντέλεγες. Ὁ δὲ γραψάμενος Διώνδας, τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων οὐκ ἔλαβε. Καί μοι λέγε ταῦτα τὰ ψηφίσματα, τὰ τότε μὲ ἀποπεφευγότα, ὑπὸ τούτου δὲ οὐδὲ γραφέντα.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

ξε'. Ταυτὶ τὰ ψηφίσματα, ὦ Ἀνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς αὐτὰς συλλαβὰς καὶ τὰ αὐτὰ ῥήματα ἔχει, ἅπερ πρότερον μὲ Ἀριστόνικος, νῦν δὲ Κτησιφῶν γέγραφεν οὑτοσί. Καὶ ταῦτ' Αἰσχί-

arrogantiùs, ſed tamen credideram, neminem ſcripſiſſe quicquam melius quàm quod ego ſcripſeram; neminem obiiſſe legationem majori alacritate aut etiam juſtitiâ, quàm ego obieram. Quapropter ad omnia, *quæ pro Republ. erant agenda*, meipſum accinxi. Recita verò epiſtolas Philippi.

EPISTOLÆ PHILIPPI.

Hucuſque, Æſchine, Philippum coërcuerunt mea in Republ. adminiſtrandâ conſilia. Has ego illum voces emittere coëgi, qui antea permulta quidem atque inſolentia verba in civitatem conſerat. Quas ob cauſas meritò me coronâ donabant Athenienſes, tuque ipſe cùm adeſſes nihil contrarium dicebas; iſte verò Diondas, qui me in judicium provocavit, non quintam ſuffragiorum partem conſecutus eſt. Et recita mihi iſta decreta, quæ tunc judicio abſoluta ſunt, & ab Æſchine ne quidem unquam in jus vocata.

DECRETA.

65. Hæc decreta, Athenienſes, eaſdem planè ſyllabas eademque verba continent, utì olim ab Ariſtonico & nunc à Cteſiphonte ſcripta ſunt. Atque hæc Æſchi-

nes

νης οὔτ' ἐδίωξεν αὐτὸς, οὔτε τῷ γεγραμμένῳ συγκατηγόρησε. Καί τοι τότε Δημομέλῃ Δημομέλῃ ταῦτα γεγραφότα, καὶ Δημομέλῃ Υπερείδῃ, εἴθ' ἁλῶναί μου νῦν κατηγορεῖ, μᾶλλον ἂν εἰκότως, ἢ τότ' ἐδίωκε. Διατί; ὅτι τῷ μὲν ἐξ' ἀνενεγκεῖν ἐπ' ἐκείνοις, καὶ τὰς τῶν δικαστηρίων γνώσεις, καὶ τὸ, τοῦτον αὐτὸν ἐκείνων μὴ κατηγορηκέναι ταῦτα γραφάντων ἄφ' ὅτου νυνὶ, καὶ τὸ, τοὺς νόμους μηκέτ' ἐᾶν ὡς ἔτυχε τεθέντων κατηγορεῖν, καὶ πολλὰ ἕτερα. Τότε δ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἀνεκείνετο ἀφ' ἑαυτοῦ, πρίν τι τούτων πραγλαβεῖν.

ξζ'. Ἀλλ' οὐκ ἴσως οἴμαι τότε, ἃ νυνὶ ποιεῖ, ἐκ παλαιῶν χρόνων καὶ ψηφισμάτων πολλῶν ἐκλέξαντα, ἃ μήτε πρῴδει μηδεὶς, μήτ' ἂν ᾠήθη τήμερον ῥᾳδίαν, ἀφαιρεῖσθαι· καὶ μετενεγκόντα τοὺς χρόνους, καὶ πρόφασεις ἀντὶ τῶν ἀληθῶν ψευδεῖς μεταθέντα τοῖς πεπραγμένοις, δοκεῖν τι λέγειν. Οὐκ ἴσως τότε ταῦτα, ἀλλ'

nes nec ipſe judicio perſequebatur, neque *Diondæ* illi qui perſecutus eſt ſubſcriptorem ſe adjungebat. Et profectò, ſi vera hæc ſunt de quibus me criminatur, Demomelem qui ea ſcripſit, & Hyperidem potiùs quàm Cteſiphontem accuſare debuit. Quid enim? quoniam iſti licet accuſationem in illos regerere ac retorquere, & pro ſuâ defenſione afferre judiciorum cognitiones; quódque ille iſtos non accuſârit, qui eadem antea ſcripſerant quæ nunc ipſe decrevit; quódque præterea Leges ipſæ res ita geſtas non permittant eum in judicium vocare: & permulta alia *poteſt dicere.* Tunc verò de totâ re per ſeipſam fuiſſet diſceptatum, antequam præjudicium tale factum eſſet, *quale nunc propter inimicitias noſtras fieri ſentitis.*

66. Sed non illi tunc licere arbitror, quod nunc facit, ex antiquis temporibus & ingenti decretorum multitudine nonnulla pro libitu decerpta, quæ quidem nemo alius cognôrit, neque hodie prolatum iri quiſquam exiſtimârit, calumniandi gratiâ producere: neque tunc poterat ordinem temporum mutare, falſiſque rerum cauſis appoſitis, veris diſſimulatis, aliquid dicere videri. Non hæc, *inquam,*

ἀλλ' ἐπ' αὐτῆς ἀληθείας ἐγχὺς οὔσης, τῶν ἔργων ἐπ μεμνημένων ὑμῶν, καὶ μόνον οὐκ ἐν ταῖς χερσὶν ἔχοντα ἐχόντων, πάντες ἐλέγχοντ' ἂν ὁ λόγοι. Διόπερ τοὺς πρὸ αὐτὰ τὰ πράγματα ἐλέγχους φυγὼν, νῦν ὕστερον ἥκει, ῥητόρων ἀγῶνα νομίζων, ὡς γέ μοι δοκεῖ, καὶ οὐχὶ τῶν πολιτευομένων ἐξέτασιν ποιήσειν ὑμᾶς ὑπολαμβάνων· καὶ λόγων κείσιν, οὐ τοῦ τῇ πόλει συμφέροντος ἔσεσθαι.

ξζ'. Εἶτα σοφίζεται, καὶ φησι χρῆσθαι, ἧς μὴ οἴκοθεν ἥκετ' ἔχοντες δόξης περὶ ἡμῶν ἀμελῆσαι, [Ὥσπερ δὲ ὅταν οἰόμενοι πράγματα τῷ λογίζεσθαι, καὶ καθαρὰ ὦσιν αἱ ψῆφοι, καὶ μηδὲν περᾷ, συγχωρεῖτε· οὕτω καὶ νῦν τοῖς ἐκ τοῦ λόγου φαινομένοις πρέσθαι.] Θεάσασθε τοίνυν ὡς σαθρὸν, ὡς ἔοικεν, ὂν φύσει πᾶν ὅ,τι ἂν μὴ δικαίως ᾖ πεπραγμένον. Ἐκ γὰρ αὐτοῦ τούτου παραδείγματος, ὁμολόγησε νυνὶ ὑμᾶς ἐπάρχειν ἐγνω-

inquam, licebant: tum enim, cùm in promptu esset ipsa rerum veritas, cùm recens apud omnes facinorum nuperrimè gestorum memoria, vosque ipsa facinora tantùm non in manibus haberetis, tum ille, *si omnino fecisset*, verba facere debuerat. Quamobrem vitatâ tunc, cùm res ipsæ gererentur, arguendi occasione, nunc tandem adest *accusator*; quasi quidem (ut mihi videtur) oratorum hoc certamen futurum esse, non vos in Reipubl. administrationem ihquisituros putârit: quasi jam de verbis duntaxat, non de commodis Civitatis judicatum iri crediderit.

67. Deinde sophistam agit, aitque oportere vos eam opinionem quam de nobis domo detulistis negligere & repudiare. [* *Quemadmodum enim*, inquit, *cùm rationes cum aliquo putetis nonnihil superesse opinati, si recti calculi reperiantur, nihilque omnino supersit, ei assentimini; ita in iis, quæ oratione plana ac manifesta reddantur, pariter vos decet acquiescere.*] Videte, quæso, quàm Naturâ (utì par est) sit debile & imbecillum, quodcunque malo animo committitur. Hâc enim ipsâ similitudine perquam sanè appositâ confitetur, vos ita de utrisque nobis

* Vid. Æsch. cap. 22.

ἐγνωσμένους, ἐμὲ μὲν λέγειν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, αὐτὸν δ' ὑπὲρ Φιλίππου. Οὐ γὰρ ἂν μεταπείθειν ὑμᾶς ἐζήτει, μὴ τοιαύτης οὔσης τῆς ὑπαρχούσης ὑπολήψεως περὶ ἑκατέρου. Καὶ μοὶ ὅπως γε ὑμῖν δίκαια λέγειν μεταθέσθαι ταύτην τὴν δόξαν ἀξιῶν ὑμᾶς, ἐγὼ διδάξω ῥᾳδίως, ὑπὸ τῶν ψήφους, (ὑπὸ γὰρ τοῦτ' ἐστὶν ὁ τὰ πραγμάτων οὕτω λογισμὸς) ἀλλ' ἀναμιμνήσκων ἕκαστα οἷς βουλήσει, λογιζῆς ἅμα ὑπὸ μαρτύσι τοῖς ἀκούουσιν ὑμῖν χρώμενος. Ἡ μὲν ἐμὴ πολιτεία, ἣν οὗτος κατηγορεῖ, ἀντὶ μὲν τοῦ Θηβαίους μετὰ Φιλίππου συνεμβαλεῖν εἰς τὴν χώραν, ὃ πάντες ᾠοντο ἔσεσθαι, μὴ ἡμᾶς παταξαμένους ἐκεῖνον κωλύειν ἐποίησεν· ἀντὶ δὲ τοῦ ἐν τῇ Ἀττικῇ τὸν πόλεμον εἶναι, ἑπτακόσια σταδίοις ἀπὸ τῆς πόλεως, ὅπως τοῖς Βοιωτῶν ὁρίοις γενέσθαι· ἀντὶ δὲ τοῦ τοὺς λῃστὰς ἡμᾶς φέρειν καὶ ἄγειν ἐκ τῆς Εὐβοίας, ἐν εἰρήνῃ τὴν Ἀττικὴν ἐκ θαλάττης εἶναι πάντα τὸν πόλεμον· ἀντὶ δὲ τοῦ τὴν Ἑλλήσποντον ἔχειν Φίλιππον λαβόντα Βυζάντιον,

nobis judicâſſe, quòd ego ſcilicet pro patriâ meâ dixerim, ipſe pro Philippo. Nunquam enim vos ab hâc ſententiâ dehortari tentâſſet, niſi iſto vos animo fuiſſe perſuaſum habuiſſet. Ego verò omnes iſtius ſermones, quibus ut vos ab hâc mente deduceret utebatur, iniquos eſſe facilè vobis oſtendam; neque tamen eos ad calculos revocabo, (non enim ita rerum conferuntur rationes) ſed ſingula paucis commemorabo, vobiſque ipſis, auditores, & ratiocinatoribus utar & teſtibus. Mea enim Reipubl. adminiſtratio, quam iſte adeò in judicium vocat, perfecit, *Athenienſes*, ut pro eo quòd Thebani junctis cum Philippo copiis in noſtram regionem invaderent, quod nemo non futurum eſſe exiſtimabat, ipſi nobiſcum ſtarent, & Philippum à progreſſu arcerent: pro eo quòd bellum in Atticâ gereretur, citra ſtadia ab urbe ſeptingenta, *perfecit* ut in Bœotiorum fines transferretur: pro eo quòd prædones quodcunque nos in Eubœâ habebamus raperent ſecum atq; auferrent, ut tota Attica quamdiu bellum duraret mari quieſceret, & pace placidiſſimâ uteretur: denique pro eo quòd Philippus capto Byzantio Helleſpontum etiam

πον, συμπολεμεῖν τοὺς Βυζαντίοις μᾶλλ' ἡμῖν τοῖς ἐκείνοις. Ἀρά σοι ψήφοις ὁμοίοις ὁ τῶν ἔργων λογισμὸς φαίνεται, ἃ δεῖν ἀνταπελεῖν ταῦτα, ἀλλ' οὐχ ὅπως τὰ ἄπαντα λεχθέντα μνημονευθήσεται σκέψασθαι; Καὶ οὐκέτι προσήκειν μοι, ὅπου τὸ μὲν ὠμότητος, ἵν' ἐν οἷς καθάπαξ πινῶν κύει καπίθη Φίλιππος, ἔστιν ἰδεῖν, ἑτέροις πειραθῆναι συνέβη· τὸ δὲ φιλανθρωπίας, ἣν τὰ λοιπὰ τῶν πραγμάτων ἐκείνοις προσκαλούμενοις τοῖς ὑμᾶς ἐπλάτετο, ὑμεῖς καλῶς ποιήσαντες τοὺς καρποὺς κεκομίσθε.

ξη'. Ἀλλ' ἐῶ ταῦτα· οὐ μὴν οὐδὲ τοῦτ' εἰπεῖν οἰκήσω, ὅπου ὁ τὸν ῥήτορα βουλόμενος δικαίως ἐξετάζειν, οὐ μὴ συκοφαντεῖν, οὐκ ἂν οἶα σὺ νῦν ἔλεγες, τοιαῦτα καθηγόρει, προσδείγματα πλάττων, οὐ ῥήματα, οὐ σχήματα μιμούμενος. (Πάνυ δὲ προσῆκε τοῦτο, οὐχ ὁρᾷς; γέγονε τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα, εἰ τινὶ ὃ ῥῆμα ἀλλὰ μὴ τινὶ διελέχθην ἐγὼ· ἢ δοῦναί τι χεῖρα ἀλλὰ μὴ δοῦναι πρεσβεύσασθαι.) Ἀλλ' ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων

etiam occuparet, *perfecerunt consilia mea,* ut conjuncti nobiscum Byzantii bellum illi communiter inferrent. Ecquid tibi, *Æschine,* in hâc rerum gestarum computatione calculis simile videtur? an tu has contrario judicio tolli oportere putas? & non potiùs curandum esse ut in omne ævum perenni memoriâ habeantur? Verùm nihil dico de crudelitate istâ, quam aliis, ubi aliquos Philippus in suam potestatem redegerat, infligtam videre potuimus: aut de mansuetudine eâ, quâ ille, cùm cætera omnia appeteret atque amplecteretur, vos fictè prosecutus est; cujus vos, quòd justè ac rectè faceretis, fructus percepistis.

68. Verùm hæc prætermitto. At profectò non hoc dubitaverim affirmare, quòd siquis in oratorem studiosè, atque ut oportet, inquirere, & non improbè calumniari velit, non ille istiusmodi accusationem, qualem tu, *Æschine,* factitaret, similitudines confingens, verba & gestus orationis imitatione exprimens *atque irridens;* (nimirum in eo positas esse fortunas Græciæ non vides, hoc an illud verbum usurpârim, huc an illuc manus porrexerim?) Sed ipsas potiùs res inda-

ἀν ἐσκόπει, τίνας εἶχεν ἀφορμὰς ἡ πόλις, καὶ τίνας δυνάμεις, ὅτ' εἰς τὰ πράγματα εἰσήειν, καὶ τίνας σωήγαγον αὐτῇ μετὰ ταῦτ' ὀφείλας ἐγὼ, καὶ πῶς εἶχε τὰ τῶν ἐναντίων. Εἶτ' εἰ μὲν ἐλάττους ἐποίησα τὰς δυνάμεις, τῷ ἐμοὶ ταῦτα μὴ ἂν ἐξεῖναι ὄν· εἰ δὲ πολλῷ μείζους, οὐκ ἂν ἐσυκοφάντεις. Ἐπειδὴ δὲ σὺ τοῦτο πέφυκας, ἐγὼ ποιήσω· καὶ σκοπεῖτε, εἰ δικαίως ἀρήσομαι τῷ λόγῳ.

ξθ'. Δυνάμεν μὲν τοίνυν εἶχεν ἡ πόλις, τοὺς νησιώτας, οὐχ ἅπαντας, ἀλλὰ τοὺς ἀδυνατωτάτους· οὔτε γὰρ Χίος, οὔτε Ῥόδος, οὔτε Κέρκυρα μοι ὑμῖν ἰῶν· χρημάτων δὲ σύνταξιν, εἰς πέντε καὶ τεσσαράκοντα τάλαντα, ἣ ταῦτ' ἰῶν προσεξηλεσμένα. Ὁπλίτιν δὲ, ἣ ἱππέα, πλὴν τῶν οἰκείων, οὐδένα. Ὁ δὲ πάντων ἀφορώτατον, καὶ μάλιστ' ἀπεχθῶν, ὅτι παρεσκευάκεσαν τοὺς πολεμίους πάντας, ἔχθρας καὶ φιλίας ἐγγυτέρω, Μεγαρεῖς, Θηβαίους, Εὐβοέας. Τὰ μὲν

indagaret, quæ essent Civitati facultates, quæ copiæ, quando ego ad publica negotia accessi; & quibus ego commodis Rempubl. quamdiu eam administrarem, augerem: & quo etiam loco starent res hostium. Si igitur copias *Civitatis* imminuisse compertus essem, id me meritò criminari potuisset; si auxisse, nunquam me calumniis proscidisset. Quoniam verò tu hâc de viâ declinâsti, ego eam insistam: vosque judices estote, utrùm æquumne & justum dixero.

69. Copias igitur has Civitas habebat; Insulares scilicet, at non omnes, sed eorum debiliores; neque enim Chius, aut Rhodus, aut Cercyra pro nobis steterunt: vectigal verò habuit in singulas civitates descriptum, circiter 45 talenta; atque hæc pecunia jam erat redacta. At verò gravis armaturæ peditem, aut equitem, præterquam illos qui domi in urbe erant, *habebamus* nullum. Quod autem maximè nobis erat formidandum, atque inimicis utilissimum, ita isti proditores finitimos omnes, Megarenses, Thebanos, ac Eubœos in eum animum adduxerant, ut inimicitias potiùs nobiscum habere, quàm fœdus facere optarent. In isto

τῆς Πόλεως οὕτως ἐπῆρχεν ἔχοντα, καὶ οὐδεὶς ἂν εἶ-
χοι πρὸς ταῦτ' εἰπεῖν ἄλλ' οὐδέν. Τὰ δὲ τοῦ Φιλίπ-
που, πρὸς ὃν νῦν ἡμῖν ὁ ἀγὼν, σκέψασθε πῶς. Πρῶ-
τον μὲν ἦρχε τῶν ἀκολουθούντων αὐτὸς αὐτοκράτωρ, ὃ
τῶν εἰς τὸν πόλεμον μέγιστόν ἐστιν ἁπάντων· εἶθ' οὗτοι
τὰ ὅπλα εἶχον ἐν ταῖς χερσὶν ἀεί· ἔπειτα χρημάτων
εὐπόρει, καὶ ἐπρᾶττεν ἃ δόξειεν αὐτῷ, οὐ πρὸς λέγων ἐν
τοῖς ψηφίσμασιν, οὐδ' ἐν τῷ φανερῷ βουλεύόμενος,
οὐδ' ὑπὸ τῶν συκοφαντούντων κεινόμενος, οὐδὲ γρα-
φὰς φεύγων παρανόμων, οὐδ' ὑπεύθυνος ὢν οὐδενί,
ἀλλ' ἁπλῶς αὐτὸς δεσπότης, ἡγεμὼν, κύριος πάν-
των. Ἐγὼ δ' ὁ πρὸς τοῦτον ἀνταπεταγμένος (καὶ
γὰρ τοῦτ' ἐξῆν σκοπεῖν δίκαιον) τίνος κύριος ἦν; οὐ-
δενός. Αὐτὸ γὰρ τὸ δημηγορεῖν πρῶτον, οὗ μόνον με-
τεῖ-
χον ἐγὼ, ἐξῆν ὑμῖν πρὸς ταῦτα ὑμεῖς τοῖς παρ' ἐκείνου
μισθαρνοῦσι καὶ ἐμοί· καὶ ὅσα οὗτοι πρὸς ἐμοῦ,
(πολλὰ

statu civitatis noſtræ res erant: de quibus ſanè nemo poteſt quippiam præterea dicere. Videte jam, obſecro, quomodo Philippi, quocum nobis erat certamen, res ſe haberent. Primùm quidem in eos qui ipſum ſecuti ſunt plenam poteſtatem atque imperium habebat, quod profectò omnium, quæ ad res militares pertinent, longè eſt maximum: deinde hi arma ſemper in manibus gerebant: porrò ille pecuniâ abundabat; & quæcunque ſibi viſa ſunt faciebat; neque enim decreta referebat, nec publicè de rebus gerendis deliberabat, nec à calumniatoribus in judicium provocatus eſt, nec legis perperam rogatæ accuſatus, neque denique rationes cuipiam referre tenebatur: ſed ipſe omnium planè atque omnino dominus factus eſt & imperator, cunctaque ſuo arbitratu & voluntate dirigebat. At ego, cùm is eſſem conſtitutus qui illius conſiliis reſiſterem, (nam in hoc inquirere æquum eſt) quid ego in meâ poteſtate habui, *aut quibus copiis ſum inſtructus*? nullis omnino. Imprimis enim hanc ipſam concionandi facultatem, cujus ego quaſi particeps tantùm fui, mihi cum iſtis qui mercede à Philippo corrupti ſunt communem permiſit *is*.

(πολλὰ δ' ἐγίγνετο τοιαῦτα, δι' ἃ ἔκαστον τύχοι τοιοῦτον) ὑμῶν ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν ἀπήειτε βεβουλευμένοι. Ἀλλ' ὅμως οὐκ τοιούτων ἐγὼ ἐλαττωμάτων, συμμάχους μὲν ὑμῖν ἐποίησα, Εὐβοέας, Ἀχαιοὺς, Κορινθίους, Θηβαίους, Μεγαρέας, Λευκαδίους, Κερκυραίους· ἀφ' ὧν μύριοι μὲν καὶ πεντακισχίλιοι ξένοι, διςχίλιοι δὲ ἱππεῖς ἄνευ τῶν πολιτικῶν δυνάμεων συνήχθησαν· χρημάτων δὲ ὅσων ἠδυνήθην ἐγὼ πλείστην συντέλειαν ἐποίησα.

ο'. Εἰ δὲ λέγεις ἢ τὰ τοῖς Θηβαίοις δίκαια, Αἰσχίνη, ἢ τὰ τοῖς Βυζαντίοις, ἢ τὰ τοῖς Εὐβοέας, ἢ τοῖς τῶν ἵππων νυνὶ διαλέγῃ, τοῦτον μὲν ἀγνοεῖς, ὅτι καὶ τοὐπίεσθεν τοῖς ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων ἐκείνων ἀγωνισαμένοις τελήρεων, τριακοσίων οὐσῶν τῶν πασῶν, τὰς διακοσίας ἡ πόλις παρέσχετο· ἐγὼ δὲ οὐκ ἐλαττοῦσθαι νομίζουσα, οὐδὲ κρίνουσα τοὺς ταῦτα συμβουλεύσαντας, οὐδὲ ἀγανακτοῦσα ὅτι τούτοις ἐωρᾶτο, (αἰσχρὸν γὰρ) ἀλλὰ τοῖς θεοῖς ἔχουσα χάριν,

ει

permiſiſtis. In quibuſcunque verò me iſti ſuperarent, (multa verò, fortunâ ita ferente, iſtiuſmodi eveniebant) his ex uſu hoſtium deliberatis diſceſſiſtis. Quamvis autem ego tot de cauſis eſſem iis inferior, perfeci nihilominus, ut Eubœi, Achæi, Corinthii, Thebani, Megarenſes, Leucadii, Cercyræi, vobis arctiſſimo amicitiæ fœdere eſſent conjuncti: unde exterorum militum quindecim millia, equitum duo millia præter copias domeſticas comparabantur. Pecuniam verò à ſociis conferendam deſcripſi quantam potui maximam.

70. Quòd ſi jura noſtra, Æſchine, cum Thebanorum Byzantiorumve aut Eubœorum legibus confers, aut de æquabili parte nunc diſputas; primo loco te omnino ignorare dico, quòd, cùm ſuperiori tempore pro Græcis illis decertarent triremes, quæ numero tunc erant tercentæ, earum ducentas hæc civitas noſtra ſuppeditabat: neque ſe minorem deteriorem ve idcirco arbitrari, nec iſtius rei ſuaſores judicio poſtea perſequi, neque eam graviter & moleſtè ferre comperta eſt, (id enim turpe eſſet & indignum) ſed Diis immortalibus gratias habere, quòd

εἰ κοινῷ κινδύνῳ τοῖς Ἕλλησι προεστάντος, αὐτὴ διπλάσια τ' ἄλλων εἰς τὸ ἅπαντων σωτήριον προέφερετο. Εἶτα κενὰς χαρίζῃ χάριτας τούτοισι, συκοφαντῶν ἐμέ. Τί δὴ νῦν λέγεις οἷα ἐχρῆν σοὶ ποιῆσαι, ἀλλ' ὅ τότ' ἂν σὺ τῇ πόλει ἢ παρὼν, ταῦτ' ἔγραφες; εἰ δ' ἐνεδέχετο δὴ τοὺς παιρίους καιροὺς, οὐ οἷς ὑμῖν ὅσα ἂν βουλόμεθα, ἀλλ' ὅσα δύνατο τὰ πράγματα, ἔδει δέχεσθαι. Ὁ δ' ἀντωνύμους, ἢ παρὰ τοὺς παρ' ἡμῶν ἀπελαυνομένους προσδεξόμενον, ἢ λέγειν ἕτοιμα προσθήσων, ὑπῆρχεν ἕτοιμος.

οά. Ἀλλ' εἰ νῦν ὑπὲρ τοῖς πεπραγμένοις κατηγορεῖας ἔχω, τί ἂν οἴεσθε, εἴ ποτ', ἐμοῦ περὶ τούτων ἀκριβολογουμένου, ἀπῆλθον αἱ πόλεις ἢ προσέθεντο Φιλίππῳ, ἢ ἅμα Εὐβοίας, ἢ Θηβῶν, ἢ Βυζαντίου κύριος κατέστη; Τί ποιεῖν ἂν, ἢ τί οἴεσθε λέγειν τοὺς ἀσεβεῖς ἀνθρώπους τούτους; ὑχ ὡς ἐξεδόθησαν; ὑχ' ὡς ἀπηλάθησαν, βουλόμενοι μᾶλλον ἢ ἡμῶν εἶναι; εἶτα δὴ μὲ Ἑλλησπόντου καὶ Βυζαντίων ἐγκρατῆ

ipſa, cùm res omnium Græcorum in periculo eſſent, duplo pluſquam alii ad communem ſalutem contribuiſſet. Secundo igitur loco, dum tu me, Æſchine, calumniis exagitas, inanem horum gratiam captare videris. Quid enim nunc dicis quod fieri olim oportebat? & cur non potiùs, cùm in civitate eſſes, iſta tunc temporis, ſi tibi ita licuiſſet, decreviſti? quo ſanè tempore non quod nobis placebat facere potuimus, ſed quod res ipſæ permitterent. Is enim in promptu erat, qui & contra nos licitationes faceret, iiſque qui à nobis ejecti erant hoſpitium præberet, & pecunias inſuper daret.

71. At ſi nunc de iis quæ geſta ſunt ego in judicium adducor, quid futurum putatis, ſi, cùm ipſe arctiùs & quaſi ad rigorem de rebus hiſce diſceptarem, *à noſtrâ parte* defeciſſent civitates cæteræ, & Philippo ſe junxiſſent; iſque Eubœæ ſimul, & Thebarum, Byzantiique dominus conſtitueretur? Quid hoſce homines ſceleratiſſimos facturos vel dicturos arbitramini? nonne, quòd proditi, quòd repulſam contemptumque paſſi fuerint, cùm *ſocietati* noſtræ libenter ſe vellent adjungere? quòd Byzantiorum operâ Helleſpontum

ſub

ἐκράτησε καθέσηκε, ἢ τὴν σιτοπομπείας τὴν τῶν Ελλήνων κύριος γένοιτο. Πόλεμος δ' ὅμορος ἢ βαρὺς εἰς τὴν Αττικὴν ἀφὶ Θηβαίων κεκόμισαι· ἄπλους δ' ἡ θάλαττα ἐποίησε τὸ τῶν Εὐβοίας ὁρμωμένων λῃστῶν γίγνεσθαι. Οὐκ ἂν ταῦτ' ἔλεγον, ἢ πολλά γε πρὸς τούτοις ἕτερα; Πονηρόν, ὦ Ανδρες Αθηναῖοι, πονηρὸν ὁ συκοφάντης ἀεί, ἢ παντάχοθεν βάσκανον ἢ φιλάπτον. Τοῦτο δὲ ἢ φύσει κίναδος ἀνθρώπιόν ἐστιν, οὐδὲν ἐξαρκῆς ὑγιὲς πεποιηκὸς, οὐδ' ἐλεύθερον· αὐτοσχεδιαστὴς πίθηκος, ἀρχαῖος Οἰνόμαος, ὠδάσιμος ῥήτωρ. Τί γὰρ ἡ σὴ δεινότης εἰς ὄνησιν ἦκε τῇ πατρίδι; Νῦν ἡμῖν λέγεις ὑπὲρ τῶν παρελημλυθότων· ὥσπερ ἂν εἴ τις ἰατρὸς ἀσθενοῦσι μὲν τοῖς κάμνουσιν εἰσιὼν μὴ λέγοι μηδὲ δείκνυσι, δι' ὧν ἀποφεύξον) τὴν νόσον, ἐπειδὴ δὲ τελευτήσαί τις αὐτῶν ἢ τὰ νομιζόμενα ἀπῇ φέροιτο, ἀκολουθῶν ὅτι τὸ μνῆμα, διεξίοι, εἰ τὸ ἢ τὸ ἐποίησεν ἄνθρωπος ὅτου, οὐκ ἂν ἀπέθανεν; Εμβρόντητε, εἶτα νῦν λέγεις;

οβ'. Οὐ τοίνυν οὐδὲ τὴν ἥτταν εἰ ταύτην γαυριᾷς, ἐφ' ᾗ γένειν

sub ſe habuerit *Philippus*, & rei frumentariæ adminiſtrationem per totam Græciam obtinuerit? quòd bellum finitimum atque atrox in Atticam per Thebanos invectum; mare autem Piratis, qui ex Eubœâ in navigantes erumpebant, infeſtatum eſſet & navigantibus intercluſum? Nonne hæc aliaque hujuſmodi permulta dicturos putatis? Nefanda res, viri Athenienſes, nefanda ſemper res eſt delator, omnique in loco malignus & calumniandi cupidus. Talis iſte eſt homuncio, ſeu potiùs bellua, qui nihil unquam probi aut veri à primâ ætate, nihil libero dignum fecit; ſimia omnino Tragica, Ruſticus Oenomaus, orator infamis. Quid enim auxilii tua in dicendo peritia patriæ tulit? Nunc verò apud nos de rebus præteritis declamas; veluti ſi medicus * quis ad ægrotos accedens nihil ſuadet aut præſcribat, quomodo morbo liberentur; cùm verò eorum aliquis obierit, die, quo fiunt parentalia, ad ſepulchrum pompam funebrem ſecutus, prolixè narret, ſi hoc vel illud homo iſte feciſſet, non obiiſſet. Nunc tandem, O Fanatice, ad dicendum prodis?

72. Sed neque cladem illam, ſi in eâ gloriaris & exultas, pro

* Vid. *Æſch.* cap. 82.

quâ

φένειν σε, ὦ κατάρατε, προσῆκεν, ἢ οὐδενὶ τῶν παρ' ἐμοὶ γεγενῆσθαι εὑρήσετε τῇ πόλει. Οὕτως δὲ λογίζεσθε. Οὐδαμοῦ πώποτε, ὅπου πρεσβευτὴς ἐπέμφθην ὑφ' ὑμῶν ἐγώ, κληθεὶς ἀπῆλθον τοῦ παρὰ Φιλίππου πρέσβεων, οὐκ ἐκ Θετταλίας, οὐδὲ ἐξ Ἀμβρακίας, οὐκ ἐξ Ἰλλυριῶν, οὐ παρὰ τῶν Θρᾳκῶν βασιλέων, οὐκ ἐκ Βυζαντίου, οὐκ ἄλλοθεν ὁδαμόθεν, οὐ τὰ τελευταῖα πρόσθεν ἐκ Θηβῶν. Ἀλλ' ἐν οἷς κρατηθεὶς ἃ πρέσβεις αὐτῷ τῷ λόγῳ, ταῦτα τοῖς ὅπλοις ἐπιὼν καταπράξετο. Ταῦτ' οὖν ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ· ἢ οὐκ αἰσχύνῃ τὸν αὐτὸν εἰς τε μαλακίαν σκώπτων, καὶ τὴν Φιλίππου δυνάμεως ἀξιῶν ἕνα ὄντα κρείττω γενέσθαι; καὶ ταῦτα τοῖς λόγοις· πίνων δ' ἄλλου κύειν οἴει ἐγώ; καὶ δὴ τὸ γε ἑκάστου ψυχῆς, οὐδὲ τὸ τύχης τὸν παραξαμένων, οὐδὲ τὸ στρατηγίας, ἧς ἐμὲ ἀπαιτεῖς εὐθύνας. Οὕτω σκαιὸς εἶ.

οη'. Ἀλλὰ μήν, ὧν γ' ἂν ὁ ῥήτωρ ὑπεύθυνος εἴη, πᾶσαν ἐξέτασιν λάμβανε· οὐ παραιτοῦμαι. Τίνα οὖν ἐστι ταῦτα; ἰδεῖν

quâ Te, homo sceleratissime, suspirare potiùs decebat: neque illam, inquam, cladem ab ullis mei aut consiliis aut factis profectam fuisse deprehendetis. Ita autem rem perpendite. Ex nullo unquam loco, quò legatus à vobis missus sum, non ex Thessaliâ, non ex Ambraciâ, non ab Illyriis, non à Thraciæ regibus, non ex Byzantio, non ex aliâ ullibi gente, non denique nuper ex Thebis, Philippi legatis inferior migravi; sed quibus in rebus ipsius legati dicendi vi erant victi, eas rursus armis & violentiâ redigebat & recuperabat. Has igitur à me reposcis? neque te pudet ab eo, quem ut mollem & effœminatum vellicâsti, petere, ut universas Philippi vires solus contunderet? idque verbis: quid enim aliud in meâ erat potestate? non enim penes me erat cujusque *militis* anima neque fortuna; neque exercitûs, cujus à me rationes repetis, gubernatio. Ita fatuus es atque ineptus.

73. Sed eorum omnium, quæ ab oratore postulari possunt, rationem accipe: neque enim hoc deprecor. Quænam igitur sunt ea? rerum

ἰδεῖν τὰ πράγματα ἀρχόμενα, καὶ προαισθέσθαι, καὶ προφῆναι τοῖς ἄλλοις. Ταῦτα πέπρακταί μοι. Καὶ ἐπὶ τοῖς ἐκάστοις χαλεπότητας, ὀκνους, ἀγνοίας, φιλονεικίας, ἃ πολιτικὰ τοῖς πόλεσι πρόσεστιν ἁπάσαις καὶ ἀναγκαῖα ἁμαρτήματα, ταῦθ' ὡς εἰς ἐλάχιστον συνεῖλαμ· καὶ τἀναντίον εἰς ὁμόνοιαν καὶ φιλίαν, καὶ γε τὰ δέοντα ποιεῖν ὁρμὴν παρεσκεύαμ. Καὶ ταῦτά μοι πάντα πεποίηται, καὶ οὐδεὶς μήποτε ἀνθρώπων εὕρει ὃ κατ' ἐμὲ οὐδὲν ἐλλιφθέν. Εἰ τοίνυν τις ὀνειδίζει, πίσι τὰ πλεῖστα Φίλιππος, ὧν κατέπραξε, διῳκήσαθ, πάντες ἂν εἴποιεν, τῷ στρατοπέδῳ, καὶ τῷ διδόναι, καὶ ἀφαιρεῖσθαι τοὺς ὑπὲρ τῶν πραγμάτων. Οὐκοῦν τῷ μὲ δυνάμενον ὅτε κύριος, ὑπ' ἐμοῦ ἐγώ· ὥστε οὐδὲ ὁ λόγος τῷ κρείττονα ταῦτα πραχθέντα παρ' ἐμέ. Καὶ μοὶ τῷ γε μὴ ἀφαιρεῖσθαι χρήμασι, κεκράτηκα Φιλίππου. Ὥσπερ γὰρ ὁ ἀνύμβους νενίκηκε τὴν λαβοῦσαν, ἐὰν πρίηται· οὕτως ὁ μὴ λαβὼν μηδὲ ἀφαιρεὶς νενίκηκε τὸν ἀνύμβουν. Ὥστε ἀήττητος ἡ πόλις τὸ κατ' ἐμέ.

οα'. A

rerum initia diſpicere, futura providere atque prædicere (hæc verò à me facta ſunt) deinde cujuſque tarditatem, ſegnitiam, ignorantiam, altercationem, quæ civitatibus omnibus communia ſunt peccata & penè neceſſaria, quàm arctiſſimè poteſt coercere atque compeſcere: & è contrà ad concordiam, ad amicitiam, ad ea omnia quæ fieri oportet, ſtudium omnium atque animos incendere. Hæc rurſus omnia à me ſunt facta; neq; quicquam excogitari poteſt, quod à me, quantum potui, erat prætermiſſum. Siquis percunctetur, quibus modis majorem rerum earum, quas geſſit, partem adminiſtravit Philippus, reſpondebunt omnes, exercitu & muneribus quibus Reipubl. principes & gubernatores corrupit. Ego igitur neque copias, neque exercitum duxi: ita neq; eorum, quæ ab iis geſta ſunt, ratio à me poſtulanda eſt. Siquidem eò, quòd muneribus corrumpi nollem, Philippo fui ſuperior. Utì enim qui largitur, accipiente eſt ſuperior, ſi modò mercetur; ita ille qui non accipit neq; corrumpi ſe ſinit, largientem vincit. Adeò per me eſt invicta civitas.

74. Hæc

οδ'. Α μὲν τοίνυν ἐγὼ παρεχόμην εἰς ὃ δικαίως τοιαῦτα γράφειν τοῦτον ἐχρῆν ἐμοῦ, πρὸς πολλοῖς ἑτέροις, ταῦτα καὶ παραπλήσια τούτοις ὄντα· ἃ δ' οἱ πάντες ὑμεῖς ἴστε, ταῦτ' ἤδη λέξω. Μετὰ γὰρ τὴν μάχην εὐθὺς ὁ Δῆμος, εἰδὼς καὶ ἑωρακὼς πάντα ὅσα ἔπραττον ἐγώ, οὐ αὐτοῖς τοῖς δεινοῖς καὶ φοβεροῖς ἐμβεβηκώς, ἵνικα δ' ἀγωνιῶντάς τι θαυμαστὸν ἦν τοὺς πολλοὺς περὶ ἐμοῦ, περὶ τοῦ μὴ περὶ σωτηρίας τῆς πόλεως τὰς ἐμὰς γνώμας ἐχειροτόνει· καὶ πάνθ' ὅσα τῆς φυλακῆς ἕνεκα ἐπράττετο, ἡ διάταξις τῶν φυλάκων, αἱ πάρεδροι, τὰ εἰς τὰ τείχη χρήματα, διὰ τῆς ἐμοῦ ψηφισμάτων ἐγίνετο. Ἔπειτα αὖθις σιτώνου, οὐκ πάντων ἐμὲ ἐχειροτόνησεν ὁ Δῆμος, καὶ μεταταῦτα συγκάντων οἷς ἐμὲ ἐπιμελὲς κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, καὶ γραφὰς, εὐθύνας, εἰσαγγελίας, πάντα ταῦτα ἐπαγόντων μοι, καὶ δι' ἑαυτῶν τό γε πρῶτον, ἀλλ' δι' ὧν μάλιστα ὑπελάμβανον ἀγνοηθήσεσθαι, (ἴστε γὰρ δήπου καὶ μέμνησθε, ὅτι τοὺς πρώτους χρόνους καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐκρινόμην ἐγώ, καὶ ὅτ' ἐπώνυμα Σωσικλέους, ὅτε συκοφαντία

74. Hæc igitur pluraque alia his ſimilia ego feci, ita ut meritò hoc de me *decretum* ferret Cteſiphon. Quæ verò vobis omnibus nota ſunt, jam exponam. Statim poſt finitum prælium Populus, cùm res geſtas omnes meas intelligeret, meque in iiſdem malis graviſſimis & aſperrimis verſatum videret, quo tempore non mirandum erat, ſi plebs mihi fuiſſet infenſa atque inimica, primò (inquam) populus meas de ſalute publicâ ſententias confirmabat: & quæcunque ad præſidia collocanda ſpectabant, cuſtodum nempe deſcriptio, foſſæ, & pecuniæ in murorum *refectionem impendendæ*, meis decretis tranſacta erant. Deinde frumentarium me ex omnibus delegit: inſuper cùm adverſùs me ii, qui malum mihi ſtruebant, conſpirâſſent, & *violatarum legum* actiones, rationum referendarum & læſæ majeſtatis judicia, non per ſe ipſi quidem, ſed rem iis, ſubter quos ſe maximè latituros putabant, demandantes, intendiſſent; (ſcitis enim & meminiſtis primo ſub tempore meum nomen indies delatum, neque amentiam Soſiclis, neque Philocratis

φανία Φιλοκράτης, οὔτε Διάνδου, ἢ Μελάνθ μανία, ἵτ' ἄλλο ἔδεν ἀπείρατον τούτοις κατ' ἐμὲ) ἐν τοίνυν τούτοις πᾶσι, μάλιστα μὲν ἀφ' ὑμῶν τῶν Θεῶν, δεύτερον δὲ δι' ὑμᾶς, ἢ τοὺς ἄλλους ἅπαντας Ἀθηναίους, ἐσωζόμην· δικαίως· τοῦτο γὰρ ἀληθές ἐστι, ἢ ὑπὲρ τῶν ὁμωμοκότων, ἢ ὑπὲρ τῶν τὰ εὔορκα γνόντων δικαστῶν. Οὐκοῦν ἐν μὲν οἷς εἰσηγγελόμην ὅτε ἀπεψηφίζεσθέ μου, ἢ τὸ πέμπτον μέρος τῆς ψήφου τοῖς διώκουσιν ἐ μετεδίδοτε, τότ' ἐψηφίζεσθε τὰ ἄριστά με πράττειν· ἐν οἷς δὲ τὰς γραφὰς ἀπέφυγον, ἔννομα καὶ γράφειν καὶ λέγειν ἀπεδεικνύμην· ἐν οἷς δὲ τὰς εὐθύνας ἐπεσημήνασθε, δικαίως ἢ ἀδωροδοκήτως πάντα πεπραχθαί μοι πεπομολογεῖτε.

οε'. Τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων, τί πρέπον ἢ τί δίκαιον ἦν τοῖς ὑπ' ἐμὲ πεπραγμένοις θέσθαι τ' Κτησιφῶντα ὄνομα; ἆρ' ὃ τ' Δῆμον ἐώρα πεπεμφόν; ἆρ' ὃ τοὺς ὁμωμοκότας δικαστάς; ἆρ' ὃ τὴν ἀλήθειαν πᾶσι βεβαιοῦσαν;

cratis calumnias, neque Diondæ & Melani furorem, nec aliud quicquam ab iis inexpertum relinqui) In his (*inquam*) omnibus *judiciis*, Diis maximè, deinde vobis, Judices, cæterisque ex populo Athenienſi *cauſæ meæ* faventibus, abſolutus ſum & liberatus: & meritò ſanè; hoc enim verum eſt, & judicibus tum iis qui jurejurando obſtricti ſunt, tum iis qui ſanctè & religioſè judicant, honeſtum. Igitur in iis judiciis, in quibus læſæ majeſtatis poſtulatus ſum, cùm ſententiis veſtris me liberaretis & quintam ſuffragiorum partem accuſatoribus non daretis, tum etiam decreviſtis me optima *pro civitate* facere: in iis verò, in quibus *violatarum legum* actiones effugi, legibus conſentanea & ſcribere & facere compertus ſum: in iis denique, in quibus rationes meas comprobâſtis, me omnia juſtè & ſine ullâ mercede feciſſe fatebamini.

75. Cùm verò hæc ita ſe habeant, quodnam decebat Cteſiphontem rebus à me geſtis nomen imponere? nonne illud, quod à Populo, quod à juratis judicibus impoſitum, quod ab ipſâ veritate com-

βεβαῦσαν; Ναὶ, φησὶν· ἀλλὰ τὸ γ' Κεφάλᾳ καλὸν, τὸ μηδεμίαν γραφὴν φυγεῖν· καὶ νὴ Δί' εὐδαιμόν γε. Αλλὰ τί μᾶλλον, ὁ πολλάκις μὲ φυγὼν, μηδεπώποτε δ' ἐξελεγχθεὶς ἀδικῶν, οὐ ἐγκλήματι γίγνοιτ' ἂν μᾶλλον δικαίως; καί τοι τοῦς γε τῦτον, Ανδρες Αθηναῖοι, ἡ τὸ γ' Κεφάλᾳ καλὸν εἰπεῖν ἔξι μοί. Οὐδεμίαν δὲ πώποτ' ἐγράψατό με, ἀδ' ἐδίωξε γραφὴν, ὥστε τοῦτό σοί γε ὁμολόγημα μηδὲν εἶ γ' Κεφάλᾳ χείρων πολίτης.

οζ'. Πολλαχόθεν μὲν τοίνυν ἄν τις ἴδοι τὴν ἀγωμοσιῶν αὐτοῦ καὶ τὴν βασκανίαν· οὐχ ἥκιστα δ' ἀφ' ὧν περὶ τῆς τύχης διελέχθη. Εγὼ δ' ὅλως μὲν, ὅστις ἄνθρωπος ὢν ἀνθρώπῳ τύχην προφέρει, παντελῶς ἀνόητον ἡγοῦμαι. Ην γὰρ ὁ τὰ βέλτιστα προφάσειν νομίζων καὶ ἀεὶ σὺν ἔχειν οἰόμενος, οὐκ οἶδεν εἰ μέχει τοιαύτη μέχει τῆς ἑαυτέρας, πῶς χρὴ περὶ ταύτης λέγειν, ἢ πῶς ὀνειδίζειν ἑτέρῳ; Επειδὴ δ' ὕτως πρὸς πολλοὺς ἄλλους, ἡ περὶ τύτων ὑπερη-

probatum vidit? Immo, inquit; ſed illud Cephali * præclarum eſt *encomium*, quòd nullâ unquam de actione fuiſſet poſtulatus: equidem (per Jovem) fortunatum. Ideone verò ille, qui ſæpius in judicium eſt adductus, nullius tamen unquam criminis convictus, magis dignus eſt qui culpetur? At, Athenienſes, quod ad eum ſpectat, hoc Cephali præclarum *encomium* de me ipſo poteſt prædicari. Nullius enim criminis me unquam accuſavit, nullo unquam in judicio me perſequutus eſt; ita ut me civem nullâ in re Cephalo pejorem tute ipſe, *Æſchine*, fatearis.

76. Cùm igitur in multis aliis inſignis extat iſtius malignitas atque invidia, tum in hoc præcipuè, in quo de fortunâ diſceptat. Ego autem eum, qui, cùm homo ipſe ſit, homini fortuitos caſus objicit, fatuum & vecordem exiſtimo. Cùm enim ille, qui amiciſſimâ proſperrimâque ſe uſum eſſe fortunâ arbitratur, num ad veſperum permanſura ſit ignorat, quî eſt decorum eam aut jactitare, aut alteri exprobare? Quoniam verò iſte in hâc multiſque aliis in rebus ſuperbè

* Vid. *Æſch.* cap. 65.

ὑπερηφάνῳ κέχρηται τῷ λόγῳ, σκέψασθε, ὦ Ανδρες Αθηναῖοι, καὶ θεωρήσατε, ὅσῳ καὶ ἀληθέστερον καὶ ἀνθρωπινώτερον ἐγὼ περὶ τῆς τύχης τούτου διαλεχθήσομαι. Εγὼ τὴν μὲν τῆς πόλεως τύχην ἀγαθὴν ἡγοῦμαι, καὶ ταῦθ' ὁρῶ καὶ τῇ Δίᾳ τῇ Δωδωναίῳ ὑμῖν καὶ τῷ Απόλλωνι τῷ Πύθιον μαντευσαμένῳ· τὴν μέντοι τῶν πάντων ἀνθρώπων, ἣ νῦν ἐπέχει, χαλεπὴν καὶ δεινήν. Τίς γὰρ Ελλήνων, ἢ τίς Βαρβάρων, οὐ πολλῶν κακῶν ἐν τῷ παρόντι πεπείραται καιρῷ; Τὸ μὲν τοίνυν προσελέσθαι τὰ κάλλιστα, καὶ τὸ τῶν οἰκήτορων Ελλήνων εἰ προσείντο ἡμᾶς, ἐν εὐδαιμονίᾳ ἄν ἄξειν, αὐτῶν ἐκείνων ἄμεινον προσκτᾶσθαι, τῆς ἀγαθῆς τύχης τῆς πόλεως εἶναι νομίζω· τὸ δὲ προσκρῦσαι, καὶ μὴ πάνθ' ὡς ἠβουλόμεθ' ἡμῖν συμβῆναι, τῆς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τύχης τὸ ἐπιβάλλον ἐφ' ἡμᾶς μέρος μετειληφέναι νομίζω τὴν πόλιν. Τὴν δ' ἰδίαν τύχην τὴν ἐμὴν, καὶ τὴν ἑνὸς ὑμῶν ἑκάστου, ἐν τοῖς ἰδίοις ἀξιοπαίστως δίκαιον εἶναι νομίζω. Εγὼ μὲν οὖν

superbè atque arroganter locutus eſt, videte, Viri Athenienſes, atque perpendite, quantò rectiùs & humanæ menti accommodatius ego de fortunâ diſputavero. Ego quidem hujuſce civitatis fortunam benignam arbitror; atque hoc à Jove Dodonæo & Apolline Pythio prædictum eſſe intelligo: omnium verò hominum, quæ nunc inſtat atque impendet, miſeram & gravem. Quis enim aut Græcorum aut Barbarorum, hoc ipſo tempore in multis ærumnis rerumque aſperitatibus non verſatur? Quòd igitur optima conſilia inſtituerimus, quòd, cùm Græci, ſi à nobis deſciviſſent, feliciores ſe fore arbitrarentur, meliùs nobiſcum quàm iis agatur, hoc à civitatis noſtræ fortunâ profectum arbitror: quòd autem noſtra civitas alioquì felix in paucis inceptis offenderit, neque omnia nobis ex animi ſententiâ ſucceſſerint, in eo ratam quandam partem ad noſque pertinentem tuliſſe exiſtimo communis aliorum mortalium fortunæ. Mea verò propria, & veſtrûm cujuſque fortuna æquum eſſe cenſeo ut in rebus privatis diſquiratur. Ego autem

οὕτω γὰρ οἶμαι δεῖ τῆς τύχης ἐξετάζειν ἀξιῶ, ὀρθῶς, καὶ δικαίως, ὡς ἐμαυτῷ δοκῶ· νομίζω δὲ καὶ ὑμῖν συμδοκεῖν. Ὁ δὲ τὴν ἰδίαν τύχην τὴν ἐμὴν τῆς κοινῆς τῆς πόλεως κυριωτέραν εἶναί φησι, τὴν μικρὰν καὶ φαύλην τῆς ἀγαθῆς καὶ μεγάλης. Καὶ πῶς ἔνι τοῦτο γενέσθαι;

οζ'. Καὶ μὴν, εἴ γε τὴν ἐμὴν τύχην πάντως ἐξετάζειν, Αἰσχίνη, προσῆκεν, πρὸς τὴν σαυτοῦ σκόπει. Κἂν εὕρῃς τὴν ἐμὴν βελτίω τῆς σῆς, παῦσαι λοιδορούμενος αὐτῇ. Σκόπει τοίνυν εὐθὺς ἐξαρχῆς, καὶ μὰ, πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, μηδεμίαν ψυχρότητα καταγνῷς μηδείς. Ἐγὼ γὰρ οὔτ' εἴπερ πενίαν προπηλακίζει, νομῷ ἔχειν ἡγοῦμαι, οὔτ' εἴπερ ἐν ἀφθόνοις τραφεὶς ὑπὸ τούτῳ σεμνύεται. Ἀλλ' ὑπὸ τῆς τοιαύτης τοῦ χαλεποῦ βλασφημίας καὶ συκοφαντίας εἰς τοιούτους λόγους ἐμπίπτειν ἀναγκάζομαι, οἷς οὐκ ἂν ὄντων ὡς ἂν δυνώμαι μετριώτατα χρήσομαι.

οη'. Ἐμοὶ μὲν τοίνυν ὑπῆρξεν, Αἰσχίνη, παιδὶ μὲν ὄντι, φοιτᾶν

tem ita de fortunâ disquirendum esse arbitror, rectè atque justè, ut mihi quidem videtur, quod item vobis videri conjector. Iste autem meam fortunam potentiorem ait esse, quàm publicam & communem; tenuem atque exilem quàm amplam & benignam. Quî verò hæc fieri possunt?

77. Et quidem, si tibi certum sit, Æschine, meam penitus disquirere fortunam, tuam priùs perpende. Quòd si meam tuâ potiorem deprehendas, meam ne ampliùs convitiando insecteris. A primis igitur initiis ratio petatur; sed nemo, per Deos immortales, hoc quod dicturus sum, excipiat, ut frigidum & absurdum. Ego enim neque illum, qui paupertatem proterit atque irridet, neque illum qui, cùm in rerum affluentiâ educatus sit, in eâ gloriatur & superbit, sanâ mente præditum existimo. Sed eò me compulerunt istius maledicta & calumniæ, ut de his rebus loqui mihi sit necesse, in quibus tamen mihi quantum maximè possum moderabor.

78. Mihi igitur, Æschine, ita à Fortunâ comparatum est, ut quamdiu

φοιτᾷν εἰς τὰ προσήκοντα διδασκαλεῖα, καὶ ἔχειν ὅσα χρὴ μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσοντα δι' ἔνδειαν. ἐξελθόντι δὲ ἐκ παίδων, ἀκούλουθα τούτοις πράττειν, χορηγεῖν, τριηραρχεῖν, εἰσφέρειν, μηδεμιᾶς φιλοτιμίας μήτε ἰδίας μήτε δημοσίας ἀπολείπεσθαι, ἀλλὰ καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς φίλοις χρήσιμον εἶναι. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς τὰ κοινὰ προσῆλθον, ἔδοξέ μοι τοιαῦτα πολιτεύματα ἐλέσθαι, ὥστε καὶ ὑπὸ τῆς πατρίδος, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων πολλάκις ἐστεφανῶσθαι· καὶ μηδὲ τοὺς ἐχθροὺς ὑμᾶς, ὡς οὐ καλά γε ἰῶ ἃ προσειλόμην, ἐπιχειρεῖν λέγειν. Ἐγὼ μὲν δὴ τοιαύτῃ συμβεβίωκα τύχῃ. Καὶ πολλ' ἂν ἔχων ἔτερ' εἰπεῖν περὶ αὐτῆς, παραλείπω, φυλαττόμενος τὸ λυπῆσαί τινα ὧν οἷς σεμνύομαι.

οθ'. Σὺ δ' ὁ σεμνὸς ἀνὴρ, ὁ θαυμάζων τοὺς ἄλλους, σκόπει πρὸς ταῦτα ποίᾳ τινὶ κέχρησαι τύχῃ· δι' ἣν, παῖς μὲν ὢν,

μετὰ

quamdiu puer eram, ludis puerilibus frequens interesſem; eaque ſemper facerem, quæ me talem eſſe arguerent, qui turpia patrare egeſtate non eſſem coactus: adultus verò, illas res agerem, quæ priores ordine conſequuntur, ludos exhiberem, triremium præfectus eſſem, pecunias conferrem, nullam deniq; munificentiam privatam publicamve recuſarem, ſed tum civitati tum amicis utilis eſſem. Poſtquam verò ad Rempubl. gerendam acceſſi, eam mihi viſum eſt adminiſtrandi rationem inſiſtere, unde coronas tum à patriâ meâ tum à cæteris Græcis non paucas conſecutus ſum, neque vos ipſi inimici mei quicquam incommodo civitatis noſtræ conſultum mihi objicere potuiſtis. Hæc vitæ meæ ratio perpetuò fuit, hâc ego fortunâ uſus ſum. At cùm permulta præterea habeam quæ dicam, ſciens prætermitto, veritus ne aliis forſitan diſpliceant quibus ego meipſum effero.

79. Tu verò, vir eximie, qui alios adeò ſpernis & conſputas, tecum pauliſper reputes, quæ tua fuerit fortuna & conditio, ſi cum meâ conferatur: ob quam ſcilicet ſordidè

μὴ πολλῆς σὺν δείας ἐπαφῆς, ἅμα τῷ πατρὶ περὶ τῷ διδα-
σκαλείῳ περισπουδάζων, τὸ μέλαν τρίβων, καὶ τὰ βάθρα
ἀπογλύφων, καὶ τὸ παιδαγωγεῖον κορῶν, οἰκέτου τάξιν οὐκ ἐλευ-
θέρου παιδὸς ἔχων. Ἀνὴρ δὲ γενόμενος, τῇ μητρὶ τελούσῃ τὰς
βίβλους ἀνεγίνωσκες, καὶ τἄλλα συνεσκεύωρεῖ, τὴν μὲν νύκτα
νεβρίζων, καὶ κρατηρίζων, καὶ καθαίρων τοὺς τελουμένους, καὶ
ἀπομάττων τῷ πηλῷ, καὶ τοῖς πιτύροις· καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς
καθαρμοῦ, καὶ κελεύων λέγειν, ΕΦΥΓΟΝ ΚΑΚΟΝ, ΕΥΡΟΝ
ΑΜΕΙΝΟΝ, (ὅπερ μηδένα πώποτε τηλικοῦτον ὀλολύ-
ξαι σεμνυνόμενος. Καὶ ἔγωγε νομίζω, μὴ δῆτα οἴεσθ' αὐτὸν
φθέγγεσθαι μέγα, ὀλολύζειν δ' οὐκ ὑπέρλαμπρον.)
σὺ δὲ ταῖς ἡμέραις τοὺς κλοὺς θιάσους ἄγων σὺν τῇ ὁδῷ,
τοὺς ἐστεφανωμένους τῷ μαράθρῳ καὶ τῇ λευκῇ, τοὺς Οφεις
τοὺς Παρείας φλίβων, καὶ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ὠμῶν, καὶ βοῶν,
Εὐοῖ, Σαβοῖ, καὶ ἐπορχούμενον Υης Αττης, Αττης Υης,
ἔξαρχον, καὶ πορευόμενον, καὶ κιττοφόρον, καὶ λικνοφόρους,
καὶ

sordidè illiberaliterque educatus, unà cum patre tuo ad ludum literarium assedisti, atramento terendo, scamnis purgandis, & gymnasio verrendo occupatus, vernæ potiùs quàm ingenui pueri officium sortitus. Cúmque adultus jam esses, matri tuæ initianti libros recitâsti, aliaq; omnia subministrâsti: noctu quidem initiatos cervinâ pelle cingens, vinum iis effundens, corpora eorum purgans, & luto ac furfure abstergens: purgatione denique peractâ, hoc singulos vociferari jussisti, MALUM FUGI MELIORE REPERTO, (in eo scilicet gloriatus, quòd nemo unquam tam ululanti voce cecinisset. Atque ego sanè tecum sentio. Nolite enim arbitrari eum, qui tam elatâ voce loquitur, ululatus non edere clarissimos.) Interdiu verò ubi præclaro illo Bacchantium choro collecto, atque per trivia agitato, anguibusq; illis, quos Parêas appellant, fœniculo & populeis frondibus coronatis, compressis, & supra caput in altum elatis, vociferatus es illud *Evoë*, *Saboë*, deinde etiam carmen hoc inter saltandum decantâsti, *Hyes Attes*, *Attes Hyes*; te principem ducemque chori, te hederiferum, te vanniferum compellârunt

καὶ τὰ τοιαῦτα ὑπὸ τῶ γεφιδίων προσαγορδύμενος, μισθὸν λαμβάνων τούτων, ἐνθρυπία, καὶ τρεπλοῦς, καὶ νέηλατα· ἐφ' οἷς τίς οὐκ ὡς ἀληθῶς αὐτὸν εὐδαιμονήσαι, καὶ τὸν αὐτοῦ τύχην; Επειδὴ δ' εἰς τοὺς δημότας ἐνεγράφης ὁπωσδήποτε (ἐῶ γὰρ τοῦτο) ἐπειδὴ γ' ἐνεγράφης, εὐθέως τὸ κάλλιστον ἐξελέξω τῶν ἔργων, ὑπογραμματεύειν καὶ ὑπηρετεῖν τοῖς Αρχιδίοις. Ως δ' ἀπηλλάγης ποτὲ καὶ τούτου, πάνθ' ἃ τῶν ἄλλων κατηγορεῖς, αὐτὸς ποιήσας, οὐ κατήχυνας μὰ Δί' οὐδὲν τῶν προϋπηργμένων τῷ μεταταῦτα βίῳ· ἀλλὰ μισθώσας σαυτὸν τοῖς Βαρυστόνοις ὀπταλουμένοις ἐκείνοις ὑποκειτᾶς, Σιμύλῳ καὶ Σωκράτει, ἐτεραγωνίστεις, σῦκα, καὶ βότρυς, καὶ ἐλάας συλλέγων, ὥσπερ ὀπωρώνης ἐκ τῶν ἀλλοτρίων χωρίων, πλείω λαμβάνων ἀπὸ τούτων τραύματα, ἢ τῶν ἀγώνων, οὓς ὑμεῖς περὶ τῆς ψυχῆς ἠγωνίζεσθε. Ην γὰρ ἄσπονδος καὶ ἀκήρυκτος ὑμῖν ὁ πρὸς

pellârunt vetulæ, præmiaque insuper dederunt, placentas, liba, frusta esculenta, *iisque similia*. Quibus rebus ornatum quis non eum verè felicem dixerit? quis non ejus fortunam usque ad invidiam laudaverit? Postquam verò popularium in ordinem ascriptus es, quocunque tandem modo *id factum sit*, (hoc enim in præsens omitto) sed postquam, *inquam*, ascriptus es, pulcherrimum derepentè munus susceptisti, nempe ut infimis magistratibus scriba esses & submini strator. Utprimum verò isto *munere* perfunctus es, ea omnia quæ nunc alios criminaris ipse facere aggressus es, neque mediusfidius res olim partas sequente vitæ instituto omnino dedecorâsti. Sed cùm teipsum histrionibns illis, qui *à gemitu quem edunt* Barystoni appellantur, Simylo scilicet & Socrati, mercede locavisses, tertiarum partium actor evasisti, ficus, uvas, olivasque ex alienis fundis decerpens, quasi pomorum emptor eorundemque venditor futurus. Atqui tamen plura illi vulnera tibi infligebant, quàm unquam in iis certaminibus, quibus vos de vitâ dimicâstis, accipiebas. Erat enim vobis bellum internecinum & inexpiabile

πρὸς τοὺς θεατὰς πόλεμον, ὑφ' ὧν τὰ πολλὰ τραύματα εἰλήφως, εἰκότως τοὺς ἀπείρους τῶν τοιούτων κινδύνων, ὡς δειλοὺς σκώπτεις. Ἀλλὰ γὰρ παρεὶς ἐξ ὧν τὴν πενίαν αἰτιάσαιτ' ἄν τις, πρὸς αὐτὰ τὰ τοῦ πρόπου σου βαδιοῦμαι κατηγορήματα. Τοιαύτην γὰρ εἵλου πολιτείαν (ἐπειδήποτε καὶ τοῦτ' ἐπῆλθέ σοι ποιῆσαι) δι' ἣν εὐτυχούσης μὲν τῆς πατρίδος, λαγὼς βίον ἔζης, δεδιὼς καὶ τρέμων, καὶ ἀεὶ πληγήσεσθαι προσδοκῶν, ἐφ' οἷς σαυτῷ συνήδεις ἀδικοῦντι· συμφορῶν δ' ἠτύχησαν ἄλλοι, θεασὺς ὢν ὑφ' ἁπάντων ὤφλες. Καίτοι ὅστις χιλίων πολιτῶν ἀποθανόντων ἐθάρρησε, τί ἂν παθεῖν ἐκ τῶν ζώντων δίκαιός ἐστι; Πολλὰ τοίνυν ἔστ' εἰπεῖν ἔχων περὶ αὐτοῦ, παραλείψω· οὐ γὰρ ὅσ' ἂν δείξαιμι προσῆκ' ἀρχὴ τούτῳ καὶ ὀνείδη, πάντ' οἶμαι δεῖν εὐχερῶς λέγειν, ἀλλ' ὅσα μηδὲν αἰσχρόν ἐστιν εἰπεῖν ἐμοί.

π'. Ἐξέ-

expiabile cum ſpectatoribus ſuſceptum, à quibus cùm multa vulnera acceperis, non immeritò ſanè eos timiditatis & ignaviæ arguis, qui in iſtiuſmodi diſcrimina nunquam venerunt. Sed illa jam miſſa faciam, quorum crimen fortaſſe paupertati tuæ rectiùs inferri debet; atque ad iſta tranſibo, quæ in mores tuos aptiſſimè conveniunt. Eam enim Reipubl. gerendæ rationem ſecutus es, (poſtquam ad Rempubl. acceſſiſti) ut, cùm patria tua rebus ſecundiſſimis uteretur, tu lepuſculi vitam degeres, timidus ac tremens, & nunquam non perhorreſcens, ne ob ſcelera iſta, quorum conſcientiâ uſque impedita mens tua eſt & oppreſſa, digno ſupplicio afficereris: verùm ubi aliis adverſi quicquam accidebat, ibi tu audax & protervus videreris. At profectò, qui mille cives interfectos audaci inſolentique animo intueri poterat, quid iſte de iis qui ſuperſunt promeritus eſt? Sed cùm alia complura habeam quæ de iſto poſſim dicere, tamen ea prætermittam: non enim probra omnia & dedecora, quæ in iſto eſſe poſſim oſtendere, jam à me proferri oportere arbitror; ſed ea ſolùm, quæ non pudebit commemorare.

80. Quæ

π'. Ἐξέτασον τοίνυν ὦ Αἰσχίνη τὰ σοὶ καὶ ἐμοὶ βεβιωμένα πρᾴως καὶ μὴ πικρῶς, Αἰσχίνη. Εἶτ' ἐρώτησον τουτουσὶ πλὴν ὁποτέρου τύχῃ ἂν ἕλοιθ' ἕκαστος αὐτῶν. Ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δ' ἐφοίτων· ἐτέλεις, ἐγὼ δ' ἐτελούμην· ἐχόρευες, ἐγὼ δ' ἐχορήγουν· ἐγραμμάτευες, ἐγὼ δ' ἐκκλησίαζον· ἐτεταγωνίστεις, ἐγὼ δ' ἐθεώρουν· ἐξέπιπτες, ἐγὼ δ' ἐσύριττον· ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν πεπολίτευσαι πάντα, ἐγὼ δ' ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Εἶ τἄλλα. Ἀλλὰ νυνὶ τήμερον ἐγὼ μὲν, ὑπὲρ τοῦ στεφανωθῆναι, δοκιμάζομαι, τὸ δὲ μηδοπῶν ἀδικεῖν ἀνωμολόγημαι. Σοὶ δὲ συκοφάντῃ μὲν εἰ δοκεῖν ὑπάρχει· κινδυνεύεις δὲ, εἴτε δεῖ σε ἔτι τοῦτο ποιεῖν, εἴτε ἤδη πεπαῦσθαι, μὴ μεταλαβόντα τὸ πέμπτον μέρος τῆς ψήφου. Ἀγαθῇ δὲ (οὐχ ὁρᾷς;) τύχῃ συμβεβιωκὼς, τῆς ἐμῆς ὡς φαύλης κατηγορεῖς. Φέρε δὴ καὶ τὰς τῆς λειτουργίας μαρτυρίας, ὧν λελειτούργηκα ὑμῖν, ἀναγνῶ

80. Quæ igitur utriuſque noſtrûm vivendi rationi communia ſunt, velim ut componas, Æſchine, atq; inter ſe conferas, non aſperè (*uti ſoles*) & ferociter, *ſed placidiùs paulò* atque *ſedatiùs*. Deinde exquiras ab unoquoq; horum, utrùm meum ſequi inſtitutum an tuum potiùs voluerit. Tu literas docebas, ego *in ludo* verſabar: tu initiabas, ego initiabar: tu cum choro ſaltabas, ego ludos edebam: tu ſcriba eras, ego concionabar: tu hiſtrio, ego ſpectator: tu explodebaris, ego exſibilabam: tu hoſtium rem geſſiſti, ego patriæ. Alia prætermitto. Verùm *qualem me antehac præſtiterim*, hodierno die, eò quòd coronâ ſim donatus, explorate perſpectum eſt: neque quiſquam inter hos omnes eſt, qui nihil à me iniquè geſtum eſſe non confiteatur. Tibi verò quando contigit ut ab omnibus calumniator habearis, venis tamen in periculum, utrùm adhuc calumiari debeas, an ab incepto deſiſtere, cùm quintam ſuffragiorum partem non aſſecutus ſis. Jamne vides, *Æſchine*, quàm ſecundâ per totam vitam fortunâ uſus, meam tanquam adverſam criminaris. Profer verò teſtimonia publicorum munerum, quibus ego perfunctus ſum; recitabo

γῶ πάσας· ἀναγνώθι δὴ ἡμῖν καὶ σὺ τὰς ῥήσεις ἃς ἐλυμήνου·

* Ηκω λιπὼν κευθμῶνα καὶ δυσότου πύλας.

καὶ, Κάκ' ἀγγελεῖν μοὶ ἔσθι μὴ θέλοντά με.

Καὶ κακὸν κακῶς σε μάλιστα μὲν ὦ Θεοὶ, ἔπειτα δὲ ὅτοι πάντες ὀλέσθαι, πονηρὸν ὄντα πολίτην, καὶ προδότην, καὶ τριταγωνιστήν. Λέγε τὰς Μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

πα'. Εν μὲν τοίνυν τοῖς πρὸς τὴν πόλιν, τοιοῦτος. Εν δὲ τοῖς ἰδίοις, εἰ μὴ πάντες ἴστε ὅτι κοινὸς καὶ φιλάνθρωπος, καὶ τοῖς δεομένοις ἐπαρκῶν, σιωπῶ· καὶ σχεδὸν ἂν εἴποιμι, σχεδὸν προαιρούμην ἂν περὶ τούτων σχεδεμίαν μαρτυρίαν, οὔτ' εἴ τινας ἐκ τῶν πολεμίων ἐλυσάμην, οὔτ' εἴ τισι θυγατέρας συνεξέδωκα, οὔτε τῶν τοιούτων σχεδέν. Καὶ γὰρ οὕτω πως ὑπείληφα, ἐγὼ νομίζω τὰ μὲν εὖ παθόντα δεῖν μεμνῆσθαι, καὶ πάντα χρόνον, τὰ δὲ ποιήσαντα εὐθὺς ἐπιλελῆσθαι· εἰ δεῖ τὰ

* Εὐριπὶδ. Ἐκφ.

tabo vobis omnia: tuque adeò, *Æschine*, versus istos è contrario profer & jam lege, quos olim, *cùm histrio esses*, malâ recitatione depravabas;

Adsum relictis inferorum sedibus, &,

Sciasque mala me ferre tristem nuntia.

At te, omnium hominum pernicioſiſſime, primùm Dii immortales, deinde hi omnes deperdant, malum civem, malum proditorem, malum tertiarum partium hiſtrionem. Recita Teſtimonia.

TESTIMONIA.

81. In iis igitur, quæ ad civitatem pertinent, talis extiti: quod verò ad res privatas ſpectant, ſi non omnes me humanum, facilem, & liberalem eſſe cognoviſtis, ego quidem taceo: neque eſt cur quicquam de meipſo dicerem, earumve rerum teſtimonia proferrem, non ſiquos ab hoſtibus redemerim, nec ſiquarum filias in matrimonium collocârim, nec ſiquid ſimile fecerim. In eâ enim ſententiâ ſemper perſtiti, quòd ſiquis beneficium acceperit, id omni tempore memoriâ debeat retinere; ſi contulerit, ſtatim oblivíſci: ſi modò illum

τ᾽ μὴ λέγειν, τ᾽ δὲ μὴ μικροψύχου ποιεῖν ἔργον ἀνθρώπου. Τὸ δὲ τὰς ἰδίας εὐεργεσίας ὑπομιμνήσκειν καὶ λέγειν, μικροῦ δεῖν ὅμοιόν ἐστι τῷ ὀνειδίζειν. Οὐ δὴ ποιήσω τοιοῦτον οὐδέν, οὐδὲ προσαχθήσομαι, ἀλλ᾽ ὅπως ποθ᾽ ὑπείληφεν περὶ τούτων, ἀρκεῖ μοι.

πβ΄. Βούλομαι δὲ τῶν ἰδίων ἀπαλλαγεὶς ἔτι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν περὶ τῶν κοινῶν. Εἰ μὲν γὰρ ἔχεις, Αἰσχίνη, τῶν ὑπὸ τοῦτον τὸν ☉ Ἥλιον εἰπεῖν ἀνθρώπων, ὅστις ἀφῶρθ᾽ τῆς Φιλίππου πρότερον, καὶ νῦν τῆς Ἀλεξάνδρου δυναστείας γέγονεν, ἢ τῶν Ἑλλήνων, ἢ τῶν Βαρβάρων, ἔστω· συγχωρῶ σοι, τοῦτ᾽ ἐμοὶ εἴτε τύχῃ, εἴτε δυσχέρειαν ὀνομάζειν βούλει, πάντων αἰτίαν γεγενῆσθαι. Εἰ δὲ καὶ τῶν μηδεπώποτ᾽ ἰδόντων ἐμέ, μηδὲ φωνῆς ἀκηκοότων ἐμοῦ, πολλοὶ πολλὰ καὶ δεινὰ πεπόνθασι, μὴ μόνον κατ᾽ ἄνδρα, ἀλλὰ καὶ πόλεις ὅλαι καὶ ἔθνη, πόσῳ δικαιότερον καὶ ἀληθέστερον, τοῦτ᾽ ἀπάν-

illum oporteat viri boni, hic non jejuni animi & angusti officium præstare. Privata verò beneficia commemorare & frequenter jactare, mihi videtur penè idem esse atque exprobare. Quare ego nihil tale facturus sum, neque *ullius unquam oratione aut maledicto ad hoc faciendum* adducar: sed qualiscunq; tandem in iis rebus de me hominum sit opinio, mihi sufficit.

82. Jam verò à privatis rebus digrediens, pauca adhuc de publicis ad vos dicam. Enimvero, Æschine, siquem mortalium quos Sol noster aspicit seu Græcorum seu Barbarorum, proferre possis, qui olim à Philippi, & nunc ab Alexandri dominatu incolumis vixerit, esto: ego tibi concedam & tecum sentiam, meam sive fortunam, sive infelicitatem mavis nominare, omnium malorum causam extitisse: sin & multi eorum qui nunquam me viderunt, neque vocem meam audierunt, multis magnisque calamitatibus involuti sunt, neq; privati solùm homines, sed & totæ simul civitates, immo verò & gentes *incredibilia mala pertulerunt*; quantò justius sanè &

ἁπάντων (ὡς ἔοικεν) ἀνθρώπων τύχῃ κοινῇ, καὶ φορὰν τινα πραγμάτων χαλεπῇ, καὶ οὐχ οἵαν ἔδει, τούτων αἰτίαν ἡγεῖσθαι; Σὺ τοίνυν ταῦτα ἀφεὶς, ἐμὲ μὲν πρὸς τουτοισὶ πολιτευόμενον αἰτιᾷ· καὶ ταῦτ' εἰδὼς, ὅτι καὶ εἰ μὴ τὸ ὅλον, μέρος γ' ἐπιβάλλει τῆς βλασφημίας ἅπασι, καὶ μάλιστα Σοί. Εἰ μὲν γὰρ ἐγὼ κατ' ἐμαυτὸν αὐτοκράτωρ ὢν περὶ τῶν πραγμάτων ἐβουλευόμην, ἴσως ἂν τοῖς ἄλλοις Ῥήτορσιν ὑμῖν ἐμὲ αἰτιᾶσθαι· εἰ δὲ παρῆτε μὲν οὐ ταῖς ἐκκλησίαις ἁπάσαις ἀεὶ, οὐ κοινῇ δὲ τὸ συμφέρον ἡ πόλις προυτίθει σκοπεῖν, πᾶσι δὲ ταῦτ' ἐδόκει τότε ἄριστα εἶναι καὶ μάλιστα Σοὶ, (οὐ γὰρ ἐπ' εὐνοίᾳ γ' ἐμοὶ παρεχώρεις ἐλπίδων, καὶ ζήλου, καὶ τιμῆς, ἃ πάντα προσῆν τοῖς τότε πραττομένοις ὑπ' ἐμοῦ, ἀλλὰ τῆς ἀληθείας ἡττώμενον ὀλιγόπι, καὶ τῷ μηδὲν ἔχειν εἰπεῖν βέλτιον) πῶς οὐκ ἀδικεῖς καὶ δεινὰ ποιεῖς, τούτοις

verius esset, communi (utì videtur) omnium hominum fortunæ, fœvoque cuidam & exitioso rerum cursui imputare quòd hæc contigerint? Tu verò hâc viâ penitus declinatâ, me in culpâ ponis, quoniam unus ex iis eram qui Rempubl. hanc administrabant: idque cùm scias, si non totam, at certè ratam partem tui criminis ac maledicti, cùm ad omnes, tum ad te maximè redundare. Nam si ego summo imperio ac potestate fretus, de hisce rebus meum solius consilium secutus essem, vobis aliis Oratoribus licuisset me reprehendere, atque in judicium vocare: si verò vos in omni concione semper adfuistis; si omnibus hæc civitas pariter permisit, ut de communi utilitate publicè deliberaretis; si denique res istæ *quas ego gessi* cùm omnibus tum præsertim tibi, *Æschine*, utilissimæ videbantur; (non enim ullâ benevolentiâ adductus mihi tunc permisisti ut spes honestas alerem, laudes honoresq; consequerer, quæ omnia meis rebus gestis meritò debebantur; sed partim veritate ipsâ convictus *hoc fecisti*, partim etiam quòd nihil melius haberes quod posses dicere) nonne improbissimè fœdissimeque agis, qui nunc

τούτοις νῦν ἐγκαλῶν, ὧν τότε οὐκ εἶχες λέγειν βελτίω;

πγ'. Παρὰ μὲν τοίνυν τοῖς ἄλλοις, ἔγωγ' ὁρῶ πᾶσιν ἀνθρώποις διωρισμένα καὶ πεπαγμένα πῶς τὰ τοιαῦτα. Ἀδικεῖ τις ἑκών; ὀργὴ καὶ τιμωρία κατ' αὐτοῦ· ἐξήμαρτέ τις ἄκων; συγγώμη ἀντὶ δὲ τιμωρίας τούτῳ· οὔτε ἀδικῶν τις, οὔτ' ἐξαμαρτάνων, εἰς τὰ πᾶσι δοκοῦντα συμφέρειν ἑαυτὸν δοὺς, καὶ κατορθώσας μὴ ἁπάντων; οὐκ ὀνειδίζειν οὐδὲ λοιδορεῖσθαι τῷ τοιούτῳ δίκαιον, ἀλλὰ συναχθεσθαι. Φανήσεται τοίνυν ταῦτα πάντα ὄντως, καὶ μόνον οὐ τοῖς νόμοις, ἀλλὰ καὶ ἡ φύσις αὐτὴ τοῖς ἀγράφοις νομίμοις καὶ τοῖς ἀνθρωπίνοις ἤθεσι διώρικεν. Αἰσχίνης τοίνυν τοσοῦτον ὑπερβέβληκεν ἅπαντας ἀνθρώπους ὠμότητι καὶ συκοφαντίᾳ, ὥστε καὶ ὧν αὐτὸς ὡς ἀτυχημάτων ἐμέμνητο, καὶ ταῦτ' ἐμοῦ κατηγορεῖ.

πδ'. Καὶ τοῖς τοῖς ἄλλοις ὥσπερ αὐτὸς ἁπλῶς καὶ μετ' εὐνοίας πᾶσι, εἰρηκὼς τοὺς λόγους, φυλάττειν ἐμὲ καὶ

nunc ista in culpâ ponis, quibus nihil tunc melius aut utilius suadere potuisti?

83. Apud alios profectò homines video hæc jura omnibus esse definita atque aptè descripta. Malum quis patravit voluntariè? ei Populus irascitur, & pœnas infligit: peccavit quis invitus? veniam pro supplicio impetrat: neque malum quis consultò patravit, nec invitus peccavit, sed cùm iis, quæ utilia fore omnes existimabant, operam impendit, minùs tamen feliciter successit? huic sanè non æquum est casus publicos exprobare & objicere, sed eodem potiùs cum illo mœrore affici, atque unà ingemiscere. Atque hæc sanè ita se habere non solùm Leges scriptæ declarant, verùm ipsa etiam Natura legibus non scriptis eadem definivit, inque communem hominum consuetudinem traduxit. Æschines igitur crudelitate & calumniandi amore omnes homines adeò superat, ut, quæ ipse tanquam calamitates commemorat, etiam de iis me solum criminetur.

84. Et præter alia, *Athenienses*, quæ iste, quasi simpliciter, planè, atque optimo erga vos animo omnia dixisset, de me effudit, etiam de

καὶ τηρεῖν ἐκέλευεν, ὅπως μὴ προσκρούσομαι μηδ' ἐξαπατήσω, δεινὸν, καὶ γόητα, καὶ σοφιστὴν, καὶ τὰ τοιαῦτα ὀνομάζων. Ὡς ἐὰν προτρεψός τις εἴπῃ τὰ προσόντ' ἐαυτῷ περὶ ἄλλου, καὶ δὴ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα, καὶ οὐκέτι τοὺς ἀκούοντας σκεψομένοις τίς ποτ' αὐτός ἐστιν ὁ ταῦτα λέγων. Ἐγὼ δὲ οἶδ' ὅτι γιγνώσκετε τοῦτον ἅπαντες, καὶ πολὺ τούτῳ μᾶλλον, ἢ ἐμοὶ νομίζετε ταῦτα προσεῖναι. Καὶ ἐκεῖνο δ' εὖ οἶδ', ὅτι τῷ ἐμῷ δεινότητα --- (ἔστω γὰρ· καὶ σοὶ ἔγωγε ὁρῶ τῆς τῶν λεγόντων δυνάμεως τοὺς ἀκούοντας τὸ πλεῖστον μέρος κυρίους ὄντας· ὡς γὰρ ἂν ὑμεῖς ἀποδέξαισθε, καὶ προὸς ἕκαστον ἔχητ' εὐνοίας, οὕτως ὁ λέγων ἔδοξε φρονεῖν) εἰ δ' οὖν ὅτι καὶ παρ' ἐμοί τις ἐμπειρία τοιαύτη, ταύτῃ μὴ εὑρήσετε πάντες ἐν τοῖς κοινοῖς ἐξεταζομένῃ ὥσπερ ὑμῶν ἀεὶ, καὶ οὐδαμοῦ καθ' ὑμῶν, οὐδ' ἰδίᾳ. Τῷ δὲ τούτου, τἀναντίον· οὐ μόνον

de hoc vos cavere hortabatur, ne [a] callido verborum aucupio vobis imponerem, [b] vehementem me & acutum, [c] veteratorem, [d] ſubdolum ſententiarum artificem, & his ſimilia appellans: quaſi verò ſiquis, eò quòd priorem dicendi locum obtinuerit, alteri objiciat quod de ſeipſo aptiùs dici poterat, ita revera ſit futurum; quaſi etiam auditores non eſſent inquiſituri, qualis tandem is ipſe ſit, qui iſta in alterum dicat. Ego verò nullus dubito, quin & vobis hunc ipſum eſſe jampridem perſpectum, voſque etiam arbitrari probra hæc, *quibus me impudenter affecit*, in ipſum potiùs quàm in me convenire. Neque illud me fugit, quæcunque tandem mihi ſit in dicendo vis --(demus enim eſſe aliquam: at ego ſanè perſpicio dicentium facultatem magnâ ex parte auditorum poteſtati ſubmiſſam eſſe; quali enim animo qualique benevolentiâ vos perorantem excipitis, talis de illius ſapientiâ prudentiâq; exiſtimatio eſt) ſiqua igitur & mihi ſit hujuſmodi exercitatio dicendi, hanc vos in rebus publicis pro veſtro commodo verſatam eſſe reperietis, & nunquam vobis ullâ in re (ne privatâ quidem) obfuiſſe. At verò iſtius

[a] Vid. Æſch. cap. 70. b 76. c 44, 71. d 8.

νον τῷ λέγειν ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ καὶ εἴπις ἐλύπησέ τι τοῦτον, ἢ πεποίηκεν τι, κατὰ τούτων. Οὐ γὰρ αὐτῇ δικαίως, οὐδ' ἐφ' ἃ συμφέρει τῇ πόλει, ἥξηται. Οὔτε γὰρ τῷ ὀργῷ, οὔτε τῷ ἔχθρᾳ, οὔτε ἄλλο οὐδὲν τῶν τοιούτων, ⟨καλὸν⟩ καὶ ἀγαθὸν πολίτῃ δεῖ τοὺς ὑπὲρ τῶν κοινῶν εἰσελκυθέντας δικαστὰς ἀξιοῦν ἀπὸ βεβαιοῦν, οὐδ' ὑπὲρ τούτων εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι. Ἀλλὰ μάλιστα μὲν μὴ ἔχειν ταῦτ' ἐν τῇ φύσει· εἰ δ' ἄρα ἀνάγκη, ὡραίως καὶ μετρίως ἀγανεῖμθαι ἔχειν.

πε'. Ἐν τίσιν οὖν σφοδρὸν δεῖ ⟨καὶ⟩ πολιτευόμενον καὶ ⟨καὶ⟩ ῥήτορα δεῖ; ἐν οἷς τῶν ὅλων τι κινδυνεύεται τῇ πόλει, καὶ ἐν οἷς πρὸς τοὺς ἐναντίους ὄξι τι τῷ Δήμῳ· ἐν τούτοις. Ταῦτα γὰρ γενναίου καὶ ἀγαθοῦ πολίτου. Μηδενὸς δὲ ἀδικήματος πώποτε δημοσίᾳ, πρωθήσω δὲ μηδ' ἰδίᾳ, δίκην ἀξιώσαντα λαβεῖν πρὸ ἐμοῦ, μήθ' ὑπὲρ τῆς

istius eloquentiam vobis ſemper adverſatam eſſe compertum habebitis, non eò ſolùm quòd pro inimicis noſtris verba fecerit; verùm etiam quòd ſiquis animum ejus aliquo modo offenderit, orationis acumen contra illum ſtatim converſurus ſit. Neque enim dicendi peritiâ ſuâ rectè utitur, ne in iis quidem quæ ad Reipubl. utilitatem ſpectant. Namque haud bonum civem liberalemque decet, à judicibus, qui de publicis commodis convenerunt, id petere, ut iram, inimicitias, aut aliud quid ſimile cum aliquo ſuſceptum expleant ipſi & confirment, neq; tali de cauſâ quenquam in jus vocare: ſed potiùs operam dare, ne iſtiuſmodi affectu omnino ſint præditi; ſin id fieri non poſſit, tamen ingenio illo Naturâ nimis iracundo conſilio ac ſapientiâ moderari.

85. Quibus igitur in rebus vehementia ab Oratore & Reipubl. adminiſtratore requirenda eſt? in iis certè, cùm de rerum ſummâ periclitatur civitas, cúmque aliquid populo cum hoſtibus intercedit. Hoc enim eſt boni atque generoſi civis munus, hæ ſunt partes. Iſte autem qui cùm de nullo unquam crimine publico, addam etiam nec privato, pœnas à me poſtulârit neque

τ πόλεως, μήθ' ὑπὲρ αὐτῦ, φεράνυ ὴ ἐπάνυ κατηγορίαν νῦν ἥκειν σπουδασμένον, καὶ τοσυτσὶ λόγυς ἀνηλωκέναι, ἰδίας ἔχθρας, καὶ φθόνυ, ὴ μικροψυχίας ὅτι σημεῖον, ὅδενὸς ἄξιος. Τὸ δὲ δὴ ὴ τὺς ἄλλυς ἐμὲ αὐτὸν ἀγῶνας ἐάσαντα, νῦν ὅπὶ τόνδ' ἥκειν, πᾶσαν ἔχ' κακίαν.

πτ'. Καὶ ἔμοιγε δοκεῖς οὐκ τύπων, Αἰσχίνη, τ λόγων, ὅπὶ δείξίν τινα φωνασκίας βυλόμυος ποιήσασθ, τῦτον προελέσθαι τ ἀγῶνα, ὑκ ἀδικήματος ὅδενὸς λαβεῖν τιμωρίαν. Ἔστι δ' ὑχ ὁ λόγος ὅ ῥήτορος, Αἰσχίνη, τίμιος, ὑδ' ὁ τόνος τ φωνῆς, ἀλλὰ ὃ ταὐτὰ προαιρεῖσθαι τοῖς πολλοῖς, ὴ ὃ τὺς αὐτὺς μισεῖν ὴ φιλεῖν, ὥσπερ ἂν ἡ παιδίς. Ὁ γὰρ ὕτως ἔχων τ ψυχήν, ὕτω ὅπὶ εὐνοίᾳ πάντ' ἐρεῖ· ὁ δ' ἀφ' ὧν ἡ πόλις προσδοκᾷ τί μου κίνδυνον ἑαυτῇ, τύτυς θεραπεύων, ὑκ ὅπὶ τ αὐτῆς ὁρμεῖ τοῖς πολλοῖς. Οὐκῦν ὅδὲ τ ἀσφαλείας τ αὐτὼ ἔχ' προσδοκίαν. Ἀλλ' ὁρᾷς, ἐγὼ ταὐτὰ γὰρ συμφέροντα

que civitatis nomine nec ſuo, nunc deditâ operâ paratus venit ut laudes meas & coronam criminando auferat, atque ideo tamdiu in dicendo immoratus eſt: *iſte (inquam)* privatæ ſimultatis & invidiæ atque animi puſilli indicium præbet, nullius certè probitatis. Nullâ verò *priùs* mecum habitâ contentione, nunc *poſt tam longum intervallum* hanc litem intendere, facinus eſt omnium nequiſſimum.

86. Etenim ex iis, quæ dixiſti, mihi videris, Æſchine, judicium hoc inſtituiſſe ut exercendæ vocis artem venditares, non ut injuriæ alicujus pœnas poſtulares. In Oratore autem non eloquentia aut vocis contentio ſpectanda eſt; ſed iiſdem cum populo conſiliis, iiſdem cum patriâ hoſtibus atque amicis uti, hoc eſt laudabile. Quiſquis enim eo eſt animo, amicè omnia atque benevolè loquetur. Qui verò eos, à quibus periculi aliquid ſibi inſtare multò antè videt civitas, omni obſequio colit, non eâdem, quâ populus nititur anchorâ: itaque neque eandem habet ſpem ſalutis. Videſne verò *quantùm iis ſim diſſimilis*? Ego enim eadem commoda, atque hi omnes, mihi pro-

ρονῶν εἰλόμην τυτοισὶ, ἢ θεόθεν ὑξαίρετον ἀλ' ἴδιον πεποίημαι. Ἀρ' οὖν θεόθε Σύ; ἢ πῶς; ὃς εὐθέως μὲν τ μάχην προσδευτὴς ἐπορεύθη πρὸς Φίλιππον, ὃς ἰῶ τ ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις συμφορῶν ἄπορος τῇ πατρίδι· ἢ ταῦτ' ἀργύμνος πάντα τ ἔμπροσθεν χρόνον ἑαυτῷ τ χρείαν, ὡς πάντες ἴσασι.

πζ'. Καί τοι τίς ὁ τ πόλιν ὑξαπατῶν; ἢχ ὁ μὴ λέγων ἃ φρονῶ; τῷ δ' ὁ κήρυξ καταρᾶται δικαίως; ἢ τῷ τοιύτῳ; Τί δὲ μεῖζον ἔχει τις ἂν εἰπεῖν ἀδίκημα κατ' ἀνδρὸς ῥήτορος, εἰ μὴ ταὐτὰ ἢ φρονῶ ἢ λέγω; Σὺ τοίνυν τοιῶδε εὑρέθης, εἶτα σὺ φθέγξῃ, ἢ βλέψῃ εἰς τὰ τυπωθέντα πρόσωπα τολμᾷς; Πότερ' ἢχ ἥκῃ γινώσκων αὐτὰς ὅστις εἶ; ἢ τοσοῦτον ὕπνον ἢ λήθην ἅπαντας ἔσχεν ὥστ' ἢ μεμνῆσθαι τὰς λόγους, ὓς ἐδημηγόρεις τότ' ἐν τῷ Δήμῳ, καταρώμενος ἢ διομνύμενος μηδὲν εἶναί σοι ἢ Φιλίππῳ πρᾶγμα, ἀλλ' ἐμὲ τ αἰτίαν σοι ταύτην ἐπάγειν, ἢ ἰδίας ἕνεκα ἔχθρας, ἢκ οὔσαν ἀληθῆ; Ὡς δ' ἀπηγγέλθη τάχιθ' ἡ μάχη, ἡδὲν τύπων φροντίσας, εὐθὺς ὡμολόγεις ἢ προσεποιῶ

proposui; neque quicquam proprium atque peculiare reservavi. Tune idem potes jactare, qui statim post pugnam ad Philippum, rerumnarum omnium eo tempore civitati auctorem, legatus es profectus? idque cùm priùs semper munus illud recusâsses.

87. Equidem quis est qui civitatem prodit? nonne ille qui, quæ in animo habet, non enunciat? Quem meritò execrari potest præco? nonne hominem his moribus imbutum? Quid enim gravius contra Oratorem afferri potest crimen, quàm quòd non eadem cogitet atque enunciet? Tu igitur, hujusmodi *Orator* compertus, nunc denique verba facere atque os horum vultumque contueri sustines? Anne arbitraris his occultum esse qui sis? an tantum iis somnum atq; veternum obrepsisse existimas, ut non meminerint verba illa, quæ apud populum habuisti, cùm perniciem tibi precareris, & jurares, nihil tibi cum Philippo esse commune? Postquam verò nuntiatus esset nobis prælii exitus, nihil quicquam de iis solicitus, statim in propatulo amicitiam tibi atque hospitium cum

ποιῶ φιλίαν ἢ ξενίαν εἶναί σοι πρὸς αὐτόν· τῇ μισθαρνίᾳ ταῦτα μεταθέμενος τὰ ὀνόματα. Ἐκ ποίας γὰρ ἴσης ἢ δικαίας προφάσεως, Αἰσχίνη, τῷ Γλαυκοθέᾳ τῆς τυμπανιστρίας, ξένος, ἢ φίλος, ἢ γνώριμος ὢν Φιλίππου; ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ, ἀλλ' ἐμαυτῷ δῆλος ὅτι τὰ τὰ τυπτανεῖ συμφέροντα διαφθείρειν. Ἀλλ' ὅμως οὕτω φανερῶς αὐτοῖς εἰλημμένος πρόδότης, καὶ κατὰ σαυτοῦ μᾶλλον ὅτι τοῖς συμβᾶσι γεγονὼς, ἐμοὶ λοιδορῇ, καὶ ὀνειδίζεις ταῦτα, ὧν πάντας μᾶλλον αἰτίους εὑρήσεις, ἢ ἐμέ.

πη'. Πολλὰ μὲν καλὰ μὲν μεγάλα ἡ πόλις, Αἰσχίνη, μὲν προείλετο μὲν κατώρθωσε δι' ἐμοῦ, ὧν οὐκ ἠμνημόνησε· σημεῖον δὲ χειροτονῶν μὲν ὁ Δῆμος τὸ ἐρῶντ' ὅτι τοῖς πεπολιτευκόσι πρὸ αὐτοῦ τὰ συμβάντα, ὑπὸ Σοῦ ἐχειροτόνησε προβληθέντα, καὶ τῶν εὐφώνων ὄντα, σοῦδὲ Δημάδου, ἅρπ πεποιηκότα τὴν εἰρήνην, οὐδ' Ηγήμονα, οὐδ' ἄλλον ὑμῶν σοῦδένα, ἀλλ' ἐμέ.

eo conſtitutum fuiſſe profitebaris, operâ mercenariâ nomina hæc transferens & commutans. Quæ enim æqua aut juſta poteſt afferri ratio, ob quam Æſchini, Glaucotheæ tympaniſtriæ filio, hoſpes aut amicus aut etiam vel notus eſſet Philippus? Ego quidem video nullam. Sed mercede ab eo conductus es, ut horum commoda interverteres atque peſſundares. Sed tamen, quanquam ita manifeſtè ab his in proditione deprehenſus es, quanquam Tu ipſe poſt rerum exitus indicium in te feciſti, mihi tamen convitiaris eaque exprobras, quorum quemlibet

88. Multas quidem res pulchras & præclaras, Æſchine, meis uſa conſiliis inſtituit proſpereque geſſit civitas; quarum non adhuc oblita eſt: cujus quidem rei hoc erit argumentum; quòd populus cùm deligere vellet aliquem qui mortuorum laudes celebraret, iis ipſis diebus quibus recens erat cladis acceptæ memoria; non te, qui deſignatus eras, quique vocis ſuavitate præcelluiſti; non Demadem, qui nuperrimam pacem fecit; non Hegemona, neq; quenquam alium è vobis deligebat, ſed me.

ἐμέ· καὶ προελθόντος σοῦ καὶ Πυθοκλέους ὠμῶς καὶ ἀναιδῶς (ὦ Ζεῦ καὶ Θεοὶ) καὶ κατηγορηκότων ἐμοῦ ταῦτα, ἃ καὶ σὺ νυνὶ, καὶ λοιδορουμένων, ἔτι ἄμεινον ἐχειροτόνησεν ἐμέ. Τὸ δ' αἴτιον οὐκ ἀγνοεῖς μὴν, ὅμως δὲ φράσω σοι κἀγώ. Ἀμφότερα ἤδεσαν αὐτοὶ τήν τ' ἐμὴν εὔνοιαν καὶ προθυμίαν, μεθ' ἣν τὰ πράγματ' ἔπραττον, καὶ τὴν ὑμετέραν ἀδικίαν· ἃ δὲ εὐθυμούμενοι τῶν πραγμάτων ἠρεῖσθε διομνύμενοι, ταῦτ' ἐν οἷς ἔπλαισεν ἡ πόλις, ὡμολογήσατε. Τοὺς οὖν ὅτι τοῖς κοινοῖς ἀτυχήμασιν ὧν ἐφεώμενοι λαβόντας ἄδειαν, ἐχθροὺς μὲ πάλαι, φανεροὺς δὲ τότ' ἠγήσαντο αὐτοῖς γεγενῆσθαι· εἶτα ἐγὼ προσῆκεν ὑπολάμβανον τ' ἐρῶντα τότ' ὅτι τοῖς τετελευτηκόσι, καὶ τ' ἐκείνων ἀρετὴν κοσμήσοντα, μήθ' ὁμοεθνίου, μήθ' ὁμόσπονδον γεγενημένου τοῖς προὺς ἐκείνους πολεμαξαμένοις· μηδ' ἐκεῖ μὲ κωμάζειν ἐγὼ παρανίζειν ὅτι τοῖς τ' Ἑλλήνων συμφοραῖς μὴ τ' αὐτοχείρων θόνῳ,

me. Cúmque Pythocles tecum unà impudenter (per Deos immortales) atque immaniter prodiiſſet, meque iiſdem de rebus, atque Tu nunc, accuſâſſet & conviciis proſcidiſſet; tantò propenſiùs me creabat populus. Cujus quidem rei cauſam licèt tu minimè neſcias, ego tamen jam exponam. Nôrant illi quidem omnes tam meam erga ipſos benevolentiam, meamque in agendis rebus alacritatem & diligentiam, quàm veſtram improbitatem. Quæ enim, cùm lætè proſpereque cederent res noſtræ, jurejurando interpoſito negâſtis, eadem jam, cùm in adverſa incideret civitas, profeſſi eſtis. Eos igitur qui in communibus ærumnis cogitationum ſuarum licentiam atque ſecuritatem ſibi promittebant, inimicos quidem jampridem fuiſſe, tum autem deprehenſos atque detectos arbitrabatur civitas; atque expedire cenſebat ut ille, qui mortuorum virtutes oratione celebraret, eorum, quibuſcum pugnatura erat, neque familiaris eſſet neque fœderatus: neque eos, qui illic unà cum iis, qui internecionis authores fuerunt, propter Græcorum ærumnas luxuriosè comeſſati eſſent, hymnoſque in Deorum lau-

φόνῳ, δεῦρο δ' ἐλθόντας, πρᾶξον· ἢ μηδὲ τῇ φωνῇ δακρύειν ὑποκρινομένους τὴν ἐκείνων τύχην, ἀλλὰ τῇ ψυχῇ συναλγοῦντας.

πθ'. Τοῦτο δ' ἑώρων πρὸς ἑαυτοὺς ἢ πρὸς ἐμοί, πρὸς δ' ὑμᾶς οὔ· ἀλλὰ ταῦτ' ἐμὲ ἐχθροτάτης, ἢ οὐχ ὑμᾶς. Καὶ οὐχ ὁ μὲν Δῆμος οὕτως· ὁ δὲ τοὺς τετελευτηκότων πατέρας ἢ ἀδελφοὺς ἐπὶ τῷ Δήμῳ τότε αἱρεθέντες ὑπὲρ τοὺς τάφους, ἄλλως πως· ἀλλὰ δεῖν ποιεῖν αὐτοὺς τὸ προσῆκον, ὡς πρὸς οἰκειοτάτῳ τοὺς τετελευτηκότων, ὥσπερ τἄλλ' εἰώθει γίγνεσθαι, τοῦτ' ἐποίησε πρὸς ἐμοί· εἰκότως· γένει μὲν γὰρ ἕκαστος ἑκάστῳ μᾶλλον οἰκεῖος ἦν ἐμοῦ, κοινῇ δὲ πᾶσιν οὐδεὶς ἐγγυτέρω. ᾧ γὰρ τὸ ἐκείνους σωθῆναι, καὶ κατορθῶσαι μάλιστα διέφερεν, οὗτος ἢ παθόντων, ἃ μήποτ' ὤφελον, τὸ ὑπὲρ ἁπάντων λύπης πλεῖστον μετεῖχε. Λέγε δ' αὖπερ τοῦτο τὸ ἐπίγραμμα, ὃ δημοσίᾳ προσῆκε ἡ πόλις αὐτοῖς ἐπιγράψαι· ἵν' εἰδῇς, Αἰσχίνη, ἢ σὲ αὖπερ τούτῳ, σαυτὸν ἀγνώμονα ἢ συκοφάντην ὄντα, ἢ μιαρόν. Λέγε.

ΕΠΙ-

dem cantâssent, huc demum reversos honore affici putabat: neque fictâ voce & fletu simulato eorum clades lamentari oportere, sed ex animo cum ipsâ lugere.

89. Quod cùm in se, tum in me præsertim, in vobis verò minimè inesse videbat populus; itaque me, non vos huic muneri præfecit. Nec solùm à populo ita factum est; sed neque mortuorum patres & fratres, ad funus celebrandum à populo creati, aliter fecerunt: cùm enim eos epulum dare oporteret, hoc ipsum tanquam apud mortuorum familiarem atque affinem, quemadmodum alia *ejusmodi* fieri solent, apud me instituendum voluerunt. Affinitate enim singuli singulis conjunctiores erant, quàm ego; communiter autem nemo illis me erat propinquior: cujus enim maximè intererat, ut ii incolumes servarentur remque feliciter gererent, is, cùm cladem eam (quam utinam nunquam passi fuissent) acceperant, doloris maximam partem sustinebat. Recita verò homini illud Epigramma, quod iis publicè inscribi decrevit civitas: ut ex hoc etiam intelligas, Æschine, te calumniatorem esse, atque nebulonem nequissimum. Recita.

EPI-

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Οἵδε πάτρας ἕνεκα σφετέρας, εἰς δῆριν ἕβεντο
Ὅπλα, ϗ ἀντιπάλων ὕβριν ἀπεσκέδασαν.
Μαρνάμενοι δ' ἀρετῆς ϗ δείματος, οὐκ ἐσάωσαν
Ψυχάς, ἀλλ' ἀίδῃ κοινὸν ἔβεντο βέλος,
Οὕνεκεν Ἑλλήνων, ὡς μὴ ζυγὸν αὐχένι θέντες,
Δυλοσύνης γυίοισιν ἀμφὶς ἔχωσιν ὕβριν.
Γαῖα δὲ παπείς ἔχῃ κόλποις τὰ πλεῖστα καμόντων
Σώματ', ἐπεὶ θνητοῖς οὐκ Διὸς ἥδε κέκισις.
Μηδὲν ἁμαρτεῖν θεῖ Θεῶν, ϗ πάντα κατορθῶν
Ἐν βιοτῇ· μοῖραν δ' ὅπι φυγεῖν ἔπορεν.

ζ'. Ἀκούεις, Αἰσχίνη, ϗ οὐ αὐτῷ τούτῳ, ὡς [Τὸ μηδὲν ἁμαρτεῖν θεῖ Θεῶν, ϗ πάντα κατορθῶν;] Οὐ τῷ συμβούλῳ τιὼ δ' κατορθῶν τοὺς ἀγωνιζομένους ἀνέθηκε δύναμιν, ἀλλὰ τοῖς Θεοῖς. Τί οὖν, ὦ κατάρατε, ἐμοὶ περὶ τούτων λοιδορῇ, καὶ λέγῃς, ἃ σοὶ καὶ τοῖς σοῖς ὁ Θεοὶ τρέψειαν εἰς κεφαλήν;

EPIGRAMMA.

Hi bello ob Patriam gesto, repulêre retrorsum
Bellantûm adversos, Marte favente, globos:
Ut sese exereret fortis metuendaque virtus,
Lucrosam lethi nemo refugit iter.
Ut Græci arcerent communem è finibus hostem,
Nec gererent vili colla subacta jugo.
Horum animas Fatum abripuit; sed corpora servat
Compôsta in charo patria terra sinu.
Nil peccare Deûmest, rectoq; agere omnia cursu;
Sed Fati certa est nec fugienda manus.

90. Audis, Æschine, ab hoc ipso Epigrammate, quòd [*Nil peccare Deûm est, rectoque agere omnia cursu?*] Nulli nempe suasori aut consiliario militum res gestas prosperandi potestatem permittit, sed Diis immortalibus. Cur igitur, sceleratissime, me de istis calumniaris? cur ista maledicus effutis, quæ in te tuorumque capita Dii precor, convertant?

κεφαλίω; Πολλὰ τοίνυν, ὦ Ανδρες Αθηναῖοι, καὶ ἄλλα κατηγορικότος αὐτοῦ καὶ κατεψευσμένου, ἓν μάλιστ' ἐθαύμασα ἁπάντων, ὅτι τῆς συμβεβηκότων τότε τῇ πόλει ἀναμνησθεὶς, οὐχ ὡς ἂν εὔνους, οὐδὲ δίκαιος πολίτης ἔχε τιὼ γνώμιω, οὐδ' ἐδάκρυσεν, οὐδ' ἔπαθεν οὐδὲν τοιοῦτον τῇ ψυχῇ, ἀλλ' ἐπάρας τιὼ φωνίω, καὶ γεγηθὼς, καὶ λαρυγγίζων, ᾤετο μοῦ ἐμοῦ κατηγορεῖν δηλονότι, δεῖγμα δὲ ἐξέφερε καθ' ἑαυτοῦ, ὅτι ὅπι τοῖς γεγενημένοις ἀναιρεῖς οὐδὲν ὁμοίως ἔχε τοῖς ἄλλοις. Καί τοι τῆς νόμων καὶ τῆς πολιτείας φάσκοντα φροντίζειν, ὥσπερ οὕτος νυνὶ, καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, τοῦτό γ' ἔχειν δεῖ, τὸ ταὐτὰ λυπεῖσθαι καὶ ταὐτὰ χαίρειν τοῖς πολλοῖς, καὶ μὴ τῇ προαιρέσει τῆς κοινῶν, ἐν τῷ τῆς ἐναντίων μέρει τετάχθαι· ὃ σὺ νυνὶ πεποιηκὼς εἶ φανερὸς, ἐμὲ πάντων αἴτιον, καὶ δι' ἐμὲ εἰς πράγματα φάσκων ἐμπεσεῖν τιὼ πόλιν, οὐκ ἀπὸ τῆς ἐμῆς

tant? Inter alia igitur infinita, Athenienſes, quæ mihi objecit & in me confinxit Æſchines, unum ſanè eſt quod præcipuè demiror, quòd cùm publicas calamitates, quæ Civitati noſtræ tunc temporis accidebant, pleno ore commemoraret, non eâ mente fuerit, quam vir bonus ac juſtus amanſque patriæ civis præſtitiſſet, non unam lacrymam effuderit, neque revera intus doluerit; ſed elatâ voce, geminato gaudio, inflatoque gutture, putârit quidem mihi crimen inferre, dum interea apertum de ſeipſo proferret indicium, quali tunc animo Reipubl. miſerias intueretur, quàm aliorum civium diſſimili. Et ſanè eum, qui Legibus & Reipubl. adminiſtrationi omni curâ proſpiciendum eſſe adeò frequenter monet, ut iſtum modò *Æſchinem audiſtis, eum, inquam,* (ſi nihil aliud profiteatur) tamen hoc ſaltèm animo eſſe oportet, ut de iiſdem rebus lætetur, eaſdemque lugeat, propter quas alii gaudent, de quibus alii afflictantur; neque publicis rerum gerendarum rationibus contrariam inſiſtat viam: quod profectò te, Æſchine, feciſſe nemo non videt, dum me de omnibus crimineris, civitatemq; in adverſas

ἐμῆς πολιτείας οὐδὲ προαιρέσεως ἀρξαμένων ὑμῖν τοῖς Ελλησι βοηθεῖν. Επεὶ ἔμοιγ' εἰ τοῦτο δοθείη πρὸ ὑμῖν, τοσαῦτα δι' ἐμὲ ὑμᾶς ἠναντιῶσθαι τῇ κατὰ τῶν Ελλήνων ἀρχῇ προσηκόντως, μείζων ἂν δοθείη δωρεὰ συμπασῶν ὧν τοῖς ἄλλοις δεδώκατε. Αλλ' οὔτ' ἂν ἐγὼ ταῦτα φήσαιμι (ἀδικοίην γὰρ ἂν ὑμᾶς) οὔτ' ἂν ὑμεῖς εὖ οἶδ' ὅτι συγχωρήσαιτε· ὅστις τ' εἰ δίκαια ἐποίει, οὐκ ἂν ἕνεκα τῶν πρὸς ἐμὲ ἔχθρας, τὰ μέγιστα τῶν ὑμετέρων καλῶν ἔβλαπτε καὶ διέβαλλεν.

ζα'. Αλλὰ τί ταῦτ' ὀκνῶ, πολλῷ μετριώτερα ἄλλα κατηγορικότων αὐτοῦ καὶ κατεψευσμένου; Ος γὰρ ἐμοὶ Φιλιππισμῶν (ὦ Γῆ καὶ Θεοί) κατηγορεῖ, τί οὗτος οὐκ ἂν εἴποι; Καί τοι, νὴ τὸν Ηρακλέα καὶ πάντας τοὺς Θεούς, εἴ γ' ἐπ' ἀληθείας δεῖ σκοπεῖσθαι, τὸ καταψεύδεσθαι καὶ δι' ἔχθραν τι λέγειν ἀνελόντας ἐκ μέσου, τίνες ὡς ἀληθῶς εἰσιν, οἷς ἂν εἰκότως καὶ δικαίως

sas res propter me incidisse dicas, cùm vos, *Athenienses*, non mea consilia secuti *sed vestrâ voluntate adducti*, Græcos auxilio juvare institueritis. Nam si hoc mihi à vobis daretur, *si fateremini scilicet*, vos meo hortatu persuasos esse ut dominationi illi, quæ in Græcos omnes comparata est, omni vi resisteretis; certè majus mihi donum impertitum fuisset, quàm universa illa quæ aliis tribuistis. Sed non hæc dicam, (nam injuriosè essent dicta) vosq; mihi, *si ita facerem*, nequaquam assensuros esse cognovi: at iste, si bonum civem præstitisset, nunquam sanè contumeliis ea exagitàsset, quæ vos inter prima civitatis commoda semper reposuistis.

91. Quorsum verò adeò acerbè in hæc invehor, cùm multò graviora adhuc supersint, quæ iste in me maledicè confinxit? Qui mihi etiam id objecit, quòd cum Philippo fecerim, quid iste tandem dicere dubitabit? Et profectò per Herculem Deosque omnes immortales juro, si mendaciis contumeliisque omnibus, quibus propter odia privata homines sese invicem afficiunt, è medio sublatis, ipsam rei veritatem indagare oporteat, & qui demum sint illi in

quos

καίως τ᾽ τ᾽ γεγενημένων αἰτίαν ὅτι τ᾽ κεφαλὴν ἀναθεῖεν ἅπαντες, τοὺς ὁμοίους τούτῳ πρ᾽ ἐκάστη τ᾽ πόλεων εὕροι τις ἂν, ἀλλ᾽ τοὺς ἐμοί. Οἱ ὅτ᾽ ἦν ἀσθενῆ τὰ Φιλίππου πράγματα, καὶ κομιδῇ μικρὰ, πολλάκις προσλεγόντων ὑμῶν, καὶ παρακαλούντων, καὶ διδασκόντων τὰ βέλτιστα, τῆς ἰδίας ἕνεκ᾽ αἰσχροκερδείας, τὰ κοινὴ συμφέροντα προϊεντο τοὺς ὑπάρχοντας ἔχαρι πολίτας ἐξαπατῶντες καὶ διαφθείροντες, ἕως δούλους ἐποίησε. Θετταλοὺς Δάοχος, Κινέας, Θρασύδαιος· Ἀρκάδας Κερκιδᾶς, Ἱερώνυμος, Εὐκαλπίδας· Ἀργείους Μύρτις, Τελάδαμος, Μνασέας· Ἠλείους Εὐξίθεος, Κλεότιμος, Ἀείσταγχμος· Μεσσηνίους Ⓐ Φιλιάδου τοῦ Θεοῖς ἐχθρῶ πᾶσιν, Νέων, καὶ Θρασύλοχος· Σικυωνίους Ἀείσχρατος, Ἐπιχάρης· Κορινθίους Δείναρχος, Δημάρατος· Μεγαρέας Πτοιόδωρος, Ἔλιξος, Περίλαος· Θηβαίους Τιμόλαος, Θεογείτων, Ἀνεμοίας· Εὐβοέας Ἱππαρχος, Κλείταρχος, Σωσίστρατος· ὀπλεύσω με λέγοντα ἡ ἡμέρα τὰ τ᾽ προδοτῶν ὀνόματα. Οὗτοι πάντες

quos istarum calamitatum culpam meritò transferamus, diligenter exquirere; tales reperiemus in singulis Græciæ civitatibus fuisse, qualem hunc *Æschinem in vestrâ civitate vos ipsi conspexistis*, non qualem ego me perpetuò præstiti. Qui, cùm res Philippi incerto adhuc in statu essent, commeatûsq; parum ei suppeteret, quanquam nos etiam prædiceremus, hortaremur, iisque optima ostenderemus, ita sordidè ad rem suam privatam suntattenti, ut Reipubl. commoda desererent, suosque singuli cives partim dolo circumvenirent, partim muneribus corrumperent, donec omnes in servitutem redegissent: Thessalos Daochus, Cineas, Thrasydæus; Arcadas Cercidas, Hieronymus, Eucalpidas; Argivos Myrtis, Teladamus, Mnaseas; Eleôs Euxitheus, Cleotimus, Aristæchmus; Messenios Neon & Thrasylochus, Philiadis invisi Diis hominis filii; Sicyonios Aristratus, Epicrates; Corinthios Dinarchus, Demaratus, Megarenses Ptœodorus, Helixus, Perilaus; Thebanos Timolaus, Theogiton, Anemœtas; Euboeos Hipparchus, Clitarchus, Sosistratus: dies me deficeret, si omnium proditorum tantùm nomina recenserem. Hi omnes

πάντες εἰσὶν, Ανδρες Αθηναῖοι, τῶν αὐτῶν βουλευμάτων ἐν ταῖς αὐτῆς πατρίσιν, οἳ νῦν ὅτοι πρὸ ὑμῶν, ἄνθρωποι μιαροὶ, καὶ κόλακες, καὶ ἀλάστορες· ἠκρωτηριασμένοι τὰς ἑαυτῶν ἕκαστοι πατρίδας· τὴν ἐλευθερίαν τοσοῦτον ἀπεστρεφότες, τοσοῦτον μὲν Φιλίππῳ, νῦν δὲ Αλεξάνδρῳ· τῇ γαστρὶ μετροῦντες καὶ τοῖς ἀγαθοῖς τὴν εὐδαιμονίαν· τὴν δὲ ἐλευθερίαν, καὶ ὃ μηδένα ἔχειν δεσπότην αὐτῶν, (ἃ τοῖς πατρίοις Ελλησιν ἦσαν τῶν ἀγαθῶν ἅπασιν καὶ κρείττονες) ἀναπεπτοφότες.

92. Ταύτης τοίνυν τῆς ὕβρεως ἀρχηγὰς καὶ προβούλους συστάσεως καὶ κακίας, μᾶλλον δ', ὦ Ανδρες Αθηναῖοι, τοσούτου (εἰ δεῖ μὴ λυπεῖν) τῆς τῶν Ελλήνων ἐλευθερίας, ἥτε πόλις πᾶσι ἀνθρώποις ἀναπεπτωκυῖα γέγονεν ἐκ τῶν ἐμοῦ πολιτευμάτων, καὶ ἐγὼ πρὸ ὑμῶν. Εἶτά μ' ἐρωτᾷς ἀντὶ ποίας ἀρετῆς ἀξιῶ στεφανωθῆναι; Ἐγὼ δή σοι λέγω, ὅτι τῶν πολιτευομένων τοῖς Ελλησι σφαφαρέστατος ἁπάντων, ἀρξαμένων ἀπὸ σοῦ, τοσοῦτον μὲν ὑπὸ Φιλίππου,

omnes *quos modò memoravi*, Athenienſes, in ſuâ ſinguli patriâ eadem conſilia ſuſcipiebant, quæ iſti homines iniqui, adulatores impuriſſimi, Reipubl. peſtis & pernicies, apud vos in veſtrâ civitate ſequebantur: qui ſuas ſinguli patrias earumque utilitates labefactabant; qui olim Philippo, & nunc etiam Alexandro libertatem ſuam ſponte prodebant, ventre & rebus turpiſſimis felicitatem metiti, libertatem verò vitamque ab omni imperio ſolutam (qui veteribus Græcis fines erant præfiniti, normaque illa præſcripta ad quam res geſtas ſuas ii dirigere perpetuò ſolebant) penitus evertentes.

92. Ab hujuſce igitur turpis famoſiſſimæque ſeditionis ac nequitiæ, ſeu potiùs, Athenienſes (ne nugis nimis indulgeam) proditæ Græcorum libertatis crimine, tum noſtra civitas apud omnes homines immunis eſt, quod quidem ad meam in Republ. adminiſtrationem ſpectat; tum ego apud vos culpâ vaco. Et me percunctaris, cujuſnam ergò virtutis coronâ donari poſtulem? Ego autem tibi reſpondeo, quoniam, cùm omnes Græciæ principes & gubernatores, quorum te primum nuncupare fas eſt, priùs quidem à Phi-

καίως τ' τ γεγενημένων αἰτίαν ὅτι τ κεφαλὴν ἀναθεῖεν ἅπαντες, τοὺς ὁμοίους τούτῳ πρ' ἑκάστη τ πόλεων εὕροι τις ἂν, οὐχὶ τὸς ἐμοί. Οἱ ὅτ' ἦν ἀσθενῆ τὰ Φιλίππου πράγματα καὶ κομιδῇ μικρὰ, πολλάκις προλεγόντων ὑμῶν, καὶ παρακαλούντων, καὶ διδασκόντων τὰ βέλτιστα, τ ἰδίας ἕνεκ' αἰσχροκερδείας, τὰ κοινὴ συμφέροντα προϊέντο τὰς ὑπαρχούσας ἑκάστοι πολίσας ἀπατῶντες καὶ διαφθείροντες, ἕως δούλους ἐποίησ. Θετταλοὺς Δάοχος, Κινέας, Θρασύδαιος· Ἀρκάδας Κερκιδᾶς, Ἱερώνυμος, Εὐκαλπίδας· Ἀργείους Μύρτις, Τελάδαμος, Μνασέας· Ἠλείους Εὐξίθεος, Κλεόπιμος, Ἀείσχυλος· Μεσσηνίους ⓐ Φιλιάδου τοῦ Θεοῖς ἐχθρῶ πᾶσι, Νέων, καὶ Θρασύλοχος· Σικυωνίους Ἀείσχρατος, Ἐπιχάρης· Κορινθίους Δείναρχος, Δημάρατος· Μεγαρέας Πτοιόδωρ, Ἑλιξος, Πεισίλα· Θηβαίους Τιμόλα, Θεογείτων, Ἀνεμοίας· Εὐβοέας Ἱππαρχος, Κλείταρχ, Σωσίστρατος· Ὁπλείους με λέγοντα ἡ ἡμέρα τὰ τ προδοτῶν ὀνόματα. Οὗτοι πάντες

quos istarum calamitatum culpam meritò transferamus, diligenter exquirere; tales reperiemus in singulis Græciæ civitatibus fuisse, qualem hunc *Æschinem in vestrâ civitate vos ipsi conspexistis*, non qualem ego me perpetuò præstiti. Qui, cùm res Philippi incerto adhuc in statu essent, commeatûsq; parum ei suppeteret, quanquam nos etiam prædiceremus, hortaremur, iisque optima ostenderemus, ita sordidè ad rem suam privatam sunt attenti, ut Reipubl. commoda desererent, suosque singuli cives partim dolo circumvenirent, partim muneribus corrumperent, donec omnes in servitutem redegissent: Thessalos Daochus, Cineas, Thrasydæus; Arcadas Cercidas, Hieronymus, Eucalpidas; Argivos Myrtis, Teladamus, Mnaseas; Eleôs Euxitheus, Cleotimus, Aristæchmus; Messenios Neon & Thrasylochus, Philiadis invisi Diis hominis filii; Sicyonios Aristratus, Epicrates; Corinthios Dinarchus, Demaratus Megarenses Ptœodorus, Helixus, Perilaus; Thebanos Timolaus, Theogiton, Anemœtas; Eubœos Hipparchus, Clitarchus, Sosistratus: dies me deficeret, si omnium proditorum tantùm nomina recenserem. Hi omnes

πάντες εἰσὶν, Ανδρες Αθηναῖοι, τῶν αὐτῶν βουλευμάτων ἐν ταῖς αὐτῆς πατρίσιν, ὧν ἔφη ὅτι πρὸ ὑμῶν, ἄνθρωποι μαστροὶ, καὶ κόλακες, καὶ ἀλάστορες· ἠκρωτηριασμένοι τὰς ἑαυτῶν ἕκαστοι πατρίδας· τὴν ἐλευθερίαν προπεπωκότες, προέντες μὲν Φιλίππῳ, νῦν δὲ Αλεξάνδρῳ· τῇ γαστρὶ μετροῦντες καὶ τοῖς αἰσχίστοις τὴν εὐδαιμονίαν· τιμὴν δὲ ἐλευθερίαν, καὶ ὃ μηδένα ἔχειν δεσπότην αὐτῶν, (ἃ τοῖς προτέροις Ελλησιν ἦσαν τὰ ἀγαθῶν ἅπαντα καὶ κρείττονες) ἀναπεπτοφότες.

92. Ταύτης τοίνυν τῆς ὕβρεως ἀρχηγὰς καὶ προβούλους συστάσεως καὶ κακίας, μᾶλλον δ', ὦ Ανδρες Αθηναῖοι, προδοσίας (εἰ δεῖ μὴ λυμεῖν) τῆς τῶν Ελλήνων ἐλευθερίας, ἥτε πόλις πᾶσι τοῖς πανταχοῦ ἀνθρώποις ἀναπέφηνεν ὅλα τὰ ἐμοῦ πολιτεύματα, καὶ ἐγὼ πρὸ ὑμῶν. Εἶτά μ' ἐρωτᾷς ἀντὶ ποίας ἀρετῆς ἀξιῶ στεφανοῦσθαι; Ἐγὼ δή σοι λέγω, ὅτι τὰ πολιτευόμενα πᾶσι τοῖς Ελλησι διαφθαρέντων ἁπάντων, ἀρξαμένων ἀπὸ σοῦ, προέντες μὲν ὑπὸ Φιλίππου,

omnes *quos modò memoravi*, Athenienſes, in ſuâ ſinguli patriâ eadem conſilia ſuſcipiebant, quæ iſti homines iniqui, adulatores impuriſſimi, Reipubl. peſtis & pernicies, apud vos in veſtrâ civitate ſequebantur: qui ſuas ſinguli patrias earumque utilitates labefactabant; qui olim Philippo, & nunc etiam Alexandro libertatem ſuam ſponte prodebant, ventre & rebus turpiſſimis felicitatem metiti, libertatem verò vitamque ab omni imperio ſolutam (qui veteribus Græcis fines erant præfiniti, normaque illa præſcripta ad quam res geſtas ſuas ii dirigere perpetuò ſolebant) penitus evertentes.

92. Ab hujuſce igitur turpis famoſiſſimæque ſeditionis ac nequitiæ, ſeu potiùs, Athenienſes (ne nugis nimis indulgeam) proditæ Græcorum libertatis crimine, tum noſtra civitas apud omnes homines immunis eſt, quod quidem ad meam in Republ. adminiſtrationem ſpectat; tum ego apud vos culpâ vaco. Et me percunctaris, cujuſnam ergò virtutis coronâ donari poſtulem? Ego autem tibi reſpondeo, quoniam, cùm omnes Græciæ principes & gubernatores, quorum te primum nuncupare fas eſt, priùs quidem à Philippo,

λίππῳ, νυνὶ δ' ὑπ' Αλεξάνδρου, ἐμὲ οὔτε χαμεύς, οὔτε φιλανθρωπία λόγων, οὔτε ἐπαγγελιῶν μέγεθος, οὔτ' ἐλπὶς, οὔτε φόβος, οὔτε χάρις, οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἐπῆρεν, οὐδὲ παρηγάγετο, ὧν ἔκρινα, δικαίων καὶ συμφερόντων τῇ πατρίδι, οὐδὲν παρεδοῦναι. Οὐδ' ὅσα συμβεβούλευκα πώποτε τυτοισὶν, ὁμοίως ὑμῖν, ἀσπαρανεὶ σὺ πευτάνῃ, ῥέπων ὅπῃ ὃ λῆμμα συμβεβούλευκα. Ἀλλ' ἀπ' ὀρθῆς, καὶ δικαίας, καὶ ἀδιαφθόρυ τῆ ψυχῆς, πάντά μοι πέπρακται. Καὶ μεγίστων δὴ πραγμάτων τῶν κατ' ἐμαυτὸν ἀνθρώπων πρῶτος, πάντα ταῦτα ὑγιῶς καὶ δικαίως πεπολίτευμαι. Διαβεβαιῶ τ' ἀξιῶ τιμᾶσθαι.

ζγ'. Τὸν δὲ τειχισμὸν τοῦτον, ὃν σύ μου διέσυρες, καὶ τὴν ταφρείαν, ἄξια μὲν χάριτος καὶ ἐπαίνυ κρίνω· πῶς γὰρ οὔ; πέρρω μέντοι γε τῆς ἐμαυτῷ πεπολιτευμένων πίθεμαι. Οὐ γὰρ λίθοις ἐτείχισα τὴν πόλιν, οὐδὲ πλίνθοις ἐγὼ, ἀλλ' ὅπῃ τούτοις μέγιστον τὸ ἐμαυτῦ φρονῶ· ἀλλ' ἐὰν σὺ ἐμὸν τειχισμὸν βάλῃ δικαίως σκοπεῖν, εὑρήσεις ὅπλα,

lippo, nunc ab Alexandro corrupti essent, me neque tempora, neque verborum illecebræ, neque promissorum magnitudo, neque spes, neque timor, neque gratia, nequealiud quippiam perpulit, neque allexit ut quicquam eorum, quæ civitati propria aut commoda arbitrabar, abalienarem: quoniam quæcunque Reipublicæ suadebam non ad quæstum quasi in trutinâ inclinans, quemadmodum vos, suadebam; sed à recti atque incorrupti animi instituto, quicquid ego pro civitate gessi, deprompsi: quoniam, cùm multò majoribus rebus, quàm omnes mei temporis homines, præfectus essem, has omnes integrè & feliciter tractavi; propter has (*inquam*) causas præmium postulo.

93. Hanc autem meam murorum fossarumque refectionem, quam tu calumniis infectatus es, gratiâ atque prædicatione dignam judico: quidni enim? sed tamen hanc inter res à me gestas non repono. Non enim lapidibus & lateribus civitatem stabilivi, neq; in his gloriandum mihi esse arbitror: sed si mea pro Republicâ munimenta justè velis perpendere, arma,

ὅπλα, ἡ πόλεις, ἡ τόπους, ἡ λιμένας, ἡ ναῦς, ἡ πολλοὺς ἵππους, ἡ τοὺς ὑπὲρ τούτων ἀμυνομένους. Ταῦτα παρεβαλόμην ἐγὼ πρὸς τὴν Ἀττικήν, ὅσον ἐπ' ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ δυνατόν· ἡ τούτοις ἐπείσησα τὴν χώραν, ἀλλὰ τὸ κύκλον μόνον τοῦ Πειραιῶς, οὐδὲ τοῦ Ἀστεος. Οὐδὲ γ' ἠπίστουν ἐγὼ τοῖς λογισμοῖς Φιλίππου (πολλοῦ γε ἡ δεῖ) οὐδὲ ταῖς παρασκευαῖς· ἀλλ' ὧν συμμάχων κρατήσοι, ἡ αἷς δυνάμεις τῇ τύχῃ. Τίνες αἱ τούτων ἀποδείξεις; ἐναργεῖς ἡ φανεραί.

ϛϙʹ. Σκοπεῖτε δέ. Τί χρὴν τὸν εὖνουν πολίτην ποιεῖν, τί τὸν μὴ πάσης προνοίας ἡ προθυμίας ἡ δικαιοσύνης ὑπὲρ τῆς πατρίδος πολιτευόμενον; ἆρ' οὐχὶ μὴ θαλάττης τὴν Εὔβοιαν προβαλέσθαι πρὸς τὴν Ἀττικήν; ἐκ δὲ τῆς μεσογείας, τὴν Βοιωτίαν; ἐκ δὲ τῶν πρὸς Πελοπόννησον τόπων, τὰς ὁμόρους ταύτῃ; ἡ τὴν σιτοπομπείαν, ὅπως πρόσοδοι πᾶσαν φιλίαν ἄγει τοῦ Πειραιῶς κομισθήσεται, προϊδέσθαι; ἡ τὰ μὲν σῶσαι τῶν ὑπαρχόντων, ἐκπέμποντα βοηθείας, καὶ λέγοντα ἡ γράφοντα τοιαῦτα,

τ

arma, urbes, regiones, portus, naves, equorum militumque multitudinem *civitati meâ operâ* comparatam invenies. His ego præsidiis Atticam munivi, quanta humanâ prudentiâ excogitari poterant; his ego totam regionem, non modò Piræei aut Urbis circuitum, cinxi & firmavi. Neque verò consiliis Philippi (multum autem abest) nec apparatu victus sum; sed illi sociorum nostrorum copias atq; præfectos subjicit fortuna. Quænam verò harum rerum argumenta possum proferre? luculenta sanè atque manifesta.

94. Ea autem *argumenta* ita perpendite. Quid facere oportuit civem benevolum, atque omni cum prudentiâ, sedulitate, ac justitiâ patriæ suæ commodis consulentem? nonne à mari Eubœam Atticæ tanquam obicem & propugnaculum opponere? à mediterraneâ parte, Bœotiam? ab iis locis quæ versus Pelopennesum sunt, populos huic conterminos? nonne quomodo frumenti omni securitate ad Piræeum usque supportaretur, providere? & alia quidem jam antè parta tueri, auxilia emittendo, dicendo, decernendo,

τὴν Προκόννησον, τὴν Χερρόνησον, τὴν Τένεδον; τὰ δ' ὅπως οἰκεία καὶ σύμμαχ' ὑπάρξῃ, πεπρᾶξαι, τὸ Βυζάντιον, τὴν Ἄβυδον, τὴν Εὔβοιαν; καὶ τὰ μὲν τοῖς ἐχθροῖς ὑπαρχόντων δυνάμεων τὰς μείζους ἀφελεῖν; ὧν δ' ἀπέλιπε τὴν πόλιν, ταῦτα προσθεῖναι;

ζε'. ταῦτα τοίνυν ὑμῖν ἅπαντα πέπρακται τοῖς ἐμοῖς ψηφίσμασι, καὶ τοῖς ἐμοῖς πολιτεύμασιν· ἃ καὶ βεβουλευμένα, ὦ Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐὰν ἄνθ' ἑνὸς τις βάλληται σκοπεῖν, ὀρθῶς εὑρήσει, καὶ πεπραγμένα πάσῃ δικαιοσύνῃ, καὶ τὰ ἐκείνου κρείττω καὶ προειλημένα, καὶ ἀγνοηθέντα, οὐδὲ προσδοκηθέντα ἐμοῦ· καὶ ὅσα εἰς ἀνδρὸς ἑνὸς δύναμιν καὶ λογισμὸν ἦκεν, οὐδὲν ἐλλειφθέν. Εἰ δὲ ἡ Δαίμονός τινος, ἢ τύχης ἰσχύς, ἢ πραττόντων φαυλότης, ἢ τῶν προδιδόντων τὰς πόλεις ὑμῶν κακία, ἢ πάντα ταῦτα ἅμα ἐλυμήνατο τοῖς ὅλοις, ἕως ἀνέτρεψε· τί Δημοσθένης ἀδικεῖ; Εἰ δ' οἷός τ' ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς καὶ τὸν ἐμαυτοῦ τάξιν, εἷς ὢν ἑκάστη τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἀνὴρ ἐγένετο, μᾶλλον δ'

nendo, Proconnesum, Chersonesum, Tenedum? alia autem ut amicitiâ nobis & societate conjungerentur, effectum dare, Byzantium, Abydus, Eubœa? nonne maximam copiarum partem, quas habebant hostes, auferre; atque in quibus nostra defecit civitas, ea acquirere atque adjungere?

95. Ea igitur omnia decretis meis atque consiliis consecutus sum. Quæ quidem, Athenienses, si absque invidiâ rem vultis perpendere, & rectè à me esse cogitata, & justissimè reperietis: nullam porrò rerum agendarum opportunitatem aut prætermissam à me aut ignoratam aut proditam; sed ea omnia, quæ unius hominis prudentia ac facultas consequi poterat, perfecta esse videbitis. Quòd si Dei cujusdam seu fortunæ violentia, seu imperatorum nequitia, seu eorum qui urbes vestras prodebant scelus, seu hæc omnia simul conjuncta rerum summam labefactabant, donec penitus disperdidissent: quâ in culpâ erat Demosthenes? Sin autem qualis ego pro loco meo atque ordine apud vos fui, unus talis in singulâ Græciæ civitate fuisset; immo

si

δ' εἰ ἕνα ἄνδρα μόνον Θετταλία, ϗ ἕνα ἄνδρα Αρκαδία, ταὐτὰ φρονοῦντα ἔσχον ἐμοὶ, οὐδεὶς ὅτε τὴν ἔξω Πυλῶν Ελλήνων, ὅτε τὴν εἴσω, τοῖς παροῦσι κακοῖς ἐχρήτ' ἄν· ἀλλὰ πάντες ἂν ὄντες ἐλεύθεροι, ϗ αὐτόνομοι, μετὰ πάσης ἀδείας ἀσφαλῶς ἐν εὐδαιμονίᾳ τοὺς ἑαυτῶν ᾤκουν πατρίδας, τοσούτων ϗ τοιούτων ἀγαθῶν ὑμῖν ϗ τοῖς ἄλλοις Αθηναίοις ἔχοντες χάριν δι' ἐμέ.

ϛζ'. Ινα δ' εἰδῆτε, ὅτι πολλῷ τοῖς λόγοις ἐλάττοσι λεγομένοις τὰ ἔργα, εὐλαβούμενον τὸ φθόνον, λέγε μοι ταυτί, ϗ ἀνάγνωθι λαβὼν ϗ ἀριθμὸν τῶν βοηθειῶν τὰς ἐμὰς ψηφίσματα.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΒΟΗΘΕΙΩΝ.

Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα προσῆκεν, Αἰσχίνη, ϗ καλὸν καὶ ἀγαθὸν πολίτην δεῖ (ὧν κατορθουμένων μὲν, ὦ Γῆ καὶ Θεοὶ, τὸ μέγιστον ἀναμφισβητήτως ὑπῆρχεν εἶναι), καὶ τὸ δικαίως πρᾶσσειν· ὡς ἕτερος δὲ συμβάντων, τὸ

si unum tantummodo habuisset Thessalia, unum Arcadia, qui eadem atque ego cogitaret, nemo Græcorum aut extra aut intra Pylas ærumnas hasce in quibus nunc est, sustineret: sed omnes libertate suâ freti, suoque arbitrio viventes, omni denique securitate, otio, atque felicitate abundantes, suas ipsarum patrias incolerent; atque horum omnium beneficiorum, quæ meâ operâ comparabam, vobis, Judices, cæterisque Athenienſibus haberent gratiam.

96. Atque ut probè intelligatis verba, quibus utor, tenuiora multò esse quàm facta, ideo quòd ab invidiâ caveam; sume hanc tabellam, & numerum auxiliorum, quæ decretis meis comparata sunt, recense.

Numerus Auxiliorum *secundùm Demosthenis Decreta.*

Hæc atque his similia facere debuit civis bonus atque honestus (quæ si prosperè & ex sententiâ cessissent, in amplissimo rerum statu, per Deos immortales, nobis esse licuisset, idque sine ullius injuriâ: cùm verò aliter contigerit, hoc

τὸ γοῦν εὐδοκιμεῖν ἅπασι, καὶ τὸ μηδένα μέμφεσθαι τὴν πόλιν μηδὲ τῶν πραγμάτων αὐτῆς, ἀλλὰ τῷ τύχῳ κακίζειν, τῷ οὕτω τὰ πράγματα κείνασαν) ἢ μὰ Δί' οὐκ ἀποστάντα τῶν συμφερόντων τῇ πόλει, μισθώσαντα δ' αὐτὸν τοῖς ἀνταίοις, τοὺς ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν χαρίσους ἀντὶ τῶν τῆς πατρίδος θεραπεύειν. ὅδε τὰ μὴ πράγματα ἄξια τῆς πόλεως ὑποστάντα λέγειν ἢ γράφειν, καὶ μένειν ἐπὶ τούτων, βασκαίνειν· ἐὰν δέ τις ἰδίᾳ πλυπήσῃ, τοῦτο μεμνῆσθαι ἢ τηρεῖν, ἵν' ἡσυχίαν ἄγῃ ἄδικον ἢ ὕπουλον, ὡς σὺ ποιεῖς πολλάκις.

ιζ'. Εστι δ, ἔστιν ἡσυχία δικαία ἢ συμφέρουσα τῇ πόλει, ἣν οἱ πολλοὶ τῶν πολιτῶν ὑμεῖς ἁπλῶς ἄγετε. Αλλ' ἢ ταύτην ὅτος ἄγει τὴν ἡσυχίαν (πολλοῦ γε ἢ δεῖ) ἀλλ' ἀποστάς, ὅταν αὐτῷ δόξῃ, τῆς πολιτείας (πολλάκις δὲ δοκεῖ) φυλάττει ὁπηνίκα ἐγὼ μετὰ τοῦ συνεχῶς λέγοντος· κἂν τοῦτό τῆς τύχης τι συμβεβηκεν ἀνάπωμα, ἢ ἄλλό τι δύσκολον γέγονε, (πολλὰ

hoc ſaltèm reſtat, quòd bene audiamus, quòd nemo civitatem noſtram ejuſve conſilium criminetur, ſed fortunam ſolam, quæ rerum eventum ita conſtituit, reprehendat) *hæc inquam facere debuit civis bonus*, non à Reipublicæ utilitate ſe ſubtrahere, non operam mercedis ergò adverſariis navare, eorumq; potiùs quàm patriæ temporibus inſervire; non eum, qui res civitate dignas & dicere & decernere auſus fuerit, & in iiſdem ſtrenuè perſtiterit, calumniis infectari: non denique ſiquam privatam acceperit injuriam recordari aut in memoriâ tenaciter cuſtodire; neque otium agere injuſtum atque ſuboccultum; quæ tu facis ſæpiſſimè.

97. Eſt enim, Athenienſes, aliquod otium juſtum & ab omnibus conceſſum Reipublicæ vehementer utile, quo cives plerique honeſtè aliquando ſunt uſi. Sed iſte non tale otium, ſed longè diverſum amplexus eſt: à Republicâ enim, quandoque libuerit (& perſæpe quidem libet) ſe ſubtrahens, ſpeculatur atque obſervat, quando aut vos oratoris aſſiduè dicentis tædio affecti ſitis; aut grave atque adverſum aliquid à fortunâ, aut aliunde acceperit civitas; (multa

(πολλὰ δὲ τὰ ἀνθρώπινα) εἶτ' ἐπὶ τῷ τοιούτῳ καιρῷ ῥήτωρ ἐξαίφνης ἐκ τῆς ἡσυχίας, ὥσπερ πνεῦμα, ἐφάνη, καὶ πεφωνασκηκὼς, καὶ συνειλεγμένα ῥήματα καὶ λόγους, συνείρει τούτοις σαφῶς καὶ ἀπιθύτῃ, ὄγκον μὲ ὀνομάτων φέρουσαν, οὐδὲ ἀγαθοῦ κτῆσιν οὐδενός· συμφορὰν δὲ τῷ τυχόντι τῆς πολιτείας, καὶ κοινὴν ἀρχομένων. Καί τοι ταύτης τῆς μελέτης καὶ τῆς ἐπιμελείας, Αἰσχίνη, εἴπερ ἐκ ψυχῆς δικαίας ἐπήγετο καὶ τὰ τῆς πατρίδος συμφέροντα προῃρεῖτο, τοὺς καιροὺς ἔδει γενναίους καὶ καλοὺς καὶ πᾶσιν ὠφελίμους τῇ πόλει), συμμαχίας πόλεων, πόρους χρημάτων, ἐμπορίαν καταασκευῶν, νόμων συμφερόντων θέσεις, τοῖς ἀποδειχθεῖσιν ἐχθροῖς ἀναπτώματα. Τούτων γὰρ ἁπάντων ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐξέτασις, καὶ ἔδωκεν ὁ παρελθὼν χρόνος πολλὰς ἀποδείξεις ἀνδρὶ καλῷ τε καὶ ἀγαθῷ· ἐν οἷς ἂν δοκοῦσι σὺ φανήσῃ γενόμενος, ἢ πρῶτος, ἢ δεύτερος, ἢ τέταρτος, ἢ πέμπτος, ἢ ἕκτος, ἢ ὁπο-

(multa autem in humanâ vitâ accidunt incommoda) tum illic ex otioso atque taciturno, velut subitus quidam turbo, orator evadit; & voce exercitatâ & canorâ prodiens, ingentem nominum ac verborum congeriem accumulat, eaque connectit, & clarè unoque spiritu pronunciat; quæ quidem nullius unquam utilitatis aut bonæ alicujus rei fructum ferebant, sed cuilibet civi calamitatem Reique publicæ dedecus importabant. Et quidem hujusce curæ atque studii, Æschine, si modò ab animo sincero & Reipublicæ commodis consulente profecta fuissent, præclaros sanè fructus & copiosos omnibusque utiles esse oportebat, urbium nimirum societates, pecuniæ subsidia, mercatuum structuras, legum utilium lationes, atque adversùs manifestos Reipublicæ inimicos susceptas simultates. Hæc enim superiore memoriâ spectari & dispici solebant: & præteritum tempus viro bono atque honesto *voluntatis* suæ indicandæ occasionem sæpe porrexit: quo in numero tu nunquam compericris interfuisse, non primus, non secundus, non tertius, non quartus, non quintus, non sextus, nullum denique locum

ὁποσοσοῦ· οὔκουν, ἐπεί γε καὶ ἡ πατρὶς ἠὐξάνετο. Τίς γὰρ συμμαχία Σοὶ προσέλαντο γέγονε τῇ πόλει; τίς δὲ βοήθεια, ἢ κτῆσις εὐνοίας ἢ δόξης; τίς δὲ πρεσβεία; τίς ἀγαθωνία, δι' ἣν ἡ πόλις εὐπμοτέρα γέγονε; Τί τῶν οἰκείων, ἢ τῶν Ελλωικῶν καὶ ξενικῶν, οἷς ἐπέζης, ἐπιωώρθωται ἀφ' σέ; ποῖαι τειμαὶ, ποῖα βέλη, ποῖοι νεώσοικοι; τίς ὀπσκοὴ τειχῶν; ποῖον ἱππικόν; τί τῶν ἁπάντων σὺ χρήσιμος εἶ; τίς ἢ τοῖς εὐπόροις, ἢ τοῖς ἀπόροις πολιτικὴ καὶ κοινὴ βοήθεια χρημάτων πρὸς σοῦ; ὠδεμία. Αλλ' ὦ πᾶν, εἰ μηδὲν τούτων, εὐνοιά γε καὶ προθυμία· ποῦ; πότε; ὅστις, ὦ πάντων ἀδικώτατε, οὐδ' ὅτε ἅπαντες ὅσοι πώποτ' ἐφθέγξαντο ὑπὲρ τοῦ βήματος, εἰς σωτηρίαν ἐπεδίδοσαν, καὶ τὸ τελευταῖον Αεισόνικος τὸ συνειλεγμένον ἀργύριον εἰς τὴν ὀπτμίαν, ὠδὲ τότε οὔτε πλήλθες, οὔτε ἐπέδωκας ὠδέν· οὐκ ἀπορῶν· πῶς γὰ;

cum ibi obtines. Si enim ita se res haberet, tuâ operâ amplificata esset civitas. Quæ enim societas à Te civitati comparata est? quæ auxilia, quæ benevolentiæ atque gloriæ possessio? quæ legatio, aut administratio tua civitatis gloriam augebat? Quid rerum domesticarum, aut Græcanicarum, aut externarum, cui tu eras præfectus, te auctore instauratum est? quænam triremes, quæ arma, quæ navalia, quæ murorum structura, quinam equitatus tuâ operâ quæsitus est? quâ denique in re te utilem præbuisti? quando aut divites aut egenos liberali ac cive dignâ donatione juvisti? nunquam profectò. Sed heus inquiet aliquis, tametsi nihil horum ab Æschine factum sit, tamen ei deest neq; studium nec benevolentia. Quorsum verò? quomodo *tu potes esse benevolus*, qui (ô omnium mortalium iniquissime) ne tunc quidem, cùm alii omnes, quicunq; è suggesto unquam erant concionati, aliquid in Reipubl. usus conferrent, cùm ipse denique Aristonicus, ut amissam dignitatem recuperaret, pecuniam persolveret, ne tunc, inquam, unam drachmam largitus es; non quòd esses pauper: quî enim tu

pauper,

γλφ; ὃς γε κεκληρονόμηκας μὲ τῶν Φίλωνος τοῦ κηδεστοῦ χρημάτων πλειόνων ἢ πέντε ταλάντων· διτάλαντον δ' εἶχες ἔφασαν δωρεὰν παρὰ τῶν ἡγεμόνων τῆ συμμορίων, ἐφ' οἷς ἐλυμήνω τὸν τριηραρχικὸν νόμον. Αλλ' ἵνα μὴ λόγον ἐκ λόγου λέγων, τοῦ παρόντος ἐμαυτὸν ἐκκρούσω, παρελείψω ταῦτα· ἀλλ' ὅπου οὐχὶ δι' ἔνδειαν ὧν ἐπέδωκας, ἐκ τούτων δῆλον, ἀλλὰ φυλάττων τὸ μηδὲν ἀνάπτον γενέσθαι πρὸς σοῦ τούτοις οἷς ἅπαντα πολιτεύῃ.

ζή. Ἐν τίσιν οὖν σὺ νεανίας, καὶ πλουίκα λαμπρός; ἡλίκ' ἂν εἰπεῖν τι χρὴ τούτων δέοι, ἐν τούτοις λαμπροφωνότατος, μνημονικώτατος, ὑποκειτὴς ἄριστος, τραγικὸς Θεοκρίνης. Εἶτα τῶν πρότερον γεγενημένων ἀνδρῶν ἀγαθῶν μέμνησαι, καὶ καλῶς ποιεῖς. Οὐ μὴν δίκαιόν ἐστιν, ὦ Ανδρες Αθηναῖοι, τὴν πρὸς τοὺς τετελευτηκότας εὔνοιαν ὑπάρχειν προσλαβόντα παρ' ὑμῶν, πρὸς ἐκείνους ἐξετά-

pauper, ad quem Philonis ſoceri tui hæreditas nuperrimè pervenit, quæ pluris quinque talentis æſtimata eſt? qui præterea duo talenta à claſſium præfectis accepiſti, eò quòd legem ad Trierarchicam rem ſpectantem labefactâris? Verùm ne, dum mihi nova ex ſuperiori ſemper naſcitur oratio, à præſenti inſtituto longiùs digrediar, miſſa hæc faciam: paupertatem verò nunquam tibi obſtitiſſe quò minùs pecuniam donares, ex ſupradictis conſtat; ſed egregiam illam diligentiam quam uſque adhibuiſti, nequid eorum hominum, quorum ex voluntate atque arbitrio Rempubl. gerebas, incommodum unquam adminiſtrares.

98. Quibus igitur in rebus tu fortem te præſtitiſti? in iis ſcilicet, ubi contra hos aliquid erat dicendum, ibi vociferabaris, ibi memoriam oſtendebas tenaciſſimam, ibi tragœdum illum Theocrinem ſatis aptè exprimebas. At poſtea viros illos, qui olim floruerunt, commemoras, & perpulchrè quidem facis: at mehercule iniquum eſt, Athenienſes, illius benevolentiæ, quâ viros jampridem defunctos proſecuti eſtis, nunc tandem mentionem facere, eamque

ἐξετάζειν καὶ προσκάλλειν ἐμέ, ᾧ συζῶντα μᾶλλον ὑμῖν. Τίς γὰρ οὐκ οἶδε τῶν πάντων, ὅτι τοῖς μὲν ζῶσι πᾶσιν ὑπεστί τις ἢ πλείων ἢ ἐλάττων φθόνος; τοὺς τεθνεῶτας δὲ οὐδὲ τῶν ἐχθρῶν οὐδεὶς ἔτι μισεῖ; Οὕτως οὖν ἐχόντων τούτων τῇ φύσει, πρὸς τοὺς πρὸ ἐμαυτοῦ νῦν ἐγὼ κρίνομαι, ἢ πρὸς ὑμᾶς; μηδαμῶς. (οὔτε γὰρ δίκαιον, οὔτ' ἴσον, Αἰσχίνη) ἀλλὰ πρὸς σέ, καὶ ἄλλον εἴ τινα βούλει, τῶν ταὐτά σοι πεπραγμένων καὶ ζώντων. Κἀκεῖνο σκόπει, πότερον χάλλιον καὶ ἄμεινον τῇ πόλει, ἀφ' ὧν τὰς τ' πρότερον εὐεργεσίας (ἃς ἅπερ μεγίστας, ἅμωγε εἴποι τις ἂν ἁπλῶς) τὰς ὑπὸ τ' παρόντα βίον γιγνομένας εἰς ἀκαιρίαν καὶ πρόπλασμον ἄγειν; ἢ πᾶσιν, ὅσοι τι μετ' εὐνοίας πράττουσι, τῆς παρὰ τούτων τιμῆς καὶ φιλανθρωπίας μετεῖναι.

ιθ'. Καὶ μοὶ, εἰ καὶ τοῦτ' ἄρα δεῖ με εἰπεῖν, ἡ μὲν ἐμὴ πολιτεία καὶ προαίρεσις, ἂν τις ὀρθῶς σκοπῇ, ταῖς τῶν τότε

in medium proferre, meque adeò, qui vobiſcum vivo, cum iis comparare, & calumniandi occaſionem inde arripere. Quis enim neſcit, quòd vivi nonnullâ ſemper invidiâ laborent, cùm mortuis nemo, licèt antea fuerit hoſtis, ſuperſit inimicus? Hæc igitur cùm ita à Naturâ comparata ſint, egone cum priſcis heroibus componar, cumque illorum vitâ mea demum conferetur? nequaquam: (neque enim æqualis fuerit comparatio) ſed tecum, Æſchine, aut cum quovis alio illorum qui tua inſtituta imitantur, quæque adhuc in vitâ commorantur. Atque id tecum cogita, utrum magis civitati in honorem & commodum ceſſurum ſit, an ut propter antiqua illa beneficia, quibus à proavis noſtris ornata eſt, (quæ quidem permulta ſunt & perampla, quantaque nemo poſſit dicendo conſequi) pro iis, quæ nunc dierum collocantur, nullam gratiam perſolvat, ſed ea ludibrio haberi ſinat; an ut omnes, qui Remp. beneficiis cumulârint, debito honore, debitâ munificentiâ proſequatur.

99. Et profectò, ſi meiſtud dicere oporteat, mea inſtituta, ſiquis rem rectè inveſtiget, eorum, qui laudes olim conſecuti ſunt, rebus geſtis

τότε

τότε ἐπαινημένων ἀνδρῶν ὁμοία, ἢ ταὐτὰ βλομένη φανήσεται· ἢ δὲ σὺ, τοῖς τῆδε τοὺς τοιούτους τότε συκοφαντοῦσιν. Δῆλον γὰρ ὅτι καὶ κατ' ἐκείνους ἦσάν τινες τοὺς χρόνους, οἳ διέσυρον μὲν τοὺς ὄντας τότε, τοὺς δὲ πρότερον γεγενημένους ἐπῄνουν, βάσκανον πρᾶγμα καὶ ταὐτὸ ποιοῦντες σοί. Εἶτα λέγῃς ὡς οὐδὲν ὅμοιός εἰμι ἐκείνοις ἐγώ; σὺ δ' ὅμοιος, Αἰσχίνη; ὁ δ' ἀδελφὸς ὁ σός; ἄλλος δέ τις τῆδε νῦν ῥητόρων; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδένα φημί. Ἀλλὰ πρὸς τοὺς ζῶντας, ὦ χρηστέ, ἵνα μηδὲν ἄλλο εἴπω, τὸν ζῶντα ἐξέταζε, καὶ τοὺς καθ' αὑτὸν, ὥσπερ τἄλλα πάντα, τοὺς Ποιητὰς, τοὺς Χορηγοὺς, τοὺς Ἀγωνιστάς. Ὁ Φιλάμων, οὐχ ὅτι Γλαύκου τοῦ Καρυστίου καί τινων ἑτέρων πρότερον γεγενημένων ἀθλητῶν ἀσθενέστερος ὢν, ἀστεφάνωτος ἂν τὸν Ὀλυμπίασιν ἀπῆλθεν· ἀλλ' ὅτι τῶν εἰσελθόντων πρὸς αὐτὸν ἄριστα ἐμάχετο, ἐστεφανοῦτο, καὶ νικῶν ἀνηγορεύετο. Καὶ σὺ, πρὸς τοὺς νῦν ὄντα με Ῥήτορας, πρὸς

gestis atque consiliis consentanea esse reperientur; tua verò, Æschine, istorum facta factis respondent, qui laudabiles illos cives calumniis tunc affecerunt. Nihil enim certius est quàm quod iis etiam temporibus nonnulli extiterunt, qui eodem odio eâdemque quâ tu nunc flagras invidiâ sui temporis heroas prosecuti sunt, virosque longè antea natos omni laude cumulârunt. Tune verò mihi id objicis, quòd nullâ in re iis similis sim? tu verò ipse adeò similis es, Æschine? aut frater tuus? aut quisquam præterea oratorum qui nunc vivunt? Ego enim neminem puto. Tu verò, vir bone, (nequid gravius dicam) viventem cum viventibus & sui seculi hominibus contende; eandemque in Oratoribus conferendis rationem sequere, quæ in Poëtis, Choris, & Palæstritis servari solet. * Neque enim Philamon, quamvis Glauco illo Carystio, aliisq; superioris seculi palæstritis multò esset debilior, ideo tamen coronam in ludis Olympiacis non consecutus est; sed quoniam cum suis æqualibus fortissimè pugnaret, coronatus est, &, quia victoriam teneret, victor prædicatus. Tu me igitur cum hujusce ævi oratoribus compone,

* Vid. Æsch. cap. 63.

te-

πρὸς σαυτὸν, πρὸς ὁντινα βούλει τῶν ἁπάντων, οὐδενὶ ἐξέσαμεν, ὧν, ὅτε μὲν τῇ πόλει τὰ βέλτιστα ἐλέγετο παρῆν, ἐφαμίλλου τῆς εἰς τὴν πατρίδα εὐνοίας ἐν κοινῷ πᾶσι κειμένης, ἐγὼ πράττειν λέγων ἐφαινόμην, καὶ τοῖς ἐμοῖς ψηφίσμασι, καὶ νόμοις, καὶ πρεσβείαις ἅπαντα διῳκεῖτο· ὑμῶν δὲ οὐδεὶς ἦν οὐδαμοῦ, πλὴν εἰ τούτοις ἐπιτρέποι τι δέοι. Ἐπειδὴ δὲ ἃ μήποτ' ὤφελε συμβῆναι, καὶ οὐκ ἐπὶ συμβούλων, ἀλλὰ τῶν τοῖς ὑπαυλοτομίοις παρεπομένων, καὶ τῶν κατὰ τῆς πατρίδος μισθαρνεῖν ἑτοίμων, καὶ τῷ κολακεύειν ἑτέροις βουλομένων ἐξέτασις ἦν, τίνι καῦτα σὺ, καὶ τούτων ἕκαστος ἐν τάξει, καὶ μέγας, καὶ λαμπρὸς ἱπποτρόφῳ· ἐγὼ δ' ἀσθενὴς, ὁμολογῶ, ἀλλ' εὐνους μᾶλλον ὑμῖν τοῖσι.

ρ'. Δύο δ', ὦ Ανδρες Αθηναῖοι, ταῦτα τὴ φύσῃ μέτεστον πολίτῃ ἔχειν δεῖ, (ὕτω γάρ μοι πρὸς ἐμαυτὸν λέγοντι ἀνεπιφθονώτατον

tecum ipſo ſi voles, aut cum quovis, (cedo enim nemini) quorum, eo quidem tempore quo omnibus licebat civitati optimè conſulere, cùm in medio poſitum eſſet certamen, quis ſe patriæ amiciſſimum præſtaret, ego omnium utiliſſima ſuadere compertus ſum, meiſq; decretis, meis legibus, meis legationibus omnia gerebantur. Veſtrûm verò, Æſchine, nemo uſquam comparebat, niſi fortè ut mea conſilia reprehenderetis. Poſteaquam verò iſta accidebant, quæ utinam Dii avertiſſent, & jam non ampliùs conſiliarii, ſed ſervi ac ſubditi qui imperata facerent, qui contra patriæ utiliſtatem mercede eſſent corrumpendi, quique aliis libenter aſſentari vellent, omni ſtudio exquirebantur; tunc tu, *Æſchine*, *comparebas*, tunc horum unuſquiſq; ſuo ordine adeó ſplendidum & præter cæteros locupletem ſe oſtentabat, ut equos poſſet alere, aut *quidvis aliud magnificè facere*. Ego quidem me vobis pauperiorem fuiſſe agnoſco, ſed tamen animum erga civitatem hanc magis benevolum habuiſſe contendo.

100. Duo verò hæc, Athenienſes, civis naturâ moderati partes atque officium eſſe exiſtimo, (ſic enim de meipſo dicere ſine invidiâ potero)

ἀνεπιφθονώτατον εἰπεῖν) ἐν μὲ τᾶις ἐξουσίαις τιὼ τοῦ γενναίου, ἠ τιὼ τοῦ σωτείου τῆ πόλει σωσάρεσιν ἀφαφυλάττειν· ἐν παντὶ δὲ καιρῷ καὶ σώζει, τιὼ εὔνοιαν. Τύτω γὸ ἡ φύσις κυεία, τᾶ δυνάσθαι δὲ καὶ ἰσχύειν, ἐπέρα. Ταύτιν τοίνιν παρ' ἐμοὶ μεμνηκῆαν εὑρήσετε ἁπλῶς. Οσᾶτε δὲ· ὅτ' ἐξαπτόμενον, ὅτ' Αμφικτυονικὰς δίκας ἐπαγόντων μοι, ὅτ' ἀπειλούντων, ὅτ' ἐπαγγελλομένων, ὅτ' τὺς καθεσάτως τύτως ὥσπερ θηρία μοι σωσβαλλόντων, ὁμαμῶς σωεδέδωκα ἐγὼ τιὼ εἰς ὑμᾶς εὔνοιαν. Τὸ γὸ ἐξαρχῆς εὐθὺς ὀρθιὼ καὶ δικαίαν τιὼ ὁδὸν τῆς πολιτείας εἰλόμιν, ταὶς τιμαὶς, ταὶς δυναστείας, ταὶς εὐδοξίας ταὶς τ' πατείδος θεραπεύειν, ταύτας αὔξειν, κ' τύτων εἶ). Οὐκ ὀθὶ μὲ τοῖς ἑτέρων εὐτυχήμασι φαιδρὸς ἐγὼ καὶ γεγηθὼς κ' τιὼ ἀγορὰν σειέρχομαι, τ' δεξιὰν σωτείνων, καὶ εὐαγγελιζόμενον τύτοις, ὅς ἂν ὀκεῖσε ἀπαγγέλλειν οἴωμαι· τ' δὲ τῆς πόλεως ἀγαθῶν σεφελικὼς ἀκούω,

tero) tum in omni magiſtratu, dignitatem majeſtatemq; primumq; *apud Græcos* locum Civitati noſtræ conſervare; tum omni omnino tempore omniq; re geſtâ benevolentiam erga eandem habere. Hoc enim Naturâ ipſâ magiſtrâ conſequimur; poteſtas verò & imperium non virtutis & ingenii reputanda ſunt, ſed fortunæ & temporum munera. Hanc itaq; benevolentiam uſq; me retinuiſſe comperietis. Quid enim? cùm ad ſupplicium depoſcebar, cùm apud Amphictyonas in jus vocabar, cùm me hoſtes minis inſequebantur, cùm promiſſis tentabant, cùm deniq; nefarios iſtos proditores tanquam beſtias in me immitterent, nihilo magis tamen animi mei propenſam erga vos voluntatem depoſui. Utprimum enim ad rempubl. acceſſi, illius adminiſtrandæ eas rationes ſecutus ſum, quibus patriæ meæ honores, imperia, dignitateſq; tueri, ornare, augere, atq; amplificare poſſem, & totus denique in iis eſſe. Neq; verò cùm alienæ res feliciter ceſſerint, ego hilaris atque alacer in foro deambulo, dextram huc illuc porrigo, iiſque læta nuntio, quos illuc perlaturos ſperem: nec cùm Civitati noſtræ boni aliquid contigiſſe audiam,

ἀκούω, ᾗ φέναν, ᾗ κύπλων εἰς τὸ γλῶ· ὥσπερ ἃ δυσσεβεῖς ὄντοι, οἳ τὸ μὲ πόλιν ἀφασύρουσιν, ὥσπερ ὐχ αὐτὺς ἀφασύροντες ὅταν τᾶτο ποιῶσιν. Ἐξω δὲ βλέπυσι, ᾗ σὶ οἷς ἀτυχησάντων τῶν Ελλίνων εὐτύχησεν ἕτερΘ, ταῦτ' ἐπαιγῆσι, ᾗ ὅπως τ' ἅπανΓα χρόνον ἀφαιμνεῖ, φασὶ δεῖν τηρεῖν.

ρα'. Μὴ δῆτ', ὦ πάντες Θεοὶ, μηδεὶς ταῦθ' ὑμᾶς ὑπνεύσθω· ἀλλὰ μάλισα μὲ, ᾗ τύτοις βελτίω πνὰ νῆν ᾗ φρένας σὴτείητε. Εἰ δ' ἄρα ἔχυσιν ὕτως ἀνιάτως, τύτυς μὲ αὐτὺς καθ' ἑαυτὺς, ὀξώλεις ᾗ ἀφώλεις σὶ γῆ ᾗ θαλάτῃ ποιήσαιτε· ἡμῖν δὲ τοῖς λοιποῖς τὸ ταχίσην ἀπαλλαγὸ τ' ἐπιρτημένων φόβων δότε, ᾗ σωτηρίαν ἀσφαλῆ.

diam, horreo repentè, & ingemiſco, oculoſque humi defigo, ut impii iſti ſolent, qui civitatem probris & maledictis vexant, quaſi interea, dum civitatem calumniantur, nullam in ſeipſos jacerent contumeliam. Verùm aliò, *Athenienſes*, extra hanc Rempubl. proſpiciunt; & ſiquid, Græcis res adverſas ferentibus, alii cuiquam fauſtè eveniat, hoc uno ore laudant, ſummâq; operâ nitendum eſſe clamant, ut ea felicitas integra & perpetua conſervetur.

101. Nolite verò, ô Dii immortales, nolite hæc nutu veſtro comprobare; ſed potiùs iſtis meliores animos, meliora conſilia date. Sin eorum inſanabilis ſit amentia, eos ipſos, ab omni humano conſortio divulſos, terræ mariſque calamitatibus opponite, eos ipſos diſſipate, diſperdite, immaturâ morte abripite: nobis verò, qui in hâc Civitate ſuperſumus, in auxilium feſtinate; nos periculorum, quæ capiti noſtro imminent ac impendent, metu liberate; nobis deniq; *ô Dii immortales, & civitati huic Athenienſi* æternùm proſpicite, res ſecundiſſimas date, & ſalutem integerrimam.

Τοῦ περὶ Στεφάνυ Λόγου

ΤΕΛΟΣ.

ERRATA.

ÆSCHIN. *Pag.* 5. *lin.* 5. leg. τῦτο δ' ἐστὶ ἡ. *p.* 29. *l.* 9. Πρυτάνων. *p.* 41. *l.* 12, &c Θρᾴκης. *p.* 56. *l.* 12. Φωκικοῦς. *p.* 70. *l.* 10. ὡς. *p.* 80. *l.* 7. leg. ὦ. *p.* 84. *l.* 4 Αχαρνεῖς, *l.* 8. ὑποσμύναι. *l.* 7. *Acharnenſis*, *p.* 93. *l.* 10. cæteros. *p.* 96. *l.* 4. τὴν. *l.* 11. φασι. *p.* 107. *l.* 10. ἄλλόν τινα. *l.* 11. ἀλλό τι. *p.* 109. *l.* 6. ἐκεῖνα. *l.* 8. ἄξιον. *p.* 128. *l.* 9. ὦ.

DEMOSTH. *Pag.* 6. *lin.* 1. leg. Has verò, ait Æſchines, *p.* 8. *l.* 2. Homericum. *p.* 19. *l.* 5. ἐυρίσι. *p.* 26. *l.* ult. τὐταυτὶν. *p.* 28. *l.* 7. ἐκέσθαι. *p.* 34. *l.* ult. ἀνδρεμύμης. *p.* 43. *l.* 10. τεκφῖνι. *p.* 44. *l.* 9. Πυδναν. *p.* 55. *l.* 9. ἀκεῖτ'. *p.* 58. *l.* 3. *ipſis*. *l.* 4. *ipſoque*. *p.* 68. *l.* 2. στωϊζαιν. *p.* 72. *l.* 14. Πευτάνων. *p.* 90. *l.* 3. λησῶν. *p.* 114. *l.* 4. Κοθωκίδης. *p.* 117. *l.* 10. *pro* eamque *leg.* navemque. *p.* 118. *l.* 5. ἔυνοια. *p.* 130. *l.* ult. ὦ. *p.* 144. *l.* 14. ἀλλὰ δ'.

INDEX,

SIVE

VOCUM DIFFICILIORUM,

Earum præſertim quæ ad res ATTICAS pertinent,

EXPLICATIO.

Æ. Æſchinem, D. Demoſthenem, Numerus Capita deſignat.

A.

ΑΓΝΟΥΣΙΟΣ, *Æ.* 21. *D.* 8. *Agnuſius. Agnus* Pagus *Atticus* in tribu *Demetriade*, à *Stephano*, in *Acamantide*, à *Suidâ*, numeratus.

Ἀγωνόθεται, *Æ.* 60. *D.* 26. *Ludorum præfecti*, ſcenicorum propriè. *Heſychius.* Erant autem deni, ex ſingulis tribubus electi: per quadriennium præfuerunt. *Sigonius de Republ. Athen.* lib. 4. cap. 7.

Ἀζηνιεύς, *Æ.* 44, 65. *Azenienſis. Azenia* eſt Pagus *Atticus* in tribu *Hippothoontide. Steph. Byz.* ὡς περὶ Πόλεων.

Αἰαντὶς, *D.* 55. *Æantis tribus.* Vide Φυλαί.

Αἱρετὴ Ἀρχαί, *Æ.* 13. *Magiſtratus electione creati*: diverſi à Χειροτονητοῖς; hi enim totius populi ſuffragiis creati, illi à parte populi extra ordinem proditi ſunt. *Sigon.* lib. 4. 1.

Ἀλωπίκη, *Alopece.* Pagus *Atticus* in tribu *Antiochide. Steph. Byz. Socratis* patria. *Diog. Laërt. in Socrate.* Ἀλωπεκῆθεν, *D.* 52. *Alopecenſis.*

Ἀμάξια. *D.* 37. ὡς ἐξ ἀμάξης, *tanquam ex plauſtro* loqui. Proverbium à Poëtis ductum, qui dum Ludis *Dionyſiacis* in *plauſtro* veherentur, quoſcunque vellent conviciis & contumeliis proſcindebant.

Ἀμφικτύονες, (*paſſim*) *Amphictyones*: Concilium, ab *Amphictyone Deucalionis* fil. inſtitutum: primùm ex ſeptem, poſtmodum ex pluribus *Græciæ* civitatibus conſtabat. *Strabo* lib. 8. Bis in anno, Vere & Autumno ineunte, coïbat in *Pylas* ſeu *Thermopylas* juxta *Delphos*; unde dicitur Πυλαία (i. e.) *Conventus in* Pylis *habitus*; & legati, qui à ſingulis civitatibus duo vel tres ad Concilium hoc conſtituendum mittuntur, appellantur *Pylagoræ. Strabo* lib. 9. *Portus* ad *Suidam* penacuendum mavult, Ἀμφικτύονες.

Ανακυρράσιος, (*passim*) *Anagyrrhasius*; vel potiùs cum simplici [ρ], *Anagyrus* enim est Pagus *Atticus* in tribu *Erectheïde*. *Steph. Byz.*

Αναφλύστιος, (*passim*) *Anaphlystius*. *Anaphlystus* Pagus *Atticus* in tribu *Antiochide*: ab *Anaphlysto Trœzenis* fil. ita dict. *Steph. Byz.*

Ανθεστηριών, Æ. 34. D. 51. *Anthesterion*, mensis *Atticus*, ab *Anthesteriis*, festis in honorem *Bacchi* hoc mense celebratis, ita dict. *Etymologic. Magn.* Vide Μῆνες.

Αντιγραφεύς, Æ. 11. *Custos*, ut appellatur à *Cicerone*; *Logistis* administer: in populo tabulas pro Senatu confecit, descripsitque reditus & pecunias, quas in usum populi collegerunt coactores. Erant autem duo. *Suidas.*

Αποδέκται, Æ. ibid. Magistratus, qui in Senatu, sicut in populo Αντιγραφεῖς, tabulas confecerunt; vectigalia & tributa recipiebant, & in publicos codices referebant. *Harpocrat.* Erant autem deni, à *Clisthene* instituti. *Sigon.* lib. 4. 3.

Απόστολοι, D. 24, & 31. dicuntur ipsæ navium *emissiones*; qui verò ad hanc emissionem designati sunt, vocantur Αποστολῆς. D. 34.

Αρειος Πάγος, Æ. 9, & 93. D. 42. *Areopagus*. Locus *Athenis*, in quo sedebat Senatus ille, dict. *Areopagiticus*, à *Cecrope* institutus: qui ex iis, qui novem *Archontum* imperium gesserant, constabat; de capitalibus rebus judicabat. Unde Αρειος Πάγος sit dictus, discrepant Authores: sed de eo multa passim legenda.

Αρμοσταὶ, D. 28. *Gubernatores, Prætores.* Sic autem appellabantur Magistratus, qui à *Lacedæmoniis* in urbes ipsorum imperio subditas mittebantur. *Suid.*

Αρχιδὸς, Æ. 44. *Archiensis. Archia* (vel *Erchia*, rectiùs, ut vult *Pinedo* ad *Steph. Byz.*) Pagus *Atticus* in tribu *Ægeïde*: ubi natus est *Xenophon.*

Αρχων, (*passim*) *Archon*; Magistratus apud *Atticos* summus, similis *Venetorum Duci*. Post mortem *Codri*, imminuta est potestas regia, & placuit populo creare *Archontæ*, primò *Perpetuos*, deinde *Decennales*, postremò *Annuos*. *Perpetui* erant 13, instituti Ann. 294. (ut computat *Euseb. in Chronicis*) ante Olympiadas, quorum ultimus *Alcmæon* obiit Olymp. 7. *Decennales* 7. Deinde *Annui* Olymp. 24. An. 3. creati sunt, novem unà imperantes: primus propriè *Archon* dicitur, à quo anni atque tempora nominabantur, ut apud *Romanos* à *Consule*; secundus *Rex*; tertius *Polemarchus*; sex reliqui *Thesmothetæ*. *Sigon.* lib. 1. 5.

Ἄστυ, D. 12, &c. *Urbs. Athenæ* κατ' ἐξοχὴν ita dictæ. *Astu Latinè* dixit *Terentius Eun* 5. 6. 17. *Athenæ* in duas partes erant divisæ, *Astu* & *Piræeum*; in hoc plebeii, in illo nobiles habitabant. *Steph. Byz.*

Ατιμητὸν ἀγὼν, Æ. 73. Judicium, in quo ex legum præscripto nulla certa æstimatio seu mulcta constituta est: sed ipsi judices æstimabant quibus pœnis, aut quâ mulctâ pecuniariâ afficiendi essent qui erant damnati. Aliàs ἀγὼν dicitur Τιμητὸς. *Harpocration.*

Αττὶς, D. 79. *Attes.* Apud *Phryges* maximè colitur, ut Matris Deûm famulus. *Suid.* Vide plura apud *Natal. Comitem* lib. 1, & 9.

Αὐτο-

INDEX.

Αὐτοκράτορες Πρέσβεις, *Æ.* 23. *Legati qui liberam & plenam habebant poteſtatem,* qui ſuo arbitrio pro pace agebant, & cùm domum reverterentur, nullis rationibus erant obnoxii. *Suid. Angl.* **Pleni-potentiaries.** Sic Στρατηγὸς dicitur Αὐτοκράτωρ, *D.* 51.

Αφιδνα, *D.* 12. *Aphidna,* Pagus *Atticus* in tribu *Leontide. Steph. Byz.*

Αχαρνεῖς, *Æ.* 44. *Acharnenſis. Acharna,* Pagus *Atticus* in tribu *Oeneïde. Steph. Byz.*

B.

Βακτηρία, *D.* 61. *virga,* quam tenebant judices. Vide Δικαστήρια.

Βάτταλος, *D.* 55. *Batalus.* Cognomen *Demoſthenis,* quòd, cùm adoleſcens eſſet, mulieribus ſe addixerit. Fuit autem *Batalus* tibicen mollis & effœminatus. *Plutarch. in Demoſthene ſub initio.* Ad hoc nomen videtur reſpexiſſe *Æſchines,* cùm ait cap. 61. Δεινοτάτη δ' ὁ Δικαιος ἐπιγελάσεται, ὁ τὴν ἀνόμοιον ἔχων ἐπωνυμίαν Δημοσθένης.

Βοηδρομιών, (*paſſim in D.*) *Boëdromion* menſis *Atticus* ita dict. à feſtis *Boëdromiis,* in honorem *Theſei,* qui hoc menſe *Athenienſibus* contra *Amazonas* opem tulit, inſtitutis. *Plutarch. in Theſeo ſub fine.* Βοηδρομεὼν enim eſt idem ac βοηδεών. *Suid.* Vide Μῆνες.

Βουλὴ, (*paſſim*) *Senatus* : duplex verò Athenis erat, alter *Areopagi,* alter *Quingentorum. Argum. Orat. Demoſth. in Androtionem.* Ubi tamen vox [Βουλὴ] per ſe nuda occurrit, ibi *Senatus Quingentorum* ſemper intelligendus eſt. Vide Πεντακόσιοι.

Γ.

Γαμηλιών, *D.* 26, &c. *Gamelion,* menſis *Atticus, Junoni* ſacer. *Heſych.* ita dictus à *Nuptiis* quæ in eo erant celebratæ. *Euſtath. in Iliad.* Σ. Vide Μῆνες.

Γένη, *Æ.* 9. *Familiæ,* ſeu *Gentes,* erant numero triginta, ſingulæ ex triginta viris conſtabant; ex quibus Sacerdotia, ad ſingulas familias pertinentia, ſorte legebantur. *Suid.* Eos autem Γενήτας dixerunt, non qui genere ac ſanguine inter ſe conjuncti eſſent, ſed qui ex familiis eſſent iis, quæ in Τετράδας erant conjectæ, ſocietatem inter ſe quandam lege & inſtituto colentes. *Sigon* lib. 1. 2.

Γίγυα, *D.* 53. proprie quidem ſunt ſcuta *Perſica* ; metaphor. verò quodvis integumentum, ſive ex pellibus ſive aliâ materiâ confectum, ab *Atticis* vocabatur Γίγυα. *Suid.*

Γραμματεύς, (*paſſim*) *Scriba.* Erant autem tres, duo à Senatu, unus à Populo electus; primus tabulas & decreta ſervabat, ſecundus leges, tertius Senatui Populoque prælegebat. *Suid. Petitus in Leges Atticas,* lib. 3. tit. 2.

Γραφὴ, (*paſſim*) *De publicis crĩminibus accuſatio, Actio* ; crimina autem, de quibus ſcribi poterat γραφὴ, fuerunt plurima. Γραφὴ παρανόμων, (pro quo nudè ponitur Γραφὴ, *D.* 74.) *violatarum legum actio,* in eum fertur, qui decretum ſcripſit ita ut leges, quæ de decretis ferendis erant, tranſgreſſus eſſet. *Suid.*

INDEX.

Δ.

Δεκελικὸς πόλεμος, *D.* 28. *Decelèa*, est Pagus *Atticus*; cujus castellum initio decimi noni anni *Belli Peloponnesiaci* adversùs *Athenienses* muniebant *Lacedæmonii*, ex quo multas clades acceperunt *Athenienses*. *Thucyd.* lib. 7. Adeò celebre fuit hoc castellum, ut ab eo *Bellum Peloponnesiacum* (quod inter *Lacedæmonios* & *Athenienses* gestum erat) ab ultimâ ipsius parte diceretur *Decelicum*. *Suid.* Accidebat verò, Olymp. 91. Ann. 4. *Sigon. in Temporibus Athenienſium*: & durabat annos novem. *Simſon. in Chronico.*

Δῆμοι, *Æ.* 13. *D.* 36. *Pagi.* Quædam villæ sunt in *Atticâ* à civibus in deliciis habitæ & frequentatæ: olim Ναυκλαρίαι vel Ναυκραρίαι dicebantur, postea à *Cliſthene* in Δήμους conversæ. *Ariſtoph. Schol. in Nubibus*, vers. 37. Lege igitur provisum erat ut unusquisque civis nomini proprio & Patris subjungeret nomen *Pagi*; ut Αἰχὼνη Ἀτζομένου Κοθωκίδης, Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεύς. *Petitus in Leges Atticas*, lib. 7. tit. 8. Δῆμος verò significat *univerſum Athenienſium populum.*

Δημοκρατία, (*paſſim*) *Populi principatus.* Complectitur totum illud tempus, quod est ab An. 3. Olymp. 24. (*Archontibus* enim decennalibus abrogatis erat instituta) usque ad An. 2. Olymp. 118. quod est spatium annorum 325. Non tamen inviolata permansit; sed *Piſiſtrati*, *Triginta Tyrannorum* aliorumque dominatu interrupta est. *Sigon.* lib. 1. 5.

Διαδικασία, propriè dicitur contentio, quâ quidam certant cum iis qui sunt futuri *Choragi*, propter illos orta quos volunt designari, ut sciant quinam sint, & quando oporteat eos publicum munus obire. *Suid.* Sed sæpissimè latiùs sumitur pro quâvis majori *actione* aut judicio, ut *Æsch.* cap. 46.

Διαχειροτονία, *Æ.* 16. *Suffragiorum, quæ à populo feruntur, dijudicatio & quasi diviſio. Suid.* Διδόναι διαχειροτονίαν τῷ Δήμῳ, sumitur pro eo quod est rogationem vel rem de quâ consulitur Populi suffragiis permittere, ut eam aut sciscceret aut antiquaret. *Conſtantinus in voce* Διαχειροτονία.

Δικαστήρια, (*paſſim*) *Fora Judicialia, Athenis* à *Solone* instituta; in quibus populus, non magistratus judicabant. Quilibet ex æquo civis poterat esse judex, sine ullo censûs discrimine, modò esset famæ integræ. Erant autem decem, inscripta singula unâ harum decem literarum, Α. Β. Γ. Δ. Ε Ζ. Η. Θ. Ι. Κ. Ii igitur, qui vellent judiciis præsidere, nomina sua dabant tabellæ inscriptæ; totidem etiam tabellæ erant, quarum aliæ aliis harum literarum notabantur, pro numero judicum: atque ita fiebat ut prout quisque hanc vel illam literam sortiretur, ita huic vel illi foro judex traderetur. His judiciis qui præsidebant, habuerunt authoritatis insignia Πινακίδιον καὶ βακτηρίαν, *Tabellam & Virgam*, in quâ scriptum erat nomen Δικαστηρίου. *Ariſtoph. Scholiaſt. in Pluto* v. 277. Series autem Δικαστηρίων erat hæc,

INDEX.

Τὸ ἐν Παλλαδίῳ. Τείχεσιον.
Τὸ ἐν Δελφινίῳ. Παρέδυσον.
Τὸ ἐν Πρυτανείῳ. Τὸ ὀπὶ Λύκῳ.
Τὸ ἐν Φρεατ[illegible]οῖ. Μητρῷ[illegible] Δικασ[illegible]ειον.
Ηλιαία. Τὸ Καινόν. Vide *Pauſan.* lib. 1.

Διονύσια, (*paſſim*) *Bacchanalia.* Feſta *Athenis* in honorem *Bacchi* celebrata, alia in urbe ſub initium veris, nempe 16 *Elaphebolionis*, quæ *Majora*; alia in agris autumni tempore, 5 *Poſideonis*, quæ *Minora* & *Lenæa* appellantur. *Ariſtoph. Schol. in Nubibus* verſ. 11. *Theophraſt. in Garrulo.* Hi feſti Dies communi nomine vocantur, *Antheſteria. Sigon.* lib. 1. 4. His feriis agebantur Ludi Scenici, Τραγῳδοὶ Νίοι, in Theatro, quod Baccho erat ſacrum. Vide *Petitum in Leges Atticas*, lib. 1. Hinc

Διονυσιακοὶ Κριταὶ vel Κριταὶ ἐπὶ Διονυσίων, *Æ.* 85. *Ludorum Dionyſiacorum Judices.* Decem ex ſingulis tribubus electi. De iis, qui in Tragœdiis & Comœdiis certabant, quique choros cyclicos agebant, ſententiam tulerunt, uter victor evaſerit, præmiumque meruerit. *Petitus in Leges Atticas*, lib. 1.

Διονυσιακὸς Νόμος, *Æ.* 16. *Lex Dionyſiaca*, ita dict. quòd lata ſit de præconiis, quæ in Theatro *Bacchi* habenda erant.

Δολιχοδρομήσας, *Æ.* 35. Propriè dicitur *ille qui Dolichum currit. Dolichus* autem eſt longi curſûs genus, in vett. ludis exerceri ſolitus: continebat autem 2 ſtadia, ſecundum *Suidam* 24. Δολιχοδρομήσας verò hîc accipitur pro eo, *qui curſu pollet.*

Δραχμὴ, *Drachma.* Vide Τάλαντον. *Æſch.* cap. 35. ait, *Oritas attuliſſe Demoſtheni uſuram* δραχμὴν ἀπὸ μνῶν μνᾶς, *unam in minas drachmam*, vel *pro minâ ſingulâ ſingulis menſibus drachmam pendebant.* Uſitatiſſimus fœnerandi modus erat hæc *centeſima* uſura (mina enim continet 100 *drachmas*) quæ τόκος ἐπὶ δραχμῇ dicitur. *Petitus in Leges Atticas*, lib. 4. tit. 4.

E.

Ἔγκλημα, *Æ.* 75. *D.* 75. *Crimen*, ſeu potiùs *libellus accuſatorius. Angl.* **Indictment.** In eo autem ſcribebantur actionis cauſæ ac capita, injuria accepta, damnorumque æſtimatio. Recitabatur à præcone coram judicibus, quamprimum in judicii loco conſediſſent. *Roſſæus in Arch. Att.* lib. 3. 10. Sumitur pro quovis crimine.

Εἰσαγγελία, *Æ.* 30. *D.* 6. propriè dicitur *actio* vel *cauſa* de publicis & gravioribus injuriis, à Senatu judicanda. Nulla ſcripta continebat crimina, ſed accuſatoris vivâ voce pronunciabatur. *Roſſæus in Arch. Att.* lib. 3. 4. Siquidem de eâ nullæ leges erant latæ, ex quarum præſcripto in judicium adduceretur. Qui hujuſmodi actionem intendit, niſi quintam ſuffragiorum partem acceperit, 1000 drachmis mulctabatur. *Suid.* Vid. *Petitum in Leg. Attic.* lib. 7. tit. 13.

Ἑκατομβαιὼν, *D.* 9, &c. *Hecatombaion*, menſis *Atticus* primus, dict. ab *Hecatombis*, quæ tunc immolabantur. *Suid.* Olim appellatus

erat

erat Κρόνος (i. e.) *Saturnalis. Plutarch. in Theſeo.* Vide Μῶις.

Ἐκκλησία, (*paſſim*) *Concio*; populi conventus legitimè advocatus rei alicujus publicæ cauſâ ſuffragio ſuo jubendæ aut vetandæ: hujus arbitrio univerſum populare imperium à *Solone* erat permiſſum. A *Prytanibus, Proëdris,* atque *Epiſtatâ* gubernabatur. Convocabatur in diverſis locis, viz *Foro, Pnyce* & *Theatro.* Conciones erant aut Κυρίαι ſeu ordinariæ, quæ ſtatis atque certis diebus unoquoque menſe, quæque de rebus certis habebantur; aut Σύγκλητοι ſeu extraordinariæ, quæ propter aliquod urgens negotium & de rebus incertis vocabantur. Lege plura apud *Sigonium de Republ. Athen.* lib. 2.

Ἐλαφηβολιών, *Æ.* 24. *D.* 17, &c. *Elaphebolion* menſis *Atticus,* dict. à feſtis *Elapheboliis,* in quibus *cervi Dianæ* immolabantur. *Xylander in Append. ad Plutarch.* Vide Μῶις.

Ἐλεύσις, (*paſſim in D.*) *Eleuſis,* Pagus *Atticus* in tribu *Hippothoontide. Steph. Byz.* Nomen adepta ab Heroë cognomine. *Pauſan.* lib. 1.

Ἐπίκτια, *Æ.* 82. *Inferiæ, Novendiales feriæ,* à numero dierum ſic dictæ. Nam mos erat apud antiquos ut cadaver domi dies ſeptem ſervaretur, octavo die combureretur, nono denique ſepeliretur: deinde Parentalibus eo die perſolutis & impoſitâ inſcriptione *humatus* dicebatur *mortuus. Servius ad Virgil. Æneid.* 5. 64. Unde apud *Horatium Epod.* 17.

Novendiales pulveres.

Ἐπιστάτης Προέδρων, *Æ.* 16. *Præſidum Præfectus.* Erant autem Ἐπιστάται duo, alter *Prytanum* præfectus, alter *Proëdrorum.* Ille Senatui, hic Concioni præfuit: ille in diem magiſtratum obtinuit, hic in eas tantùm per quas concio fuit habita. In eum uſum creari videtur Ἐπιστάτης *Proëdrorum,* ut cùm *Prytanes* concionem coëgiſſent, *Proëdri* retuliſſent, ipſe populo ſuffragium daret. *Sigon.* lib. 2. 4. Vide Πρόεδροι.

Ἐπώνυμοι, *Æ.* ibid. *Eponymi, decem Heroës.* Ita dict. quòd ab iis Tribus *Atticæ* fuerunt *nominatæ.* Eorum ſtatuæ ponebantur in foro juxta Curiam. *Pauſan.* lib. 1. His ſtatuis affixa erant legum rogandarum aut abrogandarum exemplaria, ut quilibet civis rem tractandam videret. *Roſſæus* lib. 3. 2.

Ἐρεχθηΐς, *D.* 52, &c. *Erectheïs Tribus.* Vide Φυλαί.

Ἑρμαῖ, *Æ.* 62. *Hermæ: Statuæ quadratæ, Pauſan.* lib. 4. æneæ, marmoreæ, aut lapideæ, *Mercurium* referentes, unde nomen; habebant baſes elogiis clarorum virorum inſcriptas. Erant in *Gymnaſio* à porticu *Pœcile* (ait *Suidas*) uſque ad *Regiam,* dict. ab *Æſchine* Στὰ Ἑρμῶν, ibid. Nam & quædam in fanis & viis publicis ponebantur.

Εὐμόλπιδες, *Æ.* 9. *Eumolpides*: Familia *Athenis,* Sacerdotes *Cereris,* ab illo *Thrace Eumolpo,* qui *Cereris* myſteria in *Eleuſine* primus inſtituit (*Pauſan.* lib. 1.) genus ducentes, eorumque ſacrorum cuſtodes. *Sigon.* lib. 1. 4.

Εὐοῖ, *D.* 79. *Evohe.* Vox *Bacchantium.* Bacchus dictus erat *Evius* & *Evan*: inde Εὐάζειν ſign. *Bacchari. Suid.*

Εὐρύ-

Εὐρύβατος, Æ. 44. *Eurybatus*: *Epheſius* quidam qui cùm à *Cræſo* pecunias accepiſſet ut exercitum colligeret, ad bellum contra *Perſas* gerendum, proditor fuit & *Cræſi* pecunias *Cyro* tradidit: inſignis latro. Hinc Prov. Εὐρυβατιδιώς, *inſigniter improbum eſſe*. *Suid.* Et Εὐρυβάτου πῶγμα, *D.* 8. *furtum inſigne*.

Θ.

Θαργηλιών, Æ. 12. *D.* 52. *Thargelion*, menſis *Atticus*, *Apollini* ſacer, quòd hoc menſe θέρει τὴν γῆν (i. e.) *calefaciat terram*: itaque feſta erant dict. Θαργήλια. *Suid.* Vide Μίνως.

Θεοκρίνης, *D.* 98. *Theocrines*: primùm Tragœdiarum Actor fuit, deinde Calumniator & Sycophanta. *Harpocrat.* Unde *Demoſthenes* vocat *Æſchinem*, Τραγικὸν Θεοκρίνην.

Θεσμοθέται, Æ. 7, & 16. *D.* 34. *Theſmothetæ*, numero ſex, ex novem *Archontibus*; Legum curam habebant, quas ſingulis annis recenſebant, in multis cauſis judicabant. Poteſtatem habebant convocandi populum, & de rebus publicis decernendi. *Harpocration.*

Θεωρικῶν, Æ. 11. *D.* 35. Οἱ ἐπὶ τῶ Θεωρικῶν, *Theatrali pecuniæ præfecti*: circa *Dionyſia* urbana electi. *Petitus in Leges Atticas*, lib. 3 Sumptus curabant, qui in ludos & ſpectacula impendebantur: à *Pericle* primum inducti. Has verò pecunias non licebat intervertere, atque in alios uſus transferre. Siquidem plus impenſarum in hoſce ludos quàm in Patriæ libertatis vindicias fecerunt. *Sigon.* lib. 4. 3.

Θησεῖον, Æ. 7. *D.* 40. *Templum Theſei*. Duplex autem erat (*Petitus in Leges Atticas*, lib. 1.) unum extra urbem; alterum intra urbem, *Gymnaſio* proximum. *Pauſan.* lib. 1. Poſterioribus enim temporibus Templum *Theſeo* ſtruebant *Athenienſes*, & feſta dedicabant. *Plutarchus in Theſeo ſub fine*.

Θίασος, *D.* 79. *Thiaſus*; chorus in honorem *Bacchi* inſtitutus. *Suid.*

Θόλος, *D.* 27. *Tholus*. Locus *Athenis* juxta Curiam, in quo *Prytanes* cœnabant & libabant. *Pauſan.* lib. 1. Ita dict. quòd ædificatus eſſet *rotundus*. *Suid.*

I.

Ἱερομνήμονες, (*paſſim*) *Hieromnemones*; legati *Pylagoris* adjuncti, ad Concilium *Amphictyonum* miſſi; qui *Sacrorum Scribarum* munus explentes, res in Concilio actas in publicas tabulas retulerunt. *Sigon.* lib. 4. 7. Videntur quaſi quidam *Pylagorarum* Præfecti. Vide Ἀμφικτύονες.

Ἱππαρχοι, Æ. 7. *Equitum Magiſtri*: erant autem *Athenis* duo, qui univerſo tribuum equitatui præfuerunt: ita tamen rem equeſtrem gubernabant, ut Στρατηγῶν mandatis atque authoritati parerent. *Sigon.* lib. 4. 5.

Ἰσθμια, *D.* 27. *Iſthmia*, Ludi ita dict. ab *Iſthmo Peloponneſi*, cujus in faucibus ad *Neptuni* Templum celebrabantur, inſtituta à *Theſeo* in honorem *Neptuni*, ut *Plutarch. in Theſeo*: *Palæmonis*, ut *Archias*

chias Poëta in Anthologiâ. Vide *Natal. Comitem* lib. 5. 4. Erant autem, ut *Nemea*, Trieterica; renovata erant Olymp. 49. An. 2.

K.

Καδμεία, Æ. 46. *Cadmêa.* Arx *Thebana*, à *Cadmo* conditore ſic dict. Priùs civitas ipſa dicebatur *Cadmêa* (*Pauſan.* lib. 9. *ſub initio*) quæ cùm aucta eſſet, contigit *Cadmêam* Arcem *Thebarum* eſſe. Quod frequens eſt, ita enim *Athenis* & *Carthagine* accidit.

Καναῦ, Æ. 38. *Caniſtrorum feſta, Minervæ* ſacra: quòd in iis Virgines duæ (*Pauſan.* lib. 1.) *Caniſtra* ad Deam ferrent, in quibus incluſa eſſent, quæ ad ſacrificium pertinerent; unde dictæ ſunt Κανηφόροι. *Sigon.* lib. 1. 4.

Κατηγορία, (*paſſim*) *Actio*; propriè quæ de publicis rebus intenditur, ſicut illa de privatis dicitur Δίκη. *Iſocrat. in Bigis ſub initio.* Inter has autem illud interfuit, quòd in publicis actio cuivis civi conceſſa eſt, in privatis ei tantùm qui ſe læſum eſſe aſſereret. *Sigon.* lib. 3. 1.

Κεραμεῖς, vel Κεραμῆς, Æ. 56. *Ceramis*, Pagus *Atticus* in tribu *Acamantide*; nomen habuit ab *arte figlinâ*, quæ illic exercebatur: Ὁ ἐκ Κεραμέων, *Ceramenſis. Steph. Byz.*

Κῆποι, Æ. ibid. *Cepi*, urbs ad *Boſphorum Cimmerium* in Inſulâ *Corocondamâ. Harpocrat.* Ita dict. fortaſſe ab *Hortis*, quibus abundabat.

Κήρυκες, Æ. 9. *Præcones*, non ii qui vulgò ſic vocantur, ſed Familia *Athenis*, Sacerdotes *Cereris*, *Sigon.* lib. 1. 4. victimas mactabant, ſilentiumque inter ſacrificandum indixerunt. Ita dict. à *Ceryce Mercurii* fil. *Roſſæus* lib. 2. 8.

Κιρραῖοι, Æ. 36. D. 50. *Cirrhæi*; *Acragallidis* finitimi; qui cùm *Apollinis* numen læſiſſent, bello petiti ſunt, *Cliſthene Sicyoniorum* tyranno Duce. *Pauſan.* lib. 10. Incolæ urbis *Cirrhæ*, quæ ad radicem *Parnaſſi* ſita eſt ad mare, 80 ſtadia à *Delphis* diſtans. *Strabo* lib. 9. Videtur *Æſchines* campum illum, qui huic urbi adjacebat, vocare Κιρραῖον Πεδίον. *Harpocrat.* Bellum autem hoc adverſùs *Cirrhæos* geſtum eſt, *Archonte Solone*, Olymp. 46. 3. *Simſon. in Chron.*

Κοθωκίδης, (*paſſim in D.*) *Cothocides. Cothocis*, Pagus *Atticus*; quâ verò ſub tribu numerandus ſit, ſilent Scriptores.

Κοίλη, Æ. 65. *Cœle*, Pagus *Atticus*, in tribu *Hippothoontide. Hofmann. in Lex. Univerſ.* Ὁ ἐκ Κοίλης, *Cœleus*, *Cœles* incola.

Κολλυτεύς, Æ. 44. D. 23. *Collytenſis*: *Collytus* ſeu *Colyttus*, Pagus *Atticus* in tribu *Ægeide. Harpocration.*

Λ.

Λαχών. *Æſchines* cap. 23. objicit *Demoſtheni* quòd Senatum intraret, ὅτε λαχὼν, ὅτ' ἐπιλαχὼν, (i. e.) *cùm neque eſſet delectus ſorte neque ſuffectus*: quia qui Senatores eſſe cupiebant in ſortem conjecti erant; deinde unicuique ſorte ducto alterum ſubſortiebantur, ut ſi prior, quem ſors tulerat, aut mortuus eſſet aut rejectus, qui in ejus locum ſufficeretur non deeſſet. *Harpocrat. in voce* Ἐπιλαχών.

Λεοντὶς,

Λεοντὶς, *D.* 26. *Leontis tribus.* Vide Φυλή.

Λογισταὶ, (*passim*) *Ratiociniorum cuſtodes*; decem numero, ſorte delecti, apud quos rationes geſti ſui magiſtratûs referebant οἱ ἐν Ἀρχῇ, intra 30 à magiſtratu abdicato dies. *Petitus in Leges Atticas*, lib. 3. Pecuniam, quam ex ærario magiſtratus ſumebant, curabant & ſubducebant. *Suid.* Ab *Euthynis*, qui vocantur, parum diverſi. *Sigon.* lib. 4. 3.

Λῷος, *D.* 51. *Loüs*, menſis *Macedonum*, *Boëdromioni Attico* reſpondens (ut *D.* cap. 51.) eum tamen cum *Hecatombæone* confert *Plutarchus in Alexandro*, & *Galenus*. *Hic locus Demoſthenis* (ait *Petavius Doctrin. Temp.* lib. 1. 30.) *niſi corruptus eſt, ut pro Loö vel Boëdromione menſis alius ſubrogandus ſit, aſſerendum eſt alterius Cycli lunaris ac popularis anni vitio contigiſſe, ut ſedibus ſuis emoti menſes alienas in ſtationes invaderent.*

M.

Μαιμακτηριὼν, *D.* 12. *Mæmacterion*, menſis *Atticus*, ita dict. à *Jove Mæmacte*. Cùm enim hyems incipiat hoc menſe, aër *turbatur*. Μαιμάκτης, *turbulentus. Suid.* Vide Μῶν.

Μαραθὼν, *Æ.* 61, 62, 95. *D.* 60. *Marathon*, hod. *Maraſon*; Pagus *Atticus* in tribu *Leontide*; pari ſpatio ab *Athenis* diſtans & *Caryſto Eubœæ* opp. *Miltiadis* gloriâ, qui Olymp. 72. An. 3. ingentem *Darii* exercitum profligavit, inſignis. *Pauſan.* lib. 1.

Μαργίτης, *Æ.* 50. *Margites*: (i. e.) *ſtupidus, fatuus* ſeu *amens. Harpocrat.* Cognomen *Alexandro* à *Demoſthene* impoſitum. *Plutarch. in Demoſthene.*

Μῆνες, *Menſes*. De menſibus *Atticis*, quo ordine ponendi ſint, aut quatenus noſtris reſpondeant, magna inter doctos controverſia. Eorum autem Ordo à *Petavio Doctrin. Temp.* lib. 1. cap. 9. ſic locatur:

Ἑκατομβαιὼν,	*September.*	Γαμηλιὼν,	*Martius.*
Μεταγειτνιὼν,	*October.*	Ἀνθεστηριὼν,	*Aprilis.*
Βοηδρομιὼν,	*November.*	Ἐλαφηβολιὼν,	*Maius.*
Μαιμακτηριὼν,	*December.*	Μουνιχιὼν,	*Junius.*
Ποσειδεὼν,	*Januarius.*	Θαργηλιὼν,	*Julius.*
Ποσειδεὼν,	*Februarius.*	Σκιροφοριὼν,	*Auguſtus.*

Menſis in tres *decadas* diviſus eſt: quarum prima Μηνὸς ἱσταμένου, ſecunda μεσοῦντος vel ἐπὶ δέκα, tertia φθίνοντος. Primus dies dicitur Νουμηνία: ſecundus deinde δευτέρα ἱσταμένου, & ſic deinceps uſque ad decimum diem: poſt quem dicebant, τετάρτη ἐπὶ δέκα ſeu μεσοῦντος, & ſic uſque ad vigeſimum. Deinde ordine retrogrado utebantur, vocantes 21um diem δεκάτῃ φθίνοντος, 22um ἐνάτῃ φθίνοντος, & ſic uſque ad trigeſimum, qui dicitur ἕνη καὶ νέα ſeu Τελευτή.

Μητρῷον, *Æ.* 62. *Metrôum*, Templum apud *Athenienſes* inſigni magnitudine, *Dorico* opere, magnæ Deorum *Matri* ſacrum. *Pauſan.* lib. 1. in quo leges conſcriptas repoſuerunt. *Suidas.*

Μνᾶ, *Æ.* 35. *Mina.* Vide Τάλαντον.

Μοῖρα, *Æ.* 90. aliis Μόρα, *Mora*; ut reddit *Cornel. Nepos* in *Iphicrate*, cap. 2. Celebris erat apud *Lacedæmonios* cohors militaris, in

quâ totius exercitûs robur; ſicut apud *Macedonas Phalanx*. Continebat autem 500, ut alii 700, ut alii 900 milites. Vide *Hofmannum in Lex. Univerſ.* *Moram Lacedæmoniorum* interfecit *Iphicrates* apud *Corinthum*, Olymp. 96. An. 4.

Μουνχία, *D.* 31. *Munychia*, Portus *Atticus*, à quo murus 40 ſtadiorum protenditur, *Athenarum* urbem cum *Piræeo* connectens. *Thucyd.* lib. 2. In eo autem erat *Dianæ* Templum & Aſylum, quò confugiebant ii qui in *Piræeo* habitabant, item trierarchi & nautæ. *Ulpian. ad locum hunc Demoſthenis*, cap. 31.

Μουνχιών, *D.* 52. *Munychion*, menſis *Atticus*, ſic dict. quòd in eo ſacrificia fierent *Dianæ Munychiæ*. *Suid.* *Diana* autem Templum habuit in *Munychiâ*, quæ portus erat *Athenarum*. *Pauſan.* lib. 1. Vide Μοῦνις.

Μυστήρια, *Æ.* 42. *Myſteria*; quæ & *Initia* & *Theſmophoria* vocantur. *Sigon.* lib. 1. 4. A rege *Erectheo* in honorem *Cereris* & *Proſerpinæ* inſtituta: in *Eleuſine* celebrabantur, dict. *Magna* & *Parva*, hæc *Proſerpinæ*, illa *Cereri* ſacra. *Petitus in Leges Atticas.*

Μυσῶν λεία, *D.* 22. *Myſorum præda.* Proverbium in eos, qui malè diripiuntur. Finitimi enim populi eo tempore, quo *Telephus* Rex aberat, *Myſos* prædabantur. *Suidas.*

N.

Νέμεα, *D.* 27. *Nemea*, Ludi in *Nemeâ* (ſylvâ quâdam inter *Phliuntem* & *Cleonas Achaiæ* civitates) in honorem *Archemori*, aut, ut alii, *Herculis* celebrati. Erant verò tricterica; celebrari cœpta ſunt Olymp. 53. An. 2. *Simſon. in Chronico.* Vide *Natal. Comitem* lib. 5. 3.

Νύμφαιον, *Æ.* 56. *Nymphæum*, in *Ponto* ſitum (caſtellum vocat *Portus* ad *Suidam in voce* Γύλων) *Athenienſibus* talentum pro annuo tributo pendere ſolitum. Alii dicunt *Nymphæum* eſſe urbem *Tauricæ Cherſoneſi* maritimam, ad *Pontum*.

O.

Οἰνὶς, *D.* 35. *Oeneïs tribus.* Vide Φυλαί.

Ὀλιγαρχία, *Æ.* 3. *Paucorum Principatus.* Quatuor verò erant apud *Athenienſes Oligarchiæ*; prima *Quadringentorum*, *Alcibiadis* tempore, Olymp. 92. An. 1. Secunda *Triginta Tyrannorum*, Olymp. 94. An. 1. Tertia, impoſita ab *Antipatro* Olymp. 114. An. 2. Quarta, à *Caſſandro* Olymp. 115. An. 3. *Sigon. de Athenienſium Temporibus.*

Ὀλύμπια, *Æ.* 63. *D.* 27. *Olympia*; Ludi in honorem *Jovis* inſtituti An. M. 3174. *Petavius Doctr. Temp.* lib. 13. Quinto quoque anno celebrata juxta *Olympiam Eliæ* civitatem, magno totius *Græciæ* conventu. De authore non convenit; ſed eorum inſtitutio celebris eſt apud Chronologos *Epocha*. Vide *Natal. Comitem* lib. 5. 2.

Ὀρχήστρα, *Æ.* 20, 58. *Orcheſtra*: Pars Theatri inter ſcenam & cuneos, in quâ Senatores ſedebant fabulas ſpectaturi; unde ſumitur pro ipſis Senatoribus, *Juvenal. Sat.* 3. 178.

----- *ſimilemque videbis*
Orcheſtram & populum. ------

Παγκράτιον, Æ. 60. *Pancratium*, certaminis genus ex pugilatu & luctâ compoſitum. *Ariſtotel. Rhetor.* lib. 1. 5. *ſub fine.* In eo qui exercebantur adverſarios & pugnis ferire, & comprimere, & continere, & dejicere ſtudebant: calcibus, genibus, dentibus, toto denique corpore utebantur. *Faber Agoniſtic.* lib. 1. 9, 10. *Pancratii* Specimen vide in *Pauſan.* lib. 8.

Παιανιεύς, (*paſſim*) *Pæanienſis. Pæania Superior & Inferior*, Pagi *Attici* in tribu *Pandioniâ*. Ex horum uno erat *Demoſthenes. Steph. Byz.*

Παιανίζειν, *D.* 88. *Pæana canere*: (i. e.) Hymnos in *Apollinis* laudem. Latiori verò ſenſu ſign. *carmina ob lætitiam decantare, & Deorum laudes celebrare. Suidas.*

Παναθήναια, Æ. 60. *D.* 34. *Panathenæa, Latinè* dict. *Quinquatria, Minervæ* feſta, *Athenis* ab *Erictonio* primùm inſtituta & vocata Ἀθήναια, poſtmodum inſtaurata à *Theſeo. Pauſan.* lib. 8. Erant autem duplicia, *Quinquennalia* quæ & *Magna*, Æſtate celebrata, *Annua* quæ & *Parva* dicebantur, Vere acta. *Petitus in Leges Atticas.* His feſtis *Athletæ* undique ad certandum convenerunt. *Suid.*

Πανδιονίς, Æ. 13. *D.* 9. *Tribus Pandionia.* Vide Φυλαί.

Πάνημος, *D.* 51. *Panemus* menſis *Corinthiorum, Boëdromioni Attico* reſpondens, utì & *Bœotorum* menſis *Panemus. Macedonum* autem *Panemus* cum *Scirrophorione* confertur. *Petavius Doctrin. Temp.* lib. 1. 30.

Παραλίοι, Æ. 51. *Paralii*: populi qui *maritimam Atticæ* regionem incolebant: *Attici* enim in *Pediæos* ſive *Campeſtres, Diacrios* ſive *Montanos*, & *Paralios* olim diviſi erant. *Suidas.*

Παρείας, *D.* 79. *Parêas* dicitur ſerpens quidam, qui habet magnas & inflatas *genas. Heſych.* Fertur is vel non mordere, vel ſi mordeat, morſu non enecare, ſed demorſam partem ſolùm inflammare, nonnunquam & nihil afferre doloris. *Ætius Med. Tetrabibl.* 4. ſerm. 1. cap. 31.

Πειραιεύς, Æ. 72. *D.* 12, 42. *Piræeus*; Portus *Athenarum*, priùs Curia. *Pauſan.* lib. 1. Ad oſtia *Cephiſi* fluv. 400 navium capax: diſtabat ab *Athenis* 35 ſtadia: muro à *Themiſtocle* urbi conjunctus. *Thucyd.* lib. 1. Hodie *Porlion.*

Πεντακόσιοι, Æ. 2, 9, &c. *Senatus Quingentorum*, maximæ authoritatis Concilium; ſimile noſtro *Parliamento.* Quinquaginta ex unaquaque tribu ſorte delecti, 30 annos & ſupra nati: inſtituti ſunt ut imperitæ Concionis conſilia gubernarent: univerſam ferè Reipubl. adminiſtrationem obibant: erant autem annui. *Sigon.* lib. 2. 3. Senatus habebatur quotidie, niſi dies eſſet ἄφετος, quales feſti fuerunt, cùm tota civitas feriaretur. *Petitus in Leges Atticas*, lib. 3. Unde objicit *Æſchines Demoſtheni*, quòd in Senatu conſultandum juberet feſto die *Æſculapii*, cap. 24. Vide Πρυτανεῖς.

Περιῤῥαντήριον, Æ. 58. q. d. *Circumſperſorium, Vas Aquâ luſtrali plenum*, in foribus Templi à *Caſaubono*, in Adyto ab aliis poſitum eſſe dicitur. *Roſſæus* lib. 2. 7. Hâc aquâ Sacerdotes atque æditui eos,

qui intrabant, perſpergebant. *Suid.* Quem morem his verſibus in funere *Miſeni* exprimit *Virgil. Æneid.* 6. 229.

Idem ter ſocios purâ circumtulit undâ,
Spargens rore levi & ramo felicis olivæ;
Luſtravitque viros. ——

Πέλεξ, *Æ.* 44. *Pelex. Peleces,* Pagus *Atticus* in tribu *Leontide. Steph. Byz.*

Πλαταιαὶ, *Æ.* 95. *D.* 60. *Platææ,* urbs *Bœotiæ:* inſignis illo prælio, in quo *Pauſanias Spartanus* & *Ariſtides Athenienſis Mardonium Xerxis* ducem vicerunt, Olymp. 75. An. 2. *Sigon. in Temp. Athen.*

Πνὺξ, *Æ.* 14. *D.* 17. *Pnyx;* locus concionis apud *Athenienſes,* ſuper rupem fundatus ad mare ſpectans: ita dict. à conſultorum aut ſubſelliorum *denſitate,* quæ Πυκνότης dicitur. *Suidas.*

Ποικίλη, *Æ.* 62. *Pœcile,* Latinè *Varia.* Porticus *Athenis* clara ſic dict. à Picturarum & Imaginum *varietate. Suidas.* Depicta erat in eâ non tantùm pugna *Marathonia,* ſed & excidium *Trojæ,* & multa alia prœlia, quæ *Athenienſes* cum *Perſis* & *Lacedæmoniis* commiſerant victores. *Pauſan.* lib. 1. In hâc porticu docuit *Zeno Stoicus. Laërtius in Zenone ſub initio.*

Πολέμαρχος, *D.* 52. *Polemarchus;* unus ex novem *Archontibus:* Belli procurationem peregre obibat: *Sigon.* lib. 1. 5. decem Imperatoribus præerat. Ibid. lib. 4. 5. Vide Στρατηγοί. Domi verò inter cives & peregrinos jus dixit. *Suidas.*

Πόλλις, *Æ.* 80. *Pollis, Spartanæ* claſſis præfectus, inter *Naxum* & *Paron* à *Chabriâ Athenienſi* victus, Olymp. 100. An. 4. *Sigon. in Temp. Athenienſ.*

Πομπεῖα, *D.* 5. *Convicium.* Tranſlatio ducta eſt à Poëtis, qui in *Dionyſiacis pompis* plauſtris vecti, quoſcunque vellent conviciis inſectabantur. *Suidas.*

Προοίμιον, *Æ.* 24. *Præludium decreti,* cùm quid conſultabatur antequam populus id ſciſceret. Idem fere ac

Προβούλευμα, *Æ.* 40. *Senatûſ-conſultum* ſeu *præconſultum.* Senatus enim de rebus decernendis (ex *Solonis* inſtituto) conſultabat, priuſquam ad populum perferrentur, ut vitia atque errores, ſiqui ineſſent, ne forte in fraudem induceretur populus, deprehenderet. Quòd ſi populus hoc conſultum non comprobârit, in annum tantùm valebat. *Sigon.* lib. 2. 3.

Προεδρεύουσα Φυλὴ, *Æ.* 2. *Tribus quæ præſidebat.* Sorte delecta erat Tribus, quæ in concione præſideret: quæque opem legibus & populari ſtatui adverſùs improbos Oratores afferret. *Sigon.* lib. 2. 4. & *Æſchines in Timarch.* Non eadem eſt ac Πρυτανεύουσα Φυλή.

Πρωτοθρόνια, *Æ.* 28, 48. *Prima ſedes.* Iis autem, qui honorem hunc adepti ſunt, licebat & in Curiâ & in Concione & in quovis alio conventu illos, qui ſedes occupâſſent, dimovere, atque ibi aſſidere. *Sigon.* lib. 2. 4. Hoc jus Orphanis eorum, qui pro patriâ erant interfecti, indultum erat.

Πρόεδροι, (*paſſim*) *Curiæ Præſides;* decem erant. Ut enim Πρυτανία

in

in 5 Hebdomadas, ſic *Prytanes* in 5 decurias, quò faciliùs expedirentur conſilia, diviſi erant. Prima decuria imperabat in 1am Hebdomadem, ſecunda in ſecundam, &c. Dicebanturque illi decem, qui in ſuâ Hebdomade præerant, Πρόεδροι. Hi verò inter ſe ſortiebantur imperia ſeptem illorum Hebdomadis Dierum, quibus præerant: quo fiebat ut è decem ſingularum Hebdomadum *Proëdris* tres ſupereſſent, qui in ſuum non imperarent diem. De his diſcrepant Authores; ſed hanc ſententiam ſequitur *Author Argumenti in Androtionem Demoſth.* & *Ulpianus* ad *Midiam.* pag. 2. Vide *Sigon.* lib. 2. 3. Fuerunt & alii *Proëdri*, numero novem ex ſingulâ tribu, præter Πρυτανεύσεων, delecti, ut Concioni præſiderent. *Harpocrat. Petitus in Leges Atticas*, lib. 3.

Πρόνοια, *Æ.* 36, 38. *Provida, Minervæ* Epitheton; παρὰ τὸ πρόναον ab *Herodoto* lib. 8. cap. 37. dict. Πρόναος. Alii dictam volunt, ἀπὸ τοῦ πρὸ τοῦ νεὼ ἱδρύσθαι, *quòd ante templum collocaretur*, quaſi *Protemplaris. Suidas.*

Πρυτανεία, *Æ.* 11. *Imperium Prytanicum*, quod ſingula Tribus alternatim exercebat: durabat autem dies 35, ſeu 5 Hebdomadas. Πρυτανεῖα autem quatuor priorum tribuum explebat dies 36. *Suidas.*

Πρυτανεῖον, *Æ.* 66. *Prytaneum*; locus *Athenis* in quo Judices & Magiſtratus conſultabant: in eo etiam alebantur publicè Orphani & bene meriti de Republ. qui honos habebatur maximus. *Suidas.*

Πρυτάνεις, (*paſſim*) *Prytanes, Reipublicæ Principes & Rectores*; Decima pars Senatûs *Quingentorum*, qui Rempubl. adminiſtrabant. Quia enim multitudo 500 ægrè poterat congregari, idcirco in decem claſſes pro ratione tribuum dividebatur Senatus; quæ, aliæ aliis ſuccedentes, 35 dies imperabant. Sortes autem ducebantur, quænam Tribus in primâ Πρυτανείᾳ, quænam deinde in ſecundâ, &c. imperaret. Tribuſque quæ imperium exercebat dicebatur Πρυτανεύειν. *Suid. Sigon.* lib. 2. 3. *Auctor Argumenti in Androtionem Demoſthenis.*

Πυανεψιών, *D.* 35. *Pyanepſion*, menſis *Atticus*, dict. à feſtis *Pyanepſiis* in honorem *Apollinis* hoc menſe celebratis. Fabas enim, quæ Πύανα dicuntur, elixant hoc feſto. *Suid.* Vide Μῆνες.

Πύθια, *Æ.* 93. *D.* 27. *Pythia, Ludi quinto quoque anno*, in honorem *Apollinis*, in *Pythio Macedoniæ* loco celebrati, quòd *Pythonem* ſerpentem interfecerat. Prima quinquennalis *Pythias* celebrabatur Olymp. 48. An. 3. *Simſon. in Chronico.* His præerant *Amphictyones.* De authore non convenit inter Scriptores. Vide *Natal. Comitem* lib. 4. 10. & lib. 5. 2.

Πυλαγόραι, *Æ.* 37, 38, &c. *Pylagoræ.* Vide Ἀμφικτύονες.

Πυλαία, *Æ.* 39, 40. *D.* 50, 51. *Conventus Pylæus.* Vide Ἀμφικτύονες.

P.

Ῥαμνούσιος, *D.* 9, 17. *Rhamnuſius. Rhamnus*, Pagus *Atticus* in tribu *Æantide*; *Steph. Byz.* à *Marathone* ſtad. 60. *Oropum* verſûs. *Pauſan.* lib. 1. Ita dict. à *Rhamnis* ibi naſcentibus. *Euſtath. ad Dionyſii* Περιήγησιν 456.

Ῥήτορες,

Ῥήτορες, (*passim*) *Oratores*: Decem apud *Athenienses* lecti erant, ut in Concione & Senatu publicam causam, re poscente, defenderent, à *Solone* instituti. Vocabantur & Συνήγοροι, *Advocati*. *Sigon.* lib. 4. 6.

Σ.

Σαβοῖ, *D.* 79. *Vox Bacchantium*. *Sabi* vocabantur à *Thracibus* ii qui *Sabazio* initiabantur. *Sabazius* autem secundum nonnullos idem est ac *Bacchus*. *Suid.* Corruptum videtur ex Εὐοῖ. *Hen. Stephan. in Thesaur.*

Σαλαμὶς, *Æ.* 61. *D.* 60. *Salamis*, Insula sinûs *Saronici*; prælio celebris, in quo *Themistocles Atheniensis* & *Eurybiades Spartanus Xerxis* copias fuderunt, Olymp. 75. An. 1. *Sigon. in Temp. Athen.*

Σανίδιον, *Æ.* 67. idem videtur ac Εγκλημα: *Tabella, in quâ accusationis capita descripta erant*. Vide Εγκλημα.

Σκιροφοριὼν, seu Σκιροφορίων, *Æ.* 12. *D.* 55. *Scirrophorion*: mensis *Atheniensium* ultimus; dict. à *Sciris Minervæ* festis hoc mense celebratis, in quibus Σκίρα (i. e. *Umbracula & Scenæ*) ad ambulandum fiebant. *Suidas*. Vide Μλῶτες.

Σούνιον, *D.* 12. *Sunium*, hod. *Capo delle Colonne*: Pagus *Atticus* in tribu *Leontide*, supra *Marathonem*. *Steph. Byz.* Huic adjacet Promontorium ejusdem nominis. *Pausan.* lib. 1.

Στρατηγεῖον, *Æ.* 46. *Prætorium*: Tabernaculum Imperatorum, in medio castrorum positum. *Suidas*. In hoc loco de rebus militaribus consultabant

Στρατηγοὶ, (*passim*) *Exercitûs Imperatores*: qui deni fuere ex singulis tribubus singuli, à populo in diebus Comitialibus, qui anni vertentis ultimi erant, (*Hofmann. in Lex. Univers.*) delecti. Priùs omnes æquali erant imperio, ita ut singuli diem suum per vices imperarent: iis autem adjunctus erat *Polemarchus* undecimus, ut si fortè illi paribus inter se sententiis de belli ratione contenderent, ipse in alteram partem inclinans omnem dubitationem eximeret. Postea autem unus tantùm aut duo aut tres pro temporis necessitate missi sunt; quos dixerunt Στρατηγοὺς ἐπὶ τὰ ὅπλων: cæteri domi officiis ad militiam spectantibus vacabant. *Sigon.* lib. 4. 5.

Σύγκλητος. *D.* 12, &c. Vide Εκκλησία.

Σύμβολον, *D.* 60. *Signum*, quod Judices *Dicasterium* ingredientes capiti impositum gerebant. *Ulpian. ad locum*.

Συμμορίαι, *D.* 30. *Classes* seu *Curiæ*: quæ *Athenis* erant viginti. In has verò Classes soli divites, & qui pecunias conferre poterant ad Reipubl. usus, conjecti erant. Centum viginti ex unaquâque tribu electi erant, ita ut singula Classis contineret homines 60. Rursus hi mille & ducenti in duas partes divisi erant, sexcentorum hominum utramque: ut altera pars ex ditioribus, altera ex minùs divitibus constaret: eæque rursus in duas, ut essent quatuor, unaquæque trecentorum virorum; ita qui ab alterutrâ parte erant, his primis tricenis ditioribus adhærerent. *Ulpian. ad Olynthiacam secundam, sub fine*. Postea legem tulit Demosthenes, ut trecenti locupletissimi cives triremes suis sumptibus instruerent. Vide *Budæum de Asse*, lib. 5. Συνδικοὶ,

Συνδικὸς, *D.* 42. Σύνδικοι apud *Atticos* dicebantur ii, qui Reipubl. patrocinantur; qui aut ad leges ſuadendas, aut ad Rempubl. apud exteras civitates defendendam ſunt electi. *Sigon.* lib. 4. 6. Poſt exactos Tyrannos inſtituti erant. *Harpocrat.*

Συνεδρίων. *Æſch.* cap. 38. ait *Calliam* perfeciſſe μὴ Συνεδρίων Ἀθήνῃσι Χαλκιδέας, *ne Chalcidenſes in communi Concilio Athenis convocato adeſſent.* Superbè ſe gerentibus *Lacedæmoniis*, ſocii defecerunt, *Athenienſes, Chii, Rhodii, Byzantii, Mitylenei*, Olymp. 100. An. 4. *Simſon. in Chronico.* Hi igitur κοινὸν Συνέδριον inſtituerunt, in quo delecti ex unaquaque civitate conſultarent. Convenerat autem inter ipſos, ut confeſſus ille *Athenis* haberetur. *Diodor. Sicul.* lib. 15. Progreſſu temporis veriſimile eſt alios *Athenienſium* fœderatos in hoc Concilium cooptatos, quales *Eubœi* & *Cerſobleptes*; ut indicat *Æſchines.* Igitur cap. 33. & 34. pro [*Græcorum Concilii jus*] reponendum eſt [*Sociorum Concilii jus*] id enim hîc ſign. Συνεδρίου.

Συνέδρου, *Conſeſſor* aut *Conſiliarius. Æſch.* cap. 27. videtur accipi pro eo qui ab alio delegatus eſt, ut vices illius in conſeſſu, ad quem mittitur, gerat.

Συντελεῖς, *D.* 30. *Contributores.* Trierarchi, qui plures ſimul unius navis inſtruendæ curam gerebant, Συντελεῖς vocabantur. Ipſa verò res, Συντέλεια (i. e.) *tributi*, ſeu *pecuniæ collatio. Suidas.*

Σφήττιος, *D.* 55. *Sphettius. Sphettus*, Pagus *Atticus* in tribu *Acamantidâ*: dict. à *Sphetto Trœzenis* fil. *Steph. Byz.*

T.

Τάλαντον. (*Paſſim.*) De monetis valdè diſcrepant Authores: ſed Talentum *Atticum* à pleriſque dicitur valere apud nos libras 175. Conſtat ſexaginta minis: juxta illud *Favini*,

Cecropium ſupereſt poſt hoc docuiſſe talentum,
Sexaginta minas, ſeu vis ſex millia drachmas,
Quod ſummum doctis pondus perhibetur Athenis.

Mina autem continet 100 drachmas, noſtrâ monetâ lib. 5 8. den. 4. Drachma valet 7 denar.

Τελείνοντι, *Æ.* 62. *Triginta Tyranni.* Cùm *Lyſander Spartanus Athenienſes* viciſſet, diſſolutâ *Democratiâ*, Triginta viros eligi juſſit, quibus Reſpublica gubernaretur, Olymp. 94. 1. *Xenoph. Græc. Hiſt.* lib. 2. Hi abuſi imperio, alios expulerunt, alios interfecerunt. A *Thraſybulo*, anno ſequente, ſublati. *Juſtin.* lib. 5. cap. 9. & 10.

Τελιαρχοι, *Æ.* 9, 80. *D.* 30, 31. *Triremium Præfecti*: Armamenta triremis & victum remigibus ex ſuis ſumptibus dabant; ſinguli ſingulis ſuis triremibus earundemque remigibus imperabant. *Sigon.* lib. 4. 5. Cui muneri obeundo ditiſſimi quique aſſignabantur. Aliquando autem erant duo, qui navem unà inſtruerent, aliquando tres aut plures. *Suid.* Vide *Petitum in Leges Atticas*, lib. 3. & *Budæum de Aſſe*, lib. 4. Tempus *Trierarchiæ* legitimum annus fuit. Vide Συμμορία.

Τελῖνος, *Æ.* 13. *Triens* ſeu *Curia*; *tertia pars tribûs.* Singula autem Τελῖνος in 30 Γένη diviſa erat. *Harpocrat.* Vide Φυλή.

INDEX.

Υ.

Ὑδρᾳ πεῖσαι, *Æ.* 66. In Judiciis erat *Clepſydra*, vas foratum, in quod aquam infundebant, eamque fluere ſinebant uſque ad foramen; quæ cùm effluxiſſet, nihil amplius dicere licebat. Unde *Demoſth.* cap. 45. ἐν τῇ ἐμῇ ὕδατι λαλεῖν. Quâ in re ne fraus eſſet adhibita, aſſedit quidam miniſter, dict. Ἐφύδωρ, qui aquæ æqualitatem accuſatori & reo infundebat. *Sigon.* lib. 3. 4.

Ὑης, *D.* 79. *Hyes. Bacchi* Epitheton: quòd ei ſacrificatur, *tempore pluvio. Suidas.*

Ὑπωμοσία, *D.* 30. vocabatur dilatio judicii, cùm quis aut peregrinationem aut morbum aut aliquid hujuſmodi cauſaretur, jurejurando interpoſito ſe poſtea ad judicium acceſſurum. Et hoc facere dicebatur Ὑπόμνυσθ. *Suidas.*

Φ.

Φαληρεύς, *D.* 12. *Phalerenſis. Phalerum*, Pagus *Atticus* in tribu *Antiochide*, *Suid.* & navale. *Pauſan.* lib. 1. Ex hoc natus eſt *Demetrius* ille *Phalereus*, *Theophraſti* diſcipulus.

Φιλιππίζειν, *Æ.* 42. Vox eam habens vim, ut *Latinè* vix reddi poſſe putârit *Tullius*: ita enim ait lib. 2. *Divinat. Section.* 57. *Demoſthenes quidem, qui abhinc annos prope* 300 *fuit, jam tum* Φιλιππίζειν *Pythiam dicebat*, (i. e.) *quaſi cum Philippo facere.*

Φλυεύς, (*paſſim in D.*) *Phlyenſis. Phlyia*, Pagus *Atticus* in tribu *Cecropide. Steph. Byz. Euripidis* Poetæ patria. *Suidas.*

Φρεαρρίων, (*paſſim in D.*) *Phrearrhius. Phrearrhi*, Pagus *Atticus* in tribu *Leontide*, ab Heroë *Phrearrho* dict. *Steph. Byz.* Ex hoc ortus eſt *Neocles*, *Themiſtoclis* pater. *Plutarch. in Themiſtocle.*

Φρυνώνδας, *Æ.* 44. *Phrynondas*: Hoſpes *Athenienſis* belli *Peloponneſiaci* tempore, inſignis impoſtor. Ab eo improbi vocantur *Phrynondæ. Suidas.*

Φυλαὶ, (*paſſim*) *Tribus.* A *Cecrope* inſtitutæ erant quatuor; deinde à *Cliſthene*, Olymp. 66. An. 1. pulſis *Piſiſtratidis*, decem ſunt factæ noviſque nominibus vocatæ. Quò fit, ut numerus plerorumque Magiſtratuum ſit denus. *Sigon.* lib. 4. 1. Eæ autem à decem Heroibus, qui poſtea Ἐπώνυμοι ſunt dicti, appellantur. Tribus verò hæ ſunt,

Κεκροπὶς, *à Cecrope*,
Ἐρεχθηὶς, *ab Erectheo*,
Πανδιονὶς, *à Pandione*,
Αἰγηὶς, *ab Ægæo*,
} *Athenienſium Regibus.*

Ἀκαμαντὶς, *ab Acamante*, *Theſei* filio.
Λεοντὶς, *à Leonte Athenienſi.*
Ἱπποθωντὶς, *ab Hippothoonte Neptuni* fil.
Ἀντιοχὶς, *ab Antiocho Herculis* fil.
Αἰαντὶς, *ab Ajace Telamonis* fil.
Οἰνηὶς, *ab* Oëneo *Pandionis* fil.

Jul. Pollux lib. 8. 9.

His additæ ſunt duæ alteræ, Ἀντιοχὶς quæ poſtea Ἀτταλὶς, & Δημητριὰς

φυλὰς quæ poſtea Πτολεμαὶς vocabatur. *Plutarch. in Demetrio, ſub initio.* Singula Tribus in tres Curias, quas Τριττύας vocant, erat diviſa.

Φυλὴ, *Æ.* 62, 63, 65. *Phyle.* Pagus *Atticus* in tribu *Oeneïde, Tanagræ* finitimus; *Strabo* lib. 9. ab *Athenis* 100 ſtad. diſtabat; in eâ caſtellum erat valde munitum; quod *Thraſybulus* contra Tyrannos occupavit. *Steph. Byz.*

Φωκικὸς Πόλεμος, *Æ.* 47. *D.* 7. *Phocenſe Bellum* quod & *Sacrum* vocatur; *Phocenſes* enim cùm Templum *Delphicum* ſpoliâſſent, & campum *Cirrhæum* excoluiſſent, in *Amphictyonum* Concilio damnati ſunt, & à *Locris* & *Bœotis* finitimis populis bello petiti Olymp. 106. An. 2. tandem, cùm variâ fortunâ per decennium dimicâſſent, à *Philippo Macedone* victi ſunt. *Diodor. Sicul. Hiſtor.* lib. 16.

X.

Χαιρώνεια, *Æ.* 21, 62. *Chæronêa.* Celebris illa apud *Chæronêam* pugna, in quâ *Philippus Thebanos* & *Athenienſes* fudit, commiſſa erat, Olymp. 110. An. 3. *Simſon. in Chronico.*

Χειροτονεῖν, *Æ.* 7. *D.* 9. *Suffragiis creare.* Χειροτονία, *Manuum porrectio,* ſuffragium, nimirum ut in quem plures manum ſuſtuliſſent, quemque ejuſmodi voluntatis indicio probâſſent, is magiſtratum adeptus diceretur. Ad leges etiam jubendas & decreta de Republ. ſciſcenda adhibebatur. *Sigon.* lib. 4. 1.

Χορηγὸς, *Æ.* 20. *Ludi præfectus* ſeu *editor,* qui *Dionyſiis* & *Panathenæis choros* curabat & ducebat: victum etiam ſaltantibus ſuppeditabat. Deſignabat autem Χορηγὸς ſingula Tribus ſuos. Maximus hujus officii & honor & præmium. *Sigon.* lib. 4. 4. Pro chororum varietate erant quoque diverſi. Alii enim præfuerunt

Χορεῖς κυκλικοῖς, *Æ.* 85. *Choris Cyclicis,* ſeu *orbicularibus*; quos & *Dionyſiacos* appellant *Athenienſes.* Solus *Dithyrambicus* chorus erat *Cyclicus,* cæteri enim ferè Τετράγωνοι. Aliquando ſolutis, aliquando conſertis manibus ſaltabant. *Hofmannus in Lex. Univerſ.* Variis flexibus in numerum ſe movebant, quos nominabant Στροφὰς, Ἀντιστρόφους, & Ἐπῳδούς. *Lyrici* enim Poëtæ cum tibiis & choris verſus ſuos canebant, quos ideo appellat *Ariſtophanes in Nub.* 332.

Κυκλίων χορῶν ἐξαρτυσόμενος.

Χρηματίζειν, *D.* 53. *de rebus ad Rempublicam ſpectantibus conſultare, deliberare.* Unde Χρήματα dicuntur πράγματα, *res, negotia.*

Ψ.

Ψήφισμα, (*paſſim*) *Decretum, plebiſcitum*: tempori ac neceſſitatibus populi accommodatum; nullis receptis legibus adverſari debet. *Petitus in Leges Atticas.* Erant etiam Senatûs Ψηφίσματα (dict. etiam Προβουλεύματα) ſine conſenſu populi ſcripta; quæ ſi in Concione populi non promulgarentur, ejuſque ſuffragiis confirmarentur, non erant pluſquam annua: ſin populi accederet calculus, diutiùs valebant. Scribebant non tantùm *Prytanes,* ſed & alii Senatores. *Sigon.* lib. 2. 3. Hujus autem ſcribendi ratio ea fuit,

ut Oratoris aut Senatoris, qui ſciſceret, & Tribûs *Prytaneatum* gerentis nomen ei affigeretur. Ut eſt in *Demoſth.* cap. 9. *Archonte Mneſiphilo, Hecatombaionis die ultimo, Pandionidâ tribu Prytanicam poteſtatem exercente, Demoſthenes Demoſthenis F. Pæanienſis retulit* &c. *Sigon.* lib. 2. 4.

FINIS.